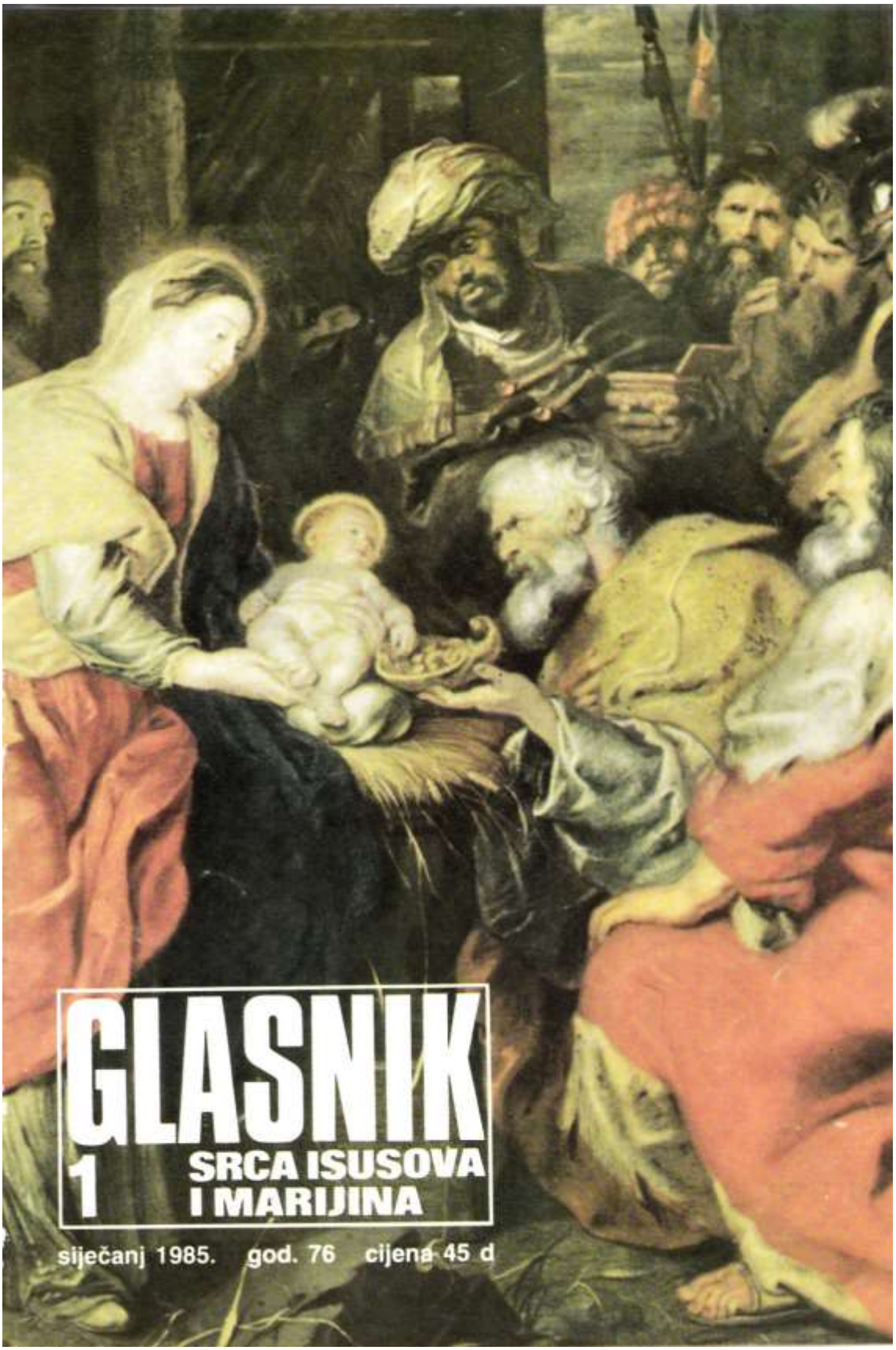

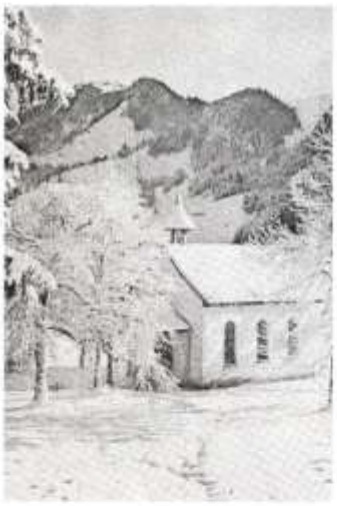
GLASNIK

1 SRCA ISUSOVA I MARIJINA

siječanj 1985. god. 76 cijena 45 d

POKLON TRIJU MUDRACA (Naslikao: RUBENS)

BLAGI MIR BOŽIĆA OSJEĆA I PRIRODA, JER SE BOG NASTANIO MEĐU LJUDIMA — EMANUEL

Rodio se Bog i čovjek

Rodio se Bog i čovjek, usred stajice,
rumen cvijetak, dragi Sinak Svete Djevice.

Anđeli, čuj, pjevaju: »Slava Bogu na nebu,
a mir ljud'ma dobre volje na nizini tu.

Tu na slami Sinak leži, toči suzice
za nas slabe, grešne ljude, svoje ovčice.

Al pastiri sa svog polja hitro ustaju,
idu k Njemu pa se Njemu lijepo klanjaju.

S Istoka tri Sveta Kralja tamo putuju,
hitro dođu k mladom Kralju pa Ga daruju.

I ti, dušo, k mladom Kralju sad se otpravi,
molitvom i pjesmom Njega lijepo pozdravi!

GLASNIK
Srca Isusova i Marijina

Izdaje: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove. - Glavni i odgovorni urednik: Valentin Miklobušec. - Uredničko vijeće: Josip Antolović, Ignac Belak, Pero Bulat, Juraj Gusić, Miro Jurić, Stjepan Kuzmić, Valentin Miklobušec, Mato Rusan i Marijan Steiner. - Likovno-grafička oprema: Ivo Vrtarić. - Tehnički urednik: Miro Jurić. - Adresa uredništva i uprave: Palmotićeva 31, 41001 Zagreb, pp 699, telefon (041) 434-710, (433-362). Tisak: »Plamen«, Slavonski Brod. - Cijena pojedinog broja 45 d. Godišnja pretplata 540 d. - Skupne narudžbe od deset primjeraka naviše po jednom broju dobivaju 10 posto popusta. - Pretplatu šaljite poštanskom uputnicom na adresu uprave. - Poštarina plaćena u gotovom. - Rukopise i fotografije ne vraćamo.

Urednikova riječ

Otkako je zemlju razorio potres grijeha, ljudska su srca postala izvorišta zla. U njima se začinju zle namisli, preljubi, umorstva i osvete, a svijet se dijeli na tlačitelje i potlačene. Silnici i danas bahato miješaju mučeničku krv nedužnih s vodama rijeka i jezera, a potlačeni im uzvraćaju osvetom. Ništa ne mijenja na stvari da oni sutra zamijene uloge, jer su jedni i drugi zarobljeni istom zabludom i okovani istim verigama zla. Stoga se sam Bog morao utjeloviti, čovjekom postati da bi raskinuo taj lanac smrti i čovjeku vratio život. Došao se nastaniti u ljudskom srcu, da bi ono postalo izvorom mira, radosti i suživota s drugima. Zar ima nešto sretnije? Zar bismo onda mogli čovjeku zaželjeti nešto ljepše od sretnog Božića. Kome je Božić sretan jer mu se Bog rodio u srcu, imat će i sretan Uskrs, jer je jedna te ista preporoditeljska ljubav na djelu od božićne noći preko Kalvarije do uskrsnog jutra. Ta je Ljubav prošla kroz tamu smrti, a mi smo je ubili, da bi nas praštanjem a ne osvetom izvela na stazu života. Na toj stazi mi jedni drugima želimo od srca — SRETAN BOŽIĆ!

»Glasnik« je glasnik te radosne vijesti, zato će i ove godine nastaviti vršiti svoje poslanje. Na temelju Ivanova Evanđelja dr. Mato Zovkić oslikat će nam Isusa Krista kao objavitelja Boga ljubavi, a o. Rudolf Brajčić će tumačiti naš poziv na svetost. U ovom broju posebno preporučujemo članak o Jerzyu Popieluszkom, nastavak razlaganja bračnog morala, govor kardinala Kuharića i »Glasnikovu priču«. Opet se ispunjava i rubrika »Uzori mladih«, zahvaljujući novom suradniku Marijanu Steineru. Misije su i dalje govor »od srca k srcu«, jer bez srca nema ni uspjeha.

Svi dobronamjernici će razumjeti poskupljenje Glasnika, a nadamo se da ipak nije preveliko. Ako možete, nađite i novih čitatelja Glasnika koji već dobivate, ili da se kao novi pretplate. Hvala!

GLASNIK
Srca Isusova i Marijina

GOD. 76. SIJEČANJ 1985. BR. 1

SADRŽAJ

HVALA NA PISMU — — — 4
MIR I MI, F. Kuharić — — — 6
NA SVADBI U KANI, M. Zovkić 8
NAROD POVJERENJA I PROBLEMA, J. Antolović — — — 10
U IME ISUSOVO, R. Grgec — 12
DODI, ISUSE KRISTE!, M. Ivin — 13
JEDINO JE BOG SVET, R. Brajčić 14
OPET SUSRET MLADIH, I. Kukula 16
EVANĐELJE MIJENJA LJUDE, S. Bošnjak — — — — — 17
PRIRODNO PLANIRANJE PORODA, I. Fuček — — — — — 20
REDOVNICI U ŽIVOTU CRKVE, S. Kuzmić — — — — — 22
POVRATAK NA JUG, T. Gorski 24
MISIJSKO DJELO SV. DJETINJSTVA, M. Rusan — — — — 26
VRATIO SAM SE U SVOJU BENGALIJU, A. Gabrić — — — 27
TRI MLADOMISNIKA, M. Okrugić 28
EMIČINE RADOSTI I BRIGE, E. Verlić — — — — — — 30
POBJEDNICI SMRTI, A. Periškić 31
VELIKA MISIONARKA, M. Steiner 32
OGLASI — — — — — 34
ZAHVALNICE — — — — 35

Hvala na pismu

MLADOST PUNA PROBLEMA

S nepunih 18 godina imam masu problema. Naime, otkako sam završila 3. razred srednje škole, prestala sam ići na Misu. Odem samo ponekad. Prije sam išla redovito i kod Mise sam čitala, ali je i to pomalo prestalo.

U posljednje vrijeme prestala sam se i moliti. Ostala mi je samo večernja molitva, i tada, ako mi je nešto baš jako potrebno, vapim Bogu i molim Ga da mi pomogne. Ne znam što se to uvuklo nekamo duboko u mene pa me muči i proganja, te ne nalazim mira ni radosti.

Noći često provedem u suzama. Ponekad se pitam što sam to toliko skrivila da me i Bog napustio pa onda u sebi ponavljam: »Bože moj, zašto si me ostavio?«

U školi sam inače veoma dobra učenica i još jedina koja bar ponekad ide u crkvu, a jedna me kolegica zbog toga počela ismijavati. Ja se toga nimalo ne stidim, ali se takvi razgovori često izrode u svađu. Zašto su moji vršnjaci takvi? Kad smo još bili u osnovnoj školi, provedena je po razredima anketa koja je pokazala da 70% učenika vjeruje u Boga, a onih drugih bilo je veoma malo.

Svemu tome pridošlo je još i to, da sam se zaljubila u jednog mladića, svog mještanina. Zabavljamo se već više od mjesec dana i pomalo smo postali intimniji, ali ja se čuvam svega što ne bi valjalo. Ipak se pribojavam da bi se moglo dogoditi ono najgore, da bukne plamen i razori nas oboje. Da li je grijeh vezati se uz mladića s kojim ipak ne kanim stupiti u brak?

Griješim li što na ispovijedi ne kažem da imam mladića? Bojim se i stid me je to reći! Molim vas da mi odgovorite na sva ova pitanja!

Još me jedan problem puno muči, a to su moji strogi roditelji. Nikada me ne puštaju van, iako se već mogu sama brinuti za sebe. Tata je malo blaži od mame, ali s njim se viđam samo dvaput godišnje, jer radi u tuđini. Mama današnju mladež uopće ne shvaća. Kad joj samo spomenem izlazak, uvijek nađe neki prigovor. Stvarno mi je glupo što mogu od kuće odlaziti djevojčice sa deset godina, a ja, djevojka sa osamnaest ne bih smjela. Mama postaje, dapače, iz dana u dan sve gora. Pribojavam se da me više ne voli i da je izgubila majčinsku toplinu prema meni, ili je bar ja tako doživljavam. Nađem li se sama u društvu s muškarcem, odmah mi prigovara. Zakasnim li iz škole, odmah me kori i dolazi do svađe.

Što bi tek bilo kad bi mama znala da imam mladića! Ali mi se viđamo samo u školi i u gradu. Kod mene je bio rijetko, i to samo kad mame nije bilo doma.

Recite mi, molim vas, kako da joj objasnim da se već i sama mogu brinuti za sebe? Kako da je navedem da malo porazgovaramo? Recite mi, molim vas, što se to sa mnom zbiva? Zašto sam zapustila Boga? Tko to sa mnom upravlja? Pomozite mi, jer me ovakav život vodi u propast!

Već sam često pomislila i na samoubojstvo, željela sam si smrt. Tada su mi tablete bile jedina utjeha.

ANA

Ana, nemoj se obeshrabriti, nego te molim, otvori oči. Ne gledaš li život previše jednostrano: kao da ste na svijetu samo vi mladi, i kao da ćete vi uvijek ostati mladi, i kao da prije vas nitko nije bio mlad, i nitko ništa ne zna!

Problema si imala i prije osme, i sada u osamnaestoj, a imat ćeš ih i u osamdesetoj, ako je doživiš. Nema života bez problema, i od problema se ne smije bježati. Oni su vatra na kojoj se prokušava i čisti zlato našeg života, našeg ja.

Prestala si ići u crkvu, a prije si pod Misom čak obavljala službu čitača; sad već prestaješ i moliti, a čudiš se odakle nemir u tvojoj duši. Bilo bi čudno da imaš mir, kad mira nema u srcu bez Boga. Ti si počela Boga napuštati, a nije On tebe ostavio. Tebe progoni vlastita savjest, najgori progonitelj naših propusta, naših zabluda, koje god bile i kakve god bile! Znam puno djevojaka tvojih godina koje su postupile kao i ti, pa i trpe kao i ti. Vrati se svome Bogu, vrati se molitvi, vrati se Misi, pa će se mir vratiti tvome srcu. Ali nemoj kopirati samu sebe kakva si bila kao djevojčica. Sada kao djevojka mo-

raš stvarati sve zrelији, sve osobniji odnos prema Bogu. Manje Mu govori, više Ga pitaj, a najviše Ga slušaj. Bude li šutio, onda Ga moli: »Bože, progovori mome srcu i daj mi snage da Te poslušam!«

Kao što ruže iznova cvatu svakog proljeća, tako se i pitanje ljubavi, odnosa djevojka — mladić, iznova postavlja u svakoj generaciji na pragu zrelog života. To je samo znak da je u ljubavi uvijek sve novo, da je angažirana osoba, da nema serijskog odnosa.

Imati mladića, zabavljati se s mladićem i to sve intimnije a da ostaneš poštena? Sama slutiš da će to ići jako teško. Požar koji bi vas oboje uništio može buknuti svaki čas, a ne mogu ga pogasiti nikakve naknadne suze! Kakvog može biti »vezanja uz mladića s kojim ipak ne kanim stupiti u brak«? Nikakvog! Drugujte, ali se ne navezujte. Pomažite se, ali otvoreno, bez intimnosti. Tako ćete naučiti raditi i surađivati kao muško uz žensko, u uzajamnom poštovanju, ali ne kao muž i žena u intimnosti na koju imaju pravo samo kao muž i žena.

Zanimljiv je danas i sam rječnik mladih: »imati mladića«, »imati djevojku«. Danas mladi pod tim misle puno više nego »imati kolegu«, »imati kolegicu«. Pa to i znači puno više! Roditelji to dobro znaju, osobito mame, pa nije čudo što su zabrinute. Točno je da ti sa 18 godina moraš samu sebe čuvati. Ali tako kažu i djevojčice sa 13 godina, a često se ne znaju sačuvati ni djevojke od 20 godina. Gdje je granica?

Roditeljski postupci s djecom mogu biti i nespretni i nesretni. Ako su samo nespretni, neće postati nesretni. Ali ako su i nesretni, bit će nesreća obostrana. Zato su roditelji dužni stvarati ozračje povjerenja, jer im se djeca inače neće povjeravati, pa ih roditelji neće moći ni usmjeravati. Roditelji ne mogu zabranama sve spriječiti, ali u ozračju povjerenja mogu mnogo zla predusresti i mnoge rane izliječiti. Bez povjerenja nema vodstva. Roditelji nisu gonići, jer im djeca nisu stado, nego su vodiči, jer su im djeca osobe koje zaslužuju ljubav! Očito je da i djeca i roditelji moraju svaki dan iznova ići u školu života.

UREDNIK

Mir i mi

Poznato je da državne vlasti na različitim razinama, tako i u Zagrebu na razini SR Hrvatske, izmjenjuju novogodišnje čestitke s predstavnicima vjerskih zajednica. To je izraz uzajamnog poštovanja i dobre volje za suživot, ali i prigoda da se rekne ono što je kome najviše stalo. Dobre bi želje bile isprazne da nisu iskrene i da se ne odnose na stvaran život.

Hrvatski nadbiskupi i biskupi imali su u okviru novogodišnjih čestitanja primanje u Banskim dvorima na Radićevu trgu u Zagrebu 12. siječnja 1984. godine. Tom prigodom zagrebački je nadbiskup uzoriti gospodin kardinal Franjo Kuharić izrekao pozdravni govor koji nam svima može poslužiti kao građa za razmišljanje prigodom ovogodišnjeg »Svjetskog dana mira«, 1. siječnja. Govor nema svoju težinu samo iz onog tko govori i kome se govori, nego nadasve o čemu i što govori. Našim čitateljima donosimo taj govor u cijelosti, a radi lakšeg čitanja umećemo podnaslove.

POŠTOVANI GOSPODINE PREDSJEDNIČE SABORA!

Susrećemo se na početku ove nove 1984. godine u ovim povijesnim prostorima. Vremena su veoma ozbiljna. Prognoze su tmurne. No, to ne priječi izricanje dobrih želja. Nada u našoj duši i ima uvijek pravo na život. Vi ste nam, gospodine Predsjedniče, u svoje ime i u ime Sabora kao najvišeg zakonodavnog tijela SR Hrvatske izrazili dobre želje. U ime hrvatskih biskupa zahvaljujem i uzvraćam najboljim željama za vaše osobno dobro i za dobro cijelog hrvatskog naroda i svih građana koje u svojoj visokoj funkciji vi sa Saborom predstavljate.

MIR JE OPĆE DOBRO

Sve svoje želje sabiremo u jedno dobro koje obuhvaća mnoga dobra i mnoge vrijednosti, a to je opće dobro MIR.

Svi želimo mir. Mir je čežnja svakog čovjeka dobre volje. Mir je pravo svakog čovjeka i svakog naroda. Na mir ima pravo i maleni i veliki, dapače i ono još nerođeno dijete u krilu majke.

Mir može biti različito shvaćen; može biti mjeren uskom mjerom interesa bilo pojedinaca bilo skupina, ali mi vjerujemo u mir koji svojim sadržajem nadilazi sva ograničena shvaćanja mira.

MIR JE PLOD LJUBAVI

Mir uključuje u svoj sadržaj skup svih onih vrijednosti koje omogućuju svakom čovjeku i svakom narodu dostojan život. Te vrijednosti su pravednost, ravnopravnost, sloboda, istina i uzajamno poštovanje među ljudima. Te su vrijednosti temelj dobrih odnosa u slobodnoj suradnji i sigurnom ostvarivanju osobnih, nacionalnih i vjerskih prava. Te vrijednosti osiguravaju miran život ljudima i narodima, unatoč vlastitih identiteta i samostojnog suvereniteta. Takvo sveobuhvatno poimanje mira tumači i II. vatikanski sabor. U velikoj koncilskoj konstituciji »Radost i nada« čitamo: »Takav mir na zemlji može se postići samo ako se osigura dobro osoba, i ako ljudi s povjerenjem i slobodno međusobno izmjenjuju bogatstva uma i srca.

Za izgradnju mira bezuvjetno je potrebna čvrsta volja da se poštuju drugi ljudi i narodi i njihovo dostojanstvo te zauzeto ispunjavanje bratstva. Tako je mir plod ljubavi, koja ide dalje od onoga što može izvesti pravda« (GS 78).

Stoga pravi mir isključuje svako nasilje. Mir je ugrožen ne samo apokaliptičnom trkom u naoružavanju svijeta, nego i povredama ljudskih prava i dostojanstva ljudske osobe.

MIR KOJI ŽELI CRKVA

Crkva najiskrenije želi sveobuhvatan, siguran i stabilan mir u kojem ljudi i narodi ravnopravno surađuju i punopravno se raduju. Naši biskupski nastupi i zahtjevi imaju se shvaćati u tom poimanju mira. Žao nam je da u novinskim napisima, u kojima se govori često o Crkvi, vjeri i o nama biskupima, ne dolazi do izražaja potrebna objektivnost i poštovanje, a to je nužno za suživot među ljudima i onda

kada se u uvjerenjima razilaze. U svakom čovjeku dobre volje postoji urođeno načelo koje je Isus Krist izrekao u Evandelju ovako: »Sve, dakle, što želite da ljudi vama čine, činite i vi njima.« (Mt 7,12) U Bibliji starac Tobija daje svom sinu životni savjet: »Ne čini nikome što bi tebi samome bilo mrsko!« (Tob 4,15)

»MIR SE RAĐA IZ NOVA SRCA«

Da, svi želimo mir, ali mir ima svoj izvor. U svojoj poruci za »Svjetski dan mira« 1. siječnja 1984. sv. Otac Ivan Pavao II. upućuje na taj izvor mira kad kaže: »Mir se rađa iz nova srca!«

Mir želimo i molimo svom narodu i svakom narodu u Jugoslaviji i u cijelom svijetu. Mir želimo i molimo svakom čovjeku, posebno pak onome koji je lišen mira, koji je pogođen bilo kakvom patnjom.

Završavam porukom Pape Ivana Pavla II.: »Blago mirotvorcima! I neka u tom djelu bude uvijek pronicljivost ujedinjena s velikodušnošću! I neka mir bude istinskiji, ukorijenjen u samom čovjekovu srcu! Neka se posluša vapaj izmučenih ljudi koji očekuju mir! Svatko neka svu snagu obnovljenog i bratskog srca uloži u izgradnju mira u svemu svemiru!« (Poruka za Dan mira 1984)

Tim mirom neka vam bude svima sretna i blagoslovljena ova Nova godina! Hvala!

Franjo Kard. Kuharić
nadbiskup zagrebački
Predsjednik BKJ

MOLITVA ZA MIR

Molimo za mir naše Zemlje,
jer mir je Zemlje nasmrt bolestan.
Pomozi, preslatka Djevice Marijo,
da u našem siromašnom svijetu zavlada mir!
Marijo, koju je pozdravio Duh Mira,
isprosi nam mir!
Marijo, koja si porodila sveto Dijete Mira,
isprosi nam mir!
Marijo, koja pomažeš Onoga, koji sve izmiruje,
koja uvijek vršiš volju Onoga, koji sve oprašta,
koja si odana Njegovu vječnom milosrđu,
isprosi nam mir!
Zvijezdo dobrostiva
u surovim noćima narodâ,
želimo mir!
Golubice blagosti, umekšaj grabežljivce narodâ,
mi čeznemo za mirom!
Maslinova grančice,
koja rasteš u šumama ojađenih srdaca,
mi čeznemo za mirom!
Daj da utamničenici budu oslobođeni,
da prognani nađu svoju domovinu,
da sve rane zacijele.
Isprosi nam mir!
Ljudima u tjeskobi
molimo za mir!
Djeci koja spavaju u svojim kolijevkama,
molimo za mir!
Starim osobama, koje žele umrijeti u svojoj kući,
molimo za mir!
Marijo, Majko onih koji su bez pomoći,
Sjajna Zvijezdo u nemirnim noćima,
molimo Te za mir svih srdaca, svega svijeta!

Gertrud Von Le Fort,
preveo: Srećko BOŠNJAK

Na svadbi u Kani

Piše: Mato ZOVKIĆ

Isus je završio svoje otkupiteljsko poslanje u proljeće godine 30. Zatim su apostoli kao prvi očevici, pa i njihovi suradnici, kroz 30 do 50 godina propovijedali Isusova djela i riječi. Tek tada su evađelisti na temelju propovijedi koje su slušali sastavili knjige o Isusu za liturgijske potrebe pojedine krajevne Crkve. Zato bi danas svaki odrasli vjernik, koji želi čitati evanđelja morao imati na umu da evanđelja nose biljeg prvotnog usmenog propovijedanja o Isusu. To znači da prava Crkva nije najprije išla za točnim rekonstruiranjem događaja i riječi povijesnog Isusa, nego za oživljavanjem tih događaja i riječi u svom bogoslužju. Evanđelisti su zabilježili sve one i samo one događaje koje su po nadahnuću Duha Svetoga smatrali važnima za Crkvu. To trebamo imati na umu i kad pristupamo razmatranju događaja u Kani Galilejskoj. Na vjeronauku smo učili da je to prvo Isusovo čudo, ali nismo dovoljno ulazili u neposredni kontekst i dublji smisao događaja.

ISUS U SVATOVIMA S PETORICOM UČENIKA

Izvještaj počinje: »Trećeg dana bijaše svadba u Kani Galilejskoj« (Iv 2,1) Prije toga još dvaput spominju se dani prvog Isusova tjedna u mesijanskom djelovanju: sutradan nakon krštenja pristupaju mu dva Krstiteljeva učenika, ostaju s njime cijeli dan i »prelaze« k njemu (1,35—39). Dan kasnije putuje Isus iz Judeje u Galileju te poziva Filipa i Natanaela. Događaj u Kani zbiva se »treći dan« nakon poziva ove dvojice, pri čemu je Isus pokazao da Natanaela već poznaje. »Vidio sam te pod smokvom« (1,48).

Na svadbu u Kani bila je unaprijed pozvana Isusova majka. Vjerojatno je netko od mladenaca bio rodbinski povezan s Marijom, i ona se odazvala da pomogne pri spremanju svatovske gozbe, a svadbena slava trajala je barem tjedan dana. Zato je trebalo pripraviti puno jela i vina, jer vino daje Bog »da razvedruje srce čovječje« (Ps 104,15). Za Židove Palestine u Isusovo doba supruzi su međusobnim bračnim darivanjem i uzajamnim prihvaćanjem bili slika Boga saveznika. Sklapanje novog braka nije bila samo osobna stvar mladenaca nego i društveni i religiozni događaj koji se ticao rodbine, prijatelja i svih mještana.

Ivan kaže da »ondje bijaše Isusova majka« te da »na svadbu bijaše pozvan i Isus i njegovi učenici« (r. 1b—2). To znači da je Isus pozvan radi svoje majke, i to nekako naknadno, jer se slučajno našao u Kani s petoricom učenika.

U Galileji onog vremena u svatove se dolazilo s darom za novi par i njihovu buduću obitelj. Ne znamo da li je Isus donio dar. Neki bibličari drže da je Marijina molba: »Vina nemaju« zapravo žalba što Isus dovodi »potrošače«, a nije za sebe i za njih

donio darove. Evanđelista nam o tom nije ostavio potankosti pa ne možemo razabrati takve sitnice.

Svakako je značajno da Isus na početku svoga mesijanskog djelovanja prihvaća poziv u svatove. Njegova prisutnost još ne znači uzdizanje braka na dostojanstvo sakramenta, ali svakako znači osobno poštovanje prema mladencima i njihovim roditeljima. Svoje povijesno poslanje nazvao je slikovito vremenom zaručnikove nazočnosti, kad je odgovarao na pitanje o postu: »Mogu li svatovi tugovati dok je s njima zaručnik?« (Mt 9,15). Potrebu budnosti osvijetlio je parabolom o deset djevica koje čekaju dolazak svatovske povorke (Mt 22,1—14). Sve to znači da se povijesni Isus od srca radovao sa zaručnicima i rado sudjelovao kod događaja koji su radosni. Svojim pogledima i postupcima Isus je objavljivao Boga koji radost osmišljava, a u život ljudi s kojima se susretao unosio je radost. Njegova životna radost bila je odraz spasenja koje Bog nudi. Osjećao se spašenim i spasenje je naviještao. Zato se iskreno radovao svemu lijepom i poštenom kod ljudi.

MAJKA ISUSOVA I ČAS ISUSOV

U tom kratkom izvještaju evanđelista četiri puta spominje Isusovu majku (r. 1,3.5 i 12). Istim nazivom, »majka njegova«, prikazana je ona i pod križem kad Isus pred smrt svoju majku predaje voljenom učeniku, a voljenog učenika njoj (19,25—27). Evanđelista Ivan nigdje ne spominje njezina osobnog imena. Dva su tome razloga.

Prvi, novi stav odraslog Isusa prema majci. Sinoptici su zabilježili Isusov odgovor da su njegova majka, braća i sestre svi koji vrše volju Božju (usp. Mk 3,31—34; Mt 12,46—50; Lk 8,19—21). Isus, dakle, rodbinske veze podlaže slušanju i vršenju riječi Božje.

Drugi je razlog tipska uloga Isusove Majke. U prizoru iz Kane i pod križem Isus je naziva Ženom. To je u ono doba izraz uljudnosti i poštovanja prema nepoznatoj ženi, ili ženskoj osobi koja vrši važnu ulogu. U Kani Isusova Majka nastupa majčinski u prilog mladenaca, a pod križem prima voljenog učenika za sina, jer je voljeni učenik slika svih Isusovih sljedbenika koji osobno slijede Učitelja i uz Njega pristaju. Zato je i majka Isusova nova Eva. Za prvu ženu je rečeno da »čovjek nadjene svojoj ženi ime Eva, jer je majka svim živima« (Post 3,20). Ivan je u prenošenju Isusova razgovora s Marijom u Kani i pod križem mogao dometnuti izraz »Ženo« da čitaoce uvede u dublji smisao događaja i pokaže tipsku ulogu Marijinu.

Isusov naoko oštar odgovor (r.4) trebalo bi doslovno prevesti na temelju starozavjetne pozadine: »Što meni i tebi, Ženo?« Tako su Židovi u starini pitali svoje sugovornike, kad su pretpostavljali da postoji neki neobjašnjeni spor ili kad su mislili da ih netko upliće u stvari koje na njih ne spadaju. Na temelju ove pozadine moglo bi se zaključiti da Isus odbija posredovati u stvari koja ne spada na Njega. On slično postupa i u slučaju poganke koja moli ozdravljenje za svoju bolesnu kćer (usp. Mt 15,24—26) i s poganskim činovnikom koji traži ozdravljenje sluge (Iv 4,48), a u oba slučaja uslišava molbu.

Mariji u Kani Isus objašnjava da je razlog njegova previđanja nevolje mladenaca to što još nije došao njegov čas. »Čas Isusov« u evanđelju po Ivanu je vrijeme njegove prave objave učenicima po smrti na križu. Prikazujući Isusov naoko izazovan nastup o blagdanu Sjenica u Jeruzalemu, Ivan kaže da »nitko ne stavi na Nj ruke, jer još nije bio došao njegov čas« (7,30).

Na kraju svoga mesijanskog djelovanja Isus uviđa da ga čeka nasilna smrt i ne traži izbavljenje od »ovog časa« (12,27). Na početku Posljednje večere Isus je svijestan da je »došao njegov čas« (13,1). U toku ispunjavanja svog poslanja Isus svojim djelima i riječima objavljuje Boga, a u toku »časa« Isusovoga na križu Otac nebeski objavljuje svoga proslavljenog Sina učenicima i svijetu.

Marija nije shvatila Isusov odgovor kao konačno odbijanje. Zato je i rekla poslužiteljima: »Što god vam rekne, učinite!« Tako je i faraon odgovorio svojim podanicima u Egiptu šaljući ih k Josipu (Post 41,55).

Šest kamenih posuda u dvorištu mladenačkog slavlja služilo je, kaže Ivan, za židovsko čišćenje. To je obredno čišćenje prilikom sudjelovanja na slavlju koje traje tjedan dana. Kuća mladenaca bila je otvorena uzvanicima i domaćini su trebali osigurati održavanje propisa o obrednoj čistoći.

Evanđelista Ivan voli napominjati židovske blagdane u toku Isusova mesijanskog djelovanja u znak vjere da s Isusom dolazi nova liturgija i nastupaju novi blagdani. Ovdje je također prisutna ta vjera: posude koje su sadržavale vodu za obredno pranje postaju posude za vino prvog Isusova znamenja. Ne znamo točno na kakve »mjere« misli Ivan kad kaže da su posude sadržavale po dvije do tri mjere. Budući da je njegovo evanđelje povijesno upućeno vjernicima grčke kulture, vjerojatno se radi o atičkim mjerama, a svaka je atička mjera sadržavala po 39 litara. Prema tome, svaka je posuda zapremala oko 100 litara, a sve zajedno oko 600 litara.

Samo čudo uopće nije prikazano. Ne iznosi se nikakav doticaj vode ili izgovaranje riječi nad vodom. Stoloravnatelj jedino ustanovljuje (r. 9) da je vino jako dobro i time poslužiteljima, koji su znali odakle su tekućinu zagrabili, daje do znanja da se dogodilo čudo. Iz ovakvog prikaza opažamo da naglasak nije prvenstveno na čudu nego na značenju događaja. Ovo značenje treba tražiti i iz obilja vina. Isus je utjelovljena i gostoljubiva Mudrost Božja koja nudi obilno jelo i piće (Izr 9,5; Iz 55,1—3; Sir 24,19—21).

ZNAMENJE PO KOJEM SE UČITELJ OBJAVIO UČENICIMA

Za razliku od ostalih opisa čudâ u kojima ozdravljeni ili prisutni veličaju Boga i čudotvorca Isusa, ovdje Ivan napominje da »u Kani Galilejskoj Isus čini svoje prvo znamenje i objavi svoju slavu, te povjerovaše u Njega njegovi učenici« (r. 11). U drugim čudesima Isus oslobađa bolesnike od njihove bolesti, Jairovu kćerku i Lazara diže od mrtvih i vraća njihovim ukućanima, učenike prilikom plovidbe po jezeru oslobađa od pogibeljne oluje. Ovdje, pak, na molbu svoje majke, koja je uvidjela da bi mladenci nestankom vina na početku svoga braka pretrpjeli strahovito poniženje, a vjerovala je u njegovu posebnost makar još nije sve razumjela na Njemu i o Njemu, On obilato gosti uzvanike i iskazuje ljubav mladencima.

Ivan spominje samo sedam Isusovih čudesa koja zajedno s nekim Isusovim djelima naziva znamenjem. Ona su vanjski događaji koji ispod kore površinskog značenja kriju dublji smisao. Ivan je u predgovoru najavio Isusa kao Riječ Božju tjelesno nazočnu među ljudima te napominje: »I vidjesmo slavu njegovu — slavu koju ima kao Jedinorođenac od Oca — pun milosti i istine« (1,14). U molitvi na Posljednjoj večeri Isus moli Oca: »A sada, Oče, proslavi Ti mene kod sebe samog slavom koju imadoh kod Tebe prije nego postade svijet« (17,5). Slava Isusova je njegov pravi identitet, njegova intimna povezanost i jednakost s Ocem. Događaj u Kani počeo je na izvanjski način pokazivati tko je zapravo Isus za kojim su krenula petorica Galilejaca. Iz Ivanova evanđelja (21,2) doznajemo da je jedan od te petorice — Natanael — bio rodom iz Kane. Možda je Isus prihvatio poziv te se navratio u njegov dom da kao odgojitelj upozna korijen iz kojeg je izrastao jedan budući njegov suradnik. Uto se njegova majka našla na svadbi u Kani pa su mladenci pozvali također Isusa i njegove učenike. Isusov odaziv, osobna pažnja prema učenicima, uzvanicima i mladencima, te pretvaranje vode u vino dovoljno su pokazali pravi lik Učitelja, da bi učenici počeli vjerovati u njega.

»Povjerovaše« je prijevod grčkog aorista koji ovdje zapravo znači »otpočeše vjerovati«. Oni će trebati još puno sazrijevati i rasti u svojoj vjeri. U znak ove početne i otvorene vjere oni zajedno s majkom i rođacima Isusovim napuštaju svoja dosadašnji zanimanja te s Isusom odlaze u Kafarnaum koji će biti središte Isusova djelovanja u galilejskom razdoblju.

Onog dana u Kani Isus je zauvijek ušao u život mladenaca i svojih učenika te na nov način ušao u život svoje majke. Učinio je da Boga doživljavaju bliskim i naklonjenim, davši onima s kojima se susreo novo životno usmjerenje.

SRCE ISUSOVO SPASENJE SVIJETA

Pod tim naslovom izašla je knjiga od 30 razmatranja. Napisao ju je o. Bernhard Häring, a prevela Smiljana Rendić. Preporučujemo za osobna razmatranja, kao podlogu za propovijedi, kao lijepo pomagalo za upoznavanje smisla kulta Srca Isusova. Naručite je na adresu Glasnika. Cijena 300 novih dinara.

Nakana Apostolata molitve

ZA ŽIDOVSKI NAROD

Narod povjerenja i problema

Ovaj mjesec u općoj nakani molimo za židovski narod. Taj nam je narod poznat iz Staroga Zavjeta. Iz tog je naroda potekao Krist, Gospa, sv. Josip, sv. Ivan Krstitelj, apostoli. Tragedija je židovskog naroda što nije prihvatio Krista, no osim toga on je imao i drugih nedaća. Proživio je strahovito tešku povijest, a na vrhunac svojih patnja uspeo se možda za vladavine nacizma, kad je bilo pobijeno preko 4 i po milijuna Židova. Broj žrtava bio bi još i veći, da se neke osobe nisu zauzele za Židove i tako mnoge spasile od sigurne smrti.

Poslije II. svjetskog rata Židovi su uz pomoć svojih simpatizera uspjeli stvoriti vlastitu državu Izrael. Ta država u bliskoistočnom prostoru od svog osnutka ima svojih problema, a stvara ih i drugima, tako da je to područje već dugi niz godina jedno od najnemirnijih u svijetu. Izraelska je država od svog početka opterećena problemom arapskih izbjeglica, koji ni danas nije riješen. Najveći broj Židova živi izvan Izraela. Oni su veoma brojni i utjecajni u Sjedinjenim Američkim Državama. U Sovjetskom Savezu računa se da ima do dva milijuna Židova, no tamo imaju status manjine. Mnogi od tih Židova rado bi se iselili, ali to ne ide lako.

Stav Crkve prema Židovima najbolje je izražen u Deklaraciji II. vatikanskog sabora o odnosu prema nekršćanskim religijama. Kako je taj Sabor u središtu svoga rada imao otajstvo Crkve, odmah je uočio vezu kojom je narod Novoga saveza duhovno povezan s rodom Abrahamovim. Crkva priznaje da se počeci njezine vjere i izabranja po spasonosnom Božjem naumu nalaze već kod patrijarhā, Mojsija i proroka. Ona ispovijeda da su svi vjernici-kršćani po vjeri Abrahamovi sinovi. No ona povrh toga vjeruje da je Krist, naš Mir, križem pomirio Židove i pogane i u sebi je jedne i druge učinio jedno.

Kako Crkvu mnoge stvari povezuju sa židovskim narodom, ona želi gajiti i preporučivati uzajamno poštovanje Židova i kršćana. To se poštovanje ostvaruje osobito biblijskim i teološkim studijem te bratskim razgovorima.

Crkva i moli za Židove, pa i sve nas ovom nakanom preko Svetog Oca poziva na tu molitvu. Naša je molba da bi i Židovi postigli spasenje po Kristu, koji je dragovoljno i neizmjernom ljubavlju pretrpio svoju muku i smrt zbog grijeha svih ljudi.

Sveopći Božji naum o spasenju svih ljudi upućuje na to spasenje i Židove. Njih danas ima u svijetu preko 12 milijuna. Katolička se Crkva svagdje prema njima želi odnositi dobronamjerno i prijateljski. Takav stav treba imati i svaki njezin vjernik. Taj se stav najbolje izgrađuje i razvija po molitvi, jer molitva je sredstvo pristupačno svakome čovjeku za iskazivanje svoje ljubavi prema pojedincima i prema narodima.

U tu molitvenu ljubav uključujemo i židovski narod.

Prava molitva ne poznaje nikakve diskriminacije, ona sve obuhvaća i grli.

U duhu te opće nakane AM. preporučujemo vam i nakanu naše Biskupske Konferencije — DA RADOSNO PRIZNAJEMO I CIJENIMO KRŠĆANSKE VREDNOTE ŠTO PROISTJEČU IZ ZAJEDNIČKE BAŠTINE, A NALAZE SE U NAŠE ODIJELJENE BRAĆE.

Josip ANTOLOVIĆ

U Ime Isusovo

Piše prof. Radovan GRGEC

Prema latinskoj izreci »nomen et omen« ime je znamen. Ime je, kako rekosmo, znak poslanja i zvanja, pripadnosti i osobnosti. Ime Isusovo označuje Božju pomoć i spasenje.

Nažalost, to kršćanima najdraže ime često se psuje, pogrđuje i vrijeđa. Govori se i piše kako je u ime Isusovo počinjeno mnogo zla. Pri tom se zaboravlja koliko je učinjeno dobra.

S imenom Isusa Krista, utjelovljene Riječi Božje i Spasitelja svijeta, započela je nova era ljudske povijesti. Riječ je Božja tijelom postala i nas ljude novim svjetlom obasjala, čitamo u zbornoj molitvi božićne zornice. Zemlja je radosno uzdrhtala na navještaj: »Evo, dolazi Spasitelj!« (Iz 62,11). Zaista, Svemogući je našao najbolji način i put približavanja ljudima. Pravo reče neka Austrijanka: »Budući da nam je Bog želio reći nešto o sebi, postao je čovjek, uzevši naše tijelo. S Bogom i ljudima saobraćamo preko tijela, koje će jednom uskrsnuti.« Nakon Utjelovljenja ne govorimo više s Bogom kao s nekom apstrakcijom. Obraćamo se Isusu kao našem bratu i najvećem prijatelju. U ime Isusovo započinjemo naše dane i godine u nadi uskrsnuća.

Spasitelj je došao. Njegovim utjelovljenjem i rođenjem ispunila su se naša nadanja i iščekivanja. O Isusovu rođenju govori nam vjera i povijest, koja je tim događajem podijeljenja na dva dijela. Indirektno priznaju to i oni koji u Isusa ne vjeruju, pa čak i oni koji ga ne smatraju povijesnom osobom i koji prešućuju njegovo ime ne stavljajući pred godine, desetljeća i stoljeća naše povijesti naznaku »prije Krista« ili »poslije Krista«.

U utjelovljenju Božje Riječi povijest nalazi svoj puni smisao i putokaz svojem toku. Kao ljudi i kao vjernici postajemo svjesni činjenice da je Bog progovorio kroz usta svojega Sina, koji je postao jedan od nas, rodivši se u okupiranoj Palestini za vrijeme cara Augusta. To rođenje treba da bude i za svakoga od nas putokaz i početak nove ere, početak obnovljenoga života.

S imenom Isusovim i Marijinim započinjemo i novu građansku godinu. Prije liturgijske reforme dan nakon početka nove godine bio je blagdan Imena Isusova, a sada novu godinu započinjemo blagdanom Marije Bogorodice. To je ujedno i Svjetski dan mira.

Čeznući za obnovom života, započinjemo tako i ovu 1985. godinu, koja je posvećena mladeži i mladosti. Svima nama potrebno je obnovljeno i mlado srce, bez obzira na godine života. Dodjeljujući Nobelovu nagradu za književnost Jaroslavu Seifertu, žiri je dao obrazloženje da je to nagrada »mladiću od 83 godine« čiji stih oslobađa snage ljudskoga duha.

Ljudski život prolazi u traganju za spasenjem, oslobođenjem i novom mladošću. To je put k Onome u kojega vjerujemo kao u Spasitelja svijeta. Započnimo ga i ove godine u ime Isusovo!

Dođi, Isuse Kriste!

Dođi, Isuse Kriste, jer sam uspjela
poravnati put koji me k Tebi vodi,
ispunila sam provalije zatajenja,
uklonila brda predrasuda.
Iščupala sam svaki korov,
prozračila svoju dušu,
i širom otvaram vrata svoga srca
u kome je sad mjesto jedino za Tebe!
Dođi!
Dođi, Isuse Kriste, nemoj me zaobići!
Ja ću Te lako prepoznati.
Upoznala sam Te kao jedinog,
najvećeg Prijatelja. Zato, dođi!
Dođi u svemu što si stvorio,
ja Te prepoznajem u svemu što si mi dao!
Čekam Te na raskršću svog života
da skupa krenemo dalje,
jer još ima trnjem zaraslih putova . . .
Nakon Tvog odlaska ljudi su se razišli
zaslijepljeni blještavilom ovozemnog,
a nisu svjesni kolika ih tama čeka
ako ne upoznaju Tebe, jedino Svjetlo!
Ja vjerujem i više nisam sama,
jer Ti si otišao da bi opet došao,
i doći ćeš kako si rekao:
»Opet ću doći i bit ću s vama!«

Milena IVIN

Jedino je Bog svet

Piše: Rudolf BRAJČIĆ

Sveci iz prijašnjih vremena danas padaju u zaborav. Malo tko se njima bavi. »Bili su dobri za svoje vrijeme«, kaže se. U nišama našega vremena vrlo nespretno izgledaju i malo koga privlače. Ali, iako sveci iz prijašnjih vremena padaju u zaborav, o svetosti se sanja danas kao i nekoć. Nitko se ne vrijeđa, ako mu se kaže, da je pravi svetac. Katkad kažemo, da bi sve bilo drugačije kad bi ljudi bili sveci. Pri tome mislimo na rastrganost naših obitelji, na diobu svijeta na Istok i Zapad, na ugroženost od rata i na mržnju, koja se kao crna pjega javlja na čovječanstvu — te pomišljamo na svetost kao na lijek za sve to.

SVECI NAM TREBAJU

Naš poprilićan zaborav svetaca iz prijašnjih vremena zapravo je samo otklon onog oblika svetosti u kojem su se oni pojavljivali, sukladno s oblikom života svoga vremena. Danas se želi pronaći oblik svetosti, koji bi odgovarao našem vremenu u skladu sa stilom današnjeg života. Ali, kako pronaći taj novi oblik svetosti?

Bez svetaca prošlosti, bez njihova nadahnuća, teško ćemo se tu snaći. Kad bi sveci prošlosti živjeli danas, oni ne bi tražili novi oblik svetosti nego bi posvećivali oblik svog današnjeg dnevnog života. Sveci nisu otkrivači novih oblika svetosti, nego posvećuju one oblike života u kojima žive. Ne pitajmo, dakle, kako ćemo pronaći suvremeni oblik svetosti, nego posvećujmo život koji živimo i kakav živimo pa će biti i suvremene svetosti.

Upravo dok sam ovo pisao, u mojoj sobi zazvoni telefon — naša suvremena naprava. Netko traži za razgovor jednoga od onih s kojima živim u istoj kući. Telefon me zasmetao u mome miru i poslu. Treba izići iz sobe i potražiti dotičnog subrata. Pomislio sam: »Ne mogu prekidati svoj posao i gubiti vrijeme tražeći nekoga gore i dolje, i tko zna je li hitno, hoću li ga naći . . .« Ipak učinio sam to. Uvjeren sam da i to može biti jedan mali kamenčić na lijepome mozaiku suvremene svetosti, da i kroz taj mali oblik suvremenog života, kroz tu uslugu nepoznatome, skromno zasvijetli svetost.

NEOTKRIVENI SVECI

Budući da uporno mislimo kako se za svetost traži da uz dnevne oblike života stavljamo još neki naročiti dodatak, ne znamo otkrivati današnje svece. Mislimo da ih nema pa se tužimo da danas nema svetačkih pojava. Sâm Bog zna što podrazumijevamo pod riječju »svetačka pojava«. Možda za nas »svetačka pojava« znači čovjeka koji ne živi načinom kojim žive ostali ljudi kao da se ostali ljudi svojim načinom života ne mogu domoći svetosti.

Jednom sam kazao da danas ima na milijarde dobrih ljudi. Bio sam upitan: »Gdje su te milijarde?« Vidi se da je moj slušatelj drukčije gledao na dobrotu nego ja. Ako danas ne otkrivamo svece, to je zato, jer imamo »svoje« mjerilo svetosti koje, ipak, ne mora biti najpouzdanije. Stoga je dobro zapitati se što je zapravo svetost?

BOG JE SVET

Svetost je sâm Bog. »Svet« je riječ koja u stvari označuje nešto što samo Bog ima. Kad velimo da je Bog svet, želimo reći da je On Netko, koji je drugačiji od nas, da je On jedini u svakom smislu savršen, svet.

Bog nema zlih sklonosti kao čovjek. Njegovo je biće prozirno. On ne treba stavljati na sebe masku i ne mora se pretvarati da bi izgledao bolji nego što jest. On naprosto jest Dobar. Zakon njegova života nije živjeti u riziku kao što je to zakon našega života. Mi smo, naime, tako građeni da veliki dan našega života nitko ne može pohvaliti prije njegove večeri. Bog je, naprotiv, takav da je u Njemu njegova večer jednaka njegovu jutru — ako smijemo tako slikovito govoriti. Nema u Njemu ništa mračna, moralno neizvjesna. U Njegovim dubinama nema ništa prijetećeg. Njegovo je biće sveto!

No, Bog nije samo svet u svom biću. On nije samo slobodan od zlih sklonosti, nego On ne može a da ne čini dobro. On ne može a da ne ljubi, najprije samoga sebe potvrđujući se kao Bog, a onda sve što je stvorio kao svoju sliku ili trag, ljubeći sve kao što ljubi samoga sebe.

Bog je čudo ljubavi! On je čist i nepomućen izvor ljubavi i ujedno neiscrpni žar ljubavi svega što jest, svega što opstoji. Jedini je On posve sveta ljubav pred kojom ne može izdržati ništa što je obilježeno povezanošću s grijehom pa bila ta povezanost makar kako tanka, kao što je samo mogućnost sagriješiti. On je onaj koji je posve Drukčiji od nas. On je jedini svet!

ČOVJEK PRED SVETIM BOGOM

Evo kako su se osjećali ljudi koji su stajali pred Božjom svetošću, pred korjenski Drukčijim od sebe. Abraham se osjećao obavijen tamom, koja zadaje strah; Job tada uviđa da je besmisleno pravdati se sa Svemogućim ili mu predbacivati nepravdu; Mojsije i Ilija povezom zastiru oči, jer nitko ne može vidjeti Boga i ostati na životu.

Izaija na poseban način opisuje svoj doživljaj Božje svetosti. »Vidjeh Gospoda, gdje sjedi na prijestolju visoku i uzvišenu. Skut: Njegova plašta ispunjahu Svetište. Iznad Njega stajahu serafi, svaki je imao po šest krila: dva krila da zakloni lice, dva da zakrije noge, a dvama je krilima letio. I klicahu jedan drugome: Svet! Svet! Svet Jahve nad vojskama. Puna je sva zemlja slave Njegove! Od gromka glasa onih koji klicahu stresoše se dovraci na pragovima, a Dom se napuni dimom. Rekoh: Jao meni, propadoh, jer čovjek sam nečistih usana... a oči mi vidješe Kralja Jahvu nad vojskama.« (Iz 6,1—6) Prorok je zahvaćen strahom ne od gromka glasa niti od dima nego od onoga što je vidio.

Kada čovjek izgubi strahopočitanje pred svetim Bogom, kada mu bezuvjetan poklon pred njim nije više naravan i po sebi razumljiv, tada jezgra njegova religioznog ponašanja više nije zdrava. Njegova slika o Bogu postala je stravično plitka i iskrivljena.

BOG SVOJU SVETOST DARIVA LJUDIMA

Ako je jedino Bog svet, tad čovjek može biti svet jedino ukoliko ima udjela u Božjoj svetosti. To biva po milosti, koja se zato i zove posvetna milost. Svaki čovjek u milosti je svet, jer je milost sudjelovanje u Božjoj naravi, koja je sveta. Milost je, kao i Bog sâm, sveta, bez zlih sklonosti, ne predstavlja ugroženost ni sebi ni drugima, prozirna je, ne nagoni na grijeh, nepresušan je izvor ljubavi. Čini nas sličnima Bogu, ukoliko je Bog svet. Mnogi žele steći svetost, a zaboravljaju da je svetost dar, milost. Čovjek postaje svet otvarajući se Bogu, a ne stišćući se kako bi iz sebe iscijedio i posljednju kap svojih naravnih energija. Čovjek može roditi samo čovjeka, a grešnik može iz sebe izgraditi samo grešnika.

SVETOST JE JEDNA

Iz toga proizlazi da u kršćanstvu ima samo jedna svetost ista u svim svetima. Samo je jedan Bog, samo jedan i isti Duh Sveti, jedan i isti Gospodin, koji čovjeka čini dionikom svoje svetosti.

Ima više stupnjeva milosti, većeg ili manjeg sudjelovanja ili ukorjenjenja u Božju svetost, ali nema raznih vrsta svetosti. Ne postoji svetost prema kojoj streme redovnici, druga koju ostvaruju svećenici, a treća na koju su upućeni laici. Iako svatko ide k svetosti svojim životnim putevima, svi idu prema istoj svetosti, prema što dubljem ukorjenjivanju u Božjoj svetosti.

Opet susret mladih

Još je u živoj uspomeni veoma uspjeli susret mladih u Rimu na koncu jubilarne godine, 15. travnja 1984. Tom prigodom okupilo se u Rimu preko 300 000 mladih iz 40 naroda svijeta. »Papinsko vijeće za svjetovnjake« najavilo je, da će se slijedeće Korizme, na Cvjetnicu, 31. ožujka 1985. ponovo održati ovakav susret u vezi s proslavom »Međunarodnog dana mladeži«.

Glavna misao ovog susreta bit će: »Krist, naš mir«. Ovo geslo susreta diktirale su opće prilike u svijetu. Svi se mjerodavni slažu, da čovječanstvo nikad u svojoj povijesti nije bilo u većoj opasnosti nego danas. Ako bi došlo do ratnog zapleta, vjerojatno bi došlo i do upotrebe atomskog oružja koje bi opustošilo veći dio svijeta. Poznata je stvar, da se atomsko oružje sve više usavršuje i u sve većoj mjeri proizvodi, a to je skopčano ne samo s velikom opasnošću, nego i sa silnim troškovima. Stručnjaci računaju da će se samo u godini 1985. utrošiti oko tisuću milijardi dolara za naoružanje. U isto vrijeme, dok se toliki novac troši na sredstva za uništenje čovječanstva, u mnogim krajevima mnoštvo ljudi umire od gladi, a najviše stradavaju djeca. Prema statističkim podacima, svaki dan umire oko 42 000 djece radi pomanjkanja hrane ili lijekova. Osjeća se i veliko pomanjkanje prikladnih stanova. Mnogi stanuju u uvjetima nedostojnim čovjeka. Velik je i manjak škola, bolnica i domova za napuštene starce i starice.

Svagdanje iskustvo dokazuje, da sami ljudi, ma kako oni bili »kulturni«, nisu u stanju da vlastitim pobudama i snagama pomognu čovječanstvu, da probude međusobno povjerenje, da sporazumno i mirnim putem nađu pravedna rješenja u međunarodnim sukobima. Iskustvo nas također uči, da nam sv. Evanđelje otvara put za rješavanje i najzapletenijih sukoba, a daje nam i moralnu snagu, da sve poteškoće rješavamo u granicama pravde i ljubavi.

Tako je u naše dane zauzimanjem Sv. Stolice sretno riješen opasan pogranični sukob između Argentine i Čilea. Prvotno je izgledalo da neće ići bez oružanog sukoba, ali je ipak prevladao razum. Obadvije strane dogovorile su se, da zamole Svetog Oca Ivana Pavla II. za posredovanje. Papa je povjerio Msgr. Silvestriniju, državnom podtajniku, da prouči sukob i iznese prijedloge za pravedno rješenje spora. Posredovanje je uspjelo, i ovih je dana u Vatikanu potpisan sporazum između Argentine i Čilea o mirnom i pravednom rješenju spora.

Velika je utjeha vidjeti da mladi sve više uviđaju, gdje je izvor pravoga mira i što je jamstvo njegova očuvanja. Zato za svoj međunarodni susret i odabiru geslo: »Krist — naš mir«.

Do novog »Međunarodnog susreta mladih« u Rimu 1985. nije daleko pa se moramo već sada pripremati.

Kod zadnjeg takvog susreta nismo se baš istakli brojem sudionika, premda smo geografski tako blizu Rimu. Nastojmo da ovaj put budemo obilnije zastupani.

Ivan KUKULA

Evanđelje mijenja ljude

Poljski svećenik Jerzy Popieluszko koji je ubijen u listopadu ove godine, a okrutno su ga ubila tri oficira unutarnjih poslova koji su sada još pod istragom, sahranjen je u predvorju svoje župske crkve Svetog Stanislava Kostke u Varšavi. Pred mnoštvom vjernika u toj crkvi izrekao je svećenik Feliks Folejowski slijedeće riječi: »Jerzy je postao mučenik za istinu i za ljubav prema bližnjemu!«

Taj mladi svećenik-mučenik rođen je 1947. u zemljoradničkoj obitelji u mjestu Okopy. Nakon svršenih teoloških studija, tadašnji primas Poljske kardinal Stefan Wyszynski postavio ga je godine 1980. za župnika u crkvi Sv. Stanislava. Svi su ga zvali »radničkim duhovnikom« nakon što ga je kardinal Wyszynski ovlastio da u čeličani radnicima drži svetu Misu, kad su to radnici zamolili. Bio je malenog stasa, slabašna, krhka zdravlja, mladenačkog lica, skoro dječačkog; reklo bi se prije da je mladomisnik, nego da je iskusni duhovnik radnika koji su radili teške poslove u čeličani.

Umoreni svećenik iznio je u novinama »Lad Bozy« od 1. svibnja 1983. što je doživljavao na svojim Misama među radnicima. On veli: »Neću nikada zaboraviti onaj dan kad sam prvi put došao među radnike. Bio sam uzbuđen zbog nove situacije. Kakvo ću stanje tamo naći? Kakve ljude? Kako ću prikazati sv. Misu? Tko će prihvatiti čitanja pod Misom? ... Na vratima čeličane iznenađenje, koje mora potresti. Veliko mnoštvo čekalo me sa smiješkom i suzama. Pljeskali su tako radosno da sam se jedva snalazio. Govorio sam u sebi, da su te ovacije, zapravo, upućene Crkvi koja nakon 30 godina stupa na vrata tvornice čelika ... Novo iznenađenje: U sredini prostora gdje će biti Misa već je pripremljen oltar i križ s cvijećem. Čak i jednostavna ispovjedaonica! Prije Mise mnogi se ispovjediše. U svojim radnim odijelima ljudi su klečali na podu, skrušeno se ispovijedajući. Sami su tražili svećenika, da im prikazuje Misu, da se mogu susresti s Kristom, radnikom i mučenikom, patnikom, prijateljem svih radnika i patnika! Pod Misom se sve odvijalo lijepo i potresno. Radnici su čitali dijelove Sv. Pisma. I pjevali su svojim promuklim glasovima nakon mučnih dana štrajka.

S radničkim Misama nastavio sam redovito. Kad bijaše izvršen atentat na Papu, radnici su zamolili da za njega prikažem sv. Misu. Na jednoj zastavi stajale su radničke riječi: »Sv. Oče, mi molimo za Te!« Toga je dana velik broj radnika pristupio svetoj ispovjedi i pričesti. Neki su se toga dana prvi put u životu ispovjedili! Neki od njih bili su sve drugo prije nego kršćani! Uvjereni su da im je Crkva prijatelj, da im je Isus prijatelj! Neki su polako dolazili do prijateljstva s Kristom! Vidio sam, Evanđelje može promijeniti ljude, može ih obratiti. Nikad prije u svojoj službi nisam imao prigodu da slušam tako potresne ispovijedi kao u čeličani! Nikad prije nisam doživio, da krstim toliko odraslih ljudi! Često sam umoran u tom svom poslu među radnicima. Nikad, zapravo, nisam slobodan, ali to mi daje veliku utjehu i sreću u mom svećeničkom zvanju! Želim ostati među tim ljudima, dokle god mognem!« I ostao je do svoje mučeničke smrti!

Priredio: Srećko BOŠNJAK

Kad se Isus rodio u Betlehemu judejskom, za vrijeme kralja Heroda, dođoše s istoka mudraci u Jeruzalem i upitaše: »Gdje je novorođeni kralj židovski? Vidjesmo, naime, gdje izlazi njegova zvijezda, i dođosmo mu se pokloniti . . .

Saslušavši Heroda, podoše. I gle! Zvijezda koju vidješe na njezinu izlasku išla je pred njima dok se ne zaustavi nad mjestom gdje bijaše Dijete. Kad ugledaše zvijezdu, mudraci se veoma obradovaše. Uđoše u kuću i nađoše Dijete s Marijom, majkom njegovom: padoše ničice i pokloniše mu se.« (Mt 2, 1—2. 9—11)

Sretan Božić

i Novu godinu

Prijateljima „Glasnika"

želi Uredništvo i Uprava

Ne želimo živjeti u grijehu. Djece još nemamo, jedno je bilo na putu, ali je plod uginuo, pa su nam liječnici preporučili da barem šest mjeseci ne planiramo dijete. Kako sada postupiti?

Čuli smo za prirodnu regulaciju poroda — metoda plodnih i neplodnih dana. Da li je zaista ta metoda pouzdana? Čini nam se da se premalo piše o tome u našim vjerskim listovima. Molimo vas da nam preporučite kakvu dobru literaturu o toj temi, koja bi nam bila od velike koristi.

(Četvrti nastavak pisma)

Mladi bračni par

Prirodno planiranje poroda

Piše: Ivan FUČEK

Pitanje o »prirodnom planiranju poroda« ili o »neplodnim danima« veoma je složeno. Vi ga postavljate u **tehničkom** obliku, tj. da li je »ta metoda pouzdana«? Treba, međutim, prethodno postaviti druga **tri** pitanja: Antropološko pitanje: da li je i zašto je u skladu s dostojanstvom ljudske osobe? Teološko pitanje: da li je i zašto ispravna pred Bogom? Moralno pitanje: Kada i pod kojim uvjetima se smije primijeniti da ne bude isto što i kontracepcija?

Nakon toga se može postaviti i pitanje o pouzdanosti ili varljivosti naputaka za korištenje prirodne metode. U ovom odgovoru pretpostavljam tri prethodna odgovora istome mladom bračnom paru (Glasnik 5, 6, 7/1984), gdje je već dosta toga rečeno o spolnom životu supruga. Oni odgovori uvjetuju da se mogne dobro razumjeti i ovaj.

Prvo, da li je prirodna metoda u skladu s ljudskom osobom i zašto, dok kontracepcija nije?

Umjetna kontracepcija je **tehnika** koja ide za sigurnošću 100% da se spriječi začeće. To je samovoljno vršenje apsolutnoga gospodstva nad sobom i nad životom sa strane čovjeka, dok je korištenje neplodnih dana moral koji poštuje istinu o ljudskoj osobi, kao i moralne vrijednosti ljudske osobe. To je dužno podlaganje Stvoritelju u odgovornosti koja u punoj slobodi prihvaća i vrši dobro. Dakle, ne tehnika, nego moral! Ne sigurnost, nego dobro! Prirodna metoda poštuje sposobnost rađanja usađenu u ljudsku osobu kao nešto sveto. Time priznaje i poštuje u ljudskoj spolnosti moralnu vrijednost u strogom smislu riječi, i da se s tom vrijednošću ne može manipulirati po svojoj volji. To priznanje i prihvaćanje istine o ljudskoj osobi kao takvoj je moral.

Kontracepcija, naprotiv, to gazi i samovoljno obezvređuje. Zato ona nije stav odgovornosti nego gospodstva. A ljudska osoba ne smije nikada biti objekt samovolje.

Osim toga bračni čin je po sebi usmjeren na rađanje kao što je oko usmjereno na gledanje. To usmjerenje ostaje i u neplodnim danima kad nije moguće da dođe do začeća. Ta otvorenost za rađanje treba uvijek ostati, jer je značenje pojedinog čina neodjeljivo od cjeline bračnog života.

Kontracepcija pretvara osobu u objekt užitka, pri čemu je žena prva žrtva. Dok kontracepcija muža oslobađa od odgovornosti, ženu tom teškom odgovornošću sve više opterećuje. Liječnici pogoduju mužu, čime se u ženi guši plemeniti osjećaj majčinstva i ona može postati robom muža.

Drugo, da li je prirodna metoda ispravna pred Bogom i zašto, dok kontracepcija nije?

Budući da je uzročnik ljudske spolnosti Bog, postupak sa spolnošću nužno dovodi u pitanje i odnos prema Bogu. Spolnost supruga ima zadaću da s Bogom sustvara život, a kontracepcija to ruši. Tko vrši kontracepciju, odbija da bude Božji suradnik u davanju novog života novoj osobi. Zloća je kontracepcije u prvom redu u tom što Boga ne priznaje Stvoriteljem, a ne zato što se služi ovakvim ili onakvim sredstvima. Radi se o zloj odluci počinitelja, pa stoga ni jedan kontraceptivni čin ne može biti objektivno dopušten.

Ipak se u nauci o prirodnoj metodi krije jedna opasnost: da se, naime, pobrka metoda i stav. »Ne imati djece« — to je stav! Kad se kaže: »Začeli smo u doba neplodnih dana, iako nismo htjeli«, to je loš stav. Prirodna metoda je odgovornost koju supruzi imaju prema svojoj sposobnosti rađanja, a ta je odgovornost daleko dublja, šira i važnija negoli stav: »Ne želim imati djece.« Drugim riječima: dok kontracepcija ide za stopostotnom sigurnošću da neće doći do začeća, dotle je prirodna metoda izražaj volje supruga da ostvare moralnu vrijednost odgovornog rađanja; dok je kontracepcija onemogućenje svoje spolnosti ili blokiranje svoje spolnosti da rađa, dotle je prirodna metoda normalan čin u doba kad po sebi nije moguće da dođe do začeća. U kontracepciji se supruzi uskraćuju jedno drugome i tako bračni čin pretvaraju u laž i prevaru, dok se u prirodnoj metodi supruzi potpuno daruju i bračni im je čin otvoren mogućnosti rađanja, u skladu s istinom ljudske osobe i u skladu s Božjim poretkom stvari. Ta metoda, ako bi se snizila samo na to da se »pouzdano čuvaju djece«, ne bi se više razlikovala od kontracepcije. Ali ona se razlikuje time što supruzi koristeći neplodne dane žele ostvariti moralnu vrijednost odgovornog očinstva i majčinstva te spremno primaju dijete ako dođe do začeća.

Treće, kada i pod kojim uvjetima se smije primijeniti ta metoda da ne bude isto što i kontracepcija?

Supružnici mogu uvijek koristiti te dane kad imaju za to težak moralni razlog, kao na primjer, kad već imaju četvero djece i peto bi dijete ugrožavalo odgoj ostalih, kad su uistinu u lošoj ekonomskoj situaciji, itd. Ipak treba reći još ovo: ako su odlučili da zbog teških razloga više nikako neće imati djece, a svakako žele koristiti neplodne dane, tada moraju ti razlozi biti još jači od prijašnjih.

Sve ovo što smo rekli odnosi se strogo na objektivni red stvari, na istinu o čovjeku i njegovom dostojanstvu pred Bogom.

Sada dolazi na red vaše pitanje: »Kako sada postupiti? Ne želimo živjeti u grijehu... Čuli smo za prirodnu regulaciju poroda«. Napokon: »Da li je ta metoda pouzdana«?

Pretpostavimo da je žena bolesna, da nema uredne cikluse, da joj se čini da za nju nikakva metoda nije podesna, jer svaka uključuje rizik eventualnog začeća, a želi se »pouzdana« metoda, što tada?

Odgovaram: metoda prirodnog planiranja je toliko proučena, i još se toliko proučava, da ima već tridesetak raznih primjena. Liječnici, stručnjaci koji se time bave, savjetnici za brak danas čak govore o stopostotnoj sigurnosti, tj. takvoj metodi koja u 6000 slučajeva može samo jednom zatajiti. Dakle, može manje zatajiti negoli pilula. Savjetujem vam da kupite i dobro proučite knjižicu od Dr. med. Josef Rötzer, Prirodna regulacija poroda. Izdala ju je »Kršć. Sadašnjost« u Zagrebu 1983.

Možete, ako treba, pitati za savjet u bračnom savjetovalištu kod otaca isusovaca u Zagrebu, Palmotićeva ul. 33, ili u savjetovalištu u Đakovu koje vodi Dr. Pero Aračić, Strossmayerov trg 5.

Savjetovališta će vas uputiti na sličnu vrijednu literaturu, koja će vam pomoći. Ostaje na vama da se potrudite živjeti prema tim napucima, dok god, kako sam rekao ,imate težak moralni razlog za to. Uzdržljivost u plodne dane i korištenje neplodnih, kad je tako postavljeno kako smo kazali, donosi pomlađenje ljubavi, radost, čistu savjest, jer je izraz vjernosti Bogu. Tada je misa bliža, sakramenti su normalna stvar, molitva je draga i provodi se u praksi, a nad odgojem djece i u čitavoj obitelji osjeća se Božji blagoslov.

Redovnici u životu Crkve

Piše: Stjepan KUZMIĆ

Velik broj naših vjernika čuo je za benediktince, franjevce, dominikance, isusovce, karmelićane — i za tolike druge muške i ženske kongregacije. Mnogi, ipak, premalo znaju o tim redovnicima, a ima i takvih kojima čak smeta mnoštvo redovničkih zajednica.

Često se čuje prigovor: »Zašto ne bi svi bili jednaki?« Tijekom godine upoznat ćemo čitatelje Glasnika s nastankom pojedinih Redova i redovničkih zajednica, stavljajući naglasak na značenje koje je pojedina zajednica imala u vrijeme svog nastanka i kasnije, a mnoge sve do dana današnjega.

NEISTRAŽIVO BOGATSTVO ZA NASLJEDOVANJE

Neki će reći da je redovništvo u Crkvi nastalo tako što su se pojedinci nadahnuli sličnim oblicima monastičkog života u raznim istočnjačkim religijama, kao npr. u budizmu. Kao izvor kršćanskog života navodi se i židovska zajednica esena. Ukoliko to i stoji, jer su religiozni ljudi uvijek nastojali da se približe tajni svoga boga i smislu života, kršćansko se redovništvo ipak bitno razlikuje od »redovničkog života« u drugim religijama. Svrha je redovničkog života u kršćanstvu nasljedovanje Krista. Kršćansko je redovništvo usredotočeno na osobu Isusa Krista, a u Kristu su »neistraživa bogatstva« (Ef 3,8) tako da svaki učenik može iz Isusova života nešto izabrati za sebe, i to u tolikoj mjeri da ovaj ili onaj oblik i sadržaj Isusova života i djelovanja postane njegov ideal, njegovo »zvanje«. Zato će se jedni povlačiti u pustinju gledajući na Isusa koji je četrdeset dana proveo u pustinji gdje ga je i đavao kušao (Lk 4,1), dok će se drugi uključivati u zajednički život, jer je Isus posljednje tri godine svog zemaljsog života proveo zajedno sa skupinom svojih učenika za vrijeme javnog djelovanja (Mk 13,14). Treći će se posvetiti molitvi, kontemplativnom životu, jer se Isus često povlačio na samotna mjesta i razgovarao s Ocem (Mt 14,23; Mk 1,35; Lk 5,16 i 6,12). Četvrti će se dati na služenje braći ljudima, jer je Isus bio veliki dobrotvor čovječanstva, i nije došao da Njemu služe, nego da on služi i život svoj dade kao otkupninu za mnoge (Mt 20,28; Fil 2,7—8). Peti će se odreći braka i živjeti djevičanskim životom, jer je Isus takav oblik života navijestio kao moguć, i sam ga svojim životom potvrdio, itd. Na Isusovu, dakle, primjeru nalazimo opravdanje različitih oblika života Bogu posvećenih osoba.

SAVJETE PRIHVAĆAJU ZA OBVEZU

Osobe koje se odlučuju za redovnički život, svjesno se odlučuju da ostvare Isusove savjete za postizanje Kraljevstva. Oni takozvane »evanđeoske savjete« preuzimaju kao obvezu, da bi tako bili što sličniji Kristu. Zato se zavjetuju na obdržavanje savjeta. Sve nam to govori da u Evanđelju ima ponuda koje se mogu i ne moraju prihvatiti.

Kršćanska tradicija navodi tri osnovna evanđeoska savjeta: beženstvo (čistoća), siromaštvo i poslušnost. Nema sumnje da su svi kršćani po-

zvani na život čistoće. Bludnost i nemoral u Svetom su Pismu oštro osuđeni. Svi su pozvani i na siromaštvo. Isus siromašne proglašava blaženima, i kaže da je nemoguće služiti Bogu i bogatstvu. Svi su također pozvani na poslušnost Ocu i Njegovoj volji, na obdržavanje Božjih zapovijedi.

Ipak, posebna je karizma, dar Duha Svetoga udijeljen pojedincu, kad je netko pozvan na savršenu čistoću, na bezbračan život (celibat), radi Kraljevstva nebeskog.

Poseban je poziv na život u stvarnom i duhovnom siromaštvu, kad prihvaćamo da budemo i bez potrebnih sredstava za život, a u raspolaganju dobrima da budemo ovisni jedan o drugome i ne vežemo se uz propadljivo blago ovoga svijeta.

Znak je posebnog Božjeg odabranja kad je netko pozvan na život savršene poslušnosti Bogu kojeg zastupaju poglavari, te na podlaganje svoje volje i svoga suda volji i sudu tih poglavara. Tko se osjeća pozvan na takav oblik života u siromaštvu, čistoći i poslušnosti, prihvaća taj poziv za sebe kao obavezu, ali bez ikakve prisile.

SAVJETI SE RANO OSTVARUJU

Konkretni oblik Bogu posvećena života nalazimo već u apostolsko doba. Godine 58. u Cezareji postoji mala kućna zajednica četiriju sestara, Filipovih kćeri, koje su bile djevice, obdarene proročkim darom (Dj 21,8—9).

Kod crkvenih Otaca, pa sve do petog stoljeća, nalazimo divne pohvale djevičanstvu, koje se smatra uzvišenijim od braka. Tako sv. Ignacije Antiohijski piše biskupu Polikarpu: »Ako netko može živjeti u potpunoj čistoći iz ljubavi prema Gospodnjem tijelu (Crkvi) a da se ne uzoholi, neka je živi!« Sv. Atanazije potiče djevice svoga vremena da se što više posvećuju molitvi, čitanju Svetog Pisma, razmišljanju i radu kojim će se uzdržavati. Takav se život u raznim oblicima održao do danas, i pojedinci bez posebne pripadnosti nekoj zajednici žive u svijetu, ali po evanđeoskim savjetima.

MONAŠTVO OD POJEDINACA DO ZAJEDNICA

Koncem trećeg i početkom četvrtog stoljeća, pošto je car Konstantin 313. godine dao Crkvi slobodu, počinje i organizirani monaški život. Javljaju se pojedinci kao utemeljitelji pravila za život u samoći. Ocem monaha smatra se sv. Antun pustinjak, iz Egipta. On je živio strogo po evanđeoskim načelima najprije u svojoj kući, a zatim se povukao u pustinju. Njegov su primjer počeli slijediti i drugi. To su eremiti, monasi, pustinjaci.

Prvi zakonodavac redovničkog života je sv. Pahomije iz 4. stoljeća. Pravila koja je on dao bila su temelj svim kasnijim osnivačima redovničkih zajednica, osobito sv. Baziliju Velikom. Pahomije je u stvari učinio prelaz od strogo pustinjačkog, samotničkog života, na tzv. cenobitski život, tj. život u zajednici. Više se ne povlače u samoću pojedinci nego se cijele zajednice izoliraju od svijeta i posvećuju se Božjoj službi. Zajednički život je sasvim drugačiji od samotnjačkog. Zato se naglašava jednakost među monasima. Većinom su to laici. Broj svećenika je ograničen. Naglasak se stavlja na izoliranost od svijeta, na molitvu i rad. Tako je to na Istoku.

Na Zapadu pak pečat monaškom životu daje sv. Benedikt početkom šestog stoljeća. Zato ga s pravom nazivamo »ocem zapadnog redovništva«. Pravilo koje je on dao, a pretrpjelo je razne promjene još za vrijeme njegova života, bilo je i ostalo temeljno i praktično jedino pravilo redovničkog života sve do osnivanja tzv. prosjačkih redova u vremenu od 11. do 13. stoljeća, kad su uz ostale osnovani i franjevci.

NOVI ŽIVOT — NOVI OBLICI REDOVNIŠTVA

U 16. stoljeću, kad je Crkva trebala krenuti u susret novim ljudima na novim kontinentima, i novim ljudima koji su se rađali iz nove misli u staroj Evropi, osnivaju se apostolski redovi, među kojima najistaknutije mjesto zauzima Družba Isusova. Osnovao ju je sv. Ignacije od Loyole. Otprilike u isto vrijeme došlo je i do reforme Karmela pod utjecajem i vodstvom sv. Terezije Avilske i sv. Ivana od Križa.

Uz postojeće Redove koji i danas žive i djeluju, u najnovije vrijeme sve veću važnost dobivaju tzv. »Svjetovni instituti« tj. pokreti za svjedočenje Evanđelja u svijetu, u obitelji, na ulici, na radnome mjestu — svuda!

U daljnjim našim prikazima vidjet ćemo kakvu su ulogu u povijesti Crkve imali utemeljitelji pojedinih redova.

Povratak na jug

Piše: Tomislav GORSKI

Sipila je sitna, dosadna kiša. Krupne kapi curkom su curile s niskih streha kao suze s djetinjih očiju. Krovovi starih kućica pod brijegom puše se kao nekoć ugljare pod šumom. Tamo su ljudi uvijek bili siromašni, pa im ni danas ne cvatu ruže. Prava je zima još daleko, ali vani bridi sjeverac, pa se svatko sklanja na toplije. Stare dokone žene sjede kraj svojih kuhinjskih prozora i budno motre na dolinu kojom vodi put u selo. Još ni poštar nije dolazio, a neki stranac, gradski čovjek, prilazi selu. Iz daleka ga nisu prepoznale, a bio je to Špirin Jozo. On je u Zagrebu izučio zanat, gore se zaposlio i oženio. Na selo dođe samo preko ljeta kad malu Jasnicu dovede djedu i baki. On i žena vrate se istog dana. Nije im milo noćiti kod Špire na biljcu prebačenu preko slame, a drugo nema. Baba Anđa, otkako ga je vidjela, ne miče se od prozora. Izgriza je iskonska radoznalost dokonih žena. Muči je što Jozo ne izlazi iz kuće. Već bi ona našla načina da ga dozove i štogod sazna. »Starci mu nisu bolesni, za božićne je čestitke još prerano. Što li ga je dotjeralo po ovom nevremenu«, pita se Anđa. Kad se već i rani mrak uhvatio kuća, Anđa se sva pretvorila u uho, ne bi li bar nešto čula kad već ništa ne vidi. Ni to joj ne polazi za rukom, a Jozo je ozbiljno razgovarao s ocem i materom:

— Ne idem samo ja, ćaća! Iz Zagreba odlazi sva sila svijeta. Što se može, kad nevolja goni! Dvije su godine prošle kako sam i ja kupio gradilište, a još nemam ni jednog kamička za temelj. A gdje su zidovi, kad će krov? Ostanem li doma, nikad neću s djecom biti svoj na svom! —

— Ah, sinko moj, tako ti je i dida govorio kad je odlazio u Ameriku. I tamo je više naših muškaraca ostavilo kosti po rudnicima, nego što ih je doma kuću podiglo. Mi smo siromašni bili i siročad ostali. Zlo uvijek dođe kad mu se ne nadaš! —

— Nije to isto, majko. Njemačka nije Amerika! Iz Njemačke se mogu vratiti isti dan! —

— Neka te, sinko, kad si odlučio, ali tuđina je svaka dakelo! —

Prošli su božićni blagdani. Da to u stvari nije tužno, bilo bi zanimljivo gledati pune vlakove mladića i mladih muževa sa ženama. Poneki vode i djecu sa sobom. Snaga naroda i nada starosti odlazi na sjever. Domovina nema kruha i krova za svoju djecu, a pridošlice u njoj svoju budućnost stvaraju, iako svi nose iskrenu želju: Raditi, štediti, podići svoj dom, stvoriti bolji život, biti svoj na svom! Ima li poštenijeg ideala koji bi i Jozu sa ženom i malom Jasnom ponio na sjever? Djevojčica je na zamagljenom prozoru vlaka velikim slovima ispisala samo jednu riječ: »Zbogom!«

Bistra po naravi i navikla na život u gradu, mala se Jasna brzo snalazila. Njemački je svladala odlično, i potkraj ljeta moći će u redovitu školu s njemačkom djecom. Izgubljena godina nije propala. Znati strani jezik velika je stvar.

Mama i tata kasno se vraćaju s posla. Jasna je još dijete, ali želi mami pomoći pa sama poredi mali iznajmljeni stančić. Mama onda može brže pripraviti večeru i njoj nešto za sutradan, pa svi krenu na počinak.

Jasna je već treću godinu u školi s njemačkom djecom. Učiteljica je voli. Prevela joj je i ime, pa je sada svi zovu Hella. Od nekog vremena Hella primjećuje da se roditelji sve kasnije vraćaju s posla, a u stanu uglavnom šute. »Umorni su, misli Hella, ali bi za mene morali imati više riječi. Gotovo ću zaboraviti hrvatski.« Osjeća da se u njihov mali stančić uvlači veliki uljez — otuđenje srdaca. »Da bar što prije sagradimo kuću u Zagrebu. Tamo bi se sve ljepše odvijalo. Na velikoj terasi za odmor bilo bi uvijek i vremena za razgovor.« Dobro je dijete uvijek puno lijepih čežnja.

Poslije završenog četvrtog razreda škole, roditelji su Hellu poslali u Makarsku na ljetovanje, i usput da posje-

ti djeda i baku. Hella se u jesen nije mogla nahvaliti praznika u domovini. Bila je sretna i rasla je brže od drugih djevojčica u razredu, kao da mora što prije narasti i sazreti.

Jedne je večeri u stanu došlo do eksplozije. Šutnja se pretvorila u prasak i lom. Tata i mama su se grdno posvađali. Nekoliko dana nakon toga tata je naglo putovao u Zagreb. Po povratku je pričao kako je dolje sve jako poskupilo, pa će morati još dugo ostati u stranom svijetu. Mamu to uopće nije zanimalo. Kad tate nije bilo, ona se vraćala još kasnije, ili bi navečer opet odlazila po nekom poslu. Zid šutnje između njih dvoje bivao je sve deblji, ali je, čini se, najviše pritiskao samu Hellu.

Bila je već u petom razredu i svoje je kolegice nadvisila za glavu. Jednog mraznog jutra tata je pošao s njom u školu. Hellu je to jako začudilo jer prije nije nikada išao. Putem je opazila da tata jako nervozno puši.

— Jasnice, danas te moram ispisati iz škole. Ti i ja više ne možemo ostati u Stuttgartu pa u subotu odlazimo u Berlin. —

— Zašto, tata? Zašto samo nas dvoje? Što je s mamom? —

— Jasnice, to ću ti poslije objasniti. Sada samo lijepo podi i oprosti se s nastavnicima i s djecom u razredu. Neka vide da si lijepo odgojena. Tata će te pričekati. —

— Zamutile su se velike plave oči djevojčice u odrastanju. Ispod očnih kapaka potekle su joj krupne suze. Na grudi joj se svalio težak kamen i oteo joj dah. Badava ju je mama cijeli petak tješila. Suze se nisu mogle sakriti. Noć je provela u grcanju, ali je mama više nije čula. Ona je otišla u zagrljaj vlasnika stančića u kojem su već skoro šest godina.

U subotu ujutro tatu i Hellu taksi vozi na kolodvor. Tata sjedi sprijeda uz vozača, a Hella odostraga. Svojim očima čita jednu nepreglednu riječ ispisanu svuda: »Zbogom!« Hladno joj je. Umorna je i neispavana. Kad više ne gori ljubav u srcu roditelja, led zarobi i srce njihova djeteta. Sad joj tek biva jasno što se dogodilo. Tata i mama su se razveli. Pred sudom su se dogovorili da Hella sada pođe s tatom, a kad navrši sedamnaest godina, ako bude htjela, može prijeći k mami. Mama je se sada za volju svog novog čovjeka mora odreći, a kad navrši sedamnaest, tata je više neće moći na silu zadržati. Sad joj je jasna sva šutnja i eksplozija svađe, i da od toplog doma u Zagrebu neće biti nikad ništa. Tata je prodao gradilište. Zbogom planovi i nade! Djevojčici koju su djed i baka nazivali suncem svoje kućice, smrklo se pred očima. Razapeta između dva razdvojena srca, postala je struna koja svira samo cvilom i bolom. Neko je vrijeme mami potajno pisala, ali je dobivala ravnodušne odgovore. Jedina je novost da je mama rodila sinčića, i zove se Rolf.

Hella je završila školu i zaposlila se kao poštanska službenica. Napokon ima i svoju plaću. Naočita je djevojka, ali nekako preozbiljna. Jedne ju je nedjelje tata pozvao da idu na objed u restoran. U mirnom kutku restorana već je čekala tatina prijateljica. Veoma ljubezno su se pozdravili. Helli je sve bilo jasno, ali je osjetila da joj tu nije mjesto. Poslije objeda tata je počeo:

— Jasnice, ti si zrela djevojka i sutra ćeš poći svojim putem. Tata ti više neće trebati, a ja ću ostati sam. Ja to ne bih mogao. Gospođica Inge i ja smo već dugo prijatelji, a sada smo odlučili napraviti i zadnji korak... —

— Tata, meni je sve jasno. Ja ću poći svojim putem, ali tata i mama će mi uvijek trebati jer ih nisam imala. Odlučio si napraviti zadnji korak. Učini ga ako si siguran da nije kriv, a zadnji je. —

Digla se, ljubezno se oprostila, zabacila bujnu kosu zrele djevojke i otišla da im ne smeta. Napokon je bez tate i mame. Vratila se na hrvatski jug i nastavila raditi kao telefonistica. Tati i mami je poslala istu poruku s Jadrana: »Djed i baka su me primili kao svoje dijete. Oni za vama plaču, a ja vam želim sreću!«

MISIJE

Uređuje: Juraj GUSIĆ

MISIJSKA NAKANA APOSTOLATA MOLITVE

Misijsko djelo sv. djetinjstva

Papa sveti Pijo X. ponudio je jednom dječaku da uzme šaku bombona iz jedne kutije. Mališ reče odvažno: »Sveti Oče, radije bih želio da Vi zagrabite. Vaša je šaka veća!« I papa sa smiješkom nagradi tu dječakovu bistroumnost pruživši mu dobru pregršt bombona.

Ta crtica podsjeća nas kakvu moć ima djetinja bezazlenost. To pogotovo vrijedi kad s takvim povjerenjem u Božju dobrotu i svemoć mole dobrog Boga da On zagrabi i udijeli svoju milost.

Papa Ivan Pavao II. u pismu predsjedniku Djela svetog djetinjstva, monsinjoru Lourdusamyju, ističe da Isus Krist u svom djelu spasavanja svijeta računa na djecu.

I prošli Koncil ističe: Papinska misijska djela jesu »sredstvo da se katolici već od djetinjstva prožimlju pravim sveopćim i misijskim duhom« (AG 38).

Kod nas se ne vodi popis članova Misijskog djela djetinjstva kao ni ostalih Papinskih misijskih djela. Ali je očito da papa, koji ima vrhovnu odgovornost za širenje vjere, ima i kod nas mnogo suradnika i pomoćnika. Tako nam »Mali koncil« redovito donosi u rubrici »mozaik dobrote« mnoga dobra djela i pothvate najmlađih za Kristovo kraljevstvo. Sva su ta djeca u stvari suradnici Misijskog djela djetinjstva, makar i ne znaju za to ime.

Pogledajmo neke činjenice iz drugih zemalja. One su kadre nadahnuti i odgojitelje, osobito roditelje i vjeroučitelje, i djecu da budu još bolji suradnici Svetog Oca u poboljšanju svijeta.

U Italiji je Djelo svetog djetinjstva veoma aktivno. Evo što piše jedna 14-godišnja djevojčica: »Imam sve što mogu u životu poželjeti: lijepu i veliku kuću, mnogo odjeće, divnu obitelj, zdravlje, ali povrh svega imam Isusa u svom srcu... Ipak nisam posve zadovoljna i mirna, budući da toliko ljudi, toliko djece trpi glad i štošta drugo. Oni nemaju ništa, dok ja imam sve. Učinilo bi me posve sretnom kad bih pomagala svom bližnjem...« I šalje ne baš malu svotu novca, dodajući da će moći mnogo više učiniti za bližnjega kad odraste.

Na Madagaskaru brojna djeca svakog dana prikazuju svetu misu i pričest za obraćenje svijeta. U školi jedni drugima velikodušno pomažu i pažljivi su prema nekršćanima. U obitelji su mali apostoli: potiču svoje da idu u crkvu, čitaju Evanđelje. Vjera ih svakog dana nadahnjuje na djelotvornu ljubav.

Evo još nekih poticaja koji — po riječima monsinjora Lourdusamyja — mogu i moraju i djecu i odrasle nadahnjivati misijskim i apostolskim duhom.

Tijekom 1981. godine polazilo je oko sto milijuna djece gladno na počinak. 200 milijuna djece između 6. i 11. godine nemaju mogućnosti da steknu osnovno obrazovanje u osnovnim školama. Oko 50 milijuna djece prisiljeno je da teškim radom zasluzuju svoj kruh. A milijuni djece uništeni su već prije svog rođenja.

Svi ovdje navedeni podaci govore nam kako je potrebno i moguće uključiti djecu u apostolat koji i njih odgaja i postiže da Bog obraća ljudska srca. Stoga roditelji i odgojitelji moraju biti prvi nadahnitelji duhovne i materijalne pomoći koju djeca pružaju. Molimo da tako i bude!

Mato RUSAN

Vratio sam se u svoju Bengaliju

Otac Ante Gabrić stigao je u pohode svojoj domovini Hrvatskoj 9. kolovoza 1984. i kroz puna tri mjeseca obilazio je svoje prijatelje i dobročinitelje po raznim župama, redovničkim zajednicama, bogoslovijama i sjemeništima. Kad se je napokon vratio među svoje vjernike, napisao nam je nekoliko redaka o tom povratku i o osjećajima koji su ga pri tome ispunjavali.

Moja braća, sestre i prijatelji nagovarali su me da bih ostao u domovini sve do Božića pa da — možda po posljednji puta — zajedno proslavimo taj veliki i svima tako dragi blagdan. Mene je, međutim, srce vuklo u moju dragu Bengaliju. Privlače me valovi Gangesa. Zovu me bubnjevi i draga božićna bengalska pjesma: »Trade dite đogote ek balog ešeće — Jedno Dijete dođe da svijetu dade spasenje«. Zovu me i toliki katekumeni koji čekaju da prime napokon milost svetog krštenja.

I evo me napokon natrag u mojoj dragoj Bengaliji, tamo gdje palme cvatu. Puna četiri mjeseca bio sam odsutan, pa si lako možete zamisliti kako mi je srce kucalo kad sam iz daljine ugledao palme oko Maria Pollia. I kad sam napokon stigao u to naše selo, najprije sam pohodio našu crkvu i kleknuo pred svetohranište. Zatim sam se pošao zahvaliti dragoj Gospi pred Lurdskom spiljom. A onda je nastala trka onih naših najmlađih i najdražih u sirotištu Majke Terezije. Kakva sreća kad sam opet mogao blagosloviti naše bolesnike, starce i starice.

Još je tu u našoj bolnici dosta bolesnika koje sam ostavio prije četiri mjeseca. Tu je Binod iz sela Šitilije. To je još mlad čovjek, ali trpi od čira na želucu, ako možda nije čak i rak. Dugo je patio u svojoj siromašnoj kolibi. Kad sam jednog dana ja prolazio kroz njegovo selo, njegova starica majka je za to saznala, pa mi je brzo poslala svoju kćerku da me zamoli da bih ih pohodio i pomolio se za Binoda. Oni su doduše po vjeri hindusi, ali nas, katoličke svećenike i časne sestre, veoma poštuju. To je bilo prvi put da je svećenik pohodio njihovu kuću. Htjeli su me počastiti koliko im je to više moguće u njihovu siromaštvu. Binod je odnekuda pribavio i jednu cigaretu. No Ante u cijelom svom životu nikad nije pušio, čak nije ni do usta prinio cigaretu. Ne zna on ni koju stranu treba staviti u usta . . .

Pripravili su i čaj, no kako je bio petak, to smo moj pratilac katehista Šam i ja taj dan postili. Stoga su i čaj i prženu rižu domaćini podijelili dječici. A našla ih se tu čitava mala vojska. Tog Božjeg dara ima u svakoj bengalskoj kući. Koliko god su siromašni, obitelji su im brojne. U njihovim kolibama ima malo mjesta, no za djecu se uvijek nađe koji kutić, topao kutić — kutić ispunjen ljubavlju.

Za Binoda smo se pobrinuli da bude prenesen u našu bolnicu u Maria Polli. To ga je spasilo. Kako je sretan i kako nam je zahvalan.

Uz Binoda tu se nalazi i stari Dirađ iz sela Balirkhala. On je imao dva velika tumora: jedan na nozi i drugi na leđima. Starac je, no još je veoma radin, ali zbog tih tumora nije više mogao raditi. Sad, nakon što je proboravio ovdje kod sestara nekoliko mjeseci u bolnici, već ide okolo, pomaže u vrtu, u kuhinji, posvuda.

I tako idem od bolesnika do bolesnika. U očima svih njih čita se radost i zahvalnost. U znak te zahvalnosti i počitanja dotiču se po bengalskom običaju mojih svećeničkih nogu i s prašinom s tih nogu blagoslivlju sebe po čelu. Tu se doista ispunjaju riječi Svetog pisma: »Blažene noge onih koji navješćuju mir« i blagoslov.

Svi su se oni molili i za mene i za čitav naš hrvatski narod. Posebno su nas se sjećali za vrijeme našeg Euharistijskog kongresa u Mariji Bistrici. Zahvalio sam im se u ime svih nas i ujedno sam ih zamolio da nastave moliti na tu nakanu da plodovi Kongresa budu trajni: duboka pobožnost prema Presvetoj Euharistiji po čestoj svetoj pričesti, prema kalvarijskom Isusu i njegovoj i našoj Majci Mariji.

Od sveg srca čestitam svima sretan Božić i blagoslovljenu novu 1985. godinu! Ispunio vas sve Euharistijski Isus i Majka Božja Bistrička obiljem milosti!

O. Ante GABRIĆ

Tri mladomisnika

Zambijska biskupija Mansa dobila je tijekom kolovoza prošle godine tri domaća nova svećenika. Naša misionarka Monika Okrugić željela je da svakome od njih mogne u ime prijatelja misija pokloniti kalež. Odziv je bio uistinu lijep, pa se ta njezina želja i ispunila. U pismu od 4. listopada 1984. piše nam o tom događaju i o još nekim drugim stvarima.

Kod nas je sve lijepo i veselo, samo se sve posušilo i presušilo, jer kiša nam nije padala još od prošlog travnja. Stoga si lako možete zamisliti kako je sve suho i usahlo.

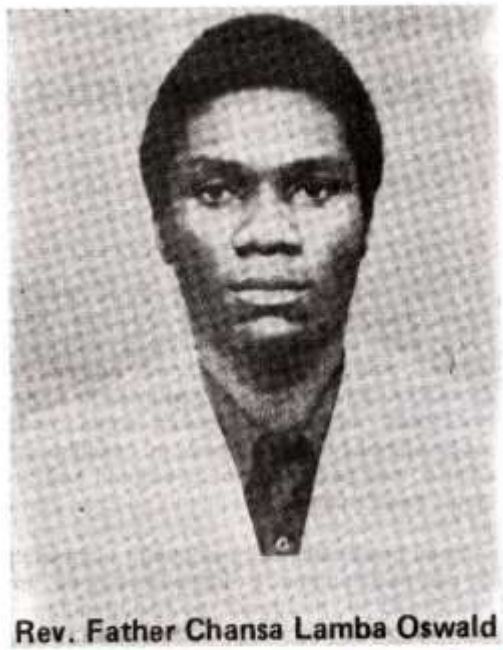
Ipak sve to ništa ne smeta našim mališanima da natjeravaju loptu, i to bosim nogama. Oni su uvijek veseli. Ne smeta ih što su im hlače poderane. Zašto da se zbog takve sitnice uzbuđuju?!

Što se tiče svećeničkog ređenja sve je prošlo u najboljem redu i veselju, razumije se, na afrički način. Kad je bilo prvo ređenje, ja sam bila spriječena. Bila sam zaposlena u svojoj župi, pa je umjesto mene pošla na tu svečanost moja pomagačica zambijska sestra. To prvo ređenje bilo je u mjestu Kazembe, gdje je prošle godine bio izabran poglavica o kojem sam vam već pisala.

Drugo ređenje je bilo u mjestu Kamambwa. Nažalost, ni tamo nisam mogla poći. Morala sam pomagati jednom svećeniku koji je davao duhovne vježbe mladićima koji žele produbiti svoj vjerski život. Kod tih duhovnih vježbi sudjelovala su 44 mladića. To je bilo veoma zanimljivo, poučno, pobožno, veselo, ali nije moglo biti bez bubnjeva. Bijeli otac, koji je davao te duhovne vježbe, reče mi: »Sve se bojim da bi se sva 44-vorica mogli javiti za sjemenište. Gdje ćemo ih smjestiti?« Pomagala su nam tri sjemeništarca. Uspjeh je bio svakako iznad svakog očekivanja.

O tim duhovnim vježbama već se proširio glas, pa su nam počele stizati nove molbe za duhovne vježbe u prosincu.

Napokon sam ipak uspjela prisustvovati trećem ređenju koje je bilo u misiji Twingi. Pošli smo tamo sa svećenikom kome je povjerena briga za sjemeništarce za vrijeme praznika. Zašto nismo išle svojim autom? Pa zato što nam je u kvaru, a ovdje nigdje ne

Rev. Father Chansa Lamba Oswald

možemo dobiti rezervne dijelove. Mjesto Twingi udaljeno je od Manse oko 200 km. Vožnja je bila »prvoklasna« i o kladu i o panj. Kinezi nam prave novu cestu, ali to je samo nekih 50 km, a onda dalje je to prava kozja staza, no ipak smo stigli na vrijeme.

Takvo slavlje svakako mora malo zakasniti. Ovo je počelo samo pola sata kasnije. To zapravo nitko od prisutnih nije ni primijetio. Svečanost je započela pjesmom, procesijom i bubnjevima. Započela je misa. Nakon evanđelja slijedilo je ređenje. Odmah nakon ređenja mladomisnik je nastavio koncelebrirati s biskupom i ostalim svećenicima. A bilo je prisutno preko 20 svećenika. A koliko je bilo naroda? Ukratko: čitavo čudo!

Kad je biskup svršio misu i ređenje, pristupio je poglavica toga kraja, pa je i on dao mladomisniku svoj tradicionalni blagoslov. Sjeo je na zemlju, prekrižio noge. Taj njegov obred trajao je nekih pola sata. Oni koji takvo nešto vole govore da je to zbilja bilo lijepo, dok drugi prigovaraju što se poglavica poganin treba miješati u naše vjerske stvari. Neki su pošli i do biskupa i upitali ga zašto je to dopustio. On se je opravdavao govoreći da na toj misiji djeluju dva Bijela oca, pa ako su oni to tako uredili, može li im on iz Manse određivati kako će oni tu nešto organizi-

rati. No kako bilo da bilo, moram reći da je bilo šaroliko.

Nakon mise i nakon što je poglavica svršio svoj obred, slijedilo je čestitanje, pa darovi, a sve to popraćeno plesom. Onda je slijedila gozba. Da vam o njoj mnogo ne pričam, reći ću vam da smo imali dvije vrste nšime (žganaca) i obilje mesa. A sve smo mogli zaliti ili blažim pićem zvanim čibuku, ili jačim zvanim ubvalva. Međutim, naš vozač nije htio čekati na piće, jer smo do kuće imali tri sata vožnje.

Ponovo zahvaljujem svim dobročiniteljima koji su svojim prilozima omogućili da smo svoj trojici mladomisnika mogli pokloniti kalež. Na tom daru zahvaljuju se i sami mladomisnici. Ta ih je pažnja veoma dirnula i razveselila.

Iduće godine — kako se nadamo — imat ćemo četiri nova mladomisnika. Što to znači za našu biskupiju gdje nedostaje još mnogo svećenika, lako možete shvatiti. Preporučujem vam te buduće svećenike u molitve da ustraju na započetom putu.

Jedan od sadašnjih mladomisnika, zahvaljujući se pismeno na kaležu, između ostalog piše i o tome kako su ga vjernici dočekali u njegovoj prvoj župi koju mu je biskup dodijelio kao njegovo polje rada. Kaže da su ga dočekali s burnim oduševljenjem. Piše da

Fr. Ignatius Chama

Kasalwe Lengwe Martin

se osjećao kao Isus kad je na Cvjetnicu ulazio svečano u Jeruzalem. Jedino da mu je nedostajao magarac, no magarca su zamijenile njegove vlastite noge.

Drugi mladomisnik pak piše: »Ne mogu izreći kako mi je na mom prvom mjestu. Sve mi je novo. No nastojat ću da se što više uživim u tu novu sredinu i da je shvatim, pa se nadam da će sve biti dobro. Sad vidim da mnogo toga ne znam i da ću još mnogo morati učiti.«

A treći javlja da mu se mjesto i okolica veoma sviđaju. »Trudit ću se da i ljude što bolje razumijem, pa će sve biti dobro.«

Što se tiče otvorenja i blagoslova naše nove crkve u župi Čimese ove godine neće biti ništa. Tu se gradi polako, na zambijski način. Ima vremena.

Sad u listopadu svaku večer molimo krunicu s našim ministrantima i s »veselom djecom«. Pomaže mi u mom radu jedna zambijska sestra imenom Astrid. Veoma je aktivna pa sve ide lakše naprijed.

Na kraju od sveg srca želim sretan Božić i blagoslovljenu novu 1985. godinu svim prijateljima i dobročiniteljima naše misije. Neka sve obilno nagradi Novorođeni Spasitelj i njegova sveta Majka!

Monika OKRUGIĆ

Emičine radosti i brige

U prosinačkom broju Glasnika objavili smo prvi dio pisma naše zambijske misionarke Emice Verlić što nam ga je poslala 15. rujna prošle godine iz svoje bolnice u Liteti. Sad donosimo i drugi dio tog pisma jer smo uvjereni da će mnoge prijatelje misija zanimati.

Pripovijedala sam vam o plemenitosti našeg invalida Čavala. No osim njega ima i drugih koji ništa ne zaostaju za njim.

Jednog dana donese mi moj vrtlar John (Ivan) lijepu kokicu i veli mi: »To ti šalje Fletvela.« To je bolesnica bez ruku i nogu. Isto mi je tako poslala na dar pile patnica Sinaja, koja također nema ruku ni nogu. Te dvije jadnice moraju puzati kao kakvi crvi po zemlji. Koga ne bi takva ljubav i zahvalnost za primljena dobročinstva dirnula u srce?! Ja sam im naime poslala nešto tople odjeće jer je bilo zahladilo pa su se smrzavale na toj hladnoći. I eto tako su mi one uzvratile!

Morala sam prekinuti ovo pismo jer nam je došao naš župnik pa smo imali ovdje svetu misu, a nakon toga morala sam mu spremiti ručak. Ponedjeljak nam je osvanuo bez struje i vode. Stoga su bolesnici neprestano dolazili po vodu na moj bunar. Tako je to trajalo sve do podne, kad je napokon stigla struja i proradio vodovod. Popodne sam se morala pobrinuti za svoj vrt. Trebalo je zalijevati povrće ako želim da mi se ne osuši.

Kad sam navečer već umorna htjela poći na počinak, eto mi u pohode mladog zambijskog svećenika Rafaela Phiri. On je ove godine zaređen za svećenika. Kao bogoslov dolazio je ovamo u Litetu i tu je kroz mjesec dana poučavao u vjeri neke naše katekumene, a neke je spremao i za vjenčanje. Kroz sve to vrijeme hranio se kod mene, a noćio je kod jedne obitelji. Kad je bio reden za svećenika, ja sam mu poklonila albu i stolu. Sad je eto došao da mi se zahvali na daru i da za mene odsluži jednu svetu misu. Nakon što sam ga podvorila večerom morala sam u susjedstvu potražiti gdje će prenoćiti. No kako prema zambijskom običaju nitko ne dolazi nekome u pohode tek na pola sata ili pola dana, nego mora ostati po nekoliko dana, tako je i moj dragi vlč. Rafael ostao kod mene u pohodima sve do četvrtka, kad se napokon oprostio i nastavio put.

I ONI DOLAZE PO VODU NA MOJ BUNAR

Brata Iliju Dilbera opljačkali su lopovi. Mene nisu opljačkali baš obični lopovi, ali ipak sam opljačkana. Ja sam počela raditi krajem svibnja, a plaću sam dobila tek za mjesec kolovoz. Dva mjeseca radila sam bez ikakve plaće. Kad sam hodala na ministarstvo zdravlja za produljenje ugovora, svaki put su mi tamo govorili: »Dali smo ti 180 dana dopusta, imà vrémena!« A sad mi govore da je to bila pogreška, da sam trebala imati samo 120 dana dopusta. Zato sam, eto, morala raditi dva mjeseca bez plaće.

Oni još gore postupaju sa svojim ljudima. Mlade sestre bolničarke koje tek počinju raditi, rade čak po pet do šest mjeseci besplatno prije nego što dobiju prvu plaću. Naša glavna sestra, koja ima brigu za cijelu bolnicu, već je tri godine na tom mjestu, a uza sve to prima plaću kao obična medicinska sestra, premda je nećakinja samog predsjednika Zambije Kenetha Kaunde.

Ovo hladno doba uistinu je hladno. To sam dobro osjetila na svojim bubrezima. Bolio me je desni bubreg, i to baš žestoko. Zbog toga sam bila na terapiji deset dana, no bolovi su prestali tek onda kad je nastupilo vruće doba. Imala sam poteškoće i s rukama. No temperatura od oko 40 stupnjeva u hladu sve izliječi.

Svim prijateljima misija, napose onima koji me se posebno sjećaju u molitvama, želim sretam Božić i blagoslovljenu novu 1985. godinu! Hvala na svemu što ste tijekom 1984. godine učinili za moje drage gubavce!

Emica VERLIĆ

Pobjednici smrti

Priredio: Adam PERIŠKIĆ (13)

Kratak sadržaj dosadašnjeg dijela: Korejski svjetovnjaci donijeli su prije 200 godina kršćanstvo iz Kine u svoju domovinu. Oni su bili i prvi misionari. Papa Pijo VII. poslao im je na njihovu molbu prve svećenike 1835. godine. No kad su korejske vlasti saznale za tu novu vjeru, započele su progoniti kršćane. Na stotine kršćana položilo je život za svoju vjeru. Među njima je bilo i djece.

Mandarin je morao priznati sam sebi da u Petru Ryonu pred sobom ima dječaka koji neustrašivo izjavljuje da je kršćanin. I ni najmanje se ne boji smrti. Stoga je najprije počeo s raznim obećanjima nadajući se da će tog malog junaka nagovoriti na otpad od vjere. Ali kad to nije koristilo, onda mu se počeo prijetiti mukama. Videći da ne pomažu ni prijetnje, sudac odluči da mladog Petra udari na muke. Bio je uvjeren da će ga na taj način sigurno slomiti u njegovoj vjernosti toj novoj vjeri. Udario ga je na takve muke kakve ne predviđaju koreanski zakoni, nego kakve može izmisliti samo mozak jednog krvnika.

Petra su četrnaest puta ispitivali i četrnaest puta su ga podvrgli strašnim mukama. Jadni dječak dobio je oko 600 udaraca batinom i 45 udaraca tako zvanom »lupeškom daskom«. Pred sucima je ležao sav izmrcvaren i slomljenih kostiju. No upravo se moglo vidjeti kako je sam Bog u tog dječaka ulio svoju snagu. U svim tim patnjama Petar je sačuvao vedrinu. U jednom času on otrgnu sa svog tijela komad mesa što je visjelo onako sasječeno od batina, te ga baci pred noge sucima. Oni od stida i od udivljenja nad tolikim junaštvom nisu znali što bi rekli.

No kako mladi mučenik ni nakon tolikih mučenja nije izdahnuo, suci su poslali k njemu u tamnicu krvnike koji su ga tamo zadavili. Bilo mu je tek 13 godina.

NI BISKUP NIJE BIO POŠTEĐEN

Misionaru ocu Maubandu pridružila su se između 1835. i 1839. godine još dva misionara. To su bili: biskup Lovro Imbert i svećenik otac Chastan. Sva trojica su neprestalno opominjala vjernike da se klone svake nerazboritosti i da ne gube uludo glave. A i oni sami su se nastojali skloniti na sigurno mjesto. Biskup je pomišljao da bi bilo dobro kad bi se njegova dva subrata za neko vrijeme sklonili u susjednu Kinu, a on sam da bi ostao u Koreji. No brzo je uvidio da je to nemoguće jer su straže na granici bile pojačane i granica budno čuvana. Osim toga, za tih dana teških kušnja mladim je kršćanima bila veoma potrebna njihova pomoć. Stoga su odlučili da će se biskup skloniti u jedno udaljeno selo, a oba misionara da će potražiti skloništa negdje drugdje. Ali biskup im je naglasio da svi moraju uza sve to biti spremni i na najgore.

Nakon tog dogovora biskup je pošao s jednim revnim kršćaninom, Andrijom Tyeng u neko zabačeno seoce, udaljeno od svakog većeg naselja. A oba misionara sklonila su se u kraj gdje nije još započeo progon kršćana, a kad je nešto kasnije počeo, nije bio tako žestok kao u Seulu i njegovoj okolici. Tamo su se brinuli za vjernike koliko su im to okolnosti dopuštale.

Kao što je bilo uvijek u povijesti, tako se ponovilo i ovdje da su se našli slabići koji su u tim danima kušnje otpali od vjere, a našlo se i izdajica. Državne su vlasti obećale veliku nagradu onome tko otkrije gdje se misionari kriju. I našao se jedan otpali kršćanin koji se ponudio vlastima da će im u tome pomoći. Vlasti su tu ponudu objeručke prihvatile.

Izdajica je otišao u provinciju i tu je pohodio sve poznate kršćane koji nisu ni slutili da bi on mogao biti izdajica. On je tim kršćanima pripovijedao kako su u Seulu neki kršćani govorili mandarinima o novoj vjeri i o njezinim istinama. Bog je — kako je saznao — taknuo srca mandarina i sad bi oni bili spremni prihvatiti tu vjeru, samo je potrebno da im netko potanje rastumači pojedine vjerske istine. Kad bi, dakle, u Seul došao biskup ili koji drugi misionar, moglo bi se veoma lako dogoditi da kršćanstvo prihvate ne samo mandarini, nego i kraljevski dvor. Kad je izdajica vidio kako mu kršćani vjeruju, doda: »Ja dolazim ovamo jer su me poslala braća iz glavnog grada. Nosim pismo za biskupa. Recite mi gdje on stanuje.«

(Nastavlja se)

Velika misionarka

Piše: Marijan STEINER

»Postat ću misionar i ići u Kinu!«, uskliknuo je mali Fileas. »Povedi me sa sobom«, odvrati njegova sestrica Paulina, »pa ću njegovati bolesnike i poučavati u vjeri djecu«. »Što ti je?«, odvrati dječak, »Kina je daleko, a osim toga samo muškarci mogu postati misionari!« Kad je ugledao suze u sestrinim očima, reče: »Pa ti možeš činiti dobro i ako ostaneš u Francuskoj. Živat ćeš rublje za misije i skupljat ćeš novac za njih!«

Ono što je izgledalo kao san o kojem su djeca pričala postala je kasnije na neki način stvarnost. Ni jedno od njih nije otišlo u misije, ali su oboje pravi misionari. To osobito vrijedi za Paulinu.

RADOSNO DJETINJSTVO

Paulina Jaricot rodila se u Lyonu 1799. godine u obitelji koja se bavila trgovinom svile. Rasla je okružena ljubavlju i nježnošću. U dubokom življenju vjere nalazila je majka najbolju pomoć da lijepo odgoji svoje najmlađe, sedmo dijete.

Roditelji su Paulini usađivali kroz djetinjstvo osobito ljubav prema prirodi. Rado je promatrala ptice u gnijezdu, raznovrsne kukce, travu na livadama, drveće u šumi. Svježina i ljepota cvijeća služile su majci kao prilika da pouči Paulinu kako se Bog brine za svaku travku u prirodi. Osim toga djevojčica je zarana naučila činiti dobra djela. Neprestano je viđala ljude svake dobi kako dolaze k njezinim roditeljima tražeći pomoć. A oni su uvijek bili velikodušni u davanju. Takvi su primjeri ostavljali na Paulinu i ostalu djecu u kući duboke dojmove koji su kasnije morali uroditi obilatim rodom.

UZNEMIRENA MLADOST

Kad je imala 14 godina, Paulinini roditelji počeše se baviti mišlju kako da svoje najmlađe dijete uvedu u svijet. Željeli su da pođe tragom svojih sestara koje su već bile supruge i majke. Paulina je bila visoka i lijepa, a na blijedu licu, uokvirenom divnim crnim vlasima, isticale su se velike, tamne oči, prožete vrhunaravnim svjetlom dobrote. Povedoše je na zabave i plesove na kojima je rado sudjelovala. Ipak, nije bila zadovoljna, već joj je nešto uznemiravalo dušu.

Bilo joj je 17 godina kad je nakon jedne propovijedi o taštini i oholosti obavila veliku ispovijed. Drhtala je kao šiba, jer ju je mnogo stajalo da otkrije svoje srce do dna. No svećenik je pokazao veliku dobrotu i razumijevanje, pa je osjetila pravo olakšanje u duši. Ona je i dosad nastojala živjeti kršćanski, ali s tom ispovijedi započinje njezino korjenito obraćenje k Bogu. Stavila je pred Raspetoga sav svoj nakit i razdijelila ga u korist siromašnih. Vlastite dragocjene tkanine prekrojila je u misna odijela za siromašne crkve. Odlazeći svaki dan u bolnicu pomagala je bolesnicima, posjećivala siromahe i primala ih u kuću dijeleći im hranu.

Teško joj je bilo prekinuti s luksuznim navikama, tako da je neko vrijeme nakon obraćenja jako trpjela kad se pokazivala u javnosti obučena u vrlo jednostavne haljine. Poznanici je počeše ismjehivati i izbjegavati. Ali njeno predanje Bogu i ljubav prema bližnjima bili su jači od napasti da se vrati na staro. Učinila je još nešto: u marijanskom svetištu u Four-

vièreu položila je doživotni zavjet djevičanstva.

S vremenom je osjećala da mora učiniti nešto veliko. Njezino srce, koje nisu mogle ispuniti nikakve svjetovne radosti, postaje sada premaleno da u sebi obuhvati svu ljubav prema Bogu. Tražila je Boga oko sebe u svim stvarima. Htjela ga je osjećati, zazivati, klanjati mu se, izgubiti se u njemu, biti jedno s njim. Često je provodila vrijeme pred svetohraništem.

PRVI POKUŠAJI

Želja da pomogne što većem broju ljudi počela se ostvarivati brojnim pothvatima. U dobi od 18 godina osniva »Društvo za davanje zadovoljštine Srcu Isusovu«. Bila je to skupina gorljivih osoba, uglavnom radnica, koje se skupljahu na zajedničku molitvu nedjeljom navečer. Odlučiše da uvijek budu spremne da se nađu ondje gdje ih Gospodin zatreba. Paulina je od njih počela skupljati svakog tjedna po jedan novčić za misije. Taj novac bio je namijenjen uzdržavanju djece u Kini. Želja da se pomogne misijama počela je tako donositi prve plodove.

I Paulinin brat Fileas koji je ušao u sjemenište, zanimao se za sudbinu misija te je sa sestrom bio u redovitom dopisivanju. On, koji je u krvi imao poziv za misionara, molio je sestru da nađe put kako bi se skupljanje za misije proširilo i postalo trajnim. I Paulina je bila uvjerena da svoj posao treba pretvoriti u nešto stalno i opće. Dugo je razmišljala i molila što da učini. Napokon ju je Gospodin rasvijetlio.

DRUŠTVO ZA ŠIRENJE VJERE

Bilo je to u jesen 1819. kad je imala svega 20 godina. Paulina je stvorila »plan«: Zamolit će svaku poznatu osobu da nađe deset drugih osoba koje će svaki tjedan pokloniti novčić za pomoć misijama. Deset skupina po deset članova tvorilo bi skupinu od stotinu članova. Njih stotinu našlo bi opet po deset novih članova itd. Tako je postavila temelj Društvu za širenje vjere.

No kao što se to često događa s planovima koje blagosivlje Bog, nisu nedostajale mnoge teškoće. Neki su Paulinu optuživali da se bavi stvarima koje se nje ne tiču, pa je gotovo odlučila odreći se svoga velikog pothvata. Bila je utučena besmislenim prijekorima. Ipak, osjećala je u srcu neki mir koji joj je obećavao da će Društvo napokon uspjeti.

Na sastanku svih odgovornih za Društvo u Lyonu 3. svibnja 1822. odlučeno je konačno o sudbini Društva za širenje vjere: prihvaćeno je ime, tjedni prinos, organiziranost u skupine od po deset, stotinu i tisuću članova, popisi sabiranja, list vijesti iz misija.

MOLITVA, RAD, ŽRTVA

Poslije ovakvog razvitka Društva Paulina se uklonila, ne želeći više isticati da je ona osnovala pothvat koji je u svijetu imao stvoriti divno čudo pomaganja misija. Znala je da će dobra djela učinjena u tajnosti biti nagrađena od nebeskog Oca. U međuvremenu doživljava veliku bol: umire joj starija sestra, brat Fileas, a kasnije i otac. Hrabro podnosi te udarce.

Ona, koja je izumila izvanredno sredstvo za pomoć misijama, odnosno za širenje vjere, posvećuje se sada radu na istom poslu u vlastitoj domovini. Tražila je mnoge osobe da joj se pridruže u molitvi i radu. Pokrenula je Društvo žive krunice za stalno moljenje Gospinog ružarija. Sa skupinom revnih djevojaka koje naziva Kćeri Marijine mnogo pomaže potrebnima u svojoj okolini. Čak je utemeljila »Društvo svetog djetinjstva« koje je širilo misijsku svijest među djecom. A njezino prije osnovano Društvo za širenje vjere uistinu je raslo i rasprostranilo se po cijelom svijetu (njegovo je sjedište preneseno 1922. god. iz Lyona u Rim).

Paulina Jaricot, zaručnica Isusa Krista, pošla je u susret nebeskom Zaručniku u čije je ime molila, radila i trpjela 9. siječnja 1862. Tako je završio plodan život »majke misija« i »majke krunice«, ispunjen dobrotom i ljubavlju prema bližnjima.

Oglasi

DUHOVNE VJEŽBE ZA DJEČAKE I MLADIĆE

U sjemeništu »Augustin Bea« na Fratrovcu u Zagrebu već godinama održavaju se duhovne vježbe za dječake viših razreda osnovne škole i za srednjoškolce. Ove godine (u siječnju 1985.) imat ćemo tri tečaja za dječake sedmog i osmog razreda osnovne škole i jedan tečaj za srednjoškolce.

Za **sedmi i osmi razred PRVI TEČAJ** duhovnih vježbi počinje u ponedjeljak, 7. siječnja navečer, a završava u petak 11. siječnja ujutro. **DRUGI TEČAJ** (prigodom svećeničkog tečaja na Šalati) počinje u ponedjeljak, 21. siječnja navečer, a svršava u petak, 25. siječnja ujutro. **TREĆI TEČAJ** počinje u subotu, 26. siječnja navečer, a završava u srijedu, 30. siječnja ujutro.

Molimo sve one, koje ne moraju nužno voditi župnici u Zagreb na duhovne vježbe, da izaberu prvi ili treći tečaj. Naime, za vrijeme Svećeničkog tečaja (u našem slučaju to je drugi tečaj za dječake) bude obično prevelik broj kandidata, pa ih je teško smjestiti.

Za **MLADIĆE SREDNJIH ŠKOLA** duhovne vježbe počinju u četvrtak, 17. siječnja navečer, a završavaju u nedjelju, 20. siječnja u podne.

Duhovne vježbe će pomoći dječacima i mladićima u produbljavanju vjere i vjerskog doživljavanja, a mnogi će u takvom ozračju otkriti Božji poziv na svećeništvo ili u redovnički stalež.

Za sve tečajeve potrebno je prethodno se prijaviti na adresu: Stjepan Kuzmić, Fratrovac 38, 41000 ZAGREB, ili na telefon: (041) 222-363. — Cijena uzdržavanja za cijeli tečaj iznosi 1.000 (tisuću) dinara po osobi.

DUHOVNE VJEŽBE ZA ODRASLE

U kući duhovnih vježbi na Fratrovcu u Zagrebu dajemo mogućnost svima koji to žele, da sudjeluju u duhovnim vježbama. Koji su takve duhovne vježbe obavili, uvjeravaju nas u potrebu organiziranja takvih duhovnih vježbi. U prvoj polovici nove građanske godine (1985). imat ćemo tri tečaja, i to:

— od 15. do 17. veljače
— od 29. do 31. ožujka
— od 24. do 26. svibnja

Duhovne vježbe uvijek počinju u petak naznačenog datuma u 17 sati, a završavaju u nedjelju u 16 sati. Sudjelovati mogu sve odrasle osobe bez obzira na životnu dob. Cijena punog pansiona za čitave duhovne vježbe iznosi 1.800 (tisuću i osam stotina) dinara. Za sudjelovanje potrebno je prethodno se prijaviti na adresu: Stjepan Kuzmić, Fratrovac 38, 41000 ZAGREB, ili na telefon: (041) 222-363.

K N J I G E

Na adresu: Franjo Ereiz, 41001 Zagreb, pp. 699, Palmotićeva 31 možete naručiti ove knjige:

W. Hünermann: **POVIJEST KRISTOVE CRKVE,** treći dio. Cijena 150 din.

W. Hünermann: **PRINC GONZAGA** — životopis sv. Alojzija. Cijena 150 din.

PRVI ISUSOVCI — povijest početka Družbe Isusove. Cijena 200 din.

Stjepan Schmidt: **DUHOVNI DNEVNIK KARDINALA BEA,** velikog apostola sjedinjenja kršćana. Cijena 200 din.

Josip Weissgerber: **THOMAS MORE** — engleski mučenik. Cijena 180 din.

Filip Johler: **DVAPUT OKOM U OKO** — kratki životopis engleskog mučenika Edmunda Campiona. Cijena 50 din.

Ante Katalinić: **NAŠ VELIKI LANG** — životopis biskupa Josipa Langa. Cijena 120 din.

Josip Njavro: **BLAGDANSKA JUTARNJA ZVONA** — duhovna razmišljanja uz pojedine blagdane kroz godinu. Cijena: 100 din.

Želite li imati ukusan i bogat molitvenik, nabavite molitvenik **SRCE ISUSOVO SPASENJE NAŠE** — Cijena 250 din.

Za starije osobe i za one koji slabije vide dobro će doći molitvenik **SRCE ISUSOVO UFANJE NAŠE** — Cijena 200 din.

Tko naruči knjige poštom neka uz cijenu doda i novac za poštarinu.

Zahvalnice

ZAHVALJUJEMO PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGR. SRCU MARIJINU

...Gospi od brze pomoći i sv. Anti za sretnu operaciju. S. Klara, D. Vrba

...sv. Antunu i svima svetima za uslišanu molbu. — Marija Lovrić, Sl. Brod

...Gospi od brze pomoći i sv. Leopoldu za uslišanu molbu. — L. M., Sl. Brod

...i Gospi od brze pomoći za uslišane molitve i ustrajnost. — K. Radovanović, Sikirevci

...za uslišane molitve. — M. Tilda

...i sv. Josipu za Josipovo zdravlje, za sreću i zdravlje familije i za primljene milosti. — Ana Vidervolj, Ribnik

...sv. Leopoldu i našem Kardinalu za zdravlje. — Ana A., Slav. Požega

...sv. Josipu i sv. Leopoldu za primljene milosti, te za sretan ishod porođaja. — Dvije majke iz Jelse

...Presv. Trojstvu, sv. Judi Tadeju i svima svetima na primljenim milostima. — Josipa Šimatović Sunger, Mrkopalj

...Petru Barbariću, m. Klaudiji za sve milosti. — Marija Z. Filipović, Zagreb

...i o. Damjanu, apostolu gubavaca, na primljenim milostima. — D. R.

...i Majci Božjoj Bistričkoj na uspjeloj operaciji. — N. N.

...i sv. Leopoldu za ozdravljenje od teške bolesti. — Ankica Šimunović, St. Petrovo Selo

...i Gospi od brze pomoći za uslišanu molitvu. — A. A., Bistrinci

...za zdravlje. — Amalija Golub

...sv. Josipu, sv. Roku i svima svetima za sretne operacije unuke i zeta. — Manda Popović, Opuzen

...Gospi od brze pomoći, sv. Judi Tadeju i svojim zaštitnicima za primljene milosti. — R. Z. Čakovec

...Majci Božjoj Bistričkoj i sv. Anti za uspjeh u školi moje unuke. — Baka iz Opuzena

...i m. Klaudiji za pomoć u velikoj potrebi. — M. M., Zagreb

...i Gospi Sinjskoj na primljenim milostima. — Nada Radić, Vranjic

...sv. Leopoldu, Petru Barbariću i ostalim zaštitnicima na udijeljenim milostima. — Našićanka

...Gospi od brze pomoći i dušama u čistilištu za uslišanu molitvu. — Janja Katančić, Rakitovica

...i Gospi Lurdskoj na primljenoj milosti. — Retkovčanka

...i Presv. Trojstvu za zdravlje. — A. J., Krap. Toplice

...Presv. Trojstvu, Gospi Lurdskoj i svima svetim za ozdravljenje sina i za druge milosti. — Eva Idjaković i C. M., Jaruge

...Maloj Tereziji i Anđelu čuvaru za uslišane molbe. — Vjernica Ana

...i svim svetima za brzo ozdravljenje djeteta. — Zahvalna obitelj

...za primljene milosti, uz preporuku za djecu i unuke. — Marija Pavičić, Vrbanj

...na pomoći u starosti i bolesti. — Draga Kranjec, Zagreb

...Petru Barbariću i m. Klaudiji za sretan povratak kući iza prometne nesreće. — Viktor D., Zagreb

...i Majci Božjoj Bistričkoj na primljenim milostima. — Baka A. M., Podr. Podgajci

...i Gospi od brze pomoći za obitelj, uz preporuku za zdravlje. — Gabrijel Šrlec — Posavec, Drenovec

...Gospi od brze pomoći, sv. Leopoldu i biskupu Langu za zdravlje. — Katica Perić, Gorjani

...sv. Obitelji, sv. Antunu i sv. Leopoldu za uspjeh u školi. — A. Č. Novska

...Gospi Žalosnoj, sv. Luciji i svima svetima na primljenim milostima, uz preporuku za zdravlje moje i djece. — N. N., Mrkopalj

...Gospi od brze pomoći za zdravlje u našoj obitelji. — Zlata Abramović, Pos. Podgajci

...Gospi od brze pomoći, sv. Anti i sv. Leopoldu za uspjeh u školi. — Mira

...Gospi od brze pomoći na primljenoj milosti. — Mato Domačinović, Bošnjaci

...i sv. Josipu za primljenu milost. — Ljudevit Pripeljaš, Zagreb

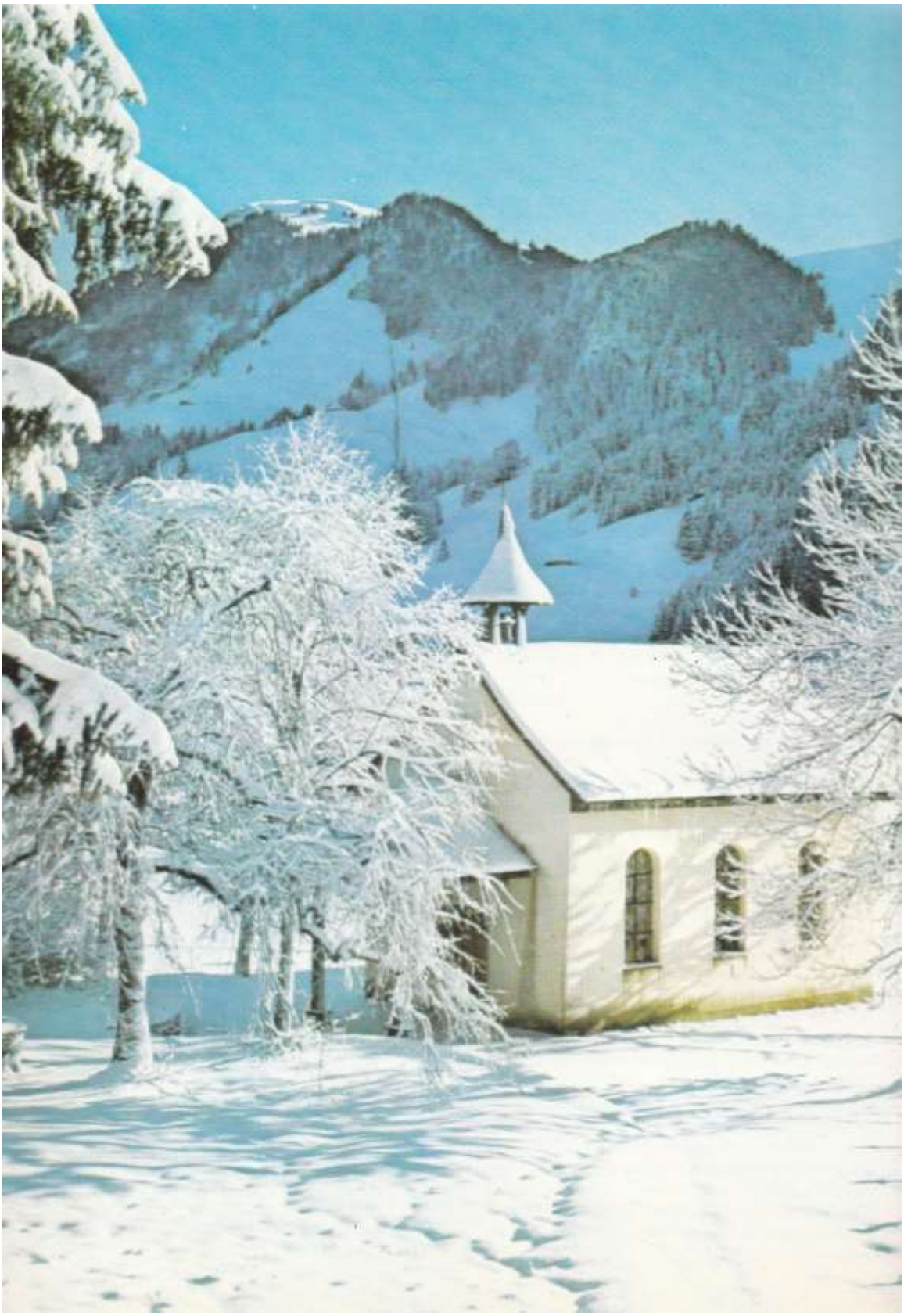
...i sv. Leopoldu za sretnu operaciju kćerke i zeta. — Eva Bošnjak, Ivanovci

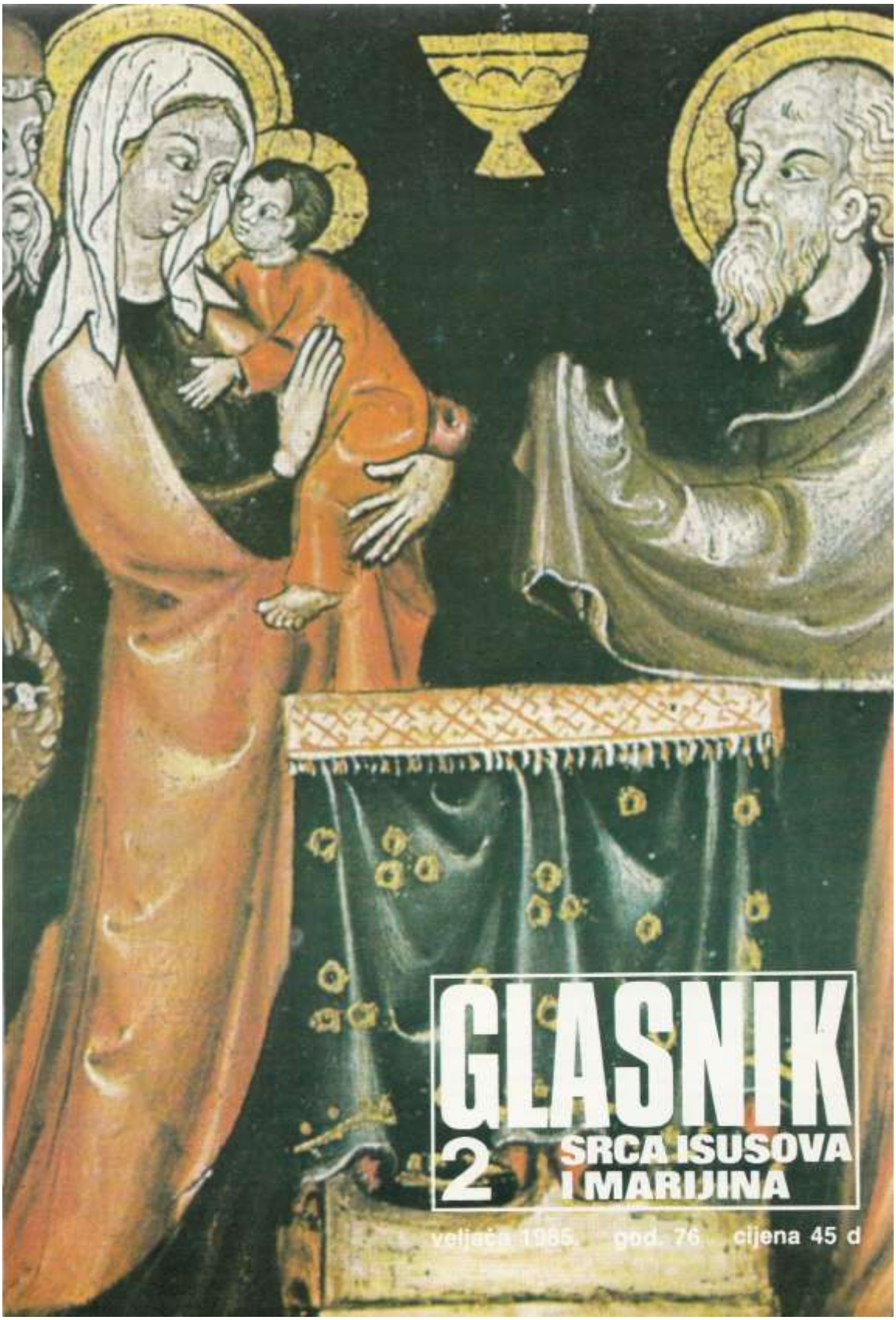
...Gospi od brze pomoći za zdravlje muža. — Jula Stanić, Ivanovci

...Gospi od brze pomoći za zdravlje. — Manda Grdić, Zaprešić

...i Gospi od brze pomoći za mnoge primljene milosti. — Eva Petričević, Divoševci

PREPORUČUJEMO SE I NADALJE NJIHOVOJ ZAŠTITI

GLASNIK SRCA ISUSOVA I MARIJINA

2 veljača 1985. god. 76. cijena 45 d

PRIKAZANJE ISUSOVO U HRAMU (Rajnska škola oko 1340., Louvre)

»NE PADA SNIJEG DA SATRE SVIJET...«, NEGO DA SE RADUJU MALENI KOJI LJUBE BOGA

Pitajmo se konkretno!

»Ima pobožnosti koje su imale inspiraciju s Neba i koje su blagotvorno utjecale na vjerski odgoj mladih i odraslih, pojedinaca i obitelji. Među tim pobožnostima posebno ističem pobožnost Srcu Isusovu. Međutim, i protiv te pobožnosti čule su se neke objekcije pa su u nekim crkvama i ukinute. Ali što je onda ostalo? Praznina, jer oni koji su je ukinuli, nisu je ničim boljim nadomjestili. Budimo sasvim konkretni!«

Ove je riječi izrekao zagrebački nadbiskup kardinal Franjo Kuharić u svojoj čestitci svećenicima i drugima koji su mu došli čestitati Božić, 23. prosinca 1983. Dosta, ako zatvorimo školu Božje ljubavi, ostat ćemo slijepi kod zdravih očiju, gluhi kod zdravih ušiju. Ostat ćemo prazni, jer nas ispuniti može samo Bog koji je Ljubav!

GLASNIK Srca Isusova i Marijina

Izdaje: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove. - Glavni i odgovorni urednik: Valentin Miklobušec. - Uredničko vijeće: Josip Antolović, Ignac Belak, Pero Bulat, Juraj Gusić, Miro Jurić, Stjepan Kuzmić, Valentin Miklobušec, Mato Rusan i Marijan Steiner. - Likovno-grafička oprema: Ivo Vrtarić. - Tehnički urednik: Miro Jurić. - Adresa uredništva i uprave: Palmotićeva 31, 41001 Zagreb, pp 699, telefon (041) 434-710, (433-362). Tisak: »Plamen«, Slavonski Brod. - Cijena pojedinog broja 45 d. Godišnja pretplata 540 d. - Skupne narudžbe od deset primjeraka naviše po jednom broju dobivaju 10 postu popusta. - Pretplatu šaljite poštanskom uputnicom na adresu uprave. - Poštarina plaćena u gotovom. - Rukopise i fotografije ne vraćamo.

Uredníkova riječ

Izvjestitelji o vremenu govore da nas je pohodila polarna zima. Ima i žrtava »bijele smrti«. No, ni ta smrt nije crna ako znači samo prijelaz u toplinu vječnog života u Božjem srcu. Bog je velik i može svaku našu tragediju okrenuti u naše dobro, ako Mu mi okrenemo svoje biće. Nama što ostadosmo, i dok trajemo, ostaje da gradimo novi, bolji svijet. To vrijedi osobito za mlade koji, izgrađujući sebe danas, izgrađuju svoje sutra. Kod toga mladi moraju znati da će, ako dožive, jednog dana biti stari, a stari ne smiju zaboraviti da su nekoć bili mladi. U starosti nam se obično vraća što smo u mladosti davali, ali i tu može biti iznimaka. Ipak je lakše gledati suze majke koja je dobro odgajala, ali se nije primalo, nego nijemu bespomoćnost majke koja nije odgajala, a sada ne može ništa promijeniti.

Isus nas u razgovoru s Nikodemom uči da život ima tajni koje nas nadilaze jer ga ne tkamo samo mi nego Duh Sveti s nama, i valja nam se preporoditi da budemo poučljivi kao djeca da bismo shvatili otajstva Kraljevstva.

Mi možda nikada i ne pomislimo da su progonjeni kršćani pod totalitarnim režimima ne samo primjer koliko se trpi za Kraljevstvo Božje, nego da nas njihove patnje i posvećuju. Da li im kada uzvratimo barem molitvom da dobiju snage? To će nam se uzvratiti snagom u naporu za vlastito posvećenje. A tko se u svojim životnim danima ne posvećuje, krade Bogu dane. Što će ponijeti s ovoga svijeta?

Nije teško biti katolik među katolicima, ali treba biti katolik i među inovjercima i bezvjercima. To nam u pamet doziviju »Misije«, pa neka nam se to utisne i u srce.

Život nije izgubljen ni onda kad je bombom raznesen, jer »duše su pravednika u Božjoj ruci«. A mladi, ako žele imati toplu starost, neka ne oklijevaju zagrijati stan svojih starih svojom ljubavlju!

GLASNIK
Srca Isusova i Marijina

GOD. 76. VELJAČA 1985. BR. 2

S A D R Ž A J

HVALA NA PISMU — — — 40
MEĐUNARODNA GODINA MLADIH, V. Miklobušec — — — 42
RAZGOVOR S NIKODEMOM, M. Zovkić — — — — — — 44
GRADITELJI NOVOG SVIJETA, J. Antolović — — — — — 47
K BOGU KOJI RAZVESELJUJE MLADOST MOJU, R. Grgec — 48
JOŠ JEDNO SVJEDOČANSTVO — 49
SVETOST I KRŠĆANSKA LJUBAV, R. Brajčić — — — — — 50
MOJE NOVO ROĐENJE, MOJA PRVA ISPOVIJED, T. Goričeva — I. Zirdum — — — — — 52
MOLITVA PREDANJA, I. B. — — 53
ZAPIS O ZIMI, D. Cesarić — — 54
DA LI JE DOPUŠTENO TRAŽITI »DRUGI IZLAZ«?, I. Fuček — — 56
POČECI REDOVNIČKOG ŽIVOTA, S. Kuzmić — — — — — 58
STRIČEK, SAMO RECITE, A. Vidovečki — — — — — 60
KATOLICI MEĐU MUSLIMANIMA, M. Rusan — — — — — 62
NAŠI KATEHISTI, A. Gabrić — 63
MAJKO, MI SMO GLADNI!, S. Mužić — — — — — — 64
ŠEZDESET GODINA MISIONAR, I. Dilber — — — — — — 65
POBJEDNICI SMRTI, A. Periškić 66
POD BOMBOM, M. Steiner — 68
OGLASI — — — — — — 70
ZAHVALNICE — — — — 71

Hvala na pismu

VELIKI JADI U TRINAESTOJ GODINI

Imam 13 godina i idem u sedmi razred osnovne škole. Došla sam do zaključka da me ni mama, ni tata, ni braća, niti sestre ne vole. Tata i mama mi često čak prigovaraju zalogaj koji pojedem. Kada ih zamolim da mi štogod kupe, oni mi odvrate: »Zaradi, pa si kupi!«

Ne znam više što da radim. Tata se ponekad napije, a onda mu sve smeta. Zanemario je molitvu i crkvu, dok mi ostali idemo u crkvu. Ja se za njega često molim da se obrati, ali on ostaje pri svome. Svake sam nedjelje i svaki dan tužna. Često pomislim da sam im možda pastorče ili posvojče, ili čak neželjeno dijete kad sa mnom tako postupaju. To me muči. Glasnik mi daje snage da ustrajem u poteškoćama. Želim čuti vaš savjet što da radim.

OŽALOŠĆENA

Ako je tako kako pišeš, sigurno je da ne možeš biti vesela. Nevjerojatno je koliko mi ljudi zagorčujemo jedni drugima život, umjesto da se uzajamno tješimo, bodrimo i pomažemo. Ponekad je to izraz duhovne sirovosti, grubog života koji urodi raznim karakternim nastranostima, a ponekad i svjesna zluradost. Ipak, svjesnu je zluradost teže naći u odnosima roditelja prema djeci. Lakše se javi među djecom zbog nezdravog rivalstva. Možda su i tvoji roditelji imali grubo djetinjstvo pa su se razvili u opore ljude i u svojoj primitivnosti krivo postupaju, ali ako su stvarno roditelji, ljubavi im ne bi smjelo manjkati.

Da li si pastorče, posvojče ili čak neželjeno dijete? Budući da sebi postavljaš takvo pitanje, znači da se ne osjećaš prihvaćenom. Prije ili kasnije to ćeš sigurno saznati. Sada bi ti malo koristilo da to i znaš. Za samostalan život još nisi, ali ulaziš u godine kada se sazrijeva za samostalnost. Štedljivost i skromnost sama po sebi ne može ti naškoditi nego samo koristiti. Škrtost je nešto drugo. Ona se rađa iz pomanjkanja ljubavi i teško pogađa dijete. Ipak, u prepirke sa svojima ne zalazi, jer to bi ti još više škodilo. Pokušavaj se zadovoljiti malim. Ono bitno ti roditelji ipak ne mogu uskratiti već zbog svoje djece. Savjesnim radom u školi, uslužnošću u kući, molitvom i vjernošću Crkvi steći ćeš mnogo prijatelja, osjetit ćeš se vrijednom i korisnom i na taj način barem umanjiti štetu koju tvoja duša trpi zbog takvog odnosa roditelja, braće i sestara. Imaš li pri ruci neku zrelu i poštenu osobu, pokušaj se s njom posavjetovati. Možda bi ti mogao pomoći tvoj župnik, krsna kuma ili netko drugi iz rodbine? Sve ovo samo u pretpostavci da tvoje muke ne proizlaze iz prevelike osjetljivosti. Moli često: »Bože, hvala Ti za dar života. Daj da njime ostvarim Tvoj plan!«

UREDNIK

VLASTITI ME RODITELJI NE RAZUMIJU

Nešto me potiče da vam se javim. Moj se problem drugima ne čini tako težak, ali mene strašno pogađa. Moja je obitelj kršćanska. Nitko ne pije i ne psuje, pa čak ni ne puši. Mama i tata se slažu, i nikad nisam čula da bi se svađali. Međutim, čini mi se da mene ne shvaćaju. Imam sve što mi je potrebno, ali ne znam, ima li na svijetu išta gore od onog kad te vlastiti roditelji ne razumiju. S mamom nisam još nikad razgovarala »u četiri oka«. Nikad mi ništa nije objasnila na lijep način, nego se uvijek dere na mene. Do tog najčešće dolazi zbog škole i ocjena. To me strašno smeta

i uvijek plačem. Od plača se ne mogu suzdržati, a bojim se da ću zbog toga i oboljeti.

Dok o svemu tome razmišljam, samo se utvrđujem u uvjerenju da me roditelji ne vole, iako to ne želim prihvatiti za istinu. Ali ja sam u pubertetu i svakakva misao mi dođe.

Što se mene tiče, ja sam vjernica, i to čvrsta vjernica. Svima koji pomišljaju da Bogu okrenu leđa govorim iz vlastitog iskustva. »Bog vas ne napušta, budite čvrsti!«

Sve koji ovo budu čitali, molim da mi napišu nekoliko riječi što misle o mom problemu. Svim očevima i majkama poručujem da s djecom koja su u pubertetu postupaju pažljivije i s više roditeljske ljubavi, jer kad imamo negdje od 13 do 15 godina, u najgorim smo godinama.

MARIJA F.

Marija, to što odgovaraš drugima, odgovor je i tebi. Na što druge potičeš, u tom sama ustraj. Dio tvojih problema proizlazi iz tvojih godina, a to znači da će uskoro i nestati. Ako tvoja mama s tobom ne razgovara »u četiri oka«, znači da ni ona nije tako razgovarala sa svojom mamom, pa joj je ta roditeljska vještina nepoznata. Zna da bi to trebalo, ali se ne snalazi. Vjerujem da ćeš ti svoje krize sretno prebroditi i zaboraviti, ali nemoj nikada zaboraviti sadašnje iskustvo, pa danas-sutra postupi pametnije od svoje mame.

Roditelji moraju s djecom razgovarati. Mama je prva koja može svojoj kćerki prištedjeti mnoge časove tjeskobe, i razborit tata uvest će svoga sina na pametan način u velike svetinje života. Roditelji koji to zanemare, prepuštaju svoju djecu da ih pouče jednako neiskusni kolege, nesavjesni ljudi ili čak pokvarenjaci. S djecom treba razgovarati s ljubavlju i prijateljski da bi se u djeci stvorilo povjerenje. Treba početi od rane mladosti s uputama, pa kasnije neće trebati stroge kazne. Uostalom, kazna bez ljubavi lomi čovjeka, ali ga ne čini boljim.

Djeca u razvojnim godinama osjećaju veliku potrebu za prijateljem, čak veću nego za roditeljem, jer tada počinje sazrijevanje za samostalnost i javlja se želja: »Bit ću s onim s kim hoću, a ne s kim moram!« To je odraz one slobode koju je samo Bog mogao pokloniti, i kojom se napokon opredjeljujemo za Njega ili protiv Njega. I tu vrijedi: »Bit ću s kim hoću!« Jasno da nije svejedno s kim ću na kraju biti i cijelu vječnost ostati. Zapamti i ovo: »Što je veća sloboda, veća je i odgovornost!« Čovjek je velik samo po zreloj slobodi kojom odabire istinsko dobro, a ne prividno!

UREDNIK

1985. - MEĐUNARODNA GODINA MLADIH

GODINA MLADIH

Svijest o jedinstvu svijeta, o jednoj velikoj ljudskoj zajednici, polako se razvijala kroz povijest usporedno s međusobnim upoznavanjem i priznavanjem ljudi. Tek u ovom stoljeću taj se razvoj znatno ubrzao i otišao naprijed više nego ranije kroz tisuće godina. Čini se da su toj svijesti, nažalost, više pridonijela dva svjetska rata i strah pred trećim nego sva ostala ljudska nastojanja. Kao da se time snažno potvrđuje istinitost izreke da nevolje najviše zbližuju ljude. No, bilo bi krivo misliti da i u najcrnijoj nevolji nema svjetla koje nam obasjava naše zajedničko porijeklo i dostojanstvo, zajedničku želju za životom. Kao da nad nama uvijek bdije netko veći od nas i pomaže nam da se nadiđemo upravo u trenucima kad bismo se uništili. Hvala Mu!

Na djelu je stalno i težnja ljudskog uma za sveobuhvatnom spoznajom i podvrgavanjem svijeta. Ta su ljudska nastojanja urodila takvim tehničkim dostignućima da danas »bez muke« premošćujemo vrijeme i prostor, te se čovječanstvo i kroz to sve više osjeća kao jedno. No, uza svu tu svijest jedinstva i zajedničke sudbine, ništa nije porasla sigurnost života. Svijest, dapače, strepi pred požarom trećeg svjetskog rata u kojem bi upotreba nuklearnog naoružanja uništila sav život na Zemlji.

SVI SMO POD JEDNIM KROVOM

Danas više nitko nije siguran za sebe ako je drugi u opasnosti, niti itko za drugoga može reći: »Daleko mu kuća od mene.« Svijet je postao jedna kuća, i što god se na svijetu zbiva, zbiva se pod jednim zajedničkim krovom: olimpijske igre organiziraju se na jednom mjestu, a sudjeluje cijeli svijet; nafta poskupi na jednom mjestu, a poremeti se privreda cijelog svijeta; opasna se bolest pojavi na jednom mjestu, a strah obuzme cijeli svijet; rat plane na jednom mjestu, a fitilj gori pod cijelim svijetom; lijek se proizvede na jednom mjestu, a koriste ga bolesnici cijelog svijeta. Ima li još uopće išta značajnije što ne bi pripadalo cijelom svijetu? Bogatstva prirode i dobra naroda na neki su način baština svega čovječanstva, kao što su i tegobe jednog naroda ili jedne zajednice muka svega svijeta. Uza sve suprotstavljenosti u svijetu raste potreba za solidarnošću.

JEDNA SE ILUZIJA RASPLINULA

U vrijeme industrijskog procvata mislilo se da svijet teži brisanju svih razlika rasa, klasa, kultura, vjera, političke pripadnosti i privredne mogućnosti. Smatralo se da su te razlike nastale zbog nerazvijene tehnologije koja nije mogla umijesiti dovoljno velik kolač za sve ljude pa su se zbog toga sukobljavali. Tehnika je u nekima budila nadu da će jednoga dana svi trbusi biti siti pa neće biti razloga za sukobe. Kao da je čovjek sam trbuh!

Mislilo se čak da će doći do izjednačenja istine i laži, dobra i zla, jer su i te razlike, tobože, više razvikane nego što bi uistinu postojale, a da ni vrag nije zapravo onako crn kako ga se slika. Koliko je baš ta moć tame pridonijela stvaranju takvih iluzija saznat ćemo tek onda kad padnu sve tajne. Ali jedna se iluzija već rasplinula pred našim očima: da će svijet biti bolji kad budu punniji trbusi. Nikad, međutim, nije toliko ljudi gladovalo kao danas, nikad svijetu nije prijelilo tako veliko zlo uništenja kao danas. Kako svijet učiniti boljim?

ZRAKA NADE

Jedna se zraka nade ipak probija kroz sve oblake. Očito je da svijet ide prema brisanju razlika koje se protive ljudskom dostojanstvu, ali ne ide prema sivilu jednoličnosti. Budućnost i jedinstvo svijeta ovisi o tome koliko će moći ujediniti sve svoje raznolikosti radi uzajamnog obogaćenja i učvršćenja jedinstva. Taj je put svakako dug i trnovit, a čovjek njime ide ranjene naravi, hramajući.

Je li i to samo utvara koja će se s vremena također rasplinuti, a naše će oči opet zaliti suze razočaranja?

Samo ljudskim sredstvima takva se zajednica ne može niti stvoriti niti održati. Cilj je preidealan da bi ga hromi ljudi mogli dohvatiti. Ipak, čo-

vjek ne stvara sam svoju povijest, ima netko tko mu pomaže u izgradnji boljeg svijeta, i samo zato taj cilj nije posve neostvariv.

BOLJE SUTRA STVARA SE DANAS U SRCU

Mi kao kršćani svoj pogled na svijet i na budućnost izgrađujemo u svjetlu vjere i gradimo u suradnji s Bogom. Zato su naše perspektive svijetle. Mi znamo da postoji apsolutna Istina i apsolutno Dobro, i da se ono ne može poistovjetiti s lažju i zlom. Znamo također da će laž i zlo uvijek nicati na polju istine i dobra jer svog polja nema, ali će se u dane žetve sasvim sigurno razlučiti pšenica od kukolja, a pobornici istine i dobra slavit će pobjedno slavlje nad lažju i zlom kao i nad njihovim slugama koji su do kraja ustrajali na toj strani.

Ta se borba odvija svaki dan u svakome od nas, u svakoj ljudskoj svijesti i savjesti, u svakome srcu kao srži i središtu ljudskog bića. Zato nam je bolji svijet stalno pred očima kao posao koji izvodimo najprije u samima sebi, stojeći istodobno na službu za isti cilj i drugima. Izgrađujući sebe, izgrađujemo bolji svijet danas i sutra!

NAŠE PERSPEKTIVE VODE U »ONOSTRANO«

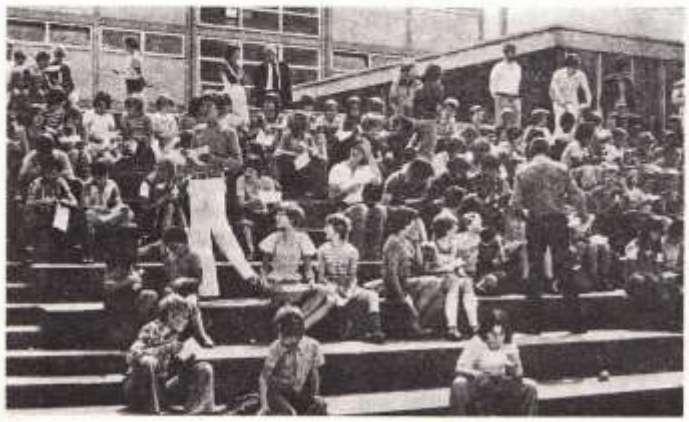
Mi smo isto tako svjesni da ne misle svi kao mi pa su moguća osporavanja, sukobi i progoni do smrti u vremenu. No, kako se naš život ne zaustavlja na pragu vremena nego se nastavlja u »onostrano« gdje je Bog sve u svemu, tako se i naš cilj ostvaruje tek »s onu stranu« gdje »smrti više nema, ni jauka, ni boli, i gdje je radost vječna«. Mi se za bolji svijet već ovdje potpuno zalažemo, ali smo svjesni da ga tek »preko« u punini postižemo. Kako god taj cilj bio dalek, ipak je stvaran i svakome osobno dostižan. On, dapače, iz »onostranosti« obasjava naša ovdašnja svakodnevna nastojanja da ne bismo zalutali. Zato je Crkva zajednica realne nade i dostižnog cilja. Ona je pozvana da bogatstvom objavljene istine podupire sva iskrena ljudska nastojanja oko izgradnje boljeg svijeta. Njezin je zadatak da u svijetu svijetli »uljem« koje je primila i da tako raskrinkava kako lažne ciljeve, tako i lažne postupke. To je njezino služenje svijetu, a uzor joj je sam Isus Krist.

MEĐUNARODNA GODINA MLADIH

Ujedinjeni Narodi proglasili su g. 1985. Međunarodnom godinom mladih. Ima za to mnogo valjanih razloga. Mladi sigurno nisu zadovoljni svijetom kakav jest, kad to nisu ni stari koji su ga tako skrojili. A hoće li mladi sami izgraditi bolju sutrašnjicu da im njihova djeca ne bi predbacivala ono što se sada predbacuje starima, živi bili pa vidili! To ovisi upravo o njihovoj sadašnjoj mladosti. Tupi za odgovornost, razdražljivi u komotnosti, slomljeni drogom, seksualno iživljeni, prožeti mržnjom — ne mogu stvoriti ništa dobra, nego samo lutati svijetom kao očajnici bez posla i smisla.

Oslobođenje mora početi iznutra. Mir mora početi od vlastita srca. Sklad mora početi od vlastite obitelji. Poštovanje od vlastitih sunarodnjaka. Valja prihvatiti aktivan suživot sa svima koji nas okružuju, »da bi ljudi vidjeli naša dobra djela, a slavili Oca našega koji je na nebesima«. Može li to i mladima i starijima nešto značiti?

Valentin MIKLOBUŠEC

Mladi, želite li što dublje kršćanski proživjeti »Godinu mladih«, u tome će vam mnogo pomoći knjiga **MLADI NA KRISTOVU PUTU.** Knjiga ima 400 stranica i cijena joj je 400 din. — Naručuje se na adresu: Franjo Ereiz, Palmotićeva 31, 41001 ZAGREB, pp 699. — Tko naručuje poštom, treba dodati novac i za poštarinu.

Razgovor s Nikodemom

Piše: Mato ZOVKIĆ

Isusov noćni razgovor s Nikodemom ima značajnu okolnost da se događa u Jeruzalemu, prilikom prvog Isusova hodočašća o Pashi u toku njegova mesijanskog djelovanja. Isus je prije toga rastjerao trgovce iz hramskog dvorišta koji su svojom galamom i gramzljivošću kuću njegova Oca pretvorili u trgovačku kuću. Zatim Ivan napominje da su prilikom te Pashe, koja se inače slavila tjedan dana, mnogi Židovi povjerovali u Isusa promatrajući znamenja koja je činio«, ali im Isus nije iskazivao povjerenje, jer je znao njihovu pravu nutrinu (3,23-25). Stoga zgodu s Nikodemom promatramo kao dio veće cjeline u kojoj sv. Ivan, pisac četvrtog evanđelja, iznosi tri osnovna uzora vjere u Isusa: Nikodem, Samarijanka i rimski činovnik (3,1 - 4,54).

Zgoda s Nikodemom događa se u Jeruzalemu, glavnom gradu starozavjetnog Božjeg naroda; zgoda sa Samarijankom u Siharu, nedaleko glavnog grada Samarijanaca koje su Židovi smatrali krivovjercima; a ozdravljenje činovnikova sina u Kani Galilejskoj, u pokrajini iz koje su bili Isusovi povijesni svjedoci — Dvanaestorica. Zato je glavna tema Isusova susreta s Nikodemom pitanje duboke i osobne vjere.

NIKODEM — PREDSTAVNIK SLUŽBENOG ŽIDOVSTVA

Pojedine osobe koje Isusa slijede ili mu se žestoko protive četvrti evanđelista voli prikazivati kao osnovne uzore ili predstavnike određene skupine osoba. Tako Nikodem, kojega Isus prima na noćni razgovor na krovu jedne kuće u Jeruzalemu, predstavlja službeno židovstvo. Možda je Isus u toku blagdana odsjeo u »kući Marije, majke Ivana, zvanog Marko« (Dj 12, 12), u kojoj su se nakon njegova uskrsnuća i uzašašća sabirali jeruzalemski vjernici pod Petrovim vodstvom. Ivan osjeća potrebu da istakne da se ovo zbiva u vrijeme Pashe, kojoj će Isus svojom smrću i uskrsnućem dati novi sadržaj i značenje. Nikodem dolazi noću. On je rabin, službeni učitelj i proučavatelj Božjeg Zakona, pa taj časni naziv pridaje i Isusu. Rabini onog vremena običavali su noću studirati Zakon ili o njemu razgovarati. Isus je prihvatio Nikodemovu molbu i primio ga. Ivan kasnije bilježi da je bila noćna tama, kad je Juda izašao iz dvorane posljednje večere da izda Isusa. Moguće je da Ivan u noćnom razgovoru gleda i sliku svjetla i tame: životno svjetlo je uz Isusa, daleko od njega vlada tama, bez obzira na doba dana i noći.

Nikodem je bio »ugledan Židov« iz farizejske sljedbe, član Sinedrija ili židovskog upravnog vijeća koje se sastojalo od 70 članova, pripadnika aristokratskih laičkih i svećeničkih obitelji. Isus ga u r. 10 naziva učiteljem u Izraelu, što znači da priznaje njegov politički i vjerski položaj te u njemu gleda službenog vjerskog predstavnika njegova naroda.

Farizeji onog vremena zastupali su u politici pasivni

otpor protiv rimske okupatorske vlasti, a u teologiji su se našli na istoj liniji s Isusom u priznavanju nove dogme o uskrsnuću tijela, koja u starom Izraelu nije bila jasno objavljena. Razilazili su se, međutim, posvema s Isusom u tumačenju subotnjeg počinka, zaslužnosti dobrih djela učinjenih prema propisima Zakona i dopuštanju da i grešnici mogu ući u kraljevstvo Božje ako se obrate.

Nikodem ne kaže gdje je vidio Isusova znamenja, ali se očito pouzdano o njima informirao kad govori: »Rabi, znamo da si došao od Boga kao učitelj, jer nitko ne može činiti znamenja kakva ti činiš ako Bog nije s njime« (r. 2). Nikodem je Židov koji vjeruje u Božje poslanike kakvih je bilo mnogo u vrijeme Starog zavjeta. Pravi je Božji poslanik onaj koji tako propovijeda riječ Božju i tako svojim postupcima objavljuje volju Božju, da Bog znamenjima potvrđuje njegove riječi i djela.

U Isusovim postupcima Nikodem vidi Božji prst, priznaje Isusu da je pravi rabin, ali je došao na razgovor zato što mu mnogo toga u Isusovoj nauci i postupcima nije jasno. Njegova pohvala Isusu uvod je u pitanja koja on i njegovi kolege farizeji žele Isusu postaviti. Glavni je problem ulazak u kraljevstvo Božje: farizeji uče da se kraljevstvo može zaslužiti, a Isus da se samo može primiti kao nezasluženi Božji dar. Nikodemova riječ »znamo«, u prvom licu množine, nagovještа da on nastupa u ime farizejske teološke struje. Isusovi postupci ne uklapaju se u njihovu teologiju, a čudno je što Bog potvrđuje čudesima njegove postupke.

DUH BOŽJI OMOGUĆUJE »GLEDANJE« KRALJEVSTVA BOŽJEG

Isus je naslutio Nikodemovo pitanje i prigovor pa odgovara da kraljevstvo Božje mogu vidjeti samo oni koji prihvate duhovni preporod. Pišući na grčkom, Ivan je aramejsku podlogu preveo riječju »anothen« koja znači »odozgor« i »ponovo«. Isus je mislio na rođenje odozgor, snagom Duha Božjega, a Nikodem — vjerojatno namjerno — razumio posve fizičko rođenje.

U ono doba bio je poznat Krstiteljev pokornički pokret u kojem su Židovi prihvaćali pokornički obred krštenja u Jordanu u znak spremnosti na obraćenje i kajanje za grijehe. U knjizi proroka Ezekiela, koji je djelovao među sužnjima u Babiloniji oko godine 590. prije Krista, stoji Božje obećanje: »Bog će opet sabrati svoj narod, očistit će ga vodom čistom, udahnut će mu nov duh i novo srce te oduzeti srce kameno« (Ez 36,24—27). Nikodem je znao za teološku struju koja je isticala potrebu korjenite duhovne obnove, ali je zajedno s ostalim kolegama farizejima smatrao da je s njima sve u redu pa se ne moraju obraćati.

Ističući kako ne može pod stare dane postati dijete te opet ući u utrobu majke da bi se nanovo rodio, on pomalo priznaje da od vremena na vrijeme ipak sanja o promjeni na bolje; da očekuje neki izvanredni zahvat.

Kad Isus kaže da ljudi ne mogu »vidjeti« kraljevstva Božjega bez duhovnog preporoda, onda misli reći: »iskusiti, doživjeti, otkriti«. On također pokazuje svijest da po njegovim djelima i riječima kraljevstvo Božje počinje biti na dohvatu, jer Bog na nov način iskazuje svoje milosrđe, a Isus, kao najposlušniji čovjek, prvi u povijesti čovječanstva bez oklijevanja prihvaća Božju vladavinu. Da otkloni Nikodemovo krivo shvaćanje, Isus ističe da se čovjek mora roditi »iz vode i Duha« pa će moći ući u kraljevstvo Božje.

Zatim djelovanje Duha uspoređuje s vjetrom, koji šumi ali mu ljudi ne vide izvorište ni krajnje odredište. Ova je usporedba na aramejskom jeziku (kojim je Isus govorio) bila lakša jer riječ **ruah** znači »vjetar, ljudski dah, duh«. Isto znači grčka riječ **pneuma** koju je Ivan odabrao da ovu Isusovu izreku prerekne za svoje čitaoce iz prvog stoljeća.

Ovim pozivanjem na Duha Božjega koji ljude osposobljava za ulazak u kraljevstvo Božje Isus priznaje Nikodemu da njegova nauka može jednom farizeju izgledati čudna, ali je iznosi na poticaj Duha. Kasnije će Isus Apostole poučiti da Duh uvodi u svu istinu. Duh Božji otvara ljudima srce i um da razumiju Isusovu nauku i da se uključe u spasenje dostupno po njemu. Nikodem opet uzmiče kad kaže: »Kako se to može zbiti?« (r. 9)

Isus šaljivim tonom dovodi u suprotnost Nikodemovu učiteljsku službu među židovskim vjernicima s njegovom upornom duhovnom sljepoćom: učitelj, pa ne razumije! U nazivu »učitelj« Isus oslovljava i ostale vjerske poglavare svoga naroda, jer opaža da ga jednostavni narod razumije, a službeni učitelji

vjere odbacuju njegovo tumačenje Božje volje.

Evanđelista je u preporodu »iz **vode** i Duha« članovima svoje kršćanske zajednice rastumačio da se to događa prilikom krštenja u ime Isusovo.

»UZDIGNUTI« SIN — TRAJNI DOKAZ LJUBAVI BOŽJE PREMA SVIJETU

Tri puta u toku ovog razgovora Isus svečano dovikuje Nikodemu: »Zaista, zaista, kažem ti...« (r. 3, 5 i 11) To on u četvrtom evanđelju govori 25 puta. Usklik uvijek stoji u trenucima kad Isus, poput starozavjetnih proroka, želi nešto važno najaviti ili protumačiti. Bibličari koji su ovaj usklik posebno proučili u četvrtom evanđelju opazili su da njime Isus na nov način iznosi ili proširuje nešto što je već rekao.

Nikodemu, jeruzalemskom teologu koji ne razumije galilejskog Proroka, Isus odgovara u prvom licu množine: »Što znamo, govorimo, za ono što vidjesmo, svjedočimo, ali svjedočanstva našega ne primate«. Isus govori u množini »znamo«, zato što je Nikodem na početku noćnog razgovora u ime svojih kolega također rekao »znamo«. On se ovom množinom svrstava među prave Božje poslanike koji su u vrijeme Starog zavjeta također govorili ono što su »znali« i »vidjeli«. Njihovo znanje i gledanje posljedica je dubokog življenja po volji Božjoj, intimnog prijateljevanja s Bogom. Pozivanjem na ovakvo znanje i gledanje, Isus najavljuje svoju posebnu povezanost s Bogom, veću i dublju od starozavjetnih Božjih poslanika. Ta mu povezanost omogućuje da čini i govori ono što Bog hoće, makar to službeni teolozi poput Nikodema ne razumiju.

U daljnjem razgovoru Isus se tuži da je Židovima govorio zemaljsko pa ne razumiju. Svoju nauku o potrebi obraćenja za sve i poniznosti poput malog djeteta da bi netko ušao u kraljevstvo, Isus je nadovezao na učenje proroka i psalmista. Njegova djela i riječi dijelom su »zemaljski« u smislu da izlaze iz ispravnog razumijevanja već proglašene starozavjetne objave.

Isus ide korak dalje pa najavljuje nešto »nebesko« što Nikodem i njegovi kolege pogotovu neće vjerovati. Otkriva da je on »Sin čovječji koji je sišao s neba« te »ima biti uzdignut da svaki koji vjeruje, u njemu ima život vječni«. Na sebe primjenjuje ulogu tajnovitog Sina čovječjeg iz Danijelove knjige koji ima pomagati progonjenom starozavjetnom narodu Božjem (usp. Dn 7). Isus također planira poduzeti zadaću Sluge patnika iz Izaijine knjige koji će nasilnom smrću u prilog svima »biti podignut, uzvišen i proslavljen« (usp. Iz 52,13—53,12 — četvrtu pjesmu o Sluzi!).

Kasnije u toku djelovanja Isus spominje ovo svoje »uzdignuće« još dva puta: kad ljudi uzdignu Sina čovječjega, upoznat će da on jest (8,28); kad bude uzdignut sa zemlje, sve će privući k sebi (12,32). Već u prvim mjesecima svoga mesijanskog djelovanja Isus uviđa da će službeni vjerski poglavari, među koje spada i Nikodem, njegovo propovijedanje proglasiti kvarenjem religije i osudit će ga na smrt. On će tada biti uzdignut fizički — na drvo križa, ali i duhovno — u slavu Očevu. Upravo takav Isus, koji ima biti odbačeni Mesija, postat će trajan dokaz Božje ljubavi prema svijetu.

Iz nastavka ovog poglavlja Nikodem neobjašnjivo iščezava. U ovom odlomku Ivan razmišlja nad Isusovim riječima iz situacije Crkve u kojoj djeluje i koja nailazi na opiranje kršćanskom pokretu. Tko pristaje uz Isusa »uzdignutoga«, dobiva dar Duha i s njime život vječni, a to je pristup u kraljevstvo koje počinje već na zemlji. Po Crkvi nakon svoga uskrsnuća djeluje Isus kao znak neopozive ljubavi Božje prema svakom čovjeku. On time izaziva »sud«: tko uz njega osobno i životno pristaje, spašen je od suda, jer prihvaća darovano oproštenje preko »uzdignutog« Sina Očeva.

Povijesni se Isus proglasio svjetlošću koja je došla na svijet i ostaje u svijetu. Tko mu se približi i ostane s njime, vidi svoju duhovnu bijedu te prihvaća darovano spasenje i tako »čini« istinu. Tko mu se slobodno i namjerno ogluši, ostaje u tami bježeći od Isusa — svjetla »da se ne razotkriju djela njegova« (r. 20).

Kasnije Ivan izvještava da se Nikodem u Vijeću usprotivio pokušaju da Isus bude osuđen prije nego je službeno saslušan (7,45-52), te da je mrtvom Isusu prilikom ukopa iskazao prijateljsko poštovanje (19,38-39). Do pune vjere nije, izgleda, nikada došao. Isus mu je svejedno posvetio jednu dugu noć na ravnom krovu jedne kuće u Jeruzalemu. Želio ga je osokoliti i pružiti mu priliku da sazrije u vjeri.

Nakana Apostolata molitve

DA MLADI BUDU GRADITELJI NOVOG SVIJETA

Graditelji novog svijeta

Ujedinjeni narodi proglasili su ovu godinu (1985.) godinom mladih. Tako su htjeli svratiti pozornost svijeta na one, koji će biti graditelji budućnosti, koji će početkom trećeg tisućljeća kršćanske ere ili još prije biti nosioci odgovornosti za čovječanstvo u cjelini i za pojedine narode. Kakvi će graditelji budućeg svijeta biti ti mladi, ovisit će dobrim dijelom od njihove čudoredne i stručne sposobnosti, od načela te ideala, koji ih budu prožimali.

Crkva, sakramenat jedinstva za sve ljude, kad je u pitanju odgovornost za mlade, ne može se držati po strani, iako bi razni totalitarni režimi htjeli mlade posve istrgnuti od njezina utjecaja. Zato se i Crkva i Sv. Otac Ivan Pavao II. raznim programima, pothvatima, sadržajima i susretima žele također uključiti u godinu mladih.

Sv. Otac je za ovogodišnju Cvjetnicu — potaknut iskustvom Godine otkupljenja — opet pozvao sve mlade iz čitavog svijeta na susret s njime u Vječnome gradu. Poželjno je da odaziv mladih na taj susret bude što bolji, ali je još potrebnije da oni koji se budu odazvali, dođu što pripravniji, pa da susret s Kristovim Namjesnikom na zemlji urodi trajnim plodovima oduševljenja i žara za izgradnju jednog novog, boljeg svijeta, u kojem će se poštivati i božanska i ljudska prava, iz kojega će nestati gaženja tih prava, nepravde, gladi, sebičnosti, u kojem će vladati istinska pravda i sloboda u pravoj ljubavi.

Crkva se u Godinu mladih uključuje i ovom nakanom Apostolata molitve, duboko svjesna da za mladi naraštaj valja i moliti. Mi smo čvrsto uvjereni da ustrajna, žarka i udružena molitva može mnogo utjecati da mladi, a s njima i naš svijet, budu bolji. Ne smijemo pritom zaboraviti da mladi ne mogu biti graditelji boljeg svijeta, ako ga ne budu gradili na Gospodinu. Povijest je pokazala i pokazuje da je sve ono što se ne temelji na Bogu i njegovu zakonu osuđeno na propast. »Ako Gospodin kuće ne gradi, badava se muče graditelji« — opominje Sveto pismo. Naša je molitva uvijek izražaj našeg vjerovanja u tu veliku istinu.

Osim te opće nakane AM, molimo i na nakanu naših biskupa: DA NAŠI BISKUPI U JEDINSTVU S PAPOM, PO-PUT APOSTOLA, UPRAVLJAJU SVOJIM BISKUPIJAMA I DA PROROČKI VRŠE SLUŽBU UČENJA I POSVEĆIVANJA U DUHU DRUGOG VATIKANSKOG SABORA.

Moleći na ovu nakanu naših biskupa molimo da budu proroci, koji će nas poticati na ostvarenje II. vatikanskog sabora onako ga tumačeći kako ga tumači sadašnji papa Ivan Pavao II. Saboru i saborskoj obnovi najviše su škodila tumačenja pojedinaca, koja su se prodavala kao vjerodostojan glas Crkve. Jesmo za Sabor, jesmo za obnovu u duhu Sabora, ali pod nepogrešivim vodstvom Svetog Oca i biskupa koji su s njim u jedinstvu i ljubavi. To je učiteljstvo Crkve!

Josip ANTOLOVIĆ

K Bogu koji razveseljuje mladost moju

Piše: prof. Radovan GRGEC

Te riječi još uvijek odzvanjaju kao draga uspomena i čežnja u ušima i srcima mnogih, pa i onih koji krenuše drugim putem. Podsjećaju nas na djetinjstvo i mladost, na Boga koji nije nikakva maglovita apstrakcija nego Riječ i Euharistija. Utjelovljeni Bog, Otkupitelj i Osloboditelj, prijatelj je malenih i mladih, njihova snaga i radost.

Mislimo na to posebno sada, na početku Međunarodne godine mladih. Tim povodom papa Ivan Pavao II. poziva mlade cijeloga svijeta, pa tako i hrvatsku omladinu, na susret u Rimu, i to na Cvjetnicu 1985. Tema toga susreta bit će »Krist — naš mir«. Stoga je Papinsko vijeće za laike poslalo pismo predsjednicima biskupskih konferencija pozivajući ih da organiziraju dolazak mladih na susret s Papom.

U ovoj godini, proglašenoj od Ujedinjenih naroda Međunarodnom godinom mladih, naše su misli upravljene omladini i mladosti, u kojoj se nalaze naša nadanja i iščekivanja. Mislimo na našu djecu i njihove drugove, na djecu naše djece, na potomke i nasljednike, na mlade sviju podneblja i naroda, a osobito na mlade naše domovine. Strepimo nad budućnošću, koja se javlja puna apokaliptičkih prijetnji. Strepimo nad opasnostima što na svakom koraku vrebaju na mlade. Bojimo se, katkada, i buke i vike koja iz redova mladih dopire do naših ušiju. Bojimo se naročito poroka i nasilja, kojemu se uklanjamo s puta.

Pa ipak, mladost je najljepše doba, proljeće života. Sjetimo se snova, uzbuđenja i zanosa vlastite mladosti! Možda je u našim postupcima i sudovima bilo tada mnogo nedorečenosti i premalo razboritosti. Bilo kako bilo, bilo je tu i mnogo srca, a srce je središte svega, srce je sve. Poželimo mnogo mladosti i srca narodu koji izumire, obiteljima koje stare bojeći se djece.

Mladi su i danas srce armija i nacija, borci i vitezovi u službi ideala. Iako se i među njima nalazi sve više očajnih i ravnodušnih pojedinaca, zaraženih bezizgledношću ili proračunatošću tehničke i potrošačke civilizacije, mladi su još uvijek glavni oslonac vjere, nade i ljubavi u svijetu koji se ohlađuje.

Oni su snaga i energija koja nas grije i koja nam svijetli. Oni postiđuju našu »razboritost«, pokazujući svoju hrabrost i kao kandidati smrti i kao kandidati svetosti. Kao vječna slika ljepote i mladosti ostao mi je u sjećanju drug koji je umro mlad sa smiješkom na ustima. Nije stigao ostarjeti, ostao je vječno mlad. Međutim, čovjek može biti mlad bez obzira na svoju dob, ako »uhvati ritam« mladosti, tj. ako sačuva mlado srce.

Čovjek ostaje mlad ako sačuva vjeru u Boga. Takav je sposoban da podnosi i najveće žrtve, da osvaja vrhunce, ali i da strpljivo izvršuje svagdanje dužnosti na radnom mjestu i u obitelji.

U Međunarodnoj godini mladih poslušajmo poticaj savjesti! Ne govori li nam srce, ako ga još imamo, riječi koje smo već jednom čuli: »Uhvati ritam! Pristupi k Bogu koji razveseljuje mladost tvoju!«

Još jedno svjedočanstvo

U Vilni, glavnom gradu Litvanije, KGB je 22. kolovoza 1974. izvršio pretres stana 36-godišnje bolničarke Nijole Saduanite. Našli su u njezinoj sobi šest tipkanih listova papira. Bili su to članci tajne »Kronike litvanske katoličke Crkve«. Nijola je bila duboka vjernica i surađivala je u razpačavanju tajnih spisa (»samizdat«) kojima se podupire vjera u njezinoj domovini. Nijola je bila odmah uhapšena.

Deset mjeseci je provela u podzemnoj prevrućoj ćeliji istražnog zatvora. Nedostajalo joj je čak i zraka. Ispitivanja su trajala beskrajno dugo da bi je 17. lipnja 1975. osudili na tri godine prisilnog rada pod strogim nadzorom, a potom još tri godine izgona u Sibir. Sutradan nakon suđenja brat ju je mogao posjetiti, ali ih je dijelilo debelo staklo i mogli su razgovarati samo uz strogu stražu.

Prekosutra su je odveli u jedan drugi zatvor u Vilni gdje je nekoliko sati provela u maloj i zagušljivoj ćeliji, čekajući da je »crni gavran«, kako su nazivali crna zatvorska kola s ugrađenim ćelijama, odveze na željezničku stanicu, zajedno s još deset osuđenica. Strpali su ih u vagon također s ćelijama. Vlak ih je trebao prevesti u Mordoviju, logor za prikupljanje zatvorenika u Kazahstanu, u centralnoj Aziji.

Putovanje je trajalo mjesec dana. Zaustavljali bi se po četiri do šest dana u zatvorima Pskowa, Jaroslava, Gorkog, Ruzajewke i Potme.

U logoru u Mordaviji, svaka od 23 osuđenice među kojima je bila i Nijola, morala je u sat vremena sašiti 60 pari rukavica za rad, i to pod prijetnjom zatvorske samice.

Sve su se žene međusobno slagale, osim s Natalijom i Anom, koje su vršile doušničku ulogu, samo da bi za sebe izborile blaži postupak. Njih su dvije jednom čak potpisale izjavu protiv jedne svoje supatnice, mlade Ruskinje, vjernice i majke dvoje djece, da je duševno bolesna. Ta je vjernica onda bila poslana u psihijatrijsku bolnicu u grad Kazan, gdje je godinu dana kasnije umrla. Liječnik te bolnice je međutim, izjavio: »Ako je Ivanova duševno bolesna, onda smo svi mi duševno još triput bolesniji!« Zbog te izjave izgubio je posao.

Nakon dvije godine, Nijolu i njezinu drugaricu Galinu odveli su u sjedište KGB-a grada Saranska. Na svoje veliko čuđenje, dobile su dobar stan i hranu, i svaki dan tri sata šetnje po dvorištu. Tako je to potrajalo dva mjeseca, a nisu znale razloga.

Jednog dana reče šef policije Nijoli da bi je želio fotografirati i fotografiju poslati njezinom bratu koji je jako zabrinut za njezino zdravlje. Pravi je razlog zapravo bio nešto drugo. U Litvaniji i u inozemstvu mnogo se ljudi zanimalo za Nijolu želeći znati kako će se riješiti njezin slučaj. Jedna fotografija mogla bi ih sve uvjeriti da je njoj sasvim dobro. Nijola je odbila prijedlog šefa policije. Poslije toga su je fotografirali na prepad u jednoj lijepo namještenoj sobi. Kasnije je saznala da ju je, zbog greške na filmu, fotografija prikazivala iza jedne teške rešetke...

Nakon toga je bila vraćena u logor u Mordaviji da do kraja izdrži svoju kaznu. U kolovozu 1977. počelo je njezino mjesec dana dugo putovanje u progonstvo u daleki istočni Sibir. Putovanje je teklo u etapama dok nije konačno stigla u Bogušanij, 400 km sjeverno od Krasnojarska. Zahvaljujući simpatijama neke čestite žene, tamo se zaposlila kao čistačica u jednoj školi. Bio je to grub posao. Imala je groznicu i raskidao ju je kašalj. Nakon šest mjeseci postala je bolničarka u rodilištu.

KGB nije to baš lijepo gledao, ali je bolničko osoblje, uglavnom izgananici, s njom veoma lijepo postupalo. Nakon toga je policija proširila lažne glasine da je Nijola opasna, da truje bebe i održava veze s neprijateljima države.

Ljudi su nakon nekog vremena izgubili u nju povjerenje, sve dok se jednog dana nije s njom sprijateljila skupina od pedesetak prognanih baptista: »Upravo zato što je policija o vama govorila tolika zla, rekoše joj, mi smo shvatili da ste vi dobra kršćanka!«

U srpnju 1980. Nijola se vratila u Vilnu. Nastojala je dobiti posao čistačice u tvornici, ali su je odbili.

U studenome 1982. uhapsili su joj brata i zatvorili ga u psihijatrijsku bolnicu. Nekoliko dana nakon toga došlo je naređenje da se i Nijola ponovo uhapsi. Ona se ipak na vrijeme uspjela sakriti, i otada joj se zameo svaki trag. Neka je Bog štiti!

»Les echos« 7. 10. 1984.

Svetost i kršćanska ljubav

Piše: Rudolf BRAJČIĆ

Svetost treba postići. Ona nikome ne pada kao zlatna jabuka u krilo. Treba mnogo toga uložiti da se ona postigne. Toma Kempenac živo opisuje, što su sve ljudi za nju poduzimali: »Kolika je u njima bila revnost! Kolika pobožnost u molitvi! Koliko natjecanje u kreposti!« Prema njoj su išli bez zastoja. Znali su da im je neprestano napredovati, ako je žele postići, jer je nemoguće ostajati na istome mjestu. Svetost se ne očekuje, nego se ostvaruje svaki dan nanovo. »Zar nećeš naprijed, pita sv. Bernardo. — Neću — Hoćeš dakle natrag? — Ni to — Što onda hoćeš? — Hoću biti gdje sam, tu sam; neću biti ni bolji ni gori — Hoćeš dakle nešto što ne može biti! Jer što je stalno na ovome svijetu?« — završava sv. Bernardo.

Čovjek nije savršeno biće. Čovjek tek mora postati čovjekom, tj. bezprijekornom majkom, bezprijekornim ocem, bezprijekornim djetetom.

KAKO POSTATI SVET?

Stoga se kandidatu za svetost nameće pitanje: »Kako postati svet?« Može se činiti suvišnim i nekorisnim, ali ipak treba reći, da se svecem postaje postupno. Hod u svetosti je dizanje u Bogu. Čuvajmo se da ne stavljamo nogu odmah na početku na najviši stupanj ljestvice. Tà, to je nemoguće!

Život u svetosti je dozrijevanje u Duhu Svetome. Ne očekujmo da ćemo preko noći doći do mekoće i slatkoće svetosti bez dugog tijeka dozrijevanja. Bilo bi nezrelo tako misliti. Kretanje prema svetosti je ukorjenjivanje u Krista. Ne vezujmo svoje planove o postizavanju svetosti uz kratke rokove. Tà, hrast se godinama ukorjenjuje!

JEDAN UVJET

Ali nije dovoljno da samo hoćemo biti sveti. Treba gladovati za svetošću. »Kao što košuta žudi za izvor-vodom, tako duša čezne, Bože, za tobom. Žedna mi je duša Boga, Boga živoga: o kad ću doći i lice Božje gledati?« Ps 42, 1-2) Svetac posjeduje dobar tĕk za proživljavanje Boga i Božjeg svijeta, u koji svakako spadaju i ljudi.

Hoćeš postati svetim? Moraš imati iskrenu i usrdnu želju za njom, a to znači za Bogom, za Duhom Svetim, za Kristom, za braćom ljudima koji su drugi Krist. Ljubav i želja za onim što hoćemo postići najjači je pokretač našeg djelovanja. Stoga se u duhovnom životu mnogo pazi na to da želja i ljubav do savršenosti bude velika, te da onda isto tako velika bude i briga i nastojanje, da je stečemo i zadobijemo.

TREBA IMATI JASAN UVID U SVETOST

Najgore je nešto htjeti, a ne znati što se zapravo hoće. Treba odmah na početku u jasnom svjetlu staviti pred oči kršćansku svetost, i vidjeti je kako izgleda u svojoj punini. Što je lice svetosti u jasnijem svjetlu pred nama, to će nam vidljiviji i razgovjetniji biti putovi k njoj. Mnogi klonu, mnogi se izgube, mnogi se zapletu idući k svetosti, a to sve zato, što ne znaju u čemu se zapravo sastoji svetost i što je ona.

Mladim umjetnicima početnicima treba pokazati djela velikih majstora ili barem uspjele fotografije tih djela, da vide u što se oni trebaju razviti i za čim trebaju u svojim djelima ići. To ima i lošu stranu. Mladi se umjetnik može prepasti zadatka, osjetiti se nesposobnim za vrhunska djela i odreći se stvaranja. Međutim, za svetost nitko od nas nije nesposoban, jer Bog svima daje milost za nju.

SAVRŠENOST KRŠĆANSKOG ŽIVOTA JE U LJUBAVI

U čemu je dakle svetost? Svetost je u ljubavi! Postići ono za što smo stvoreni, znači postati svetac. A stvoreni smo za ljubav, da ljubimo Boga i da ljubimo ljude. »Za sebe si nas stvorio, o Bože, i nemirno je srce naše, dok se ne smiri u tebi«, govorio je sv. Augustin. Ljubav ga smiruje. »Tko ostaje u ljubavi, taj ostaje u Bogu«, piše sv. Ivan (1 Iv 4, 16), to jest, ostaje u sjedinjenju s Bogom, a to je svetost.

SVAKA LJUBAV NIJE UJEDNO KRŠĆANSKA LJUBAV

Kada kažemo, da je svetost u ljubavi, onda mislimo na evanđeosku ljubav, na Kristovu ljubav i na onaj način na koji je on ljubio Boga i nas. Svaka ljubav nije takva.

Ako netko postupa s podložnicima očinski, ako unesrećenima pruža svoju ruku, pomaže im u nevolji, zaštićuje sirote i udovice zato da ispuni Božji zakon i osigura nagradu poslije smrti — čini doduše dobro, ali ne ljubi ni duše kao Krist koji je živio od Oca kao od kruha i koji je živio za druge kao njihov kruh.

Ako je netko pobožan zato da izmoli Božju zaštitu, ako netko svojim prijateljima čini dobro zato da ga oni radi toga ljube, ako netko služi svome gradu u kojem živi zato da ga građani časte i slave, ako sve daje za domovinu zato da mu se dive — taj ne ljubi ni Boga, ni sugrađane, niti domovinu kao što ih je Krist ljubio.

Ako netko udovoljava potrebama siromaha, da izbjegne revoluciju, ako netko ljubi zato, jer neprijateljstvo neće nikada ugasiti neprijateljstvo, ako netko brižno odgaja djecu zato da osigura dobre životne pomoćnike — taj ne ljubi kao što je Krist ljubio.

U životu takvih ljudi vlada računica, a Krist je živio bez računice.

KRŠĆANSKA LJUBAV I BOG

Kršćanska je ljubav odgovor na Božje pitanje: »Ljubiš li me?«

Nije ništa neobično što čovjek Boga mora ljubiti, nego je neobično to što čovjek Boga može ljubiti. Samo je u kršćanstvu Bog predstavljen tako bliz čovjeku da ga čovjek može ljubiti. Predstavljen mu je tako bliz da ga može i treba ljubiti, i to ne bilo kako, nego iz svega srca i iz sve duše, svim svojim snagama. Bog zna da naša ljubav ne može biti tako sveobuhvatna i tako iscrpna. Ipak bezuvjetno traži bar takvu ljubav. Zašto? Jer je kršćanstvo takvo! Ako je Bog uistinu Bog, nije moguće da njegov poziv na ljubav ne prodre do čovjekovih posljednjih dubina. Ako je Bog dostojan ljubavi više od svega što se dade zamisliti, nije moguće ljubiti ga malo manje, nego jednostavno više od svega drugoga.

KRŠĆANSKA LJUBAV I BLIŽNJI

Kršćanska ljubav odnosi se i na bližnjega. Bližnji nije tjelesni brat, kolega po službi, pripadnik iste vjere ili ideologije, član istog naroda, nego svaki čovjek. Krist, koji se predao na smrt za sve, primjer je te ljubavi. On ljubi svakog čovjeka bez razlike.

Kršćanska ljubav ruši zidove i barijere među ljudima. Kad svetac ne bi rušio zidove i barijere koje dijele ljude, ne bi bio svetac. Između Židova i pogana u doba Isusovo bio je strašan zid, građen povijesnim događajima kroz duga povijesna razdoblja, tako da je Židov sebe određivao tko je i što je: židovski narod s ovu stranu zida je Božji narod, a s onu stranu poganski narod. Isus je taj zid srušio ljubeći jednostavno sve, i ove s ovu stranu zida, i one s onu stranu zida, i od svih stvara jedan Božji narod.

SRCE ISUSOVO SPASENJE SVIJETA

Pod tim naslovom izašla je knjiga od 30 razmatranja. Napisao ju je o. Berhnard Häring, a prevela Smiljana Rendić. Preporučujemo za osobna razmatranja, kao podlogu za propovijedi, kao lijepo pomagalo za upoznavanje smisla kulta Srca Isusova. Naručujte je na adresu Glasnika. Cijena 300 novih dinara.

Moje novo rođenje

Vjetar, to jest Duh Sveti, »puše gdje hoće«. On daje život i uskrisuje mrtve. Što se tada sa mnom događalo? Ponovo sam rođena. Da, to bijaše drugo, moje pravo rođenje.

Ali sve po redu.

Umorna i neraspoložena bavila sam se svojim joga-vježbama. Mora se znati da ja do tog trenutka nisam poznavala niti izgovorila koju molitvu. Ali u knjizi o jogi se tog trenutka predlagala jedna kršćanska molitva i to »Očenaš« kao vježba. Upravo molitva koju je naš Gospodin sam molio! Započeh je izgovarati bez predaha i automatski. Izgovorila sam je šest puta i tada iznenada postadoh potpuno preobražena. Shvatila sam — ne svojim smiješnim razumom, nego čitavim svojim bićem — da On postoji. On, živi, osobni Bog, koji ljubi mene i sva stvorenja, koji je stvorio svijet, koji je iz ljubavi postao čovjekom, raspeti i uskrsnuli Bog!

U tom sam trenutku shvatila i dokučila »tajnu« kršćanstva, novi, pravi život. To bijaše stvarno, pravo spasenje! U tom trenutku promijenilo se sve u meni. Stari je čovjek umro. Napustila sam ne samo svoje dotadašnje vrednote i ideale, nego i stare navike.

Konačno se otvorilo i moje srce. Započeh voljeti ljude. Mogla sam razumjeti njihovo trpljenje, njihovo visoko usmjerenje, njihovu sličnost Bogu. Odmah nakon ovoga obraćenja gledala sam na sve ljude jednostavno kao na čudesne stanovnike neba, a ja to nisam mogla ni očekivati, da činim dobro te da služim ljudima i Bogu.

Kakva li radost i kakvo li svjetlo sjajno bijaše tada u mojem srcu! Ali ne samo u mojoj nutrini, ne, cio svijet, svaki kamen, svaki grm bijaše presvučen nekim blagim svjetlom. Svijet je za mene postao kraljevskim, velikosvećeničkim odijelom Gospodina. Kako sam to samo mogla previdjeti?!

Tako je započeo moj novi život. Moje spasenje je bilo sasvim konkretno i stvarno; došlo je iznenadno, a bijaše ipak dugo željkovano, i samo Duh Sveti ga je mogao ispuniti, jer samo On može stvoriti »novo stvorenje« i izmiriti ga s Vječnim. Jedino On i njegova milost mogu razriješiti središnji sukob ljudske osobnosti, sukob između slobode i poslušnosti.

Tatjana GORIČEVA

Moja prva ispovijed

Došla sam da se po prvi puta u svom životu ispovjedim. Tek pred kratko vrijeme postadoh milošću Božjom kršćankom. Nisam dublje poznavala niti kršćanstvo niti Crkvu — tko bi me i mogao u tome poučiti? Ja i moji novoobraćeni prijatelji, kod kojih je bilo slično, učili smo »pomalo« oponašati stare žene koje su se strogo držale svoje vjere. Ništa nismo znali. Ali smo imali što se u naše vrijeme mora možda više cijeniti nego znanje: bezgranično povjerenje u Crkvu, vjeru, u svaku njezinu riječ, u svaki pokret i zahtjev. Još jučer smo otklanjali svaki autoritet i sve norme. Danas shvaćamo čudom ponovno doživljeno spasenje. Prihvatili smo svoju Crkvu kao nesumnjivu, apsolutnu istinu, kako u sitnicama tako i u glavnoj stvari. Bog nas je preobrazio i darovao nam djetinjstvo: »Ne budete li kao djeca, nećete ući u kraljevstvo nebesko.«

Ja sam znala da je potrebno ići na ispovijed i pričest. Ja sam znala da su ispovijed i pričest vrhunski sakramenti, koji nas s Bogom pomiruju i, štoviše, s njim sjedinjuju: stvarno s njim sje-

dinjuju u posvemašnjoj punini, kako fizički tako i duhovno. Formalno sam ja kršteна već u djetinjstvu, što su učinili moji nevjerni roditelji. Da li su oni to činili iz običaja, ili ih je tko na to nagovorio — nisam od njih saznala. Sada u dobi od 26 godina dosuđeno mi je obnoviti milost krštenja.

I tada dođoh na red. Pristupila sam, poljubila Evanđelje i raspelo. Naravno, strašim se jer osjećam u svojoj nutrini užas i tjeskobu, jer se prvi put ispovijedam. Otac Hermogen započe pitanjem:

— Kada nisi išla u crkvu? Koje si blagdane namjerno zanemarila?

— Sve, odgovorih.

Tada je shvatio otac Hermogen da se radi o novoobraćenici. Novoobraćenika ima u zadnje vrijeme mnogo u ruskoj Crkvi i prema njima se mora držati drugačije.

Započima pitati o najstrašnijim, »najvećim« grijesima u mojem životu i ja moram pričati čitavu svoju biografiju: život utemeljen na ohološti i slavohlepiju, na preuzetnom preziranju ljudi. Pričam o svojoj odanosti piću, o svom razuzdanom seksualnom životu, o svojim nesretnim brakovima, o pobačajima i o nesposobnosti da koga

ljubim. Pričam i o slijedećem isječku iz svog života: o bavljenju jogom u želji za »samoostvarenjem«, da postanem bog, bez ljubavi, bez pokore. Govorim dugo, i ako s mukom. Stid me koči, suze mi zaustavljaju dah. Na kraju dolazi kao od sebe: »Ja želim za sve svoje grijehe trpjeti, da bih bar malo od njih bila očišćena. Molim, dajte mi odrješenje!«

Otac Hermogen me sluša pažljivo, ne prekida me. Tada duboko uzdahne i kaže: »Da, teški grijesi!«.

Primila sam odrješenje po Božjem milosrđu, kako mi se činilo sasvim lako: pet puta dnevno trebala sam kroz godinu dana moliti, uvijek s dubokim naklonom do zemlje: »Djevice i Bogorodice, raduj se!«

To odrješenje bijaše za me velikim osloncem za sve slijedeće godine. Naši grijesi (život mojih novoobraćenih prijatelja jedva da se razlikovao od moga) učinili su nam se nekako potpuno neobičnim, jer je to i nama bilo teško vjerovati, da su oni mogli jednostavno, svećenikovim »pokretom ruke« nestati. Ali mi smo već doživjeli čudo: Svaki je od nas iz ništavila besmislene i na očajanje ograničene egzistencije došao u kuću Očevu, kao u Crkvu, koja za nas bijaše raj. Znali smo da je Bogu sve moguće. To nam je pomoglo vjerovati da ispovijed uništava grijehe. I svećenici kažu: Ne mislite više na to! Ispovjedili ste se i dosta. Ako sad još ponovo na to mislite, opet ćete samo griješiti ...

Tatjana GORIČEVA

(Priredio: Ivan ZIRDUM)

Molitva predanja

Nikada nije kasno pokloniti sve, nepodijeljeno, čitav život Gospodinu. Ako je mladost, nošena svojom burom i ostajala dulje na valovima životnih zbivanja koji kao da su je nosili mimo putova Gospodnjih, ni tada nije kasno...

Ako su nas zrele godine svojim teretom pokušale sasvim sljubiti sa zemljom, a Gospodnja nas je milost opet pridigla, ni tada nije kasno...

I ako je već jesen života pokucala na naša vrata najavljujući bjelinom kose dolazak skore zime, ni tada nije kasno, jer za svaki dan koji nam je ponovo velikodušno poklonjen, možemo zahvalna srca moliti iz božanskog časoslova:

»Ti nam ovaj dan, znak Tvoje ljubavi, dade na radost i spasenje. Oče naš ...«

Svojom voljom dodajmo još i ovo: »Gospodine, Tebi za uzvrat, ja, ovako nemoćno i bijedno stvorenje u suton svog življenja, želim uzvratiti ljubav koju si mi poklanjao, a ja je zaslijepljena lažnim vrijednostima nisam primjećivala... Zato od danas, Božansko Srce Gospodina našega Isusa Krista, darujem Ti svoju osobu i život svoj, djela, muke i patnje svoje starosti. Amen!«

iz dnevnika I. B., 21. 10. 1981.

ZIMA

Zapis o zimi

To nije zima
i tu nema zime:
U gradu od nje
osta samo ime.

Ona je tamo
gdje zavija vuk,
gdje snijeg je visok
i jedva se hoda.
Na silnoj ravni
gdje je svečan muk
beskrajnih polja
i zamrzlih voda.

Dobriša CESARIĆ

Kada snijeg prekrije selo, krovove, putove i mostove, sakrije sirotinju, golotinju i neimaštinu i svemu dade privid svečane nevinosti. A milost, ona ne daje privid nego donosi pravu preobrazbu. Uvijek nam je nadohvat, ali tiho i nenametljivo kao draga stara crkvica kraj puta.

Nije tome davno. Rublje se rukama pralo i na snijeg prostiralo da bi se izbijelilo. Tada su nam i potoci bili čisti, a danas to nisu ni srca ni savjesti. Tehnika je pružila pomoć rukama. Ako još istina i pravda uđu u naša srca, zima straha pretvorit će se u proljeće života.

Kao vojnici smrznuti u hodu, stoje stogovi kukuruzovine zameteni snijegom, a pod njima počiva umorna zemlja. »Blagoslovi, Gospodine, polja, njive, vinograde naše!« Pošalji svoje sunce, probudi klice života, podigni mrtve iz grobova, da uživaju u sjaju Tvoga lica.

Čitamo u jednoj novoj knjizi ovo: »Kad bračni drugovi s jedne strane ne smiju više odgovorno preuzeti ni jedno dijete, a s druge strane »naravna« sredstva, što ih preporučuje crkveno učiteljstvo, nisu dovoljna, tada supružnici ne griješe ako traže, kako najbolje znaju i umiju, neki drugi izlaz. Ako su se u poštenom uvjerenju odlučili na neku »umjetnu« metodu, tada izgleda da kod moralnog vrednovanja više nije u prvom planu pitanje metode. To moralno vrednovanje ne odnosi se na »objektivnu« stranu metode promatranja u sebi, nego na »subjektivnu« odgovornost samih bračnih drugova, u skladu sa stavom koji su zauzele brojne biskupske konferencije u tumačenju i primjeni nauka sadržanog u enciklici Pavla VI. »Humanae vitae«.

Nakon našeg trećeg djeteta pokušavamo prema metodi neplodnih dana, ali kako to veoma teško ide zbog mnogih razloga, smijemo li slijediti ovaj naputak?

Anita i Edi

Da li je dopušteno tražiti »drugi izlaz«?

Piše: Ivan FUČEK

To što se u toj knjizi kaže ne odnosi se na »objektivnu stranu metode promatranja, nego na subjektivnu odgovornost samih bračnih drugova«. Ali subjektivni red stvari, tj. savjest bračnih drugova, ne smije biti odijeljena od objektivnih zahtjeva moralnog reda. Savjest se treba uvijek odgajati prema onome što se objektivno zahtijeva.

Može se naći savjest u tako zvanoj »dobroj vjeri« ili u »nesavladivoj zabludi« ili u »slučaju sukoba«, kad se ne zna što izabrati. Takva stanja savjesti su u dotičnoj osobi ili u dotičnom paru. Na njih spada da pred Bogom u svjetlu nauke Crkve riješe svoj konkretan slučaj u najboljoj subjektivnoj savjesti, ali se od tog njihova slučaja nikad ne smije činiti opće pravilo za ravnanje drugima, jer ono vrijedi samo u subjektivnom, a ne i u objektivnom redu.

Ni dvije savjesti, uzevši subjektivno, u istim okolnostima, sa istim znanjem ne moraju reagirati jednako. Stoga su im i odluke zaista subjektivne, pa što vrijedi za Anitu u konkretnom slučaju, još ne mora vrijediti i za Edija, a kamoli za čitav niz drugih osoba u sličnim okolnostima. Ali podimo redom.

Autor knjige postavlja dilemu: »ne smiju više odgovorno preuzeti ni jedno di-

jete«, a »naravna sredstva nisu dovoljna«.

U prvom dijelu dileme ovaj »ne smiju« odviše je krajnje postavljen: ne smiju, možda danas, ali će smjeti sutra kad se poboljšaju prilike. Drugi dio dileme nije točan: ne radi se o nedovoljnosti naravnih sredstava, nego o potrebi života u bračnoj ljubavi koja učvršćuje bračnu vezu. Dakle, sukob može nastati između odgovornog očinstva i bračne ljubavi.

Nadalje, nije točno da crkveno učiteljstvo »preporučuje« tzv. »naravna sredstva«, ono ih samo dopušta kad za to supružnici imaju težak razlog. Znači, drugim riječima, korištenje neplodnih dana pada na tešku odgovornost supruga, koji time ostvaruju odgovornost svog očinstva i majčinstva i učvršćuju bračnu ljubav.

Ali sasvim je drugo kad pismo govori da tada »supružnici ne griješe, ako traže kako najbolje znaju i umiju neki drugi izlaz«. A taj »drugi izlaz«, vidi se odmah iz slijedeće rečenice, je »umjetna metoda« ili sasvim točno, umjetna kontracepcija. A to je loše!

Odakle taj pisac može znati da dotični supruzi ne griješe? Ako se radi, kako je rekao, o »subjektivnoj odgovornosti« a ne o »objektivnom redu stvari«, odakle on može suditi o stanju njihove savjesti? To mogu suditi jedino oni sami i nitko drugi.

Nadalje, taj pisac stvari veoma pojednostavljuje: on otvara vrata umjetnoj kontracepciji, što je izričito protiv naučavanja crkvenog učiteljstva, pa time supružnike neizravno odvraća od nauke Crkve. Ovakav pišćev postupak, tj. oslobađanje supružnika od odgovornosti, oslobađanje od grijeha, ne vodi poboljšanju vjere i morala u našim obiteljima, nego je to neizravno poticanje bračnih parova da idu nekim vlastitim putem: nije važna nauka Crkve, kad se radi o teškoćama bračnog morala, nego je dopušteno da slijede svoja opredjeljenja. Ta se opredjeljenja veoma često stvaraju na temelju općeg mentaliteta koji se želi osloboditi svakog autoriteta i svih normi. Takvi su supružnici u velikoj opasnosti da se sve više zatvore u svoj svijet, ukrute u svom kontraceptivnom postupku, da napuste više vrijednosti koje donosi bračna čistoća, da im kontracepcija postane druga narav. Takvi supružnici više nisu sposobni slijediti neke ideale bilo etičkog bilo vjerskog karaktera. A sasvim je naivno misliti da se takav život supružnika, koji se ne trude da bi živjeli u bračnoj čistoći (koja se inače odlično provodi i prema neplodnim danima, kad god za to imaju težak razlog) ne odrazuje na život djece, na njihov vjersko-moralni odgoj. Idealizam tu nije više prisutan, obitelj stagnira, mnogo toga se dopušta i napušta, pa dolazi do toga da izjava »mi kršćani« ostane još puka etiketa koja, međutim, više ne označuje kršćanski sadržaj života u dotičnoj obitelji.

Zatim, valja se osvrnuti na pogrešan princip morala koji ovdje taj pisac postavlja, tj. »ne griješe, ako traže kako najbolje znaju i umiju neki drugi izlaz«.

Neka se, dakle, služe kontracepcijom »kako najbolje znaju i umiju«? Dosta će biti pročitati samo neke tekstove Pavla VI. i samo neke izvatke iz bezbrojnih govora Ivana Pavla II. o tom predmetu, da se vidi koliko je takav stav i nauka nespojiv sa stavom i naukom Crkve.

Nadalje, jedino u sukobu savjesti, kad se radi o dilemi »odgovorno roditeljstvo« ili »bračna ljubav«, treba da postupaju po načelu morala, tj. da biraju veće dobro onog trenutka, ili da se klone većeg zla, ako i jedan i drugi put subjektivno izgleda »zao«. To solidni bračni drugovi neće učiniti bez razmišljanja, molitve, traženja savjeta pred Bogom, znajući da se njihov život odvija pred licem Božjim, pred onim Stvoriteljem života koji ima svoju riječ kod svakog bračnog sjedinjenja. To je put kojim se prenosi život, a on je dao točne zakone u ljudsku prirodu koji jasno govore o velikoj čovjekovoj odgovornosti na tom području. Zato je teološki netočno: »ne griješe ako traže kako najbolje znaju i umiju neki drugi izlaz«.

Treba reći još i ovo: ukoliko su bračni drugovi u sukobu savjesti, neka se trude da se pomalo usklade s objektivnim zahtjevima nauke Crkve. A što se tiče stava Biskupskih konferencija, koje ovdje taj pisac spominje, šteta što nije naveo bar jednu Biskupsku konferenciju koja tako kao on formulira slučaj savjesti supružnika. Osobno takve formulacije ni kod jedne Biskupske konferencije nisam našao. One, naprotiv, govore veoma oprezno i s mnogo preciznosti kad se radi o »dobroj vjeri«, »nesavladivom neznanju« ili o »sukobu savjesti« supružnika. Mislim da više ništa nije potrebno odgovoriti na vaše pitanje koje stavljate pri svršetku pisma.

Počeci redovničkog života

Piše: Stjepan KUZMIĆ

Organiziran kršćanski redovnički život monaškog stila, kad pojedinci pripadaju zajednici, ali žive uglavnom osamljeni i samo se prigodice okupljaju, susrećemo već u trećem stoljeću, a pravi procvat takav život doživljava u četvrtom stoljeću.

TROLIST IZ PUSTINJE

Sv. Jeronim koji je također bio monah, govori nam o sv. Pavlu iz Tebe u Egiptu. Pavao je bio bogat mladić koji se za Decijeva progonstva kršćana sklonio u pust i nenaseljen kraj. Živio je u pećini i u toj pustoši proveo 98 godina. Stekao je velika duhovna iskustva, i mnogi su ga dolazili pitati za savjet. Smatra ga se prvim pustinjakom, a već je i on imao neke skupine svojih sljedbenika.

Po godinama nešto mlađi od Pavla je Antun, kasnije prozvan opat i pustinjak. Jedan i drugi naziv mu pristaje, jer je živio u pustinji a organizirao je svoje sljedbenike u zajednice, premda veza nije bila ni čvrsta ni stroga.

Bilo mu je oko 20 godina kad po smrti roditelja podijeli bogato imanje siromasima i povuče se među samotnike u pustinju. Kad je već bio starac i mislio da nitko nije toliko godina proveo u pustinji, upoznao je Pavla starijeg i po godinama i po pustinjačkom životu. Svojim sljedbenicima nije napisao nikakva pravila, jer je živo pravilo bio njegov primjer koji su slijedili mnogi u Egiptu, u Siriji, Palestini i na Sinaju. Zovu ga također ocem monaštva.

Pustinja i samoća krije u sebi mnoge opasnosti u kojima neiskusni mogu teško nastradati, te mjesto da se posvete, mogu se upropastiti. Čovjeku je potreban savjet i ohrabrenje. Bog vodi ljude po ljudima. Za takvog je vođu spremao jednog mladića, još poganina. Bio je to Pahomije. Bježeći pred carskom vojskom da ga ne unovače, bude uhvaćen, išiban i zatvoren. Doskora su ga počeli posjećivati i hranu mu donositi još mu nepoznati kršćani. Ti su ljudi govorili da mu to čine iz ljubavi prema Bogu nebeskome. Pahomije se zainteresirao za tog Boga, obratio se i pokrstio. Oduševio ga je primjer života prve kršćanske zajednice u Jeruzalemu, pa je počeo okupljati pustinjake u takve zajednice ljubavi. Imao je mnogo pristaša, premda je tražio strog život i gotovo vojničku disciplinu.

Zanimljivo je ustanoviti da su sva trojica: Pavao, Antun i Pahomije otišli u pustinju kao mladići željni ideala, a ne kao već razočarani starci. Mlade je Krist uvijek privlačio ako su htjeli u životu učiniti nešto veliko, a Bog jedini može ispuniti mlado idealno srce.

KRALJ — OTAC REDOVNIŠTVA

Neovisno o Pahomiju, ali nekako u isto vrijeme, osniva slične samostane sv. Bazilije u Cezareji Kapadocijskoj. Kad sv. Benedikt početkom 6. st. govori o njemu, naziva ga: »Naš otac Bazilije«. Odatle je jasno gdje je on našao primjer za osnivanje samostana na Zapadu. Bazilija se s pravom smatra »ocem redovništva«, a ime mu znači »Kralj«.

Nakon što se pokrstio zajedno sa svojom majkom, starijim bratom i sestrom Makrinom, počeo je živjeti dosljedno po Evanđelju. Prijateljevao je sa sv. Grgurom Nissenskim koji je kasnije napisao i životopis Bazilijeve sestre sv. Makrine. To je ujedno prvi životopis jedne monahinje što ga povijest pozna.

Bazilije je monah, ali ne bježi trajno u pustinju da bi ostvario svoj ideal, nego ostaje među ljudima. Postaje borac protiv arijanskog krivovjerja, stječe naslov crkvenog naučitelja, postaje biskup u Cezareji Kapadocijskoj. Reformira istočnu liturgiju, piše djela s područja morala, a za monahe sastavlja »Veliko pravilo« i »Malo pravilo« utemeljeno na izrekama iz Sv. Pisma Novog zavjeta. Po njegovu uvjerenju pravi se kršćanski život može ostvariti samo u zajednici, ali ona mora živjeti po određenim pravilima. Traži strogost. Njegov primjer pokazuje da monaštvo nije ni sekta izvan Crkve, niti elita nad Crkvom, nego karizmatska zajednica u Crkvi i za Crkvu pod vodstvom biskupa koji je otac Crkve.

NA OSAMU RADI BOGA, MEĐU LJUDE RADI BOGA

Tko želi živjeti u samoći, bira mjesta koja su slabo naseljena. Takvi se pojedinci onda povlače u brda, u spilje, u šume ili na otočiće, pa se na takvim mjestima često osnivaju i samostani. Neki su ipak živjeli u blizini gradova i naselja, a na nedjeljnu službu Božju išli bi u obližnju kapelu. Mada su oblici života takvih samotnika različiti, svi se ipak posvećuju molitvi, promatranju tajni Isusova života, šutnji i raznim oblicima pokore. Osobito je na cijeni bila šutnja i post. Najčešće žive od milostinje, a neki i od vlastitog rada. Neke su zajednice imale čitave radionice, a drugi su imali brigu za vjersku pouku ili za druge razne znanosti. Mnogo se bave prevođenjem i prepisivanjem. Monasi obično imaju malu kućicu s vrtom koji sami obrađuju. Nekad budu po dvojica ili trojica skupa. Obično nose bradu, dugu haljinu koju podvezuju pojasom, a glavu pokrivaju kukuljicom. Kad primaju posjetioce ili hodočasnike, daju im lijepe pouke za život, ali se brinu i za njihove tjelesne potrebe.

Pustinjak može biti samo onaj tko je na to pozvan, čovjek jake vjere, spreman na odricanje, mrtvenje do potpunog zatajenja samog sebe, a to bez Božje pomoći ne ide. Na tom putu veoma važnu ulogu imaju duhovni vođe, koji će monahu pomoći da razotkrije koji ga duh na nešto potiče, jer se i zao duh može umiješati u nečije najplemenitije nastojanje.

RASTU U PUSTINJI DA PRIVLAČE RIJEKE

Bilo bi krivo misliti da pustinjaci ne vole život, da ne cijene ljude, da izbjegavaju ljudski materijalni napredak iznad svega, oni ipak vole cijelog čovjeka i brinu se za svu njegovu stvarnost. Oni se u pustinji klanjaju Bogu u duhu i istini, moleći i trpeći osobito za one na čijem teritoriju im je samostan, bila okolina kršćanska ili poganska. Pustinjak se osobito osjeća odgovornim za ljude koji su mu najbliži i za ljude s kojima se jednom susreo. Premda ne ide nikamo, pustinjak je pravi misionar.

Mnogi primjeri pustinjačkog života dokazuju da po takvim ljudima Bog posebno djeluje, te su to osjetile i rijeke grešnika koji su znali poći k svetim pustinjacima da dobiju oproštenje grijeha, da pitaju za savjet, da se preporuče u molitve. Nisu ih mimoilazili ni biskupi, ni pape niti carevi. Samostani su postajali mjesta žive vjere, kršćanske kulture i veće uljudbe. To je razlog da se oko njih počeo svijet okupljati, te nekadašnja pusta mjesta postaju pravi gradovi.

NOVE MLADICE NA STABOM KORIJENU

Evropa je nekoć bila gusto posijana monaškim samostanima, osobito južno i jugozapadno od rijeke Rajne i Dunava. Danas ih uglavnom nalazimo kao spomenike ili ih je posve nestalo. Teško je reći kako i zašto je do toga došlo. Neki misle da su se obogatili pa je nestalo svetačkog zanosa, drugi misle da su ih uništili mnogi ratovi, Lutherov raskol, francuska revolucija i Napoleon cuska revolucija i Napoleon, Josip II. i prosvjetiteljstvo itd. Ipak nisu posve iščezli, a na korijenu stare karizme niču i nove mladice. Zanimljivo je da su monaške zajednice osobito procvale u najnaprednijoj tehničkoj zemlji (USA) poslije drugog svjetskog rata. Ima ih u Francuskoj, osobito pod utjecajem o. Charlesa de Foucaulda, a u Italiji je don Orione osnovao »Malo djelo Božje Providnosti« s jednom granom pustinjaka.

Striček, samo recite!

Piše: Aco VIDOVEČKI

Bio je siromah kad je stupio u brak, dijete brojne obitelji kakvih je bilo nekoć kad se djecu smataralo najvećom vrijednošću. Ne bijahu ta vremena nimalo ružičasta. Da uspiješ, trebalo je pljunuti u šake, zasukati rukave, osjetiti vatrenu bol žuljeva. Ali tu je marljiva žena, tu su tast i punica. I bilo je mnogo krvavih žuljeva, prikraćena sna; jelo se na brzinu, dok se podizala nova kuća. Radilo se na žalost »petkom i svetkom«. Savjest se umirivalo i ušutkivalo uobičajenom isprikom: »Bog zna da nam je kuća potrebna, On nas razumije, On je dobar pa će nam oprostiti . . .« i svanu dan, kad je njegova kuća — ljepotica bila gotova i iznutra oličena. Ispunjena je novim namještajem i osmjehom mladog muža i mlade žene.

Prolazili su dani i mjeseci u očekivanju. Napokon dođe dan rođenja prvog djeteta, djevojčice. Tko da opiše ushit kojim je mladi tata pohrlio da prvi put vidi dosad neviđeno — svoje dijete!

Autobus je stigao prebrzo u grad. Još je prerano da odmah pođe u rodilište. Kad je izišao iz autobusa i stao na čvrst asfalt, ogleda se unaokolo u nedoumici: njemu se strašno žuri, a prerano je stigao. Putnici se raspršiše, a njemu samo jedno pitanje muči dušu: »Kamo?« Bilo je prerano za posjet.

Pogledavši ražareno sunce, oči mu se stisnu. U taj čas kao da mu je šapnulo: »A poklon? Ti ćeš primiti dar od svoje dobre žene, a što ćeš ti njoj darovati? Njoj koja je mjesecima s toliko ljubavi nosila i svojom krvi hranila to novo stvorenje da živo dođe na svijet?«

Na taj šapat udari se rukom tako čvrsto po čelu da ga neki prolaznik u čudu pogleda, pomislivši jamačno: »Tome u glavi nije sve u redu!« Gotovo je trčao, a ne samo žurio, do cvjećarnice. Ušao je i kupio buket bijelih ruža za svoju kćerkicu i svoju ženicu, i pošao.

Ni sam nije znao kako je dospio do bolnice. Penjući se po stepenicama, mišići su mu podrhtavali na nogama. Na hodniku sretne sestru bolničarku i odmah je upita za broj sobe. Gotovo je zaboravio reći što želi, tako je bio uzbuđen. Ona ga sama povede do sobe, otvori vrata, propusti ga unutra i opet pažljivo zatvori vrata sobe u kojoj ležahu te divne žene — majke. On se ogleda amo-tamo, kad se uvis digne jedna ruka. Bijaše to ruka njegove žene. Pristupi krevetu s osmjehom na licu i u očima, zagleda se duboko u ženine oči, a onda se sagne i poljubi je u čelo. Nakon toga stavi kraj nje na krevet buket cvijeća za nju i za dijete.

— Gdje je?, zapita potiho za dijete. — Djeca sada spavaju, reče mu žena. Na te njezine dječi lice mu prekri tuga i čeznuće, te nesvjesno upita:

— Zar je danas neću moći vidjeti? A tako sam želio . . .

— Teško . . . Ali čekaj! — šapnu mu žena, kao da ima neki plan.

U taj čas uđe u sobu bolnička sestra koja ga je malo prije dovela. Mlada joj mama mahne rukom da priđe bliže. Sestra posluša i priđe. Uzimajući buket cvijeća, žena joj šapne u uho:

— Sestro, ovo vam darujem iz zahvalnosti za brigu i ljubav prema meni i mojoj maloj. Budite toliko ljubezni, pa tati samo s vratiju pokažite dijete. Znam da ne smijete, ali prvo je . . . shvaćate.

Držeći u rukama cvijeće, sestra se na tren zamisli, onda joj lice postane odlučno, te pogledavši mladog tatu, potiho reče . . . — Dođite!

Krenuli su hodnikom. Zaustave se kod jednih vratiju. Sestra uđe sama i zatvori vrata. Čas kasnije pojavi se na pragu držeći dijete na rukama i izgovori:

— To je vaše blago . . . Brzo pogledajte, jer nisam smjela.

A on, tata, zagledao se u to maleno tijelo sklopljenih očica. Iznenada, poput robota, pruži ruke da uzme dijete i da pojuri kući te da od radosti dovikne svima: — — Evo ga! Moje dijete! No tada začuje odrješit glas sestre koja je privila dijete na grudi:

— Ne, još ne! Sada idite još k ženi. Ona vas još čeka.

Trgnuo se kao oda sna. Vratio se ženi i još dugo s njom razgovarao. Došao je opet nakon nekoliko dana da oboje radosno povede u svoju novu kuću.

Život je tekao dalje. Donosio nove radosti i nove brige. Djevojčica je rasla, okružena nježnom brigom majke, a on se u međuvremenu učlanio u lovačko društvo. Ponudio se da preuzme brigu za uzgajalište mlade divljači. Brinuo se za proširenje uzgajališta mladunčadi, za lovište, za lovce pristigle u lov, za sve što je trebalo.

Nakon lova obično bi se priredila večera da bi svi uživali u jelu, piću i lovačkim pričama. Po tom bi se svi zadovoljni razilazili svojim kućama ili u susjedne zemlje, odakle su lovci dolazili u lov.

Tako je bio opet prošao jedan dan lova i večera ispunjena šalama, pićem i pokojom kletvom. A bila je nedjelja — kasna noć. S puškom na ramenu, gurajući jednom rukom bicikl, a drugom držeći psa, vraćao se čuvar kući. Vraćao se raspoložen, i nije ga smeo zvuk nadolazećeg auta, koji je velikom brzinom, s dugim upaljenim svjetlima prilazio sve bliže. Iznenada jedan udarac, jedan krik u noć, i jedna smrt... Počinitelj nesreće odjurio je u noć kao da se ništa nije dogodilo, a krvavo tijelo nesretnika našao je jedan drugi vozač. Zaustavio je auto, stao kraj ispruženog tijela čovjeka, koji je čekao nekoga da ga pospremi. Otišao je u mjesto, digao uzbunu i dosta mještana potrčalo je da vidi nesretnika na licu mjesta. Prepoznaše ga i samo rekoše: »Da, to je on. Siromah!«

Obavijestiše i mladu ženu koja je kod kuće mirno spavala uvjerena da će se i te noći kao i uvijek njezin muž vratiti na vrijeme i bez buke. Probudili su je i ona je pošla sva zajapurena, nepočešljana, gotovo bez daha. Mještani u tišini punoj znatiželje, koji već okružiše mrtvaca, propustiše je da se nesmetano približi mrtvom mužu. Suze joj se za trenutak zaustaviše u očima i na licu, kada ugleda razbijenu glavu i lokvu krvi i otvorene oči. A u tim očima ne bijaše više ni živosti ni osmijeha koji je resio njezina muža. Bijaše to pogled ugaslih očiju koje ništa ne vide, ništa ne kazuju, već poput hladnog noža paraju njezino živo srce.

Ispraćaj na groblju bio je velik. Uz mnoštvo mještana, bilo je puno prijatelja lovaca. Na groblju je jedan lovac u ime ostalih prijatelja u oproštajnom govoru ocrtao život pokojnika, hvalio njegovu marljivost i požrtvovnost, ističući i mnoge druge vrline. Među ostalim naveo je i riječi pokojnika, koje mu jednom zgodom reče: »Striček, samo recite. Ja sam na raspolaganju za rad, bilo u lovištu, bilo u uzgajalištu. Nije važno: dan, noć, subota, nedjelja... samo recite!« »I uvijek je održao svoje riječi«, završio je govornik.

A bila je noć, tamna noć nakon nedjelje provedene u lovu, kad je Božji pohod uslijedio!

Potresen u srcu vraćah se kući s teškim pitanjem u duši, koje kao da sam nekome govorio:

— Smijemo li Bogu krasti Njegove dane i koristiti ih za sebe, a On nas tako željno očekuje u svojoj crkvi — svom i našem domu, a samo za naše dobro?!

Uređuje: Juraj GUSIĆ

MISIJSKA NAKANA APOSTOLATA MOLITVE

Katolici među muslimanima

Samo šest mjeseci je prošlo, otkako smo se po preporuci Sv. Oca molili na sličnu nakanu, naime, za dijalog s muslimanima. Znači da je ta tema — kršćani i muslimani — suvremena i važna, kad nas Crkva opet poziva da o tom mislimo i ovaj put posebno molimo »za Katoličku Crkvu u muslimanskim zemljama«.

Prije pola godine (rujan) naveli smo razne i velike teškoće s kojima se kršćani susreću u nekim muslimanskim zemljama. Vjerojatno je i nagli porast muslimana razlog da smo, kao apostoli molitve, pozvani moliti za istu i sličnu stvar. Prema Institutu za istraživanje Srednjeg istoka muslimani su u posljednjih 50 godina porasli od 200 milijuna na jednu milijardu. (Ta nas izjava zbilja sili da ponovimo ono od rujna: koliko stvarno ima muslimana, teško je saznati! Još nedavno su navodili broj 800 milijuna, a sad odjednom milijarda!?).

Koran, knjiga koja je za muslimane otprilike ono što je za nas Sv. Pismo, govori s poštovanjem o Isusu Kristu. Priznaje njegovo djevičansko začeće. Smatra Isusa velikim prorokom, poslanikom Božjim, čovjekom koji je pravedan i bliz Bogu jedinom. Dakako, Isusa ne priznaje Bogom. Ali ga gleda kao onoga koji nas potiče da štujemo jedinoga Boga i njemu se podložimo.

Jasno, u najbitnijem smo daleko: Isus je za nas utjelovljeni Bog, a za muslimane je samo čovjek. Velik prorok, ali manji od Muhameda — koji je u 7. stoljeću osnovao islam, uzevši nešto iz Sv. Pisma i kršćanstva, i dodavši štošta svoje. Međutim, ono pozitivno u islamu o Isusu jest temelj zajedničkog dijaloga i suradnje za poboljšanje svijeta.

Molimo ne samo za vjersku slobodu (koja je za kršćane u nekim muslimanskim zemljama vrlo skučena), nego i za nove mogućnosti koje se naziru iz muslimansko-kršćanskih susreta. Prošlog ožujka (1984.) održan je u Austriji sastanak kršćana i muslimana sa svrhom: kako unaprijediti suradnju kršćana i muslimana da u suvremenoj Evropi zajedno svjedoče za Boga. Tako i sada za slično molimo: da pred izazovom nevjere i bezboštva i malobrojni kršćani u muslimanskim zemljama i muslimani zajedno svjedoče za duhovne vrednote, za Boga.

Kršćani i muslimani mogu — i moraju, ako su dosljedni — održavati i drugima nadahnjivati ispravne nadnaravne vrijednosti. Također i zajednički pridonositi da se u ovom svijetu fraziranja (često lijepih riječi i ružnog postupka) stvarno poštuje čovjekovo dostojanstvo i njegova prava.

A molimo i za muslimane: da njihova vjera u jednoga pravoga Boga bude čvrsta i usred teškoća i da ih ono početno štovanje Krista vodi do potpune spoznaje i prihvaćanja Krista kao Spasitelja.

Mato RUSAN

Naši katehisti

Zamolili smo oca Antu Gabrića da nam napiše nekoliko redaka o svojim katehistima. Budući da ih češće spominje u svojim pismima kao svoje pratioce i suradnike, bit će korisno da ih malo bolje upoznamo.

Katehisti su naša uzdanica. Budućnost svete Crkve u ovim krajevima u njihovim je rukama i u njihovim srcima. Bez njih se naš rad oko širenja svete vjere ne može ni zamisliti. Župe su nam velike, sela su nam raštrkana i udaljena na desetke kilometara. A nema ni pravih putova. Stoga pojedino selo možemo posjetiti jedva jednom mjesečno.

Katehisti podržavaju vezu s misijskom postajom, poučavaju katekumene i novoobraćenike u vjeri, predvode nedjeljno bogoslužje i brinu se za karitativni rad. Jednom riječi: preuzimaju na sebe jedan dio misionarove brige u tim udaljenim selima.

Tko su ti naši katehisti? I kako ih mi pripravljamo za taj tako odgovoran posao? I kako ih uzdržavamo?

To su naši vjernici, koji puta čak i novoobraćenici. Neki od njih imaju nešto škole, drugi veoma malo. No mi izabiremo za tu službu dobre, poštene, radine i revne ljude, bilo oženjene, bilo neoženjene. Za katehiste postoje posebne katehističke škole gdje se oni pripravljaju za tu odgovornu službu. To je jednogodišnji tečaj, neke vrste skraćena bogoslovija. Nakon toga za njih se održava svake godine trotjedni tečaj, koji uvijek završava trodnevnim duhovnim vježbama. I svakog mjeseca imaju dvodnevnu obnovu na misijskoj postaji. Tu njihovu obnovu povezujemo sa sastankom glavara sela. Tad se pripravljaju za rad u idućem mjesecu. Održavamo je redovito za Prvi petak u mjesecu.

Uzdržavanje katehista velika nam je briga i ujedno jedan od najvećih izdataka — uz brigu za odgoj i školovanje mladeži. Jedan katehista stoji nas mjesečno oko stotinu njemačkih maraka.

Sad imamo u župi Maria Polli dvanaest katehista. Zahvaljujući vašoj pomoći, mi ih možemo uzdržavati. Od srca vam hvala!

Da vam bar neke od njih predstavim. Najstariji je Luka, otac desetero djece. Dva svoja sina darovao je Bogu: Produta i Biduta. Produt je lani položio maturu i ide u biskupijske svećenike. Bidut će maturirati ove godine i onda odlazi u isusovački novicijat.

MEĐU NJIMA ČOVJEK ZABORAVI NA SAV UMOR

Luka je katehista već 30 godina. Već je u godinama, no još obilazi okolna sela. On je ugledan i u svom kršćanskom selu, a poštivaju ga i hindusi i muslimani.

Drugi po dobi je katehist Pijo, otac prvog mladomisnika iz naše župe, oca Moloya. On je iz našeg najvećeg sela Piprékhalia. Već od svog djetinjstva bio je u službi crkve i sela i kao ministrant i kao učenik u našoj školi za vrijeme oca Mesarića i oca Vizjaka. I njegov otac i djed bili su uvijek desna ruka misionarima. Lijepo pjeva — a to je važno za katehistu! — revan je, pobožan, svima u selu uzor, a posebno je uzor i ponos zato što je Crkvi poklonio sina svećenika i kćerku redovnicu. Ona je stupila u družbu Majke Terezije.

Treći katehista je dragi naš Šam, novoobraćenik, ali sama revnost. U zahvalu za milost svete vjere on tu vjeru želi dati i drugima. Neumorno obilazi sela. Iako još ne zna sve o vjeri — pokršten je prije dvije ili tri godine — ipak on mnogo daje i mnoge je obitelji doveo k Isusu. Po zvanju je seoski učitelj, pa kao takav uživa velik ugled u čitavoj okolici.

Drugi naši katehisti su: Mihael, Filip, Danijel, Bhupen, Petar, Emanuel, Sunil, Pulin i Geno. Svi su nam dobri i radini. Njihov život nije baš lagan: pohodi sela, često udaljenih od njihovih rodnih sela, daleko od njihovih obitelji.

Sve vam ih toplo preporučujem u molitve da bi ostali tako revni i pobožni, da bi svojim propovijedanjem i primjerom svog života priveli mnogo duša Srcu Isusovu.

Dođi Kraljevstvo Tvoje!

O. Ante GABRIĆ

Majko, mi smo gladni!

Korisno je pogledati malo u prošlost naših misionara, jer tu često otkrivamo upravo nevjerojatne stvari koje nas potresaju do u dno duše. I naša indijska misionarka sestra Silvina Mužić pripovijeda nam jednu potresnu zgodu iz svog misionarskog života i rada dok je još djelovala u našoj misiji Bošonti. Budući da je opis te zgode podugačak, morat ćemo ga donijeti u nekoliko nastavaka.

Za vrijeme prošlog svjetskog rata, 1943. godine, u cijeloj je Bengaliji vladala strašna glad. No najviše smo je osjećali mi u Bošontiju. Mnoštvo ljudi dolazilo je k nama pred misijsku postaju da traži jesti. Mi smo tim siromasima davale dok smo imale. Ali jednog dana smočnica nam je ostala prazna, a pred našom kućom stoji više od 200 gladnih staraca, žena i djece i vapiju plačući: »Majko, daj nam jesti! Umiremo od gladi!«

Pošla sam sestri poglavarici i upitam je: »Što ćemo učiniti? U našoj smočnici nema više ništa osim dvije ili tri kile brašna i nešto ulja. A to nije dosta ni za naše udovice i djecu!« A njih je tad kod nas bilo oko 35. Sestra poglavarica mi reče da pođem k ljudima i da im rastumačim da ni mi nemamo ništa. Otišla sam do te jadne i gladne sirotinje i pokušala sam im rastumačiti da je i kod nas nestalo riže. Sve je bilo uzalud. Svi

PRED NAŠIM SAMOSTANOM U BOŠONTIJU GLADNA SIROTINJA VAPI: »MAJKO, MI SMO GLADNI!«

SESTRA SILVINA KUPUJE RIŽU DOK JE JEFTINIJA. TREBAT ĆE JE ZA MNOGE SIROMAHE

su vikali: »Ma, ma, ma, ja umirem od gladi! Umrijet ću tu pred tvojim nogama!«

Srce mi je pucalo od žalosti i sažaljenja. I tad sam poželjela da mogu činiti čudesa. Ali, Bože moj, tko sam ja da bih takvo nešto smjela i poželjeti, a kamoli da smijem činiti?!

Gladna sirotinja viče: »Majko, ako nemaš ništa drugo da nam daš, onda nam dopusti da smijemo ući u tvoj vrt pa da jedemo ono povrće što tamo raste!« U vrtu smo imali nešto tikava i indijsku vrstu špinata zvanu piusak, no najviše je tu bilo raznog drača. Otišla sam do glavarice i kazala joj što ljudi mole. Ona mi je odgovorila: »Pusti ih, neka idu!«

Ako ste ikada vidjeli gladne koze kako navale na zeleno lišće, onda si možete predstaviti kako su ti naši gladni siromasi navalili na naš vrt. I tu su popasli sve što su našli, i to tako da je ostala gola zemlja. Pri tome nisu pitali da li je neka trava slatka ili gorka, da li je mekana ili tvrda. Na sve strane sam ih vidjela kako jedni leže, drugi sjede i tako gutaju sve zeleno do čega dođu.

Pošla sam poglavarici i rekla joj: »Sestro, ja toga više ne mogu podnositi! Sutra idem u grad Kalkutu pa ću tamo od kuće do kuće prositi milostinju za tu našu sirotinju!« No ona mi odgovori: »Ja vas rado puštam da idete u Kalkutu, ali tko će vam što dati kad glad vlada posvuda?! Odgovorila sam joj: »Ići ću pa bilo što mu drago! Makar i sama poginula od gladi . . .« I otišla sam . . .

S. Silvina MUŽIĆ

Šezdeset godina misionar

Naš zambijski misionar časni brat Ilija Dilber poslao nam je krajem studenog prošle godine članak u kojem pripovijeda ukratko povijest jednog poljskog isusovačkog brata pomoćnika koji je 60 godina proživio u misijama i koji je umro na blagdan svetog Josipa prošle godine u 94. godini života. Ovdje donosimo taj opis.

Nakon prvog svjetskog rata iz ruskog je zarobljeništva uspio pobjeći mladi poljski vojnik Petar Osterkiyevitz i sretno se vratio u svoju domovinu. No nije ostao kod kuće. Svoj život želio je posvetiti službi Božjoj u kojem samostanu. Kod raznih redovničkih družba zamolio je da bude primljen, ali svugdje je bio odbijen. U jednom samostanu rekao mu je poglavar da im je isto tako došao neki mladić i da su ga primili u samostan, a on da ih je noću okrao i pobjegao. No mladi Petar nije klonuo. Zamolio je isusovce da ga oni prime. I napokon mu je uslišana molba.

Već nakon četiri godine poslan je kao brat pomoćnik misionar u današnju Zambiju. Tu je ostao sve do svoje smrti — punih 60 godina.

BRAT ILIJA U POHODIMA OBITELJI JEDNOG SVOG RADNIKA

Ja sam se prvi put susreo s njim još 1967. godine u misiji Katondwe. On je u toj veoma teškoj misijskoj postaji proživio punih 26 godina. Kroz 60 godina svog misionarskog djelovanja doživio je mnogo toga. Ja sam ga jednom zgodom zamolio da ispripovjedi bar jednu crticu. Tad mi je ispričao ovaj svoj događaj:

U misiji Katondwe, koja je veoma udaljena od svakog malo većeg mjesta, naši su se misionari nastojali odmah od početka osigurati sami za stvari do kojih inače nisu mogli doći zbog udaljenosti. Tako su držali neku vrstu goveda da osiguraju mesa za misijsku postaju, za školu i bolnicu. Ta vrsta goveda ne daje mlijeka osim samo toliko koliko je potrebno njihovoj teladi. Tu stoku čuvali su na paši dva čobana. Jednog dana dotrčaše k meni veoma prestrašena. Zadihani od trčanja, javili su mi da je među stoku došao lav i da je već jednu kravu oborio. Odmah sam zgrabio pušku i s čobanima poletio na mjesto događaja. No kad smo došli tamo, našli smo samo mlaku krvi i trag kojim je lav odvukao kravu. Pošli smo za tim krvavim tragom. Čobani su išli preda mnom, a ja sam držao u ruci spremnu pušku. Kad smo stigli do guste šikare, gdje je vidljivost bila slaba, opazili smo da je krvavi trag zaokrenuo ulijevo u jedan veliki gusti grm. Učinili smo još nekoliko koraka prema tom grmu, kad iz grma lav tako strašno zariče, da sam se ja na mjestu ukočio i ostao tu stajati bez snage. A čobani su od straha pobjegli. Lav je nastavio jesti kravu, dok sam ja stajao udaljen od njega svega pet do šest metara s uperenom puškom, ali niti sam imao snage da pucam u lava niti da se maknem iz njegove blizine. Ne bih znao reći koliko je vremena prošlo dok sam ponovo mogao pokrenuti tijelo. No čim sam osjetio snagu u tijelu, tiho sam se udaljio s tog tako opasnog mjesta. Srećom lav se nije micao od svog plijena. Tako sam se spasio od te velike opasnosti. Kao možda nikad u životu, zahvaljivao sam Bogu, Gospi i svom Anđelu Čuvaru što su me spasili od tako velike opasnosti.

Brat Petar bio je svima uzor kao redovnik sve do svoje smrti. Stoga nije čudo da su ga svi i cijenili i iskreno voljeli.

Uoči blagdana svetog Josipa zajedno smo bili na svetoj misi u kućnoj kapelici našeg

ZAMBIJSKO SELO

novicijata, a već na sam blagdan svetog Josipa predao je svoju plemenitu dušu Bogu. Njegovo mrtvo tijelo bilo je izloženo u crkvi misijske postaje u Kasisiju. Svetoj misi zadušnici, koju je služio lusački nadbiskup Adrian Mughandu, prisustvovalo je mnogo vjernika, redovnika, redovnica i svećenika. Za vrijeme propovijedi nadbiskup je dva puta zapeo od ganuća i suze mu potekle niz obraze. Između ostalog je rekao: »Jesi li želio čovjeka ljubezna koji je uvijek spreman pomoći drugome, našao si to u našem bratu Petru. Jesi li želio susresti čovjeka molitve, mogao si ga naći u našem bratu. Jesi li poželio vidjeti poslušna redovnika, mogao si ga naći u našem bratu Petru. Da, naš dragi brat Petar bio je svima nama uzor u svemu...«

Nadbiskup je dopratio mrtvo tijelo tog vrijednog misionara i do groba. I tu je nad otvorenim grobom želio još jednom progovoriti, ali nije mogao od silnog ganuća. No nije samo nadbiskup plakao nad grobom našeg brata Petra, plakali su i mnogi vjernici sjećajući se svega onoga dobra što im ga je učinio tijekom svog misionarskog života.

Brat Petar doživio je 94 godine, a od toga je — kako smo već rekli — misijama posvetio čak 60 godina. Samo Gospodin Bog zna koliko je dobra učinio tijekom tih dugih godina, koliko je svojim radom i žrtvama pridonio proširenju Božjega kraljevstva u ovoj afričkoj zemlji. A sad se uzdamo da će kod Gospodina izmoliti novih duhovnih zvanja zambijskoj Crkvi. Neka mu Gospodin bude vječna plaća!

Ilija DILBER

Kratak sadržaj dosadašnjeg dijela: Prije 200 godina korejski su svjetovnjaci unijeli kršćanstvo iz Kine u svoju domovinu. Oni su bili i prvi misionari. Godine 1835. papa Pijo VII. poslao im je prve svećenike. No kad su državne vlasti saznale da se u zemlji širi nova vjera, počele su proganjati kršćane. Na stotine kršćana položilo je život za svoju vjeru. Progonstvo nije mimoišlo ni misionare . . .

Poruka koju je iz Seula donio izdajica, kršćanima se činila tako lijepa da su posve zaboravili na oprez. Zaboravili su da se propitaju koliko u svemu tome ima istine. U svom oduševljenju odali su izdajici ime kršćanina Andrije Tjyenga, koji je jedini znao gdje se biskup sakriva. Izdajica je odmah potražio Andriju, te i njemu ispripovjedi ono isto što je prije ispripovjedio onim kršćanima. Andrija je bio jednostavan čovjek, pa je i on povjerovao izdajici. I obeća mu da će ga odvesti do biskupa.

Kad je sutradan Andrija vidio da izdajicu prati mnoštvo »radnika i seljaka«, zapravo preobučenik vojnika, malo se zamislio. Napokon reče: »Neću ići dalje dok se ne udalje tvoji pratioci!« Izdajica je pristao na to. No kad su stigli na nekih stotinu metara od kuće u kojoj je bio sakriven biskup, Andrija reče izdajici da tu počeka, a on se sam uputi do kuće. Tu biskupu saopći poruku. Biskup ga je saslušao, a da nije ni okom trepnuo. Odmah je otkrio prijevaru te ozbiljno reče Andriji: »Sinko, neprijatelji su te prevarili!«

Što da sad radi? razmišljao je biskup. Za bijeg nema gotovo nikakve mogućnosti, jer je izdajica sa svojim ljudima u neposrednoj blizini. No ako bi on i uspio sad pobjeći, time će samo pojačati progon kršćana. Neko je vrijeme razmišljao što da učini. Napokon odluči da će se predati u ruke izdajici.

To se dogodilo 10. kolovoza 1839. godine.

Sutradan ujutro biskup je prikazao Bogu svoju posljednju svetu misu. Nakon toga je napisao pismo svojim misionarima: »Draga moja subraćo! Neka Bog bude blagoslovljen! Neka se vrši njegova sveta volja! Ja se više ne mogu sakrivati. No vi se sklonite što bolje možete dok vam ne pošaljem vijest, ukoliko će mi to uopće biti moguće. Molite za mene! Lovro Imbert, biskup.«

Nakon toga skupi on ono malo svojih stvari u mali zavežljaj te se zaputi na mjesto gdje ga je čekao izdajica. Izdajica ga je od-

mah dao svezati i tako su ga poveli u grad Seul. Čim su stigli u Seul, biskupa su odmah poveli u zatvor. S preslušavanjem na sudu nisu dugo čekali. Ispitivao ga je sam vrhovni sudac. Najprije ga je pitao gdje se nalaze ostali misionari. No biskup mu je uskratio odgovor. Kad su ostala uzaludna sva sučeva nastojanja da biskup izda svoje suradnike, odluči da ga preda mučiteljima. Biskupa su poveli do mučila za svijanje kostiju. Mučitelji su ga svezali i onda su mu počeli svijati kosti na nogama. Premda su bolovi bili neopisivi, biskup ih je podnosio junačkim mirom.

Videći da ni na taj način ništa ne postizava, sudac zatraži od biskupa da se odrekne Boga. Ali on mu jakim glasom odgovori: »Svoga Boga ne mogu i neću nikad zatajiti!«

Tad sudac zapovjedi krvnicima da mučenika tuku štapovima, a nakon toga dade ga odnijeti u tamnicu.

SVEĆENICI ŽRTVUJU ŽIVOT

Slijedeće noći dok je biskup sav izranjen ležao na prljavoj slamnjači stisnut uz druge zatvorenike, u svojoj je duši proživljavao tešku borbu. Sa svojim je životom već obračunao, ali što će biti s njegovim svećenicima, što će biti od njegove misije? Misionari su mogli još dugo ostati sakriveni, no zato su kršćani bili tim više progonjeni. Krvnici su ih na sve načine mučili samo da od njih saznaju gdje se kriju misionari. S druge strane, pitanje je hoće li se stišati bijes progonitelja ako dobiju u ruke misionare. Ipak treba sve učiniti da se progon pokuša što više ublažiti. Stoga nakon dugog razmišljanja i žarke molitve biskup donese veoma tešku i bolnu odluku. Iz zatvora napisa svojim misionarima ovo pismo:

»U velikoj nevolji pastiri daju svoj život za svoje ovce. Ako još niste napustili Koreju, dođite sa prefektom Son-Kie Taongom. Ali s vama neka ne dolazi ni jedan kršćanin.«

Son-Kie Tsong pošao je sa stotinu ljudi da dovede misionare.

Kad su misionari primili pismo svog biskupa, u prvi čas su zadrhtali. No već više godina očekivali su oni mirno i promišljeno ovaj veliki čas. A sad je eto tu!

Prije nego što su se predali krvnicima, napisali su svojim koreanskim kršćanima posljednje upute i ujedno svoj duhovni testamenat. A u Rim su poslali izvještaj o svome radu. Iz tih pisama saznajemo za divan junački duh prvih koreanskih kršćana. U jednom od tih pisama piše: »Ako bi išta moglo umanjiti radost, koja nas ovaj čas ispunja, to je misao da moramo ostaviti svoje revne novokršćenike . . .« I opet: »Blagdan na koji se spremamo i odviše je velik, a da bismo svoja srca mogli ispuniti žalošću . . .«

Napokon pođu tom »velikom blagdanu« u susret: uputili su se da se predaju u ruke svojim krvnicima. U gradiću Hongtjeu naišli su na svoje progonitelje. Oni su ih odmah svezali i na konjima poveli u Seul. U Seulu ih odvedoše u zatvor u kojem se već nalazio njihov biskup. Kakvog li susreta! Biskup je svojim svećenicima pružio ruke i pozdravio kao svoje vjerne suradnike na Božjoj njivi. Sad će, eto, neprijatelji uništiti taj njihov rad. Da, oni će biti pogubljeni! Svoj život završit će na stratištu kao kakvi zločinci . . . Sve ih to ipak ne može slomiti. Neki pobjedonosni plamen bukti u srcima tih svećenika. Taj sveti plamen osvjetljuje im i mučila, pače i samu smrt. Ta, eto, oni će biti zajedno posvećeni Kristu po svojoj žrtvi života. Osjećaju radost što ih je Gospodin izabrao da zajedno prinesu njemu na čast tu žrtvu.

Već sutradan misionari budu izvedeni pred sud. Svi suci su svečano odjeveni. Iza sudaca stoje u gustom redu vojnici i stražari naoružani puškama, sabljama i štapovima. Tu su i mučitelji koji stoje kraj mučila.

Preslušavanje teče prema već uhodanom načinu. Suci traže od misionara da im ispripovjede svoj život i da priznaju svoj »zločin«. Misionari im ukratko ispripovjediše o svom radu i o svojim namjerama, ali pri tome su dobro pazili da ne bi izložili opasnosti bilo kojeg kršćanina. Kad su suci silom tražili da im kažu neka imena kršćana, oni su odgovorili: »To nam zabranjuju naše svete zapovijedi!« Otvoreno su rekli sucima da ih na to neće navest' ni varkom ni mukama, pa ni samom smrću.

(Nastavlja se)

Pod bombom

Piše: Marijan STEINER

Početak je veljače 1945. i prva subota u mjesecu. Dan je sunčan ali hladan. Snijeg dubok. Pravi zimski ugođaj. Da se ne vodi krvav rat, bila bi to ugodna zimska idila. Vlak iz Banove Jaruge za Zagreb juri kao da mora biti točan. Ali do kojeg cilja? Ljudi su već počeli zapažati da se vlakovi zaustavljaju u Popovači dulje nego obično, i da često budu napadani iz aviona. Je li to netko s nekim u dosluhu vozio ljude u smrt? Jedan svjedok katastrofe pripovijeda:

»Bilo je oko 11 sati. Ulazili smo u Popovaču. Jedan suputnik stavi posve opravdano pitanje: »Zašto vlak stoji tako dugo u Popovači?« Drugi odgovara: »Opet će doći avioni s bombama i mitraljezima!« Jedva je to dorekao, već je jedna putnica povikala: »Avioni!« i već su po vagonima počele padati bombe i sjeći ih mitraljeski rafali.«

Među onima koje je tu zatekla smrt, ali ne nepripravna, bio je i salezijanski klerik Josip Belović.

KAO I DRUGI, ALI DRUGAČIJI

Josip se rodio u međimurskom selu Šafransko 1917. godine. Tada je to selo pripadalo župi Štrigovi, a danas pripada župi Raskrižje. Imao je ispred sebe tri brata. Bio je lijep dječak plavih očiju i kovrčaste kose. Tih i povučen, a odličan đak. Volio se igrati, ali ga je resila neka nutarnja ozbiljnost. Svi su zapažali na njemu otmjenost i blagost, isticao se urednošću i marljivošću. Imao je vrijedne i čestite roditelje, a osobito je poštovanje uživala majka, vrsna domaćica i radnica. »Ne bere se grožđe s kupine«, rekao je jednom zgodom sam Isus. Majka se ponosila svojim Jožekom, a u dnu je srca gajila tihu nadu da bi ga Isus mogao pozvati za svećenika.

Dobar i pobožan dječak imao je i lijep glas pa je u crkvi rado pjevao. Volio je ministrirati kod Mise, a posebno je savjesno vodio obrede kod svečanog bogoslužja. Od službe kod oltara nije izostajao ni za najveće zime, ni za najdubljeg snijega. Kao mali pučkoškolac rado se igrao s vršnjacima, ali je s vremenom još više zavolio knjigu, pa je i čuvajući stoku na paši najradije čitao. Učitelji su roditeljima savjetovali da Jožeka pošalju na dalje školovanje, ali od toga ne bi sigurno bilo ništa da nisu godine 1928. u Raskrižje došli salezijanci. Oni su se pobrinuli da Jožek ode na školovanje u Zagreb, a stanovat će u njihovom zavodu na Knežiji.

KROZ MUKE PREMA CILJU

Premda je Josip bio veoma sposoban za nauke, škola ipak nije išla bez muke. Nepredvidive poteškoće nastaju već u drugom razredu, jer je dobio tešku upalu zglobova. Od te bolesti zadobio je i trajnu manu na srcu — aritmiju (arrhytmia cordis), od koje je patio do smrti. Drag dječak, sposoban đak, mora u bolnicu. Mjesto u školske klupe, Josip se vraća roditeljima na selo i ide s kravama na pašu. No njegova žeđ za školom ne može se utažiti. Na paši čita knjige, uči grčki, sprema se za privatno polaganje razreda, što je s uspjehom obavio.

Početkom rata njemački su nacional-socijalisti istjerali salezijance iz Slovenije. Josip se tada vraća u Zagreb, redovito pohađa 8. razred klasične gimnazije i početkom kolovoza 1943. maturira na II. Klasičnoj gimnaziji u Zagrebu. Usput obavlja službu odgojitelja za 50 mlađih pitomaca u zavodu, i na Veliku Gospu 1943. polaže svoje vječne zavjete. Molbu za zavjete napisao je na blagdan Srca Isusova iste godine i završava je, kao i mnoga svoja pisma, ovako: »U Srcu Isusovu i Don Bosku odani klerik Belović Josip«. Sve neprilike koje su ga pratile nisu ga učinile slabijim, nego su samo pokazale kakav je.

U jesen 1943. odlazi u salezijanski zavod »Marijin Dvor« kod Daruvara za odgojitelja pitomaca. Pomaže u školi i usput uči filozofiju. U svom odgojiteljskom radu očituje velik talent i primjenjuje bogata iskustva svog samoodgoja.

Svi koji su Josipa poznavali, sačuvali su o njemu najbolje mišljenje. Poglavari su o njemu napisali ove karak-

teristike: »dobar karakter, ponešto melankolik, veoma savjestan, nadaren, izvanredno pobožan«.

Ovaj se mladić doista isticao svojom pobožnošću. Bio je jednostavno predan u Božje ruke. Kao klerik često je klečao pred svetohraništem. Tražio je trenutke kad je kapela prazna da bude sam s Isusom. Prema Majci Božjoj gajio je sinovsku odanost i djetinju pobožnost.

NA TRAGU PRAVE VELIČINE

Da bismo otkrili tajnu tog mladenačkog lika, bit će najbolje ako zavirimo u njegov duhovni dnevnik. Njemu je on povjerio dubine svoje duše. Po svojoj naravi bio je sklon razmišljanju i žarkoj molitvi, ali i useban melankolik. Ta je naravna svojstva koristio, ispravljao je i oplemenjivao. Osim što je vodio duhovni dnevnik, mnogo je pisao. Sastavljao je odgojiteljska predavanja i duhovne nagovore pitomcima. Ostavio nam je svoje literarne radove i brojna pisma. Tko o njemu ne bi ništa znao, mogao bi na temelju tih spisa zaključiti da ih je napisao sposoban mladić, zdravo ambiciozan, koji se trudio da što više nauči, u svemu vrhunaravno motiviran. Imao je, dakle, sve preduvjete da se razvije u zrela čovjeka i uzorna redovnika.

Zapisane misli očituju njegov idealizam: »Najbolje je za čovjeka da ima mnogo toga za dužnost, tj. da mora mnogo, mnogo raditi, i da usto ima što manje zahtjeva. Zar nije u tome sva askeza?! Zanimljivo bi bilo da čovjek promisli, sabere i napiše sve zahtjeve što ih ima, i dužnosti što ih vrši. Pokušaj jednom! Nastoj da što više ograničiš svoje zahtjeve i što više rastegneš svoje polje dužnosti i svoga rada na njivi Gospodnjoj kao Gospodinov poslenik«.

Josip se mnogo trudio oko kreposna života. To izražava i ova njegova rečenica: »U toliko smo kršćani, u koliko znamo trpjeti i žrtvovati se.« Nije li u tome sažeta bit kršćanskog života!

ZA KARIZMOM SVOG DUHOVNOG OCA, DON BOSKA

Salezijanci su poznati kao vrsni odgajatelji mladeži. Tu su karizmu baštinili od svog utemeljitelja sv. Ivana Boska. I Josipu je taj ideal bio stalno pred očima te je mnogo nastojao da se osposobi za vrsnog pedagoga. Zarana je za taj posao pokazivao sklonosti, a u prvim pokušajima postizavao je i dobre rezultate. Jednom je zapisao: »Odgajaj individualno i razmišljaj o svakom pojedinom od onih koji su ti povjereni, i što bi kojemu bilo dobro reći. Ističi moment samoodgoja!« Belović je zdravo osjećao da se mlade mora odgajati vedrinom i susretljivošću: »Nastoj da ti lice bude uvijek vedro. Don Bosko je izgledao to vedriji što su veće bile nedaće koje su ga stizale... Zašto bismo škrtarili sa smiješkom kad nas on ništa ne stoji! Hoćemo li druge navesti na smijeh, moramo se najprije sami smijati; hoćemo li ih razveseliti, moramo sami biti veseli... Veselje je dokaz sjedinjenja s Bogom. Nema sumnje da je i on sam, po naravi sklon melankoliji, ozbiljno radio na sebi. Inače ne bi postigao dobre rezultate ni kod drugih.

Josip je neprekidno mislio na svoje buduće svećeničko zvanje i radove na studiju teologije. Vježbao se za propovjednika dotjerujući svoj jezik i stil, naglašavajući važnost dobrog propovijedanja. »U propovijedima treba oduševiti hvaliti, podizati i bodriti... Utirati put do srca!«

POD BOMBOM OD 25 KILOGRAMA

Josip se posljednji put pričestio na prvi petak u veljači 1945. na putu iz »Marijina Dvora« u Zagreb. Gospodin ga je na nepredviđiv način uzeo k sebi u jednom trenutku ratnih strahota. Njegov subrat i suputnik o tome piše:

»Ljudi su, koliko je to bilo moguće, bježali iz vagona van. (Vlak je u Popovači bio napadnut iz aviona) Pokojni je Belović izlazio preda mnom. Bombe su padale. Obojica legosmo... Kad je nastalo malo smirenje, ja sam bježao za ostalima prema šumi u zaklon. Poslije napada sam se vratio natrag i imao sam što vidjeti. Oko vagona trideset mrtvih. Gledam gdje je Belović, jer ga nije bilo u šumi. Ispod prednjeg dijela vagona opazim crnu hrpu, a na njoj bomba teška oko 25 kilograma, ali nije eksplodirala. Pod njom Belović sav zdrobljen i izrešetan od metaka. Samo crni zimski kaput, klerički crni talar i rublje držalo je ostatke mrtvog tijela na okupu. Od ruku ostale su mu čitave samo šake s kojima je učinio toliko dobra ljubavi bližnjima koje je toliko sklapao na molitvu kad je izgledao kao anđeo...«

Oglasi

DUHOVNE VJEŽBE ZA SVEĆENIKE

Od 28. do 31. SIJEČNJA 1985. — Voditelj o. Petar Nikolić.

Od 4. do 7. VELJAČE 1985. — Voditelj o. Josip Weissgerber.

Od 23. do 26. TRAVNJA 1985. — Voditelj o. Petar Nikolić — za UMIROVLJENE I STARIJE SVEĆENIKE. Tema: Kako lakše zakoračiti u vječnost?

Prethodno se javiti na adresu: ISUSOVCI — Rakovčeva 12 — 51410 OPATIJA. Tel. (051) 712-830.

DUHOVNE VJEŽBE ZA ODRASLE LAIKE

U kući duhovnih vježbi na Fratrovcu u Zagrebu dajemo mogućnost svima koji to žele, da sudjeluju u duhovnim vježbama. Koji su takve duhovne vježbe obavili, uvjeravaju nas u potrebu organiziranja takvih duhovnih vježbi. U prvoj polovici nove građanske godine (1985). imat ćemo tri tečaja, i to:

— od 15. do 17. veljače
— od 29. do 31. ožujka
— od 24. do 26. svibnja

Dukovne vježbe uvijek počinju u petak naznačenog datuma u 17 sati, a završavaju u nedjelju u 16 sati. Sudjelovati mogu sve odrasle osobe bez obzira na životnu dob. Cijena punog pansiona za čitave duhovne vježbe iznosi 1.800 (tisuću i osam stotina) dinara. Za sudjelovanje potrebno je prethodno se prijaviti na adresu: Stjepan Kuzmić, Fratrovac 38, 41000 ZAGREB, ili na telefon: (041) 222-363.

KNJIGE

ISTARSKA DANICA 1985. — Cijena 250 d. — Narudžbe: IKD »JURAJ DOBRILA« — Gupčeva 2 — 51400 PAZIN

NIKAD NA GUBITKU, napisao Žarko Brzić. — To je zbirka uzora, ljudi više ili manje poznatih, uvijek privlačnih i trajno dragih. — Knjiga ima 228 stranica, stoji 500 d. — Narudžbe: UPRAVA VERITA-SA, Miškinina 31, 41000 ZAGREB.

ISUS JE GOSPODAR. BIBLIJSKA RAZMATRANJA. Napisali Tomaso BECK i Giovanna della CROCE. — Cijena 300 d. — Narudžbe: Župni ured Jelsa, 58465 Jelsa (tel 058/76-251).

ELIZABETA OD PRESVETOG TROJSTVA. Knjiga je izdana prigodom proglašenja »blaženom« na blagdan Krista Kralja. Str. 87. Cijena 200 d. Narudžbe: Družba Katoličkog Apostolata (Palotinci), Remetski Kamenjak bb, 41050 Zagreb — Remete (tel. 041/ /444-579).

Na adresi KRŠĆANSKA SADAŠNJOST — 41001 Zagreb — Maruličev trg 14, pp. 434 možete naručiti slijedeće:

Josef HEINZMANN: **TVOJ JE POZIV LJUBITI.** Niz »Katehetski priručnici«. Ilustrirano. Broširano. Cijena 600 d.

Stanko ROMAC: **O KRISTU, CRKVI I ČOVJEKU.** Niz »Izvan nizova«. Tvrdi uvez. 689 str. Cijena 1.500 d.

JEKE JEDNOGA KONCILA. Radovi Bogoslovske tribine o dvadesetoj godišnjici Drugog vatikanskog koncila. Niz »Spectrum«. Broširano. Str. 278. Cijena 580 d.

Župni ured sv. Pavla, Trg M. Tita 5 — 21420 BAČ izdao je knjigu **SUBOTIČKA DANICA,** kalendar za 1985. godinu.

Knjižnica U PRAVI TRENUTAK — 54400 ĐAKOVO oglašava slijedeće: **UNATOČ SVEGA OSTATI VEDAR,** J. Lončarević. Knjiga je mozaik nastojanja mnogih djelatnika koji žele približiti Evanđelje današnjem svijetu. — Cijena 600 d.

ZABRANJENO OSTARITI, F. Indovino. Knjiga je pripomoć starijima kako da sačuvaju mladost duha. — Cijena 200 d. — Tvrdi uvez 300 d.

OBITELJ MOLI I RAZMATRA, R. Fischer. Priručnik je pripomoć obitelji da po molitvi živi i raste u vjeri.

SVETA BERNARDICA, brošurica. Cijena 50 d.

JA I SVAGDANJA STVARNOST, V. Devetak. Razmatranja. — Cijena 250 d. Tvrdi uvez 350 d.

SVAKODNEVNO O (NE) SVAKIDAŠNJEM, J. Jurjević. Primjeri iz života. Na kraju knjige je stvarno kazalo, tako da se primjeri mogu lako upotrijebiti za kateheze i propovijedi. — Cijena 500 d. Tvrdi uvez 600 d.

PUT K BOGU SPASITELJU, T. Goričeva. U tisku. — Cijena 200 d. Tvrdi uvez 300 d.

ODLUČUJUĆE SU PRVE GODINE (ŽIVOTA), H. Scheteling. Knjiga pomaže roditeljima u odgoju njihove djece, kako bi predusreli kasnije teškoće. Knjiga je u tisku. Cijena 300 d. Tvrdi uvez 400 d.

BOŽIĆNI I DRUGI IGROKAZI, Umnoženi ciklostilom. Ima ih 27 ukupno. Cijena pojedinom igrokazu je 100 d.

Zahvalnice

ZAHVALJUJEMO PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGR. SRCU MARIJINU

..i sv. Leopoldu za primljene milosti. — A. T. Bazel

..za zdravlje i druge milosti. — A. Alimpijević, Karlovac

..Gospi od brze pomoći, sv. Martinu i ostalim zaštitnicima za uslišanu molitvu. — Katica S.

..i sv. Leopoldu za sve milosti što smo primili u zadnje vrijeme. — obitelj Bilić, Stobreč

..i svim ugodnicima Božjim na svim milostima u životu a napose za zdravlje moga sina. — Zahvalna majka, Eisenstadt (Austrija)

..Gospi od brze pomoći i sv. Leopoldu za ozdravljenje od teške bolesti. — Kata Mikinčić, Divoševci

..i Gospi od brze pomoći za primljene milosti a napose što mi je dijete dobilo zaposlenje. — majka iz Sl. Broda

..sv. Judi Tadeju i sv. Leopoldu za kćerkino zdravlje. — Mandica Vukovac, Divoševci

..Gospi od brze pomoći i sv. Antunu za sve milosti a napose za unukov uspjeh u školi i za nađene stvari. — Gregur Jelka, Vaška

..sv. Leopoldu i ostalim zaštitnicima na primljenim milostima. — Mara Perković Đurđevac

..i Gospi Lurdskoj na primljenim milostima. — Ivica, Vinkovci

...sv. Josipu, sv. Antunu i svima svetima za uslišanu molitvu i za čvrstu vjeru moje sestre. — B. J., Tijesno

...i Kraljici presv. krunice za zdravlje. — Kata Rošin, Voloder

...presv. Trojstvu i svim Zaštitnicima za mir i slogu u kući, kao i za ostale milosti. — obitelj Franulović

...i sv. Leopoldu za uspjelu operaciju djeteta. — E. M., Sl. Požega

...i Gospi od brze pomoći za uslišane molitve, a napose za zdravlje. — M. M., Lokve

...za uslišane molbe. — Ana P., München

...sv. Josipu, sv. Antunu i sv. Leopoldu za pomoć u mojim teškim danima. — Baka, Slav. Vavka

...i sv. Leopoldu za primljenu milost. — Alojza Gašparović, Ilok

...za ozdravljenje noge susjedovoga dječaka. — Marija Ban, Sisak

...Gospi od brze pomoći, sv. Josipu i sv. Leopoldu na uslišanoj molitvi za unuka i sebe. — Baka, Podr. Slatina

...Mariji Pomoćnici i sv. Leopoldu za uslišane molitve. — Baka iz Baranje

...sv. Josipu i sv. Maloj Tereziji za uslišane molbe. — Vjernica Ana

...i Gospi od brze pomoći za primljene milosti. — D. K.

...po zagovoru sv. Rite za primljenu milost. — Marija Vlahović, Split

...za mnogobrojne milosti. — Anđelija Palameta, Borojevići

...za primljene milosti. — Marija Martinović, Gibarac

...sv. Anti i dušama u čistilištu za poboljšanje zdravlja našeg sina. — Roditelji i tetka, M. Ston

...Gospi od brze pomoći, sv. Leopoldu i Ivanu Merzu za uslišanje. — A. Maniei

...za spasenje dragih i pomoć u potrebi. — M. Arapović, Metković

...Gospi od brze pomoći i sv. Leopoldu za sretan povratak sina. — Marija Eskeričić, Beravci

...za zdravlje i milosti koje su primila moja djeca i cijela obitelj. — Jakica Wolf, Njemačka

...sv. Ivanu Krstitelju, sv. Maloj Tereziji i sv. Beatrici za mnoge milosti. — Beatrica P, Zagreb

...i sv. Antunu za primljene milosti. — Ivka Kolar, Otrovanec

...i sv. Filomeni za pomoć u izboru zvanja i u radu, te za zdravlje. — N. N., Zagreb

...Gospi od brze pomoći, sv. Anti i svima svetima za uspješnu operaciju. — Marijan Glavaš, D. Andrijevci

...i Kraljici mira za primljene milosti. — M. A., Zagreb

...Gospi Lurdskoj i Majci Klaudiji za primljene milosti. — M. G. čitateljica iz Zagorja

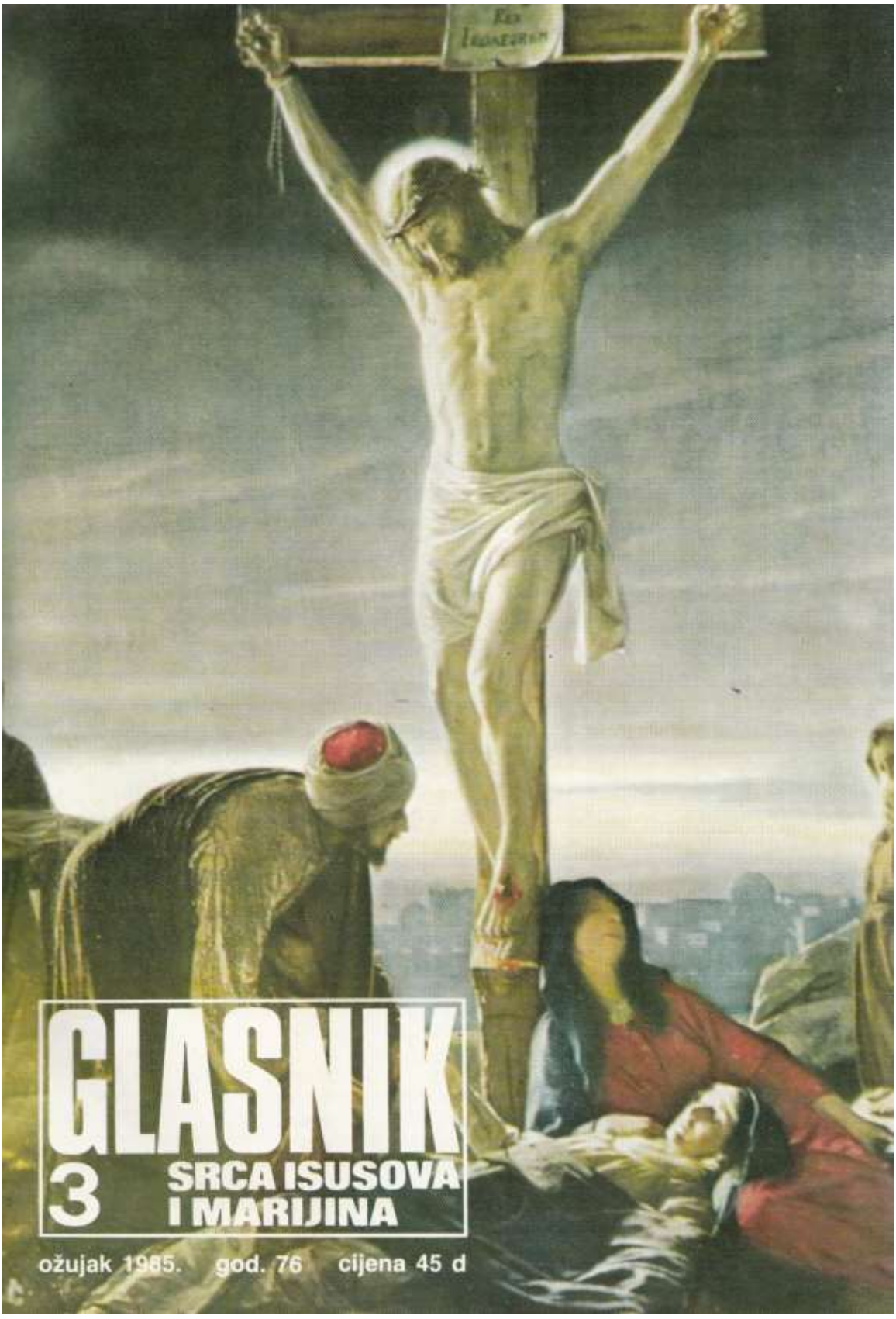
...Majci Božjoj Bistričkoj i sv. Antunu za zdravlje, Božji blagoslov i obraćenje kćeri. — Štovateljica

...i Presv. Trojstvu što mi je sin položio ispit. — žena iz Slavonije

...sv. Antunu i sv. Leopoldu za primljene milosti. — Čitateljica iz Stupnika

PREPORUČUJEMO SE I NADALJE NJIHOVOJ ZAŠTITI

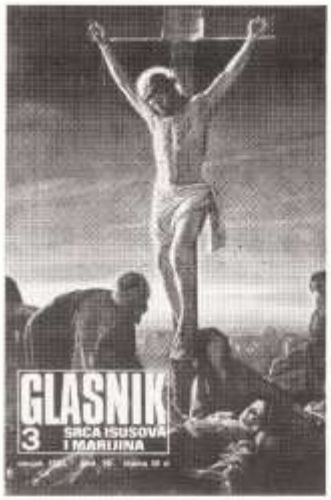

GLASNIK

3 SRCA ISUSOVA I MARIJINA

ožujak 1985. god. 76 cijena 45 d

ISUS NA KRIŽU (Naslikao: Carl BLOCH)

VAŽNO JE DA NAM BOG GOVORI, BILO IZ TRNA ILI IZ CVIJETA (Sv. Franjo SALEŠKI)

Dobri Kriste, Sine Božji

Dobri Kriste, Sine Božji, za nas grješne propeti!
Tebe plače Djeva Mati, ljubeć križ tvoj presveti,
Na kom Ti si za spas svijeta svoju krvcu prolio.

Plačite, sve majke, gorko Sina moga jedinog,
Raspeta na drvu križa, Spasa svoga premilog,
Vašem srcu, vašoj duši, Tješitelja dobroga!

Kada vidim svete rane na tvim svetim rukama,
Koje trpiš, Kriste, za me pregorkim u mukama,
Ljubav tvoju žarku slavim koju gajiš za sve nas.

Vidim tvoje svete grudi do srca probodene:
Isukrste, čvrsto budi jedino nam ufanje;
Naših duša okrijepljenje, koje stalno želimo.

GLASNIK
Srca Isusova i Marijina

Izdaje: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove. - Glavni i odgovorni urednik: Valentin Miklobušec. - Uredničko vijeće: Josip Antolović, Ignac Belak, Pero Bulat, Juraj Gusić, Miro Jurić, Stjepan Kuzmić, Valentin Miklobušec, Mato Rusan i Marijan Steiner. - Likovno-grafička oprema: Ivo Vrtarić. - Tehnički urednik: Miro Jurić. - Adresa uredništva i uprave: Palmotićeva 31, 41001 Zagreb, pp 699, telefon (041) 434-710, (433-362). Tisak: «Plamen», Slavonski Brod. - Cijena pojedinog broja 45 d. Godišnja pretplata 540 d. - Skupne narudžbe od deset primjeraka naviše po jednom broju dobivaju 10 postu popusta. - Pretplatu šaljite poštanskom uputnicom na adresu uprave. - Poštarina plaćena u gotovom. - Rukopise i fotografije ne vraćamo.

Uredníkova riječ

Korizma nam pred oči ponovno stavlja križ, znak koji jedne oduševljava a drugi ga mrze. Otajstvo križa centralno je otajstvo koje se stalno usijeca u ljudsku svijest, i čovjek pred njim ne može ostati ravnodušan. Stajati pred križem, znači stajati pred pitanjem: ima li smisla ikoja patnja i ikoja smrt kao vrhunac patnje? Stajati pod križem, znači suobličiti se s Onim na križu, imati odgovor na pitanje!

Patnja i smrt prate čovjeka i u isto vrijeme ga nadilaze, te on ne može o njima ništa mjerodavno reći iz samoga sebe. Mjerodavan odgovor o patnji i smrti daje samo Onaj koji je prihvatio ljudsku patnju i smrt da čovjeka od nje oslobodi. Prihvaćanjem ljudske patnje i smrti Bogočovjek nam je ujedno objavio što je ljubav: potpuno sebe izgubiti za drugoga, i tako potpuno zadobiti i sebe i drugoga. Sva su druga nastojanja koraci izvan pravog puta, unaprijed osuđeni na neuspjeh, na samoizgubljenje. U svjetlu te istine o životu moraju svoje probleme rješavati i mladi na pragu života, i stariji u suton svojih dana, pojedinci, obitelji i narodi. Takav Bog, darovatelj sebe za druge, objavio nam se u Isusu Kristu, i jedini Bog može smiriti ljudsko srce.

Sredina Glasnika posvećena je župi sv. Josipa u Prijedoru. Na malo prostora ne može se puno reći, ali i to što je rečeno, mora u nama probuditi zanimanje za Crkvu u dijaspori tu, na našim stranama. Uredna ljubav počinje od sebe, ali se širi na druge. Dok se ovaj broj Glasnika pripremao, urednik »Misija« bio je teško bolestan. Ipak je sve pripravio, a mi ga svima preporučujemo u molitve. Život sa smiješkom najljepši je cvijet, ali cvate samo na trnju patnje.

GLASNIK
Srca Isusova i Marijina

GOD. 76. OŽUJAK 1985. BR. 3

S A D R Ž A J

HVALA NA PISMU — — — 76
GOVORI PAPA, Ivan Pavao II. — 78
POVELJA O PRAVIMA OBITELJI, V. M . — — — — — — 79
ISUS, SAMARIJANKA I SAMARIJANCI, M. Zovkić — — — — 80
OBITELJ IMA SVOJA PRAVA, J. Antolović — — — — — 83
ZNAK SVIJU VREMENA, R. Grgec 84
SNAGA LJUBAVI, S. Bošnjak — 85
SVETAC MOLI I RADI, R. Brajčić 86
VJEČNI KRIST, Josip Antolović — 88
ISUSE, BOŽANSKA SREĆO!, M. Ivin — — — — — — 89
SVETI JOSIP U PRIJEDORU, TINO 90
SMIJU LI NA SAKRAMENTE?, I. Fuček — — — — — — 92
SV. BENEDIKT I NJEGOVO DJELO, S. Kuzmić — — — — 94
VODIO ME KRIŽ, M. Minor — — 96
RADNICI IZ TREĆEG SVIJETA, M. Rusan — — — — — — 98
POHOD SELU DOKHIN KHULINI, A. Gabrić — — — — — — 99
PROŠNJA HRANE U KALKUTI, S. Mužić — — — — — — 100
BOLESNICI DOLAZE I ODLAZE, I. Stakor — — — — — — 101
NOVA DRUŽBA, S. Novotny — 102
POBJEDNICI SMRTI, A. Periškić — 103
ŽIVOT SA SMIJEŠKOM, M. Steiner — — — — — — — 104
OGLASI — — — — — 106
ZAHVALNICE — — — — 107

Govori Papa

Draga braćo i sestre u Kristu!

I ove bih vam godine za Korizmu želio reći nešto o mučnoj situaciji izazvanoj gladu i žeđi. Kad milijunima ljudi nedostaje hrane, kad zbog gladi milijuni djece zadobivaju neizlječiva oboljenja za čitav život, kad na tisuće njih umire — onda ne smijemo šutjeti, onda ne smijemo ostati nijemi i spokojni.

PATNJE STVARAJU I LJUDI

Znamo da vlade, međunarodne organizacije i društva šalju pomoć žrtvama gladi, ali i unatoč tome svi ne mogu na žalost doći do toga da budu spašeni. Zar se ne bi mogao učiniti ozbiljan, odlučujući napor u cilju još energičnijeg suprotstavljanja uzrocima ove nevolje koja bjesni svijetom.

Naravno da su prirodni uzroci, nepovoljni klimatski uvjeti i dugotrajne suše trenutno još neizbježni; njihove bi posljedice međutim bile često mnogo lakše, kada im ljudi ne bi pridavali i svoje vlastite pogreške, a ponekad i svoju nepravdu. Poduzima li se doista sve da bi se barem djelomično spriječile teške posljedice vremenskih katastrofa te osigurala pravilna i brza raspodjela živežnih namirnica i ostalih dobara? S druge pak strane ima neprihvatljivih situacija: pri tome mislim na zemljoradnike koji ne dobivaju pravednu naknadu za svoj mukotrpan rad; mislim i na sitne poljodjelce koje s njihove zemlje tjeraju drugi ljudi i grupe već bogati zemljom, a ipak gomilaju daljnja bogatstva na račun gladi i patnje drugih. Koliko bi se samo još moglo navesti uzroka i primjera gladi!

GLAD ZA HRANOM RAZUMA I SRCA

Smije li se događati da se u jednoj obitelji jedni mogu nasititi, dok su druga braća i sestre udaljena od stola? Nije dovoljno samo misliti na one koji pate. U ovo vrijeme Korizme obraćenje srca zahtijeva da s molitvom povežemo i post, te da radi Božje ljubavi poduzmemo one korake koje od nas iziskuje pravednost prema bližnjemu. »Žao mi je naroda« (Mk 8,2) reče Isus prije nego li razlomi kruh kako bi nasitio sve koji su ga već tri dana slijedili i slušali njegovu riječ. Tjelesna glad nije jedina koja muči čovječanstvo; mnogo naše braće i sestara gladuje i žeđa za dostojanstvom, slobodom, pravednošću, za hranom koja hrani njihov razum i srce!

DATI OD IZOBILJA, DATI OD POTREBA

Kako možemo djelom pokazati svoje obraćenje i pokorničko raspoloženje u ovo vrijeme priprave za Uskrs?

Prije svega da — već prema svojoj ponekad i velikoj odgovornosti — ne sudjelujemo ni u čemu što bi moglo izazvati glad makar i jednog našeg brata-čovjeka, bilo da živi u našoj blizini ili tisuće kilometara daleko; ako je to ipak već učinjeno, da pokušamo ispraviti.

U zemljama koje trpe glad i žeđ kršćani sudjeluju u akcijama pružanja pomoći kao i u borbi protiv uzroka takve katastrofe, čije su i sami žrtve zajedno sa svojim sunarodnjacima. Pomozimo im podarujući im nešto od našeg izobilja, pa čak i od naših potreba; to je istinski post. Sudjelujmo darežljivo u korizmenim akcijama naše mjesne Crkve.

Imajmo uvijek na umu da naše davanje nije ništa drugo nego predavanje braći onoga što im je Bog namijenio, a nama samo povjerio. Bratski dijeliti i nadahnuti se ljubavlju koja proizlazi od Boga znači ublažavati tjelesnu glad i istodobno hraniti duh i razveseljavati srce.

»Sve što činite neka bude u ljubavi . . . Milost Gospodina Isusa neka bude s vama!« (1 Kor 16, 14. 23)

Ivan Pavao II

Povelja o pravima obitelji

Suvremeno čovječanstvo trudi se na razne načine da stvori bolji svijet, a jedva uspijeva odgoditi, a kamo li posve ukloniti potpuno razorenje zemlje i svoje uništenje. Zašto su ljudski napori bezuspješni? Odgovor će biti u onoj svetopisamskoj: »Ako Gospodin kuće ne gradi, uzalud se trude graditelji!« Htjeti budućnost bez Boga bezumlje je ravno paklu!

Uza sve pregovore, dogovore i ugovore, ugrožena su najtemeljnija ljudska prava, pa čak i prava one kolijevke u kojoj se život rađa i odgaja, prava obitelji. Obitelj se smatra stanicom za reprodukciju stanovnika zemlje, za reprodukciju života koji potom nikome ne pripada nego za nj vrijede isti zakoni kao i za pokvarljivu robu na tržištu: Kupi te tko te treba i kako se pogodi, a potom radi s tobom što hoće. To je strahovita zabluda! Svaki je ljudski život novo stvaranje, a Stvoritelj i Gospodar koji daje svoje darove, tražit će za njih i račun.

Vođena naravnom i objavljenom istinom o životu, Crkva je 22. listopada 1983. predložila svijetu »Povelju o pravima obitelji« za spas života i ljudskog dostojanstva. U 4. članu te jedinstvene povelje čitamo:

— Ljudski se život mora apsolutno poštovati i štititi od samog trenutka njegova začeća.

— Pobačaj je izravna povreda osnovnog prava na život svakog ljudskog bića.

— Poštovanje dostojanstva ljudskog bića isključuje svaku eksperimentalnu manipulaciju i zloupotrebu ljudskog zametka.

— Svaki zahvat u genetičku baštinu ljudske osobe koji ne ide za ispravljanjem nastranosti jest povreda prava na tjelesnu cjelovitost te je u suprotnosti s dobrom obitelji.

— Djeca imaju prije i poslije rođenja pravo na osobitu zaštitu i pomoć; to pravo imaju i majke za vrijeme trudnoće i neko primjereno vrijeme nakon poroda.

— Sva djeca, bila ona rođena u braku ili izvan njega — imaju ista prava na društvenu zaštitu radi punog razvitka njihove osobe.

— Osobitu zaštitu društvo treba pružati siročadi koja se predaju brizi neke obitelji ili skrbničkoj brizi. Za dobrobit djece koja se predaju brizi neke obitelji ili se usvajaju, država se ima pobrinuti za zakonodavstvo koje će prikladnim obiteljima omogućiti da u svoj dom prime djecu kojoj je potrebna privremena ili trajna skrb, i koje će istovremeno poštovati prirodna prava roditelja.

— Djeca s tjelesnim ili duševnim nedostacima imaju pravo da u svome domu ili u školi nađu sredinu pogodnu za njihov razvoj...

Priredio: V. M.

OBITELJ JE ŠKOLA LJUBAVI, ŽRTVE, SUŽIVOTA. TKO NE SVLADA TAJ OSNOVNI NAUK, NAĆI ĆE SE U ŽIVOTU MNOGO PUTA NA POPRAVNOM ISPITU

Isus, Samarijanka i Samarijanci

Piše: Mato ZOVKIĆ

Kad čitamo Sveto Pismo, dobro bi bilo bar u početku imati pred sobom i kartu Svete Zemlje na kojoj se predočuju mjesta i pokrajine u kojima su se događali prizori našeg spasenja. U svim izdanjima Biblije ili Novog Zavjeta postoji na početku ili na kraju zemljopisna karta Palestine u Isusovo vrijeme. Na njoj ćemo vidjeti da između Judeje na jugu i Galileje na sjeveru stoji pokrajina Samarija s glavnim gradom Siharom. Da bi se iz Judeje stiglo u Galileju, najkraći je put vodio preko Samarije. Tim je putem krenuo i Isus, nakon što je neko vrijeme radio u Judeji.

Samarijanci, stanovnici Samarije, nastali su miješanjem Izraelaca kao starosjedilaca i dosljednih pogana. Kad su, naime, 721. godine prije Krista Asirci srušili Sjeverno kraljevstvo ili Izrael, odveli su velik dio pučanstva sa sobom u ropstvo, a na njihovo su mjesto doselili pogane koji će im biti vjerni podanici. Novonadošli pogani s vremenom su poprimili vjeru izraelskih starosjedilaca, ali su i Izraelci u suživotu s njima poprimili neke poganske običaje.

Godine 538. prije Krista kad su se Židovi vratili iz babilonskog sužanjstva i počeli graditi Jahvi hram u Jeruzalemu, nisu dopustili da u tom sudjeluju i Samarijanci. Tada su Samarijanci na brdu Garizimu podigli svoj hram u kojem su štovali Boga jedinoga. Štovali su Mojsija kao zakonodavca i proroka, prihvaćali njegovo »Petoknjižje« kao objavu i očekivali mesijanskog proroka kojega su nazivali Taeb. Između njih i Židova na jugu nastalo je s vremenom takvo neprijateljstvo, da jedni drugima ne bi pružili ni čašu vode. Neprijateljstvo je osobito poraslo kad im je židovski vladar Hirkan 128. prije Krista srušio glavni grad Sihar i porušio hram na Garizimu, kao odmazdu što su u makabejskom ustanku bili na strani židovskih neprijatelja.

Židovi Isusova vremena smatrali su Samarijance krivovjercima i obredno nečistima. Nisu htjeli s njima ni jesti ni vodu piti iz iste posude jer bi se, prema farizejskoj teologiji, time obredno onečistili.

DAROVATELJ VODE ŽIVE

Zgodu s Jakovljeva zdenca donosi samo Ivan u svom evanđelju. (4, 1—15) Međutim, točnim navođenjem geografskih imena i povijesnih okolnosti on pokazuje da se služi predajom koja je oblikovana na temelju zbiljskog događaja i stvarnog razgovora Isusa sa Samarijankom.

Prvi odlomak spominje da je razlog Isusova odlaska u Galileju bilo farizejsko zlurado tumačenje zanimanja za Isusa koje je sve više raslo. Ali je farizeja bilo i u Galileji, pa ovakvo obrazloženje služi kao opravdanje za ugradnju zgode sa Samarijankom u sadašnji kontekst četvrtog evanđelja.

Na ulazu u Sihar bio je Jakovljev zdenac s izvorskom vodom, a nedaleko od njega Josipov grob. Razina se

vode u zdencu tokom godine dizala ili spuštala, ali bunar nije nikada presušio, za razliku od čatrnja koje su sabirale kišnicu pa bi brzo presušile kad dulje vremena ne bi padala kiša.

Kraj tog je bunara prolazio Isus sa svojim učenicima na putu u Galileju. Bilo je oko podne. Isus je svoje učenike poslao u selo da pokušaju nabaviti hrane, a sam je sjeo na bunar da se odmori. Uto dođe neka Samarijanka da zagrabi vode i ponese kući. Isus je zamoli vode da bi se osvježio od naporna puta. Nju je to veoma začudilo, jer je po njegovoj nošnji i govoru znala da je Židov, a znala je, također, da Židovi preziru Samarijance, te da pristojan muškarac ne razgovara s nepoznatom ženom na javnom mjestu. Željela je Isusa kao Židova poniziti što ipak mora od nje, žene, i to Samarijanke, moliti pomoć. Slično kao i Nikodem, ni ona ne shvaća Isusa, ni kamo smjera njegova molba. Samarijanka pod »vodom živom« misli najprije na bunarsku vodu po koju je i sama došla, a kasnije na izvor koji bi taj galilejski »čudak« (Isus je bio iz pokrajine Galileje!) navodno mogao dati, i tako je kao domaćicu osloboditi od svakodnevnog mukotrpnog nošenja vode s izvora do kuće u selo.

U punoj svijesti svoga poslanja Isus kaže da je njegov razgovor s nepoznatom ženom koju drugi rabini ne bi htjeli ni pogledati, pravi dar Božji, te da je On već sada spreman dati vodu živu onima koji u njemu prihvaćaju Božji dar. Zatim govori o vodi koju će dati u budućnosti, vodu od koje se više ne ždni i koja će postati izvor što ključa u život vječni. Šta On time misli reći?

U našem odlomku riječ »piti« dolazi 6 puta; 8 puta riječ »voda«; 8 puta riječ »dati«. Učestalost tih riječi ukazuje na tematsku važnost »vode« koju Isus nudi.

Stari Zavjet naziva samog Boga vodom živom. (Jer 2, 13; 17,13) Slikom vode žive proroci najavljuju mesijansko vrijeme obilnih duhovnih dobara. (Usp. Ez 47,1; Zah 14,8 i dr.) U mudrosnim knjigama Starog Zavjeta mudračeva pouka, nadahnuta Božjim zakonom, nazvana je životnim izvorom. (Izr 13,14) Židovski rabinski spisi nazivaju Mojsijev Zakon živom vodom.

Na temelju ove starozavjetne i rabinske pozadine »voda živa« je Isusova objava koja je nova životna mudrost i novi Božji zakon.

U razgovoru s grešnom ženom, koju su ostali rabini uz to prezirali i kao pripadnicu krivovjernih polupogana, »voda života« je osobno sam Isus ukoliko je životna mudrost i zakon. Osim toga, Isus govori da neće ožednjeti oni koji budu pili te vode što je On nudi, te da će ta voda, koju će On dati u vjernicima, postati izvor što teče u život vječni. Time najavljuje vrijeme Duha Svetoga, poslije Uskrsa, kad će Duh sveti Isusovu objavu u vjernicima stalno posvješćivati i uprisutnjavati. (Usp. Iv 14, 26)

ISUS, SREDIŠTE NOVOG BOGOŠTOVLJA

Žena se čudi (r. 9) što Isus kao muškarac razgovara s njom, nepoznatom. Isus prihvaća njezinu svojevrsnu optužbu (r. 16) pa traži od nje da dovede svog muža s kojim će nastaviti razgovor. Žena priznaje da nema muža, a Isus joj pokazuje da zna i to, kao i cijelo njezino moralno stanje. Uvjerena da je Isus prorok jer zna i ono što običan prolaznik ne bi nikako mogao doznati, skreće razgovor na vjerske stvari, na uobičajene svađe između Židova i Samarijanaca: što, naime, Isus kao prorok kaže o mjestu štovanja jedinoga Boga: je li to Jeruzalem ili brdo Garizim?

Isus potvrđuje da spasenje dolazi od Židova, ali najavljuje da će to pitanje uskoro postati suvišno. Kad On završi svoje poslanje, nastat će nova liturgija, novi blagdani. Neće više biti povlaštenog mjesta za vjerničko iskazivanje časti Bogu jedinome. Istinski klanjaoci neće više biti vezani na materijalni hram i na jedno fizičko mjesto.

U ovom odlomku 10 puta se upotrebljava glagol »klanjati se«, po 2 puta »ova gora«, »Jeruzalem« i »u Duhu i istini«, a 3 puta »dolazi«. Sami izrazi najavljuju glavnu misao: Isus se očituje kao Mesija koji je novi, duhovni hram i zato središte štovanja Boga.

Isus je već najavio da će hram njegova tijela biti razoren (Iv 2, 21), ali ubrzo nakon toga ponovo sagrađen, te će time nadomjestiti svaki rukotvoreni i kameni hram. Kad kaže da će pravi klanjaoci Boga uskoro častiti u Duhu, on ističe da nam se Bog očituje u svome Duhu, pa ga ispravno štuju oni koji su preporođeni i vođeni od Duha. Bogu se klanja u »istini« tko prihvaća njegovu riječ, vrhunski objavljenu u Isusu.

U četvrtom Evanđelju Duh Božji nazvan je Duhom isti-

ne. (Iv 14, 17; 15, 26; 16, 13) Duh uvodi vjernike u istinu koju je Isus donio, on u njima uprisutnjuje Isusove riječi. Zato bogoštovlje u »Duhu i istini« proizlazi iz trajne prisutnosti Kristove među vjernicima. Tako objava koja je u prethodnom odlomku nazvana »vodom živom«, djeluje u srcima vjernika da Boga štuju »u Duhu i isitni«. Svojim životnim djelom, onim što je činio i govorio, Isus nadomješta stari hram i postaje središte štovanja Boga. Bogu se ispravno klanja tko mu se klanja životno povezan s Isusom po krsnoj vjeri, probuđenoj djelovanjem Duha.

Samarijanka s ostalim svojim sugrađanima očekuje Mesiju te izjavljuje da će ih On poučiti u svemu. Isus joj se na to jasno očituje: »Ja sam, koji s tobom govorim.« U prijevodu Duda — Fućak, taj izraz »Ja sam« tiskan je kosim slovima. To je, naime, Ivanov specijalni izraz za Isusov identitet, za njegovo samoočitovanje. Tim izrazom Isus podsjeća na Božju formulu samoočitovanja Mojsiju i prorocima: »Ja jesam« šalje Mojsija da izvede Izraela iz egipatskog sužanjstva; »Ja jesam« u babilonskom sužanjstvu poručuje preko proroka da može promijeniti povijesne prilike te ih vratiti u zemlju djedova; Isus koji za sebe upotrebljava isti izraz »Ja jesam« očituje se kao onaj koji daje sadržaj ispravnom bogoštovlju.

SAMARIJANCI PREPOZNAJU U ISUSU SPASITELJA SVIJETA

Nakon Isusova samoočitovanja, Samarijanka trči u svoj grad da javi sugrađanima koga je našla. (4, 39—42) Osobni susret s Isusom tjera je na misionarsko djelovanje.

U međuvremenu su se učenici vratili i razgovaraju s Isusom o vršenju Božje volje kao o životnoj hrani. Kao što Ga Samarijanka nije razumjela što misli pod »vodom živom«, tako Ga ni učenici ne razumiju što misli pod tim »jelom« vršenja volje Božje.

Doživjevši obraćenje žene i očekujući susret s ostalim Samarijancima, Isus govori palestinsku poslovicu: »Još četiri mjeseca i evo žetve.« Slično govori i sv. Matej (9, 37—38) da Isus podiže oči, ugleda kako mnoštvo dolazi k njemu i kaže da je žetva velika. On se ovdje raduje vjeri Samarijanke i njezinih sugrađana, a učenicima najavljuje da će žeti plodove njegovog duhovnog sijanja. I doista, Djela apostolska u 8. poglavlju izvješćuju o obraćenju Samarije. Zatim navodi drugu palestinsku poslovicu: »Jedan sije, drugi žanje«. Slično se u Starom Zavjetu upozorava da sijač često ne dočeka plodove svoga rada. (Pnz 20,6; Job 31,8)

Proroci Starog Zavjeta, i sam Isus, sijali su sjeme Božje riječi, a Apostoli će u svom misijskom radu žeti plodove. Isus je još za svog povijesnog djelovanja slao Dvanaestoricu da propovijedaju, i oni su se vratili ohrabreni uspjehom. Neki tumači misle da Isus riječima: »Drugi su se trudili, a vi ste ušli u njihov trud« smjera na pokrštenje Samarije u prvim godinama nakon svog Uskrsnuća.

Stvarni misionar Samarije bio je Filip, jedan od Židova rođenih u inozemstvu koji nisu previše naglašavali povezanost s Jeruzalemom. Prema Lukinu izvještaju Petar i Ivan dopunili su Filipovo djelo i tako »poželi« plodove njegova sijanja.

Određena napetost među misionarima od kojih jedni siju a drugi žanju vidi se i u korintskoj zajednici gdje je došlo čak do podvojenosti među vjernicima, a apostoli snažno ističu da su jedni od njih zasadili, drugi zalili, ali je samo Bog dao da uzraste. (1 Kor, 3,6) Isusovo sijanje ovdje uključuje završetak njegova poslanja po smrti na križu i uskrsnuća. Ovdje vidimo važnu Isusovu odliku, da se raduje i nad malim uspjehom i u njemu vidi dostatan smisao svog djelovanja.

Kad su pristigli stanovnici Sihara slušali Isusa, prošli su kroz tri stupnja vjere: ženino svjedočanstvo o razgovoru, siguran znak-čudo po kojem se očituje da je Isus prorok i konačno osobno osvjedočenje: »Ovaj je uistinu Spasitelj svijeta!« Do tog njihovog osvjedočenja dolazi nakon Isusovog dvodnevnog boravka među njima.

Premda po krvnom porijeklu Židov, Isus nije smatrao da bi mu bilo ispod časti s poštovanjem razgovarati s jednom strankinjom i određeno vrijeme proboraviti među strancima. Svojim je postupcima pokazao da zaista daruje »živu vodu« i počinje biti »novi hram« za štovanje Boga »u Duhu i istini«. Samarijanci naslućuju u njemu sveopćeg Spasitelja kakvog svijetu upravo treba. Sigurni su da želi biti na raspolaganju i drugim ljudima kao što je htio biti i njima kroz dva dana.

DA SE PRIZNAJU PRAVA OBITELJI

Obitelj ima svoja prava

Nema sumnje da je obitelj važna ne samo kao kolijevka ljudskog nastajanja, nego i kao prva škola života. Najranija čovjekova iskustva odlučuju o tom da li će mu budućnost biti ispunjena nadom i poletom ili će biti obremenjena strahom i tjeskobom. Ono, naime, što dijete doživljava u obitelji znatno će utjecati na njegovu sposobnost suživota s ljudima.

Taj prirodni zakon razvoja otkrivamo i u svetoj nazaretskoj obitelji koju Crkva slavi i posebnim blagdanom u nedjelju po Božiću. Novi Zavjet nam svjedoči da je taj prirodni zakon razvoja pozitivno utjecao i na ljudski razvoj samog utjelovljenog Božjeg Sina. Isus je kao čovjek bio član jedne obitelji, skroz naskroz zdrav čovjek. On je u suživotu sa svojom majkom Marijom i poočimom Josipom »napredovao u mudrosti, rastu i milosti pred Bogom i ljudima« (Lk 2,52). Očito je, da je u sv. Obitelji vladalo ozračje u kojem se Isus mogao pripravljati za svoj životni zadatak. U njegovoj se obitelji savršeno poštivao Božji zakon, koji bijaše i najbolje jamstvo za priznanje prava obitelji.

Jedan je mladi bračni par bio u radnom odnosu, a imali su malu kćerkicu. Jednog su dana oboje došli u trgovinu dječjih igračaka i zamolili: »Mi smo zbog posla cijeli dan izvan kuće. Dajte nam nešto zgodno za našu malu što će je cijeli dan zabavljati i tako joj oduzeti osjećaj osamljenosti.« Prodavačica se blago nasmiješila i rekla: »Žao mi je, ali roditelja nemamo na prodaju!« Time je jasno rekla da ništa ne može zamijeniti roditeljsku ljubav i prisutnost. Prirodno je pravo djeteta na roditelje i da oni za nj imaju vremena.

Nezamislivo je da bi tako postupili Josip i Marija. Oni su za Isusa uvijek imali vremena i zato je mogao lijepo napredovati kao osoba: »Dijete je raslo i jačalo, napunjujući se mudrošću. I milost je Božja počivala na njemu« (Lk 2,40). Josip i Marija priskrbili su Isusu sve najpotrebnije, a dali su mu i ono najvažnije: sve svoje srce. Zato nam sv. Obitelj može ostati trajan uzor premda su živjeli u sasvim drugačijim vremenima.

Pišući »Povelju o pravima obitelji«, Crkva se nadahnjivala na Svetom Pismu i na primjeru sv. Obitelji. Ako to budu dva trajna nadahnuća i za suvremene obitelji, onda ima nade da će se i u današnja teška vremena izboriti i priznati ta prava svim roditeljima i djeci, a mi se na tu nakanu žarko molimo i u pomoć zazivajmo sv. Obitelj iz Nazareta.

Naši nas biskupi još posebno potiču na molitvu DA ŽENE MUŽEVA ALKOHOLIČARA NE KLONU POD SVOJIM KRIŽEM I DA PRONAĐU PUT K ISCJELJENJU SVOJE OBITELJI.

Alkoholizam je jedno od zala koje najviše razara i unesrećuje obitelji, a najviše kod toga pate žene čiji su muževi alkoholičari. One trpe naročito zbog djece koja uz oca pijanca nemaju vedrog djetinjstva na koje imaju pravo. Budimo s takvim ženama i majkama solidarni, potičimo ih na nadu i u beznađu. Ima slučajeva kad je ustrajna molitva i patnja žene-majke izmolila obraćenje muža-oca pijanca.

Josip ANTOLOVIĆ

Znak sviju vremena

Piše: prof. Radovan GRGEC

Govoreći nedavno o znakovima vremena, rekli smo da je najuzvišeniji znak sviju vremena križ Isusa Krista. Taj znak našeg spasenja i oslobođenja ujedno je znak naše kršćanske pripadnosti i ljudskog udesa.

Značenja i vrijednosti križa za nas ljude i kršćane posebno se sjećamo u ovo korizmeno vrijeme. Križ je utkan u naše ljudsko biće. Kamo god išli, od njega ne možemo pobjeći. Sa sobom ga nosimo i prema njemu upiremo svoje oči zajedno s ostalim suputnicima i supatnicima.

Nedavno smo, u božićnom vremenu, radosno klicali: »Spasitelj je došao!« Djelo našega spasenja i oslobođenja započelo je u Betlehemu, ali je završeno tek na Kalvariji. Uz djetinjsku romantiku jaslica organski je povezana krvava drama križa. Krist nas je otkupio svojom mukom, smrću na križu i uskrsnućem. Otada se njegov križ uzdiže iznad sviju mijena povijesti. I stoga Crkva pjeva: »Oj zdravo, križu, nado sva!« U križu su sve naše boli i stradanja, ali i nadanja, u križu su naši padovi i usponi, naše horizontale i vertikale. Kroz golgotski mrak već se naziru zrake uskrsne sunčane zore.

Na putu prema toj zori valja strpljivo i dostojno nositi svoje svagdanje i izvanredne križeve, boreći se protiv očaja i ništavila, vršeći djela milosrđa i ljubavi. Korizma je vrijeme pokore, posta i molitve, milostinje i obraćenja srca. Isus nas upozorava da ćemo uza se uvijek imati siromahe koji će biti mjerilo našeg ponašanja prema Njemu. Na to nas upozorava i Ivan Pavao II, ističući da je ljubav prema bližnjima, a pogotovo prema onima najpotrebnijima, osnovno zvanje kršćanina.

Danas se mnogo govori o nevolji u svijetu, o ekonomskoj krizi, o gladi i nezaposlenosti. Uz stare i »kronične« siromahe, tu su i »novi« siromasi, žrtve novih privrednih situacija, čiji su društveni položaji i standardi donedavna bili sasvim drugačiji. Njima se katkada posvećuje i više pažnje nego onima koji su oduvijek najbjedniji i najsiromašniji.

Među najbjednijima, kojima je potrebno naše razumijevanje i konkretna pomoć, nalaze se i oni koje drugi ranjavaju, kako je rekao Papa, u njihovim savjestima i uvjerenjima, potlačeni i obespravljeni.

Težak je križ što ga nose svi ti patnici, živeći i životareći bez slobode ili bez kruha. Taj križ nose danas i čitave obitelji, čitavi narodi. On je znak vremena za većinu čovječanstva.

I hrvatski je narod u svojoj povijesti prolazio kroz razne etape koje su na Ksaveru prikazane kao postaje križnog puta. Jest, križ je udes pojedinaca i naroda.

No križ je i naša nada i spas, najuzvišeniji znak sviju vremena. Spasit ćemo se noseći križ koji je istesan po našoj mjeri, za naša ramena. U vlastitim patnjama i u mraku povijesti upiremo stoga svoje oči prema križu Isusa Krista.

Molitva

Srce Isusovo strpljavo i puno milosrđa, učini da budemo milosrdni! Svakome od nas oprosti zlo što ga je koji od nas počinio, oprosti nam što smo se opirali Tvojoj milosti i propustili činiti dobro.

Srce puno ljubavi, oprosti uvrede kojima su ti nanesene najveće boli, a naniješe Ti ih duše Tebi posvećene redovničkim zavjetima ili Tvojim odabranjem za službu oltaru.

Smiluj se obiteljima koje oskvrnjuju, u blato bacaju i pogrđuju sveti sakramenat ženidbe i gaze Zakon Evanđelja, jer ih je zatrovala pohlepa za novcem ili uživanjem.

Smiluj se umišljenima koji sami sebe obožavaju. Ponizi njihovu oholost, svladaj njihovu umišljenost i uznositost blagošću i poniznošću svoga Srca.

Smiluj se narodima koji se bune protiv Tvoje Crkve, protiv Tvoga namjesnika, Rimskog Biskupa. Učini da bude samo jedno stado i jedan Pastir.

Skrušeno i ponižno prihvaćamo sve boli i poniženja sadašnjeg časa da bismo tako bar donekle zadovoljili za svoju nevaljalu prošlost i izrazili Ti ljubav.

Mi se sinovski podlažemo Kraljevstvu Tvoje ljubavi, podlažemo se vjerujući u Tvoju ljubav. Ljubit ćemo Te pridružujući se Tvojim patnjama i Tvojim radostima, jer Ti želiš da Te tako ljubimo.

Presveto Srce Isusovo, neka dođe Tvoje Kraljevstvo! Budi Kralj i središte svih srdaca!

Kardinal Mercier,

Snaga ljubavi

Isus Krist je ljubio sve ljude najvećom ljubavlju, do smrti na križu. Trpio je i poginuo, da spasi nas izgubljene, grešnike svih vrsta. Kristova žrtva na križu ponazočuje se pred nama u sv. Misi, Otajstvu ljubavi. Tko razumije Misu, ne može a da ne ljubi Krista i kao Krist sve ljude, ne može a da se ne žrtvuje poput Krista za sve ljude. Ljubav je skupa, ljubav je svagdanja žrtva, ljubav je križ!

Protestantski pastor Richard Wurmbrand, proveo je u logoru 14 godina. Prije svog obraćenja na kršćanstvo bio je bezbožac. Bio je Židov po narodnosti ali bez vjere. Milost ga je Božja taknula, pa se obratio čitajući Sv. Pismo. Prije sedam godina propovijedajući u katoličkoj katedrali u Friborg-u u Švicarskoj iznio je izvanredan primjer jednoga katoličkog svećenika, koji je bio s njim u logoru. Taj stari svećenik, bijelih vlasi, nastojao je i u logoru svjedočiti za Krista. Govorio je logorašima o Isusu Kristu i Njegovoj spasonosnoj ljubavi prema ljudima. Govorio im je o Isusovoj žrtvi na križu i o svetoj misnoj žrtvi. Tumačio je Evanđelje. Jednom, dok je tumačio Kristovu žrtvu, upadoše stražari unutra, zgrabiše starog misnika i odvedoše ga na mučilište. Kad su ga isprebijali, doveli su ga natrag u sobu. Strašno je izgledao. Lice mu bijaše oblivено krvlju, a tijelo izranjeno bičem od najlona. Učiniše mu slično kao što rimski vojnici učiniše Kristu u Pilatovu dvorištu. Svećenik je ležao nepomično na zemlji i jedva je disao. Njegovi supatnici su se užasnuli promatrajući izranjenog starca, koji nije bio ništa kriv, osim što je govorio o Kristovoj ljubavi. I počeše proklinjati stražare-ubojice. Čuvši njihove riječi pune mržnje na mučitelje, s mukom je izgovorio slijedeće: »Nemojte ih mrziti ni proklinjati. To su naša nesretna braća. Isus je i za njih trpio i umro. Osudimo njihova zla djela, ali za njih imajmo ljubavi i sažaljenja. I molimo za njih. Ljubimo ih, kao što je Isus Krist ljubio one, koji su Njega mučili . . .«

Nakon nekoliko dana, zapovjednik u mučenju tog svećenika, stigao je u istu ćeliju, u istu prostoriju kao optuženik i kažnjenik, ali već drugi čovjek. Obratila ga je zasluga Kristove žrtve na molitvu osuđenika, logoraša, a posebno na molitvu starca svećenika, kojega je tukao. Otvoreno je molio svoje dojučerašnje žrtve za oproštenje i Bogu zahvaljivao na ljubavi i Žrtvi, koju je Krist svjedočio za sve ljude. Našao je Krista, kojega je progonio u velikoj zabludi, zlobi i mržnji . . .

Ljubav daje život, a mržnja zadaje smrt! Na to bi trebalo stalno misliti. Posebno kod sv. mise, Kristove euharistijske Žrtve. Nek nam u tome pomogne izneseni primjer!

Srećko BOŠNJAK

Svetac moli i radi

Piše: Rudolf BRAJČIĆ

Osim zajedničkog ustajanja i lijeganja, te međusobne podjele poslova i izvršavanja zajedničkih zadataka, i-ma u obitelji još jedno više zajedništvo. To je ono zajedništvo koje nastaje na temelju zajedničkih susreta oko stola, u obiteljskim razgovorima, u izljevima ljubavi, u iskazivanjima nježnosti, očitovanjima životnih tjeskoba i nadanja, jednostavno od srca k srcu; zajedništvo koje se stvara u časovima odmora i predaha od poslova te u blagdanskim raspoloženjima.

Tako je i u Božjoj obitelji. Osim vršenja službenih dužnosti i poslova, koji se dnevno nižu i opterećuju nas, u Božjoj obitelji njeguju se osobni odnosi s Bogom, koji se uspostavljaju i razvijaju čitanjem sv. Pisma, slavljenjem Euharistije, primanjem sakramenata, molitvom, u duhovnim vježbama, u razmatranjima i promatranjima božanskih otajstava, u ispitivanjima aktualnog stanja Božjega kraljevstva u našim srcima, itd.

KRŠĆANSKI ŽIVOT JE MISTIČAN I POSLOVAN

Iz toga slijedi da je kršćanski život slojevit. On je i mističan, otajstven, ukoliko se živi u sjedinjenju s Bogom, i poslovan, jer se kršćani bave i zemaljskim zanimanjima, iako je sve to jedan život, nepodijeljen i cjelovit. Kršćanin nije građanin dvaju svjetova, zemaljskog svijeta po rođenju i nebeskog svijeta po krštenju. Niti je pozvan da živi dva različita života. Ipak u njegovu jedinstvenom životu dolaze na vidjelo dva životna oblika, jedan otajstven, koji se sastoji u neposrednom osobnom suživotu s Bogom, i drugi, koji se sastoji u neposrednom suživotu s ljudima i vremenitim poslovima. Svetac je onaj koji savršeno živi otajstven život u Bogu, u sjedinjenju s njim, u osobnoj intimnosti i ljubavi, i ujedno je savršen u odnosima prema bližnjima, savršeno zauzet za svoje zanimanje i zemaljske poslove. Čovjek ne živi samo od kruha nego i od svake Božje riječi; od Božje rije-

či, dakle, i od kruha zemaljskoga.

TO NE MORA BITI JASNO

Nije to uvijek tako jasno. Ako nekoga smatramo dobrim kršćaninom, jer ne psuje, jer se moli ujutro, u podne i na večer, prije i poslije jela, jer nedjeljom i blagdanom ide na Misu, jer se ispovijeda i pričešćuje, jer u korizmi petkom ne mrsi, a ne pitamo da li voli raditi, da li je u poslu savjestan, da li je društven i human, da li pomaže bližnjega i zborom i tvorom, da li se zauzima za pravdu u svijetu, onda pokazujemo da nam nije baš jasno da u kršćanski život spada i rad i poslovnost i zauzetost za zemaljski tijek stvari.

Ako mislimo da je netko dobar kršćanin, jer je dobar radnik, šarmantan čovjek, dobar gospodar, a ne uzimamo u obzir, da li se i kako se pojavljuje pred Bogom, da li je i s Bogom »šarmantan« i intiman, da li zna s njim razgovarati i zalaziti u dubine njegova otajstva — onda se i opet vidi da nam nije baš

jasno da dobroga kršćanina nema bez dobrog molitelja.

NIJE LAKO SPOJITI VREMENSKU ZAUZETOST I MOLITVU

Život u Božjem otajstvu tako je teško spojiti sa životom dnevnih briga, da neki pogrešno misle da je za ostvarenje svetosti potrebno napustiti svijet, skloniti se u pustinju ili kontemplativni samostan, gdje bi se čovjek bavio s Bogom. Drugi opet uzimaju na sebe toliko poslova bez mjere i razbora, da im ponestane i vremena i snage za život u Božjem otajstvu, pa uskoro postanu robovi rada, zarade, novca, težnje za uživanjem i za gospodarenjem nad drugima.

SVECI NUDE RJEŠENJE

Kako riješiti taj problem? Sv. Franjo Saleški upozorava na ponašanje djeteta kao rješenje u toj stvari: »Ponašajmo se u poslu kao djeca, koja se s jednom rukom drže za očevu ruku, a drugom beru plodove s kupina. Sabiramo jednom rukom dobra koja nam pruža zemlja, a drugom se čvrsto držimo Oca, koji je na nebesima. Od vremena do vremena dignimo svoj duh od dnevnih poslova do njega i pitajmo ga, da li mu se sviđa što radimo i kako radimo. Nemojmo nikada htjeti izmaknuti njegovu pogledu u želji da učinimo više. Ako nas on ne vodi za ruku, uskoro ćemo zatajiti.

Drugim riječima: ako se baviš naviklim poslovima, koji ti ne zaokupljaju svu pozornost, za vrijeme svog posla možeš svoje srce i svoje misli usmjeravati na Boga. Ako pak radiš nešto, što te sasvim zaokuplja, tad se od vremena do vremena saberi i pomisli na Boga. Na taj će način Bog s tobom raditi, bit će u tebi i s tobom, te ćeš imati radost u svom poslu.« (Filoteja, III, 9)

URŠULINKA IZ QUEBECA DAJE SVJEDOČANSTVO

Ako se ponašamo prema gornjim uputama, stići ćemo do željenog objedinjavanja života u otajstvu i života u dnevnim poslovima.

Pobožna uršulinka Marija stigla je do toga i dala ovo svjeročanstvo: »Kada duša dođe u stanje sjedinjenja s Bogom, svejedno joj je da li se nalazi u zbrci poslova ili u miru samoće. Svejedno je, jer sve što je dodiruje i okružuje, i sve što joj padne na pamet ne može joj oteti blaženstvo uvijek prisutne Božje ljubavi. Čovjek može govoriti o bilo čemu, može čitati, pisati, ili bilo što raditi, njegovo temeljno raspoloženje uvijek ostaje sjedinjenje s Bogom. U razgovoru i buci svijeta on živi u samoći s nebeskim Zaručnikom. (Svjedočanstvo str. 110.)

ISKUSTVA SVETACA TREBA POPUNITI

Danas se nerado slušaju navedeni recepti svetaca o trenutnom dizanju duše k Bogu za vrijeme posla. Kažu da su poslovi dobra stvar, i ne treba ih posebnim molitvama posvećivati. Međutim, dizanje duše k Bogu za vrijeme posla nije radi posla, da bi posao bio bolji, nego radi nas, da bismo mi bili uvijek sjedinjeni s Bogom, pa i za vrijeme posla. Ipak, prigovor je koristan. Potiče nas, naime, da naše dizanje duše k Bogu za vrijeme posla bude sveobuhvatnije. Treba dušu dizati k Bogu ne samo kratkim mislima na Njega, na njegovu prisutnost i na njegovu ljubav, nego i na dobrotu posla koji vršimo.

Raditi znači surađivati s Bogom Stvoriteljem, sebe kao čovjeka usavršavati i stvarati bolje uvjete života drugima. Misao na to diže i oplemenjuje duh. Neka, stoga, na to misli i filozof koji traži istinu o sebi i o svijetu, i umjetnik koji otkriva skrivene ljepote, i učenjak, koji pronalazi bogatstva prirode, i tehničar koji te zakone primjenjuje za dobro čovječanstva, i radnik koji obrađuje materiju da bude za upotrebu čovjeka, i zemljoradnik koji kopa zemlju, i svećenik koji vrši djelo Božjeg spasavanja svijeta.

MOLITVA LOGORAŠA

Isuse, kad dođeš
u svoje Kraljevstvo,
ne sjeti se samo ljudi dobre volje;
sjeti se i ljudi koji su bili zle volje!

Zaboravi tada njihove okrutnosti i surovosti,
zaboravi njihova zvjerstva i zlostavljanja,
zaboravi njihova nasilja!
Pred očima imaj samo plodove
koji su na nama urodili po njihovim zlodjelima!

Sjeti se tada strpljivosti i hrabrosti,
sjeti se poniznosti i vjernosti,
koju su oni u nama pobudili!

Isuse, učini da plodovi koje smo donijeli,
budu jednom i za njihovo Otkupljenje!

Vječni Krist

STVARNOST ISUSA KRISTA

Stvarnost Isusa Krista povijesno se poklapa s 20 stoljeća kršćanstva, poklapa se sa svakim kršćaninom koji je vjerovao u Krista i prihvaćao Ga. Poklapa se i s nama koji Ga danas ispovijedamo i slavimo kao svoga Kralja. Poklapa se s našom osobnom poviješću, s vijekom koji nam je proživjeti. Mi smo danas svjedoci vjere u Krista, mi smo nosioci te vjere, mi želimo biti apostoli te iste vjere kao što su to bila i dvanaestorica okupljena oko Isusa, kao što je bio Pavao iz Tarza, kao što su bili svi oni koji su evangelizirali Evropu, kao što je bio Franjo Ksaverski, apostol Indije i Japana, i kao što je današnji papa Ivan Pavao II. s današnjim biskupima, svećenicima, misionarima i revnim vjernicima. Svi se mi zalažemo za istoga i jedinstvenoga Krista, njegovu nauku, njegovo djelo, njegovo kraljevstvo. Nije li divno biti solidaran s Kristom i njegovim djelom, nije li sreća moći i smjeti to djelo nastaviti kroz povijest, prenositi ga na buduće generacije? Nije li čast biti duhovno povezan sa svima onima, koji su upoznali Krista, koji su Ga ljubili, koji su mu se predali, koji su za Njega radili, žrtvovali se i za Njega ginuli?

ISKUSTVO VJERE

Iskustvo vjere koja ispovijeda Isusa iz Nazareta koji je bio raspet na križ, uskrsnuo od mrtvih, uzašao na nebo, i sjeo s desne Očeve, koji će doći suditi žive i mrtve, posvjedočeno je već prvim kršćanskim spisima, što su sabrani u Sveto Pismo Novog Zavjeta. Mi te spise čitamo kod svakog bogoslužja, čitamo ih i razmatramo i privatno i javno, upoznavajući tako sve više i dublje tajnu Krista te svakodnevno tako obogaćujemo i svoje kršćansko iskustvo vjere. Isto tako mi čitamo i svete knjige Starog Zavjeta. U njima su zapisani navještaji o Isusovu dolasku, na koji su sveti pisci pripravljali ljudska srca.

KRITIČKO RAZMIŠLJANJE O KRISTU

Kritičko razmišljanje o vjeri u Isusa Krista počelo se pomalo razvijati u kristološkim raspravama i borbama prvih stoljeća kršćanstva. Te su rasprave dovele do jasno izražena kristološkog vjerovanja na saborima u Niceji g. 325. i u Kalcedonu g. 451: »Isus Krist je Sin Božji, istobitan s Ocem; On je kao čovjek iste naravi s ljudima, njima u svemu sličan osim u grijehu. On je pravi Bog i pravi čovjek, no jedna je jedina božanska osoba, druga osoba Presv. Trojstva, koja je nosilac dviju naravi: božanske i ljudske.« Na tom zajedničkom temelju vjere u Krista temeljila su se i sva kasnija teološka razmišljanja o Kristu sve do vremena prosvjetiteljstva, kad se ta struja ljudske misli, osobito u Njemačkoj, usudila predložiti novu sliku o Isusu, suprotnu od one tradicionalne, ustaljene kroz 17 stoljeća. Prosvjetiteljska rasprava o Kristu započela je s Hermanom Samuelom Reimarusom (1694—1768) profesorom orijentalnih jezika na gimnaziji u Hamburgu, a trajala gotovo 200 godina.

Pod udar povijesne kritike došla je ne samo Kristova osoba, njegove riječi i djela, nego i sama vjera u Njega. Oštrom ispitivanju podvrgnuti su svi novozavjetni spisi. Takozvanom povijesno-kritičkom metodom dovedene su u pitanje temeljne postavke tradicionalne nauke o Kristu. Počeo se razlikovati povijesni Krist o kojem, tobože, jedva što znamo, od Krista vjere. Htjeli su se s povijesnoga Krista ukloniti svi tobožnji mitovi. Pa ipak, kako piše talijanski biblicist **Rinaldo Fabris**, nakon te dvostoljetne kristološke oluje koja je zahvatila i evanđeoske tekstove i lik Isusa Krista, danas smo došli do obnavljanja temeljne vjerodostojnosti kako novozavjetnih tekstova, tako i povijesne slike o Isusu. Središnje mjesto i uloga Isusa iz Nazareta i njegova djela idu u korak s kritičkim pristupom evanđeoskim tekstovima.

SREDIŠNJA OSOBA POVIJESTI

Ponovno otkriće Isusove evanđeoske dimenzije naglašava, s jedne strane, njegovu jedinstvenu povjesnost, a s druge strane sili na priznavanje njegova nesmanjenog duhovnog ugleda, koji postaje sve nezaobilazniji za svakog čovjeka.

Mimo Isusa ne mogu više prolaziti ni Židovi, ni musli-

mani, pa čak ni marksisti. Što se marksista tiče, dosta se sjetiti samo nekih kao što su Milan Mahovec, do g. 1969. profesor filozofije na Karlovu sveučilištu u Pragu, Ernst Bloch (1885—1977), filozof nade te zastupnik utopijskog materijalizma, Roger Garaudy, profesor filozofije na sveučilištu u Poitiersu, talijanski marksist Lucio Lombardo Radice te napokon Poljak Lešek Kolakowski, do g. 1968. profesor moderne filozofije u Varšavi. Svi su oni izrekli i napisali začuđujuće lijepih misli o ulozi Krista u povijesti čovječanstva.

Rinaldo Fabris, docent egzegeze Novog zavjeta na Visokoj teološkoj školi sjemeništa Udina i Gorice, s pravom ovako zaključuje svoju vrijednu studiju »Isus iz Nazareta, povijest i tumačenje«: Lice Boga i lice čovjeka postade drugačije otkada se čovjek Isus iz Nazareta predstavio te bio priznat kao Krist i Gospodin, od moćnika propet i ponižen, od Boga uskrišen i uzvišen. Sloboda ljubavi kao najveće ostvarenje ljudskoga bića, objavljena je kao mogućnost i zadatak dan svima i svakome od dana u koji se prorok iz Galileje i raspeti na Golgoti objavio kao Božji Sin te kao brat svakoga čovjeka.«

Nakon ovoga kratkog razmišljanja možemo s Biblijom zaključiti: Krist je jučer, i danas, i uvijek isti, unatoč svim pokušajima da se okrnji njegovo mjesto i uloga u povijesti čovječanstva ili čak silom izbriše i svaki spomen na njega. Svi su ti pokušaji — kako nas uči povijest — osuđeni na propast, a istina o Kristu ostaje dovijeka.

Josip ANTOLOVIĆ

Isuse, božanska sreće

Isuse, božanska sreće,
kakve li ljubavi kad Ti dolaziš,
kad svojim svetim ranjenim rukama
kucaš na moje srce i pitaš me:
»Hoćeš li mi pomoći nositi
ovaj teški križ ljudskih grijeha?«
»Hoću, Isuse!«
Odlučno sam Ti rekla.

Nosit ću ga s Tobom, ako hoćeš, do kraja!
Kakve li božanske radosti
kad tu sreću podijeliš sa svim ljudima!
Kakve li božanske radosti
biti s Tobom, Isuse,
s Tobom nositi križ!
Tebi zahvaljivati, Tebe moliti,
Tebi pjevati, Tebe ljubiti,
ali ne sebično, nego čistom ljubavlju
kakvom samo Ti ljubiš cijeli svijet!

Isuse, osjećam se čudno.
To više nisam ja. Ništa više ne osjećam
osim Tvoga Svetog Duha u sebi.
Hvala Ti za tu božansku ljubav,
hvala Ti za milosrđe!
Pomozi mi da Ti isto tako uzvratim
svojim čistim mislima, riječima i djelima,
čistim bićem svojim. Amen.

Milena IVIN

OVAJ LIJEPI TORANJ SRUŠIO JE VIHOR RATA KOJI JE UNIŠTIO MNOGE CRKVE OD KAMENA I RASPRŠIO ŽIVE ŽUPSKE ZAJEDNICE. OSTALE SU USPOMENE I ŽIVA NADA (gore)

U CRKVI SV. JOSIPA U PRIJEDORU PUNO SE ISPOVIJEDA, OSOBITO ZA BLAGDAN ZAŠTITNIKA ŽUPE I CRKVE. ZATO SU ŽUPLJANI ZA EUHARISTIJSKI KONGRES PRIMILI NA DAR LIK LEOPOLDA MANDIĆA, MUČENIKA ISPOVJEDAONICE, ŽRTVE JEDINSTVA CRKVE (u sredini)

DJECA SU NADA OBITELJI, CRKVE I NARODA, PA SE NAD NJIH ZAZIVA POSEBNA ZAŠTITA SV. JOSIPA (dolje)

SVETI JOSIP

U Bosanskom Novom gdje se Una i Sana u jedno združuju, vlak je krenuo na istok, Sani uzvodno. Tu i tamo ističe se minaret. Bez tog simbola islama ne bih ni znao da sam prispio u Bosansku Krajinu koja se nekoć zvala Bosanska Hrvatska. Taj je kraj od Hrvatske otsjekla i u sandžak pretvorila samo sila turske ćorde. Srce Bosne daleko je odatle, gore u brdima, gdje rijeke izviru.

Moj se put završava u Prijedoru. Nekad je to bila memljiva kasaba i sjedište serdara, a danas privredno, školsko i upravno središte Sanske doline, koje ipak ne može zaposliti sav svijet svoje okolice, pa su vlakovi uvijek puni radnika za Zagreb i dalje na zapad.

Ulazeći u grad još za vidjela, opazio sam nov, vitak toranj pokraj starije jednostavne crkve sv. Josipa. Samo nekoliko minuta pješačenja, i evo me pred crkvom. Vlč. Drago Balvanović upravo je odslužio večernju Misu. Hladno je vani za razgovor. Uđosmo u kuću da nam bude toplije, ali i da album i spomenica dopune ono što riječ ne može ni izreći. Kao i Lika, Krajina je »nepoznata zemlja«. U davno predtursko vrijeme bio je to cvatući katolički kraj, a danas je tu katolički živalj u manjini. Ratovi uvijek znače razaranja i stradanja, pa su i tu razorene, raseljene i dokinute mnoge župe u tursko vrijeme, a i u nedavnoj prošlosti drugog svjetskog rata. Ono što je ostalo, nastoji se obnoviti i dalje svjedočiti svoju vjeru svima koji su iskrena srca i otvoreni za istinu. U tome daje svoj prinos i župa sv. Josipa u Prijedoru. Za blagdan Isusovog Poočima vidi se da je vjera u katolika živa, i da se sve više oživljava na onom bitnom: povezanost s Bogom, život u milosti. U Prijedoru je to i zahtjev zbog prilika: Vjera se proživljava u obitelji, crkva se doživljava u obitelji, i sv. Josipa štuju kao Glavara Sv. Obitelji. Na oltarnoj slici prikazan je za-

U PRIJEDORU

jedno s Marijom i Isusom bez kojih ni on nebi bio ništa, a kamoli mi. Za njegov blagdan skupi se puno svijeta i crkva najednom postane pretijesna, ali o masovnosti s prizvukom triumfalizma nema govora. Ispovijed, Misa, Pričest, zavjeti, blagoslov manje djece; tiho i pobožno druženje s Bogom, radost koja iznutra jača, strpljivost koja mnogo podnosi, vjera koja se životom svjedoči. Tako se uči u »školi« sv. Josipa u Prijedoru, gdje se Josipovim imenom ponose mnogi muškarci.

Katolici su uglavnom radnici, zanatlije i intelektualci. Brakovi su im čvrsti unatoč razdvojenom životu muža i žene zbog posla daleko izvan kuće. Neke mlađe obitelji ponose se i s petero djece, a narod se može ponositi njima. Njihova je budućnost! Dosta se sačuvala i ponovno se uvodi obiteljska molitva. Tome je pridonijelo i »hodočašćenje« kipa Žalosne Gospe i Sv. Josipa od kuće do kuće, da se obitelj pred njima moli i uči moliti baš kao obitelj. S Crkvom je povezano 366 obitelji i većina ih prima neki vjerski list kao nadopunu vjerske informacije i formacije. Mladi su svoju vjeru produbili osobito na duhovnim vježbama, a na NEK u Mariju Bistricu išli su iz Zagreba pješke. Ipak, oni su više spremni primiti u intimi nego u javnosti razdraganog mnoštva. Sakramentalni život vezan uz »devet prvih petaka« snažnije se provodi u ciklusima da se izbjegnu mjeseci najljuće zime. Novi toranj uz staru crkvu visok 37 metara s križem na vrhu visokim 2 metra, jasno pokazuje kamo nas vodi krstionica koja je u temelju tornja i crkve: sa zemlje u nebo! S Isusom, Marijom i Josipom!

TINO

NOVI TORANJ, STARA CRKVA, NOVI ŽIVOT NA STAROME TLU KRSNE KUPELJI KOJA JE U TEMELJU CRKVE

ŽUPNA ZAJEDNICA JE MALA, ALI ŽIVA. TO DOKAZUJE I ZANIMANJEM ZA CRKVENO PJEVANJE (gore)

NA BLAGDAN SV. JOSIPA OKUPI SE NAROD IZ PRIJEDORA I DESETAK SUSJEDNIH ŽUPA. CRKVA JE POSTALA KRAJEVNO SVETIŠTE I PROŠTENIŠTE ZAŠTITNIKA SVETE CRKVE (dolje)

U novoizašloj knjizi katehetskih priručnika 25 ima jedna rečenica koja nas je podosta zbunila. Kaže se: »Živi li razvedena osoba u crkveno-pravno nevaljanom braku, a u savjesti je uvjerena da je njezin prijašnji brak bio nevaljan, smjela bi (nakon poštene odluke savjesti) odgovorno primati sakramenat pomirenja i pričest samo ako su istodobno ispunjeni slijedeći uvjeti...« Nabraja se pet uvjeta. Ali tko, nakon neuspjelog braka, u drugom braku koji sada živi sretnije, neće biti uvjeren da mu je prvi brak »bio nevaljan«? Toliki tako misle. Znači, toliki u drugom braku mogu sasvim mirne savjesti ići na sakramente kao da se nije ništa ni dogodilo? A što je onda s prvim brakom? Što s rastavom? Što sa sakramentom ženidbe? Onda se mi koji se trudimo biti vjerni u braku ništa ne razlikujemo od takvih koji su upropastili svoj prvi valjano sklopljeni brak u Crkvi i sada žive u drugom braku, a sutra će, možda, živjeti u trećem i četvrtom?

Je li Crkva zaista tako postupila?

Mladen i Vesna

Smiju li na sakramente?

Piše: Ivan FUČEK

Vi ste bračni par koji se trudi da vjerno živi svoj sakramenat, unatoč krizama i poteškoćama koje mogu naići, i od kojih gotovo ni jedan brak, bar u neko doba svog postojanja, nije posve pošteđen. Zato s pravom postavljate takva pitanja.

Očito je, i vi to ispravno lučite, da se u pitanju radi samo o jednoj točno određenoj vrsti brakova. Ili jedno ili oboje bili su prije vjenčani u Crkvi, dakle, primili su sakramenat ženidbe. Bez obzira sada, koji su bili razlozi da su se rastavili, stupili su u novu vezu i sada u njoj žive. Ta je veza samo civilna, nije i ne može biti crkvena jer su crkveno, tj. sakramentalno, vezani uz prijašnjeg partnera. U tim se osobama, skoro redovito nakon stanovitog vremena novog suživota, javlja želja da i oni, kao i njihovi kolege i kolegice iz zakonitih crkvenih brakova, pođu na sakramente. Ta se želja može probuditi zbog obzira prema drugima, zbog djece koja se čude što roditelji ne pristupaju sakramentima, ali može biti i javljanje nostalgije za izgubljenom čistoćom duše koju su nekad imali.

Mogu li poći na sakramente? Najprije to pitanje, a kasnije ćemo se osvrnuti na ono da su u savjesti uvjereni da im prijašnji brak nije bio valjan. Mogu li, dakle, ići na ispovijed i pričest? Što o tome kaže najnovija nauka Crkve?

Papa Ivan Pavao II, koji gotovo najveći dio svojih govora posvećuüe obiteljima i njihovim problemima, u dvije Pobudnice izričito o tome govori. Najprije u Pobudnici »Obiteljska zajednica« (1981) u br. 84. kaže:

»Svakidašnje iskustvo, na žalost, pokazuje da oni koji su se odlučili na razvod gotovo imaju u vidu sklapanje nove veze, dakako bez katoličkog vjerskog obreda. Budući da se radi o zlu koje poput drugih zala, sve šire zahvaća i same katoličke sredine, s tim problemom se valja suočiti neodložívo i s najvećom skrbi.«

Malo niže Papa nastavlja s time kako Crkva »ponovo potvrduje svoju stegu, zasnovanu na Svetom Pismu, prema kojoj ona ne može euha-

ristijskom zajedništvu pripustiti razvedene i ponovno oženjene. Oni su sami sebe učinili nesposobnima da pripadaju euharistijskom zajedništvu, jer je njihovo stanje i njihov životni položaj u objektivnoj suprotnosti sa zajedništvom ljubavi između Krista i Crkve, što je označeno i uprisutnjeno u euharistiji.

Postoji još jedan, izrazito pastoralni razlog: Ako se te osobe puste euharistiji, vjernici bi bili uvedeni u zabludu i krivo bi shvaćali nauku Crkve o nerazrješivosti ženidbe«.

U nedavno objavljenoj pobudnici »Pomirenje i pokora« (1984) u br. 34 papa Ivan Pavao II. ponovno se vraća istom problemu rastavljenih i ponovno samo civilno oženjenih, jer to ne mogu crkveno, ili koji »zajedno žive nepravilno«. Ti ponekad pokazuju želju za sakramentima, »ali (koji) su u tome spriječeni osobnim uvjetom u kontrastu sa zadacima koje su slobodno preuzeli pred Bogom i Crkvom«.

Dva su načela koja u tom slučaju dolaze u obzir, kaže Papa. Jedno je načelo »milosrđa« koje Crkva ima prema takvim parovima, a drugo je načelo »istine«, prema kojemu »Crkva ne može nazvati dobrim što je zlo i zlim što je dobro«. Vodeći se ovim načelima, »crkva može samo pozivati svoje sinove koji se nalaze u takvim bolnim situacijama da se približe božanskom milosrđu drugim putovima, mimo sakramenata Pokore i Euharistije, dok ne ispune uvjete za njihovo primanje«.

Koji su to »drugi putovi«? Papa ih spominje na oba mjesta koja smo naveli: da sudjeluju u životu crkvene zajednice slušanjem Božje riječi, prisustvovanjem misnoj žrtvi, ustrajnom molitvom, dobrim djelima (karitasom), odgajanjem svoje djece u vjeri, životom u duhu pokore, molitvom da im Bog pomogne da izađu iz te situacije. To znači »spremati put za puno pomirenje u trenutku koji samo Providnost poznaje«. Ostaje ipak pitanje, koliko su parovi u takvom braku ili zajedničkom životu spremni da upotrebljavaju ova sredstva približavanja Bogu?

To što je do sada rečeno, objektivni je red stvari, objektivna nauka Crkve, objektivna istina. Time se ne isključuje da neki takav par može biti u »nesavladivom neznanju« o tome kada traži sakramente, ili u »dobroj vjeri«. To se može danas lako dogoditi uslijed općeg mentaliteta koji se širi, »a protivan je crkvenoj nauci, a ponekad i uslijed netočne poduke ili krivog savjeta duhovnika, koji su, možda, više poneseni načelom »milosrđa« prema takvim parovima negoli načelom »istine«, o čemu govori papa Ivan Pavao II.

A sada se osvrnimo i na poseban slučaj, koji ste naveli, prema autoru dotične knjige: Osoba koja živi u nevaljanom braku, »a u savjesti je uvjerena da je njezin prijašnji brak bio nevaljan, smjela bi (nakon poštene odluke savjesti) odgovorno primati sakramenat pomirenja i pričest...« Nakon toga slijede u knjizi razlozi.

Na to je pitanje odgovorio naš kardinal Franjo Kuharić u »Službenom vjesniku nadbiskupije zagrebačke« (1984), str. 306, rekavši da ni to »iznimno pastoralno rješenje za neke crkveno vjenčane parove pa rastavljene i opet civilno oženjene obzirom na primanje svetih sakramenata ispovijedi i Pričesti... nije u skladu s naukom Crkve kako je izražena u pobudnici 'Obiteljska zajednica'. Ona, naime, jasno kaže: 'Crkva ipak ponovno potvrđuje svoju stegu, zasnovanu na Svetom pismu, prema kojoj ona ne može euharistijskom zajedništvu pripustiti razvedene i ponovo oženjene'« (br. 84). Važno je znati da Papa tako naučava, slijedeći predaju Crkve, pošto je u istoj Pobudnici prije toga jasno razlučio tri slučaja takvih parova, a treći je upravo onih »koji često, prema svojoj savjesti, imaju subjektivnu sigurnost da njihova prethodna ženidba, nepopravljivo razorena, nikada nije bila valjana« (FC 84). Papa ne kaže, kako čitati u toj knjizi, da bi onda takva osoba »smjela (nakon poštene odluke savjesti) odgovorno primati« sakramente. Naprotiv, kako smo naveli, Papa potvrđuje, nauku Crkve«, luči milosrđe od istine, i potiče pastire duša da takvima »pruže pomoć« i da za njih velikom ljubavlju »sve učine da se ne osjećaju odijeljenima od Crkve«.

Papa dalje ne ulazi u pitanje »proglašavanja ništetnosti« prvoga braka i slično, za što se takve osobe, ako su u to uvjerene, moraju u savjesti pobrinuti prije negoli udu u drugu vezu. Ovdje ne ulazimo u slučaj kad neka osoba ne bi preko crkvenog suda nikako mogla dokazati nevaljanost prijašnje ženidbe, a u to je uvjerena. Neka se tada osobno obrati svome mjesnom biskupu za savjet.

Sveti Benedikt i njegovo djelo

Piše: Stjepan KUZMIĆ

Sv. Bazilije smatra se »ocem redovništva«, a sv. Benedikta možemo s pravom nazvati »ocem zapadnog redovništva«.

Benedikt je rođen u talijanskom gradiću Norcia oko g. 480, a umro je u Montecassinu oko g. 547. Grgur Veliki posvećuje mu cijelu drugu knjigu svojih »Dijaloga«, i iz nje najviše saznajemo o Benediktu. Kao mladić studirao je u Rimu književnost i pravo. Tu se sukobio s razvratnim i nemoralnim životom tadašnje rimske mladeži. To ga je kao čestita mladića veoma potreslo i on ubrzo odlučuje da se posveti strogom pustinjačkom životu. Zajedno sa svojom sluškinjom pođe u Affile, predio udaljen od Rima šezdesetak kilometara. Tamo naiđe na nekoliko osoba koje su se povukle u osamu s istim ciljem kao i on. Tu se posveti molitvi i askezi. Kad se njegovoj sluškinji dogodila nezgoda te je razbila neku kuhinjsku posudu, Benedikt je u hipu posudu iscijelio, kao čudom. Glas o tome, kao čudu, brzo se raširio, pa su počeli dolaziti mnogi posjetioci. To ga je nagnalo da se povuče u potpunu samoću u Subiaco, uz nekadašnju Neronovu vilu. Za nj je tamo saznao redovnik Roman koji ga je doskora obukao u pustinjačko odijelo, i dnevno mu donosio hranu u spilju.

ODUŠEVLJEN STROGOŠĆU, POBJEĐUJE NAPASTI

Oduševljen strogošću istočnjačkog redovništva, počinje i on provoditi strog život usprkos čestih đavolskih napasti. Osobito su ga mučile nečiste napasti, pogotovo kad se sjetio razvratnog života rimskog svijeta. Jednom zgodom, ne htijući popustiti napastima, baci se u trnje od kupina. Prema legendi, kasnije su zagovorom sv. Franje Asiškog na tim kupinama procvjetale ruže, kao uspomena na Benediktovu junačku borbu i pobjedu nad nečistim napastima.

Dobro je to znati, jer mnogi misle da sveci nisu nikad imali napasti. Međutim, i njihovim je tijelom tekla »vruća krv«, i oni su se, morali boriti s mnogim i teškim napastima, ali su ih i pobjeđivali.

REFORMIRA STARO I PODIŽE NOVO

Tri je godine Benedikt živio u savršenoj samoći, dok ga ne otkri jedan svećenik i neki pastiri. O njemu se počeo širiti glas kao o svecu. Jedna ga zajednica monaha uze za opata, ali je Benedikt ubrzo morao tu zajednicu napustiti, jer se monasi nisu dali reformirati.

Druga jedna zajednica bila je spremnija i poučljivija te se prepustila njegovu vodstvu. On ostaje trajno vjeran idealima istočnjačkog redovništva s kojim se upoznao već u djetinjstvu, jer je u njegovu kraju bilo samostana s pustinjacima, a čitao je i spise pustinjskih Otaca.

Broj njegovih učenika brzo je rastao. Benedikt osniva 12 samostana i svakom samostanu određuje poglavara, a on vrši nadzor nad svima. U trinaestom samostanu gdje je on sam bio poglavar, držao je novake i one kojima je najpotrebnija osnovna formacija.

U nekoliko je godina doživio velik uspjeh, no, ubrzo se pojavila i zavist mjesnog klera, pa je Benedikt morao

napustiti Subiaco. Njegovo novo boravište bijaše Montecassino. U staro pogansko svetište Casinum, na Apolonovu žrtveniku, sagradio je kapelicu u čast sv. Ivanu Krstitelju, a Jupitrov i Apolonov hram pretvorio u oratorij i posvetio ga sv. Martinu biskupu. Izbor ove dvojice svetaca govori o idealu njegova monastičkog života: samoća samostana i pastoralna aktivnost samostanaca. Učenici mu u svemu puno pomažu.

LJUBITELJ SIROMAHA I POTLAČENIH

Kao godina osnutka samostana u Montecassinu uzima se g. 529. Benediktovom brigom sagrađen je samostan, a još veću brigu posvećuje Benedikt duhovnoj formaciji monaha. Daje se i na evangelizaciju dotad još poganskog stanovništva u okolici, a preuzima i duhovno vodstvo ostalih redovnika. Njegove savjete rado slušaju i mnogi od onih koji inače ne ovise o njemu. O njegovoj ljubavi svjedoče svi bez razlike. Posebno ljubi siromahe i potlačene. Premda je daleko od svijeta, svojim visokim duhom prati zbivanja u svijetu. U vezi je s najutjecajnijim ličnostima svoga vremena, pa čak i s Totilom, kraljem Gotā, kojega je oštro prekorio zbog počinjenih zločina.

PROREKAO SVOJU SMRT

Nešto prije svoje smrti sv. Benedikt je doživio utjehu vidjevši dušu svoje sestre sv. Skolastike, kako u obliku goluba uzlazi u nebo, i to samo nekoliko dana poslije njihova posljednjeg razgovora na obroncima Montecassina. To viđenje također govori o njegovom prisnom sjedinjenju s Bogom.

Prorekao je i svoju smrt. Šest dana prije preminuća govori učenicima da otvore grob u kojem je odnedavna ležala sv. Skolastika, njegova sestra. Kad je znatno oslabio, zatražio je da ga odnesu u oratorij, gdje je, podržavan od svojih monaha, stojeći primio presveto Tijelo i u molitvi predao dušu Bogu.

Pavao VI. ga je u Montecassinu 24. listopada 1964. proglasio zaštitnikom Evrope.

OTAC I ZAKONODAVAC

Benedikt je poput Abrahama, »otac mnogih naroda« i zakonodavac poput Mojsija, a Montecassino je »novi Sinaj«. Premda on Pravilo koje je napisao u Montecassinu naziva »programom za početnike«, ono je uistinu odgojilo mnoge velike svece: Bedu Časnog, Bonifacija, Romualda, Grgura VII, Bernarda, Gertrudu, Matildu i druge. Njegovo je Pravilo jednostavno postalo uzor za sva kasnija pravila redovničkog života na Zapadu, a na njemu su se nadahnjivali čak i mnogi laici. Evangelizacija mladih naroda Evrope od 6. do 12. stoljeća nezamisliva je bez duhovnih sinova i kćeri sv. Benedikta, a njegovo pravilo: »Moli i radi!« pripitomilo je »divlje« narode i krajeve, a Evropu do danas učinilo najnaprednijim dijelom svijeta. Tjelesni rad cijeni kao sredstvo protiv dokolice, razvijanje naravnih darova kao put za stvaranje potrebnih sredstava za život, intelektualni rad cijeni kao put za rascvat ljudskog duha i podlogu za zreliju molitvu.

TRAŽI HEROIZAM, ALI IMA SMISLA I ZA SLABE

U Pravilu Benedikt jasno razlikuje bitno od nebitnog. Svi su pozvani da traže i zadobiju Boga u Isusu Kristu; svi se moraju odricati svoje sebičnosti, i u poslušnosti, sve do heroizma, živjeti vjerni Bogu i u bratskoj ljubavi. No benedikt pokazuje veliko razumijevanje prema slabima, bolesnima, da ih izliječi i ojača.

I HRVATI IM DUGUJU ZAHVALNOST

Počeci hrvatske kršćanske kulture i uljudbe usko su vezani uz benediktance, osobito u južnim krajevima. Hrvatski velemože i kraljevati, osobito Trpimir, Petar Krešimir IV. i Dmitar Zvonimir cijenili su rad benediktanaca, pa se broj njihovih samostana od 9. do 11. stoljeća popeo na stotinu. Razlozi njihova kasnijeg slabljenja i iščezavanja veoma su raznoliki. Stranci na hrvatskom prijestolju nisu ih voljeli jer su benediktanci bili nosioci hrvatskog duha i samobitnosti.

Većina benediktanskih samostana podignuta je na hrvatskom jugu, gdje su polako pokrštavali hrvatsku dušu. U unutrašnjosti i na sjeveru su rjeđi. Zidani spomenici svjedoče o njima kao vrsnim graditeljima, a bavili su se i poljodjelstvom. Narodni vladari su ih koristili i u diplomatskoj službi, a sami su se posvećivali najviše evangelizaciji služeći se u službi Božjoj staroslavenskim jezikom i glagoljicom kao pismom, karitativnoj i socijalnoj skrbi, pa čak i medicini.

Vodio me križ

Piše: Mihovil MINOR

Sjećajući se djetinjstva i mladenaštva, ne bih mogao reći da su to bili lijepi i bezbrižni dani. Često su to bili gorki dani, pomiješani suzama, strahom i nesigurnošću.

Rođen sam u velikoj obitelji. Bilo nas je puno djece. Majka je uvijek bila boležljiva i slaba. Zbog toga sam bio potišten, jer sam joj bio privržen. Budući da sam bio najstariji, htio sam joj pomagati u odgoju ostale braće. Trpio sam i suosjećao s njom u njezinim svakodnevnim patnjama i tegobama.

U obitelji nije vladao sklad i razumijevanje. Vladala je sila jačeg, snaga jačih ruku i mišica. Bilo je svakodnevnih psovki, grdnji, namrštenih lica i huljenja na Gospodina Boga i na sve što je drugima bilo najsvjetlije i najdraže. Za nas djecu nije bilo obiteljske topline i ljubavi. Bilo je mnogo neprospavanih noći i bježanja iz kuće.

Majka je s nama djecom bila zasebni svijet, bez prava, s mnogo obaveza i dužnosti. Borila se da nas prehrani, jer tada nije bilo dovoljno ni hrane ni odjeće.

U svojoj 13. godini odlučio sam izmijeniti svoj život. Pomišljao sam na bijeg od kuće. Bojao sam se: kako ću i kamo ću, jer sam bio slab i neiskusan. Svašta sam pomišljao i sanjario. Sreća je bila što sam znao moliti, kako nas je potajno učila naša dobra mama. Učila nas je moliti se Srcu Isusovu, sv. Josipu, Majci Božjoj, Sv. Duhu te dušama u čistilištu. To me spašavalo i dalo mi snage da krenem u svijet, ali pravim putem. Utjecao sam se svojim zaštitnicima.

Jedna arapska poslovica kaže: »Gospodin Bog piše ravno i po krivom putu«. U to sam se uvjerio. Koga Gospodin vodi taj se ne može izgubiti.

Nije mi preostalo drugo nego da krenem u nepoznato. Krenuo sam s malim zavežljajem na ramenu, bosih nogu, bez novca, pa kako Gospodin bude dao. Bio sam odlučan: više se ne vraćam u roditeljski dom. Plakao sam i molio: »Duše Presveti, vodi me svojim putem. Ne daj da propadnem. Pomozi majci i braći! Zbogom moje drago selo, polja i šume, zbogom moja braćo i cijeli kraju!« U sredini sela stao sam pred križ i prošaptao: »Isuse, ne daj da propadnem, daj da dodem u dobre ruke!« Mahnuo sam posljednji put raspetom Isusu i brzo nestao iz sela, bojeći se da me ne otkriju i ne podu za mnom u potjeru.

Išao sam preko trnja i tvrdih gruda zemlje, nogu izranjenih i krvavih. Ogledao sam se da vidim da li me tko prati. Konačno sam stigao do glavnog druma. Kamenje bode, ali ne marim za to. Idem naprijed, sigurno i odvažno. Osjećao sam se snažnim, iako sam bio gladan, slab i iscrpljen, a nadasve u brizi za majku i braću koja će bez mene još više trpjeti i stradavati od očeva bijesa. Molio sam za sve njih. Put je bio dugačak i nepoznat, a za mene, seljačko dijete, izgledalo je to kao kraj svijeta. S nepovjerenjem sam gledao ljude i svakoga se bojao. Izbjegavao sam žandare.

Gladan i umoran od putovanja po vrućem proljetnom suncu, došao sam do jednog drveta i tu sjeo da odahnem. Naslonjen na drvo, začas sam zaspao. Ne znam kako sam dugo spavao. Kad sam se probudio, spuštao se mrak. Bio sam predaleko od sela da se vratim, a nisam znao kamo dalje poći? Počeo sam se plašiti. U taj čas opazim kola sa sivim konjem. Idu ravno prema meni. Kad su došla do mene, čovjek me iz kola upita odakle sam i kamo idem. Šutio sam. Bojao sam se da mu išta određeno reknem. Kad je vidio da nisam iz onoga kraja, uhvatio me za ruku i bacio me u kola. Na svoje zaprepaštenje opazim da u kolima leže pijani cigani. Spopao me strah. Vozač ih upozori da pripaze na tog malog lutalicu kojeg je ubacio u kola, udari konja i kasom krene naprijed. Cigani su se pomalo

smijuljili. Čuo sam jednog kako govori ženi: »Dobar ulov, tome se nismo ni nadali. Treba samo paziti da nas ne otkrije.« Dali su mi nešto da pojedem, jer već par dana nisam jeo te sam bio gladan i iscrpljen. Kad smo došli do nekog mjesta, opili su se do kraja. Mene su naizmjence čuvali da im ne izmaknem, veseleći se dobrom materijalu kojeg će jednog dana i te kako unovčiti.

Uvidio sam stupicu u koju sam upao. Što sam mogao nego se u tišini svoga srca moliti svojim svetim zaštitnicima, pa što Bog da!

Pobjeći nisam mogao. Osjećao sam se kao osuđenik na gubilištu, kao utopljenik usred valova. U svakom slučaju, radije bih bio i utopljenik nego slijepa i hroma ciganska žrtva.

I dok sam u smrtnoj stisci razmišljao što mi se može dogoditi, kako će me sigurno osakatiti, dotle je moja majka danonoćno molila, plakala i postila. Molila se Duhu Svetom da me ne snađe kakvo zlo, da ne izgubim život i da joj se javim bilo otkuda, samo da sam živ.

Cigani se, kao što rekoh, svi ponapiše do kraja, a bili su i naoružani. Počela je lijevati kiša. Putujući šator nije nas štitio. Bili smo mokri do kože. Drhtao sam od hladnoće i straha. Na glad više nisam mogao ni misliti.

Kad su cigani vidjeli kako izgledam, bacili su na mene mokre dronjke i samo mi je glava malo virila napolje, dvojica sjedoše uz mene, i da sam htio, ne bih mogao pobjeći. Budući da smo dolazili u jedno selo, bojali su se da ne počnem vikati i da ne pokušam iskočiti iz njihovih kola.

Svom žestinom tjerali su konja, da što prije izađu iz sela, jer je bilo ljudi koji su promatrali što se to u mraku događa. Cesta je bila mokra i blatnjava, a konj je već pomalo malaksao. Počeli su udarati to siromašno živinče, dok nije zateturalo od slabosti i zajedno s kolima odletjelo u veliki jarak pun vode. Kola su se prevrnula, ali nitko od nas nije stradao. Bili smo potpuno mokri. Skupiše se ljudi oko cigana da im pomognu izvući kola. Mene su cigani još više pokrili krpama i kanili me onako s krpama baciti u kola. Neki seljaci ipak opazište da se tu nešto krije i navališe na cigane da im pokažu što to imaju u krpama. Nasta prepirka, seljaci zaprijetiše batinama i na kraju jedna ciganka otkrije tajnu. Cigani tada navališe na nju, a mene seljaci izvukoše iz krpa i oslobodiše.

Te me noći dobri ljudi zadržaše kod sebe. Nahranili su me, odjeća mi se osušila, i tu sam noć prespavao u toplom. Ujutro me uputiše kuda da idem da ne naiđem opet na cigane.

Bilo je nedjeljno jutro. Pomolih se kako me je majka naučila, dobih doručak i jedne prilično dobre cipele. Tada krenuh opet u nepoznato. Bojao sam se da opet ne sretnem cigane. Pred očima mi je lebdjela slika ciganskog bogalja koji na raskršćima puteva i po hodnicima željezničkih stanica moljaka dar od prolaznika i tako uzdržava cigane.

Drugi dan predvečer stigoh u jedno veće, bogatije naselje. Na raskršću je stajao veliki križ, a pod križem Marijin kip. Stao sam ne znajući kojim putem da krenem. Sjetio sam se križa iz svog sela i svog nijemog oproštaja s njim. I sada se pomolih Isusu i Gospi da mi pomognu odabrati put kojim ću krenuti dalje. Rekao sam: »Isuse, zažmirit ću i okrenuti se tri puta. Kada stanem, tim putem ću krenuti.« Tako sam i učinio. Okrenuvši se tri puta pošao sam na onu stranu kamo sam ostao okrenut, uvjeren da je to volja Božja.

Već se počelo mračiti. Opet sam došao do nekog raskršća i sjeo sam kraj puta žalostan. Naiđe tuđa neki dobar čovjek i upita me odakle sam i kamo idem. Ispričam mu kratko svoje jade i nevolje, sav u suzama. Taj čovjek bio je pravi Samaritanac. Primio me za rame i upitao me: »Dečko, bi li pošao sa mnom, mojoj kući?« Bez razmišljanja, jedva sam od suza progovorio: »Hoću!«

Uveo me u svoju kuću. Odisala je kršćanskim duhom, i kod njih sam dugo ostao. U čovjeku sam našao dobrog oca, a u njegovoj ženi dobru majku. Nisu imali svoje djece, a bili su veoma imućni. Živjeli su u slozi i ljubavi. Nisam od njih čuo ni psovke ni ružnih riječi. Redovito se išlo na Misu i sakramente. Nakon godinu dana, kada sam se već dobro snašao, javio sam se majci, ali da nitko ne zna odakle. Znao sam da će joj odlanuti kad sazna da sam živ i zdrav, a i meni je bilo teško jer je zbog mene još više trpjela.

Vrijeme koje sam proveo kod tih ljudi, bilo je ispunjeno radom, molitvom i sazrijevanjem za buduće stvari koje sam naslućivao u dubini svoga srca.

(Nastavlja se)

MISIJE

Uređuje: Juraj GUSIĆ

MISIJSKA NAKANA APOSTOLATA MOLITVE

Radnici iz trećeg svijeta

Evo kako jedan pisac izražava mučno stanje radnika iseljenika iz Trećeg svijeta, tj. iz Azije i Afrike, iz nerazvijenih zemalja: »Nagomilana bijeda, fizička patnja, bolest, siromaštvo, kiša, vjetar koji drma daskama, lokve koje teku pod vratima, strah od policije, mračnost, neljudsko boravište, bol, bol svagdje...« Te su tvrde riječi, nažalost, često istinite.

Radnik u tuđini mora se prilagoditi često sasvim drukčijim uvjetima i načinu života toga kraja, a u isto vrijeme ne smije i ne može zaboraviti svoj narod i vlastitu kulturu. Teškoće su još veće kad je iseljenik ujedno i bjegunac iz vlastite domovine. Danas ima na svijetu više od 10 milijuna takvih koji su pobjegli ili istjerani iz vlastite domovine — jer im dostojan ljudski život onemogućuju ili strani zavojevači (koji se proglašuju »oslobiteljima«) ili domaći upravljači države. I to se događa danas, kad su se toliki gotovo uprskali govoreći o ljudskim pravima, slobodi, jednakosti: milijuni ne mogu opstati u vlastitoj domovini!

Žene radnice u tuđim zemljama još više osjećaju zapostavljenost, izrabljivanje, izoliranost, diskriminaciju. Sve se te teškoće povećavaju, ako su još i majke. Imaju odgovornost i muku da djecu odgoje u duhu, predajama i vjeri svoga naroda, a u školama gdje žive njihova djeca, dakako, toga ne dobivaju.

Papa Ivan Pavao II. sa žaljenjem je istakao (22. 11. 1984.) još jedan problem. Znanstvenici iz Trećeg svijeta odlaze u bogatije zemlje, jer u svojoj domovini nemaju znanstvenih, tehničkih i drugih mogućnosti za svoj rad. Tako svojom stručnošću ne pridižu (kulturno, privredno, politički) svoju, nego stranu zemlju. A njihova vlastita domovina ostaje zato i dalje u stanju podčinjenosti i ovisnosti.

Božje zapovijedi su norme za čovjekovu sreću. Vidimo kako se čovječanstvu strašno osvećuje nepriznavanje tih Božjih normi. Milijarde se bacaju za oružje, za ubijanje (i nerođenih i odraslih), za »poljepšavanje« (kozmetika) i za kojekakve besmislenosti, dok svijet sve više pati. A da su ljudi više ljudski, svima bi na ovoj Božjoj zemlji moglo biti i dobro i lijepo.

Za Crkvu je važan cijeli čovjek i sav njegov život, »čovjek s tijelom i dušom, srcem i savješću, razumom i voljom«, poručuje nam Crkva sa zadnjeg Koncila (GS 3). »Radi se o tome da se spasi ljudska osoba i da se bolje izgradi ljudsko društvo« (isto). Po Božjem određenju Crkva se mora brinuti za djecu i mladež, za radnike i patnike, za svakoga i za cijelo čovječanstvo, u domovini i tuđini. Oni koji Crkvi to ne priznaju i koji bi htjeli njezinu djelatnost svesti samo na molitvu i obrede, neka se radije daju poučiti u vjeronauku, nego da tumače što Crkva smije, što ne smije.

Na poziv Crkve ovaj mjesec molimo za radnike iseljenike iz Trećeg svijeta. I da Crkva među njima što uspješnije naviješta Evanđelje spasenja. I da im se olakša tvrd život: da ih zemlje u kojima žive pomažu u teškoćama, da im se priznaju sva ljudska prava, da budu prihvaćeni i uključeni u izgradnju boljeg svijeta.

Mato RUSAN

Pohod selu Dokhin Khulni

Nakon povratka iz domovine u Bengaliju otac Ante Gabrić nastavio je svoj misionarski rad. Jedna od prvih briga mu je bila da što prije obiđe sela novoobraćenika. U ovom člančiću nam pripovijeda o svom pohodu sela Dokhin Khulne.

Kako sam bio sretan kad sam se opet nakon četiri mjeseca uspinjao kroz blato na nasip rijeke Gangesa kraj sela Dokhin Khulne. To je selo našeg dobrog novoobraćenika Petra (=Velikog stvorenja!). On, doduše, tijelom nije baš velik, ali je zato velik duhom, priprostoćom i dobrotom. Velik je ne samo on, nego i njegova žena Sobita i tri njegova sinčića: Indrodit, Šondoe, i Prošad, koji su jedan drugom do uha.

Oni su lanjski obraćenici, prvi Isusovi učenici u ovim krajevima. Mnogo su toga morali pretrpjeti. U selu su mnogi zbog te njihove odluke da prime kršćanstvo bili protiv njih. Isključili su ih iz svoga društva, nisu im dali posla. S njima nisu htjeli zajedno ni jesti, a ni sjesti. Još je teže stanje za njih nastalo kad je Mohadeb podigao malu kapelicu uz svoju kolibu. U svem svom siromaštvu on je »posudio« Isusu dio svog malog vrtića. O kako je on bio ponosan na tu svoju malu »katedralu«! Ona je uvijek čista i uvijek okićena svježim cvijećem. Njegova bi vrijedna žena Sobita pred večer donijela »šondha«, večernje malo kandilo. Tad bi se duboko poklonila i čelom dotakla zemlje i tu malu svjetiljku stavila bi pred križ, dok bi Mohadeb zvonio Gospin pozdrav na malo gong-zvono. To vidjeti i to čuti znači doživjeti uistinu rajsko ozračje. Teško je to opisati, to treba doživjeti!

Sveti je njihov običaj pranje svećenikovih nogu. No ovaj puta Sobita je imala što prati. Na rijeci Gangesu je bila oseka pa je do nasipa trebalo gaziti kroz duboko blato. A osim toga, tu je dosta razbijenih školjki pa od njih noge i krvare. To su eto male žrtvice naših misionarskih putovanja. Sestre Majke Terezije dale su mi nekakvu mast za rane. Nije loša. Ja, međutim, često razmišljam da svom Anđelu Čuvaru prišapnem da mi posudi svoja krila, kad god valja kroz ovako duboko blato gaziti i kad valja hodati po ovako žiletskim školjkama. Što vi mislite o tome? Javite mi! Međutim se molite da mi koža na tabanima malo otvrdne. A to isto želim i vama ako namjeravate doći u pohode vašem ocu Anti.

Odmah sutradan nakon što sam se vratio u svoj Maria Polli bio je Prvi petak. Bio je to dug dan: od 4 sata ujutro pa sve do ponoći. Nije bilo vremena ni da malo odahnem. Imao sam tri svete mise. Proboravio sam nekoliko sati u ispovjedaonici. Ispovjedio sam čak oko 400 ljudi! A onda sastanak s katehistima i s glavarima sela. A stigli su mi i gosti iz Kalkute, među njima i jedan od direktora Rockfelerove fundacije iz New-Yorka. On je došao upravo zato da vidi ove naše male projekte...

Budući da je danas petak, to je kod nas i post, pa je čovjek — lakši! Hvala Bogu, što se još uvijek pomalo može!

Sutra mi opet valja kroz nekoliko dana u sela, posebno ona nova sela. A sad, moj Ante, hajde spavati! U četiri sata ujutro valja ti ustati!

Svima puno pozdrava!

O. Ante GABRIĆ

TEŠKA SU MISIJSKA PUTOVANJA UVIJEK, ALI POSEBNO U KIŠNO DOBA. TADA TREBA ČESTO SATE I SATE GAZITI KROZ VODU I BLATO

Prošnja hrane u Kalkuti

Dosad smo objavili onaj dio članka naše indijske misionarke seste Silvine Mužić u kojem nam ocrtava potresan prizor kad je gladno mnoštvo u Bošontiju došlo pred sestarski samostan moleći jesti.

Sutradan sam otišla u Kalkutu — nastavlja pripovijedati sestra Silvina — i tu sam se najprije uputila našoj majci provincijalki. Njoj sam ispripovjedila sve što se zbilo pred mojim očima u našem vrtu u Bošontiju. Slušala me suznih očiju. Na kraju mi reče: »Sestro, ja bih vam veoma rado dala da odnesete hrane koliko god možete, ali gradske su vlasti strogo zabranile da se iz grada iznese makar i jedan kilogram riže. Ako vas uhvate, zatvorit će vas.«

No ja nisam klonula. Odgovorila sam joj: »Onda vas molim da mi dopustite da odem k predsjedniku općine ili na policiju da tamo tražim dopuštenje.«

»Ne možete poći tamo ako vas netko prije ne preporuči!« odgovori mi majka provincijalka. Ali ja joj kažem: »Ipak ću poći i zamolit ću da mogu razgovarati s gradonačelnikom!« Majka provincijalka mi se nasmije i reče mi: »Dobro, pođite! A ja ću se moliti da uspijete u tom svom pothvatu.«

Kad sam stigla do općine, najprije sam se pomolila svome Anđelu Čuvaru da pripravi gradonačelnika za moj dolazak. Stražar koji je stražario pred zgradom, najprije me omjeri od glave do pete, a onda me upita što želim. Kazala sam mu otvoreno da bih htjela razgovarati s gradonačelnikom. On ode unutra da pita mogu li doći. Kad se vratio, reče mi: »Izvolite unutra!«

U to vrijeme Indija je bila još pod engleskom vlašću pa je i gradonačelnik Kalkute bio Englez. Kad sam ušla u njegov ured, on mi se duboko nakloni i ponudi mi da sjednem .Nakon toga me zapita: »Draga sestro, što vas je dovelo ovamo?« Odgovorila sam mu jednom riječju: »Glad! Naši ljudi umiru od gladi. Vi ste jedini koji nam možete pomoći!« Tad me on upita: »Pa što biste vi željeli od mene?« »Molim vas, dajte mi dopuštenje da smijem ponijeti nekoliko vreća riže, krumpira, brašna i nešto ulja.«

SESTRA SILVINA MUŽIĆ

»Draga sestro, ja bih vam to rado dopustio, ali jer sam tu zabranu ja sam izdao, stoga vam ne mogu pomoći. Vi uzmite što možete. Ako vas policija uhvati i stavi u zatvor, telefonirajte mi, pa ću vas nastojati brzo izbaviti. A za nekoliko dana ja ću vam poslati dvije lađe riže i drugih potrebnih živežnih namirnica da mognete otvoriti kuhinju za gladne.«

Ja sam mu se od srca zahvalila i pošla sam odmah majci provincijalki, pa sam joj ispripovjedila što mi je gradonačelnik rekao: da mi je obećao da će me izbaviti iz zatvora ako me uhvate. Ona mi se nasmije te mi reče: »Sestro, uzmite koliko god možete!« Oni su naime dobivali svaki dan obilje živežnih namirnica: riže, brašna, krumpira, povrća i ulja i mlijeka. Ja sam presretna odmah otišla u kuhinju sestri i kazala sam joj da mi je majka provincijalka dopustila da mogu uzeti od živežnih namirnica sve što god hoću i koliko god hoću. Sestra otvori smočnicu i dozove dva čovjeka da mi izvade sve što želim. A ja — kao pravo gladno stvorenje — uzmem 15 vreća riže, 2 vreće brašna, 2 vreće krumpira, jednu kutiju ulja i jednu vreću šećera. Sve smo to lijepo spakovali i priredili da sutradan sa sobom ponesem u Bošonti. Te noći nisam mogla spavati od sreće i uzbuđenja. Mučilo me pitanje kako ću sve to dopremiti do vlaka i onda od Canninga ladom do Bošontija. Uzdala sam se da će mi moji nebeski zaštitnici i u tome pomoći...

S. Silvina MUŽIĆ

Bolesnici dolaze i odlaze

Sestra Ivana Stakor već se prilično dugo nije javila iz svoje bolnice »Jesu Ashram«, koja se nalazi na obroncima Himalaje. Napokon nam je ipak i od nje stiglo pismo kao čestitka za Božić, premda je do nas došlo tek početkom siječnja. Nakon što je svim prijateljima misija zaželjela sretan Božić i blagoslovljenu novu 1985. godinu, javlja nam i nešto o svom radu i o životu i radu u toj njihovoj bolnici.

Zanima vas kako mi ovdje živimo. Mogu reći da nam život teče redovitim tokom. Bolesnici nam dolaze svaki dan, i to u svako doba dana i noći. Boluju od najrazličitijih bolesti. Uvjereni smo da nam ih sam Gospodin šalje da im pružimo toliko potrebnu pomoć.

Brat Robert — kanadski isusovac, koji je započeo to veliko djelo pomaganja siromasima i nemoćnima — proboravio je sedam mjeseci u Kanadi. Tamo je bio operiran na srcu. Sad se osjeća dobro i radi kao i prije bolesti. No liječnici mu savjetuju da se čuva teškog posla.

Dok je brat Robert boravio u svojoj domovini i tamo se liječio, vodstvo cijele naše ustanove »Jesu Ashram« preuzeo je jedan drugi časni brat, koji je po narodnosti Nepalac. Pokazao se veoma sposoban za tu vrstu apostolata. Još je ovdje i nakon povratka brata Roberta, a nadamo se da će s nama i ostati.

Meni su na veliku pomoć naše dvije mlade sestre. One se posvećuju bolesnicima. A oni, kad god im je potrebna bilo kakva pomoć, najradije traže sestru.

Ove godine jedna je naša sestra slavila zlatni jubilej. Tom zgodom naša sestra provincijalka pozvala je na tu proslavu sestru Silvinu, sestru Emeriku i mene. Tako smo imale priliku da se nakon više godina nas tri ponovo susretnemo. Sestra Silvina, uza sve svoje godine, još mnogo radi. Upravo sada osniva novu misijsku postaju, koju će nakon otvorenja preuzeti mlade sestre.

JEDNA BOLNICARKA S MALIM SIROCETOM GOPALOM

Sestra Emerika je prava umjetnica u ručnom radu. U tome poučava i seljačke žene. Tim poslom bavi se već niz godina i mnogo je dobra učinila: pomogla je mnogim mladim i starijim ženama da na taj način nešto zarade i ublaže svoju bijedu.

S velikim sam zanimanjem pratila svečanosti Euharistijskog kongresa u Mariji Bistrici. U duhu sam se i ja nalazila među onim mnoštvom vjernika i zahvaljivala sam Bogu na tom velikom daru što ga je poklonio našem narodu. Dobila sam na dar kazetu s bistričkog slavlja. Dok je slušam, onda ponavljam: »Uistinu je to bilo divno!« Otac Ante Gabrić imao je sreću da sudjeluje u tom slavlju, a nakon toga sav se eto žrtvovao obilazeći župe i samostane po domovini. Koliko je time dobra učinio!

Na kraju od srca zahvaljujem svim dobročiniteljima koji su nam svojim darovima pomogli da ublažimo bijedu naših siromaha. Neka svima Gospodin obilno naplati!

S. Ivana STAKOR

Mladi, koji žele upoznati na konkretnom primjeru djelovanje jednog misionara, neka pročitaju knjigu **OD KOVAČA DO MISIONARA.** U njoj je opisan životni put pokojnog zambijskog misionara časnog brata pomoćnika Benedikta Fostača. Cijena 100 din + poštarina. Narudžbe prima: Franjo Ereiz, 41001 Zagreb, pp. 699., Palmotićeva 31

Nova družba

Pismo poslano 6. prosinca 1984. iz Malembe (Zair) stiglo je tek sredinom siječnja.

Na kraju 1984. godine želim se od srca zahvaliti svim našim prijateljima i dobročiniteljima za sve ono što su dosad učinili za našu misiju i za naše apostolske pothvate. Hvala svima na molitvama i žrtvama što su ih prikazivali za nas i za naš rad! To nas je hrabrilo u časovima kušnja i poteškoća da ne klonemo.

I ubuduće su nam potrebne vaše molitve. Naš biskup otvorio je ovdje u Malembi, najstarijoj misijskoj postaji u njegovoj biskupiji, kuću za formaciju djevojaka koje se žele posvetiti redovničkom životu. Taj posao biskup je povjerio našoj sestri poglavarici. Započinjemo s postulanticama, a onda će slijediti novicijat, da nakon toga konačno formira novu redovničku družbu. Toj novoj redovničkoj družbi biskup je dao ime »Navjestiteljice Radosne vijesti«. Za glavnog zaštitnika izabrao im je Arkanđela Gabrijela, koji je donio Radosnu vijest Blaženoj Djevici Mariji i preko nje cijelome svijetu. Ako Gospodin Bog blagoslovi tu našu zadaću, od tih skromnih početaka može se razviti uistinu nova apostolska jezgra, nov izvor širenja Evanđelja, i to ne samo propovijedanjem riječju, nego i primjerom života tih redovnica.

Naša Medicinska škola započela je radom u listopadu. U prvi razred upisalo se 17 učenika. Toliko ih je, naime, bilo primljeno, jer je prijemni ispit bio težak. Sestra Miriam se mnogo brine da sve bude po uputama Ministarstva zdravlja, kako bi učenici i učenice imali od toga što više koristi.

Moj rad kod odraslih žena pomalo se razvija. U mjesecu rujnu izdali smo mali list koji nas treba povezati s drugim ženskim skupinama. Planiramo da taj list izlazi svaka tri mjeseca. Sad spremamo broj koji bi trebao izaći za Novu godinu.

Kako vidite, mi u svojim poodmaklim godinama proširujemo svoj apostolat uzdajući se u vaše molitve, žrtve i — koliko vam je to moguće — materijalnu pomoć.

Još jednom svima od srca hvala na dosadašnjoj pomoći! Neka Gospodin obilno uzvrati svojim milostima!

S. Sofija NOVOTNY

Kratak sadržaj dosadašnjeg dijela: Kršćanstvo su u Koreju unijeli korejski svjetovnjaci iz Kine. Oni su bili i prvi misionari. Misionari svećenici stigli su tek 1835. godine iz Francuske. Kad su, međutim, korejske vlasti saznale za tu novu vjeru, počele su proganjati kršćane. U progonu kršćana, koji je započeo 1838. godine, položilo je život za vjeru na stotine kršćana. U rujnu 1839. položili su život i tri misionara...

Preslušavanja su trajala devet dana; devet dana su im se prijetili; devet dana su ih mučili; devet dana stajala su ta tri svećenika nepokolebivo pred tim svojim mučiteljima junački ispovijedajući svoju vjeru i junački šuteći. Nisu odali ime ni jednog kršćanina. Devetog dana navečer bila je konačno izrečena smrtna osuda. To je bilo 20. rujna 1839., a smrtna kazna izvršena je sutradan.

Biskup i oba njegova svećenika bili su po svečanom obredu izvedeni na stratište, na obalu rijeke Han, pet kilometara daleko od grada Seula. Povorku s osuđenicima vodio je sam glavni zapovjednik Seula. Kad su stigli do stratišta, misionarima su svukli gornje odijelo, svezali su im ruke na leđima i kroz tako svezane ruke provukli su im velike štapove. Zatim su im strelicama probušili uši, a onda su im lice najprije polili vodom da im nakon toga bace po šaku živog vapna. Ali taj »obred« mučenja još nije bio gotov. Šest vojnika uzelo je u ruke štapove i mučenike su tri puta proveli oko stratišta. To je bio način da ih izlože divljačkom izrugivanju svjetine. Potom su razvili korejsku zastavu i još jednom svečano pročitali smrtnu osudu. Poslije toga zapovjednik je naredio osuđenicima da kleknu, a onda je deset vojnika navalilo na njih. Plesali su oko njih neki divljački ples i pri tome je svaki od njih misionarima kopljem zadao po jedan udarac. Mučenici su nepomično ostali klečati na svom mjestu i junački podnosili sve te muke. Napokon je došao i onaj čas konačne žrtve. Krvnici su im mačem odrubili glavu. Jedan vojnik je pokupio glave i položio ih na pladanj te ih pokazao zapovjedniku. Time je poganskoj pravdi bilo zadovoljeno.

Tjelesa tih Kristovih svjedoka ostala su tri dana nepokopana, a onda su ih prekrili

vručim pijeskom. Koreanski vjernici su se nadali da će ih moći časno pokopati. Međutim, to im nije bilo moguće učiniti jer su vlasti tamo postavile jake straže. Kad su dva tjedna nakon mučeničke smrti misionara neki kršćani pokušali mrtva tjelesa iskopati i sakriti, bude jedan od njih uhvaćen i bačen u tamnicu. Dvadeset dana kasnije to isto je pokušala učiniti jedna druga mala skupina kršćana, pa makar ih to stajalo i života. Njima je uspjelo. Mučenička tjelesa preniješe na brijeg Sam-syen, tj. na »Brijeg triju svetaca«. No tu nisu ostala. Danas ona počivaju s tjelesima drugih korejskih mučenika u kripti katedrale u Seulu.

NAKON PROGONSTVA

Veliko progonstvo kršćana, koje je započelo 1838. godine, trajalo je sve do 1841. godine. Nakon toga ostale su samo ruševine. Kršćanske su općine bile po više puta uništene. Na tisuće vjernika izgubilo je imutak i bilo kakve prihode, štoviše, i zavičaj. Tisuće njih našle su smrt pod krvničkim mačem. Mnoge su obitelji izgubile očeve i mnoga su djeca oplakivala svoje mrtve roditelje, mnogi su muževi uzalud tražili svoje žene, kao i mnogi roditelji svoju djecu. Gotovo svi kršćani koji su ostali na životu trpjeli su veliku oskudicu i siromaštvo. No ipak moraju od nečeg živjeti. Stoga se povukoše u pusta i divlja brda, kao što su to učinili i kršćani za vrijeme prvog progona 1801. godine. Dali su se na krčenje šuma i na obradivanje divljeg tla. Našlo se i pogana koji su dobro poznavali poštenje kršćana, pa su im posuđivali novac da mogu kupiti sjeme.

Tko bi pomislio da su progoni oslabili vjeru kršćana, taj bi se veoma prevario. Našli su se ljudi koji su prije pomagali misionarima. Oni su počeli obilaziti braću kršćane te su ih hrabrili da ustraju u vjeri te su polako izgradivali njihov vjerski život. Tako su oni uza sve kušnje i nevolje ostali vjerni Kristu, iako nisu imali svećenika.

POKUŠAJ ANDRIJE KIMA

Za vrijeme božićnih blagdana 1842. godine prolazio je neki mladi Koreanac pustinjom koja dijeli Kinu od Koreje. Njegov izgled lica nekako odudara od njegovog prosjačkog odijela. A prosjačkom odijelu ne odgovara ni svota od 30 srebrnika i 40 zlatnika što ih nosi pod pokrpanim odijelom. Taj mladi čovjek, koji neustrašivo ide prema Koreji, zove se Andrija Kim. On je bogoslov kojega je misionar otac Mautand poslao 1837. godine u grad Mako u Kini da se tamo pripravi za svećeništvo i da se onda kao prvi koreanski svećenik vrati u Koreju i pomogne svojoj kršćanskoj braći. Sad putuje u svoj zavičaj. S njime je htio poći i misionar otac Maistre (Mestr), ali novoimenovani apostolski upravitelj korejske misije, biskup Ferreo, koji je i sam veoma čeznuo kad će napokon moći poći u Koreju, smatrao je da je bolje ako pođe sam Andrija i pripravi put misionarima. Za jednog Koreanca lakše je da uđe u Koreju, ispita kakvo je sad stanje u toj zemlji, te pripravi način i put kako bi novi biskup mogao uči u Koreju.

Sunce je upravo zalazilo kad je Andrija ugledao kako iza snježnih polja izranja pogranični grad Wiju. Tad stvori nacrt kako će prijeći granicu. Narezat će granja, i od njega će načiniti breme, natovarit će ga na leđa i kao kakav siromašni seljak proći će pokraj carinarnice na granici. No kad se htjedne dati na taj posao, ustanovi da je svoj nož ostavio u Pyen-menu, odakle je pošao na put. Ta se, dakle, namisao nije mogla ostvariti. U sebi je vapio: »Gospodine Bože, pomozi mi sad!« I nastavio je put. Tako se bez ikakvog plana približio granici. Već izdaleka ugledao je vojnike na graničnom prijelazu, kako pregledavaju putnicima isprave. Andrija uspori korak da malo bolje promisli kako bi mogao prijeći granicu a da ga straža ne opazi, kad odjednom začuje iza sebe mukanje krava. Okrene se i ugleda veći broj volova i krava koje su gonili pastiri. Pomisli u sebi da bi mu to moglo dobro doći pa pričeka da ga goniči stoke stignu, te onda pođe zajedno s njima prema granici.

(Nastavlja se)

Život sa smiješkom

Piše: Marijan STEINER

Tri su djevojčice, Otilija, Roza i Paulina, predstavljale blagoslov u braku između klesara Adolfa Fietza i njegove supruge Jozefine Kircher. Njihovo selo Niederlindewiese u Šleskoj smjestilo se u slikovitoj kotlini okruženoj šumovitim brežuljcima. Ispred jednostavne, ali lijepe i uredne kuće Fietzovih rasle su stare lipe, a vrt je bio pun cvijeća. Ovdje će biti riječ o drugoj kćerki Adolfa i Jozefine Rozi, koja se rodila 1905.

MARLJIVA UČENICA

Kad je god. 1914. izbio prvi svjetski rat, majstor Fietz je izgubio mnogo radnika iz svoje klesarske radionice pa je morao prekinuti rad. Natjeran neprilikama i u brizi za djecu, pomišljao je na to kako bi svoju kćer Rozu dao tako školovati da jednom preuzme njegov posao, ali ga u planiranju pretekla smrt. Umro je od neke teške bolesti već 1916. Roza je tada ostala sama s majkom i sestrom Otilijom. Najmlađa sestra Paulina smrtno je stradala već prije u prometnoj nesreći. Majka je Rozi ipak omogućila školovanje u susjednom gradiću kod sestara uršulinki. Mala je marljivo učila i postizala lijepe uspjehe.

Osim škole, Roza je voljela i prirodu. Često je odlazila u polja i mnogo razmišljala. Veoma je rado čitala pripovijetke, a nadasve, kako je kasnije zapisala, ozbiljno štivo: »Ako ih nisam imala (pripovijedaka!), posizala sam za knjigama Nasljeduj Krista ili za Svetim Pismom. Napose me je zanimao Stari Zavjet a u njemu Pjesma nad pjesmama. Njezine su me sakrivene ljepote privlačile neodoljivom snagom. Uvijek sam nanovo čitala pojedine odlomke...«

Roza bijaše veoma nadarena djevojčica, a odlikovala se šutljivošću i dubokom osjećajnošću. Imala je smisla za sve što je lijepo i seoska su je djeca veoma voljela.

LJUDI IMAJU SVOJE PLANOVE, A BOG SVOJE

Nakon završene građanske škole majka je pomišljala na plan pokojnog supruga, te je htjela kćer dati u trgovačku školu. Ali je Roza priznala majci da je ne privlači to, nego redovnički život. Tako u petnaestoj godini života (1919) odlazi k »Školskim sestrama trećeg reda sv. Franje« u Eggenberg kraj Graza. (Danas se ta redovnička zajednica zove »Družba franjevki Bezgrešnog Začeća«, te ima i crnogorsku provinciju.)

Naravno, kad je došla u Eggenberg, Roza je bila još premlada da postane redovnica. Stoga je najprije pohađala učiteljsku školu i završila je sjajnim uspjehom. Nakon toga provodi ljeto u voljenom zavičaju, boraveći rado među svojim mještanima. Potkraj praznika još jednom je posjetila očev grob gdje je doživjela zanimljiv susret. O tome sama piše: »Dok sam molila, pridružio mi se jedan mladić i molio pokraj mene. Bio je to sin jednog prijatelja mojeg pokojnog oca. Kad sam se vraćala, pratio me je i pripovijedao mi o svojem i o mojem ocu te o njihovim željama i planovima. Rekao je kako posao ima dobre izglede pa bi se naše i njihovo poduzeće moglo spojiti, kao što je to nekoć želio moj otac. Taj mladi čovjek reče da bi se smatrao veoma sretnim kad bi se to ostvarilo. Zašto se onda ja želim bezuvjetno zakopati u samostan? Zašto ne bih ostala kod svoje dobre, sada već ostarjele majke? I zar nas dvoje ne bismo mogli ići istim životnim putem...?«

Ali, Gospodin je imao s Rozom druge planove.

ŠKOLOVANA I UZORNA REDOVNICA

Roza se vratila u Eggenberg i već u kolovozu 1923. obukla redovničko odijelo. Od tada se zvala sestra Klara.

Nakon jednogodišnjeg novicijata i prvih zavjeta, sestra Klara dvije godine radi kao učiteljica. Radosna se predala svom poslu, ali ga je uskoro morala prekinuti zbog bolesti. Kad joj se zdravlje popravilo, bila je s još nekoliko sestara određena za studij na sveučilištu. Tako 1928. započinje studij njemačkog jezika i zemljopisa. Svojom uravnoteženom naravi, jasnim i sigurnim sudom, jednostavnim držanjem, susretljivošću i dobrotom, osvajala je srca svojih kolegica. Nastojala je uvijek zračiti oko sebe vedrinu i finoću.

Godine 1932. sestra Klara stekla je akademski naslov: doktorica filozofije. Bila je prva s tim naslovom u svojoj redovničkoj Družbi. Naslov je njezine doktorske radnje glasio: »Romeo i Julija u njemačkoj drami«. Bila je srcem i umom dovoljno zrela da obradi tu ljubavnu temu koja se uvijek iznova ponavlja. Osim toga za sestru Klaru čista zemaljska ljubav bila je uvijek slika božanske ljubavi. Nije ona uzalud u svojoj mladosti tako rado čitala iz Biblije »Pjesmu nad pjesmama«.

Već kao učiteljica pokazivala je odlične rezultate u odgoju, a tako je bilo i kasnije kad je predavala na ženskoj realnoj gimnaziji. Svojim radom, dobrotom i prijaznošću oduševljavala je učenice. Iz njezinih pisama struji iskrenost i dobronamjernost duše povezane s Bogom koja snažno utječe na ljude oko sebe. Evo izvatka iz jednog pisma: »Nemoj gubiti nadu ako su teškoće velike ili ako ne iščezavaju brzo, ili ako brzo ne smogneš snagu koja je potrebna da ih svladaš. Pazi, sve što je veliko iziskuje vrijeme sazrijevanja... Moraš se čvrsto držati ideala, pa ma koliko svagdašnjica bila siva. To zahtijeva napor, mnogo napora, da se taj put osvijetli; ali ipak ide. Pogled treba usmjeriti prema gore i u samoći ne zaboraviti svog Prijatelja. Dobro znamo gdje on boravi...«

DUBLJE PREDANJE BOGU

Sestra Klara nije bila samo dobra nastavnica već i uzorna redovnica. U samostanu je djelovala kao prava učiteljica ljubavi. Zapisala je: »Svatko koga sretnem jest Isus koji od mene želi neku ljubežljivost... Ako se smiješim ljudima, time ih svjesno nastojim pridobiti za malo ljubavi koju ću pokloniti svojem Gospodinu... U svakoj prigodi, kad iskazujem ljubav govorom ili smiješkom, preda me zaista stupa Isus i moli me za to.«

Mlada se redovnica stalno trudila da svojim kršćanskim životom bude blizu Bogu i ljudima. U duhovnim vježbama god. 1933. sestra Klara doživjela je još snažniji poticaj u svojoj duši. U pismu svom duhovniku piše: »Zahvalno priznajem Bogu da me je ove godine u duhovnim vježbama snažno zahvatio i pokazao mi da za mene smije postojati samo jedno: Bog i njegovi probici!«

POSLJEDNJE GODINE

Sestra Klara morala je često raditi duboko u noć, jer školski rad zahtijeva mnogo napora. U posljednjim godinama njezina života pridošle su još i bolesti što je iziskivalo ulaganje dvostruke snage, vjernosti i živaca. Početkom 1935. ozbiljno je oboljela. Izdržala je radeći još jednu godinu, a onda je konačno morala otići u bolnicu. Tihi, profinjeni smiješak nije iščeznuo s njezina lica ni tada, premda je bolest bila teška: tuberkuloza crijeva u posljednjem stadiju. Na vlastitu je želju prevezena u kuću maticu da posljednje dane života provede među sestrama koje su je izvanredno cijenile.

Iz duhovnog dnevnika doznajemo da je mlada redovnica živjela u dubokoj povezanosti s Bogom. U svakodnevnom životu i radu željela je vjerno služiti Ljubavi. Među posljednjim riječima njezina dnevnika čitamo: »Ti veliki božanstveni Ljubimče, budi samilostan sa svojom malom ljubimicom i uzmi je k sebi! Čemu sam još tu, kad me svaka žilica vuče k Tebi?... Samo Tvoja volja, Učitelju!«

Zemaljski život sestre Klare ugasio se 15. lipnja 1937. a bila je tek u 33. godini života. Umrla je sa smiješkom na usnama koji je cijelog života zračio s njezina lica.

Oglasi

DUHOVNE VJEŽBE ZA SVEĆENIKE

Od 23. do 26. TRAVNJA 1985. — Voditelj o. Petar Nikolić. Tema: Kako lakše zakoračiti u vječnost? — Za UMIROVLJENE I STARIJE SVEĆENIKE.

Prethodne se javiti na adresu: ISUSOVCI — Rakovčeva 12 — 51410 OPATIJA. Tel. (051) 712-830.

DUHOVNE VJEŽBE ZA ODRASLE I LAIKE

U prvoj polovici ove (1985.) godine imat ćemo još dva tečaja, i to:

— 29. do 31. ožujka
— 24. do 26. svibnja

Duhovne vježbe uvijek počinju u petak naznačenog dana u 17 sati, a završavaju u nedjelju u 16 sati. Sudjelovati mogu sve odrasle osobe bez obzira na životnu dob. Cijena punog pansiona za čitave duhovne vježbe iznosi 1.800 (tisuću i osam stotina) dinara.

Za sudjelovanje potrebno je prethodno se prijaviti na adresu: Stjepan Kuzmić, Fratrovac 38, 41000 ZAGREB. — Ili na telefon: (041) 222-363.

K N J I G E

MISIONAREVA ZAPAŽANJA, RADOSTI I STRADANJA, napisao Ilija Dilber, misionar u Zambiji. — Cijena 100 d. — Narudžbe: Stjepan Dilber, Makedonska 23, 11000 BEOGRAD

MARIJI S LJUBAVLJU — pjesme — napisao Zlatko Rajčevac. Na omotu lijepa slika Gospe od brze pomoći. — Cijena 100 d. — Narudžbe: Svetište GOSPE OD BRZE POMOĆI — 55000 SLAVONSKI BROD — Omladinska 57.

PASTORALNA SLUŽBA, II izdanje, napisao Živan Bezić. Cijena 500 d. — Narudžbe: HKD sv. Ćirila i Metoda, Trg kralja Tomislava 21

DA BUDEMO SRETNI, napisao Alfred Pichler, biskup. Ova zbirka propovijedi dobro će doći svećenicima kao priručnik, a i vjernicima kao dobra pouka za život, jer je pisana lako razumljivim stilom. Cijena je 400 d.

IZIĐE SIJAČ, napisao Anđelko Babić. Knjiga propovijedi za liturgijsku godinu »B«. Autor objašnjava i tumači nedjeljnu i blagdansku Božju riječ na originalan i puku prihvatljiv način. — Cijena 400 d.

Obadvije ove knjige propovijedi naručuju se na adresi: »CRKVA NA KAMENU«, Šetalište JNA bb — 88000 MOSTAR, pp. 143.

FENOMENOLOGIJA MISTIKE, napisala Gerda Walther. Autorica želi objasniti mistiku pod vidom fenomena, tj. na temelju mističnih doživljaja — iskustava velikih mistika dokazati da Bog jest i da je On Osoba. — Cijena 800 d. — Narudžbe: Samostan sv. Klare, Končareva 29 — SPLIT

SRCE ISUSOVO SPASENJE SVIJETA, napisao B. Häring. Ovih 30 razmatranja uvodi vas u tajnu bogočovječanske ljubavi prema ljudima. Cijena 300 d. — Narudžbe: GLASNIK, Palmotićeva 31 — 41001 ZAGREB, pp 699.

Na adresu: Franjo Ereiz, 41001 Zagreb, pp. 699, Palmotićeva 31 možete naručiti ove knjige:

Josip Antolović: **PORUKA SVETIH MJESTA** — Cijena 100 din.

Josip Antolović: **U ŠKOLI DUHA** — Cijena 60 din.

Juraj Gusić: **S GOSPOM K VRHUNCIMA** — Razmišljanja o Gospi. Cijena 100 din.

Juraj Gusić: **NISAM LI I JA POZVANA?** — O ženskim duhovnim zvanjima. Cijena 150 din.

Juraj Gusić: **MLADI NA KRISTOVU PUTU** — Upute mladima kako će u konkretnom životu ostvariti svoje krsno obećanje. Knjiga može poslužiti i kao vjeronaučni priručnik. Cijena 400 din.

Petar Bulat: **OBITELJ MEĐU KAMERAMA** — 100 din.

J. Guitton: **ISUS** — 200 din.

SRCE ISUSOVO U SUVREMENOM SVIJETU — Cijena 100 din.

Josip Antolović: **SVETA MARGARETA MARIJA ALACOQUE** — životopis svetice kojoj je Spasitelj objavio pobožnost svog Srca. Cijena 100 din.

TAJNE GRADA PALAHORA — strip-roman iz povijesti indijskih misija. Cijena 60 din.

S ISUSOM NA GOLGOTU: — zbirka križnih putova veoma prikladna za privatnu pobožnost, a može poslužiti i za zajedničko obavljanje križnog puta. Cijena 150 din.

Tko naruči knjige poštom neka uz cijenu doda i novac za poštarinu.

Zahvalnice

ZAHVALJUJEMO PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGR. SRCU MARIJINU

...za sve milosti koje sam primila u svojih 77 godina života. — Tera Mikleušević, Mala Kopanica

...Kraljici mira što mi je sačuvala sina u prometnoj nesreći. — Majka, D. Vrba

...za dobivene milosti. — Majka iz Slav. Broda

...sv. Leopoldu i Svima Svetima za primljene milosti. — Zdravko V., Zagreb

...za ozdravljenje unuka i sve druge milosti. — Baka, Garešnica

...Gospi od brze pomoći za primljene milosti. — Baka, D. Vrba

...Gospi od brze pomoći i sv. Josipu, uz preporuku za pomoć u obiteljskim neprilikama. — I. V., D. Zelina

...Majci Božjoj Bistričkoj, sv. Josipu i sv. Antunu za dobivenu milost. — Čitateljica I.j. F. R.

...za sretan ishod porođaja. — Dvije majke

...sv. Anti, sv. Leopoldu i svim zaštitnicima za sve primljene milosti. — L. i M. iz Postira

...Petru Barbariću i m. Klaudiji na primljenim milostima .— M. Rošić, Rijeka

...i svim svetima za sve milosti. — S. M. K.

...sv. Leopoldu, Petru Barbariću i svim mojim svecima što je moja operacija uspješno prošla. — Denka Petrović — Antunica, Ston

...sv. Josipu, sv. Roku i ostalim svojim zaštitnicima na svim primljenim milostima. — V. K., Varaždin

...Majci Božjoj Bistričkoj i sv. Roku za sretnu operaciju mojega sina i što se prije operacije ispovijedio. — Majka, Banovci

...na primljenim milostima. — Evica Sajler, Lev. Varoš

...Gospi od brze pomoći i sv. Leopoldu na milosti. — Stanislava, Dubrovnik

...za čudesno ozdravljenje u teškoj bolesti. Liječnici su mi odbrojali dane, ali je, nakon svetih misa, zavjeta i molitava za moje zdravlje, nastalo naglo i čudesno ozdravljenje. — Anče Petrašić, Split

...Petru Barbariću i m. Klaudiji za otvorenje kapele sv. Ivana Krstitelja na Voćarskoj cesti u Zagrebu (stara 250 god.). — Marija Zdenka Filipović, Zagreb

...sv. Josipu i sv. Anti na uslišanju i što sam našla izgubljenu stvar. — Slava Nemet, Vinkovci

...i Gospi od brze pomoći na primljenoj milosti. — A. A., Bistrinci

...Gospi od brze pomoći, sv. Josipu i svima svetima što su mi sina spasili iz velike nepriilike, kao i za sve milosti što smo ih u životu primili. Zahvalna majka

...Gospi od brze pomoći i sv. Tereziji od malog Isusa za uslišane molitve. — Ana, Slav. Brod

...sv. Josipu i sv. Antunu za mnoge milosti, a napose za unuka što je spašen u prometnoj nesreći. — G. Š., Mrkopalj

...sv. Leopoldu i sv. Luciji za zdravlje. — Baka iz Primorja

...i Krvi Isusovoj na primljenoj milosti. — L. B., Vijaka

...i sv. Josipu za sretno putovanje, za sretno rođenje unuka i za sve ostale milosti. — Helena Frijak

...Mariji Pomoćnici i sv. Antunu za pomoć u bolesti. — D. H., Podr. Sesvete

...sv. Antunu, sv. Leopoldu i svima svetima za zdravlje kao i za ostale milosti, — Š. M., Međimurje.

...Gospi od brze pomoći i sv. Leopoldu za uslišane molitve — Majka iz Slavonije

...i sv. Riti za sve uslišane molitve. — M. M., Tršće

...sv. Josipu, sv. Leopoldu i Petru Barbariću što mi je teško bolesna noga ozdravila bez liječnika. — Zahvalna Slavonka

...Gospi od brze pomoći, sv. Josipu i sv. Antunu na svim milostima. — Anka Matošić, Staro Topolje

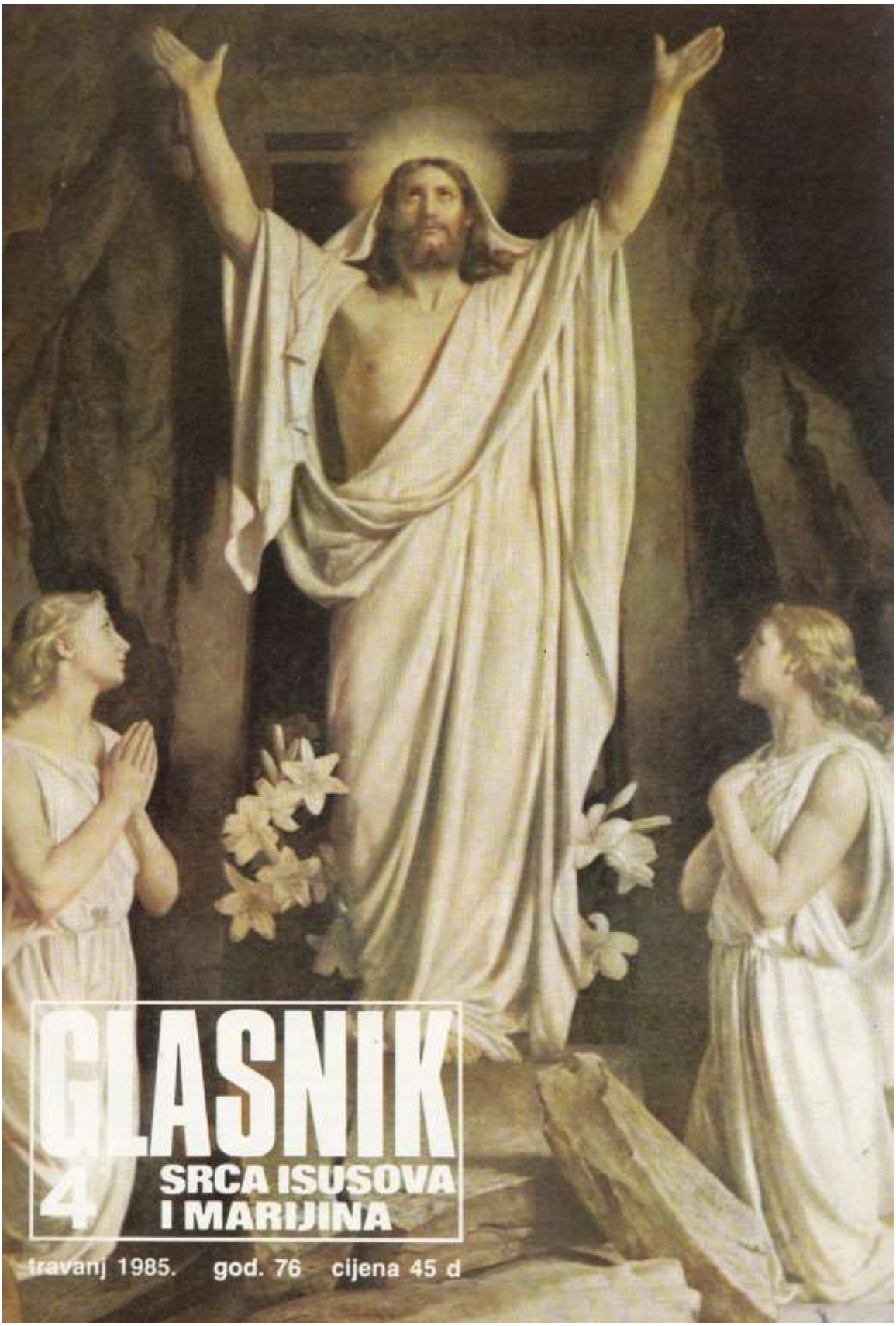
...i Gospi od brze pomoći što sam sretno primljena na liječenje. — N. N., Stupnički Kuti

...za primljene milosti. — Estika Bognar, Lipovljani

...sv. Andriji, sv. Judi Tadeju i Petru Barbariću za mnoge milosti. — Marija Klepac, Tršće

PREPORUČUJEMO SE I NADALJE NJIHOVOJ ZAŠTITI

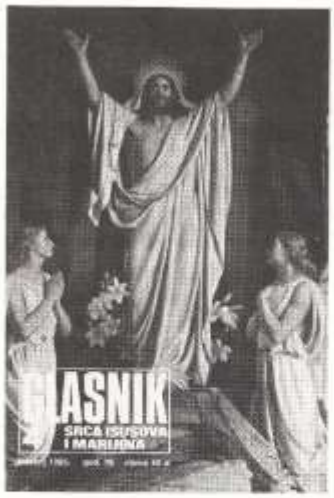

GLASNIK SRCA ISUSOVA I MARIJINA

4

travanj 1985. god. 76 cijena 45 d

ISUSOVO USKRSNUĆE (Naslikao: Carl BLOCH)

TREŠNJA CVATE BIJELIM CVIJETOM A RAĐA CRVENIM PLODOVIMA. KRIŽ JE »PROCVAO« CRVENOM KRVLJU A RAĐA NEVINIM BIJELIM DUŠAMA

Zora nebom zarudjela

Zora nebom zarudjela, pjesme svud se ore sada;
Svijet je radost obuzela, a u paklu strava vlada.

Eto slavan Kralj pobjede groba tamnog iz dubine
Na slobodu svijet izvede, na nov život u visine.

Grob kamenit danju, noću, čuvali su zalud ljudi;
On iz groba svojom moću uskrsnu, da smrti sudi.

Anđeo nam pjeva mio: "Dosta jada, dosta suza,
Isus vas je izbavio iz đavolskih strašnih uza."

Pobjedniče, Kralju Kriste, vijek nam budi u pomoći,
Sačuvaj nam duše čiste, ah, oprosti našoj zloći.

GLASNIK
Srca Isusova
i Marijina

Izdaje: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove. - Glavni i odgovorni urednik: Valentin Miklobušec. - Uredničko vijeće: Josip Antolović, Ignac Belak, Pero Bulat, Juraj Gusić, Miro Jurić, Stjepan Kuzmić, Valentin Miklobušec, Mato Rusan i Marijan Steiner. - Likovno-grafička oprema: Ivo Vrtarić. - Tehnički urednik: Miro Jurić. - Adresa uredništva i uprave: Palmotićeva 31, 41001 Zagreb, pp 699, telefon (041) 434-710, (433-362). Tisak: »Plamen«, Slavonski Brod. - Cijena pojedinog broja 45 d. Godišnja pretplata 540 d. - Skupne narudžbe od deset primjeraka naviše po jednom broju dobivaju 10 posto popusta. - Pretplatu šaljite poštanskom uputnicom na adresu uprave. - Poštarina plaćena u gotovom. - Rukopise i fotografije ne vraćamo.

Uredníkova riječ

Kršćanski blagdani uvijek iznova bude u nama čežnju za radosnim zajedništvom. Ta nam je čežnja prirođena jer smo i rođeni za radosno zajedništvo s Bogom i braćom. Istinsko zajedništvo počinje od »svojih«; od onih, naime, po kojima, s kojima i za koje smo primili mnoge darove naravi i milosti. Neki to vole reći: s kojima smo sudbinski povezani.

Zajedništvo je veoma lako raniti, a moguće ga je i razoriti, a onda slijedi samo patnja. Što osim patnje ostaje kad ljubomora, nevjera i sebičnost razore brak; kad laž, mržnja i nasilje razore naciju; kad častohleplje razori Crkvu? Ostaje patnja i stradanje! Grijeh oholosti razorio je i naše zajedništvo s Bogom, a uslijedila je trajna patnja.

Nove mostove zajedništva gradi samo ljubav, i jedino Božja ljubav ponovno je uspostavila naše zajedništvo s Bogom platívši ga cijenom vlastite krvi. Pošto je svojom smrću razorio svaku nepravdu i smrt, uskrsnuo je i vratio se »svojima« da im donese radost zajedništva. Ta njegova zajednica radosti svjedoči njegovu smrt i uskrsnuće, a toj zajednici svjedoka pripadamo i mi po vjeri i krštenju. Zato se o blagdanima muke i uskrsnuća Gospodnjega kršćanska djeca skupljaju sa svojim roditeljima, prijatelji posjećuju prijatelje, šalju se čestitke u znak duhovnog jedinstva.

Kristova zajednica raduje se istinskom dobru svakog čovjeka počevši od najbližih: od obitelji preko župe i naroda iste svijesti do onog velikog naroda iste milosti — Crkve, a ona je poslana svim nacijama. Iz njezine ljubavi nitko nije izuzet jer njezino srce je Srce samog raspetog i uskrslog Bogočovjeka Isusa Krista. Zato su kršćani svjetlo koje u tami svijetli i preobražava svijet.

GLASNIK
Srca Isusova i Marijina

GOD. 76. TRAVANJ 1985. BR. 4

S A D R Ž A J

HVALA NA PISMU — — — 112

SVJETLO SVIJETA, J. Antolović 114

KRUH S NEBA ZA ŽIVOT SVIJETA, M. Zovkić — — — — 116

SLAVENI I KRŠĆANSKA EVROPA, J. Antolović — — — — 119

OBILJEŽENI, R. Grgec — — 120

ZLATNI PIR, fra G. Štokalo — 121

SVETAC JE HEROJ, R. Brajčić — 122

GOSPODIN NAS OČEKUJE, I. Kukula — — — — — — 124

SIN TEŠKO PSUJE — ŠTO DA RADIM?, I. Fuček — — — 128

VELIKI KONTEMPLATIVNI REDOVI, S. Kuzmić — — — — 130

VODIO ME KRIŽ, M. Minor — 132

CRKVA U AZIJI, M. Rusan — — 134

TIMIR I TORUN, A. Gabrić — 135

PROBILI SMO SE DO KALKUTSKOG KOLODVORA, S. Mužić 136

TAJNOVITI SU PUTOVI BOŽJI, I. Gerovac — — — — — 137

DAJTE, I DAT ĆE VAM SE!, E. Verlić — — — — — — 138

POBJEDNICI SMRTI, A. Periškić 139

ENRICO JE UZOR, M. Steiner — 140

OGLASI — — — — — 142

ZAHVALNICE — — — — 143

Hvala na pismu

NEMAM POVJERLJIVOG PRIJATELJA

Rodom sam iz Splita, osamnaest mi je godina, pohađam treći razred srednje škole. Pomalo sam povučen. Nemam povjerljivog prijatelja s kojim bih mogao otići malo u stari grad. U crkvi Gospe od zdravlja viđao sam jednog kolegu kojega sam poznavao samo iz viđenja. Vidio sam da je i on pomalo povučen pa sam se htio s njim upoznati, i on bi mi bio jedino društvo. Volio bih da imam i djevojku, i nekoliko sam ih pitao da li bi pošle sa mnom u grad, ali bez uspjeha. Sada obično sjedim u kući sav nervozan. Nemam kome iskazati što mi je na srcu. Razmišljao sam gdje bih mogao naći prijatelja, i vidim da bi to bio jedino kafić, ali ga ja ne mogu smisliti. Ne pušim, ne pijem, nisam zainteresiran za nogomet, ne idem na Poljud da bodrim Hajduka. Vjerujem da ima još mladih s istim ili sličnim problemima. Savjetujte me što da činim, kako da nađem dobrog kolegu ili kolegicu.

T. G., Split

Razloge svoje osamljenosti i stanovitog nepovjerenja u ljude morat ćeš, ipak, sam istražiti. Vjerojatno su negdje u baštinjenim svojstvima i manjkavom odgoju, ali se sigurno puno toga dade ispraviti. Dobro će biti da se savjetuješ s kojim iskusnim čovjekom, katehetom, ispovijednikom . . . Ti se sam moraš u prvom redu upoznati, a onda razvijati svoja dobra svojstva i suzbijati negativne sklonosti. Veliš da nemaš prijatelja s kojim bi mogao povjerljivo razgovarati. A znaš li što kaže narodna poslovica: »Brata ti majka rodi, a prijatelja si moraš sam stvoriti!« Ideš u školu u kojoj sigurno ima vrijednih mladića i djevojaka, a možda ima i onih koje nazivamo lošima. Ipak to nikome ne piše na čelu. Gledaj i provjeravaj, ali po razboritim kriterijima. Netko je danas dobar, a sutra može biti loš, ali i obratno. Mlad si i moraš se vježbati u suživotu s ljudima. Sadržajem svoga života moraš u njima produbiti poštovanje za svoju osobu. Ako pak i nemaš s kim izaći, ne znači da se moraš doma prepustiti dosadi i nervozi. Vrijeme uvijek ispunjavaj korisnim djelovanjem. Tako ćeš se duševno obogatiti i lakše podnijeti osamljenost.

UREDNIK

PREVELIKA RAZLIKA DOBI

Djevojka sam drugog razreda srednje škole, 17 mi je godina. Vrlo dobra sam učenica, slažem se s roditeljima i lijepo surađujem s braćom i sestrama. Moj problem za neke djevojke ne bi bio problem, ali za mene jest! S jednim se mladićem zabavljam već duže vrijeme i njemu je zaista stalo do mene. I ja njega volim, ali ne toliko kao on mene. Više puta sam pokušavala da prekinemo, ali on neće ni čuti. Mene ne smeta prevelika razlika u godinama. Stariji je od mene 12 godina. Iskusan je i dobar mladić, ali njegove me godine smetaju. Po njegovom pričanju, on bi me htio ženiti čim završim drugi razred srednje škole, ali ja na to ne pristajem. Molim vas, kažite mi šta da činim? Ja znam da griješim ako se zabavljam s mladićem s kojim ne kanim stupiti u brak. To sam mu i rekla, ali on ne odustaje. Otvoreno sam mu rekla da ga ne volim toliko da bih s njim u brak, a sve zbog godina koje nas dijele. Odgovorite mi, što da radim. Unaprijed zahvalna

RINA

Sasvim ispravno slutiš da je među vama prevelika razlika dobi za brak. Život pokazuje da su takvi brakovi rijetko skladni i sretni. Problemi obično nadođu neočekivano pod životnim poteškoćama, a tada je sve kasno. Ako pokoji takav brak i bude sretan, ne znači da to može biti i pravilo. Narod veli da se i stari panj voli okititi mladicom. Osim toga, ti još i ne pomišljaš na brak, a njega već hvata panika da će ostati neženja. Njega goni žurba, a tebi je još do mladenačkih nestašluka, zabave i bezbrižnog provoda. Razgovaraj i sa svojom mamom i tatom. Najbolje će biti da on sebi potraži djevojku odgovarajućih godina, a ti da mirno učiš i sazrijevaš za život. Ako je iskusan i dobar, kako kažeš, onda će to shvatiti i prihvatiti. Ako nije, nije ni za tebe. Razidite se bez uvreda i uz puno poštovanje kako doliku-

je ljudima. Ako se i javi u srcu tuga, vrijeme je brzo izliječi, a tebi je tek 17 godina. O prekidu škole nema govora. Kasnije se može javiti osjećaj manje vrijednosti i teškog razočaranja, a obično se ništa više ne da popraviti zbog drugih bračnih i majčinskih obveza.

UREDNIK

RIJEČI ŽIVOTNOG ISKUSTVA

U Glasniku ne možemo objaviti sva pisma koja dobivamo, niti sve odgovore. Ovaj odgovor djevojci Valentini iz Perušića (Glasnik VIII/ /1984. str. 256) iskreno je svjedočanstvo života, bez drame i kićenja, ali se dobro nad njim zamisliti.

SHVATIT ĆEŠ KASNIJE

Čitajući o problemima djevojke Valentine, odlučila sam napisati par riječi iz svoga života.

Majčine pouke jesu stroge, i možda malo pretjerane, ali ćeš ih se, draga Valentina, jednom u životu sjetiti i reći: »Da me je barem majka još i više korila!«

Što se mladića tiče, budi oprezna! Ti sada ne možeš shvatiti roditeljsku brigu, ali sutra kad i sama budeš majka, bolje ćeš ih razumjeti. Ja sam odrasla u kršćanskoj obitelji. Otac je umro kad su meni bile četiri godine. Majka je teško odgajala nas troje djece. Tek danas kad sam i ja majka, razumijem njezinu strogoću, savjete i opomene koje su mi onda izgledale i suvišne i prestroge, iako sam ih uvijek poslušala.

Majka nije imala mogućnosti da nas školuje jer smo bili siromašni, pa sam ja rano odlučila da joj udajom skinem bar jednu brigu s leđa. Mladić kojeg sam mlada zavoljela bio je pošten i pametan. Bio je iz vjerske obitelji, ali osim krštenja nije primio nijedan sakramenat. Mlada i zaljubljena, mislila sam da to neće ništa smetati. Bila sam spremna da ga u svemu poučim jer sam sama u vjeri bila dobro poučena. Njegovi su roditelji bili »starog kova«, ali za nedjeljnu Misu i molitvu nisu imali nikakvog smisla. Već kod prvog susreta s njima pobojala sam se kako ću među njima živjeti, jer za mene nije bilo ništa svetije od nedjeljne Mise i sakramenata, ali mladost i zaljubljenost ugasiše tu klicu straha. Vjenčali smo se.

SUSRET S NEPOZNATOM STVARNOŠĆU

Već prvih mjeseci boravka u kući svoga muža, počela mi se osvećivati moja lakomislenost. Došao je Uskrs. Za mene, kao i za sve nas vjernike, to je najveći blagdan. Slavilo ga se i u kući moga muža, ali kako? Stol je bio pun, a Misu nitko nije ni spomenuo. Ja se, mlada u novoj sredini, nisam usudila ništa reći. Svekrva je bila glava i glavna, nju se moralo slušati. Kad god bih ja spomenula Crkvu, ona bi mi našla neki hitan i važan posao, i uvijek bi mi obećala da ću ići drugi puta. Da mi je muž bio pravi vjernik, to me ne bi snašlo, ali od njega nisam za svoju vjeru dobivala nikakvu potporu. Njemu je vjera, ljubav prema Bogu, radost s Bogom — nepoznato. Ne kradi i pošteno radi pa ćeš imati, govorio je. Tko ne radi, ni Bog mu ne daje. On je vjerovao u nekakvog boga, ali kakvog i zašto, to ni sam nije znao. Roditelje je inače poštivao i pred njima ne bi nikad ništa opsovao. Tako su tekli moji tužni dani koji traju i danas.

SVA JE BRIGA PALA NA ME

Kad su roditelji pomrli, muž i ja ostali smo sami s dvoje djece. Kako je teško biti kršćanska majka uz takvog muža! Sama sam morala preuzeti brigu za odgoj djece, spremati ih u crkvu, slati na vjeronauk, pripremati ih za svete sakramente. On se, istina, radovao kćerkinoj Prvoj Pričesti, ali u crkvu nije išao. Na sv. ispovijed nije htio. Zamislite, kako je teško slaviti i evanđeoski se radovati uz takvog muža i oca.

Ja sada s djecom idem redovito u crkvu, i tata nam to ne prigovara, ali ostaje hladan. Vjerski tisak ni da primiriši. Obećao mi je da će ove zime poći na ispovijed, ali ja sumnjam jer se nije ispovijedio od našeg vjenčanja, a otada je prošlo već 17 godina. Ipak u dnu duše se nadam da će ga Božja milost jednom taknuti, da ću ga jednog dana vidjeti pred oltarom kako prima Krista. Tek tada će moj život biti potpun, i mislim da veće sreće od te ne bih mogla doživjeti.

Tako vam je to, drage djevojke! Zato nemojte biti lakoumne kod izbora svog životnog druga, jer nije svejedno koga ćete izabrati suputnikom za čitav život.

MOSLAVKA

Svjetlo svijeta

Piše: Josip ANTOLOVIĆ

U svom govoru na gori, u kojem je sažeo svoju čudorednu nauku i dao savjete za život, Isus je mnoštvu i svojim učenicima izrekao i ove riječi: »Vi ste svjetlo svijeta. Nije moguće sakriti grad koji leži na gori. Ne žeže se svijeća da se stavi pod varićak, nego na svijećnjak da svijetli svima u kući. Vaše svjetlo neka tako zasja pred ljudima da vide vaša djela ljubavi te slave vašeg Oca nebeskog« (Mt 5,14-16).

ISUS NAM OTKRIVA NAŠU ULOGU

Isusove su riječi jasne baš kao što je jasna i zadaća svjetla. Ono mora svijetliti i svijetleći služiti. Svijetleći mnogo služi, jer bez svjetla, u mraku zlo se lakše dogodi. Iz Isusovih riječi jasno slijedi da čovjek u životu može i mora preuzeti ulogu svjetlosti. Ta se uloga ispunja dobrim primjerom neporočna života, a nadasve djelima ljubavi. Danas su ta djela najpreči zahtjev, jer na svijetu ima strahovito mnogo moralne i materijalne bijede, koja može svaki čas dovesti do neslućene katastrofe.

Već je g. 1949. ubrzo nakon katastrofe drugog svjetskog rata, pokretač akcije za pomoć gubavcima, Raoul Follereau, izrekao ove proročke riječi: »Danas se moramo odlučiti, odmah i zauvijek: Ili će ljudi naučiti sporazumijevati se i međusobno ljubiti, da napokon čovjek živi za čovjeka, ili će svi ljudi propasti, i to svi zajedno. Za nedostojne kompromise više nema vremena. Ili ljubav prema bližnjemu ili atomska bomba!«

LAŽNA SVJETLOST I PRAVA SVJETLOST

Kod eksplozije atomske bombe bljesne doduše strašna svjetlost, ali smrtonosna, jer nakon tog bljeska slijedi mrak, razaranje, uništenje i smrt. Lažna svjetlost uvijek rađa takvim plodovima. Samo prava svjetlost koja je plod dobrih djela, osobito djela ljubavi, donosi sreću, pomaže čovjeku, dovodi do proslave nebeskog Oca.

Izloživši u blaženstvima srž svoje nauke, Isus poziva svoje sljedbenike da budu svjetlo. A što znači svjetlo, neka nam ispriča ova kratka i duhovita priča.

U jednom je kutu svijeta čučala zlokobno, prkosno i neveselo gusta, strašna tama. Najednom se u toj velikoj nevolji pojavi malo, jedva primjetno svjetlo. Bilo je malo ali je ipak svijetlilo. Netko je onda prolazio i pomislio u sebi: »Ovo bi svjetlo bolje pristajalo negdje drugdje nego u ovom zabačenom kutu.« — »A zašto?« — upita tiho svjetlašce. »Ja svijetlim, jer sam svjetlo, i zato što svijetlim ja sam svjetlo. Ne svijetlim da me netko vidi, nego zato što me to veseli. Mene veseli da budem svjetlo.«

Gusta je tama bila bijesna i škripajući zubima slušala što svjetlo govori. Najednom, poput sedmoglave nemani nasrnu na nj. Pa ipak ta je silna i svemoćna tama bila nemoćna protiv tog malog svjetla. Nije ga mogla progutati. Ona je ostala samo zlokoban mrak, a svjetlo je ostalo svjetlo, nešto posve drugo, od mraka različito i neusporedivo bolje.

TAMA I SVJETLO SU SIMBOLI

Tama je simbol mržnje, a svjetlo je simbol ljubavi. Za to imamo potvrdu i kod sv. Ivana, evanđelista svjetla, evanđeoskog stručnjaka za svjetlo. On u Prvoj svojoj poslanici piše: »Tko tvrdi da je u svjetlu, a mrzi svoga brata, u tami je sveudilj. Tko ljubi svoga brata, stalno je u svjetlu, i u njemu nema sablazni. Ali tko mrzi svoga brata, u tami je; on živi u tami i ne zna kamo ide, jer mu je tama zaslijepila oči« (2,9-11).

Kad promatramo naš svijet, vidimo da u njemu ima mržnje, nepravde, nasilja, gaženja osnovnih ljudskih prava! Znači da u njemu vlada tama.

A nije li takvo stanje za nas kršćane izazov? Nije li nam naš Učitelj naložio da budemo svjetlo svijeta, da svijetlimo djelima ljubavi? Samo tako možemo odagnati ta-

mu. U obitelji u kojoj bude sloge i ljubavi, bit će i svjetla; u narodu u kojem bude vladala ljubav, vladat će svjetlo, cvjetat će prava kultura duha, razvijati se civilizacija ljubavi. Zato mi kršćani budimo svjedoci i nosioci svjetla. Hodajmo uvijek u svjetlu, kako nas uči naš božanski Učitelj, da nas ne bi osvojila tama. »Tko ide u tami ne zna kamo ide. Dok imate svjetlo, vjerujte u svjetlo, da budete sinovi svjetla« (Iv 12,35-36).

I MI SMO POZVANI

Prije 13 stoljeća zapalilo se svjetlo vjere u našem narodu. Kroz našu mukotrpnu povijest ono je sjalo sad jače, sad slabije. Zlobna tama i njezine sile nisu ga do danas uspjele ugasiti. Ali borba se nastavlja i dalje. I mi smo pozvani da u toj sudbonosnoj borbi budemo sinovi i borci svjetla. Bit ćemo to ako naš život, svi naši dani, budu ispunjeni djelima ljubavi. Takva djela potkrepljuju svjetlo, šire njegov djelokrug, smanjuju moć tame.

U odlučnoj borbi između svjetla i tame samo će ljubav izvojevati pobjedu. Na Veliki petak, kad se na naš planet sručila najgušća tama da ubije Svjetlo, kad je na križu umirala Ljubav i mrtva bila položena u grob, tama je zauvijek izgubila bitku i rat. Ljubav se ne da ubiti! Za tri dana je slavno i sjajno ustala iz groba i slavno živi predvodeći svoje u istoj borbi do pobjede svjetla i ljubavi. Biti pozvan u tu borbu, znači biti počašćen. Ustrajati u toj borbi, znači pobijediti. Pobijediti u toj borbi, znači s Kristom kraljevati. Na to smo i mi pozvani!

Kruh s neba za život svijeta

Piše: Mato ZOVKIĆ

Tri događaja koje smo do sada obradili: Isusov nastup na svadbi u Kani Galilejskoj, njegov susret s Nikodemom i susret sa Samarijankom, donosi samo četvrto ili Ivanovo evanđelje.

Slijedeća zgoda koju ćemo sada obraditi, kako je Isus s nekoliko kruhova i nešto riba nahranio veliko mnoštvo ljudi gladnih riječi Božje, one, naime, koji su ga cijeli dan slušali u nenastanjenom kraju, zapisana je u sva četiri evanđelja. Mi ćemo se ipak zadržati samo na Ivanovom izvještaju, jer on donosi i Isusov dugačak govor o kruhu života. Nastojat ćemo ući u smisao toga govora.

ISUS DIJELI KRUH SIROMAHA

Opis je veoma opširan (Iv 6,1-15). Odmah valja istaknuti da nijedan evanđelista ne upotrebljava onaj nespretan izraz »umnožavanje kruha«, koji obično stoji kao naslov za ovaj događaj u našim prijevodima evanđelja i u katekizmima. Isus je, kao i svaki židovski domaćin prilikom svečanog blagovanja, izrekao hvalu Bogu, osobno lomio kruh i davao učenicima da ga dijele svima koji su gladni duhovne i tjelesne hrane (6-1-15). Dakako da je Isus čudesno nahranio golem broj muškaraca i žena, ali su evanđelisti u tom činu vidjeli osobnu pažnju prema ljudima, a ne neki čarobnjački čin, na što može navesti izraz »umnožavanje kruha«.

Ivan na početku svoga izvještaja ističe kako je silno mnoštvo slijedilo Isusa. U ovom hodu za Isusom, sveti pisac vidi buduće Isusove vjernike koji će se odazivati na osobnu vjeru. Ivanu je ovo četvrti Isusov »znak« ili događaj na temelju kojega ljudi trebaju pobliže doživjeti tko je zapravo Isus.

Ivan jedini navodi i to da »bijaše blizu Pasha, židovski blagdan«. To je druga Pasha Isusova mesijanskog djelovanja (usp. 2,23), a o trećoj će sam Isus postati na križu Jaganjac kojemu se ne lome kosti i koji oduzima grijeh svijeta (usp. 1,29.36; 19,36). O Pashi su Židovi slavili izlazak svojih predaka iz egipatskog ropstva pod Mojsijevim vodstvom te doživljavali Božju dobrotu u čudesnoj prehrani pustanjske generacije. Nakon što je čudesno nahranio mnoštvo ljudi, Isus isto tako čudesno prilazi učenicima po vodi Genezaretskog jezera. Time postaje novi Mojsije koji izvodi i hrani Božji narod.

U Ivanovu izvještaju o čudesnom kruhu za gladne, spominju se Filip i Andrija kao oni s kojima Isus raspravlja o nabavljanju hrane za mnoštvo ljudi koji mu pristupaju spremni da slušaju riječ Božju kako je On, razumije i izlaže. Filip i Andrija bili su štovani među povijesnim čitaocima kojima je prvi puta bilo namijenjeno četvrto evanđelje.

Ivan jedini spominje da je dječak imao pet ječmenih kruhova. To je u ono doba bila hrana siromaha u Palestini, dok su imućniji jeli pšenični

kruh. U Starom zavjetu prikazano je kako je prorok Elizej nahranio stotinu odraslih muškaraca s dvadeset ječmenih kruhova (2 Kr 4,42-44). Bile su to pogače velike otprilike kao šaka, a iz parabole o upornom prijatelju vidimo da su tri takva kruha bila potrebna za obrok odrasloj osobi (Lk 11,5).

Naši su prevodioci evanđelja Isusovu naredbu prerekli izrazima: »neka posjedaju ... posjedaše«. U grčkom izvorniku stoji: »Neka zauzmu položaj ležanja kao kod svečane gozbe ... polijegaše« (r. 10-11). Isus je time želio podsjetiti svoje slušatelje na gozbu što ju je Bog pripravao pustinjskoj generaciji koja je potpuno prihvaćala svoju ovisnost o Bogu.

U Isusovo vrijeme Židovi su poprimili rimski običaj ležanja na posebnim prostirkama prilikom gozbe.

Isus ne samo utažuje glad nego obilno ugošćava Božje siromahe. Ivanov izraz: »Isus uze kruhove, zahvali pa razdijeli« podsjeća na Isusovu gestu nad kruhom prilikom zadnje večere. Kad Ivan opisuje Isusovu Zadnju večeru, nema nad kruhom i vinom Isusovih riječi, nego Isus pere sustolnicima noge na gozbi ljubavi. Ova formulacija ovdje pokazuje da je Ivanova zajednica slavila Euharistiju i da je Ivan izvještaj namjerno tako formulirao da svoje čitaoce podsjeti kako Isus neprestano priređuje gozbu u Euharistiji.

Značajno je, prema Ivanu, da Isus osobno dijeli. Kod ostalaih evanđelista on daje apostolima pa oni dijele. Očito je da su mu morali pomoći, jer ne bi stigao sam poslužiti 5000 gostiju. Ivan i u ovome vidi Isusovu prisutnost u sakramentima Crkve: iako ih dijele zakonito postavljeni predstojnici, dijeli ih zapravo Isus. Isus krštava, Isus daje odrešenje, Isus hrani pričešću. Zatim evanđelista bilježi da su svi uzeli »koliko su god htjeli«. Isus hrani obilno. U podatku da su apostoli sabrali dvanaest košara preostalih ulomaka, valja gledati Crkvu koja misijski djeluje: nahranjena Božjom riječju i sakramentima, može od »ulomaka« hraniti sve koji su životno gladni i u Isusu prepoznaju kruh s neba.

Mnoštvo je bilo tako oduševljeno da su Isusa htjeli odmah postaviti za kralja. Čak su i apostoli počeli podlijegati utjecaju mnoštva (usp. Mk 6,54: »On odmah prinudi učenike da uđu u lađu i da se prebace prijeko ...«). Kad je Isus uvidio da ga protiv njegove volje žele učiniti političkim vođom »povuče se ponovno u goru, posve sam«. Neki grčki rukopisi ovdje imaju »pobjegne«. Želi se naglasiti da Isus odbija svaku primisao izopačenja njegova poslanja. Povlači se u noćnu tišinu da u molitvi pred Ocem procijeni dosadašnje i uplanira buduće djelovanje.

MUDROST KOJA NUDI KRUH I VINO OBJAVE

Drama se nastavlja (Iv 6,22-58). Isus je proveo noć u molitvi, a u zoru se pridružio učenicima. Prišao im je hodajući po vodi. Sutradan je u kafarnaumskoj sinagogi držao govor o kruhu života. Slušatelji su bili dijelom oni koje je jučer nahranio u nenastanjenu kraju, a dijelom novi koji su se sabrali na bogoslužje riječi. Da bismo Isusov govor razumjeli, pitamo se što su njegovi povijesni slušatelji na temelju starozavjetnih čitanja mogli znati i vjerovati o »kruhu života«?

Mudrosne knjige Starog Zavjeta prikazuju slikovito mudrost kao gospodu koju je Jahve stvorio na početku svojih djela i koja se zatim nastanila među Izraelcima. Tko nalazi mudrost, nalazi pravi život. Mudrost priređuje vjernicima obilnu gozbu i zove: »Hodite, jedite od mojega kruha i pijte vina koje sam pomiješala« (Izr 9,5).

Pisac Knjige Sirahove donosi u 24. poglavlju himan utjelovljenoj Mudrosti koja prebiva u Izraelu. Ta Mudrost, između ostaloga, kaže: »Dođite k meni svi vi koji me žudite i nasitite se plodovima mojim. Koji me jedu, još više su me gladni, i koji me piju, još više za mnom žeđaju. Tko mene sluša, taj se ne stidi, i tko sa mnom radi, taj ne griješi«.

Isus je u vrijeme nastupa pred Židovima kafarnaumske sinagoge imao pravo pretpostaviti da njegovi slušaoci vjeruju u objavu kao utjelovljenu Mudrost Božju u narodu Božjem. Pretpostavljajući to, on sebe uspoređuje s manom koju su praoci pustinjske generacije doživjeli kao kruh s neba: »Nije vam Mojsije dao kruh s neba, nego Otac moj daje vam kruh s neba, kruh istinski; jer kruh je Božji Onaj koji silazi s neba i daje život svijetu.« On sebe smatra Očevim darom svijetu i duhovnim kruhom koji jedini utažuje životnu glad. Kasnije će naglasiti da mu Otac daje vjernike pa tko »vidi« Sina, ima već sada život vječni (6,37-40).

Isus svakom žilicom svoga bića ispunjava volju Očevu, s Ocem se poistovjećuje; predstavlja se starozavjetnom

formulom »Ja jesam« koja je pridržana samo Bogu (usp. Iv 8,58). U njegovim djelima i riječima ljudi »vide« Boga. Zato je na Posljednjoj večeri mogao reći: »Tko je vidio mene, vidio je i Oca« (Iv 14,9).

Vidjeti, u Bibliji znači prihvatiti, slijediti, odabrati, doživjeti. Tko Isusa na biblijski način vidi, već sada ima život vječni. Dobiva početak života koji fizičkom smrću ne biva ugašen nego preobražen.

Isus za sebe kaže da je kruh s neba, kruh Božji, kruh života, kruh živi koji je sišao s neba. Za vjernike koji su slušali starozavjetna čitanja o Božjoj Mudrosti nastanjenoj u Izraelu, to je trebalo značiti da je Isus ostvarena objava. On uči drugačije od ostalih rabina: tumači riječ Božju kao onaj koji ima vlast, utažuje životnu glad i žeđ. Pozvao je tom zgodom povijesne slušaoce, a i danas zove sve ljude, da blaguju kruh koji je On osobno, kako bi pravo živjeli već sada na zemlji i stekli život vječni. Ipak, on je na tom stupnju svoga mesijanskog djelovanja uvidio da ga čeka još oštriji sukob s vjerskim poglavarima naroda, ako nastavi ovako tumačiti riječ Božju. Zato je u kafarnaumskoj sinagogi najavio svoju nasilnu smrt: »Kruh koji ću ja dati tijelo je moje — za život svijeta« (r. 51). On nije izazivao sukob; nije srljao u nasilnu smrt, ali je bio svjestan da samo silom može biti ušutkan u ovakvom tumačenju riječi Božje. Već tada, u kafarnaumskoj sinagogi prije druge Pashe svoga mesijanskog djelovanja, počeo se spremati na smrt koja će po Očevoj volji postati izvor života za cijeli svijet.

U prvom dijelu govora Isus naviješta da je on osobno kruh živi. Pod kraj govora kaže da je tijelo njegovo jelo istinsko i krv jegova piće istinsko. Ovo je strogo euharistijski dio govora koji povijesni slušatelji nisu mogli razumjeti jer nisu imali svjetla Zadnje večere koja će kasnije uslijediti. Uvrstivši ovamo taj dio govora, sveti je pisac htio pokazati da u Euharistiji imamo Isusa kao kruh za život svijeta.

PETROVA ISPOVIJEST

Vrhunac tek slijedi (Iv 6,59-71). Govor u sinagogi bio je isprekidan upadicama slušatelja. Misleći čisto materijalno, oni najprije traže od Isusa »toga kruha« (r. 34). Zatim se sablažnjuju što Isus tvrdi da ga je Otac »opečatio«, da vidi Oca i da je sišao s neba. Osobito su se sablaznili oni koji su u Kafarnaum došli iz Isusova zavičaja Nazareta te su znali da je on »sin Josipov«, kako su to svi mještani mislili.

Kad Isus na kraju uzvikne kako ljudi trebaju jesti njegovo tijelo i piti njegovu krv, Židovi bi se morali sjetiti svojih žrtava od kojih se jedan dio spaljivao na čast Bogu, drugi se darivao svećenicima za uzdržavanje, a treći su žrtvovatelji blagovali s prijateljima i uzvanicima. Oni se međutim sablažnjuju nad cijelim Isusovim govorom i odbacuju njegovu ponudu. Čak i mnogi od učenika, koji već više od godine dana idu za Isusom i poznaju ga izbližega, odstupaju od Njega i traže drugi put u život. Ivan ističe kako je Isus »od početka znao koji su oni što ne vjeruju, i tko je onaj koji će ga izdati« (r. 64).

Isus nije iznenađen, niti poziva ljude da ostanu jer su ga tobože krivo razumjeli. Njemu nije stalo do uspjeha pod svaku cijenu, ne ide u prvom redu za odobravanjem i povlađivanjem, ali ga otpad ipak žalosti te pita Dvanaestoricu: »Da možda i vi ne kanite otići?« Petar u ime svih klikće: »Gospodine, kome da idemo? Ti imaš riječi života vječnoga! I mi znamo i vjerujemo: ti si Svetac Božji« (6,67-70).

Isus je prije toga u govoru naglasio da k njemu mogu doći samo oni koje privuče Otac koji ga posla. Kao što Otac njega dariva svim ljudima, tako njemu dariva sve vjernike. Petar Isusa zove Gospodinom, u čemu čujemo prizvuk poslije-uskrsne vjere. Taj je naziv bio pridržan Bogu jedinome, a Isusovi sljedbenici počinju njime častiti onoga koji s križa privlači k sebi ljude. Petar nema kome otići, jer zna da mu nitko drugi ne može činiti život tako sadržajnim kao Gospodin Isus. On u Isusu prihvaća kruh životni i pravi život. »Znamo i vjerujemo« biblijski su pojmovi koji znače: doživljavamo, osvjedočujemo se svaki dan, sigurni smo. »Svetac Božji« u Starom Zavjetu je naziv za osobe trajno posvećene Bogu, preko kojih Bog izvodi svoja djela. U Markovu evanđelju čak vragovi tako nazivaju Isusa. Isus sam ispovijeda da ga je Otac posvetio (Iv 10,36) i poslao u svijet. Petar će još sazrijevati u ovoj vjeri, kada doživi šok Velikog petka. Ali osnovna dobra volja neće mu uzmanjkati. On zna da je Bog Isusa zauvijek učinio kruhom živim; tko uz Isusa ostaje, živi cjelovito i sadržajno.

ZA VJERU SLAVENSKIH NARODA

Slaveni i kršćanska Evropa

Poznato je staro načelo »slavica non leguntur« — »slavenske se stvari ne čitaju«. Za Slavene ima malo zanimanja, kao da i nisu znatan dio velike obitelji evropskih naroda. To načelo, tu nepravdu, počeo je ozbiljno ispravljati prvi papa Slaven, Ivan Pavao II. Prigodom svog prvog posjeta Poljskoj, 3. lipnja 1979. izrekao je u Gnieznu ove značajne riječi:

»Prigodom jubileja poljskoga kršćanstva trebamo se sjetiti i pokrštenja ostalih Slavena: Hrvata i Slovenaca — među kojima su misionari djelovali već oko g. 650. i 750, a taj se proces zatno upotpunio oko g. 800; Bugara, čiji je knez Boris primio krštenje oko g. 864. ili 865; Moravljana i Slovaka — kojima su misionari došli još prije g. 850, a kasnije su im vjeru utvrdili sv. Ćiril i Metodije, koji su došli u velikomoravsku državu g. 863; Čeha, čijeg je kneza Borivoja pokrstio sv. Metod g. 874. U okviru djelovanja sv. Metoda bili su također Vislani te Slaveni koji su boravili u Srbiji. Ne smijemo zaboraviti ni Kijevske Rusije, koja je primila kršćanstvo oko g. 988. Napokon valja spomenuti pokrštenje polapskih Slavena: Obodita, Veleta i Lužičkih Srba . . .«

Tim riječima Papa je upozorio ostalu Evropu, da su i Slaveni prihvaćanjem kršćanstva rano ušli u kolo evropskih kulturnih naroda, da su toj Evropi dali i daju svoj duhovni i kulturni prilog, koji se ne smije zaboraviti. Lijepo je pisao francuski mjesečnik »Missi«, da Papa svakog Božića i Uskrsa, kad čestita te najveće kršćanske blagdane, izriče svoju čestitku čak i na 11 slavenskih jezika: na ruskom, ukrajinskom, bjeloruskom, poljskom, lužičkosrpskom, češkom, slovačkom, hrvatskom, slovenskom, bugarskom i srpskom jeziku, a time upozorava one na Zapadu, koji misle da su samo oni evropski narodi, da postoji još prilično broj naroda, koji također pripadaju Evropi, koji imaju svoj jezik, svoju povijest, svoju kulturu, svoje dostojanstvo i svoju kršćansku vjeru. Za tu vjeru slavenskih naroda molit ćemo ovaj mjesec.

U godini smo kada nadolazi 1100. obljetnica smrti sv. Metodija, uz sv. Ćirila, apostola Slavena. Njih je sadašnji Papa 31. prosinca 1980. uz sv. Benedikta proglasio suzaštitnicima Evrope te tako nadopunio ono što bijaše krnje. Dok molimo za vjeru slavenskih naroda, ne zaboravimo na bolnu činjenicu, da svi ti narodi danas žive u takvom političkom sistemu, koji tumači na svoj način vjersku slobodu, pa u praksi često dode do poteškoća. Dakako da valja priznati razlike od zemlje do zemlje, jer protuvjerski stavovi nisu svagdje jednako kruti. Komunizam staljinističkog tipa naročito je bio i ostao tvrd prema vjernicima.

Nema sumnje da ima mnogo razloga moliti za vjeru slavenskih naroda, pa ćemo to ovaj mjesec i činiti, to više što i mi Hrvati spadamo među te narode.

Nalazimo se u godini mladih, pa ćemo se rado moliti i na važnu nakanu naših biskupa: DA NAŠA KRŠĆANSKA MLADEŽ SVOJ ŽIVOT TEMELJI NA EVANĐEOSKIM IDEALIMA LJUBAVI, ISTINE, PRAVIČNOSTI, ČOVJEČNOSTI I DA SE SAČUVA OD PROTIVNIH UTJECAJA. Da imamo kršćanske mladeži pokazalo se na NEK-u. Bile su to rijeke mladih, koji su radosno pješačili u Mariju Bistricu, te se molitvom, pjesmom i svojim mladenačkim ponosom i zanosom uključili u naše veliko euharistijsko i marijansko slavlje. Da imamo idealne mladeži sve više, pokazuje i list »MI«, u kojem mladi pišu o svojim idealima i težnjama, koje se poklapaju s onim za što ćemo moliti u ovoj nakani. Neka mladi znaju da nisu sami, da iza njih stoji i Apostolat molitve sa svim svojim duhovnim blagom i programom.

Josip ANTOLOVIĆ

Obilježeni

Piše: prof. Radovan GRGEC

Pred očima mi je drug s kojim sam razgovarao prije nekoliko mjeseci. Izgledao je zdrav, pun života. Nedavno sam iz novina sazno da je umro. Sjećam se također nekih koje sam sreo prošle godine. Ove godine više ih nema među živima.

Kad nekoga sretnemo, pitamo se nije li i on obilježen znakom smrti. Tà i on je osuđen na smrt: umrijet će prije ili kasnije, kao svi ljudi.

Međutim, valja nam se sjetiti i činjenice da smo kao kršćani obilježeni znakom križa, o kojemu smo prošli put pisali kao o najuzvišenijem znaku sviju vremena. Križ je znak života, besmrtnosti, uskrsnuća.

Nije nam dano da znamo čas kada će oni koji su obilježeni Božjim pečatom na čelu »uskrsnuti na život«, ali se nadamo da ćemo u tom nepreglednom mnoštvu, o kojemu govori knjiga Otkrivenja, biti se ostalim vjernicima, našom braćom u Kristu, i mi, koji ćemo također umrijeti. Budući da ne znamo ni dana ni časa, moramo biti uvijek »budni«, uvijek spremni na taj neizbježivi svršetak svake ljudske sudbine na zemlji.

No, budući da smo krštenjem »pokristovljeni«, tj. obilježeni Kristovim znakom križa i uskrsnuća, moramo biti svjesni da smo iz vode izašli kao »novo stvorenje« i »novo tijesto«, kako bismo jednom prema riječima sv. Pavla mogli »suuskrsnuti s Kristom«.

Svi su kršćani na neki način, kako se izrazio pjesnik Arthur Rimbaud, »zarobljenici svojega krštenja«, tj. zauvijek obilježeni znakom Isusa Krista, Spasitelja i Osloboditelja. Razlog je to našoj nadi i radosti, kojom smo na naročit način ispunjeni u ovo uskrsno vrijeme.

Ipak, Bog, koji nas je stvorio bez nas, neće nas spasiti bez nas. Potrebno je da životom i sakramentalnim zajedništvom postanemo aktivni sudionici uskrsne tajne. Naša radost bit će potpuna tek ako naša vjera postane živa, ako vjerovanje provedemo u djelo, u život.

Ljudski je tugovati zbog toga što smo obilježeni znakom smrti, što ćemo morati napustiti ovaj život, koji volimo kao svako normalno ljudsko biće, ali je isto tako ljudski i kršćanski radovati se što smo obilježeni znakom križa i uskrsnuća, što ćemo iz ove »suzne doline« doći tamo gdje ćemo gledati Boga licem u lice očima uskrslih s kojih će Gospodin otrti svaku suzu. Naša bi radost bila još veća a tjeskoba manja kad bi nam vjera bila življa a život dosljedniji, dostojniji kršćanskog imena, zvanja i poslanja, kad bismo živjeli manje u strahu pred smrću a više u nadi i iščekivanju Uskrsnuća.

Tako su živjeli i prvi kršćani. Svojim životom i svojom vjerom svjedočili su za znak kojim su bili obilježeni. Bili su primjer i svjetlo za svoje suvremenike. Ako danas nije tako, to je zato što nam nedostaje živa vjera.

Uskrsnuće je članak kršćanskoga vjerovanja. Plod Isusova uskrsnuća jest život vječni. Vjerujući u to, započnimo novi život, svjesni da smo zauvijek obilježeni znakom pobjede nad smrću, Kristovim križem i uskrsnućem! Isus Krist pobijedio je smrt snagom Duha po želji Svemogućega Boga koji nas je stvorio na svoju sliku i priliku.

Zlatni pir
Jele i Mate Kordić

Bilo je to davne 1935. godine. U župnoj crkvi u Barbatu na Rabu, 26. siječnja, sklopila je sakramenat svete ženidbe revna članica Djevojačkog društva Srca Isusova Jele Dežeļjin sa svojim suseljaninom Matom Kordić. Oboje su potjecali iz istinski kršćanskih obitelji, ali je, čini se, Jelina obitelj primila više naravnih sklonosti i vrhunaravnih darova za življu ljubav prema svemu što je Božje i crkveno. Iskrenom i posvećenom međusobnom ljubavlju Matina je »golubica« nenametljivo i ustrajno unosila u svoj dom veću vjersku revnost, dok su se ljudskom marljivošću, sve do prave požrtvovnosti, podjednako odlikovali oboje supružnika.

Točno istog datuma, čak u isti sat, u 11'30, 26. siječnja ove godine, ušli su oboje u istu župsku crkvu po sagu koji su crkvi sami darovali, da zahvale Bogu za svu ljubav i za sva dobročinstva koja su od Njega primili. Na taj čin zahvale išlo je s njima sedmero njihove djece, četrnaestero unučadi i jedan praunuk. Njihovo osmo živo dijete, njihov sin don Petar Kordić župnik i dekan iz Omišlja, čekao ih je pred oltrom u misnom ruhu. S njim su Misu zahvalnicu Bogu prikazivala još tri svećenika. Pozvanih je bilo i više, ali im njihove nedjeljne pastoralne dužnosti nisu dopuštale da odu iz svojih župa i pridruže se radosnom slavlju Jele i Mate. Ministranti, čitači, pjevači pripjevnog psalma, molitelji svih zaziva u molitvi vjernih, recitatori i svirači uz pozdravni recital, svi bijahu djeca ili unučad sretnog zlatnog para. Tumačeći u homiliji zašto je za čitanje uzeo tekst iz »Pjesme nad pjesmama« u kojem se spominju riječi »golubice moja«, sinu svećeniku zapela je riječ u grlu i utopila se u suzama radosnicama. Tim je riječima, uče, u jednom davnom pismu njegov otac nazvao svoju mladu zaručnicu, koja je sada ovdje pred nama kao časna starica iscrpljena trudom, radom i bolešču, ali okićena dobrim djelima i bogata zaslugama. Za ovu svečanu zgodu obukla je ruho boje Gospe Karmelske, jer je ona upisana, a za njom su upisani i gotovo svi članovi njezine proširene obitelji, u Karmelsku bratovštinu.

Za obiteljskim stolom slavljenika, mjesni je župnik prenio i čestitku biskupa dra Karmela Zazinovića. Suze radosnice zaustavljale su i riječi Matinog brata Stanka i Jeline sestre Anđele. Samo je slavljenik Mate jednostavnim ali srdačnim riječima zahvalio najprije u crkvi svim sudionicima euharistijskog slavlja, a potom i na koncu gozbe za obiteljskim stolom. Uz riječi »Sad otpuštaš slugu svojega . . .« izrekao je glavnu zahvalu darežljivoj Božjoj Providnosti. Jelino je srce željelo da dulje ostane u crkvi, a na kraju pira privatno je izraziła želju da se prikaz slavlja pošalje Glasniku Srca Isusova i Marijia zajedno s njezinim darom, jer ona je stalni i dugogodišnji njegov pretplatnik, a »cijeli život od djetinstva, sve milosti za se, za svog Matu, djecu i unučad primila je po Srcu Isusovu i Mariju«. Tako sama reče. A mi vjerujemo da će primiti i onu najveću kad dođe taj trenutak, vječni zagrljaj Srca Isusova po Srcu Marijinu.

Fra Gabriel ŠTOKALO

Svetac je heroj

Piše: **Rudolf BRAJČIĆ**

Za stare Grke heroj je ljudsko biće obdareno božanskim svojstvima, polubog. Takva su polubožanstva često uzimali za zaštitnike svojih gradova i krajeva. Danas riječ »heroj« znači »junak«. Napose se kaže da je junak onaj koji se istakao izvanrednim djelima i krajnjom požrtvovnošću. To isticanje može biti na bojnom polju ili na području javnoga života u mirno doba. U Rusiji se upotrebljava naziv majka-heroika. To je majka koja je rodila desetero ili više djece.

U Katoličkoj Crkvi svetac je heroj. To je onaj koji je za svoga života svojim vladanjem i djelovanjem potvrdio svoju vjeru, ufanje i ljubav, svoju razboritost, pravednost, jakost i umjerenost u izvanrednom stanju. Za sveca se, dakle, ne pita: da li je predsjednik vlade ili radnik, laik ili svećenik? Pita se jedino da li je heroj vjere i ljubavi, pravednosti i umjerenosti?

ŠTO SE NE TRAŽI ZA SVETAČKI HEROIZAM?

Mnogi su sveci činili izvanredna djela. Sv. Franjo Ksaverski je krštavao tako dugo dok mu ne bi klonule ruke; sv. Leopold Mandić proveo je najveći dio svog života u tijesnom prostoru ispovjedaonice; sv. Župnik Arski je lancima stezao bokove i hranio se ponajviše kuhanim krumpirima. Kad mislimo na svece, skloni smo pomisliti na takve podvige, a takva izvanredna djela ipak nisu nužna za svetost.

Katkad ljudi misle da moraju steći i posjedovati u herojskom stupnju sve kreposti, ako se žele posvetiti, a to je nemoguće. Kako netko može imati herojske kreposti nekog misionara, ako je kartuzijanac? Ili, kako netko može imati krepost djevičanske čistoće, ako je oženjen i pozvan na bračnu čistoću?

ŠTO JE DOVOLJNO ZA SVETOST?

Ako se za svetost ne traže izvanredna djela, ako nije potrebno imati sve kreposti, u čemu se onda sastoji heroizam svetaca? U vjernom i ustrajnom ispunjavanju dužnosti i obaveza svagdanjeg života, bile te dužnosti i obaveze velike ili male, spektakularne ili neuočljive, dužnosti i obaveze Duhom Svetim svaki dan nanovo otkrivane i od Duha Svetoga poticane.

Ne treba se povući s mjesta na kojem se nalazimo niti potražiti neku povlaštenu službu ili položaj da se iskažemo Božjim junacima. Nema povlaštenog mjesta ni povlaštene službe za heroizam kreposti! Sva mjesta, sve službe i svi položaji jednako su podesni za nj. Zato su naši obični dani — iako u njima nisu na redu velika djela — putevi za postizavanje kreposti u herojskom smislu.

Vjerno ispunjavanje dnevnih dužnosti, vjeran dnevni hod za Duhom Svetim isključuje svaku promišljenu nesavršenost. Ustrajno ispunjavanje onoga što je Pijo XI. jednom nazvao »strašnom dnevnom dužnošću«, izdržati u ostvarivanju Božjih planova na sebi, uporno koračati tragom Božje volje u svim danima — to najbolje dokazuje nadnaravne i božanske izvore svetosti i »karizmatičku vrijednost moralnog čuda«, što ga nazivamo herojskim životom. U to možemo biti uvjereni.

UVID U NASTAJANJE SVECA TO POTVRĐUJE

Kad se pitamo, što treba raditi da postanemo sveti, uvijek mislimo na svoje nastojanje, na svoje inicijative, na svoje planove i njihovo izvođenje. Međutim, toga se moramo odreći i započeti misliti biblijski.

Biblija nam kaže ovo: Otac nas želi sve preobraziti u Krista svoga Sina utisnuti u nas Njegove crte i Njegove osjećaje uliti u naš Njegovu dušu malo po malo iz dana u dan vodeći nas po svome sv. Duhu koji smo primili najprije kod krštenja, a zatim i kod krizme, i koji nam iznutra govori, potiče nas i hrabri na ono što nam je činiti i kako nam je činiti. Po zovu Duha Svetoga u našem srcu, u našoj savjesti, Otac pomalo u nama izgrađuje sliku svoga Sina. Svetost je Božje djelo, a ne ljudsko domišljanje, htijenje i upinjanje.

Taj se zov i poticaj Duha Svetoga, što i kako trebamo raditi, javlja često u danu, dapače neprestano. Najprije treba naučiti kako da ga zamijetimo. U njemu se skriva Očeva poruka, Očeva želja i Očeva volja za svaki naš dan.

Zatim se treba naviknuti na spremno ispunjavanje onoga na što nas Duh Sveti zove i na što nas potiče, da »ne gasimo Duha u sebi« nego da se podredimo njegovu vodstvu u svakom našem djelu, bez obzira na naše protivne sklonosti, nesavršene porive i jake želje koje vuku na drugu stranu.

Međutim, tu se lome koplja i samo junaci uspijevaju svoje želje podrediti Božjoj volji, svoje dnevne poslove Božjim planovima za naš dan, svoj izbor svagdanjih poslova Božjem izboru s obzirom na ono što nam je u konkretnim prilikama činiti.

Sjetimo se kako nam je teško kad nam kiša pomrsi dnevni plan, premda dobro znamo da je i kiša znak u kojem treba znati čitati Božju volju. Osim nepredviđene kiše u naš dan upadaju razne stvari, osobe i nenadani zahtjevi po kojima se javlja i zove nas Duh Sveti, i mi se trebamo odreći sebe te ići za njim, a to nije lako ni ugodno.

Možda sada lakše uviđamo da se za život po Božjoj volji u običnim danima, traži pravi heroizam, osobito kad pomislimo da se s Božjom voljom u malim i u velikim stvarima treba slagati ne samo danas, sutra i preksutra, nego u sve dane našega života. A upravo na to smo pozvani mi koji smo u svojim dubinama prožeti sebičnošću, zatvoreni u sebe, koji gledamo na sve i svakoga pod uskim kutom svoga »ja«, te sebe i svoje interese stavljamo u središte svega svog djelovanja.

HEROIZAM VJERE, UFANJA I LJUBAVI

Bez herojske vjere, ufanja i ljubavi takav je život nemoguć! Bez heroizma tih triju bogoslovnih kreposti nema otvaranja samoga sebe Bogu, nema nadilaženja granica svoje sićušnosti i prepuštanja Bogu da nas preobražava na sliku svoga Sina, da na sve gledamo Isusovim očima i sve ljubimo Njegovim srcem. Borbu protiv nevaljalih poriva, protiv grijeha, može izdržati samo onaj koji tvrdo i nepopustljivo vjeruje u stvarnost osobnog Boga, koji vjeruje u Njegove otajstvene puteve i poteze, koji je čvrsto uvjeren u njegovu mudrost i beskrajnu ljubav.

Borbu protiv svoje nehumanosti može izdržati samo onaj, koji se pouzdaje u Boga, koji u Njega kao izvor čovječnosti stavlja svu svoju nadu.

A što da kažemo o hladnoći i ravnodušnosti svoga srca? Bez Božje ljubavi nema jakog doživljaja da smo ljubljeni ljubavlju jačom od smrti, i nema mogućnosti ljubiti Boga i sve što je njegovo, u prvom redu čovjeka, nesebičnom i velikodušnom ljubavlju.

Da, bez rascvata triju bogoslovnih kreposti u srcu i u djelu, nema heroizma svetosti! Zato neki više vole govoriti o »sjaju svetosti« nego o heroizmu svetosti. I Drugi vatikanski sabor je na njihovoj strani: »U životu onih koji se, iako dionici naše ljudske naravi, savršenije preobraze u Kristovu sliku, Bog živo očituje ljudima svoju prisutnost i svoje lice.« (LG 50)

SRCE ISUSOVO SPASENJE SVIJETA

Pod tim naslovom izašla je knjiga od 30 razmatranja. Napisao ju je o. Berhnard Häring, a prevela Smiljana Rendić. Preporučujemo za osobna razmatranja, kao podlogu za propovijedi, kao lijepo pomagalo za upoznavanje smisla kulta Srca Isusova. Naručujte je na adresu Glasnika. Cijena 300 novih dinara.

Gospodin nas očekuje

»Gospodin u svetohraništu očekuje naše posjete.« To su doslovne riječi iz jednog pisma Svetog Oca Ivana Pavla II.

U POHODE TIHOM PRIJATELJU

U svim se našim crkvama čuva Presveto, da bi uvijek bilo pri ruci, ako bi trebalo iznenada podijeliti umirućem sv. Popudbinu. No bez obzira na razlog, zašto se u našim crkvama čuva Presveto, dužnost nam je voditi računa o stvarnoj Gospodinovoj nazočnosti pod prilikama kruha, te Mu iskazivati dolično štovanje. Tu milu dužnost diktira nam ne samo činjenica prisutnosti, nego vode o tome računa i crkveni spisi. I sam crkveni Zakonik potiče svećenike, redovnike i vjernike na praksu pohađanja Presvetoga, kao i na obavljanje prikladnih pobožnosti prema »Utamničenom Učitelju«. U tome nam prednjače mnoge istaknute ličnosti, kao što su npr. sv. Toma Akvinski, sv. Margareta Marija Alacoque, sv. Petar Julije Eymar, naš biskup Lang, Dr. Ivan Merz — i mnogi drugi.

NOVI ZAKONIK I EUHARISTIJA

Novi crkveni Zakonik koji je na snagu stupio prije godinu dana, dakle podosta poslije II. vatikanskog sabora, govori o Euharistiji »kao o vrhuncu i svrsi kršćanskog života«. Zakonski član 898. potiče vjernike da ovaj sakramenat najvećom pobožnošću štuju, a dušobrižnicima nalaže da svoje vjernike o ovoj dužnosti često poučavaju.

Kanon 937. traži da crkve ili kapele u kojima se trajno čuva Presveto, budu svaki dan bar po nekoliko sati otvorene, da bi vjernici uvijek imali pristupa. Nije li tim kanonom ujedno izražena želja sv. Crkve, da vjernici dođu i da se klanjaju!

Crkveni propisi također određuju, da se u svim crkvama, u kojima se trajno čuva Presveto, svake godine održi zajedničko klanjanje (»klečanje«), te da se na što svečaniji način proslavi svetkovina »Tijelova«. (Kanon 943.)

SV. OTAC I EUHARISTIJA

Sveti Otac Ivan Pavao II, u svakoj prigodi toplo preporučuje euharistijske pobožnosti, a među njima još napose klanjanje kao najprikladniju pripravu i zahvalu za sv. Pričest. Tako je npr. na Sveti četvrtak god. 1980. u pismu upućenom svim biskupima i svećenicima, biranim riječima preporučio klanjanje: »Crkvi i svijetu veoma treba euharistijsko klanjanje. Isus nas očekuje u sakramentu ljubavi. Budimo velikodušni u žrtvovanju svoga vremena za susret s Isusom u klanjanju, da puni vjere nadoknađujemo za nebrojene grijehe svijeta. Ostanimo trajno vjerni službi i dužnosti klanjanja.« (L'Oss. Rom, 14. listopada 1984.)

Razmišljanje o nama i Euharistiji nadahnulo je Svetog Oca, te je god. 1981. uveo svakidašnje klanjanje u bazilici sv. Petra u Rimu. Svakog jutra u 9 sati izlaže se Presveto u kapeli Presv. Sakramenta vjernicima na klanjanje, te ostaje izloženo do 17 sati. Stalno su obvezne na klanjanje redovnice, koje se svaki sat izmjenjuju, a pridružuje im se i lijepi broj vjernika. Redovnice predvode. Zapjeva se pokoja euharistijska pjesma, moli se krunica i navijesti se nekoliko prikladnih misli za tiho klanjanje.

KOREJSKA INICIJATIVA

Spomena su vrijedne i vrlo pobudne vijesti iz Koreje o trajnom klanjanju u nekim župama. Klanjanje traje od ponoći do ponoći, iz dana u dan. Da bi se za svaki sat kroz cijeli tjedan osigurala bar dva klanjatelja, trebalo je naći 168 vjernika, a javilo ih se i znatno više čak i za one sate, koji su skopčani s velikim žrtvama, kao što su kasni noćni sati ili rana zora. Takvo se klanjanje već mjesecima obavlja u nekoliko korejskih župa, a počelo se sve više širiti i osvajati nove župe.

Možda ćemo pomisliti, da je to ipak previše i pretjerano. Isus to zacijelo ne traži. Istina, On to ne traži, ali da mu je takvo klanjanje milo i da je klanjateljima od velike koristi, u to ne možemo sumnjati. L'Oss. Rom. naziva ga »inicijativom od velikog značenja«.

PREPORUKA MAJKE TEREZIJE

Klanjanje veoma preporučuje časna majka Terezija iz Kalkute. Jedno od glavnih sredstava kojima se njezina kongregacija služi u apostolatu upravo je klanjanje. Pomoću ove euharistijske pobožnosti njezine redovnice izgrađuju svoj duhovni život i postizavaju velike uspjehe u karitativnom radu. Gdje god časna majka Terezija nastupa svojim nagovorima, a to biva često, uvijek preporučuje upravo euharistijsko klanjanje.

NITI POČINJEMO, NITI SE ODLIKUJEMO

Nismo ni mi u prakticiranju klanjanja tek na početku. U zagrebačkoj crkvici »Corpus Domini« na Trešnjevci, već nekoliko desetljeća izlaže se Presveto na klanjanje u osam sati ujutro i ostaje do pet sati poslije podne. Šteta je što mali broj vjernika to znade i malo ih to koristi. To bi trebalo oživjeti osobito nakon NEK-a koji smo slavili prošle godine.

U zagrebačkom Bogoslovnom sjemeništu također se održava klanjanje svaki četvrtak, a i po biskupijama je već davno uveden pokret »svećenika klanjalaca«. Ti su se svećenici obvezali da će se svaki tjedan klanjati barem jedan sat. U Svetištu Srca Isusova u Zagrebu takvo je klanjanje svaki petak poslije večernje Mise, a predvode ga studenti.

Nismo, dakle, na početku, ali se ni ne odlikujemo u toj lijepoj, i Isusu dragoj pobožnosti. Papa nas na klanjanje očinski potiče, a Crkva nam ga i zakonom propisuje, dok ga Isus sigurno s ljubavlju očekuje. Na nama je da se odazovemo i iskoristimo to blago za svoje spasenje.

Ivan KUKULA

Živi svjedok

Trajni živi svjedok za Isusa Krista je jedna cijela zajednica. Ta zajednica raste iz one zajednice koju je sam Isus okupio oko sebe za vrijeme svog naučavanja. To je apostolska zajednica Dvanaestorice. Apostoli su bili odabrani ovjerovljeni svjedoci Isusove nauke, djela i života. Svjedoci su njegova mučeništva i smrti na križu. Svjedoci su da je treći dan uskrsnuo. Da je Isus uskrsnuo, znači: njegovo tijelo položeno u grob nije se raspalo nego je treći dan, združeno opet s dušom, bilo preobraženo za slavni vječni život. Tako je cijelom ljudskom naravi ustao za slavu novoga, vječnoga života. Poslije toga događaja Isus Uskrsnuli ukazivao se svojim apostolima, svojim svjedocima, kroz 40 dana. Povjerio im je što imaju činiti. Zapovijedio im je da idu po cijelom svijetu i da svakom stvorenju propovijedaju Radosnu vijest spasenja. Obećao im je da će biti s njima do konca svijeta. (usp. Mt 28, 19-20; Mk 16, 15 . . .)

Taj trajni živi svjedok je Crkva; Ona je došla u povijest ne iz nekog mita ili neke legende, nego iz Svjetla Isusa Krista Uskrsnuloga i Vatre Duha Svetoga, okupana vodom krštenja. Nitko u povijesti nije ostavio iza sebe takvog svjedoka. Crkva! Organizam koji pamti već dva tisućljeća povijesti.

(Iz uskrsne poruke kardinala Franje Kuharića »Kako je lijep čist naraštaj«, str. 39)

Svim prijateljima „Glasnika“

SRETAN USK

želi Uredništvo

Nek usklikne sad nebesko
mnoštvo Anđela,
nek uskliknu
službenici Božji,
i za tolikog Kralja pobjedu
nek jekne trublja spasenja!

Nek se raduje i zemlja
tolikim obasjana bljeskom,
i rasvijetljena sjajem
vječnoga Kralja
neka osjeti,
da je nestalo
po čitavom svijetu mraka.

Nek se veseli i Majka Crkva
urešena bljeskom
tolikoga svjetla,
i silnim poklicima naroda
nek ova odjekne dvorana!
...

KRS

i Uprava

Svoga smo sina dobro odgajali, ali se više povodio za društvom nego za onim što smo mu mi roditelji govorili. Sada teško psuje. Meni je to uvijek nož u srce. Ne mogu shvatiti da moj Marko psuje Boga. Često se rasplačem. Nekad i vičem na njega. On inače nije pokvarena srca. Vidi da to ne valja, ali je stekao tu žalosnu naviku pa se onda ispričava da jedna riječ izrečena u naglosti ne može uvrijediti Boga, da je Bog uzvišeno biće i stoga da se ne obazire na naš prljavi govor. Čak tvrdi da mu je lakše kad opsuje: kao da mu spadne neki teret.

Ali moj Marko ima dvoje male dječice, koja ga prestrašeno gledaju kad psuje i kad vide moje suze. Jako se bojim da i ti mali ne postanu psovači kao što im je otac. Tako sam žalosna. Što da radim?

Janja

Sin teško psuje - što da radim?

Piše: Ivan FUĆEK

Kažete da ste sina »dobro odgajali«, da je na njega utjecalo »društvo« i sada da »teško psuje«. Još o njemu kažete da »nije pokvarena srca« nego da je stekao tu »žalosnu naviku«. Očito je da se ne radi o bilo kakvoj psovci nego o bogopsovci, jer »Marko psuje Boga«. Jasno, dobroj majci je to »nož u srce«, pa se rasplače, pa viče, ali više ništa ne koristi.

Zaista nije lako ući u srce jednog psovača. Očito je da vaš sin ne psuje Boga kao bezbožnik koji Boga uopće ne pozna i ne ljubi. Marko u Boga vjeruje ali ga psuje. Sigurno je da ta njegova vjera nije napose jaka. On ne pozna Boga dovoljno i ne ljubi ga kao pravi kršćanin. Kažu da se i dobrom kršćaninu može »omaknuti«, što ja osobno teško shvaćam, ali vaš sin je »stekao tu žalosnu naviku«; dakle, nije da mu se samo ponekad omakne. Znači, njegova vjera, ljubav prema Bogu i nastojanje da pred Bogom vrši svoje dužnosti — sve je to negdje na rubu, dosta blijedo i nedovoljno jako da ga zaustavi u lošoj navici. Marko, nažalost, time pokazuje da nije dobar kršćanin. Daj Bože, da to postane! Nije, naime, spojivo biti dobar kršćanin i iz navike psovati Boga. To ne može ići zajedno.

Velite da se ispričava da »jedna riječ izrečena u naglosti ne može uvrijediti Boga«, jer da je Bog »uzvišeno biće i stoga da se ne obazire na naš prljavi govor«. Nažalost, time Marko pokazuje da ne razumije tko je Bog, a ni što je psovka. Počnimo s ovim drugim.

Psovka je vanjska ili nutarnja hula, pogrda kojom se drugoj osobi, ovdje Bogu, uz nisko ponižavanje oduzima čast, gazi dostojanstvo, razara ugled, ranjava srce. Ovdje je ta osoba, velim, Bog i njegov svijet, tj. anđeli i sveci, Krist i Crkva. A kad se psuje čovjekova osoba, tada je hula upravljena protiv čovjekova dostojanstva i njegova svijeta. Dakle, opsovati čovjeka znači simbolički ga skinuti s njegova položaja, postupiti s njim kao sa stvari vrijednom prezira. Opsovati pak svome bližnjemu Boga, isto je što i oblatiti, zanijekati, poništiti najvišu vrijednost i svetinju koju moj bližnji ima i koju časti. A opsovati Boga izravno svjesno i slobodno znači simbolički skinuti Boga s njegova Božanstva na niski, nerijetko, najsramotniji položaj, napose, ako se radi o bludnoj psovci, što ovdje u vašem pismu pretpostavljam.

Bogopsovku općenito, teolozi nazivaju i »đavolskom psovkom« za koju je u Izraelskom narodu postojao

slijedeći zakon: »Tko izgovori hulu na ime Jahvino, neka se smakne — neka ga sva zajednica kamenuje« (Lev 24,16; usp. Izl 20,7; 22,27; 1 Kr 21,13). Psovka, bogopsovka, dakle, nije nevina stvar, bezazlena riječ.

Drugo: Marko ne razumije da Bog, unatoč tome što je veoma uzvišeno biće, apsolutni i jedini Gospodan svega, nije negdje izvan svijeta, izvan našeg dnevnog zbivanja, odijeljen od ljudskog života. To bi bila zabluda tzv. deista koji su mislili: »Bog je jednom stvorio svijet i sada se više za nj ne brine, živi negdje nedodirljiv i neranjiv u svom uzvišenom dostojanstvu«. U tome i jest Tajna Boga, što je uz svoju apsolutnu uzvišenost i uzdignutost iznad svega stvorenoga (transcendentan), svakog trenutka i dalje uvijek prisutan u svemu što postoji: On sve što jest trajno i neprestano stvara, a to se teološki kaže da »sve uzdržava«. U svemu je i sa svime radi kao prvi uzročnik svega, a to se teološki veli da »svime upravlja« (imanentan). Ni vlas s glave ne pada bez njegove volje, odnoso dopuštenja.

Unatoč tome, na žalost, čovjek je u svojoj opakosti od početka ljudskog roda, od Kaina, hulio na Boga, ali svaki put s lošim svršetkom: jedanput će to »bezboštvo« svršiti s potopom (Post 6,11; usp. Job 22,15 sl), drugi put s razorenjem kule Babilonske (Post 11,4), treći put s uništenjem Sodome i Gomore (Mudr 10,20; 11,9).

Biblija navodi neke tipične bogopsovače i njihov bijedni svršetak: primjer asirskoga kralja Sanheriba (2 Kr 19,4 sl. 16.22) koji će pasti od mača vlastitih sinova (2 Kr 19,7.28.37); primjer hulitelja krvnika Antioha Epifana (2 Mak 8,4; 9,28; 10,34; Dn 7,8.25; 11,36) kojeg Sveto pismo naziva »sotonska zvijer« (Dn 7,26; 11,45; usp. 2 Mak 9) a završit će »neizlječivom i nevidljivom bolešču« (2 Mak 9,5); primjer Edomaca koji plješću rušenju Jeruzalema (Ez 35,12 sl) da zbog toga vide svoju zemlju pretvorenu u pustoš (Ez 35,14 sl).

I tako bismo mogli redati primjer za primjerom kako svršavaju bogopsovači. Strašno je na to misliti, dok naš čovjek tako olako Boga psuje kao da se ni o čemu ozbiljnome ne radi. I još bi taj čovjek htio biti »dobar kršćanin«?! Upravo, dakle, zbog toga što je Bog najuzvišenije biće, radi se o strašnoj uvredi: što je netko višega položaja, uvreda je teža. Naš govor s Bogom treba biti hvala, klanjanje, zahvala, molitva, prošnja, a ne hula, psovka, pogrda i kletva.

Nadalje, Marko kaže da mu je »lakše kad opsuje«. To je tipično za psovače. Ponekad je psovka izraz srdžbe, zlobe, bola, obeshrabrenja. Ponekad je to sredstvo prčenja, isticanja, čak izraz »radosti«, »zadovoljstva«, »ispunjenje praznine u običnom govoru«. Što je netko na primitivnijem stupnju kulture i naobrazbe, što je tuplji za duhovne vrednote, to mu je jezični izraz grublji, psovka češća, njena formulacija užasnija, ponekad jeziva. Velika, teška psovka otkriva malu dušu, bijedna čovjeka s osjećajem manje vrijednosti koji pred drugima želi ispasti netko i nešto; koji druge želi zastrašiti, postići što je naumio, sebe, tobože, odteretiti i postaviti se iznad drugih. Jadna je to »veličina«, koja odaje tešku unutrašnju nemoć. Zapravo, psovaču dok prividno »spadne neki teret«, nutrina je sve opterećenija, duša je sve slabija, savjest sve tuplja, a čitava je njegova osoba sve praznija i udaljenija od Boga, koji mu jedini može dati olakšanje i sigurnost u borbama života.

Vi još postavljate pitanje djece koja »prestrašeno gledaju kad (otac) psuje«. S pravom se bojite da ne postanu psovači »kao i otac«. Jer takav je utjecaj kao kužna bolest. Dijete svaki dan upija taj rječnik. Kako će se onda samo odrvati? Tako nam se zaraze sela, gradovi, cijeli narod. Tako se stvara i učvršćuje mentalitet psovačkog naroda, »socijalni grijeh«, o kome govori papa Ivan Pavao II. u najnovijoj Pobudnici »Pomirenje i pokora« (1984): »plod nagomilavanja i sakupljanja mnogih osobnih grijeha« (br. 16). Kod svega toga je nepojmljivo kako je naš čovjek došao na to da izopačene besramne izraze koji vrijeđaju osnovni stid i dostojanstvo čovjeka, spaja s Bogom. Kakvu sliku Boga ima bogopsovač bludne psovke? Je li ta predodžba Boga uopće na razini primitivnih religija? — i neka se nitko ne ispričava »lošom navikom«. Pitanje je uvijek: kako ju je stekao (sigurno ne bez osobne odgovornosti), zašto se ne trudi da je odbaci (i opet ne bez osobne odgovornosti).

Napokon pitate: »Što da radim?« Jeste li se pridružili akciji »Molitvom i žrtvom protiv psovke«, koju širi »Glas Koncila« svakog 15. u mjesecu? Mnogo treba moliti, postiti, žrtvovati se — jer i tu vrijede riječ: »Ovaj rod se ne izgoni, osim molitvom i postom« (Mt 17,20).

Veliki kontemplativni redovi

Piše: Stjepan KUZMIĆ

Sve do 11. stoljeća redovnici na Zapadu slijede pravilo sv. Benedikta, ali su se na mnogo mjesta udaljili od prvotnog žara i ideala. Sv. Robert, opat samostana u Molesme u Francuskoj pokušava u 11. stoljeću reformirati red sv. Benedikta, te je samostanu priskrbio dobar glas.

SV. BRUNO I KARTUZIJANCI

Željan strogog redovničkog života dođe u samostan u Molesme Bruno, ugledni predstojnik škole u Reimsu. Bruno je rođen u Kölnu. Bio je veoma nadaren dječak pa ga poslaše na studij u Reims u Francuskoj. Tamo je škola uživala velik ugled. Svršivši nauke, vrati se Bruno u svoj rodni kraj te primi sveti svećenički red, a uskoro postade i kanonikom. Nadbiskup iz Reimsa ga pozove za predstojnika škole na kojoj je sam učio. Bruno je to prihvatio. Učenici su bili njime oduševljeni, a među njima je bio i kasniji papa Urban II. i sv. Hugo biskup iz Grenoblea.

SEDAM ZVIJEZDA

Poslije smrti pobožnog reimskog nadbiskupa Gervazija dokopao se te časti nevrijedni Manasije, »kupivši« nadbiskupiju od pohlepnoga kralja Filipa I. za veliku svotu novca. Na sinodi koju je kasnije sazvao veliki papa Grgur VII. sâm je sv. Bruno došavši iz samostana u Molesme ustao protiv nevrijednog nadbiskupa. Svećenici i narod htjeli su da im nadbiskupom postane sv. Bruno, ali se on ne htjede prihvatiti te časti. Kad mu je počelo smetati što ga u samostanu Molesme toliki traže, uputi se u Grenoble, a na putu mu se pridruži šest drugova. Tamo se obrate biskupu sv. Hugi, nekadašnjem učeniku sv. Bruna. On im ispripovjedi svoj san: vidio je sedam zvijezda koje su pale pred njegove noge, a zatim su se digle, prošle preko visokoga gorja i zaustavile se u divljem kraju zvanom Chartreuse.

PAPIN SAVJETNIK

Biskup sv. Hugo poveo je tu sedmoricu muževa strmim putevima u taj kraj Chartreuse, od kojega i ime kartuzijanci. Sv. Bruno je tu najprije napravio male privremene kućice oko male kapelice, a sve kućice su bile spojene hodnikom. Kasnije je sagradio i druge prostorije: blagovaonicu, dvoranu za vijećanje (kapitul) i prostorije za goste.

U tom je samostanu sv. Bruno proveo svega šest godina, jer ga je papa Urban II. pozvao u Rim sebi za savjetnika u provođenju velike reforme koju je započeo njegov predšasnik Gruger VII. Nakon nekoliko godina, na uporne Brunine molbe, papa mu dopusti da se povuče, ali da ne ode daleko, kako bi mu bio pri ruci kad mu ustreba. Bruno se nastani u Kalabriji gdje osnuje novi samostan La Torre. Budući da je tu dobivao mnogo sljedbenika, ubrzo je osnovao novi samostan sv. Stjepana.

Bruno i dalje vodi brigu o samostanu Chartreuse u Francuskoj. Piše im pisma bodreći ih da ne izgube prvotnog žara. Sile mu, međutim, postupno slabe. Ubrzo nakon

smrti pape Urbana II. umire i on u samostanu La Torre. Na samrti (6. listopada 1101.) davao je još svojim redovnicima korisne savjete. Položio je pred njima ispovijest vjere i u dubokoj poniznosti pred svima ispovjedio svoje grijehe.

MOLITVA, RAD, STUDIJ, POST

Sám sv. Bruno nije napisao posebna pravila. Život redovnika u samostanu Grande Chartreuse bijaše živo pravilo, postrožen život po pravilu sv. Benedikta. Nešto kasnije, na molbu kartuzijanaca iz raznih samostana, napisao je Glugo, opat samostana u Chartreuse, »Običajnik« u koji su kasnije uneseni i dekreti generalnih kapitula kartuzijanaca. Nakon Drugog vatikanskog sabora ukinute su mnoge stvari koje su s vremenom postale suvišne. Provedena je i nužna prilagodba novim prilikama. Ipak, ni danas se nije odustalo od duha koji je sv. Bruno unio u Red: strogost života.

Vrijeme je kartuzijanaca podijeljeno između rada i molitve, čitanja i studija. Veći dio dana provede u svojim ćelijama razmatrajući, moleći Časoslov, baveći se nekim studijem i radeći neke poslove, a noću se jednom dižu na zajedničko pjevanje Časoslova u koru. Hrana im je zdrava, ali mesa ne jedu. Veliki post traje od Uzvišenja sv. Križa (14. rujna) pa do Uskrsa. U to vrijeme redovnici uzimaju samo jedan obrok i to u podne. Tako je i svakog petka i uoči velikih blagdana.

Nama su najbliži kartuzijanci u Pleterju u Sloveniji, kamo su prviput došli još g. 1403. i održali se sve do 1595, a ponovno su se ondje nastanili 1899.

SV. ROBERT, SV. BERNARD I CISTERCITI

Već spomenuti sv. Robert, koji se trudio oko reforme u samostanu Molesme, ali kad u tom nije uspio, povukao se s dvadesetak istomišljenika i g. 1090. osnovao novi samostan u Citeaux-u. Pooštrio je Pravilo sv. Benedikta, stavio se pod biskupsku upravu, zabranio svojim redovnicima miješanje u župske poslove. Dotadašnje crno benediktinsko odijela zamijenio je za svećenike bijelim, a za braću sivim.

Treći Robertov nasljednik Stjepan dao je i pravila pod nazivom »Charta caritatis« — »Povelja ljubavi«. Red je u početku slabo napredovao. Za vrijeme opata Stjepana ušao je u Citeaux sv. Bernard s trideset svojih drugova. On je redu dao novi zamah i uskoro se počeo dosta brzo širiti. Bernard je nakon tri godine osnovao novi samostan u Clairvaux-u i postao mu prvi opat. Još za vrijeme njegova života red je imao oko 350 samostana, pa sv. Bernarda smatraju drugim utemeljiteljem cistercita.

Glas o njegovoj svetosti naglo se širio. Postao je i savjetnik pape Eugena III. i nekih kraljeva. Bio je vrstan govornik, nadaren pisac, mistik i osobito velik Gospin štovatelj. Pobožnošću prema Isusovoj majci prožeo je i čitav red, tako da su sve cistercitske crkve posvećene Blaženoj Djevici Mariji. Istakao se i kao organizator druge križarske vojne, a i drugi cisterciti sudjelovali su u križarskim vojnama kao diplomati, kapelani i propovjednici. U početku su se posvećivali strogo kontemplativnom životu, no kasnije su otvarali kolegije koji su bili vezani uz razna sveučilišta, i velik broj cistercita postigao je akademske titule. Mnogo su se bavili i poljoprivredom. Osobito su se istakli pretvaranjem močvarnog i zapuštenog tla u obradivo zemljište.

Koncem srednjeg vijeka red je brojio čak 700 samostana. Nama je danas najbliži onaj u Stični u Sloveniji kamo su cisterciti došli još 1136. i ostali sve do 1784. Ponovo su se vratili 1898.

U Topusko su došli direktno iz Clairvaux-a g. 1207, a između 13. i 16. stoljeća bili su kod nas još u Kutjevu, Kostajnici, Petrovaradinu i Zagrebu (na Opatovini).

OPAT RANCE I TRAPISTI

U 17. stoljeću pojavilo se nekoliko ozbiljnih pokušaja reforme cistercitskog reda u Citeaux-u, La Trappe-u i u La Valsainte-u. Teško je bilo uskladiti sve te reforme. Tek koncem 19. stoljeća papa Leon XIII. saziva izvanredan Generalni kapitul cistercita, na kojem je odlučeno da će ubuduće postojati poseban red reformiranih cistercita sa strožim obdržavanjem pravila. Oni su po samostanu La Trappe dobili i naziv trapisti. Taj red broji danas 85 samostana, s oko 3 tisuće članova. Njihov snažan porast uslijedio je nakon drugog svjetskog rata, osobito u SAD. Ima ih dosta i u Africi. Kod nas postoji samo jedan trapistički samostan, »Marija Zvijezda« kod Banja Luke.

Vodio me križ (2)

Piše: Mihovil MINOR

Kod tih sam ljudi stekao ono što nisam mogao dobiti u roditeljskoj kući. Uživao sam u miru i radosti, čega mi je prije nedostajalo. Osjećao sam se sretnim, i bio sam za to Bogu zahvalan. Ti su se ljudi brinuli za mene, za moj materijalni i duhovni napredak, a ja sam ih jednostavno zvao ocem i majkom. Njima je to bilo drago jer nisu imali vlastite djece. Nisu dali da me tko omalovažava kao siroče i bjegunca.

Uključio sam se u župnu zajednicu, redovito polazio crkvu i na sakramente. Više se nisam morao bojati da će me netko proklinjati zbog toga što sam bio u crkvi. I moji staratelji brinuli su se da mi primjerom pokažu kakav moram biti kao kršćanin i čovjek.

To je bilo moje drugo razdoblje života. Počeo sam razmišljati i o svojoj sretnijoj budućnosti. Pričest mi je pomagala u rastu i milosti u očima Božjim i ljudskim.

Čitao sam vjerski tisak koji sam zatekao u kući, napose Glasnik Srca Isusova, Glasnik sv. Franje i drugo. Svakodnevno smo zajednički molili. Osim toga moja je pomajka bila trećoredica. Jedan otac franjevac dolazio bi svakog mjeseca iz daleka u našu župu da obavi trećoredsku skupštinu. I mjesni je župnik bio trećoredac. U vječnoj uspomeni ostat će mi one divne svibanjske pobožnosti. Sve je to djelovalo na moje mladenačko srce i pamet. Bolje nisam mogao ni zamisliti.

Lijepo se kaže da pravednik živi od vjere. Za sebe ne bih mogao reći da sam bio baš pravednik, ali sam živio od vjere i molitve. Što sam potajno naučio u obiteljskoj kući ostalo mi je zabilježeno u srcu, a tome treba pridodati dobrotu mojih staratelja koji su mi zaista željeli dobro.

»Čovjek ne živi samo od kruha i ruha — čega je kod tih ljudi bilo u obilju — nego i od riječi Božje.« Počeo sam ozbiljnije razmišljati o svemu. Da li je čovjekova sreća samo ovozemaljsko posjedovanje, ili je važnije biti bogat Bogom, a zadovoljan s malim i skromnim.

Došao sam do uvjerenja da je najljepše na ovome svijetu služiti Gospodinu i Njemu se posve predati.

U župnoj crkvi bile su održane sv. misije koje su na mene ostavile dubok dojam. Počeo sam ozbiljnije razmišljati i moliti se Majci Božjoj i Duhu Svetome. Očekujući i moleći bio sam uvjeren da će me Bog rasvijetliti i pokazati mi što da učinim.

Došlo je proljeće, a s njime hodočašća Majci Božjoj Bistričkoj U ono vrijeme, iz mjesta u kojem sam boravio, putovalo se na Mariju Bistricu vlakom, na posebno svečan način. To je bila velika svećanost za cijelo mjesto. Vlakovi su bili okićeni cvijećem i zastavama, a pjevalo se cijelim putem. Mladi kapelan pripremio nas je za dostojnu sv. Ispovijed.

Spopala me vruća želja da i ja podem na Mariju Bistricu. Nakon dugih molbi dobio sam odobrenje. Bio sam presretan. Učinio sam mali zavjet Majci Božjoj da ću u vlaku stajati i da neću sjesti do Bistrice. Tako je i bilo, unatoč poteškoćama. Osjećao sam da će mi Gospa pomoći u mojim razmišljanjima o budućnosti.

I nisam se prevario. Molio sam i postio da moje hodočašće uspije. Radosni smo stigli na cilj. Žarkom pobožnošću molio sam u skrovitosti svoga srca molitvu »Zdravo Kraljice«. Ne sjećam se da sam je ikad prije ili poslije molio kao tada. Iskreno i pobožno sam se ispovjedio, osjećajući veliku radost u duši. Tamo smo ostali tri dana, dovoljno da se dosta toga rekne dobroj nebeskoj Majci. Ona me razumjela i uzela u svoju zaštitu.

Duhovno obogaćeni, vratili smo se svojim domovima. Svojim priprostim riječima nisam znao izraziti što sam sve doživio od Marije. Moji staratelji su primijetili da se u meni nešto zbiva, ali im se nisam usudio ništa reći, jer sam znao da bi mi oni teško dopustili da odem od njih, jer su me kanili posiniti. Bio je to njihov iskreni izraz i želja.

Potajice sam pitao gosp. župnika za savjet. Ništa mi nije odgovorio, već mi je rekao da dođem za mjesec dana. U međuvremenu on je

rekao mojima što namjeravam. Oni su ga molili da me odvrati od namisli da pođem u samostan, jer to tobože nije za mene. Kad sam nakon mjesec dana došao k njemu, izgrdio me govoreći kako mogu i pomišljati na takve stvari: da za to nisam sposoban i da su za ulazak u samostan potrebne velike škole. Žalostan sam se vratio od njega, uvjeren da od svega toga neće biti ništa. Tek kasnije sam saznao da je on bio u vezi sa mojim starateljima i da je tako postupio na njihovu molbu.

Uz Božju pomoć, sve se može prebroditi i stići do cilja. U dubini svoga srca i duše osjetio sam Božji zov. Onima koje je odabrao, Gospodin je dao i smisao i cilj. Jer, nismo mi odabrali Njega, nego je On odabrao nas i pozvao nas na staze koje su često i trnovite, ali vode k cilju.

Ono što mi je gosp. župnik imao objasniti, našao sam na stranicama Glasnika Srca Isusova i sv. Franje. Tamo su bile informacije za one koji žele poći u samostan. Osim toga, naišao sam na jednog dobrog čovjeka koji me izdaleka poznavao i jednom me upitao da li bih htio poći u samostan. Ostao sam bez daha, jer do tada nikome nisam otkrio tu svoju tajnu. Priznao sam mu da se bavim tom mišlju, ali nemam nikoga da me savjetuje i da mi pomogne.

On me ohrabrio rekavši: »Budi bez brige, mali, ja ću se pobrinuti da budeš primljen u samostan. Malo se strpi. Osobno ću poći i sve urediti kod samostanskog poglavara u N.«

Sve se zbilo kako mi je taj Božji čovjek i rekao. Moj raskid sa svijetom i odlazak od dobročinitelja koji su mi spasili život i preodredili me da ih naslijedim, nije bio lagan ni lako izvediv.

Prošao sam kroz mnoge poteškoće, ponižavanja i prezir. U tim teškim trenucima krijepila me vjera i pouzdanje u Boga i bl. Gospu kojoj sam se posvetio u ranoj mladosti. Njezin me zagovor pratio kroz sve teške i pogibeljne situacije. Konačno sam došao u samostansku sredinu, gdje sam našao mir i radost života.

Ove jednostavne riječi, kojima opisujem uspomene iz svoje mladosti, neka budu poticaj mladima koji su odlučili poći stazama raspetoga Učitelja, da ne klonu pod težinom svakojakih poteškoća. Svaki je uspon težak, svaki je korak nesiguran, ako nije popraćen vrućom molitvom i potpunim predanjem u Onoga koji nas jača i poput magneta trajno vuče k sebi. Zato je s pravom uskliknuo sv. Augustin: »Nemirno je srce moje, Gospodine, dok se ne smiri u Tebi«.

Posebno želim upozoriti mlade koji se spremaju za brak, i roditelje, na njihov odnos prema djeci. Velika je njihova odgovornost prema onima kojima će dati život, kako će ih odgajati da budu dobri i čestiti građani i kršćani. Nesređenost roditelja ostavlja teške posljedice na njihovoj djeci. Tko će odgovarati za to? Mnogi cijelog života nose teška opterećenja, osjećaju se manje vrijednima, a tko će za to odgovarati?

Ne bih želio da se ovo shvati kao optužba roditelja. To ne želim, nego bih želio samo istaknuti kakvi bi morali biti nosioci života u obitelji, da bi u njoj vladao sklad, mir, ljubav i red.

Ja sam zahvalan Bogu što sam rođen u onakvoj obitelji, jer se i po tome vidi da Gospodin upravlja životima i često puta ispravlja pogreške roditelja. Ipak, do cilja se najčešće ide trnovitim i teškim putem.

Gospodin me pozvao. Nisam ja odabrao Gospodina, nego je On mene odabrao i pozvao.

Isus, dobri Pastir, našao me na putu, izranjena, klonula i opterećena. Stavio me na svoja ramena i ponio u svoj ovčinjak.

Ovom zgodom htio bih zahvaliti svima onima koji su mi na bilo koji način pomogli da dođem do cilja. Mnogi od njih već su pokojni ili u dubokoj starosti. U svojim molitvama mislit ću na sve njih.

Napose zahvaljujem svim svojim poglavarima koji su me primili u redovničku zajednicu, strpljivo podnosili moje pogreške i učili me kako da postanem dobar redovnik. Privlačili su me svojim primjerom da još više uzljubim svoje zvanje. Hvala i svoj ostaloj subraći. Svjestan sam da nisam u svemu bio kako je Gospodine želio. Zato se ponizno utječem zaštiti b. Djevice Marije i molim je da me u dan Suda zaštiti svojom materinskom ljubavlju. Kao što me Ona vodila kroz cijeli život, neka me i u času moje smrti štiti, brani i dovede k svome Sinu Isusu Kristu.

Znadem da su mi pomogle i molitve moje dobre majke. Doista, Gospodin je bio sa mnom i onda kada, ljudski govoreći, nije bilo izlaza, kada sam mogao postati bogalj i slijepac da me zlorabe grubi i nesavjesni ljudi.

Uređuje: Juraj GUSIĆ

MISIJSKA NAKANA APOSTOLATA MOLITVE

Crkva u Aziji

Kako je važno moliti za Crkvu u Aziji, vidi se iz ovih triju činjenica. Azija je najveći kontinent, u njoj živi više od pola čovječanstva. Od svih pet kontinenata najmanje katolika je upravo na tom kontinentu: manje od tri posto (2,45%). Najveći dio Azije živi pod režimima, u kojima se suzbija i guši vjerska sloboda i druga osnovna prava.

U listopadu godine 1982. održan je u Tajlandu (jugoistočna Azija) sastanak svih Biskupskih konferencija Azije. Sastali su se, vele u zaključnim dokumentima, da pod vodstvom Duha Svetoga dublje shvate Crkvu, jače je uzljube kao zajednicu vjere i uvide što ona treba da znači za pojedine zajednice. Navodimo odatle neke misli koje nam pomažu da se dublje uživimo u tu važnu misijsku nakanu.

Značajke azijske Crkve trebale bi biti: poučljivost vodstvu Duha Svetoga i u molitvi tražiti putove u budućnost. Crkva živi od sakramenata. Rađa se u krštenju, a razvija po euharistiji — koja je »korijen i stožer, središte zajednice vjernika«, jer »sadrži svekoliko duhovno dobro Crkve, to jest samoga Krista« (PO 5 i 6).

Crkva je zajednica u kojoj su jedni o drugima ovisni: dionici duhovnih dobara drugih i odgovorni za druge. Zajednica u kojoj su pojedinci povezani s duhovnim pastirima — biskupima i njihovim suradnicima, svećenicima. Danas, nažalost, treba i to naglašavati. Neki bi, naime, htjeli biti vjerni članovi Crkve, ne priznavajući red koji je Krist ustanovio.

To je zajednica, povezana s drugim zajednicama: župama, biskupijama, sveopćom Crkvom. Napokon, ona je misionarska: mora naviještati Radosnu vijest spasenja i riječju i životom.

Razmislimo o gornjim značajkama! One su, zapravo, značajke svake Crkve, a ne samo azijske. Prema tome, ne dostaje nam kao kršćanima nešto bitno, ako ih nemamo; to jest, ako nismo poučljivi vodstvu Duha Božjega, povezani s duhovnim pastirima, misionarskog duha itd. (Vidimo i tu: molitva na Papine nakane Apostolata molitve odgaja nas i duhovno izgrađuje!).

Azijski biskupi ističu i znakove prisutnosti i djelovanja Duha Svetoga. Osobit je znak rast Crkve, posebno duhovnih zvanja. Sjemeništa i samostani ne zjape prazninom kao po Evropi. S obzirom na teškoće osamljenih kršćana biskupi ističu vrijednost patnje: to je bogatstvo za budućnost.

Na kraju donose neke stvari, na koje treba kroz slijedećih deset godina više obratiti pažnju. Teologija neka osvijetli ulogu i odgovornost Crkve u javnom životu, u izgradnji bolje budućnosti. U pastoralnom radu neka se posebna briga posveti laicima i obitelji. Evanđelje treba širiti i pomoću sredstava društvenog saopćavanja; promicati kontemplativne zajednice itd.

Prema želji Crkve na te ćemo nakane kroz ovaj mjesec prikazivati Božanskom Srcu svoje molitve, djela i trpljenja. Neka Duh Sveti udahne Crkvi Azije svjetla, snage i apostolske hrabrosti da se te nade i želje ostvare.

Mato RUSAN

Timir i Torun

Poznato nam je da otac Ante Gabrić posebnu brigu posvećuje odgoju mladih, napose onih koje Gospodin poziva u duhovni stalež. Jedan od tih mladih nalazi se već pred svećeničkim ređenjem, dok drugi započinje svoj put prema svećeništvu. O toj dvojici nam on piše u ovom članku, što nam ga je poslao početkom siječnja ove godine.

Timir i Torun su naša uzdanica, naša sreća i radost. Oni su dvojica između dvadesetak naših sjemeništaraca i bogoslova. Božja providnost nas, eto, blagoslivlje i svećeničkim i redovničkim zvanjima. Velika je to utjeha u našem apostolatu. Jednu za drugom predajem župe našim domaćim mladim svećenicima, onima koje smo pokrstili i odgojili i doveli do oltara.

Timir je sin pokojnog učitelja Nikole u Bošontiju. On je zadnji sin brojne obitelji. Za svećenika će biti zaređen 12. svibnja ove godine u Bošontiju. Njegov pokojni otac Nikola već ga je na krštenju prikazao Isusu i Gospi. No, eto, nije doživio taj sretani dan. Podlegao je teškoj tropskoj malariji. Ali iz neba će on pratiti ređenje svog sina mezimca, prvog isusovca iz ovih sunderbanskih džungla. Isto će tako iz neba prisustvovati tom velikom događaju i naši dragi i nezaboravni pioniri-misionari: otac Mesarić, braća Vizjaci i svi ostali dragi hrvatski i slovenski misionari, koji su svoje živote žrtvovali u ovim krajevima Bengalije. A sretna će biti i njegova duhovna majka u Slavoniji koja ga je majčinskom ljubavlju i molitvom i darovima pratila do oltara — pratila i dopratila. Dobra duhovna Timirova majko, hvala Vama od sveg srca! No hvala i ostalim dragim prijateljima i dobročiniteljima, koji nam pomažu u odgoju budućih svećenika, redovnika i redovnica!

Veliko je to i zaslužno djelo. Budućnost naše misije i budućnost Crkve u Indiji u rukama je i u posvećenim srcima ovih Božjih miljenika i izabranika. Stoga uz materijalnu pomoć nemojmo zaboraviti i moliti za njih i žrtvovati da bi mogli postati sveti i revni svećenici, svećenici po Srcu Isusovu i po Srcu Blažene Djevice — i Timir i Torun i svi ostali Isusovi leviti.

SVETA MISA U MARIA POLLI-u

Torun je mladi sveučilištarac, a rodom je iz jednog od naših najudaljenijih sela. I njegov je otac Omullo učitelj i katehista, kao što je bio i Timirov otac. Omullo je kao mladi student želio postati svećenik. Otac Josip Vizjak poslao ga je u sjemenište, no kao seosko dijete nije mogao izdržati u velegradskom načinu života na Visokoj školi sv. Lovre u Kalkuti. Pa kad on sam nije mogao doći do svećeništva, darovao je svog sina Toruna u Isusovu službu. I Torun se je dugo odlučivao. Nakon svršene druge godine na sveučilištu došao je k nama u Maria Polli. Želja ga vuče u bogosloviju. S nama je proboravio nekoliko mjeseci. On je uzoran i pobožan mladić. Tu je poučavao naše dječake u konviktu engleski i matematiku. No svojim je životom i svojim uzornim vladanjem u mnogim mladima probudio želju za svećeništvom. Pod utjecajem njegova primjera ove je godine šest mladića stupilo u novicijat Družbe Isusove. Od 50 mladića u konviktu njih se 40 javilo za svećenički stalež. Ja sam uvjeren da je to plod uzornog života dragog našeg Toruna. Njemu treba još nekoliko godina do svećeničkog ređenja. Stoga ga toplo preporučujem u vaše molitve i žrtve. No ne samo njega, nego i sve ostale naše mladiće i djevojke. Ali ne zaboravite ni oca Antu, jer i ja mislim da spadam među te mlade. Ta, tek mi je 70 godina! Dakle, još mi punih 30 godina fali do stote!!!

Puno vas sve pozdravljaju Timir i Torun i

otac Ante GABRIĆ

Probili smo se do kalkutskog kolodvora

Sestra Silvina nam nastavlja pripovijedati kako je uspjela iz Kalkute prenijeti hranu za bošontske siromahe sve do Bošontija uz očitu Božju pomoć. No neka nam ona sama pripovijeda!

Sutradan ujutro otišla sam nakon svete mise majci provincijalki da joj se zahvalim na njezinoj velikodušnosti. Ona mi na moju zahvalu odgovori: »Ja sam sretna kao i vi zato što sam vam mogla pomoći. Ali, molim vas, ako vas slučajno uhvate, nemojte me odati da sam vam ja sve to dala!« Obećala sam joj: »Ne trebate se bojati da bih vas ja izdala. Radije ću u zatvor nego da vas odam! Vi se samo molite za mene! Ali ja imam još jednu molbu. Mogli biste mi dati nešto ruža. Sutra je prvi svibnja, pa bih željela okititi kip naše Nebeske Majke.« Majka provincijalka mi se nasmiješi ganuta do suza te mi reče: »Uzmite koliko god hoćete!« Odmah sam otišla u vrt i narezala sam lijepu kitu lijepih crvenih i bijelih ruža. To će biti za Nebesku Majku, jer ona će nas čuvati na putu.

Sad sam morala potražiti nekoga tko će mi sve te namirnice prevesti do kolodvora. O kamionu nema ni govora jer bih na taj način odmah izdala i sebe i majku provincijalku. No ovdje ima takvih kola koja vuku po dva čovjeka, dok jedan ili dvojica otraga guraju teret. Brzo sam ih našla i upitala sam ih: »Hej, brate, hoćeš li odvesti moju prtljagu do stanice Sialde?« »Hoću, hoću! No trebate li jedna ili dvoja kola?« »Bilo bi bolje da su dvoja kola. No koliko ćeš ti tražiti za dvoja kola?« »Majko, za svaka kola deset rupija!« To je, doduše, puno, ali što ću? Nemam drugog izbora. I pozovem ljude da podu sa mnom. Pošlo je šest ljudi s dvojim kolima. U sebi sam razmišljala kako ćemo prevaliti taj sedam km dugi put do željezničke stanice. I sama sam sebe hrabrila: »Samo hajde, Silvina, kad si dosad tako sretno prošla, nemoj se bojati ni nadalje!«

Kad sam s ljudima stigla do našeg samostana i pokazala im svoju prtljagu, oni su se začudili i onda su mi rekli: »Sestro, oprostite, ali mi to ne možemo voziti. Ta vi biste nas time doveli u zatvor. Niti da nam dadete čak i 200 rupija, mi to ne možemo. Na putu će nas tući i ubiti!« Odgovorila sam im: »Braćo, ne trebate se ništa bojati, ja idem s vama. Ako bi se kome što dogodilo, to će se dogoditi meni, a ne vama!« »Ali kako ćete vi ići s nama pješice tako daleko, i to kroz tako veliku stisku na kalkutskim ulicama?« »Vi se, braćo, ne trebate ništa brinuti za mene! Ja sam na sve to već naučena. Samo brzo natovarite stvari na svoja kola pa da što prije krenemo kako ne bismo zakasnili na vlak.«

Oni pogledaju jedan drugoga pa tiho reknu jedan drugome: »Ta sestra je luda, ona ne zna što radi!« Ja sam im se samo nasmijala. Nisu znali da sam razumjela što su rekli na bengalskom jeziku..

Prije nego što smo krenuli prema kolodvoru, ja sam još pošla u našu kapelicu da se zahvalim Isusu što je dosad sve tako dobro prošlo. Ujedno mu preporučim sebe i svoje vozače da nas na putu nitko ne uhvati i da sretno stignemo na kolodvor.

Sve su ulice bile prepune. Prolaze kamioni, rikše i osobni automobili na sve strane. Moji vozači vuku kola polako, a ja idem za njima. Na svakom uglu nalazi se policija, ali kao da nas uopće i ne vidi. Upravo mi se činilo kao da smo im nevidljivi. Kad god smo prošli sretno koje opasno mjesto, rekla sam »Hvala Bogu!« Nakon dva sata napokon smo se približili kolodvoru, ali kako ćemo tu proći? Tu se baš ulice križaju i na svakom uglu nalazi se policija. Moji me vozači pogledaju i upitaju: »Majko, što ćemo sada?« Rekla sam im da se ništa ne boje, a u isto sam vrijeme u sebi vapila: »Sveti Josipe, sad nam pomozi!« I eto čuda! Dvoja su se kola malo sudarila pa su sva četiri policajca pošla tamo da vide što se dogodilo. I prolaznici su pošli prema tome mjestu. A moji su vozači brzo skrenuli u jednu usku ulicu koja je vodila do kolodvora. I tako smo sretno stigli na kolodvor. Oni su brzo istovarili svu moju prtljagu i ja sam im platila što su tražili.

S. Silvina MUZIC

Tajnoviti su Božji putovi

O. Gerovac je početkom prosinca poslao jedan veoma zanimljiv, potresan i poučan članak u kojem se govori o jednom mladom zambijskom svećeniku.

Evo me da se nakon svog povratka u Zambiju javim u našem Glasniku. Želim vam iznijeti svoj prvi susret sa prvim zambijskim isusovcem svećenikom Johnom Chula ovdje u župi Chelston gdje sam imenovan za kapelana. Poglavari su mi naime kao prvu službu povjerili to mjesto u blizini grada Lusake. Moj prvi pastoralni susret sa župom bio je ujedno i susret sa subratom ocem Johnom Chulom. S njim sam se povremeno vidao i prije tri i po godine, tj. prije nego što sam pošao da završim svoju redovničku i svećeničku formaciju. No tada on nije bio slijep i uživao je ugled prvog zambijskog isusovca-svećenika.

Otac Chula rođen je na sam Božić 1932. godine, a za svećenika je bio zaređen 24. svibnja 1970. godine. Kao svećenik djelovao je na mnogim isusovačkim župama i školama.

U svojim ispovijestima, koje je objavio talijanski misijski časopis »Popoli e missioni« u svom broju od studenog 1984., otac Chula kaže da je njegov odgovor na Božji poziv bio u isto vrijeme i da i ne. Priznaje da je kao svećenik bio sebičan i da je više propovijedao sebe negoli Krista. Svetu misu prikazivao bi redovito tako da je što prije svrši kako bi mu preostalo što više vremena za razno štivo i za svoje društvo. Njegovi tako zvani prijatelji bili su zapravo njegova propast, jer su susreti s njima redovito završavali u pijančevanju. U duhovnom pogledu bio je prazan i nije imao što drugima dati. I teško je reći kako bi to dalje išlo i kako bi završilo da sam Bog nije posegnuo u njegov život. U travnju 1981. otac Chula je iznenada oslijepio. Zahvatila ga je prava panika. U toj svojoj nevolji tražio je liječničku pomoć po raznim gradovima i bolnicama. Sve je bilo uzalud. Liječnici su ustanovili paralizu očnih živaca.

U toj svojoj nevolji počeo je moliti: »Gospodine, ti vidiš da sam slijep! No ja sam ipak tvoj svećenik. Služi se sa mnom po svojoj svetoj volji!« Molitva mu je pomogla da prihvati taj svoj križ i to mu je u dušu unijelo mir i utjehu. Više nije tražio sebe niti je radio za sebe, već za Boga i njegovo kraljevstvo. Počeo je davati duhovne vježbe, ispovijedati i propovijedati po župama koje nisu imale svećenika.

SVEĆENIK JOHN CHULA

S njim sam se susreo u nedjelju, 18. studenog 1984., u Luwisha House i s njim sam pošao na filijalu Kamanga. Tu smo zajedno prikazali svetu misnu žrtvu. Tom zgodom imao sam priliku promatrati ga i vidio sam da je veoma smiren, strpljiv i uljudan. Njegovo dugo ispovijedanje vjernika, njegova propovijed i njegovo pjevanje kod svete mise otkrivali su pravu svećeničku dušu ispunjenu Bogom i željom da se po njemu Bog proslavi.

Pri kraju svete mise otac Chula rastumačio je vjernicima da ću odsad ja za njih preuzeti brigu, a njega da već čeka drugi posao. Nakon što me je veoma lijepo predstavio narodu, smatrao sam da se i narod i ja moramo s njim također srdačno oprostiti. Stoga smo već iduće nedjelje opet se tu našli zajedno i zajedno prikazali svetu misu, a onda ga je narod svečano ispratio uz pokłone i pozdrave.

Zambijskoj Crkvi veoma su potrebna domaća duhovna zvanja. S brojem vjernika ne raste uporedo i broj domaćih svećenika, redovnika i redovnica. Stoga je potrebno moliti da Gospodin pozove što više mladih u svoju službu na dobro Crkve i njihova naroda.

Ivan GEROVAC

Dajte, i dat će vam se!

U svom pismu od 6. siječnja ove godine naša nam zambijska misionarka Emica Verlić pripovijeda kako joj je Gospodin naplatio njezinu velikodušnost prema gubavcima.

Dođoše i prođoše dragi božićni blagdani! Možda pomišljate da sam se osjećala u te dane osamljena. Nikako! Veoma sam željela biti malo u miru i sama sa svojim Bogom, ali mi to nije uspjelo. No zato sam uspjela malo razveseliti naše bolesnike za taj naš veliki blagdan. Kupila sam im 150 pari čarapa (sokne) i 150 komada sapuna za umivanje. Sve me je to stajalo 600 kwača. A iz Misijske centrale iz Sarajeva stiglo je pet paketa rabljene odjeće, pa smo nekako našli za svakoga nešto. Iz Lusake iz nadbiskupije dobili smo 34 velike limene kutije keksa i mlijeka u prahu. To je dar međunarodnog Karitasa. No razmišljala sam kako bi nabavila malo mesa za Božić. Bolesnici već šest mjeseci dobivaju za jelo samo grah i žgance. Upitala sam upravitelja bolnice da li će kupiti bolnica meso za Božić. Odgovorio mi je potvrdno. Reče mi da imamo sto kwača za tu svrhu. No da do Badnjaka neće ništa kupovati. Na Badnjak dopodne radila sam u bolnici. Popodne sam se odvezla svojim autom na farmu udaljenu oko 30 km. Pokupila sam zadnji novac što sam ga još imala i namjeravala sam kupiti bar za jedan obrok mesa.

Kad sam stigla na farmu, zamolila sam 15 kg mesa, jer za više nisam imala novaca. A farmeri mi odnesu u auto u vreći 50 kg mesa i rekoše mi da sve to ne stoji ništa. Ali da moja radost bude još veća, gazdarica mi donese lijepo zamotanu veliku šunku od praseta i reče mi: »Sestro, to je za tebe! Sretan ti Božić!«

Ove godine me zatrpaše darovima: najprije brat Ilija Dilber, pa onda brat Jože Rovtar, zatim otac Stanko Rozman i još dvije farmerske obitelji, po vjeri anglikanci. Na koncu je došao naš doktor Irac na Badnjak navečer i donio svoj dar. A oko 9 sati navečer eto i šefa bolnice, doktora, Indijca, koji je uvjereni hindu. Došao mi je sa svoje dvije kćerkice koje su nosile darove. Njegova je žena na kolač napisala »Merry Christmas«. A ja njima nisam dala ništa jer sam mislila: oni su hindu i ne slave Božić.

Badnja je večer, devet sati je već prošlo, a ja nisam još ništa pospremila. No ostavila sam sve to i pošla sam u crkvu. Tu je već bilo puno naroda. Badnju noć slave svi kršćani zajedno, a ne samo katolici, jedino ne dolaze subotari i jehovci. Tu se cijelu noć pjeva, pleše i bubnja, zveči, plješče i vrišti, ali se i zalijeva grlo domaćim pivom, ali onim što ga zovu dječjim ili »mukojo«. Ono ne opija jer u njemu nema alkohola.

Nisam bila dugo s narodom, ispričala sam se našem »lideru« i otišla sam kući. Kod kuće nisam ništa spremala niti sam molila, nego sam samo malo pozdravila »Malog Isusa« u svojoj kapelici što mi ga je donio iz Rima otac Gerovac. Pošla sam da se bar malo odmorim, kad zaspah tako čvrsto da sam se probudila tek rano ujutro od hladnoće. Nisam, naime, uopće raspremala krevet niti sam se pokrila. Uspjela sam sad u kući malo pospremiti, a onda sam se požurila na svetu misu.

Poslije svete mise došli su k meni za zakusku župnik i naš doktor Irac. Tek poslije 12 sati mogla sam malo odahnuti. Tad sam stavila u magnetofon kazetu s našim božićnim pjesmama i očutih na poseban način tajnu božićne radosti.

Na Staru godinu eto mi iznenada dragih gostiju. Došli su mi: otac Gerovac, otac Stanko Rozman i velečasni Zdravko Mandić. U mojoj maloj »katedrali« prikazali su svetu misu na hrvatskom, pa smo po naški i zapjevali.

Eto vidite, imamo mi i lijepih, radosnih časova ovdje u Africi. I naši gubavci, ti naši patnici, dobili su čaj sa šećerom i mlijekom i puno keksa, a mesa su imali dva dana za ručak i večeru, a bolnica im je kupila meso za Novu godinu, pa je bilo veselja.

Ja sam, kako vidite, potrošila svoj novac za naše patnike, a mene su drugi zasuli darovima, tako da sam imala zaista svega — kao na Božić! Samo nisam imala kruha!

Srdačan pozdrav svim prijateljima i dobročiniteljima! Odana u Isusu i Mariji

Emica VERLIĆ

Pobjednici smrti

Priredio: Adam PERIŠKIĆ (16)

Kratak sadržaj dosadašnjeg dijela: Kršćanstvo su u Koreju unijeli korejski svjetovnjaci iz Kine. Oni su bili i prvi misionari. Misionari svećenici stigli su tek 1835. godine iz Francuske. Kad su, međutim, korejske vlasti saznale za tu novu vjeru, počeli su proganjati kršćane. U progonu kršćana, koji je započeo 1838. godine, položilo je život za vjeru na stotine kršćana. U rujnu 1839. položili su život i tri misionara...

Kad su stigli do carinarnice, stražar vikne: »Pokažite putnice!« No Andrija se pričini kao da ne čuje, nego se uputi ravno prema pisarni. Stražar ga je neko vrijeme pratio pogledom, no kad je vidio kamo ide, okrenuo se opet da nastavi svoj posao. Tad se Andrija brzo izgubi među volovima razgovarajući s goničima. Mislio je da će tako najlakše s tim domaćim goničima prijeći granicu. Nažalost, u tome se prevario. Iz carinarnice izađe jedan činovnik i zapovijedi da svi moraju doći u pisarnu i da tu svaki pokaže svoje isprave.

Međutim, sunce je već zašlo. Tamni carinski ured rasvjetljavalo je nekoliko baklji. Osim činovnika koji su pregledavali putnice u sobi se nalazio i jedan časnik koji je sjedio na povišenom mjestu i pazio da ni jedan od prisutnih ne umakne a da nije pokazao svoju putnicu. Andrija se nalazio u očajnom položaju. Nije znao što da radi. A čvrsto je odlučio da se neće poslužiti lažima, jer vjesnik Kristova Evanđelja ne smije temeljiti svoj rad na lažima.

Prvi koji su dali pregledati svoje putnice počeli su izlaziti van iz pisarne. Eto prilike da se spasi. Andrija se okrene kao da je već i on gotov te pođe s ostalima van. No tad skoči carinik koji je pregledavao putnice i pozove ga natrag, ali Andrija nastavi put kao da se to njega ne tiče. Tad ga časnik pozove. On se okrene i ljutito vikne: »Pa pokazali smo već putnice!«

Još dva koraka, i bio je već vani, no ipak još nije minula opasnost. Još su stražari mogli potrčati za njim i uhvatiti ga. Stoga u luku optrča stoku koja je tu stajala i tako ga sakrila pogledima carinika, te brzo zaokrene u jednu pokrajnu ulicu. No ni time još nije minula opasnost, jer u gradu nije poznavao nikoga kod koga bi se sklonio da prenoći. Zato u toj nevolji istrča iz grada i uputi se u hladnu zimsku noć bez određenog cilja, samo da spasi život.

Trčao je kroz noć sate, već je prošla i ponoć. Oko njega sve tama. Muči ga velika studen pa negdje mora naći sklonište. Našao je na neko svratište kraj puta. Uđe unutra. Tu je bilo nekoliko ljudi koji su ga počeli pažljivo promatrati, jer su opazili da je stranac. Andrija ih sve pozdravi i naruči večeru. No kako je zbog dugog boravka u tuđini u svom govoru usvojio tuđinski naglasak, postao je sumnjiv prisutnima. I njegovo odijelo pojačavalo je sumnju. Prišli su mu bliže i skinuli su mu kapu s glave. Ugledali su da ima kineski perčin. To je bilo dosta. Uhvatili su ga i kazali mu da će ga prijaviti vlastima da ga zatvore kao uhodu ili odbjeglog zločinca.

Andrija ostade miran i odlučno reče: »Ja sam Koreanac i putujem u Seul. Nisam počinio nikakvo zlo pa stoga što vi tvrdite neće ništa promijeniti moj položaj. O tom budite uvjereni, predate li me vlastima, neće mi biti teško dokazati moju nevinost.«

Oni ga nakon toga izbace iz kuće, ali odmah za njim pošalju jednog čovjeka da vidi da li je doista pošao prema Seulu. Andrija je s tim računao jer je dobro znao u kako je velikoj opasnosti da padne u ruke policiji. Tada bi zbog novca što ga ima kod sebe veoma lako mogao biti osumnjičen kao razbojnik, a to bi po koreanskim zakonima značilo — smrt. Time bi uzaludne bile njegove višegodišnje nauke u tuđini i mogućnost da se jednom vrati u svoju domovinu kao pravi koreanski svećenik koji bi pomogao svojoj braći kršćanima u tim teškim danima. Stoga pođe dobar dio puta prema Seulu, a onda u velikom luku prema Kini. Uvidio je da bez pomoći domaćih krćana ne može ostati u Koreji.

Međutim je zarudjela zora. Andrija se sad ne usuđuje poći dalje po danu. Sakrio se na podnožju nekog šumovitog brda pod granama omorika i jela. Tamo proboravi čitav dan.

(Nastavlja se)

Enrico je uzor

Piše: Marijan STEINER

»Hvaljen budi, moj Gospodine, zbog brata elektrona, protona, pozitrona i zbog sestara molekula, galaksija, svemirskih maglica . . .« Tako prepjevana Pjesma suncu sv. Franje Asiškoga izvrsno bi ocrtavala znanstveni i vjernički lik čovjeka našeg stoljeća Enrica Medija.

KOMENTATOR S TELEVIZIJE

Kad su u srpnju 1969. Amerikanci stigli na Mjesec, Medi je na talijanskoj televiziji komentirao taj povijesni događaj s mnogo zanosa poezije i vjere. Njegova stručna tumačenja odlikovala su se začuđujućom jasnoćom i slikovitošću, tako da su privlačila pozornost učenjaka čak i u američkoj bazi Cape Kennedy, odakle je uperen i odaslan svemirski brod prema Mjesecu. Astronomski brojevi, svemirske teorije, geološke spoznaje, matematički i fizički zakoni — sve je to na izvanredan način bilo povezano u Medijevim komentarima. Gledaoci televizije su se divili profesoru Mediju koji je »znao sve« o Mjesecu, govoreći o tom planetu kao da se nalazi na njemu s astronautima Armstrongom i Aldrinom. Mnogi su slali pisma redakciji želeći bolje upoznati lik profesora s televizije. Tako se popularnost Enrica Medija brzo uzdigla do zvijezda!

UČENJAK I PROFESOR

Enrico Medi rodio se 26. travnja 1911. u Porto Recanatiju. Studirao je čistu fiziku na Rimskom sveučilištu. Ubrzo je počeo djelovati kao profesor fizike na sveučilištima u Palermu i Rimu. Osim toga bio je predsjednik Nacionalnog instituta za geofiziku, u parlamentu član Vijeća za industriju, utemeljitelj Društva za industrijsko planiranje, potpredsjednik EURATOM-a u Bruxellesu itd. Znamenite su njegove studije o radaru, kozmičkim i radioaktivim zrakama, atmosferi, o uzrocima potresa i dr. Uz otkrivanje svijeta atoma i nebeskih prostora, uz seizmologiju, geofiziku i biologiju, Medi se mnogo zanimao za glazbu, slikarstvo, književnost, teologiju i filozofiju. Sam je također bio pjesnik, govornik, izumitelj. Svestrano naobražen čovjek i pravi humanist.

SUPRUG I BRIŽAN OTAC

Enrico Medi bio je pravi obiteljski čovjek. Sa svojom suprugom, koja se odrekla znanstvenog rada radi dobra obitelji, a bila je kemičarka, s mnogo ljubavi i pažnje odgojio je šest kćeri. Zajedničkim silama uspjeli su nadvladati sve teškoće koje su nailazile. Enrico je uvijek nastojao svojom vedrinom i mirnoćom stvoriti ugodno obiteljsko ozračje.

Kad je od 1958. do 1965. bio potpredsjednik EURATOM-a i boravio u Bruxellesu, obitelj je morala biti razdvojena. Ali i tada su svi bili međusobno čvrsto povezani vezama ljubavi. Za vrijeme jedne sjednice Evropskog vijeća u istom gradu, Enrico Medi je u uvodnom govoru pročitao i dio pisma koje je dobio od svoje kćerke Marije Beatrice: »Dragi tata, pustili smo te da odeš u Bruxelles, daleko od nas, ali to činimo zato da Evropa jednog dana bude ujedinjena i da se mi mladi možemo voljeti. Hrabro, tata!«

DUBOK VJERNIK

Neki su se čudili kako ovaj ugledni znanstvenik može biti u isto vrijeme i dubok vjernik. Odgovarao je: »Upravo zato jer sam učenjak, mogu vjerovati i biti osvjedočen da između znanosti i vjere nema sukoba.

Enricova vjera nije bila samo plod znanstvenih istraživanja, studija teologije i Svetog Pisma. Ona je imala svoje korijene u odgoju primljenom u vlastitoj obitelji i školi, ali nadasve u njegovoj skromnosti s kojom je primao ograničenje vlastitog razuma predajući se u potpunosti Bogu. Medijevo se približavanje Stvoritelju zbivalo također kroz razmatranje i redovitu molitvu. Ponosio se svojom vjerom, otvoreno ju je ispovijedao i iskreno po njoj živio.

Volio je život u svim njegovim očitovanjima. Shvaćao

ga je kao najveći Božji dar i neprekidno se divio svim stvorenim stvarima: od zvijezda na nebu do cvijeća u vlastitom vrtu. Uvijek je u njima otkrivao Stvoriteljev trag. »Čovjek postaje velik kad u svojoj malenosti ujedinjuje veličinu neba i divotu zemlje te ih daruje zajedničkom Ocu u poklonu i ljubavi.«

PRIČEST

Pričešćivao se svakodnevno i u najtežim okolnostima. Bio je u stanju da za vrijeme rata, nakon dugog i opasnog putovanja od Rima do Palerma, pristupi pričesti kasno poslije podne ne okusivši ništa ni od hrane ni od pića, jer je u to vrijeme još bio na snazi strogi propis o postu prije pričesti. A kada je zbog raznih poslova morao mnogo putovati Evropom, nije mu uvijek bilo lako naći katoličku crkvu u kojoj bi mogao primiti sakramente. No svaki put se trudio da zadovolji obvezi svoje savjesti. Znao je skrenuti s redovitog puta i po nekoliko desetaka kilometara, samo da mogne primiti Tijelo Kristovo. Tako je skupljao i snagu za život.

DRUŠTVO »ENRICO MEDI«

Danas u Rimu postoji društvo »Enrico Medi« koje ima za cilj da se bolje upozna život i djelo ovog učenjaka i velikog vjernika.

Osim znanstvenih djela, njegova ostavština sadrži i brojne druge spise: govore, konferencije, religiozne komentare poput onih u kojima tumači nedjeljna evandelja, pisma... Sačuvane su i Medijeve nadopune tumačenjima u radio-emisijama u kojima su bili obrađivani različiti problemi kao npr. »O opstojnosti Boga«, »Patnja i ljubav prema bližnjemu« itd. Dobivao je mnoga pisma iz različitih dijelova Italije. Ljudi su od njega tražili savjeta, a on im je otvarao svoje srce, pružao moralnu pomoć, nadu... Među spisima nalaze se i mnoge priče koje je sam stvarao za svoje kćerke i drugu djecu. Volio se i mnogo igrati s djecom, pa kad je bio s njima bila je to za njih prava svečanost. Maleni su za Enrica bili vrlo važni.

Cijeli je njegov život bio ispunjen žarkim apostolatom, svijetlim primjerom vjere, dobrote i poštenja. Zbog toga je i bio obljubljen. Umro je god. 1974. nakon četiri godine trpljenja koje je podnosio s kršćanskom hrabrošću.

LJUBAV, IZVOR ŽIVOTA

Jednom je Enrico Medi na razna pitanja nekog novinara rekao i ovo: »Gdje su korijeni nezasitnog traženja sreće? U strahu. Ljudi traže razonodu jer su u strahu. Boje se smrti, boje se trpljenja... Svijetom vlada strah. Zbog čega je taj strah? Jer nedostaje smirenosti duha. Smirenosti duha nema jer nema ljubavi. A bez ljubavi nema radosti. Ljubav je izvor života... Bog je sve stvari stvorio lijepima i dobrima: svitanje i zalaz sunca, blistanje zvijezda i cvrkut ptica u zoru, blistavu bjelinu snijega... Je li možda poezija umrla? Osjećamo toliku potrebu za poezijom. Tko ne osjeća poeziju ne shvaća ništa od života, jer ne shvaća ništa od ljubavi... Mi spoznajemo zvijezde, ali ne i one nas; ja ih gledam i izvodim iz njih znanost, mudrost, molitvu, radost, život. Ja mogu misliti i ljubiti; ja, čovjek, veći sam od zvijezda...«

Da, Enrico je prava zvijezda, uzor mladim ljudima kako će raditi, moliti, ljubiti, stvarati bolji svijet.

Oglasi

RADOST I NADA. Još u travnju 1984. godine pokrenut je ZVUČNI MJESEČNIK ZA VJERSKA PITANJA s člancima iz vjerskih časopisa. Bit će od koristi ponajprije slijepima, a također bolesnicima i invalidima. Dakako, u obzir dolaze oni koji posjeduju kazetofon. — Tko bi želio primati taj zvučni mjesečnik, neka se obrati na adresu izdavača: RKT ŽUPNI URED, Trg oslobođenja 8 — 56275 BOŠNJACI — Tel. (056) 72-535 — Godišnja pretplata iznosi 400,00 d. Novac se šalje običnom poštanskom uputnicom. Nakon deset dana kazetu vratiti poštom preporučeno.

DUHOVNE VJEŽBE ZA ODRASLE LAIKE

Od 24. do 26. svibnja 1985. god. održati će se duhovne vježbe za odrasle laike. Sudjelovati mogu sve odrasle osobe bez obzira na dob. Cijena punog pansiona za čitave duh. vježbe iznosi 1.800 (tisuću i osam stotina) dinara. DV počinju u petak 24. V. u 17 sati, a završavaju u nedjelju 26. V. u 16 sati.

Za sudjelovanje potrebno je prethodno se javiti na adresu: Stjepan Kuzmić, Fratrovac 38 — 41000 ZAGREB — ili na telefon: (041) 222-363.

DUHOVNE VJEŽBE ZA SVEĆENIKE

Od 23. do 26. TRAVNJA. Voditelj o. Petar Nikolić, Tema: Kako lakše zakoračiti u vječnost? — ZA UMIROVLJENE I STARE SVEĆENIKE.

Prethodno se javiti na adresu: ISUSOVCI — Rakovčeva 12 — 51410 OPATIJA. Ili na tel. (051) 712-830.

K N J I G E

DAR ŽIVOTA, napisala s. Marija od Presv. Srca (biblioteka »SYMPOSION«). Meditacije o božanskom životu milosti — o pobožanstvenjenju. Knjiga je prikladna za duhovnu obnovu (duhovne vježbe — razmatranja) — za sve staleže. — Cijena: 600 d. — Narudžbe: Samostan sv. Klare, Končareva 29 58000 SPLIT. — Napose preporučujemo štovateljima Srca Isusova, jer se radi o božanskom životu i Božjoj ljubavi. Evo samo dva podnaslova: GLE OVO SRCE i zadnje poglavlje SRCE ISUSOVO, ŽARKO OGNJIŠTE LJUBAVI.

DOĐI, IMAM TI NEŠTO REĆI, Isusova sveta ura (Marija Valtorta). — Cijena 80 d. — Narudžbe: Rkt. župski ured — 58465 JELSA — Tel. (058) 76-251.

Na adresu: Franjo Ereiz, 41001 ZAGREB, pp 699, Palmotićeva 31 Možete nabaviti ove knjige:

SRCE ISUSOVO SPASENJE NAŠE (molitvenik) — cijena 250 d.

SRCE ISUSOVO UFANJE NAŠE (molitvenik s velikim slovima) — cijena 200 d.

PROPOVIJEDAJTE RADOSNU VIJEST — cijena 100 d.

SVJEDOČANSTVO RIJEČI — cijena 100 d.

OMNIS SPIRITUS LAUDET DOMINUM, propovijedi. — Cijena 60 d.

RAZMIŠLJANJA O ISUSU — 100 d.

SVEĆENIK VJERNIKU NA RAZMIŠLJANJE — 80 d.

LIPANJSKA RAZMIŠLJANJA — 60 d.

SVEĆENIK VJERNIKU U ADVENTSKE DANE — 60 d.

SVEĆENIČKI SVIBANJ — 60 d.

U ŠKOLI DUHA — 60 d.

S ISUSOM NA GOLGOTU: — zbirka križnih putova veoma prikladna za privatnu pobožnost, a može poslužiti i za zajedničko obavljanje križnog puta. Cijena 150 din.

PORUKA SVETIH MJESTA I DOGAĐAJA — 100 d.

ČOVJEK I KRŠĆANSTVO — 60 d.

JA LJUBIM PODNEVNI LJETNI ŽAR (pjesme Milana Pavelića) — 120 d.

MILAN PAVELIĆ (životopis) — 120 d.

SRCE ISUSOVO I SUVREMENI APOSTOLAT — 120 d.

SRCE ISUSOVO U SUVREMENOM SVIJETU — 100 d.

PO EUHARISTIJI SE VJEČNO ŽIVI — 60 d.

OBITELJ MEĐU KAMERAMA — 100 d.

SREĆA JE U OBITELJI — 50 d.

ISUS (J. Guitton) — 200 d.

Štovateljima Srca Isusova

Želite li u svojoj župi oduševiti i mlade i starije za karitativni rad, o tome će vam pomoći knjižica **»OTVORITE NAM SVOJE SRCE«.** Cijena je 60 din.

Prijateljima misija preporučujemo životopis našeg zambijskog misionara pokojnog časnog brata Benedikta Fostača **»OD KOVAČA DO MISIONARA«.** Cijena 100 din.

Cijeni knjige treba dodati novac za poštarinu.

Zahvalnice

ZAHVALJUJEMO PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGR. SRCU MARIJINU

...Majci Božjoj Bistričkoj, sv. Antunu i sv. Leopoldu za sretnu operaciju noge. — Baka Manda, Osijek

...za sretno rođenje sina i za ozdravljenje. Stjepan i Jelka, Golobrdci

...i sv. Luciji za pomoć u bolesti i za sve druge milosti. — Paulina Rosović, Mošćenička Draga

...sv. Leopoldu i m. Klaudiji za primljene milosti. — Baka iz Varaždina

...i Majci Božjoj Bistričkoj za sve milosti u životu, a napose za sretan porod unuke. — Marija Brkić, Lovinac

..i Ivanu Merzu na primljenim milostima. — N. N., Pribić

...sv. Leopoldu i sv. Tereziji od maloga Isusa na primljenim milostima. — B. M., Varaždin

...Gospi Bapskoj, sv. Josipu i sv. Ani na više primljenih milosti. — K. Bošnjaković

...na primljenim milostima kroz prošlu godinu. — Marija Marušić, Zagreb

...sv. Josipu i mojim zaštitnicima za zdravlje u obitelji i za unukino zaposlenje. — Baka, Lipovljani

..Mariji Pomoćnici i sv. Leopoldu za uslišane molitve. M. Ž. T. F.

...sv. Nikoli Taveliću, sv. Judi Tadeju i sv. Leopoldu za svoje i unukovo ozdravljenje. — Julijana Beretovac, Valpovo

...Gospi od brze pomoći, sv. Leopoldu i svojim zaštitnicima za sve milosti u životu, a napose za zdravlje. — Katica Perić, Gorjani

...Presv. Trojstvu, sv. Obitelji i svima svetima za uspješnu operaciju. — Anklca Gerovac, Crikvenica

...Gospi od brze pomoći i svima svetima za ozdravljenje. — Roza Jambrek, Komletinci

...svojim zaštitnicima i svima svetima na primljenim milostima. — Ivan Franjić, Bugojno

...za sve primljene milosti. — P. A., Podr. Sesvete

...Gospi od brze pomoći i sv. Anti za zdravlje očiju i za nađenu izgubljenu stvar. — Stanko Pavlović, Aladinići

...sv. Josipu i dušama u čistilištu na primljenim milostima. R. M., Pučišća

...Gospi od brze pomoći i sv. Josipu za ozdravljenje snahe. — Malvina Ivoš, Zadar

...Gospi od brze pomoći, sv. Franji i sv. Antunu na uspjehu operacije moga brata Jandre Smolčića.

...Muci Isusovoj i Gospi od Otoka (Solin) za sretan porod unuka. — Obitelj Jelić, Vranjic

...i sv. Leopoldu za kćerkinu sretnu operaciju i za mnoge druge milosti. — Ivka Grgić, Tovarnik

...za sve primljene milosti. — J. J., Rijeka kod Koprivnice

...sv. Josipu, sv. Antunu i sv. Ani na uspjeloj operaciji i na svim primljenim milostima. — Lucija Franjčić, Jalžabet

...Majci Božjoj Trsatskoj i sv. Leopoldu za sve primljene milosti. — Darinka Crnković, Delnice

...i Ivanu Merzu za ozdravljenje. — Josip Skiljan, Gornji Desinec

...Kraljici mira i sv. Leopoldu za sve milosti. — Nevenka Marević, Metković

...Gospi Lurdskoj, sv. Antunu i svim mojim zaštitnicima na uslišanim molitvama. — A. iz Čepina

...za primljene milosti. — I. K., Podr. Slatina

...i Gospi od brze pomoći za sinovo ozdravljenje nakon teške operacije, uz preporuku za zdravlje obitelji. — Marica Šporić, Đeletovci

...Gospi Anđeoskoj, Vendelinu Vošnjaku i Ivanu Merzu za sretan porod i za zdravo dijete. — M. Arbanas, Slav. Brod

...i Gospi od brze pomoći za sve primljene milosti. — K.

...za sretan ishod operacije. — Katica Eterović, Pučišća

...i biskupu Langu za sinovo ozdravljenje. — Zahvalna majka, Pregrada

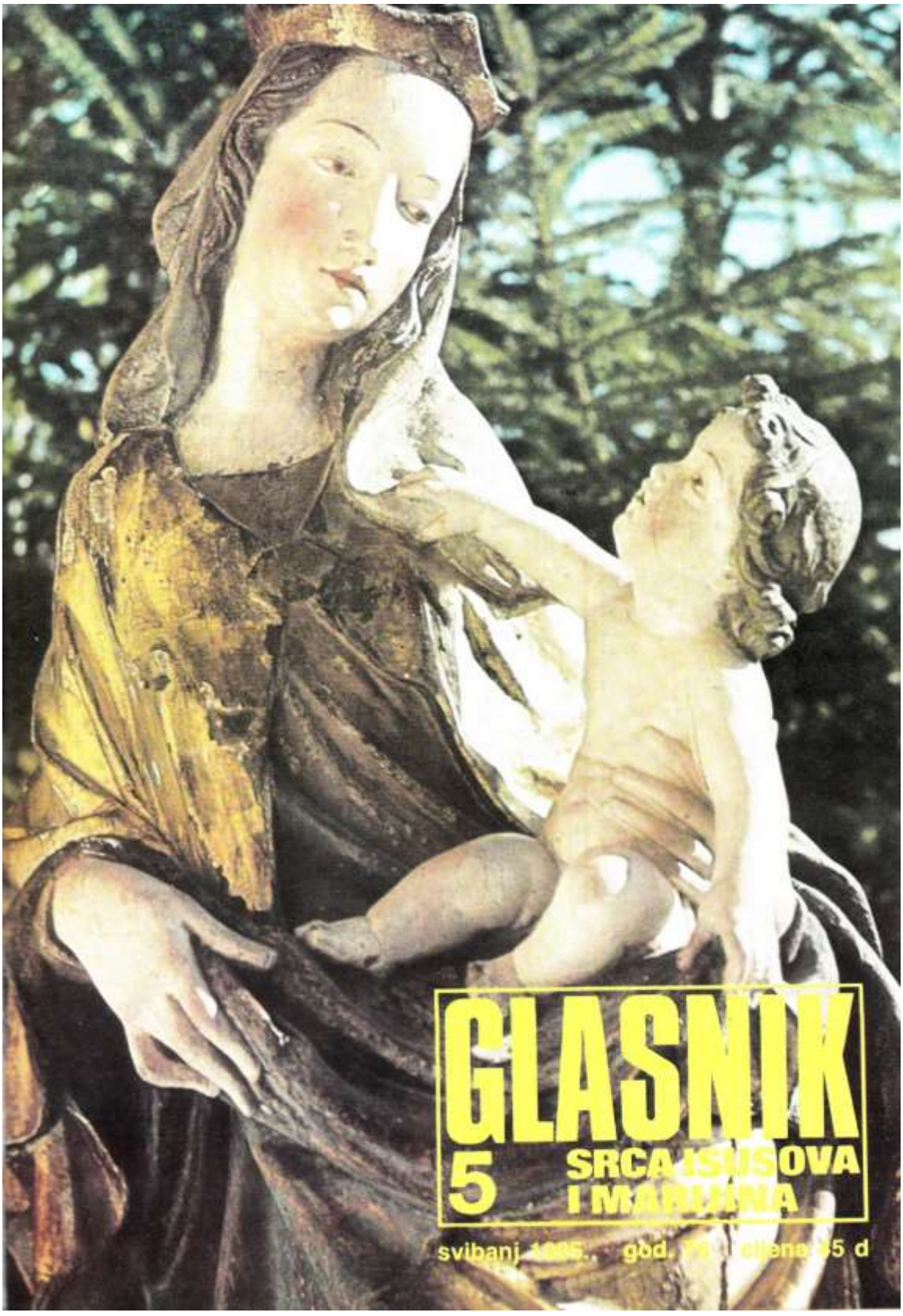
...za ispunjenu želju i mir u kući. — Zahvalna učenica

...i Majci Božjoj Bistričkoj za primljene milosti. — Katarina, Lomnica

...Gospi od brze pomoći i svima svetima za mnoge milosti. — Majka iz Istre

PREPORUČUJEMO SE I NADALJE NJIHOVOJ ZAŠTITI

GLASNIK

5

SRCA ISUSOVA
I MARIJINA

svibanj 1995. god. [illegible] cijena 35 d

S DRAGIM SINOM NEKA DJEVA MATI, BLAGOSLOV NAM DOSTOJI SE DATI

NAJLJEPŠI CVIJET U CVIJEĆU NEVINA JE LJUDSKA DUŠA

Svibanj

Svibanj baca sag od cvijeta
Poljem, lugom, humom, dragom,
Tajno, tiho cvjetnim sagom — Gospa šeta;
Iznad šuma, trava, njiva
Milost joj se s ruku liva,
Sunce joj je kruna sveta.

Klanjaju se zelen-grane,
Povija se usjev mladi,
Dahom ruža lahor kadi — na sve strane,
Dokle slavuj napjev mijenja
Moleć slatka pozdravljenja
Ispred šume začarane.

. . .

»Majko moja strah je mene:
Svijet i srca mog oluje
Saveznici te su guje — sakrivene,
A ja tek sam nemoć sama . . .
Ohrabrim se ipak namah,
Kada u te uprem zjene.

Sjaj, o sjaj po mojoj stazi,
Zoro svibnja vječitoga!
Šetaj svibnjem srca moga, — gnijezdo pazi,
Petom strašnom punom sjaja
Strašnu glavu starog zmaja
I u mojem srcu zgazi!«

Milan PAVELIĆ

GLASNIK
Srca Isusova
i Marijina

Izdaje: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove. - Glavni i odgovorni urednik: Valentin Miklobušec. - Uredničko vijeće: Josip Antolović, Ignac Belak, Pero Bulat, Juraj Gusić, Miro Jurić, Stjepan Kuzmić, Valentin Miklobušec, Mato Rusan i Marijan Steiner. - Likovno-grafička oprema: Ivo Vrtarić. - Tehnički urednik: Miro Jurić. - Adresa uredništva i uprave: Palmotićeva 31, 41001 Zagreb, pp 699, telefon (041) 434-710, (433-362). Tisak: »Plamen«, Slavonski Brod. - Cijena pojedinog broja 45 d, Godišnja pretplata 540 d. - Skupne narudžbe od deset primjeraka naviše po jednom broju dobivaju 10 posto popusta. - Pretplatu šaljite poštanskom uputnicom na adresu uprave. - Poštarina plaćena u gotovom. - Rukopise i fotografije ne vraćamo.

Uredníkova riječ

Svibanj je mjesec mladosti, a mladost je proljeće života. U svibnju buja priroda, u mladosti buja život. U svibnju se sunce penje sve više, postaje sve jače. Svojim djelovanjem iz cvijeta izvodi plod, a u plodu se krije sjemenka novog života. Bez ploda bi ljeto bilo siromašno, jesen tužna. Bez sjemenke gasne život i najljepšeg cvijeta. Zar nije tako i s mladošću?

Pod suncem milosti, kroz rad i red, nipošto kroz sanjarenje, život postaje plodan. U sebe prima sjemenku ideala za koji živi, koji ga osmišljava i koji se prenosi dalje. Papa je o tome govorio mladima na Cvjetnicu u Rimu, a naš Kardinal u uskrsnoj čestitci bodri nas da se ne ustručavamo umrijeti ako smo obogaćeni sjemenkom milosnog života. Uskrsnut ćemo!

Isus je Dobri Pastir. Njega traži naša čitateljica iz Austrije, ali i On traži nju. M. M. iz Omiša može na svoje pitanje dobiti i drugačije odgovore, ali je istina samo jedna. Djevojko, nađi je!

Rođeni smo za više stvari, a Marija nam svojim primjerom vjere pokazuje da je vjera uvijek nagrađena. Milena Ivin pjeva o svom iskustvu Isusove blizine. Najveća je stvar ljubav, i ljubav jedina zaslužuje nagradu — ljubav za ljubav!

Cijeli je ovaj Glasnik kao cvjetna livada. Ne mora se svakome svidjeti svaki cvijet, ali svakome se može svidjeti bar pokoji. Ti nađi svoj, uberi ga i presadi u svoje srce da tamo cvate i rod donese. Tako su činili mnogi prije tebe i danas im nije žao. Tà, ubrali su ga u Glasniku Srca Isusova i Marijina, a ljepšeg vrta nema! Samo nemoj misliti da se hvalimo. Svako djelo koje širi vjeru, ljubav, nadu, istinu i dobro — glasnik je Srca Isusova.

GLASNIK
Srca Isusova i Marijina

GOD. 76. SVIBANJ 1985. BR. 5

S A D R Ž A J

HVALA NA PISMU — — — 148
PAPINA PORUKA ZA DAN ZVANJA — — — — — — 150
ISUS, DOBRI PASTIR, M. Zovkić 152
MARIJA — UZOR VJERE, J. Antolović — — — — — — 155
ROĐENI ZA VIŠE STVARI, R. Grgec — — — — — — 156
NAGRAĐENA LJUBAV, I. Kukula 157
MOLITVA BEZGREŠNOJ, S. Bošnjak — — — — — — 157
SVI SMO POZVANI NA SVETOST, R. Brajčić — — — — 158
MIR VAMA!, F. Kuharić — — 160
RAZGOVOR S ISUSOM, M. Ivin 161
SVIBANJ I ŽIVOT, TINO — — 162
TKO IMA POTOMSTVO, IMA BUDUĆNOST, Zdraviša — — — 164
SVETI DOMINIK I RED PROPOVJEDNIKA, S. Kuzmić — — 166
RASPETA SAVJEST, A. Vidovečki 168
MLADEŽ U NERAZVIJENIM ZEMLJAMA, M. Rusan — — — 170
STIGLI SU NAM GOSTI, A. Gabrić 171
IZNENADNA POMOĆ, S. Mužić 172
PODIŽEMO NOVU CRKVU, I. Dilber — — — — — — 173
POBJEDNICI SMRTI, A. Periškić 174
KŠRĆANSKI MARABUT, V. Miklobušec — — — — — — 176
OGLASI — — — — — 178
ZAHVALNICE — — — — 179

Hvala na pismu

PITANJE KOJE MUČI

Imam 15 godina. Muči me jedno pitanje, pa bih vas molila da mi odgovorite: »Da li je samozadovoljavanje (masturbacija) grijeh? Da li to treba ispovijedati? Bit ću vam veoma zahvalna ako mi odgovorite!«

M. M. Omiš

Pod izrazom »samozadovoljavanje« (masturbacija) razumijeva se nadraživanje spolnih organa s ciljem da se pribavi užitak, opuštanje ili naknada. Radi se o svjesno traženom i slobodno izvršenom činu. Premda se taj čin obavlja u osami, razigrana mašta nerijetko predočuje i nekog drugog kao suučesnika, što također utječe na moralno vrednovanje čina.

Samozadovoljavanje je izrazita pojava mladenačke dobi, vezana uz tijek duševnog i spolnog dozrijevanja. To je razdoblje života kao neki most između nezrelosti i zrelosti osobe. Svojstvo je nezrele osobe da se u svojoj samodopadnosti vrti oko vlastite spolnosti, dok zrela osoba svoju spolnost usmjeruje prema osobi suprotnog spola. Činjenica je da neke osobe ni u poodmaklim godinama ne postignu u toj stvari zrelost. Vjerojatno je to zato što su se tome trajno prepuštale i stekle duboke navike kojih se veoma teško osloboditi.

Ljudska je spolnost, po svojoj naravi i svrsi, u isključivoj službi ljubavi i prenošenja života. Vrijeme mladenaštva vrijeme je ozbiljne priprave i samoodgoja za veoma odgovoran budući zadatak. Samozadovoljavanje je u očitoj suprotnosti i proturječju s tim zadatkom. Ono vodi u svojevrsno erotičko opsjednuće koje zaokuplja i sputava mladenačke energije u zatvoreni krug sebičnosti, maštanja i sanjarenja. Potraje li takvo stanje dulje, rodi se u mladoj duši gorak osjećaj nezadovoljstva i praznine, a to rađa lošim posljedicama u međuljudskim odnosima. Čak kad samozadovoljavanje i ne bi donosilo negativnih duševnih posljedica, ono predstavlja zakočen razvoj rasta na putu spolnog dozrijevanja. A ne treba zaboraviti da je narav samotne mane slična naravi droge: prvi »bezazleni« koraci nezaustavno vode u ropstvo ovisnosti od kojega se teško osloboditi i kasnije u zreloj dobi, pa i u braku.

Iz cjelokupnog promatranja naravi i svrhe spolnosti proizlazi da je samozadovoljavanje na tom području težak nered. Red, svršnost i smisao koji otkrivamo u ljudskoj naravi i spolnosti, temelji se na Božjem nacrtu upisanom u čovjeka već kod stvaranja. Stoga, kad je samozadovoljavanje svjesno i slobodno učinjeno, ono je težak nered, težak grijeh na ćudorednom području, to jest težak nered u našem odnosu prema Bogu. A težak grijeh kida naš istinski odnos ljubavi s Bogom. Grijehom poremećeni odnos ponovno se uspostavlja iskrenim obraćenjem, po sakramentu ispovijedi.

Za donošenje ispravnog suda o težini pada u svakom pojedinom slučaju, potrebno je pažljivo uzeti u obzir osobno duševno stanje. To stanje može biti uvjetovano zabludama, napastima i zavodljivostima sredine u kojoj mladi ljudi žive. Sve to može umanjiti njihovu slobodu, te dosljedno i njihovu odgovornost. Stoga se može dogoditi da unatoč pojedinačnog pada — koji po sebi jest i uvijek ostaje težak promašaj — čovjek ostane u milosnom zajedništvu ljubavi s Bogom. Ispovijed tada nije nužna, ali je odgojno poželjna i pohvalna kao znak dobre volje u iskrenoj borbi protiv slabosti. Na tom putu borbe za očuvanje — ili ponovno sticanje kreposti čistoće — postoje različiti stupnjevi savršenosti. Svaka pobjeda korak je naprijed prema većoj osobnoj ravnoteži, moralnoj zrelosti i sposobnosti za istinsku ljubav.

VAP

KAKO SE VRATITI PRAVOJ VJERI?

Rođena sam u siromašnoj obitelji na selu. Moji roditelji nisu živjeli u sretnom braku, i ja sam to dobro osjetila. Međutim, i njihovo je neslaganje jednog dana prestalo. Ostala sam sama s majkom, ali je između nas dvije vladalo veliko nerazumijevanje. Tako sam rasla i jednog dana dorasla za udaju. Imala sam mladića. Neizmjerno smo se voljeli i zabavljali nekoliko godina. Bio je vjernik kao i ja. Redovno smo išli u crkvu, nešto iz vjere, nešto iz običaja, a nešto roditeljima za volju. Sada vidim da nismo bili svjesni svoje

prave stvarnosti. Vjenčali smo se i preselili se u jedan velegrad radi zapošljavanja. Bio je to sasvim drugačiji život. Sve supermoderno. Prijatelji različitih narodnosti i vjera, a i sasvim suprotnih mišljenja o životu. Sve je to u početku bilo veoma privlačno. Ali kako su godine prolazile, naša je vjera slabila, pretvarala se u maglu. Živjela je tek u obliku neke uspomene. Dolazila su djeca, četvero njih, jedno za drugim. Bila sam zbog djece sretna, ali sam u gradu postala »bijela vrana«. Muž mi je radio po cijeli dan. Poslije radnog vremena odlazio je s prijateljima na različita mjesta. Mene su djeca toliko zaokupila da se nisam nikamo mogla maknuti. Mnogo sam se promijenila, a moj muž također. Među nama je došlo do nerazumijevanja. Kad sam ponovo zatrudnjela, nisam htjela to dijete donijeti na svijet. Učinila sam ono što će me proganjati cijeli život. Muž je bio sporazuman da učinim abortus. U prvom momentu sam mislila da će to biti posve jednostavno, da ću na sve zaboraviti. U crkvu smo prestali ići, molitve nismo obavljali nikakve. Od naše ljubavi ostala su samo djeca koja su danas već porasla i sve shvaćaju. Jasno primjećuju da moj odnos prema mužu i njegov prema meni nije ispravan. Nisam sposobna nastaviti ovakav način života koji nema cilja. Ne znam otkud i kako, ali najednom sam počela razmišljati o Bogu, o vjeri, o molitvi. Osjećam neki strah. U meni se rađa želja da promijenim svoj život. Mnogo sam nepravde učinila, a Bogu nisam nikada bila zahvalna za sve ono što mi je darovao dok je moj život bio radostan. U prvoj ljubavi i sreći nisam Ga poštivala. Ipak, vidim da me On jedini može promijeniti, vratiti mi vjeru koju bih stvarno htjela ponovno upoznati i po njoj živjeti. Ali kako da se sve to ostvari, i što ja moram učiniti? Takvih slučajeva kao što je moj znam više. Mladima poručujem da ni slučajno ne pođu mojim putem. Strašna je to stvar! Tko god ima i tračak vjere, neka pazi da je ne izgubi. Sve bude, svašta dođe i prođe, samo Bog i savjest trajno ostaju. Srdačan pozdrav svima u uredništvu, sa željom da pomognu mladima, izgubljenima, grješnima i svima bez vjere, da ponovo upoznaju Boga i nađu mir.

(Pismo iz Austrije)

Mladi uvijek zapažaju pogreške i nastranosti starijih, pa i svojih roditelja, ali ih u vlastitom životu rijetko uspiju izbjeći. Djeca pijanaca obično budu pijanci, djeca psovača postaju psovači, djeca razvedenih se razvode, djeca podmuklih i podmitljivih karijerista budu to isto itd. Jasno je da bude i ugodnih iznenađenja na bolje kao i bolnih na gore jer čovjek nije serijski proizvod iz kalupa i svatko sam sebe stvara, ali se uglavnom potvrđuje ona narodna: »Trulo stablo trulim plodom rađa!«

Zašto je to tako? Zato što roditelji nisu svjesni kako svojim pogreškama truju život djece, a djeca, kako odrastaju, premalo vode računa o baštinjenim sklonostima i navikama koje polako stiču. Mala je korist spočitavati roditeljima njihov alkoholizam, a sam ne imati dna; spočitavati im pomanjkanje ljubavi u braku, a sam se zaljubljivati u svaku vrbu, kako to lijepo reče jedan osamnaestgodišnji mladić svojim kolegama koji su mu se rugali da nema djevojke.

I vrline i mane ostavljaju neizbrisiv trag u našem srcu pa se prije ili kasnije očituju i u našem životu. Samo budnim duhom i mudrim naporom uz pomoć tuđih i vlastitih iskustava možemo svoj život učiniti čestitijim nego je onaj koji osporavamo. Ne zaboravimo: zlo obično ulazi tiho i na mala vrata, a onda s bukom i prozore razbija! I u vaš se život štošta uvuklo a da niste ni primijetili. Jednog ste dana, kad je čaša bila puna gorčine, primijetili da dalje tako ne ide. Vaša je sreća što vas Bog u savjesti progoni da bi vas doveo na pravi put. Nesreća bi bila da vas prepusti vašim manama koje bi vas dovele do očaja. Bez straha se zaputite u ispovjedaonicu. Ispovijed je veliki čin susreta s Bogom ljubavi. Mnogo toga se tiho srušilo, mnogo toga valja tiho opet podići. Tu na prvom mjestu smjeram na vaš brak. Oživite ponovo vašu bračnu ljubav. Razgovarajte sa svojim mužem. Vjerujem da i on trpi kao i vi. Zapamtite: nesreća nije u siromaštvu nego u otuđenosti srca!

UREDNIK

PAPINA PORUKA ZA DAN ZVANJA

U 4. nedjelju po Uskrsu slavit će se XII. Dan zvanja. O svećeničkim zvanjima, kao i o drugim oblicima posvećenih zvanja za život, rast i napredak Crkve, ovisi njezina budućnost i njezino spasiteljsko poslanje u svijetu. Prigodom ovogodišnjeg Dana zvanja, XII. po redu, Vrhovni Pastir šalje cijeloj Crkvi posebnu poruku, ali je ona po naravi stvari upućena u prvom redu mladima koji su pred izborom svog životnog puta. Ove godine je to posebno naglašeno, jer je ova godina od Ujedinjenih Naroda proglašena Godinom mladih. To je i Papi bio povod da cijelom svijetu uputi svoju poruku: Krist je naš mir. Papa je s mladima cijelog svijeta već imao susret na Cvjetnicu u Rimu, a iz njegove poruke Crkvi za Dan zvanja donosimo glasnikovim čitateljima najznačajnija mjesta koja se odnose upravo na mlade.

MLADI, KRIST VAS LJUBI

Eto radosne vijesti koja ne može a da vas ne ispuni udivljenjem. Moja poruka vama ne može biti neka druga, različita od one evanđeoske: prema mladima Krist ima osobitu ljubav i potiče vas na ljubav.

Moj razgovor s vama već je do sada upoznao putove svijeta. Posvuda sam susreo mlade žedne ljubavi i istine premda mučene mnogim upitima i problemima povezanim sa smislom koji bi valjalo dati vlastitom životu.

Na žalost, nerijetko nailazimo na lažne vođe i na krive učitelje koji vas nastoje zavesti pustim obećanjima, zloupotrijebiti vašu velikodušnost i gurnuti vas prema onim aktivnostima koje rađaju gorčinom i razočaranjem.

Htio bih vas sada upitati: jeste li susreli Onoga koji se je proglasio jedinim istinskim Učiteljem (Mt 23,8)? Ne znate li da samo On »ima riječi života vječnoga« (Iv 6,88) te posjeduje najistinskija rješenja vaših problema?

Kristova ljubav najveća je sila svijeta, ona je vaša snaga. Jeste li došli do tog divnog otkrića? Kad Ga mladić ili djevojka osobno susretnu i otkriju njegovu ljubav, pouzdaju se u njega, slušaju njegov glas, nasljeduju ga spremni na sve — pa čak i na žrtvu za njega.

MLADI, KRIST VAS ZOVE

Kako ljubav poznaje različite putove, tako su različiti i zadaci koje On povjerava svakome i svakoj od vas.

U okviru kršćanskog života svaki kršteník prima svoj »poziv« od Gospodina; svi su ti pozivi važni, svi zaslužuju visoko poštovanje i priznanje, sve ih treba prihvatiti i slijediti s velikokušnošću. Ipak, Gospodin Isus, osnivajući Crkvu htio je ustanoviti posebne službe koje povjerava onima između svojih učenika koje slobodno odabire.

Tako mnogima od vas, brojnijima nego što bi se moglo vjerovati, božanski Spasitelj želi udijeliti svećeničku službu da bi čovječanstvu darovao Euharistiju, opraštao grijehe, propovijedao Evanđelje, vodio zajednice. Krist računa s njima za tu divnu zadaću. Svećenici su potrebni svijetu jer mu je potreban Krist.

Od mnogih od vas Gospodin Isus traži da ostave sve kako bi nasljedovali Njega siromašnog, čistog i poslušnog. Mnogim djevojkama upućuje On tajanstveni zov da žive životom zasnovanim na isključivoj ljubavi prema Njemu — u djevičanstvu. Mislite li da se ti pozivi odnose na druge i da se možda ne bi mogli upraviti prema vašim osobama? Zar vam izgledaju tako teški jer traže odricanja, žrtve i možda čak žrtvu života?

Gledajte na spremnost apostola. Gledajte veličanstveno iskustvo tisuća i tisuća svećenika, đakona, redovnika, sestara, posvećenih laika, misionara koji su prispjeli sve do heroizma svjedočeći u čovječanstvu za Krista mrtvog i uskrslog. Gledajte velikodušnost tisuća i tisuća mladih koji se u sjemeništima, novicijatima i u drugim odgojnim ustanovama pripravljaju da prime sveti red, da zavjetuju evanđeoske savjete ili da prime misionarsko poslanje. Svim tim mladima neka ide moje ohrabrenje i poziv da svojim vršnjacima predlože onaj ideal koji upravo provode u život.

MLADI, KRIST VAS ŠALJE

»Pođite po svem svijetu, propovijedajte Evanđelje svemu stvorenju!« (Mk 16,15) Te riječi koje je Gospodin Isus izgovorio prije nego što je uzašao k Ocu, on danas upućuje mnogima od vas. Na pragu trećeg tisućljeća otkako je Isus došao veliko mnoštvo ljudi još nije primilo svjetlo Evanđelja i nalazi se u teškim prilikama nepravde i bijede.

Sam Gospodin otkriva nerazmjer između neizmjernih potreba sveopćeg spasenja i nedostatnog broja svojih suradnika. »Žetve je mnogo, a radnika malo« (Mt 9,37): tako je uzviknuo imajući pred očima mnoštvo iz svakog vremena, umorno i iscrpljeno poput ovaca bez pastira. Na svojim apostolskim putovanjima u svaki dio zemlje sve više i više ustanovljujem sadašnju aktualnost toga Spasiteljevog jadanja.

Jedino milost Božja potaknuta molitvom može nadvladati taj bolni nerazmjer. Hoćete li ostati ravnodušni slušajući krik koji se diže iz čovječanstva? Potičem vas da molite i da založite sebe samo ako bi vas Gospodar žetve htio poslati kao radnike u svoju žetvu (usp. Mt 9,38).

Stanite u prvi red, među one koji su spremni da napuste vlastitu zemlju za poslanje bez granica. Preko vaših osoba Krist želi doseći cijelo čovječanstvo.

SLUŽENJE MLADIMA JEST SLUŽENJE CRKVI

Moja je poruka sada upravljena svim kršćanskim zajednicama jer su sve one odgovorne prema mladima. Posebno se obraćam vama, časna braćo u biskupskoj službi, kao i svima koji s vama dijele osobite pastoralne i odgojne dužnosti: prezbiteri, posvećene osobe, animatori zvanja, roditelji, katehete, učitelji, odgojitelji. U ovoj godini posvećenoj mladima posvijestimo si nanovo ono što oni predstavljaju za Crkvu. Sjetite se: **služenje mladima jest služenje Crkvi!** To je prvorazredna zadaća kojoj često moraju biti podređeni i prema njoj orijentirani drugi zadaci, obveze, interesi.

Ljubite mlade kao što ih Krist ljubi. Upoznajte ih i dajte da vas oni osobno upoznaju. Idite k njima jer oni često neće spontano doći k vama.

Prije svega postanite hrabri posrednici poziva koji Gospodin upućuje mladima.

Onaj pastoral mladih u bazi bio bi nepotpun ako ne bi bio otvoren prema posvećenim zvanjima. To je snažno naglašeno i u završnom dokumentu Drugog međunarodnog kongresa za zvanja (usp. br. 42); još ga jednom preporučujem vašoj pozornosti.

Crkva je od Krista primila pravo i dužnost da zove i predlaže posvećena zvanja: ne da bi nametnula karizme i službe onima koji ih nisu primili od Duha Svetoga, nego da otkrije Božji plan zapisan u srca tolikih mladih, ali često ugušen raznim okolnostima sredine u kojoj žive. Sa svoje pak strane mladići i djevojke imaju pravo i dužnost da im pomognemo pri otkrivanju i življenju Božjeg zova.

Neka Međunarodna godina mladih vidi kako se umnožavaju nastojanja i u tom smislu. A naročito neka Svjetski dan molitve za zvanja bude izuzetnom prilikom molitve za uvijek novu plodnost zvanja.

Isus, dobri pastir

Piše: Mato ZOVKIĆ

U veliki odsjek svoga Evanđelja Ivan je stavio događaje i govore u Jeruzalemu o blagdanu Sjenica (Poglavlje 7, 8, 9, 10). Kroz osam dana blagdana bila je donošena voda iz ribnjaka Siloama te izlijevana na oltar paljenica u hramskom dvorištu. Time su pobožni Židovi zahvaljivali Bogu za dar kiše kojom zalijeva njihove usjeve te za dar vode pustinjskoj generaciji njihovih predaka. Tom zgodom Isus se predstavio kao onaj koji može utažavati životnu žeđ (7,37-39).

Na prvu večer blagdana bio je svečani obred paljenja svjetla. Četiri velika svijećnjaka u dvorištu za žene bila su tako visoka da su svećenici pri paljenju morali upotrebljavati ljestve. Stare židovske knjige bilježe da je sav Jeruzalem bio u posebnom svjetlu tih svijećnjaka. Isus je morao imati na umu ovaj obred svjetla, kad je sebe proglasio svjetlom svijeta te obećao svjetlost života svima koji idu za njim (8,12).

U toku ovog blagdana Isus se predstavio i kao pastir dobri. Da bismo ispravno razumjeli što je time htio reći, valja nam pogledati povijesni kontekst.

SLIJEPAC PROGLEDAO, FARIZEJI ZASLIJEPLJENI

Alegoriji o dobrom pastiru prethodi ozdravljenje čovjeka koji je bio slijep od rođenja. To ozdravljenje je šesto »znamenje« ili Isusovo čudo u četvrtom evanđelju. Nakon što se predstavio kao svjetlo svijeta, Isus je svoje povijesne slušatelje optužio da su slaba djeca Abrahamova zato što ne vjeruju u Boga. Htjeli su ga kamenovati zato što je za sebe rekao da On jest prije Abrahama, ali im nije pošlo za rukom osujetiti Božji plan s Isusom. Zatim je Isus našao slijepca od rođenja te mu vratio vid poslavši ga da se umije u ribnjaku Siloamu. Farizeji su brzo pokrenuli službenu istragu o tom slučaju zatraživši izjavu roditelja o zdravlju njihova sina. Ozdravljenoga su upitali kako mu je Isus smio vratiti zdravlje subotom te su Isusa proglasili kršiteljem zakona i grešnikom. Tako je slijedilo iz njihova učenja.

Bivši slijepac dovodi u sumnju ispravnost farizejske teologije ističući da Bog po grešniku ne čini čudesa, pa prema tome Isus koji je njega ozdravio mora biti od Boga. Kad se slijepac ponovo susreo s Isusom, ispovijedio je vjeru u njega, a Isus je na to dodao: »Na osudu dođoh na ovaj svijet: da progledaju koji ne vide, a koji vide, da oslijepe«. (9,39)

Isus svojim djelovanjem zove na vjeru i nudi svjetlo. Slobodan odgovor ljudi je svojevrstan sud: tko odgovori pozitivno, biva oslobođen krivnje i životne tame, a tko se zatvara pred Isusom, ostaje u tami i podliježe Božjem sudu. Farizeji mu predbacuju da time i njih proglašava sli-

jepima, a Isus odgovara da je njihov grijeh tim veći što misle da vide, a u stvari su slijepi. Isus misli upravo na njih kad u alegoriji o dobrom pastiru kaže da su oni koji su došli prije njega kradljivci, razbojnici i najamnici.

U vrijeme nasilne helenizacije ili nametanja grčke kulture pod sirskim vladarima Seleukovićima (god. 198. do 142 pr. K.) veliki su svećenici od njih kao poganskih vladara često za novac dobivali potvrdu za svoju velikosvećeničku službu, a za uzvrat su po svojoj vjerskoj službi u narodu provodili interese takvih gospodara. Čak i kraljevi iz makabejske loze (142. — 63. pr. Kr.), koji su doduše bili iz svećeničke obitelji, zlorabili su svećeničku službu i nemilosrdno brisali protivnike.

Kad su god. 63. pr. Kr. Rimljani postali vrhovni gospodari Palestine, veliki su svećenici morali od Rima tražiti potvrdu za svoj položaj. U vrijeme Isusova života i djelovanja smanjivali su se veliki svećenici iz obitelji Anine i Kajfine. Isus je znao što govori, kad je istaknuo da su razbojnici i najamnici oni koji su došli prije njega.

PASTIR, KOJEGA GLAS OVCE POZNAJU

Za razumijevanje 10. poglavlja (1-10) u četvrtom evanđelju važno je znati da su u Isusovo doba svi pastiri jednog sela zatvarali svoja stada u jedan ovčinjak. Unajmljivali su vratara-čuvara da po noći čuva zatvorene ovce od grabežljivih zvijeri i tatova. Vratareva je dužnost također bila puštati stado pojedinog pastira, kad polazi na pašu, ili ga primiti kad se vraća s paše. Vratar je ujutro otvarao vrata, dok bi pastiri stali pred ovčinjak i svojim glasom vabili ovce. Pastir je doživotno ostajao uz iste ovce te je ponekim nadijevao imena i zvao ih na ispašu. Ovce su se na svog pastira tako navikle da su se odazivale samo njegovu glasu.

Formula: »Zaista, zaista vam kažem« kojom počinje deseto poglavlje u četvrtom evanđelju najavljuje svečanu izreku koja se temelji na nečem prije rečenom i događenom: one, koji ulaze preko ograde u ovčinjak, Isus naziva kradljivcima i razbojnicima. Povijesno gledano, Isus je mislio na farizeje koji su prisvojili monopol tumačenja riječi Božje u Izraelu. Pastir, naprotiv, ulazi na vrata; vratar mu otvara; on zove ovce imenom, a one idu za njim, jer poznaju njegov glas.

Ova slika o pastiru, vrataru i ovcama odzvanjala je o blagdanu Sjenica i stoga što su se u židovskom bogoslužju riječi čitali odlomci o Bogu kao Pastiru Izraelovu koji svome narodu daje odmora na zelenim poljanama te prostire pred njim obilan stol. (Ps 23) Osobito su proroci razvili sliku o Bogu kao vrhovnom pastiru koji osobno pase svoje stado, a kraljevima i svećenicima povjerava brigu za svoj narod, podsjećajući ih da trebaju požrtvovno pasti njegov narod. Proroci kritiziraju vidljive pastire što ne uprisutnjuju Božju očinsku brigu za narod, nego idu za osobnim interesom. (Jer 23,1-3; Ez 34) U ovoj kritici Isus se pridružio starozavjetnim prorocima te na temelju svojih djela s punim pravom ustvrdio da ispravno uprisutnjuje Očevu brigu za sve pripadnike naroda Božjega koji je slikovito nazvao stadom bez pastira. (usp. Mk 6,34; Mt 9,36) Osjećao se poslanim izgubljenim ovcama doma Izraelova (Mt 10,6; 15,24), pastirom koji će biti udaren i stado će se privremeno raspršiti — do Njegova uskrsnuća (Mk 14,27-28). Djelujući u narodu s brojnim stadima ovaca, koji je naučio na riječ Božju izraženu slikama iz pastirskog života, Isus je uputio proročku kritiku vidljivim pastirima svoga naroda i proglasio se pravim pastirom koji ulazi na vrata.

Kao pastir, On »svoje ovce zove imenom pa ih izvodi«. Kad Adam daje imena životinjama, on samim nazivom označuje njihovu ćud i svojstva; pokazuje da ih pozna. Isus kao pastir zove ovce poimence: potpuno ih poznaje i stalo mu je do svake od njih. Ovce su slika za vjerničke osobe koje za Isusa nisu tek inventar, nego ljudske osobe s punim dostojanstvom. Pastir, nadalje, ide pred ovcama, izvodi ih na pašu i one poznaju njegov glas. Kad kaže da ovce ne poznaju tuđinčeva glasa i ne idu za njim, On vidljivim poglavarima svoga naroda pokazuje da narod u njih nema povjerenja te da se osvjedočio kako jednostavni ljudi iz puka u Njemu prepoznaju Očeva izaslanika.

Evanđelista dodaje da »oni ne razumješe što im htjede time kazati«. Govor u prispodobi, koji je kod Ivana postao govor u alegorijskim slikama, po svojoj književnoj vrsti ne izriče do kraja poruku nego traži da slušatelji osobno razmisle i na sebe primijene iznesenu pouku. Oni nisu bili voljni išta naučiti od Isusa.

LJUBLJEN OD OCA, POLAŽE ŽIVOT ZA OVCE

U prethodnom odlomku Isus je govorio o svojstvima dobrog pastira i sebe proglasio vratima k ovcama. Kroz ta vrata trebamo ulaziti, želimo li nalaziti pašu te živjeti u duhovnom obilju.

Naredni odlomak (10,11-12) vodi vrhuncu. U r. 11. on se izravno proglašava dobrim pastirom koji polaže život za ovce. David je u vrijeme obavljanja pastirskog poziva uz opasnost vlastitog života odgonio lava i medvjeda od ovaca. (1 Sam 17,34-35) Jahvinu zaštitu nad narodom Jahvinim u vrijeme asirske najezde povijesni Izaija uspoređuje s režanjem lava koji ne odustaje zbog vike pastira. (Iz 31,4) Za razliku od najamnika koji bježi kad izbije opasnost, dobri i uzorni pastir ostaje uz ovce, jer ih poznaje i stalo mu je do svake.

Međusobno poznavanje dobrog pastira i ovaca odraz je poznavanja Oca i Sina: budući da Otac poznaje u najdubljem smislu Isusa, snagom ovog poznavanja može Isus davati život za ovce. Ovo poznavanje između Oca i Sina uključuje duboku povezanost i istovjetnost naravi. Sin ima na jedinstven način udio u Očevu životu i to ga iznutra osposobljava za izvršenje Očeva plana o spasenju.

Redak 16. najavljuje misijsko djelovanje među poganima. Isus govori da ima i drugih ovaca koje nisu iz ovčinjaka povijesnog Izraela; kani ih dovesti da bi nastalo jedno Božje stado pod vodstvom jednog pastira - Krista. Ova Isusova izreka iz vremena Njegovog javnog djelovanja zapisana je za Ivanovu zajednicu koja djeluje na području Male Azije te se čini da nije odviše misionarski revna. Evanđelista je time htio podsjetiti svoju zajednicu na Isusovu odredbu o djelovanju među poganima, makar to krštenim Židovima donosi poteškoću duhovnog prilagođavanja potrebama krštenih pogana. U ovoj izreci sadržana je i briga za jedinstvo Crkve. Isus dobri pastir omogućuje i naređuje da ona bude jedna, ali otvorena za sve koji su spremni čuti glas Pastira, iz bilo kojeg naroda i jezika.

Isus, kao Sin, svjestan je da ga Otac duboko poznaje i ulijeva mu hrabrost da položi život za ovce. U ovom božanskom poznavanju sadržana je i neizmjerna ljubav: upravo zato što je svjestan Očeve ljubavi prema sebi, Isus može ljubiti ovce koje mu Otac povjerava, čak uz opasnost po vlastiti život. Kad kaže da život svoj polaže da bi ga opet uzeo, Isus najavljuje svoje uskrsnuće nakon nasilne smrti. Neće ga »uzeti« samo za sebe nego za sve koji po njemu žive.

Reci 17. i 18. su ivanovska formulacija tradicije o Sluzi Patniku (Iz 53). Taj sluga u Starom Zavjetu sam sebe nudi u smrt i grijehe mnogih nosi na sebi. Tako i Isus govori da ima vlast položiti svoj život i opet ga uzeti. Time najavljuje da je uskrsnuće bitni i sastavni dio njegove smrti. Po smrti i uskrsnuću Isus se »vraća Ocu« te iz tog proslavljenog stanja šalje Duha životvorca onima koji u njega vjeruju.

Zapovijed koju je Isus primio od Oca spominje se više puta u četvrtom evanđelju. Ona sadrži duboku ljubav koja povezuje Oca i Sina i obuhvaća Sinovo poslanje, uključivši nasilnu smrt i slavno uskrsnuće. Izvršavajući Očevu zapovijed Isus donosi ljudima život. (12,49-50) Živeći od ljubavi Očeve on zapovijeda svojim učenicima da se ljube kao što on ljubi. (13,34; 15,12,17)

Prema 10,18. Očeva je zapovijed ne samo smrt nego i uskrsnuće. Ovo znači da Isus ne traži sebično osobnu slavu, jer je sam Otac htio da Njegova smrt vodi uskrsnuću i povratak Ocu.

Kad se Isus predstavio kao dobri pastir koji ima umrijeti iz ljubavi prema ovcama, među jeruzalemskim je slušateljima nastala podvojenost: jedni su tvrdili da je opsjednut, a drugi su tvrdili da opsjednuti ne mogu otvoriti oči slijepcu. Ovakva reakcija predstavlja prijelaz na slijedeću zgodu, kad Isus o blagdanu posvete hrama u Jeruzalemu odgovara, da li je on Krist: »Djela što ih ja činim u ime Oca svoga — ona svjedoče za mene ... Ovce moje slušaju glas moj; ja ih poznajem i one idu za mnom«. (10,25,27) Ovo se odnosi na sve pripadnike Crkve.

DA MARIJA SVIMA BUDE UZOR VJERE

Marija – uzor vjere

»Blago onoj koja povjerova da će se ispuniti što joj je rečeno od Gospodina« (Lk 1,45). Tako kliče Elizabeta napunjena Duhom Svetim Mariji, koja joj je došla u pohode. Kliče njezinoj vjeri u Gospodina, koja nije poznavala nikakve sumnje.

Poznati francuski pisac, Jean Ladame, piše u vezi Elizabetine hvale Marijinoj vjeri ovo: »Izgovarajući te riječi, možda je Elizabeta bacila pogled na muža Zahariju, koji je nijem prisustvovao tom prizoru, i s pravom, jer mu je zatajila vjera u Božju poruku. Marija je naprotiv bez oklijevanja primila božansku ponudu i uz nju tako čvrsto pristala da se Beskonačna Riječ u njoj utjelovila, tijelom postala u njezinu tijelu. Marija zbog toga uživa blaženstvo u najodličnijem smislu, sve ono što sažimaju blaženstva što će ih Isus navijestiti na Gori blaženstava, blaženstvo vjere.«

Svojom bezuvjetnom, nepokolebivom vjerom Marija postaje uzor vjere svim vjernicima. Postaje uzor ne samo vjere u prihvaćanju svega onoga što Bog objavljuje, već vjere koja će se očitovati u djelima, u savršenoj poslušnosti prema onome što dolazi od Božje volje. Ta će se vjera rascvasti u nepokolebivu nadu, a skupa s nadom u ljubav.

Budući da je Marija bila čista od izvorne i svake druge, ljage, posve slobodna od oholosti i vlastitog suda, bolje je od ikog drugog uranjala u Božje tajne, zamjećivala ono što je nadnaravno. Tako nam je ona uzor i u onome što nekako prethodi vjeri, što joj pomaže u gledanju božanskih stvarnosti prema onoj: »Blago onima koji su čista srca, jer će Boga gledati« (Mt 5,8).

Vjera nije nešto što prolazi iz čisto ljudskog razuma, po zakonu razmišljanja. Vjera je više susret čovjeka s Bogom, susret u kojem čovjek prepoznaje Boga i prihvaća ga, povjerava mu se kao što se Marija povjerava kod navještenja: »Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po riječi tvojoj« (Lk 1, 38).

Takva vjera nadilazi sve sumnje, uklanja sve dvojbe, daje prednost pred vlastitom pameti svjetlu Duha Svetoga, prihvaća Boga i njegovu Riječ sa svim mogućim posljedicama koje iz toga prizlaze. Marijin život je oličenje i ostvarenje savršene vjere i zato je ona vjernica u najodličnijem smislu, prauzor svake vjere. Promatrati, upoznati Marijin život, jest najbolja škola vjere. Zato se i prava pobožnost prema Mariji raspoznaje prema našem rastu u vjeri.

Drugi vatikanski sabor uči nas s pravom ovako: »Neka se vjernici sjete da prava pobožnost nije u neplodnom i prolaznom osjećaju ni u nekoj ispraznoj lakovjernosti, nego da izlazi iz prave vjere, koja nas vodi do toga da priznajemo uzvišenost Majke Božje i da se potičemo na sinovsku ljubav prema svojoj Majci i na nasljedovanje njezinih kreposti.« (LG 67).

Lijepe su i drage svibanjske pobožnosti, hodočašća u Marijina svetišta, moljenje svete krunice, no sve to postaje još ljepše i plodonosnije, ako smo svjesni da nam je Marija uzor vjere, »bez koje je nemoguće ugoditi Bogu« (Hebr. 6,1). Marija je baš svojom živom, nepokolebljivom i djelotvornom vjerom ugodila Bogu, našla milost u njega i postala najblagoslovenija među ženama. Zato Crkva želi i moli da nam ona svima postane uzorom vjere. Pridružimo se toj želji i molitvi majke Crkve!

Zajedno s našim biskupima molimo: »DA ISUSOVA MAJKA, TIJELOM I DUŠOM VEĆ PROSLAVLJENA NA NEBU SVIJETLI PUTUJUĆEM BOŽJEM NARODU U NAŠOJ DOMOVINI KAO ZNAK POUZDANE NADE I NEPRESUŠIVE UTJEHE« (LG 68).

Božji narod u našoj domovini izložen je mnogim kušnjama. Njegov je životni hod često pravi križni put. Zato se on tako često u svojoj mukotrpnoj povijesti obraćao Mariji kao onoj koja mu je uvijek budila nadu u konačnu pobjedu, koja mu je kao dobra Majka uvijek bila vrelo nepresušive utjehe.

Josip ANTOLOVIĆ

Rođeni za više stvari

Piše: prof. Radovan GRGEC

Koliko god nas pritišće zemaljština, slabost, bol ili bolest, naša srca i naše oči treba da gledaju prema visinama, prema nebu, kao što su i oči apostola ostale netremice uprte prema Gospodinu koji je na Spasovo uzašao na nebo. Gore srca!

Čežnja orlova i Ikara za letom prema nebeskim visinama kao da baca neko ružno svjetlo na one koji »gmižu« po zemaljskom blatu i prahu. Možda katkada i s previše nerazumijevanja ili čak prezira govorimo o zemaljštini i zemaljskom prahu, zaboravljajući da smo iz tog praha sazdani, da smo prah i da ćemo se u prah pretvoriti.

Čovjek, koji nije ni anđeo ni životinja, jest smrtnik i pozemljar. Pa ipak mu zemaljske tužne pjesme ne mogu zamijeniti nebeske zvukove o kojima govori Ljermontov. Zemaljština nikada ne može potpuno ispuniti i zadovoljiti njegovo srce. Ono čezne za »egzistencijalnom vertikalom«, koju je tražila i našla Tatjana Goričeva.

Rođeni smo za više stvari. Ljudski udes ne smije biti ograničen prizemnošću našeg mišljenja, osjećanja i kretanja. Čovjek, kako reče Pascal, nadilazi čovjeka.

Naši vidici ne smiju biti omeđeni sivilom »zemaljskih« perspektiva i horizontala. Vrhunci zovu. Uvjereni smo da ne težimo uzalud prema visinama, da ne čeznemo bez razloga za besmrtnošću, vječnošću i uskrsnućem. Ispunjenje te čežnje dar je svemoći i milosti nebeskog Oca, njegova Sina koji je »otišao pripraviti nam stanove« i njegova Duha koji snagom svojega svjetla u nama stvara novoga čovjeka. Dar je to trojedinog Boga, koji nas je stvorio na svoju sliku i priliku, spasio i posvetio, da zauvijek budemo njegova djeca i miljenici.

U nepreglednom mnoštvu Božje djece i miljenika posebno mjesto zauzimaju sveci u kojima zemaljski pepeo i prah nikad nije mogao ugasiti plamen ljubavi. Među njima se nalazi najodličnija predstavnica čovječanstva, Majka Spasiteljeva, Djevica Marija.

Primjer Božjih ugodnika potiče nas da ne zaboravimo svoje kraljevsko podrijetlo i cilj svojega puta. Sila zemaljske teže ometa naš let i polet prema visinama i prema nebeskim vrhuncima, ali je snaga Božje milosti jača. Ona nam omogućuje da ne zaboravimo na zov prema visovima, na svoje zvanje i poslanje. Tako nam je vječnost na dohvat ruku. Uostalom, zar ima smisla vječnost suprotstavljati vremenitosti i zemaljštini kad čovjek živi u Bogu, s Bogom i za Boga?

U ozračju te uzvišenosti postajemo i mi smrtnici »uzvišeni«, besmrtni i vječni, obilježeni znakom Boga živoga, znakom Križa, Uskrsnuća i Uzašašća, o čemu smo govorili prošli put.

Taj znak, koji nitko ne može izbrisati s našega čela, treba da neprestano podsjeća i nas i one koje susrećemo da smo rođeni za »više stvari«. Obilježeni tim znakom, ne smijemo zaboraviti da kao ljudi i kao vjernici moramo ljubiti i našu zemaljsku i našu nebesku domovinu.

Nagrađena ljubav

Njemački tjednik »Bildpost« od 2. rujna 1984. str. 3. donosi izvještaj o jednom siromašnom seljaku iz nekog sela na granici između Austrije i Slovenije, koji je izvanredno mnogo učinio za svećenička zvanja. Bilo mu je žao, što iz njegova sela nije bilo ni jednog svećenika pa je odlučio, da će cijelog života pomagati svećeničke kandidate. Zvao se Johann Olip, a ime sela u članku se ne spominje.

Kad je započeo II. svjetski rat, morao je poći na vojnu dužnost, ali on nikako nije htio služiti u Hitlerovoj vojsci, nego se cijelo vrijeme rata skrivao u planinama. Kad je rat završio, imao je već 46 godina. Tada se odlučio za ženidbu. Odabrao je vrlo čestitu djevojku, znatno mlađu od sebe, s nakanom da bi mogli stvoriti brojnu obitelj. Djevojka se zvala Ludmila Paulič.

U braku su imali sedmero djece: četiri sina i tri kćeri. Johann je živo želio, da bi mu barem jedan sin postao svećenik. Međutim je pomagao dva studenta bogoslovije u Austriji i jednoga u Indiji. Taj iz Indije danas je biskup. Kad je Johann umro, najstarijem je sinu bilo istom 17 godina. Johannova udovica je dalje preuzela brigu za bogoslove, a sinove je odgajala u smjeru svećeničkog zvanja. Bog je molitve i žrtve tih čestitih ljudi u tolikoj mjeri nagradio, da su im tri sina postali svećenici, a četvrti poučava vjeronauk kao laički vjeroučitelj. Prošloga je ljeta zadnji sin imao mladu sv. Misu, a sestre su mu zaposlene u Katoličkoj Akciji.

I na nas se odnose riječi Gospodinove: »Molite Gospodara žetve da pošalje radnike u žetvu svoju« (Lk 10,2) Možda se čudimo, što nam molitva nije onako uslišana, kako smo očekivali. Molitvama treba svakako nadodati i stanovite žrtve, kao što je to činila obitelj o kojoj smo govorili. A prije svega moramo nastojati da molimo čiste savjesti i u čistoj nakani, jer prema riječima sv. Jakova »mnogo može ustrajna molitva pravednoga«.

Ivan KUKULA

Bože,...

Molimo Te, Bože,
Gospodaru naš,
budi naša pomoć
i naš oslonac!
Spasi ucviljene,
žalosne i rastužene,
pogledaj na ponižene!
Pridigni one koji su pali,
objavi se onima koji Te traže!
Izliječi bolesne,
k sebi vrati sve zalutale,
zavađene, izgubljene!
Nahrani gladne,
oslobodi sužnje,
ohrabri prestrašene,
okrijepi smalaksale!
Neka svi narodi priznaju
da si Ti jedini Bog,
da je Isus Krist Tvoj Sin,
da smo svi mi Tvoja djeca,
stado Tvoga pašnjaka!

Sv. Klement Aleksandrijski
Prijevod: S. BOŠNJAK

Molitva Bezgrešnoj

Djevice blagoslovljena,
dostoj se primiti
moj hvalospjev!
Bez grijeha začeta,
Kraljice neba i zemlje,
utočište grešnika
i Majko preljubezna,
Tebi je Bog povjerio
sve blago milosrđa.
Evo me pred Tobom,
evo me bijednog grešnika.

Molim Te, primi
moje biće u potpunosti.
Primi me kao svoje dobro
i svoje vlasništvo.
Djeluj u meni po svojoj volji,
u mojoj duši i u mome tijelu,
u mom životu,
u mojoj vječnosti.
Raspolaži sa mnom
kako Ti se sviđa,
samo da se i sa mnom
napokon ostvari ono
što je tebi rečeno:
»Žena će satrti glavu zmiji«,
te još, »Ti si pobijedila
sve hereze svijeta!«

Neka u Tvojim bezgrešnim
rukama punim milosrđa
postanem sredstvo
Tvoje ljubavi
sposobno da živi
i potpuno se rascvjeta
za mlake i zalutale duše.
Tako će se bez kraja
širiti Kraljevstvo
Božanskog Srca Isusova.
Zaista Tvoja prisutnost
privlači milosti, koje
obraćaju i posvećuju duše,
jer preko Tvojih ruku ključa,
iz Božanskog Srca Isusova
milost na sve nas. Amen

Prijevod: S. BOŠNJAK

Svi smo pozvani na svetost

Piše: Rudolf BRAJČIĆ

Obveza da postanemo sveti sve nas jednako obvezuje, iznimke nema, jer smo svi jedako ljudi oprani krsnom vodom. Bilo bi porazno istjerati svetost iz bolnice, iz radionica, iz društvenih ustanova, iz soba bračnih drugova. (Sv. Franjo Saleški).

Na svetost su pozvana djeca koja, kada postaju razumna, postaju kadra svoj život urediti po nadahnućima Duha Svetoga, koji je razliven u njihovim srcima; pozvani su mladi, koji s napredovanjem svoje svijesti sve više otkrivaju ljepotu čovječjega života, ali i njegove poteškoće; pozvani su muževi i žene, koji osjećaju teret dana, da ga žive vedro i odgovorno; pozvani su starci, kojima život na zemlji nema više što ponuditi, ali koji se moraju spremiti na susret s Gospodinom u času smrti, koji moraju spoznati i priznati: »Sluge smo beskorisne« i predati svoj duh u Očeve ruke. Svi su pozvani na svetost!

BEZ VJERE SMO I BEZ POTRESENOSTI

Spoznaja da smo svi pozvani na svetost morala bi u nama probuditi odgovornost za njezino postizavanje, ali, na žalost, tako nije. Kad čujemo ili pročitamo da smo svi pozvani na svetost, osjetimo se, doduše, poneseni, jer svetost je pred našim očima velika vrijednost i bilo bi nam drago postići je svojim životom pa nam poziv na svetost godi. Ali kada bolje zagledamo u sebe i oko sebe, pa vidimo svu moralnu bijedu u kojoj se nalazimo, mi ne vjerujemo da su svi ljudi pozvani na svetost, što će reći, na heroizam. Nepojmljivo nam je da bi i mala djeca bila za to pozvana. Zato, umjesto da nad činjenicom da Bog svakoga zove na svetost, usprkos naše maloljetnosti i grešnosti, ostanemo potreseni, mi počinjemo neozbiljno shvaćati taj poziv. Ne shvaćajući da je Bogu moguće i ono što je nama nemoguće, počnemo u nj sumnjati, krila nam počnu padati, uspavamo se opet u »predkonciski zimski san«, kad se tu i tamo mislilo da su krajevi svetosti samo za izabrane, za neku duhovnu elitu, u kojoj se mi ne možemo naći. A nije tako. Nije tako jednostavno radi toga što Bog svakom daje milost da ga više ljubi danas nego jučer. Ako to svaki dan i činimo, na koncu života ćemo biti velikoposjednici ljubavi, sveci-heroji. Nitko nije svetac-heroj na početku života, nego to postaje kasnije tokom života. Ne radi se o tome da već danas budemo sveti, nego da se i danas posvećujemo.

POSTATI SVECEM — TO JE NUTARNJA OBVEZA

Još nas uvijek prate neke krive misli o pozivu na svetost te ga ne doživljavamo živo i stvarno. Mislimo, naime, da nam poziv na svetost dolazi izvana, samo, eto, Bog ne miruje, pa nam uz ostale obveze pokušava nametnuti još obvezu na sve-

tost. To je krivo mišljenje! Bog nam ne nameće ništa. Postajati svaki dan bolji i svetiji, nutarnji je zakon čovječjeg života.

Tijestu u kojem je umješan kvasac, nitko ne treba zapovijedati da ukvasa. Ono samo pomalo iznutra postaje kvasno. To je njegov untarnji zakon. Navodnjavajte biljku i biljka će se razrasti po nutarnjim zakonima svoje naravi.

I čovjek, koji ima milost, treba se razvijati u heroja ljubavi po zakonima svoje naravi i milosti koju u sebi nosi; ne treba mu to dodatno zapovijedati. Obavezu herojske ljubavi nitko mu ne nameće. On je u sebi nosi kao što zeleni plod u sebi nosi potrebu da sazrije. S pravom tvrdi jedan filozof, da u svakom čovjeku drijema mistik (svetac) samo ga treba probuditi. Svetost je u čovjeku prije nego on postane svet kao što je plod u stablu prije nego što stablo procvjeta i donese plodove. Čovjek treba svojim dobrim djelima samo potvrđivati i razvijati samoga sebe. Pozivom na svetost čovjek se samo potiče da bude ono što već jest po krštenju, i ništa drugo.

SVETOST JE DOISTA NEŠTO UNUTARNJE

Budući da smo, s obzirom na svetost, najčešće ravnodušni i pospani, Bog, Krist, Duh Sveti i Crkva neprestano nas na nju potiču. Zašto? Jer smo njihovi, jer smo iz njih otajstveno rođeni. Kao što otac i majka potiču dijete da razvije svoje sposobnosti, tako nas oni potiču na svetost. Da se dijete uzmogne doista razviti, roditelji mu pomažu u njegovu nastojanju i stvaraju mu najbolje moguće uvjete za razvoj. Tako čine Bog, Krist, Duh Sveti i Crkva. Daju nam sve moguće pomoći i milosti, darivaju nam svu svoju ljubav. Sve je blago Božjega bića, Kristove duše, Duhovne ljubavi i pastirske brige Crkve svima dostupno i za sve otvoreno. I nije im svejedno kako se time koristimo, kao što roditeljima nije svejedno kako im se dijete razvija. Nerazvijeno dijete, tjelesno i duševno zaostalo, bez razvijenih dodira sa svojim roditeljima i ljudima uopće, jad su i tuga, sramota i udarac, muka i bol roditeljima. Tako i mi, ako smo ravnodušni spram našeg napretka i pospani s obzirom na svetost, zaostajemo u svetosti, ne razvijamo se i zakržljamo te postajemo sramota i udarac Bogu, jad i tuga Kristu, muka i bol Duhu Svetome i Crkvi. Tako ne bi bilo kad bi nam svetost bila nešto sporedno dodano, izvanjsko kao odijelo. Ali ne, ono je naša nutarnja potreba. Koji je roditelj neutješno žalostan što mu dijete nema svilene haljine? Roditelji su neutješni samo onda, ako im se dijete tjelesno i duševno nije razvilo u zdrava čovjeka.

POZIVU NA SVETOST DUŽNI SMO POVJERENJE

Poziv na svetost dolazi dakle, iz naših najdubljih dubina. U nj ne treba sumnjati niti ga doživljavati tuđinskim, suvišnim nametom. Njega treba prihvatiti. Zato neka se sjete biskupi i svećenici da u »pastirskoj službi ljubavi« imaju »izvanredno sredstvo posvećenja« i da »po dnevnom vršenju svoje službe« kršćanski roditelji uščuvaju rastu u ljubavi prema Bogu i bližnjemu (LG 41). Neka kršćanski roditelji uščuvaju ljubav cijeloga života i nek priučavaju djecu evanđeoskim krepostima. Neka se laici, koji se bave svjetovnim poslovima, sjete da u obavljanju tih poslova imaju odlično sredstvo samoposvećenja (LG IV), a posvećeni u redovničkom staležu neka znaju da je put, na kojem se na specijalan način prakticiraju evanđeoski savjeti, za njih put kršćanskog heroizma i svetosti.

I OTUD NAM SVIMA DOLAZI OBVEZA DA BUDEMO SVETI

Nabrojene preporuke također upućuju na to da su svi pozvani na svetost. Prema tim preporukama biskupi i svećenici su obveznici Božjega naroda. Božji pak narod traži svete biskupe i svete svećenike. Roditelji su obveznici jedan drugog i djece. Djeca traže od njih savršenu ljubav. Laici su obveznici ljudskoga napretka, koji se najbolje razvija, ako svaki njegov nosilac što bolje i savjesnije izvrši svoju ulogu kao svetac. Redovnici su kao potica|ni znakovi da je Božje kraljevstvo među nama, obveznici svih koji živeći u svijetu očekuju od redovnika svjetlo za svoje životne puteve.

Što bih time htio reći? Htio bih reći da svi: puk, roditelji, dijete, društvo i svi kršćani očekuju da oni o kojima ovise, budu sveti, jer tada imaju od njih najveću korist i najveće zadovoljstvo. Tko pak nije obveznik nekoga? Svak je obvezan nešto nekome. Svakoga nešto obvezuje da bude svet. Zapravo svi nas na to obvezuju, jer moramo biti svima sve.

MIR VAMA!

Svima kličemo: SRETAN USKRS! ALELUJA!

Događaji slijede događaje. Isus Krist je božanski DOGAĐAJ povijesti svijeta. Isus Krist je po vidljivoj ljudskoj naravi Bog uprisutnjen u ljudsku povijest, razapetu između dobra i zla. Uključen je u ljudski rod da u Njemu svaki čovjek može ostvariti svoj pravi smisao.

Utjelovljenje Sina Božjega u krilu Djevice Marije snagom Duha Svetoga Božji je događaj kojim se je Vječna Riječ utkala u vremenitost svijeta. »Veličanstvo uze poniznost, snaga slabost, vječnost smrtnost... Pravi se je dakle Bog rodio u cjelovitoj i potpunoj naravi pravog čovjeka. Cjelovit je u svojem, potpun u našem.« (Leon Veliki).

Tako je u tamu svijeta, zamračenog grijehom, mržnjom, nasiljem, zločinima, ušla Svjetlost. »Ja sam svjetlost svijeta; tko ide za mnom neće hoditi u tami, nego će imati svjetlost života« (Iv 8,12). To je događaj. Isusova nauka, život i djela očituju zbivanje Bogočovječjeg Srca. On u tamu svijeta utkiva svjetlost Otkupljenja koje se očituje dobrotom, svetošću, ljubavlju. On je suprotnost zlu svijeta. Zato je naišao na nepomirljivo protivljenje. Progoni, zasjede, lažne optužbe i konačno smrt na križu također su događaji; očituju do koje mjere može mrziti čovjek; otkrivaju do koje mjere ljubi Bog. Zloća je razapela Najnevinijega. To se je zaista dogodilo.

Na sve to zbivanje dolazi konačni Božji odgovor: USKRSNUĆE! Poniženi, satrti, ubijeni Krist treći dan ustaje preobražen u slavi; dušom i tijelom živi novi, vječni život. To je istina. To je događaj. Vjerujemo u zbilju!

Uskrs je blagdan te istine, tog života, te Božje pobjede. Uskrsnuće Isusovo ostaje trajno svjetlo povijesti. Ono poput ognjenog stupa u pustinji obasjava put Crkvi na njezinom mukotrpnom hodu kroz vjekove sve do drugog dolaska Gospodinova.

Nikakvi racionalizmi, pozitivizmi, materijalizmi ne mogu ugasiti to Svjetlo. Uzalud mnogi u prošle i naše dane uporno nastoje Živoga zatvoriti među mrtve (usp. Lk 24,5). Ali, On živi i prati svoju Crkvu; u njoj je prisutan. Tu je i onda kad se učenicima čini da spava dok valovi nemilosrdno tresu Lađom, pa plašljivci skaču iz nje i postaju brodolomci u vjeri.

Anđeo je ženama u uskrsno jutro uputio riječ ohrabrenja: »Vi se ne bojte!« (Mt 28,5).

Braćo i sestre, i mi vama upućujemo istu riječ: Ne bojte se! Ali i ne čudite se ako Crkva — Otajstveni Krist — mora živjeti u svojoj povijesti isto otajstvo Križa koje je proživio njezin Otkupitelj. Tko hoće biti Isusov učenik, mora biti pripravan biti s Isusom i s Crkvom ne samo u slavi uskrsnuća nego i u tami Velikog petka. Ne smijemo se preplašiti. Ne smijemo sumnjati. Ne smijemo odstupiti od Istine.

Isus je Istina (usp. Iv 14,6). Progonjen je bio jer je Istina. Suđen je bio jer je Istina. Protiv Istine mogu se postaviti samo lažni svjedoci i suditi joj može samo lažna pravda! Dok je Pilat, možda plitko, bez zanimanja za Istinu, možda cinički pitao: Što je istina? Isus odlučno tvrdi: »Ja sam se zato rodio i došao na svijet da svjedočim za istinu.« (Iv 18,37).

Pred svim svojim protivnicima, a svi su ga htjeli vezati za svoje interese, ostajao je slobodan jer je Istina. Bio je slobodan pred farizejima, saducejima, zelotima, pred Herodom i Pilatom, pred Kajfom i Anom. I baš zato jer je stajao slobodan, bio je raspet. Svi protivnici Istine misle da je mogu samo tako ušutkati da je ubiju. To navijestiše proroci o Isusu. »Potlačimo ubogoga pravednika... Nek naša snaga bude zakon pravde... On je ukor utjelovljeni našim mislima, sama njegova pojava tišti našu dušu« (Mudr 2,10.11.14). »Uništimo drvo još snažno, iskorijenimo ga iz zemlje živih, da mu se ime nikad više ne spominje« (Jer 11,19).

Sve se to u Isusu Kristu doslovno ispunilo, ali ime mu je postalo slavno. U to je otajstvo Križa uključen i Otajstveni Krist — Crkva. Ako su Isusa lažno optuživali da je zavodnik, neprijatelj naroda i zločinac, neće ni Crkva biti pošteđena od takvih optužbi. Ali ona se ne može odreći ni svoje slobode ni svoga poslanja da propovijeda »Krista raspetoga: Židovima sablazan, poganima ludost, pozvanima pak... Krista, Božju silu i Božju mudrost« (usp. 1 Kor 1,23-24).

Braćo i sestre! Ne bojte se! Imajte samo, kako kaže psalmista, ruke čiste i srce nedužno« (Ps 24/23), pa bez straha pružajte čisto svjedočanstvo za Uskrsloga.

Ruke čiste i srce nedužno vaša su snaga i zalog svete slobode da budete samo Božji i kao takvi u službi dobra za sve ljude. Tada se neće moći nitko poigravati s vašom savješću. Nitko neće moći zarobiti vašu slobodu.

U oproštajnom govoru prije svoje muke govorio je Isus učenicima: »Ako vas svijet mrzi, znajte da je i mene mrzio prije vas. Kad biste bili od svijeta, svijet bi svoje ljubio; no budući da niste od svijeta, zato vas svijet mrzi« (Iv 15, 18-19).

Od početka to je tako; bit će i do svršetka. Apostol Pavao pisao je Korinćanima: »...Progonjeni, ali ne napušteni: obarani, ali ne oboreni — uvijek umiranje Isusovo u tijelu pronosimo, da se i život Isusov u tijelu našem očituje.« (2 Kor 4,9-10).

Ne bojte se! »Za onim gore težište, ne za zemaljskim! Ta umrijeste, i život je vaš skriven s Kristom u Bogu! Kad se pojavi Krist, Život vaš, tada ćete se i vi s njime pojaviti u slavi« (Kol 13, 2-4). I to će biti posljednji događaj povijesti.

Uskrsnuli nas vodi putovima križa da bi nas doveo u radost uskrsnuog jutra. Tim je putem vodio svoju Majku. Tim putem vodi i svoju Crkvu. Okupljeni oko Majke Djevice idimo hrabro s Isusom! Hodajmo u snazi Duha! Putujemo u radost Očevu.

»Zato, ljubljeni, dok to iščekujete, uznastojte da mu budete neokaljani, besprijekorni, u miru.« (2 Pt 3,14).

Sve vas pozdravljamo pozdravom Uskrsnuloga:

»MIR VAMA!« (Iv 20,19).

(Iz uskrsne poslanice kardinala Kuharića, 1985.)

RAZGOVOR S ISUSOM

Isuse!
Ne, neću se mučiti da Te tražim,
i neću se mučiti da Ti pišem,
jer davno prije nego sam ja bila,
Ti si mi te riječi utisnuo u srce.
A misli su prije riječi,
najizvornije, najveće i najljepše.

Dao si mi oči, oči duše,
ne zato da Te tražim,
nego da Te gledam.
I zato Te gledam
u običnoj vlati trave kraj puta,
u latici sitnog cvijeća,
u kapi kiše, u osvitu dana,
u zalazu sunca i u svakom čovjeku.

Ti si, dakle, tu pored mene,
a ja, zar da ostanem nijema i slijepa?
Ne! Ja ne mogu i kad bih htjela,
pored tako jedinstvenog Prijatelja!
Plima Tvoje bezgranične ljubavi
odavno je zapljusnula obale moga bića,
a iz takve ljubavi raste samo jedan cvijet,
a to je vjera!
Gdje je vjera tu je ljubav, mir,
Gdje je mir tu je Bog Otac,
Vladar srca mog, Tvog, njezinog i njegovog!
Ne, Isuse, neću se potpisivati ni predstavljati.
Ja vjerujem da ćeš me Ti i bez toga prepoznati!

Milena IVIN

SVIBANJ I ŽIVOT

Božanski sam snivao san:
U zemlju je našu došao maj,
U zraku je veseo pjevao ptić,
I glazbom je zvonio gaj,
Ko veliki raskošni cv'jet,
I vrtom je bio prekrasnim
Sav široki Božji svijet...

Izidor POLJAK

Svibanj je najljepši mjesec godine. Odlikuje se ugodnom svježinom, bogatim cvatom, bujnom mladošću. Nikakvo stoga čudo što ga mladi posebno vole. Kršćanska pučka pobožnost, kao izraz duševnog i duhovnog zanosa, posvetila ga je Mariji, blagoslovljenoj među ženama, najsvetijoj među ljudima, Kraljici neba i zemlje. To je vrijeme značajnih zbivanja među mladima i najmladima. Djeca pristupaju Prvoj pričesti, a oni koji stupaju u cvjetnu mladost primaju plamen Duha Svetoga da bi sazreli u Kristove vojnike, prave, zrele kršćane, ljude, istine, ljubavi i mira.

Mladi, u Godini mladih ne zaboravite: Svibanj je vaš mjesec, Marija je vaša majka, Isus Krist vaš je brat! Živite za ideale koje povijest nije porekla, koje život nije opovrgao: KRIST, GOSPA, DOMOVINA, ČOVJEK!

TINO

Tko ima potomstvo, ima budućnost

Čovjek je veoma tvrdoglavo biće. Neke svoje promašaje neće shvatiti ni priznati dok mu se vlastita glupost ne osveti. Da li je hajka protiv brojnije djece u obitelji, a danas se već i troje smatra brojnim, djelo mudrosti ili gluposti već se pokazuje. Poput mnogih drugih i mi postajemo starački narod, a neke činjenice dugo i uporno smo prešućivali u ime napretka i svjetlije budućnosti. I-pak, sad kad nam se ta glupost počela osvećivati, a uskoro će se osvećivati i više, čak se na svijetlom ekranu (na televiziji) priznaje da nam se crno piše. Premda danas hara velika nezaposlenost, uskoro ćemo ostati bez radne snage. Današnji roditelji srednje dobi života nisu rodili djecu koja bi ih zamijenila na radnom mjestu. Premda mi danas radimo, penziju nećemo moći dobivati ako se i tada ne bude radilo. Uvoz radne snage ne dolazi u obzir jer nemamo kapitala. Dogodit će nam se kao staroj grofici Betlen koja je uvijek mislila da radi mudro za što svjetliju budućnost, a kad je spoznala zabludu, bilo je prekasno.

Grofica Belten imala je na selu veliki majur i zemljište koje su obrađivali napoličari. U gradu je imala nekoliko velikih kuća. Bila je uvjerena da može živjeti mirno i bezbrižno od same rente. Napokon, život je tu da ga se proživi uživajući, a ne u brizi i skrbi. A onda je došao rat, izgorjelo je selo i majur, a napoličari su poslije rata dobili zemlju u posjed. Kuće u gradu prešle su u društveno vlasništvo. Novi stanari nisu imali pojma kako se zvala stara vlasnica. Grofica Betlen je zadržala ipak najljepšu kuću nad gradskim parkom. U onaj kvart gdje su joj kuće oduzete nije više nikad ni zalazila. Bojala se da je ne udari kap pod olinjalim fasadama i ruševnim balkonima. Vjerovala je da će se opet sve vratiti na staro, da vrijeme samo po sebi donosi rješenje. Treba se pomiriti s onim kako jest, jer bi joj brige samo skratile život. I doista je dugo živjela, ali je bilo sve manje onih koje je poznavala. Sve neki novi ljudi, stranci drskog ponašanja. Kad je i tu najljepšu kuću trebalo popravljati, prodala je prizemlje da namiri troškove, a sama je ostala u velikom stanu na katu s prekrasnom ložom okrenutom prema parku. Sve više se navikavala biti zadovoljna s malim jer za velike troškove nije imala pokrića, a svaki dan se sve više sušila i urušavala u se.

Jednog lijepog popodneva, kad su se krošnje u parku zaodjenule u plamene boje, grofica Betlen je u loži pregledavala svoje stare žute albume: djetinstvo u svilenim čipkama, mladost na vitkom lipicaneru (bila je strastvena jahačica!), povorka s vjenčanja. Ona i mladi joj muž gledaju se u oči željni života; onda njegov pogreb, crnina ... Kako je sve brzo prošlo, a ništa se ne može početi iznova. Starost joj se neopazice zavukla u kosu kao jesen u park, u zglobovima osjeća studen, koža joj je suha i smežurana, kad povuče prste po nadlaktici sve nešto šušti kao jesenjsko lišće. Posve joj se izmijenio lični opis. Ne može vjerovati da je to ona ista stasita i ponosita mlada s vjenčanja.

Kad su mrazevi skinuli i posljednji list s platane u parku a inje okitilo golo granje, grofica Betlen je preko novina oglasila: »Za podvorbu i pripomoć u stanu dajem stan. Y. B.« Nije dugo čekala. Došlo je dvoje mladih, nasmiješenih. Na sve su pristali i sve su obećali, jer oni su siromašni, roditelji imaju puno djece, a do stana je studentima tako teško doći. Dogovorili su se: Za lijep postupak, lijepa nagrada. Tako je počelo. Stara je grofica zaboravila da je nekada od svog francuskog učitelja čula poslovicu: »Ništa se ne zaboravlja tako brzo kao učinjeno dobročinstvo.« »Uostalom, milostiva Betlen ionako nema nikoga svoga, a sama nam ništa ne može. Mi smo sada tu, pa neka nas izbaci ako može,« razgovaralo je njih dvoje kad je dijete bilo na putu.

I tako je stara grofica životarila bez ikoga svoga, sama sa svojim mislima i albumima iz prošlosti koja se ne vraća, a naskoro je nesta-

la iz ovoga svijeta kao da nikad nije ni postojala. Na proljeće nije više u loži bilo ležaljke za staru groficu, nego njihaljka za malo dijete, koje je tu počelo upoznavati život i kasnije će misliti da su mama i tata oduvijek bili tu.

Na nadgrobnu ploču grofice Betlen ni do danas nitko nije dao urezati njezino ime ni godinu preminuća, a počiva kraj muža koji je nosio čin carskog nadkonjušnika.

Druga grana grofova Betlen za rana se usmjerila prema industriji i danas joj potomci žive u Americi. Budu li jednog dana tražili svoje korijene u staroj domovini, bit će primljeni kao stranci s pasošom, ako im i to bude moguće, jer je i ime Betlen proglašeno mrtvim. Grobnica je davno prekopana, a na ploči su nova imena. I kako da se svega toga ne sjetim kad gledam »Statistički godišnjak« i čitam pismo župnika iz Uzdola u Bosni:

»Još i danas 90% obitelji u župi Uzdol kod Prozora u Sarajevskoj nadbiskupiji moli zajedničku večernju molitvu i ljeti i zimi. Jutarnju manje, jer se ne dižu svi u isto vrijeme. Uglavnom se moli Gospina krunica i povrh toga Pozdrav Gospin.

Župa broji 240 obitelji. Više od polovice ima ih po petero djece, mnoge imaju po osmero ili devetero. Janko Stojanović iz sela Krančići ima ih dvanaestero! Jedna mu je kćerka stupila u časne sestre i nalazi se u Zagrebu. »Božja ljubav drži ne samo nju nego i čitavu moju obitelj. Svega imamo što nam je potrebno.. Nikom ništa ne manjka što ja mogu zaraditi svojim rukama (radi u Njemačkoj!). Ono što ne mogu, kao što je zdravlje, veselje, pobožnost, dobrota i kućni mir, to nam daruje dobri Bog«, ističe Janko.

Jedan Jankov sin već je oženjen. To je majstor armirač, Jure. On je mjesec dana bez ikakve plaće savijao željezo za crkvu u Uzdolu. Njemu je najveća plaća radost što može raditi za Boga, za Crkvu i za svoj narod, u prvom redu onaj vjernički.

Sin mu Frano studira šumarstvo, Kazimir strojarstvo, a i sedmero ostalih pohađaju kojekakve škole već prema uzrastu. Svi, dakle, idu u školu, a samo otac im Janko i brat Jure rade. Zarade koliko je potrebno da budu dobro opskrbljeni najpotrebnijim. Velikih zahtjeva oni i nemaju, a najvažnije je da se svi vole, da su zajedno sretni. Kad god zađem u tu kuću, nalazim sreću i u kući i u svakome od njih. Tako je to kad se pošteno zarađuje svoj kruh svagdašnji, kad se Boga poštuje i moli. Tu je i blagoslov.

Jankova se djeca ne boje da neće u životu za njih biti mjesta. Zemlja je velika, a pripada onima koji na njoj žive, a ne onima koji u njoj trunu. Ne daj, Bože, nepredvidivog zla, Janko i njegova žena ne moraju se bojati da će ih morati tuđe ruke dohraniti, ili da će im se ime zaboraviti. Tko ga u Božje Srce upisuje, i na zemlji mu spomen živi. Upravo takvih treba našem hrvatskom narodu da bi preživio, da bi živio s drugima i za druge, i da se u njemu stalno stvara Crkva, narod spašenih i pozvanih u vječnu radost.

Priredio: ZDRAVIŠA

Sveti Dominik i red propovjednika

Piše: Stjepan KUZMIĆ

Kod svakog utemeljitelja nekog značajnijeg reda u Crkvi možemo uočiti poseban zahvat Providnosti, nakane koje je Gospodin imao s tim čovjekom, i kako ga je vodio do njihova ostvarenja.

ČOVJEK DOBROG SLUHA ZA PROBLEME CRKVE

Dominik se rodio oko g. 1175. u mjestancu Caleruega u biskupiji Osma (Španjolska). Prve pouke u školi primio je od svog ujaka svećenika, a zatim je pohađao glasovitu školu u Palenciji. Svršivši četverogodišnji studij teologije zaređen je za svećenika, a ubrzo potom postao je kanonikom stolnog kaptola u Osmi. Posvetio se molitvi i razmatranju, a bio veliki prijatelj biskupa Diega. Još za vrijeme studija, a osobito kao svećenik, odlikovao se lijepim vrlinama, među kojima treba istaći ljubav prema siromasima. Pomagao je gdje god je mogao.

Dominik je uočio velike probleme koji potresaju Crkvu, pa se s Diegom uputio u Rim da od pape Inocenta III. izmole dopuštenje da se posvete obraćenju heretika i evangelizaciji Kumana, naroda turskog porijekla. Na povratku u Španjolsku, naiđu u francuskom gradiću Montpellieru na papine legate cistercite. Papa je tim cistercitima dao u zadatak da u južnoj Francuskoj propovijedaju protiv hereza koje su se širile, ali su imali slaboga uspjeha. Obeshrabreni neuspjehom, odustaju od zadataka. Dominik i Diego u razgovoru s njima pokušaše uvidjeti razloge neuspjeha i dobro upoznati način života kao i metode rada kojima su se heretici služili.

PRVA ISKUSTVA S HERETICIMA

Albigenzi, heretici koji su naziv dobili po gradu Albi, zastupali su, na primjer maniheistički dualizam prema kojem je dobro od Boga, a zlo od Lucifera. Nijekali su sakramente i Crkvu kao organizaciju.

Valdenzi, pristaše Petra Valdusa, slobodoumnog francuskog trgovca, osporavali su crkvenu vlast koja je njima kao laicima, branila propovijedati i poučavati, jer su bez potrebne izobrazbe propovijedali pretjeranu strogost u ime Biblije, zabacivali su zakletvu i katoličku nauku o čistilištu. Među albigenzima je bilo tzv. »savršenih«, koji su provodili strog pokornički i moralno čist život, što je se svidjelo ljudima, pa su se naglo širili. Valja znati da su mnogi crkveni ljudi tada plivali u raskoši i bili zao primjer puku.

Diego i Dominik potakoše legate da po primjeru božanskog Učitelja, pođu propovijedati pješke i u najvećem siromaštvu, pa će imati mnogo više uspjeha. To je bio povijesni savjet, jer se njime začeo novi put u borbi protiv hereza. Crkva je, naime, dugo bila neodlučna u pogledu suzbijanja hereza, a pokušavala ih je suzbijati izopćenjima iz Crkve, a uistinu je trebalo obnoviti život klera i naroda.

Osobitu teškoću u uklanjanju krivih nauka predstavljao je i postojeći kler. Nije baš bio uzorna života i vladanja, niti se odlikovao znanjem, pa nije mogao ni vjernike temeljito poučavati u vjeri.

Diego i Dominik pođu zajedno s papinskim legatima — cistercitima. Išli su iz grada u grad, iz sela u selo, živući isključivo od milostinje. Papa Inocent III. odmah je odobrio ovaj način rada i legatima dopustio da i druge svećenike prime u svoju grupu. Tako je nastala zajednica koja se u početku nazivala »Sveto propovijedanje« ili »Propovijedanje Isusa Krista«. To je bilo godine 1206.

MAČ I BLAGOST POSTOJE, ALI NE IDU SKUPA

Nakon godinu dana pridružilo im se još jedanaest cistercita, ali se oni brzo povukoše u Citeaux na kapitul. U međuvremenu umire biskup Diego, a papin legat Petar bude ubijen. Tada Inocent III. organizira križarsku vojnu protiv heretika.

Dominika, koji je vidio da njegov miroljubiv rad na obraćenju heretika i krivovjernika ima lijepih izgleda, to ražalosti, ali nije gubio pouzdanja u vodstvo Providnosti. Posjedovao je zaista neizmjernu ljubav prema dušama, a imao je izvanrednu, upravo herojsku osobnu energiju i izdržljivost.

Za vrijeme rata boravi u samostanu Prouille i posvećuje se apostolatu samo u blizini samostana. Voda križarske vojne Simon de Montfort i tuluški biskup Folco pomogli su mu da izgradi samostan Prouille. To je dovelo do prijateljstva s njima, no krivo čine neki povjesničari koji tom prijateljevanju sa Simonom pripisuju postanak inkvizicije. Inkvizicija kao ustanova za istraživanje i suzbijanje heretika postojala je davno prije, a Pape će je kasnije povjeriti i dominikancima.

ZAJEDNICA NASTALA NA DJELU

U gradu Tuluzi Dominik dobije od jednog uglednog građanina na dar dvije kuće za svoju zajednicu, a tuluški biskup Folco odobri novi red. Red je imao za svrhu da poučava one koji su upali u vjerske zablude, da se bori protiv mana, da naviješta pravu vjeru i poučava ljude u lijepom ponašanju. Sredstva je predložio sam Dominik: propovijedanje od mjesta do mjesta uz življenje evanđeoskog siromaštva, redovnički život i posebna nošnja. Da bi se izgradili pravi apostoli. Dominik pridaje veliku važnost studiju kao nužnom sredstvu za uspješno propovijedanje.

DOMINIKANCI U HRVATSKIM KRAJEVIMA

Prije provale Tatara g. 1241/2, postojali su već samostani reda propovjednika u Čazmi, Zagrebu, Zadru, Dubrovniku itd, a nešto kasnije u Virovitici, Splitu, Pagu i Trogiru. Po svom utemeljitelju sv. Dominiku, red nosi i ime dominikanci, odnosno ženska grana — dominikanke. G. 1241. u Zadru je osnovan i ženski dominikanski samostan.

Dominikanci su se — uz misionarsko i školsko djelovanje i u našim krajevima borili protiv bogumilskih hereza, osobito u Bosni. Promatrajući danas njihove duhovne sinove i njihov rad, vidimo da se obistinilo ono što je Dominik na umoru rekao svojoj subraći: »Ne plačite! Bit ću vam korisniji i donositi vam više plodova poslije smrti negoli za života! Umro je 6. kolovoza 1221, a svetim ga je proglasio papa Grgur IX. već 3. srpnja 1234. rekavši tom zgodom: »U njemu sam našao čovjeka koji je živio potpuno apostolskim životom. Zato nema nikakve sumnje da je svetim apostolima pridružen u nebeskoj slavi.«

Ustanove, kao osnovno pravilo reda koje je Dominik napisao, pokazuju jasnoću njegove misli, njegov konstruktivan i uravnotežen duh s puno smisla za praktičnost. Znao se idealom prilagoditi i prosječnom čovjeku i tako je unaprijed spasio red od podjela u budućnosti. Tim dobrim svojstvima red može zahvaliti brzo širenje te svoj veliki uspjeh, osobito na planu visokog školstva. Redu pripadaju kao zvijezde trajnog sjaja sv. Albert Veliki i sv. Toma Akvinski. Zbog skladnosti Dominikovih Ustanova, nije nikakvo čudo što su se na njima nadahnjivali mnogi kasniji redovi, kao i na primjeru samoga Dominika.

Bitna značajka Dominikove ličnosti je zdrava odlučnost spojena sa suosjećanjima i milosrđem. Znao je na čudesan način tješiti, ali zato više od drugih trpi kad vidi laž, zabludu, grijeh. Vjernost Crkvi i Papi osobita je Dominikova odlika. Sluša i kad mu se ne ostvaruju planovi. Provodi strog pokornički život i produblienu molitvu, no i njegova molitva ima apostolsku svrhu. Sveti Dominik i duh kojim su prožeti njegovi duhovni sinovi, ostaje trajno suvremen . . .

Raspeta savjest

Piše: Aco VIDOVEČKI

Prešavši granicu odahnuo je. Osjećao se kao isprebijan, ali duša kao da mu se vraća natrag da ga oživi od silnih koraka, pješačenja i straha. Znao je, dobro je znao, da ono što je činio, nije smio činiti, da se izložio nepredvidivoj opasnosti koja ga je mogla stajati života. Mala ga je nespretnost mogla otkriti. Bijeg s očiju straže je nemoguć. Ne stati na povik »stoj!«? Dosta je jedan pucanj, i njegov je život završen. Tijelo bi možda palo na raširene grane kakvog grma ili u neki jarak. Izlila bi mu se vrela i uzburkana krv. Jamačno je ne bi popila zemlja, nego bi je posrkala neka od životinja koje slobodno lutaju šumama visokih bregova tolikih zemalja svijeta, pa i ove naše zemlje.

Napokon je u slobodi on koji je slobodu davno izgubio upavši u ropstvo tolikih grijeha kojih je bio i previše svijestan, i koji ga stiskahu kao što preša stišće zrele bobe grožđa. Robovanje grijehu unijelo je nesavladivi nemir u čitavo njegovo biće. Ponekad je u dugim noćima hroptao od muke i u besanim satima tražio izlaz, a po danu bi muku duše zalijevao alkoholom. Ali nemir nije nestao, nego je rastao, upijao se u tkivo duše poput sitnih korjenčića imele i sisao mu sok života. Jedne neprospavane noći napokon je pronašao »izlaz«. Bijeg preko granice! Bijeg od poznatih, bliskih. Bijeg od odgovornosti i od ženske s kojom se spetljao.

A bio je običan seoski mladić, jedan od tolikih koji se rodiše u siromaštvu i neimaštini, kojima je bijeda bila kraljica kuće. U njoj je rastao i odrastao, zorio i sazrio. Napinjao je oči i uši mladosti ne bi li naslutio izlaz, načuo vijest, signal za zaposlenje. Zalazio je u društvo, obilazio kojekuda ne bi li od bilo koga doznao ima li negdje slobodno mjesto za rad da se ukopča u život i zasluži kruh svoj svagdašni. I kad se tome najmanje nadao, bi mu ponuđeno mjesto listonoše. Radost ga je obuzela kad je prvi put krenuo s torbom preko ramena da trčkara ulicama i dostavlja stanovnicima dopisnice, pisma, čekove, brzojave. Smiješak titrao na jabučicama crvenih mu obraza, i svima bi bio najradije doviknuo: »Imam svoj kruh!«

Dani prolažahu, i on je radosno vršio svoju službu. I ljudi su ga zavoljeli te bi mu ponudili čašicu dvije za njegov znoj, a ponegdje bi ga i nagradili za uručeni im novac.

Napokon je stigla i prva, toliko željkovana plaća, a onda susret s prijateljima pred kojima nije mogao zatajiti svoje veselje. Na njegovu nesreću, uslijedio je izazov prijatelja:

Buš sad nekaj platil . . . ha, moraš sad počastiti. Pak to je prva plaća. Slobodno je zapijemo. Tak to ide, vele i naši stari . . .

Kamo sreće da toga nije bilo! Toga i onih riječi koje mu netko reče drugom zgodom, kad je dotičnome uručivao pismo iz inozemstva:

— Čudno da nitko nije uzeo novac iz pisma . . .

— Kamo sreće! — Koliko li je puta pomislio sam u sebi: — Kamo sreće da toga nije bilo! Ne bi stekao sklonost alkoholu, ne bi zalazio k ženskoj koju je drugi već napustio, ne bi došlo do začeća djeteta . . . a onda, onako bez izlaza išao na civilno vjenčanje, uslijedio je i porod . . . I još gore: otvaranje pisma, izvlačenje novca, sumnje koje padoše na nj, priznanje pred očitim dokazima i napokon bijeg preko granice da se spasi, da izbjegne najgore: zatvor.

Sve se to vrti pred njegovim očima dok čeka na preslušanje u tuđoj zemlji. Vojnička ga je straža uhvatila na granici koju je prešao bez ikakvih dokumenata. Na preslušanju se poslužio morem laži, samo da ga ne vrate natrag u domovinu iz koje je pobjegao. Strpan je u prihvatni logor da čeka daljnju sudbinu. Jednog je dana a tuđem trošku prebačen u daleku zemlju, daleko od kuće, od najbližih, od domovine, od svega što ga je tištilo, od čega je i sam htio pobjeći u strahu kao divljač kojoj su lovci za petama.

Vrijeme je teklo, prolazilo poput brze rijeke donoseći nove i odnoseći stare dane života u nepovrat. Događaji se redahu jedan za drugim. Nekad donesu radost, nekad

bol. Samo jedno ostaje kao teški talog na dnu rijeke: svijest o vlastitim promašajima! Kako oprati savjest? Kako postići utjehu? Tko će ti je dati ako odbaciš Boga? Ne govori li o tome život pojedinaca i naroda kroz svu povijest ljudskog bivstvovanja na zemlji? U selu su na njega već i zaboravili, premda mu je tu ostalo dijete. Zna se samo da je negdje daleko u svijetu.

Jednog sumornog dana punog pritiska u prirodi i u duši, jamačno ne samo mojoj, primih pismo iz inozemstva. Hitrinom ljudske znatiželje otvorih kovertu i čitam retke nezgrapno ispisanih slova. »Zar je moguće?« upitno izrekoh u sebi. Traži krsni i slobodni list za ženidbu, crkvenu ženidbu. »Kako?« Zar je razvrgao ovdje sklopljenu civilnu ženidbu, zaboravio dijete? Raspitah se i saznah da jest.

Javio mi je također da se namjerava oženiti »djevojkom naše krvi, koja, istina, jest nešto starija od mene, ali je dobra, te vjerujem da će biti dobra supruga i majka«.

— Hvala Bogu, rekoh u sebi, ako se opametio i vratio na pravi put.

Poslah mu dokumente s popratnim pismom, a s nekom neobjašnjivom željom očekivao sam odgovor. Slutio sam da se u duši toga mladog čovjeka zbiva obraćenje. Bog, koji ga skriven čeka, učinio je odlučni potez da ga izvuče iz blata zla u koje ga je uvalio lakomislen život i đavolska napast.

Želja mi se ispunila, stigao je odgovor. Pisao je:

mnogo zahvaljujem na vašem listu i na usluzi koju ste mi učinili. Kada sam čitao vaš list, vjerujte mi, da mi je postalo teško. Kad sam otišao, osjećao sam se tobože slobodan od svih onih nevaljalih stvari koje sam počinio kroz svoj život, ali tad se dogodilo ovo. Opisat ću vam po istini svoj san i što sam u snu doživio:

Jedne noći, prije svetog Božića, spavam i sanjam da sam došao u neku prostranu sobu. U toj sobi bilo je raznih dobrih jela, ali tanjuri i zdjele sve jako zamazano. Ondje je bila jedna žena, jako lijepa, i ja joj rečem: 'Kako to da je jelo tako dobro, a suđe sve tako zamazano da mi se gadi?' Ona me nježno pogleda i odgovori:

— Sine, tebi se to gadi! A misliš li da se meni ne gadi što me svojim ustima psuješ i sramotiš, te svojim riječima grdiš mene i moga sina Isusa?

Na to sam se probudio sav uzbuđen. Uznemireno sam mislio kako bih u crkvi morao pitati da li će doći naš hrvatski svećenik pred kojim bi se mogao ispovijediti.

Želja mi se ispunila. Svećenik je došao i ja sam obavio svoju kršćansku dužnost. Ispovijedio sam se i primio sv. Pričest. Da, ovo je prava Božja istina, i uvjeren sam da sam u snu razgovarao s Majkom Božjom. Zaprosio sam Gospodina Boga neka mi oprosti sve uvrede i grde riječi koje sami zrekao kroz život. Obećao sam mu da ću mu ubuduće ostati vjeran, da ću biti čestit suprug i otac svoje djece, i da ću ih učiti nauk Božji kako se to od mene traži . . .«

— Bog ti pomogao i Božja Mati! — uzdahnuh, pročitavši to pismo.

Obećanje je održao i ostao takav do svoje nagle prerane smrti. Nad svježim humkom oplakaše ga dobra žena i troje djece ispirući s njegovih zemaljskih koraka zadnje tragove svega što ne bijaše dobro.

Božje kucanje u noći i njegov odaziv Bogu vratio ga u krilo Oca koji je čeznuo za njegovom zalutalom dušom.

Uređuje: Juraj GUSIĆ

MISIJSKA NAKANA APOSTOLATA MOLITVE

Mladež u nerazvijenim zemljama

U ovoj Godini mladih još će se mnogo pisati i govoriti o mladima. I treba, jer o današnjim mladima ovisi budućnost: oni će sačinjavati sutrašnji svijet — koji već sada pripremaju. Papa Ivan Pavao II. poručuje im za »Dan mira« ove godine: »Budućnost prilično dijela slijedećeg vijeka u vašim je rukama.« Naravno, da mladi nisu zadovoljni sadašnjim svijetom (neistine, nepravde, izopačenosti) — koji nisu stvorili oni, nego su im ga pripravili stariji.

Većinu stanovništva nerazvijenih zemalja sačinjavaju djeca i mladež. U tim zemljama (Azija, Afrika, Latinska Amerika) na 100 stanovnika dolazi 41 mladih ispod 15 godina, a u razvijenima 25.

Evo nekih problema koje današnje društvo nameće mladima. Milijuni ne mogu dobiti zaposlenja, zato nemaju od čega živjeti. Sredstva društvenog saopćavanja (tisak, film, knjige, televizija) izrabljuju ih, duševno i duhovno truju: prikazuju im kao da je za život bitno nepoštenje, razvrat, sebičnost, razbojstvo i druge opačine — što sve život čini praznim, bezizglednim i besmislenim.

Pritisnuti tim besmislom života, kakav im društvo obilno nudi, predaju se seksu, drogi, životu od danas do sutra. Suvremeni život koji im pokazuju stariji često u njima ubija smisao za duhovne i moralne vrednote, raščovječuje ih.

Prije više od tri tisuće godina zapisane su na jednoj opeki u Babilonu pretjerane riječi: »Ova mladež je do temelja iskvarena i zla, lakovjerna i lijena. Ona neće uspjeti sačuvati našu kulturu.« Pretjerane su one i za današnju mladež, premda nešto manje. Ali mladi su više žrtve našeg degeneriranog društva nego krivci. Glavni krivci su stariji. Ipak se pitamo: Kako li će izgledati svijet i život, kad njegovo kormilo uzme u ruke mnoštvo koje mora rasti bez kruha i posla, bez moralnih načela i ideala?!

Papa Ivan Pavao II. na svojim misionarskim putovanjima redovito se obraća mladima. Bodri ih, potiče na dobro, upućuje ih na Krista, ulijeva im povjerenje u bolji život koji neka oni s Kristom grade. I mladi ga svagdje rado slušaju, npr. 2. veljače ove godine u Peruu se okupilo oko Pape dva milijuna mladih!

A što možemo mi, apostoli molitve? Moramo se osjećati suodgovornima za današnju mladež i njihovu budućnost, za budućnost svijeta. Hoće li tko u ovoj »Godini mladih« pronaći kakvo rješenje za njihove teške probleme? To može, zapravo, samo Bog. Jer ljudi su sve zamrsili i degradirali; izopačili su Božje djelo i planove za sreću čovjeka. A na Božju pomoć možemo računati, jer on je uvijek »Emanuel — Bog s nama« i za nas, samo ako ga prihvaćamo.

Sveti Otac reče na početku svoje službe, pa opet nedavno (24.11. 1984.), da je molitva njegova »prva zadaća i gotovo prvo navještenje«. A nama poručuje istom zgodom: »Svaki vjerujući mora uvijek molitvu smatrati bitnim i nezamjenjivim dijelom svoga zvanja.« Budući da je molitva bitna i nazamjenjiva pomoć mladima, rado ćemo moliti da ih Gospodin vodi i po njima sprema bolji svijet.

Mato RUSAN

Stigli su nam gosti

Misijska postaja Maria Polli češće prima razne goste koji se zanimaju za rad našeg misionara oca Ante Gabrića i sestara majke Terezije. No za tu postaju bila je posebna čast i radost kad ju je pohodio belgijski isusovački provincijal, koji je želio vidjeti područje na kojem su započeli misionarsko djelovanje belgijski misionari prije više od stotinu godina. Tom zgodom našao se tu i prilično broj drugih gostiju. O tome nam piše otac Ante u članku što nam ga je poslao u veljači.

U Maria Polliu puna je kuća gostiju, i to visokih gostiju. I dakako, goste su dočekali vijenci, pjesme i bubnjevi.

Mi smo se spremili da dočekamo jednog gosta — našeg novog kapelana, oca Rosomoya Kanji. To je mlad svećenik, zaređen je prije nekoliko godina. Rodom je iz obližnje župe Khari u patrijarhalnoj obitelji Kanji, koja je svetoj Crkvi darovala već nekoliko svećenika, redovničke braće i časnih sestara.

Međutim, umjesto samog oca Rosomoya stigli su nam i toliki drugi dragi gosti, pa nije bilo ni kraja ni konca vijencima, pjesmama, veselju i radosti. A na licu oca Rosomoya titrao je veseo smiješak. Kažu da se on smije i kad spava.

Tu se našao i naš biskup. Došao je iz Basantia s tamošnjim župnikom ocem Prodipom. Došli su nam u pohode i dva isusovačka provincijala: otac Alfons D'Souza, provincijal Kalkutske provincije, i otac Savrais, provincijal Belgijske provincije. On je došao da

NAŠI GOSTI: NAŠ NOVI KAPELAN — U SREDINI, OKIĆEN VIJENCIMA — UZ NJEGA BISKUP, A IZA OCA GABRICA U POZADINI BELGIJSKI PROVINCIJAL

NAŠ NOVI KAPELAN PRIKAZUJE SVETU MISNU ŽRTVU U NAŠOJ CRKVI U MARIA POLLIU

obiđe ove krajeve gdje su belgijski isusovci, pioniri-misionari, započeli djelo evangelizacije i žrtvovali svoje živote za ovaj siromašni narod.

Kako je bio sretan kad je mogao vidjeti plodove rada prvih misionara svog naroda. Vidio je mlade svećenike, sinove i unuke onih prvih obraćenika. Vidio je i biskupa domoroca. Vidio je tolike časne sestre, ponos i radost tih obitelji. Samo iz ove male župe imamo 30 sestara. Vidio je i bogoslove i sjemeništarce ... Vidio je škole, dvije gimnazije — jednu za mladiće i drugu za djevojke, zatim dvije tehničke škole, bolnice, obdaništa za siromašnu djecu, zatim male radionice: šivaću, tkalačku i drvodjelsku. Vidio je čak i vrt s povrćem. Vidio je koliko nastojimo oko toga da si sami pomognemo, da se trudimo oko toga da se ljudi nauče raditi. Kad je sve to vidio, vidjelo se na njemu da je presretan.

Uz pozdrav i vijence za dobrodošlicu ocu Rosomoyu, bilo je vijenaca i za sve ostale goste, osobito za belgijskog oca provincijala. Iz mnoštva vijenaca glava mu je jedva virila. A kako on ne zna bengalski, zahvalio se na francuskom jeziku, a ja sam to prevodio na bengalski. Mi smo se zahvalili njemu, zahvalili smo se isusovcima — pionirima i iz Belgije, i iz naše domovine Hrvatske i Slovenije. On se pak nama zahvalio na tako krasnom dočeku, na našoj ljubavi, na našoj živoj vjeri. Na koncu je zamolio našeg dragog biskupa Linusa Gomesa da blagoslovi sve nas prisutne, a dakako, i sve vas daleko od nas, no koji ste po ljubavi blizu Isusu i dušama.

O. Ante GABRIĆ

Iznenadna pomoć

Sestra Silvina Mužić nastavlja nam pripovijedati o tome kako je uspjela prebaciti živežne namirnice iz Kalkute do mjesta Canninga vlakom, a onda odatle do Bošontija lađom.

Kolodvor je bio pun gladnih ljudi. Morala sam se između njih upravo gurati da dođem do vage. Kad sam upitala namještenika koji važe stvari da li bi mi mogao izvagati moje stvari, on me je upitao: »Što imate i gdje su te vaše stvari?« Rekla sam mu da imam nešto riže, brašna, krumpira, šećera i ulja. Kad je to čuo, začudio se i kazao mi je: »Sestro, zar vi ne znate za današnje odredbe? Evo vam papir pa pročitajte!« No ja sam mu odgovorila: »Ne treba mi ništa čitati jer znam sve to, ali naši ljudi umiru od gladi i ja moram sve to ponijeti sa sobom da im pomognem!« Tad mi on reče: »Ja vam ne mogu pomoći, jer ću inače izgubiti službu. Idite k šefu pa njega pitajte!« I ja sam otišla k šefu. Alj kad sam mu rekla o čemu se radi, odgovorio mi je: »Ja vam to ne mogu dopustiti, inače bih mogao izgubiti službu. Osim toga, zar vi ne vidite tu gužvu? Vlakovi su prepuni, pa ne znam hoće li danas uopće koji ići do Canninga. Sestro, oprostite mi! Ja bih vam rado pomogao, ali ne mogu.«

Izašla sam van iz ureda šefa stanice i u sebi sam zavapila: »Dragi Isuse, što ću sada? Sveti Josipe, daj mi pomozi!« I dok sam tako razmišljala što da učinim, pristupila su mi dva vojnika i upitali su me: »Sestro, što vam se dogodilo da ste tako zabrinuti? Možda vam možemo mi pomoći!« Odgovorila sam im: »O da, da! Ovi ljudi neće mi vagnuti moje stvari i kažu mi da vlak neće ići danas jer da ima previše ljudi.«

»Gdje su vaše stvari?« — Ja sam im pokazala, a oni su me pogledali pa su se nasmijali te me upitaju: »Sestro, a hoćete li i nama dati ako budemo i mi gladni pa dođemo k vama?« — »Naravno, da ću vam dati! Ja to ne nosim za sebe, nego za gladne!« — »Onda se ne trebate ništa brinuti. Pođite u čekaonicu da se malo odmorite. Mi ćemo se sami pobrinuti da vaše stvari budu utovarene u vlak. Kad sve bude u redu, onda ćemo vas pozvati.«

Kad su me otpratili do čekaonice, otišli su i dali se na posao. Nakon poduljeg vremena vratili su se i javili su mi da je sve u redu. Svu moju prtljagu natovarili su na dvoja kolica, a budući da su već tri vlaka bila prepuna ljudi, zapovjedili su da se spremi i četvrta kompozicija vlaka. Ja sam imala u jednoj ruci svoj mali kovčežić, a u drugoj kitu ruža. No kako je bilo nemoguće proći kroz ono mnoštvo ljudi, to su ti vojnici zapovjedili jednom čovjeku da ide preda mnom, dok su iza mene išla dvoja kolica s mojom prtljagom. Čovjek preda mnom neprestano je vikao: »Prolazi gospođa, napravite prolaz!« A ja idem za njim sa svojim kovčežićem i kitom cvijeća, a za mnom kola s mojim stvarima, a sa svake strane ide po jedan vojnik. Možete misliti kako sam se osjećala.

Kad smo stigli do vlaka, vojnici mi reknu neka uđem u vlak. I dodaju: »Mi ćemo sve vaše stvari sami staviti u vlak!« Kad su utovarili sve stvari, pozvali su me van da vidim da li je sve u redu. Nakon toga su zatvorili vagon i rekli mi: »Ništa se ne brinite! Već je uređeno da će vam u Canningu sve vaše stvari istovariti i prenijeti na lađu!« Nakon toga duboko su mi se poklonili. Ja sam im se od srca zahvalila i oni su otišli. A ja sam se vozila u prvom razredu, a da nisam ništa platila. Malo sam se zamislila, a onda su mi navrle na oči obilne suze i kroz suze sam zahvaljivala Isusu: »O moj Isuse, kako si Ti dobar prema meni! Sveti Josipe i moj sveti Anđele Čuvaru, kako da vam se zahvalim?«

Kad je vlak stigao do Canninga, bilo je već blizu podne. Pošla sam do rijeke Gangesa da tu potražim lađu. Sve su lađe bile privezane uz obalu, jer je na rijeci bjesnjela oluja i dizali su se visoki valovi. Propitkivala sam se koja će lađa ići prema Bošontiju. Odgovorili su mi: »Sestro, danas neće nijedna ići, dok se ne smiri oluja na rijeci. Dok se voda ne smiri, vrlo je opasno ići na put. Počekajte do četiri sata, onda ćemo vidjeti.«

Nema druge, treba čekati . . .

S. Silvina MUŽIĆ

Podižemo novu crkvu

Naš zambijski misionar časni brat Ilija Dilber u svojoj je božićnoj čestitci dobročiniteljima iznio jednu veoma dirljivu zgodu iz svog misionarskog rada, a u pismu upravljenom svim prijateljima misija govori o počecima gradnje nove crkve.

KREVETI ZA MALE BOGALJE

Ovdje u Lusaki postoji jedan dom za djecu bogalje. Zove se »Chersire Home«. To ime dobio je po engleskom obraćeniku Chersireu, koji je bio svjedok strahota što ih je prouzročila atomska bomba bačena na japanski grad Hirošimu. On je kasnije pokrenuo akciju za osnivanje društva za pomoć djeci s nerazvijenim udovima. Jedna od tih ustanova je i ovaj dom u Lusaki. Tu se takva djeca podvrgavaju raznim terapijama i vježbama da bi se na taj način što više osposobili za kasniji život. Ta ustanova nema neke osigurane prihode za svoje uzdržavanje, nego je posve ovisna o pomoći dobročinitelja. Domom upravlja jedna časna sestra.

Jednog dana dobio sam od nje pismo u kojemu me moli da bih joj pomogao nabaviti za tu djecu bar jedan krevet. U tom pismu sestra opširno opisuje u kakvoj se bijedi nalaze. Kreveti su im već toliko dotrajali da se više ne mogu popraviti.

Poslao sam joj nešto od vaših darova da mogne nabaviti toliko potrebne krevete za te male patnike.

Kad je krevete nabavila, sestra upraviteljica došla mi se osobno zahvaliti. Sa suzama se zahvaljivala na daru. Nakon toga poslala mi je još jedno zahvalno pismo u kojem između ostalog piše: »Dragi časni brate! Klečeći zahvaljujem Vama i Vašim dobročiniteljima misija na velikom daru što smo ga od Vas primili! Za novac što ste nam ga poslali nabavili smo ne samo jedan krevet, nego 25 kreveta, 25 madraca, 25 pokrivača i 30 ručnika. To je sve za naše male bogalje. Mi sestre molimo zajedno s djecom da Gospodin Bog blagoslovi i nagradi Vaše dobročinitelje. Kad god pogledam te krevete i u njima sretne male bogalje, uvijek pomislim na Vas i na Vaše dobročinitelje. Bog Vas blagosloviol«

PODIŽEMO TEMELJE ZA NOVU CRKVU

Eto, dragi dobročinitelji, želio sam Vam položiti račun i o tom dobrom djelu što je učinjeno zahvaljujući vašoj velikodušnosti. Stoga vam i ja zahvaljujem od sveg srca!

ZAPOČELI SMO GRADITI NOVU CRKVU

Na blagdan Krista Kralja, 25. studenog, vjernici su svečano proslavili desetu godišnjicu otvorenja i blagoslova svoje crkve u Mumbwi. Kako znate, crkvu u Mumbwi sagradili smo 1974. godine. To je bila naša prva crkva koju smo poklonili Zambiji. Tu proslavu uzveličao je i nadbiskup Lusake Adrijan Mugandu. Tom zgodom 226 osoba je primilo svetu potvrdu.

A 12. studenog započeli smo velik posao — gradnju nove crkve u mjestu Mulungushi. To će biti četvrta crkva što je podižemo darovima dobročinitelja iz domovine.

Već prošlog mjeseca počeli smo nabavljati građevni materijal do kojeg je ovdje sad veoma teško doći. Međutim, u tome nam pomaže već stečeno iskustvo.

Spomenutog datuma moja ekipa radnika bila je već rano ujutro na okupu spremna da krenemo na put u mjesto Mulungushi. A to znači da moramo prevaliti oko 200 km puta. Već je započelo kišno doba, pa smo na kamionu napravili krov od lima da se tako zaštitimo od kiše i vjetra. Preporučivši se Gospodinu Bogu i Gospi, krenuli smo oko 6 sati na put. Usput smo još pokupili naše radnike u mjestima Mtendere i Kalingalinga. Nakon što smo prevalili oko 50 km zaustavili smo se u jednom selu gdje se uz cestu nalazi neke vrste tržnica da si tu kupimo potrebne na-

mirnice za večeru. Od kuće smo povezli dvije vreće kukuruznog brašna za nšimu (žgance), sad nam je još trebalo nešto za ndivo (umak). Na toj tržnici našli smo nešto svinjskog mesa, zatim je tu bilo prženih gusjenica, bijelih mravi i prženih poljskih miševa. Ja sam kupio svu svinjetinu što sam je tu našao, a neki od mojih radnika kupili su sebi kao poslasticu prženih miševa.

Zaustavili smo se malo i u Liteti da tu pohodimo našu misionarku Emicu Verlić, a onda smo nastavili put prema gradu Kabwe. Kad smo stigli u Kabwe, pošli smo do predgrađa Bwacha. Tu naši isusovci vode župu. Na dvorištu nas je dočekao poljski isusovac otac Ladislav Gongolski, koji vodi župu Mulungushi. On se već 12 godina spremao sa svojim vjernicima da izgradi crkvu, ali im nije uspjelo. Nedostajala su im materijalna sredstva.

Otac Ladislav se pridružio nama pa smo zajedno krenuli prema cilju. Kad smo stigli u Mulungushi, ljudi su se oko nas okupili od radosti i znatiželje. Pomogli su nam istovarivati iz kamiona materijal i alat. Budući da nismo imali još nikakva skloništa, i približavala se noć, to smo se odmah dali na podizanje kakve-takve barake u koju ćemo skloniti i materijal i alat, a i gdje ćemo mi sami naći zaklonište od kiše. Uspjeli smo urediti prostoriju za spavanje za 16 osoba. Zidove smo napravili od betonskih blokova što smo ih nabavili za gradnju crkve.

Drugog dana sam sa skupinom zidara izabrao mjesto gdje će se graditi ta nova crkva. Trećeg dana označili smo temelje te crkve i odmah smo počeli kopati.

Kad sam prije nekih pet tjedana pohodio mjesto Mulungushi, mjesni nam je poglavica označio mjesto za novu crkvu. Tad je tu bilo mnogo stabala i panjeva i grmlja. No kad smo sad došli, našli smo sve iskrčeno i očišćeno. To su učinili sami vjernici kad su saznali da ćemo im doći pomoći podići novu crkvu. Čak su napravili i lijep put da mognemo kamionom doći do samog gradilišta.

Preporučujem svim našim prijateljima u molitve i žrtve taj naš novi pothvat da zajedno uzmognemo zambijskoj Crkvi pokloniti još jedan lijepi dar. Već unaprijed hvala svim suradnicima na tom zajedničkom radu! A Gospodin će, uzdamo se, blagosloviti to naše djelo.

Ilija DILBER

Kratak sadržaj dosadašnjeg dijela: U Koreju su kršćanstvo donijeli iz Kine korejski svjetovnjaci. Oni su bili i prvi misionari. Misionari svećenici stigli su iz Evrope tek 1835. godine, tj. oko 50 godina kasnije. No ti novi Kristovi vjernici veoma su brzo morali krvlju zasvjedočiti svoju vjeru. Već 1801. godine započeo je prvi progon kršćana. Ali posebno krvav bio je onaj koji je trajao od 1838. do 1841. godine, kad su život položili i prvi misionari svećenici. Ipak sve te kušnje nisu zaustavile rast korejske Crkve . . .

Kad se ponovo smračilo, mogao je nastaviti put. Ali čim krene, osjeti da je zbog hladoće i gladi oslabio. Ta više od 24 sata nije ništa jeo. Čitavu prošlu noć proveo je u lutanju, a i opasnost da bude uhvaćen, sve je to pridonijelo da je osjetio kako mu sile malakšu. Posrnuo je i pao i ostao je ležati u snijegu tamo gdje je pao. Tad začuje neki glas koji mu je govorio: »Ustani i pođi dalje!« Probudi se i pričini mu se da vidi neko biće koje ide pred njim kao sjena pokazujući mu u noći put. Kad je kasnije pripovijedao o tom događaju, rekao je: »Mislio sam tada da je ta pojava i glas plod moje mašte, koja je zbog gladi i zbog straha od opasnosti bila previše uzbuđena. Bilo što bilo, no tad me je Božja providnost spasila, jer bih se inače smrznuo i probudio tek na drugom svijetu.«

On, dakle, nastavi put i ujutro se nađe na obali rijeke Yale. Rijeka je bila smrznuta pa je on tako mogao zaobići pogranične straže. Stupi na led, no pod ledom počne voda nekako čudno mrmoriti. Oprezno, korak po korak stupa on po ledu naprijed. Nekoliko puta je pod njegovim nogama led počeo pucati. Odjednom mu koljena počnu klecati od iscrpljenosti, posklizne se i padne. Led pod njim pukne i on se nađe u prljavoj vodi do prsiju. Voda je bila studena kao led. Prijetila mu je opasnost da će ga voda povući pod ledeni pokrivač. Samo uz najveći napor uspije se održati na površini, te se u mokrom odijelu ponovo popne na led. Posve iscrpljen legne na led, ali se ponovo digne i nastavi put. Još dva puta je pao u vodu, dok na kraju nije dospio na drugu obalu. No sad mu je prijetila opasnost da se mokro odijelo smrzne na njemu. Samo brzim gibanjem pođe mu za rukom da se malo ugrije i tako se spasi od smrzavanja. Kako god je bio iscrpljen, počeo je čak trčati i skakati da se što više

ugrije. Napokon naiđe na neku gostionicu. No i tu je bilo poteškoća, I gostioničar je počeo nekako nepovjerljivo promatrati tog poderanog i od riječnog blata uprljanog prosjaka. Oklijevao je da takvog čovjeka primi u svoju kuću. Ta uz to je bio sav natečen i lice mu je bilo sve izgrebano, da bi svakome lako moglo doći na um da bi tog čovjeka trebalo predati pograničnoj straži. Ali Andrija ni sada ne izgubi prisutnost duha. A našao se u tom gostioničaru i čovjek koji mu se smilovao i dao mu prenoćište.

Sutradan se Andrija dade na put da potraži oca Maistrea.

NESLOMIVA VOLJA

Kad je biskup Ferreol saznao da Andrija Kim nije uspio u svom pothvatu da se probije u Koreju nije zbog toga klonuo. On poziva Andriju da se s njim dogovori za nov pokušaj.

Na sjeveroistoku Koreje nalazi se pogranični gradić Houneoun, i to sasvim blizu ušća rijeke Tu-man. U tom gradiću održavao se svake druge godine veliki sajam na koji su dolazili stanovnici iz cijeli okolice. Biskup je smatrao da je to veoma zgodno mjesto za sastanak njegovih glasnika i korejskih kršćana. Stoga im je poručio da tamo pošalju svoje poslanike, a on će poslati svoje. Kao znak raspoznavanja bit će bijeli rupčić u ruci njegovih poslanika i crvena čajna kesica o pojasu.

Andrija je pošao na taj daleki put u pratnji nekolikio drugova. Kad je stigao u grad Houneoun, još sajam nije bio otvoren, pa je trebalo čekati. Napokon ga je tamošnji mandarin svečano otvorio i proglasio da je slobodan pristup svima u to pogranično mjesto kroz sve vrijeme dok traje sajam.

Na tom sajmu našlo se mnoštvo trgovaca Kineza, Tatara, Rusa i Koreanaca. Jedni su prodavali krzna, drugi stoku, treći kućne potrepštine ... Na sve strane čulo se pogađanje mušterija i trgovaca. No Andrija i njegovi drugovi nisu gledali na robu nego su, gurajući se kroz mnoštvo, tražili kršćane. Ali nigdje nisu nailazili na njih. I kad su već izgubili svaku nadu, uputili su se do svratišta u kojem su odsjeli. I dok su se približavali svratištu, opaze čovjeka koji ih je pomno promatrao. Zaustave se i Andrija ga upita: »Jesi li ti Kristov učenik?« Stranac mu kratko odgovori: »Jesam!« Tad mu on reče da oni upravo traže korejske poslanike, a oni da su biskupovi poslanici. Moraju se dogovoriti kako bi biskup mogao ući u zemlju uz njihovu pomoć. Čovjek ih povede k ostalim članovima svog poslanstva i tu su se ti siromašni korejski kršćani izjadali pripovijedajući o svojim nevoljama i patnjama. Na kraju otvoreno rekoše da će veoma teško uspjeti biskupa prebaciti preko granice, jer su pooštrene straže napose na ovoj strani. Tu su naime prva tri misionara prešla granicu. Stoga oni smatraju da će taj pothvat mnogo lakše uspjeti na zapadnoj granici, preko Pyen-mena.

Biskup je čekao na Andrijin povratak da čuje kako stoje stvari s njegovim prebacivanjem preko korejske granice. Kad se Andrija napokon pojavio pred njim, biskup je veoma pažljivo slušao njegov izvještaj. A onda donese konačnu odluku: Kad se ne može probiti u Koreju kopnenim putem, zašto da ne pokuša morskim putem? Istina, i uzduž cijele obale nalaze se straže, ali uvijek se može naći način da se iskrca na nekom skrovitom i manje pristupačnom mjestu.

Svoj plan izloži Andriji: on će poći u Šangaj i tu će čekati da Andrija dođe po njega lađom i poveze ga do korejske obale. Zaključeno je konačno da će biskup kopnenim putem otputovati u Šangaj, a Andrija da će još jednom pokušati ući u Koreju kod Wijua, ali ne sam, nego uz pomoć korejskih kršćana. Ako mu to uspije, nabavit će jednu lađicu i njom bi onda otplovio do Šangaja, udaljenog oko 900 km, da odanle doveze biskupa morem do korejske granice.

NOVI PRIJELAZ GRANICE

Andrija se odmah uputio prema mjestu Wiju i tamo je stigao već sutradan. Tu je sa svojim drugovima odredio mjesto gdje će se iduće noći sastati. Pratioci će poći javno cestom preko granice ne zaobilazeći pograničnu kontrolu, jer su i ovamo došli s koreanskom putnicom.

(Nastavlja se)

Kršćanski marabut

Piše: Valentin MIKLOBUŠEC

Čudno vam zvuči taj naslov, i jedva da znate što je to marabut. Tako Berberi u Srednjem Atlasu nazivaju grob poniznog i pobožnog monaha askete, a ponekad i samog monaha dok je još živ. Grob može imati izgled i obujam prave male džamije, te može postati i pravo hodočasničko mjesto. Ipak se marabut ne podiže bilo kojem asketi, niti se taj naslov pridijeva bilo kojem monahu. Zaslužuju ga samo monasi uistinu pobožni, koji u srcu ne nose ništa osim ljubavi. Taj častan naziv još za života dobio je jedan katolički redovnik-pustinjak, a grob mu je po smrti postao hodočasničko mjesto. Veliko priznanje muslimana jednom kršćaninu!

DIJETE IZ PIRINEJA

Smatra se da su gorštaci marljivi i izdržljivi ljudi. Život u planini ne dopušta im da se zalijene ili razniježe. U starija se vremena i kod nas znalo čuti: »U planini valja znati s vukom i s hajdukom!« Htjelo se time reći da život u planini traži hrabrosti i mudrosti.

Pirineji se protežu francusko-španjolskom granicom, a poznati su kao surovo gorje s vrhuncima koji se uzdižu i preko 3000 metara. U takvom gorju treba moći preživjeti, i treba znati preživjeti. U tom se gorju 22. rujna 1883. rodio i naš junak Albert Peyriguère u vrijeme dok struja još nije razgonila noćni mrak, pa se Albert cijeli život sjećao kako je kao dijete promatrao krasno zvjezdano nebo nad tamnim planinskim gudurama. Ipak, najljepša zvijezda koja je ikada s neba obasjala zemlju je Bezgrešna Djevica Marija u Lourdesu, zvijezda nade svega čovječanstva. Trebons je sasvim blizu.

OSVAJANJE AKADEMSKIH VRHUNACA

Vođeni brigom za bolju budućnost svoje djece, Albertovi su roditelji još za njegova djetinjstva sišli s Pirineja u dolinu, kao što odozgo silazi i njihova bistra rijeka Garonna. Nastanili su se u okolici lučkog grada Bordeauxa. Upravo tu, gdje se rijeka Albertova djetinjstva ulijevala u beskraj oceana, da pouči ljude kako se i malo ljudsko srce mora preliti u veliko Božje Srce, nestati, da bi postalo neizmjerno, pa će iz njega poteći »rijeke vode žive«, nastati ocean ljubavi.

Albert je uskoro izrazio želju da postane svećenik i živi za druge. Za ostvarenje toga cilja dobrom je dječaku rado svoja vrata otvorilo najprije malo sjemenište u Bordeauxu, a potom i veliko za studij teologije. U te dvije oaze skupljao je snagu koja će mu trebati u dalekoj pustinji, koju još nije ni slutio. Za svećenika je bio zaređen upravo na blagdan Bezgrešnog Začeća, 8. prosinca 1906.

Mladi je svećenik bio obdaren mnogim darovima naravi. Postavši svećenikom, daje se još na studij književnosti i u redovnom roku postiže akademski naslov magistra. Daljnji studij vodio ga je u Pariz, tadašnje neosporno središte kulture. Disciplinirani u životu i radu, s jasnim ciljem pred očima, stiče akademski naslov doktora filozofije. Odmah se vraća u Bordeaux za profesora književnosti u malom sjemeništu gdje je još, tako reći, nedavno sam bio đakom. Primjerom života i visokom stručnošću oduševljavao je dječake i mladiće za krepost, za ljubav prema zvanju, znanju i domovini.

S KATEDRE NA FRONTU, S FRONTE U PUSTINJU

Zanos i rad mladog svećenika i profesora, kao i oduševljenje njegovih đaka, naglo je prekinula bojna trublja prvog svjetskog rata.

Đaci malog sjemeništa u Bordeauxu kroz suze gledaju prema katedri za kojom više nije bilo njihovog omiljelog abbé Alberta. On je otišao daleko u vojničke rovove, gdje je pod fijukom tanadi sticao nove prijatelje, a život obogaćivao iskustvom bliske smrti koja je lebdjela nad svima.

Kao teški ranjenik, Albert se stjecajem okolnosti oporavlja u Tunisu. Tu upoznaje islam koji mu je zaista bio novi svijet. I tko zna po koji put će opet knjiga utjecati na jedan život. Čitao je živo-

topis obraćenog francuskog oficira, svećenika i svjedoka Kristove ljubavi među muslimanima, Charlesa de Foucaulda. Mladom doktoru filozofije koji je dotle sve svoje planove stavljao u rad s đacima na otkrivanju ljepote književnosti, sviće pred očima novi ideal. Premda su od rata prošle već tri godine, on se ne vraća u Francusku, gdje bi imao siguran i sređen život; ne penje se više na katedru da živo govori đacima, nego se povlači u pustinju među muslimane, da im molitvom i uslužnošću tiho, poput Isusa u Nazaretu, svjedoči za Boga koji ljubi sve ljude, a od nas traži da se ljubimo kao braća.

Najprije je to pokušao u samom Tunisu, zatim u južnom Alžiru, dok nije napokon godine 1927. svoju kolibu podigao u brdima Srednjeg Atlasa među Berberima u državi Maroko. Da bi im mogao biti što više na uslugu, stekao je potrebno znanje iz medicine. Trideset godina brine se za bolesnike sela El Kbab i okolice. Nastoji ublažiti svaku bijedu, bori se s nepravdom koju mu nanosi ljudsko nerazumijevanje njegova svjedočanstva ljubavi i skupa s marokanskim narodom bori se za njihovu neovisnost. Svi znaju da je katolički svećenik ali u njemu svi nalaze prijatelja. Dane provodi u svom malom dispanzeru liječeći ljude na tijelu a veliki dio noći bdije moleći za svoju i njihove duše. Euharistija mu je duboki izvor i uzor života.

NAZARET I TABERNAKUL

»Došao sam u El Kbab da živim životom pustinjaka u molitvi i kontemplaciji, a nikad nisam sam. Gdje su ti trenuci koje provodim sam sa svojim Gospodinom? Ali, takav je bio i Kristov život: cijeli dan s mnoštvom, cijelu noć s Ocem. Kako je to divno biti sličan Kristu«, zapisao je Albert, nakon dvadeset godina.

Za koji je to ideal on htio živjeti, i koja je poruka njegova života? U muslimanskom svijetu, kao i u svijetu nevjernika, svaki je izravan apostolat nemoguć. U takvoj sredini treba živjeti slično kao što je živio Isus u Nazaretu: poistovjetiti se s ljudima svoje okoline, dijeliti s njima život, radosti i težnje. Isus je tako činio trideset godina, ali njegov život nije ljudima bio posve sakriven. Ni u čemu zapažen, a u srcu je krio misterij.

Nadahnut mislima Charles de Foucaulda, Albert nije osjećao da mu manjka klasičan apostolat. On nije išao u kapelu da nadoknadi nešto izgubljeno. Između Euharistije i te prisutnosti među ljudima s kojima dijeli život, postoji velika sličnost, otajstvena sprega. U Nazaretu i u tabernakulu je Isus svojim božanstvom i čovještvom, a u oba slučaja ostaje u potpunoj šutnji. Koliku samo poniznost očituje svojom nenametljivom a stvarnom prisutnošću. To je znak velikog poštivanja onih među kojima boravi. Kad se pričešćujemo, postajemo dionici Isusove šutnje u hostiji, da bismo mogli živjeti njegovim životom Nazareta.

BERBERIN MEĐU BERBERIMA

Obučen u bijelu čohu, savršeno svladavši tamazirtsko narječje, taj Bordoanac rođen u Pirinejima, postao je pravi Berberin, da bi tim ljudima mogao dati Isusa. Tome je narodu predao svoje srce, da bi se i iz tog naroda jedno srce molilo pravome Bogu. Tako se prepustio Kristu, da On u njemu i po njemu bude svećenik i žrtva za spasenje braće.

Kao što su nekoć oči đaka kroz suze gledale prema katedri za kojom više nije bilo abbé Alberta, tako su nakon njegove smrti Berberi El Kbaba kroz suze gledali prema kolibi u kojoj više nije živio njihov marabut. Na sprovodu je jedan mladić, musliman po vjeri, izrekao ove riječi:

»Svi su siromasi bili njegova obitelj, svi ljudi njegova braća. Jesti je davao gladnima, zaodjenuo je gole, njegovao bolesnike, branio one kojima se nanosila nepravda, pod svoj krov primao je beskućnike. Neka mu Bog bude milostiv!«

Umro je 26. travnja 1959. Po izričitoj svojoj želji sahranjen je u selu gdje je živio, a grob mu je čašćen. Kršćanski marabut.

Oglasi

K N J I G E

SRCE ISUSOVO SPASENJE SVIJETA, napisao B. Häring. Ovih 30 razmatranja uvodi vas u tajnu bogočovječanske ljubavi prema ljudima. Cijena 300 d. — Narudžbe: GLASNIK, Palmotićeva 31 — 41001 ZAGREB, pp 699.

Na adresu: Franjo Ereiz, 41001 Zagreb, pp. 699, Palmotićeva 31 možete naručiti ove knjige:

W. Hünermann: **POVIJEST KRISTOVE CRKVE,** treći dio. Cijena 150 din.

PRVI ISUSOVCI — povijest početka Družbe Isusove. Cijena 200 din.

Filip Johler: **DVAPUT OKOM U OKO** — kratki životopis engleskog mučenika Edmunda Campiona. Cijena 50 din.

Ante Katalinić: **NAŠ VELIKI LANG** — životopis biskupa Josipa Langa. Cijena 120 din.

Josip Njavro: **BLAGDANSKA JUTARNJA ZVONA** — duhovna razmišljanja uz pojedine blagdane kroz godinu. Cijena: 100 din.

Želite li imati ukusan i bogat molitvenik, nabavite molitvenik **SRCE ISUSOVO SPASENJE NAŠE** — Cijena 250 din.

Za starije osobe i za one koji slabije vide dobro će doći molitvenik **SRCE ISUSOVO UFANJE NAŠE** — Cijena 200 din.

Tko naruči knjige poštom neka uz cijenu doda i novac za poštarinu.

ILIJINO VRIJEME, napisao Celestin Tomić. Ovaj šesti svezak biblijskog niza POVIJEST SPASENJA obrađuje razdoblje od Salomonove smrti do asirskog sužanjstva. Knjiga ima 224 stranice, stoji 750 d. — Narudžbe: Uprava Veritasa, Miškinina 31, 41000 Zagreb.

Na adresu: Knjižnica U PRAVI TRENUTAK — 54400 ĐAKOVO, pp 62 možete naručiti slijedeće knjige:

DUŠEVNO ZDRAVLJE I BIBLIJSKO SPASENJE, Ch. Meves. U knjizi spisateljica razotkriva prisnu povezanost između duševnog zdravlja suvremenog čovjeka i spasenja koje Bog izvodi po svojoj riječi zapisanoj u Bibliji. — Cijena: 300 d. — tvrdi uvez: 400 d.

MAJKA (zbornik III), Stanko Belaj — Ivan Zirdum. Zbir lijepih članaka i pjesama o majci. — Cijena: 500 d.

UNATOČ SVEMU OSTATI VEDAR, J. Lončarević. Knjiga na preko 400 stranica predstavlja mozaik raznolikih nastojanja unutar domaće Crkve kako bi se naviještalo Evanđelje što djelotvornije ovdje i sada. Dragocjena su u njoj iskustva mnogih djelatnika na Božjoj njivi. — Cijena 600 d.

SVAKODNEVNO O (NE) SVAKIDAŠNJEM, J. Jurjević. Primjeri poredani u stvarnom kazalu alfabetskim redom po temama, prikladni za propovijedi i za kateheze. — Cijena: 500 d. — tvrdi uvez: 700 d.

OBITELJ MOLI I RAZMATRA, R. Fischer. Suvremena molitvena knjiga za današnju obitelj. — Cijena 300 d.

BERNARDICA, I. Luthold. Život sv. Bernardice. — Cijena 50 d.

ČOVJEK I SREĆA, A. Trstenjak. Lak i zanimljiv opis čovjekova traganja za srećom koju ne može dostići u ovozemaljskim materijalnim stvarima. Mora se uputiti izvoru sreće, Bogu. — Cijena: 400 d.

ANTUN svetac cijeloga svijeta, A. di Rocca. — Cijena 50 d.

PRIČA O MALOM HINKU, Ch. von Schmids. Naslovna stranica u koloru. Prikladno za poklon prvopričesnicima i krizmanicima. — Cijena 100 d.

KRIŽNI PUT ZA MLADE, P. Bertrand. Ilustrirano. — Cijena 120 d.

PUT BOGU SPASITELJU, Tatjana Goričeva (2. izdanje). — Cijena: 200 d.

SRETNO OBITELJSKO OGNJIŠTE, V. Devetak. Knjiga će dobro doći svim bračnim drugovima koji žele ostvariti iskonsku sreću i blagostanje u svojim brakovima i obiteljima. — Cijena: 200 d. — tvrdi uvez: 300 d.

DUHOVNE VJEŽBE ZA ODRASLE LAIKE

Od 24. do 26. svibnja 1985. god. održati će se duhovne vježbe za odrasle laike. Sudjelovati mogu sve odrasle osobe bez obzira na dob. Cijena punog pansiona za čitave duh. vježbe iznosi 1.800 (tisuću i osam stotina) dinara. DV počinju u petak 24. V. u 17 sati, a završavaju u nedjelju 26. V. u 16 sati.

Za sudjelovanje potrebno je prethodno se javiti na adresu: Stjepan Kuzmić, Fratrovac 38 — 41000 ZAGREB — ili na telefon: (041) 222-363.

Zahvalnice

ZAHVALJUJEMO PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGR. SRCU MARIJINU

...za primljene milosti. — Zahvalna majka

...Majci Božjoj od kamenitih vrata, sv. Blažu i ostalim zaštitnicima za zdravlje. — Franjo Kutnjak, Zagreb

...sv. Josipu, sv. Antunu i svim zaštitnicima za uslišanu molbu. — Majka, Sikirevci

...sv. Josipu i Tereziji od malog Isusa za uslišane molbe. — Vjernica Ana

...i sv. Leopoldu za ozdravljenje od teške bolesti. — Majka, Goričan

...sv. Antunu, sv. Leopoldu i Maloj Tereziji za sretno zaposlenje i za zdravlje obitelji. — Mare Bukvić, Ponikve

...za zdravlje kćerke Helene. — B. M., Zagreb

...sv. Josipu, sv. Leopoldu i sv. Luciji za sve primljene milosti. — R. P., Mošćenička Draga

...sv. Josipu, sv. Franji Ksaverskom i svim zaštitnicima koji su mi pomogli u velikoj nevolji. — Marija Stanek, Kučan Gornji

...i Gospi od brze pomoći za sve primljene milosti. — R. N., Drniš

...i sv. Leopoldu za sve primljene milosti. — Stefanija Bulović, Zagreb

...i Ivanu Merzu za primljene milosti. — S. B., Split

...i Majci Božjoj Bistričkoj za sretan porod snahe. — Baka od Varaždina

...i sv. Leopoldu za ozdravljenje. — Luka i Anka Piškulić, Adžamovci

...za sve milosti kroz 60 godina života. — Ana N., Karlovac

...Isusu trnjem okrunjenom, Majci Božjoj od suza i sv. Josipu za uslišane molitve. — Marija Dimić, Varaždin

...Majci Božjoj Bistričkoj i sv. Leopoldu na uslišanoj molitvi. — Branka G., Valpovo

...Gospi od brze pomoći i sv. Leopoldu za sretan uspjeh u školi i za sve druge milosti. — Majka i kćerka iz Slavonije

...na uslišanoj molitvi. — Fanika, Ravnice

...sv. Nikoli Taveliću, Petru Barbariću i papi Ivanu XXIII Dobrom što je kćerka dobila stalno zaposlenje u medicinskoj struci uz preporuku za obitelji i za pok. sestru. — Ivka Erent, Hrib

...na primljenim milostima. — T. P. M. A.

...i Gospi od brze pomoći za zdravlje. — Željka Matijaš

...i svima svetima za ozdravljenje našega djeteta. — Obitelj iz Donjeg Miholjca

...sv. Roku, sv. Leopoldu i svima svetima za zdravlje i za sve milosti. — Manda Popović, Podgradina

...Gospi od brze pomoći i Petru Barbariću za uslišanje u velikoj nevolji. — A. M., Drenovac

...za sve milosti primljene u životu. — Marija Šokčević

...uz preporuku cijele obitelji sv. Josipu. — Dragica Grdović, Jastrebarsko

...sv. Josipu i našemu Kardinalu za mnoge primljene milosti. — Božidar Čuk, Krašić

...Gospi Lurdskoj i Ivanu Merzu za sretno uspjele dvije operacije i za ozdravljenje. — Nada Vitković, Zagreb

...Ranama Isusovim, Gospi Žalosnoj i sv. Antunu za mnoge primljene milosti. — S. P., Podravina

...za sve darove što sam ih primila. — Z. J., Čepin

...sv. Antunu i sv. Leopoldu za ozdravljenje moga sina Ivice. — Đula Mijević, Privlaka

...sv. Josipu i sv. Leopoldu za uspjelu operaciju moje kćerke. — Blanka Tomljanović, Mrkopalj

...sv. Leopoldu, dobrom o. Antiću i Ivanu Merzu za zaposlenje moga sina. — Zahvalna majka

...i Ivanu Merzu za primljene milosti. — Obitelj Šošić

...i sv. Josipu za uspješnu operaciju. Baka iz Novakovca

...što nam je sin ostao na životu nakon teške prometne nesreće. — Obitelj Brzac- otok Krk

...za sve, a osobito za posljednju primljenu milost. — A. M., Komiža

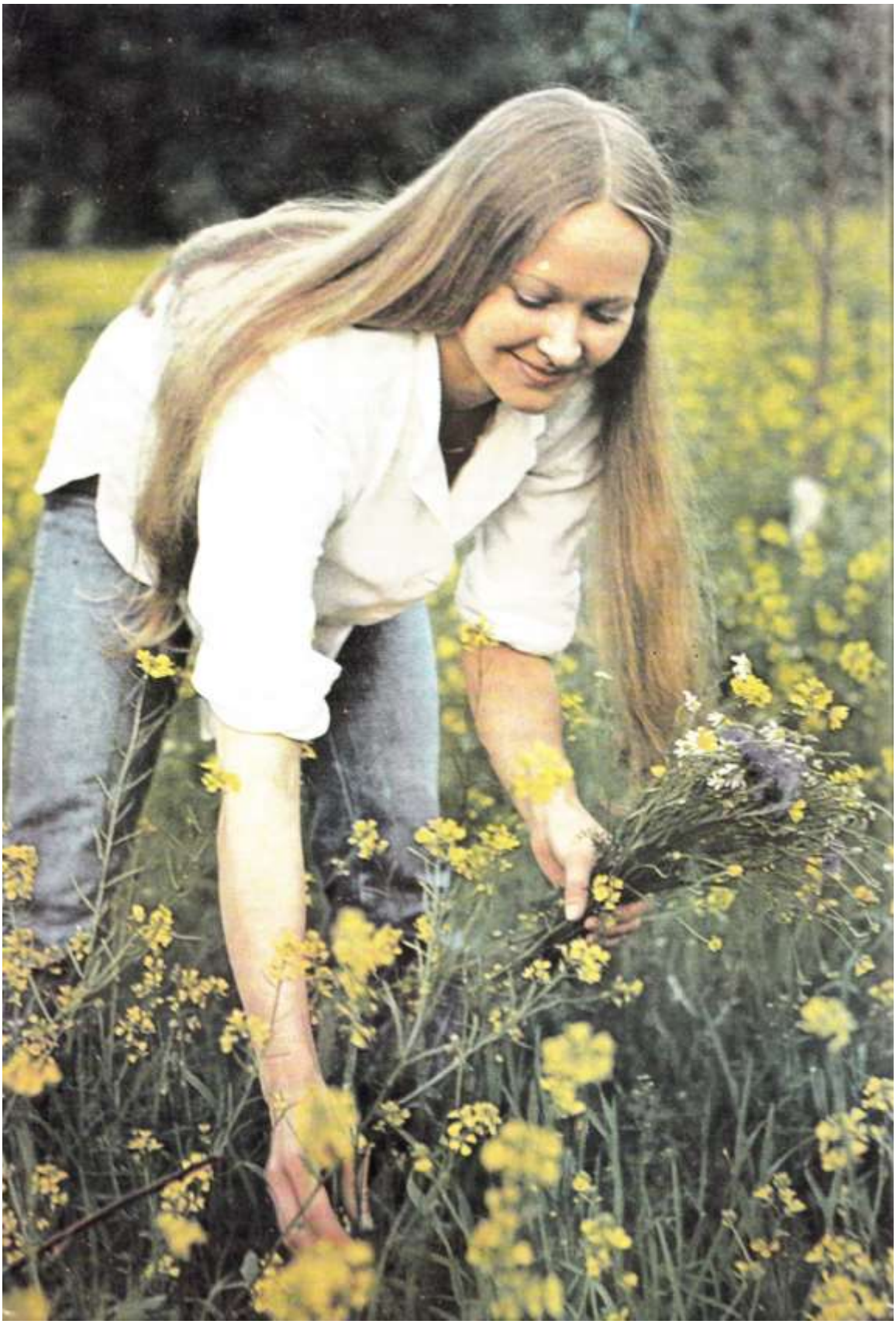
...za pomoć u bolesti i za ozdravljenje. — Zora Starčević, Osijek

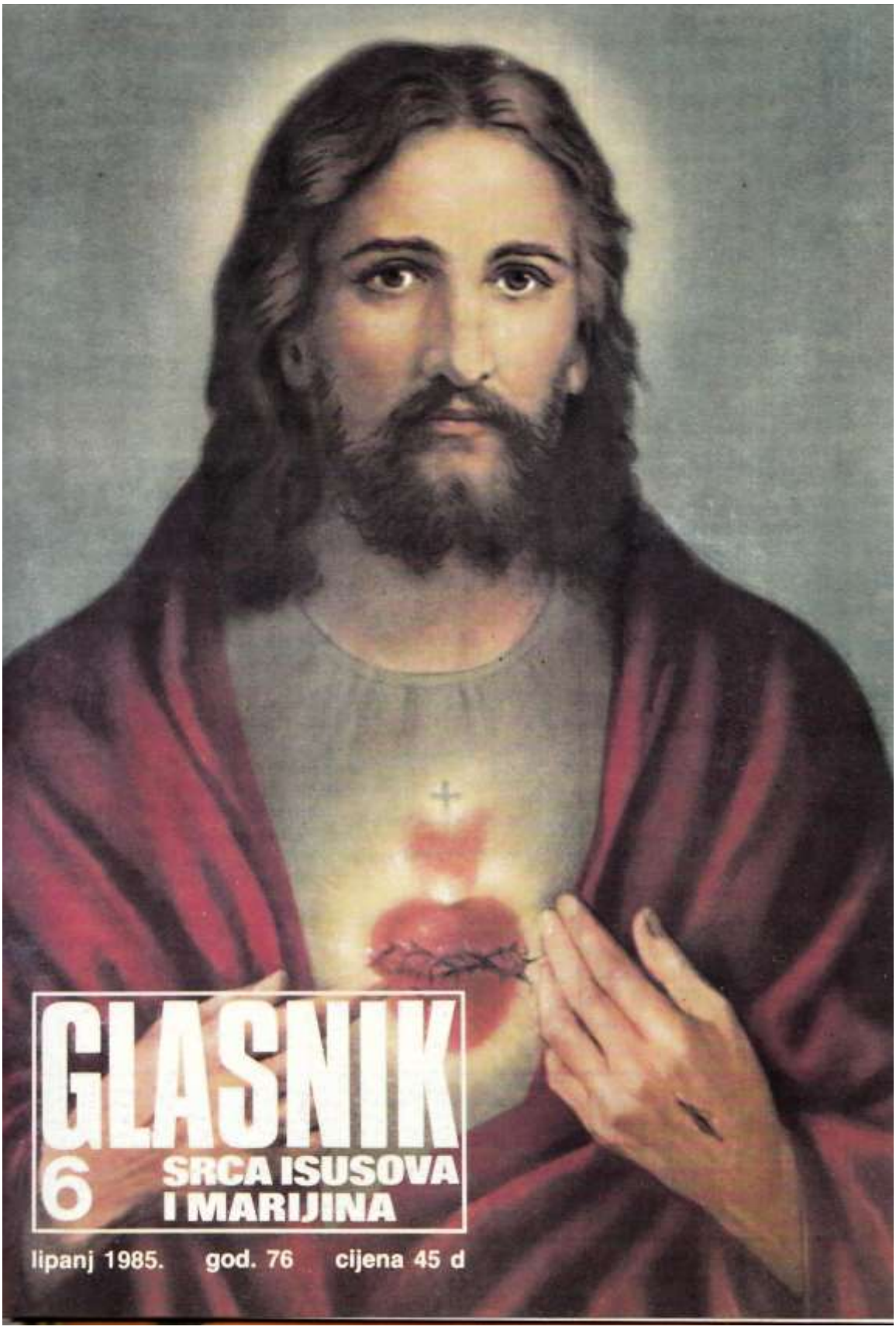
...i našem Kardinalu na velikim milostima. — O. M.

...Nazaretskoj Obitelji i sv. Anti na primljenoj milosti. — A. K., Busovača

...sv. Josipu, sv. Franji Ksaverskom i svim nebeskim zaštitnicima što su mi pomogli u velikoj nevolji. — M. S., Kučan

PREPORUČUJEMO SE I NADALJE NJIHOVOJ ZAŠTITI

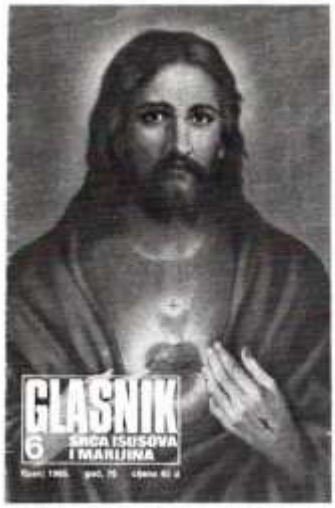

GLASNIK

6 SRCA ISUSOVA I MARIJINA

lipanj 1985. god. 76 cijena 45 d

»GLE OVO SRCE KOJE JE LJUDE TOLIKO LJUBILO!«

AKO TI JE NEBO PREVISOKO I PREDALEKO, ZAGLEDAJ SE U CVJETNU LIVADU. VIDJET ĆEŠ DA JE BOG UISTINU VELIČANSTVEN

O Srce, žrtvo dostojna!

O Srce, žrtvo dostojna,
I žrtveniče Božji svet,
Na kojem prinos vječiti
Od grijeha čisti ovaj svijet.

Ti grlicama gnijezdo si,
Golubicama bistri vir,
Ti cvjetna bašča prekrasna
I zaručnica svojih mir.

Tu širi miris ljiljan bijel,
Od kojeg sijeva djevâ lik,
Rumeni tu se ružica
Što njom se kiti mučenik.

O Srce Spasa Isusa,
Ti prijatelju nevinih,
Nek čista srca ljube te,
Ti budi Kraljem srcâ svih.

Milan PAVELIĆ

GLASNIK
Srca Isusova
i Marijina

Izdaje: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove. - Glavni i odgovorni urednik: Valentin Miklobušec. - Uredničko vijeće: Josip Antolović, Ignac Belak, Pero Bulat, Juraj Gusić, Miro Jurić, Stjepan Kuzmić, Valentin Miklobušec, Mato Rusan i Marijan Steiner. - Likovno-grafička oprema: Ivo Vrtarić. - Tehnički urednik: Miro Jurić. - Adresa uredništva i uprave: Palmotićeva 31, 41001 Zagreb, pp 699, telefon (041) 434-710, (433-362). Tisak: »Plamen«, Slavonski Brod. - Cijena pojedinog broja 45 d. Godišnja pretplata 540 d. - Skupne narudžbe od deset primjeraka naviše po jednom broju dobivaju 10 posto popusta. - Pretplatu šaljite poštanskom uputnicom na adresu uprave. - Poštarina plaćena u gotovom. - Rukopise i fotografije ne vraćamo.

Urednikova riječ

»Gle ovo srce koje je ljude toliko ljubilo!« Glasnik je u službi Isusa Krista koji nas u ovom mjesecu poziva da se zagledamo u Njegovo Srce, u bit Njegova bića. Pa što ćemo tamo naći? Naći ćemo izvor svake dobrote, ljepote i ljubavi! Upravo ono za čim čeznemo. Pustinjski Arapi vele da nema izvora prema kojem ne bi vodila bar jedna staza. Tako i prema tom božanskom izvoru. Jedni idu prema njemu tragom Biblije, a drugi tragom prirode, ali oba vode istom izvoru vode žive. Jednom i drugom stazom treba ići otvorena srca, i ono mora čitati ono što oči gledaju. Treba biti spreman da saznaš više nego si znao i da budeš bolji nego si bio. A od svega je najljepše to što Isus nikoga ne odbija jer je krotka i ponizna srca. On tješi žalosne i sabire raspršene. On je pravi prijatelj!

Isusova zemaljska domovina u širem smislu, danas se zove Bliski istok. Danas u tom kraju svijeta vlada nasilje, oholost, mržnja i krvavi rat. Teško je znati čiji se sve interesi tamo isprepliću, ali je činjenica da topovi uvijek progovore kad srca ogluše.

Jesmo li svjesni odnosa između Crkve i svetaca? Sveci ne čine Crkvu nego Crkva čini svece! Zato je Crkva i u današnjem svijetu nezamjenjiva, a tako će i ostati do konca svih vremena. Ona je jedina lađa kojom se sigurno plovi u luku spasenja.

Ljeto zove, zove Bog! Ne ostanimo gluhi. Premda naši filozofski i umjetnički pojmovi Boga nisu nikad potpuni, ipak je naš pojam o Bogu kao dobrom Ocu i milosrdnom Sucu utemeljen na Objavi, pa je zato i ispravan. On iscjeljuje srca slomljena, i daje da život opet niče tamo gdje je mržnja posijala smrt. On je svemoguća Ljubav!

GLASNIK
Srca Isusova i Marijina

GOD. 76. LIPANJ 1985. BR. 6.

S A D R Ž A J

HVALA NA PISMU — — — 184
ISUS JE KROTKA I PONIZNA SRCA, M. Zovkić — — — 186
TJEŠITELJ ŽALOSNIH I SABIRATELJ RASPRŠENIH, M. Zovkić — 188
PRAVO NARODA NA MIR, J. Antolović — — — — — — — 191
DOK NAM ŽIVO SRCE BIJE, R. Grgec — — — — — — 192
DOĐITE K MENI SVI!, J. Antolović — — — — — — 193
SVECI I CRKVA DANAS, R. Brajčić — — — — — — 194
KAKAV PRIJATELJ JE ISUS, I. Batušić — — — — — — 196
JANJA PERIĆ, Z. Majić — — 197
LJETO ZOVE — ZOVE BOG, TINO 199
SMIJEMO LI BOGA SLIKATI?, I. Fuček — — — — — — 200
SV. FRANJO ASIŠKI, S. Kuzmić 202
NEOČEKIVANO PROLJEĆE, I. Borić — — — — — — — 204
INKULTURACIJA EVANĐELJA, M. Rusan — — — — — — 206
PROSLAVIO SAM SEDAMDESETI ROĐENDAN, A. Gabrić — — 207
LAĐOM U BOSONTI, S. Mužić — 208
DIŽU SE ZIDOVI NOVE CRKVE U MULUNGUSHI, I. Dilber — 209
POBJEDNICI SMRTI, A. Periškić 211
DJEVOJKA S VIOLONČELOM, M. Steiner — — — — — — 212
OGLASI — — — — — 214
ZAHVALNICE — — — — 215

Hvala na pismu

PROMAŠENO ZVANJE?

Cijenjeno uredništvo! Molim Vas da u Godini mladih saopćite mladima jednu moju poruku.

Kad se nađu na raskršću i moraju izabrati zvanje, neka ne odbace Božji poziv za svećeničko ili redovničko zvanje, ako takav poziv osjećaju; neka se svakako odazovu, jer promašeno duhovno zvanje ničim se više ne može nadoknaditi. Blago onome koga Bog odabere i koji mu se odazove.

Govorim iz vlastitog iskustva. Ja sam, naime, takav poziv promašila i sad se kajem. Kad je trebalo da odlučim, previše sam mislila na neke teškoće i zapreke, a nisam bila ni dovoljno sigurna u pravo zvanje, pa sam radije odlučila postati dobra kršćanska majka, u želji da koje svoje dijete odgojim za duhovno zvanje. U tome sam se gorko prevarila jer majka ne možeš biti ako nisi i žena, a što ako muž, odnosno otac ne sudjeluje u odgoju djece, ako se razilazite u načelima, ako je čak bešćutan mučitelj? I ne samo to nego da ruši ono što kao majka gradiš? A takav je bio moj muž! Vrlo lošim odnosima stvarao je u obitelji veoma neugodnu atmosferu. Koliko put me grdio kad sam s djecom išla u crkvu. Između ostalog, jednom mi je rekao: »Ako si htjela gubiti toliko vremena u crkvi, zašto nisi išla u časne sestre!« Na te sam riječi ostala kao gromom ošinuta.

Djeca su mi dobri kršćani, ali duhovnih zvanja, nažalost, nema. Biljeg Božjeg poziva ostao mi je u duši i ne da se izbrisati.

Danas je nedjelja Dobroga pastira pa molimo, da Bog pozove što više mladića i djevojaka u svoju službu, i da se pozvani odazovu.

Čitateljica Glasnika

Za ostvarenje duhovnog zvanja treba poziv i odaziv, a za odaziv potrebna je vjera, dostatna spoznaja i sloboda. Treba znati na što se odlučujemo.

Vaša je poruka dragocjena, jer se temelji na osobnom iskustvu. Već ste u ranim godinama osjetili sklonost prema redovničkom životu, ali kad se trebalo odlučiti i ostvariti taj važan korak, uplašili ste se i krenuli drugim putem. Sad ste svjesni promašaja. Taj se doživljaj još više pojačava neuspjelim brakom, što ga na neki način smatrate Božjom kaznom za neodaziv njegovu pozivu. Mislim da to nije potrebno: naš Bog nije osvetnik, nego Bog koji poštuje slobodu svakog čovjeka i voli svakoga unatoč mogućim promašajima. Stoga ni Vi nemate pravo smatrati svoj život u cijelosti promašenim: mnogo ste dobra učinili. I pak, ostaje psihološka istina, da se Vi osobno osjećate neostvarenom.

U pismu kažete da ste u času odlučivanja previše mislili na neke teškoće i zapreke u ostvarenju duhovnog zvanja i niste bili sigurni da li je upravo to pravo zvanje za Vas. Potaknut time, htio bih navesti neke znakove duhovnog zvanja za one, koji se možda nalaze u sličnim sumnjama, u kojima ste se nalazili Vi tada.

Gledano teološki, duhovno zvanje uključuje tri momenta: izbor, poziv i poslanje. Kad Bog nekoga zove, znači da ga je od vijeka odabrao za posebnu službu. Takve primjere imamo u Bibliji i evanđeljima: Abraham, Mojsije, Ivan Krstitelj, proroci, a povrh svih Marija. No, veoma izrazit primjer je Jeremija prorok: »Dođe mi riječ Jahvina: 'Prije nego te oblikovah u majčinoj utrobi, ja te znadoh; prije nego što iz krila majčina izađe, ja te posvetih, za proroka svim narodima postavih te'« (Jr 1,4-6).

Iz toga slijedi da je svaki poziv ujedno i poslanje. Poziv se ne dobiva samo za sebe, nego za druge, tj. da se u datom trenutku povijesti spasenja izvrši Božji naum. Zbog toga svako se duhovno zvanje nužno ostvaruje unutar Crkve po kojoj se ostvaruje i tumači povijest spasenja.

Kad jedna osoba postane svjesna tog odabranja, u njoj se javlja svijest o pozvanosti. Ta se svijest očituje na različite načine u različitim životnim dobima. Kod dječaka odn. djevojčice obično se javlja u obliku veoma živih osjećaja, tj. da se dobro i radosno osjeća kada dođe u dodir sa svime što se

odnosi na svećenike i časne sestre: u crkvi, na vjeronauku, rado ministrira, itd. Istina, ta sklonost nije nužno znak i istinskog zvanja, ali u toj ranoj dobi i spremnost je dovoljan kriterij za to.

Mnoga djeca, kao i odrasli, cijene duhovno zvanje kao vrednotu »u sebi«. Ali, da bi netko imao zvanje, potrebno je da ga doživi kao vrijednost »za sebe«. Kod mladiće i djevojke traži se već više: da razmišlja o svojem životnom planu i da shvati, da će svoj život najbolje ostvariti tek onda, ako ga kroz duhovno zvanje posveti Bogu u službi ljudima. Važno je da shvati, da to nije promjenljiv korak, danas hoću sutra neću, nego potpuno predanje sebe, svojih sposobnosti i svoga vremena za ostvarenje jednog plana, koji ga nadilazi, tj. da time sudjeluje u Kristovu poslanju.

Znakovi istinitosti zvanja jesu osjećaji unutarnjeg mira i zadovoljstva. Naime, duhovno zvanje po sebi nije odricanje od jednog »lijepog života«, nego je upravo odabiranje jednog na svoj način »lijepog života«, premda i ono kao i svaki drugi poziv, uključuje žrtve i poteškoće. Drugim riječima: stupanje u samostan ili sjemenište nikad ne smije biti korak bijega iz svijeta ili od svijeta, niti zbog sebičnih razloga, pa bili oni i duhovnoga karaktera, kao što je bijeg od grešnih prigoda ili da se, tobože, lakše postigne vlastito spasenje. Baš time može ga se dovesti u opasnost.

Što se Vašeg osobnog slučaja tiče, mislim da je važno da i svoj sadašnji život također ugradite u Božji plan. Morate nanovo steći povjerenje u Božju dobrotu i da Vas je Bog, jedino on zna zašto, poveo drugim putem. Stoga ne smatrajte svoje bračne i obiteljske teškoće kao kaznu za neodazivanje duhovnom pozivu, nego kao poziv i zadatak na drugom planu. Sada Vam Bog povjerava vašeg muža, važu djecu, odnosno sad već i unuke, da ih dobrotom i ljubavlju pratite na njihovom životnom putu kako bi ostvarili onaj plan što ga Bog ima s njima. Tako ćete biti sudionik svih njihovih dobrih djela i zasluga.

M. SZENTMARTONI

SVA JE ZEMLJA BOŽJA

Iz Karlovca nam se javila jedna majka koja je već 20 godina pretplatnica Glasnika. Iz njezina pisma donosimo neka zanimljiva mjesta i zapažanja.

»Imala sam dobre i pobožne roditelje, a i udala sam se u takvu kuću. Svekrva mi je bila dobra i pobožna. Budući da smo u kući bile tri snahe, i kuća se napunila djece. Čak šesnaestero! Danas ih toliko nemaju ni cijela sela, pa se škole zatvaraju zbog pomanjkanja učenika. Ali kako god nas puno bilo, svekrva bi nas u sumrak prizvala u kuću na molitvu »Pozdravljenja«. Danas, međutim, mame zovu djecu samo kad na televiziji budu nekakve crtanije, a nikada na molitvu!

Zajedničku večernju molitvu održavali smo i kasnije nakon svekrvine smrti, premda nas je u kući bilo jako puno: pred početak rata 1941. bilo nas je 21 član! Sva su djeca još danas živa iako su se razišla po dalekom svijetu.

Ja sam imala petero djece, i dva su mi sina u Kanadi. Kad sam ih posjetila bilo mi je kod njih jako lijepo. Kojekuda su me vozili da se nagledam što više svijeta. Pri razgledavanju jednog groblja mene obliše suze. 'Majko, zašto plačeš, pita me sin? Što ti je?' Dugo mu zbog jecanja nisam mogla odgovoriti, a on me stalno ispitivao. Napokon sam mu rekla: 'Sinko, došlo mi je na pamet kadi budete vi, draga djeco, zakopani, a kadi budem ja daleko od vas!' A on me poljubio pa mi kaže: 'Majko, kadi god budemo da budemo zakopani, sva je zemlja Božja! Majko, trudit ćemo se da budemo dobri pa ćemo se opet susresti u nebu kod dragoga Boga.'

Nešto me je potreslo kad sam to čula. Kako me je lijepo svjetovalo moje dijete. To je moju žalost preokrenulo u radost! Ja sam rođena 1914. Imam dvanaestero unučadi i četvero praunučadi, i svi su dobro.

Barbara VRANIĆ

Isus je krotka i ponizna srca

U zlatnoj krunici i Litanijama Srca Isusova navikli smo moliti: »Isuse, blaga i ponizna Srca!« (Mt 11,29) Naši novi prijevodi (Duda g. 1973. i Rupčić g. 1983) imaju ovdje izraz »krotak«. Nisu to učinili zato da im prijevod bude drugačiji, nego zato što grčka riječ »prays« koja je ovdje upotrijebljena u biblijskom kontekstu više označava krotkost nego blagost. Pogledajmo cijeli kontekst ove Isusove izreke.

ISUS JE ZADOVOLJAN SVOJIM ZVANJEM

Odlomak (Mt 11,25-27) počinje neodređenim vremenskim podatkom: »U ono vrijeme reče Isus«. Kod Luke ova izreka stoji neposredno nakon povratka Sedamdesetdvojice s propovjedničke misije u Galileji. Oni se raduju što im se pokoravaju i zli duši, a Isus ih poziva na veću radost: što su im imena upisana na nebesima. »U taj isti čas uskliknu Isus u Duhu Svetom: 'Slavim te, Oče, Gospodaru neba i zemlje što si ovo sakrio od mudrih i umnih, a objavio malenima'«. (Lk 10,21) Na poodmaklom stupnju svoga mesijanskog djelovanja Isus vidi da za Njim sve više idu galilejski seljaci, ribari, trgovci i carinici, dok u Jeruzalemu nije imao uspjeha i nije puno računao na eventualne simpatizere iz jeruzalemskih krugova. Službeni teolozi i učitelji vjere u ono doba borili su se za što uglednije učenike i sljedbenike, a Isus, naprotiv, osjećao se poslanim izgubljenim ovcama doma Izraelova, malenim i zabačenim sunarodnjacima. Oni su u njemu prepoznali Božjeg poslanika koji svojim postupcima i riječima pokazuje da se Bog veseli obraćenju grešnikâ i svima nudi spasenje.

Prema Lukinu izvještaju Isus uskliknu u Duhu Svetom. On se u svom djelovanju nadahnjuje poticajima Duha. Duh mu sada objavljuje da dobro obavlja svoje mesijansko zvanje i da se treba radovati što Ga slijede neznatni i neškolovani. Slaviti Oca kao Gospodara neba i zemlje znači vidjeti u događajima oko sebe Božju prisutnost i Božju brigu. Kad kaže da je Otac »ovo sakrio od mudrih i umnih a objavio malenima«, Isus ističe povijesnu okolnost da su sami Apostoli ljudi iz puka i da su Njegovi prvi sljedbenici Galilejci koje je službeni Jeruzalem potcjenjivao. »Mudri i umni« su umišljeni poznavaoci Zakona koji misle da sve znaju i da im Galilejac nema što ponuditi. »Maleni« su, naprotiv, odrasli Galilejci koji priznaju svoju vjersku neukost. Oni nisu nikakvi umišljeni sveci, pa su spremni na obraćenje i prihvaćaju objavu koju Isus donosi.

Redak 27. sadrži izreku koja je na liniji Ivanova evanđelja: »Nitko ne pozna Sina doli Otac, niti tko pozna Oca doli Sin i onaj kome Sin hoće objaviti«. Biblijski »poznavati« znači nekoga intimno iskusiti, biti s njim intimno suživljen, biti mu ravan, s njime prijateljevati. Jedini Otac zna tko je Sin i on je u srcima Galilejskih zemljoradnika i ribara po Duhu probudio vjeru u Isusa. S druge strane, jedini Isus iznosi pravu objavu, jer propovijeda ono što doživljava iz intimnog zajedništva s Ocem. Isus koji na jedincat način poznaje Boga jedini Ga može ljudima ispravno očitovati. Zadovoljan je što upravo zapuštenim Galilejcima može objavljivati Oca i što ga galilejski sunarodnjaci priznaju za Mesiju.

U Matejevu evanđelju »maleni« su svi Isusovi sljedbenici, jer su pozvani na priznavanje svoje grešnosti i ponizno vladanje dostojno krsnog pridruženja Isusu.

BIBLIJSKI POJAM KROTKOSTI

Nadalje Isus uči da budemo krotka i ponizna srca jer ćemo tako postići pokoj svojim dušama (11,28-30).

U prvom blaženstvu Isus je proglasio sretnima siromahe duhom, jer je njihovo kraljevstvo nebesko. U trećem govori: »Blago krotkima, jer će oni baštiniti zemlju!« Prvi takav blaženik koji je siromah duhom i krotak bio je sam Isus. Na tu krotkost i siromaštvo duhom pozvao je sve svoje vjernike.

Siromah duhom je vjernik koji se u svim životnim uspjesima i nevoljama oslanja na Boga. Kad kaže da će krotki baštiniti zemlju, Isus podsjeća na starozavjetnu pustinjsku generaciju Izraelaca

koja je morala s vjerom i nadom putovati u zemlju obećanja.

Psalam (37,11) kaže da će »zemlju posjedovati krotki, obilje mira oni će uživati«. Drugdje psalmista obećaje mirno posjedovanje zemlje onima koji se boje Boga (Ps 25,12-14).

Biti krotak u Svetom pismu znači strpljivo ići prema cilju koji Bog pokazuje i vjerovati u postignuće cilja. Takav krotki je sam Isus koji na ovu krotkost zove sve svoje sljedbenike.

Ovu izjavu o sebi stavlja nakon poziva svima koji su umorni i opterećeni te opravdava svoj poziv: »Jaram je moj sladak i breme je moje lako!« On je pri tome imao na umu preko 600 zapovijedi i zabrana koje su naučavali farizeji kao uvjet da bi netko uopće mogao biti pobožan član naroda Božjega. Nepismeni i neobrazovani ljudi nisu imali nikakvu šansu da nauče sve te propise i zato su, prema procjeni ondašnjih službenih teologa, spadali u »grešan stalež«. Ti su se ljudi osjećali izmoreni od trke za vjerskom poukom i ogorčeni od spoznaje da nikada ne mogu sve naučiti i vršiti.

U pojam izmorenosti spada i breme ljudskih nevolja. Palestina Isusova vremena bila je mala zemlja pod rimskim vrhovništvom, često pogađana invazijama stranih armija, suša, bolesti i potresa. Ljudi su u vjeri tražili snagu da izdrže u životu, a oni koji su im mogli i morali produbiti vjernički pogled na život, to su im samo otežavali. Zato Isus zove k sebi sve umorne i opterećene.

Isus nije neki popustljivi učitelj koji bi brisao zapovijedi Božje i tako olakšavao put, nego je ljubav prema Bogu i bližnjemu proglasio vrhunskom zapovijedu koju mogu naučiti i vršiti svi ljudi. Sve druge odredbe teku iz ovih dviju i njima su podložne.

Srce je u Svetom Pismu čovjekovo unutrašnje »ja«, središte njegova razmišljanja i planiranja. Srce je i glas savjesti, jer ono vjernika prekorava ili sokoli. Biblijski vjernik vjeruje srcem. Imajući na umu ovo starozavjetno poimanje srca, Isus sebe predstavlja kao krotka i ponizna srca. Nitko Mu toga časa nije mogao predbaciti da glumi krotkost i poniznost. Nitko Ga nije mogao optužiti za tajne grijehe i umišljene nastupe. Nitko Mu nije mogao pedbaciti da sam ne vrši ono što druge uči. Kod rabina Isusova vremena govorilo se o uzimanju jarma kraljevstva Božjeg, Zakona i zapovijedi Božjih. Uzeti Isusov jaram znači prije svega pristati uz Njega, slijediti Ga, služiti Mu.

Kad Isus obećaje da će tako postići »spokoj dušama svojim«, On pojam duše uzima u smislu »osobe«. Taj mir nije stanje bez poteškoća i problema na zemlji nego nutarnja radost prijanjanja uz Boga po Isusu.

Isus krotak i ponizan srcem svim je svojim bićem podložan Bogu, sve svoje probleme i planove podlaže volji Božjoj i vjeruje u ostvarenje Božjeg plana sa sobom i svijetom. Na to zove sve svoje sljedbenike.

Mato ZOVKIĆ

Tješitelj žalosnih i sabiratelj raspršenih

Piše: Mato ZOVKIĆ

Sedmo i posljednje »znamenje« u Ivanovu evanđelju je uskrišenje Lazara u Betaniji. (11,1-54) Ono po sastavu podsjeća na događaj u Kani: kao što je Isusova Majka u Kani donijela Isusu vijest o pomanjkanju vina i time molila pomoć, tako ovdje sestre Lazarove poručuju da im je brat bolestan i ujedno mole pomoć. Kao što je u Kani Isus na prvi pogled odbio a zatim uslišao molbu, tako i u Betaniji. U Kani je razgovor s Marijom te razgovor Marije sa slugama duži od samog prikaza čuda. Tako i ovdje: nakon uvoda (1-16) slijedi dugačak razgovor Isusa s ožalošćenim sestrama (17-41), a samo čudo prikazano je u dvije rečenice (43-44). Kao što je po događaju u Kani Isus očitovao svoju slavu učenicima na početku mesijanskog djelovanja, tako ovdje po Isusovu postupku prema mrtvom prijatelju Lazaru biva proslavljen Bog. Čudo u Kani naglašava prvim učenicima Isusov identitet, a čudo u Betaniji Isusove protivnike učvršćuje u uvjerenju da je Isus zbog svojeg nadiskustvenog vrhunaravnog identiteta opasan i treba ga ušutkati.

PRIJATELJ MARTINE OBITELJI

O blagdanu posvete hrama, koji se slavio u prosincu, Židovi su ponovo pokušali Isusa kamenovati a nešto kasnije barem uhapsiti. Stoga se on povukao u Pereju, na područje gdje je Ivan prije krštavao, i nastavio svoje djelovanje. Tu ga je zatekla poruka Lazarovih sestara o bratovoj teškoj bolesti. (11,1-16) Iz cijelog izvještaja izlazi da je Marta bila gospodarica kuće, ali je Marija kasnije bila poznatija u kršćanskim krugovima. Zato ju je evanđelista načinio jednako važnom kao i stariju sestru. U 2. retku napominje se da je Marija »pomazala Gospodina pomašću i otrla mu noge svojom kosom«, o čemu pisac kasnije izvještava slažući se sa spisima ostalih evanđelista (12,1-10; Mk 14,3-9).

Iz Lukina evanđelja znamo da je Marta primila Isusa u svoju kuću, da se požrtvovno, ali i pomalo nervozno, brinula oko hrane i dvorenja gostiju a Marija je sjedila »do nogu Gospodinovih« i »gutala« njegovu pouku. Očito je da su Lazar i Marija bili mlađi članovi obitelji. Moguće je Marta bila udovica kod koje su živjeli brat i setra. Na Istoku u Isusovo vrijeme goste poziva i prima muž, odnosno glava kuće. Ivan u 11,32 kaže da se Marija bacila k Isusovim nogama. Očito da Luka i Ivan govore o istim sestrama, s tom razlikom što Luka ne spominje Lazara.

Betanija je bila 3 km jugoistočno od Jeruzalema, na putu koji je vodio u Jerihon. Sestre poručuju: »Gospodine, evo, onaj koga ljubiš, bolestan je«. U 5. retku Ivan naglašava da Isus »ljubljaše Martu i njezinu sestru i La-

zara«. Kasnije Isus sam govori učenicima: »Lazar, **naš prijatelj** spava, no idem da ga probudim«. Kad se Isus »sav potrese« i zaplače nad grobom Lazarovim, prisutni komentiraju: »Gle, kako ga je ljubio!«

Martina je kuća bila Isusu, koji je često dolazio u Jeruzalem s Dvanaestoricom, ugodan prijateljski kutak gdje nikada nije smetao. Osjećao se u njoj poštivan i poštivao je njezine ukućane. Bio je prijatelj koji je Marti dovodio u goste četu svojih gladnih pratilaca, ali je Marta uvidjela da On njezinoj kući puno daje, te se osjećala počašćena njegovom prisutnošću. Marta je slutila svu dubinu mudračeve izreke: »Pravi je prijatelj balzam života, nalazi ga onaj tko se Gospodina boji. Tko se Gospodina boji, nalazi prave prijatelje, jer kakav je čovjek, takav mu je i prijatelj« (Sir 6,16-17). Isus je ljudsku vrednotu prijateljstva prihvaćao i posvetio. Prijatelje je sam trebao i drugima je znao biti vjeran prijatelj. U Betaniji se On osjetuje kao prijatelj **cijele obitelji** koji od svih nešto prima, ali svima nešto i nudi.

Kad je primio vijest o teškoj bolesti prijatelja Lazara, očekivali bismo da će se požuriti k njemu, ali Isus ne žuri u Betaniju. Tek trećeg dana on poziva Dvanaestoricu na put u Judeju. Odgoda je izraz vlastite inicijative, kao i naoko grubi odgovor Majci u Kani. Isus postupa drugačije nego što ponekad očekuju i najdobrohotniji prijatelji.

Kao vjernici moramo dopustiti da smije biti drugačiji nego što očekujemo. Apostoli ga upozoravaju da povratkom u Judeju ponovno srlja u životnu opasost. On odgovara da dan ima 12 radnih sati. On će ispuniti svaki trenutak svoje misije, bez obzira što planiraju njegovi protivnici.

Simpatična je Tomina spremnost da umre zajedno s Učiteljem koji ide u smrtnu opasnost uvjeren da mu je dužnost utješiti na jedincat način Lazarove sestre. Prije uskrsne vjere Toma prolazi kroz očajničku odanost Isusu. Ustrašen je za Učiteljevu sudbinu, ali i za svoju i svojih drugova. On zna da strah nije moralna mana. Svjestan je svega što se može dogoditi, ali ostaje do kraja vjeran Učitelju, ne dopuštajući da mu crne slutnje spriječe izvršavanje onoga što u savjesti osjeća kao obvezu.

POTRESEN LJUDSKOM SMRĆU, ISUS OŽIVLJUJE LAZARA

Prema nekadašnjem pučkom vjerovanju Židova, duh se pokojnikov zadržavao tri dana kod groba a onda je neopozivo nastupila vladavina smrti. U ta tri dana rođaci i prijatelji suosjećali su intenzivno s ožalošćenom obitelji, koja je primala izraze suosjećanja u kući žalosti, sjedeći na prostirkama. Tako su se i oko dviju sestara skupili mnogi Židovi.

Marti je kao domaćici prvoj javljeno da je Isus stigao i ona mu je izašla u susret. Ona smatra da je Isus mogao svojom proročkom prisutnošću spriječiti smrt njezina brata. Isus joj se nato predstavlja kao uskrsnuće i život. Tko živi s vjerom u Njega, živjet će i nakon tjelesne smrti. Marta izriče vjeru u Njega kao Mesiju, ali još ne uviđa da on sada daruje život koji traje vječno.

Kad se Marija digla da pođe susret Gospodinu, okupljeni prijatelji su pomislili da hoće na grob. Za plakanje Marije i ostalih prisutnih Ivan upotrebljava grčki glagol »klaiô« koji se primjenjuje na glasno naricanje za pokojnikom. Za Isusovu potresenost (r. 33. i 38.) upotrebljava glagol »embrimaomai« koji drugdje u evanđeljima znači »prijetiti, otresati se na nekoga«, a zapravo uključuje glasno negodovanje. Isusovo plakanje nad mrtvim prijateljem izraženo je glagolom »dakryo« koji znači »briznuti u plač, proliti suze«. Isus negoduje nad vlašću smrti i Sotone. On plače nad prijateljem ali Njegove suze nisu glasno naricanje nad pokojnikom, jer zna da Ga Otac svagda usliša. Isusova potresenost i suze pokazuju da On objavljuje Boga koji ima osjećaja za ljude. Za razliku od ondašnjeg grčkog poimanja o bogovima koji su apatični, bezosjećajni, Isus objavljuje Boga koji mari za ljude te uzima k srcu sve ljudske nevolje i tjeskobe.

Martino upozorenje da pokojnikovo tijelo zaudara jer je već četvrti dan od ukopa, pokazuje s jedne strane poštovanje prema pokojniku a s druge židovske pogrebne običaje. Židovi su zbog vrućine već na dan smrti ukopavali svoje pokojnike izlivši na njihovo tijelo mirisava ulja i pomasti, ali ih nisu balzamirali. Četvrti dan od ukopa nastupilo je raspadanje a Marta ne želi da okupljeni prijatelji dožive neugodan trenutak te time pridonesu umanjenju poštovanja prema pokojniku.

Isusova molitva pred uskrisenje Lazara odraz je Njegove svijesti da uvijek čini volju Očevu pa zato i moli ispunjenje Očeve volje. Kad kaže: »Znao sam da me svagda uslišavaš«, izriče pouzdanje koje je utemeljeno na traženju i provođenju volje Očeve. Glasnim zahvaljivanjem Ocu za uslišanje On kod prisutnih budi svijest da nije samo čovjek-čudotvorac, nego opunomoćeni poslanik Oca koji je punina života i zato darovatelj života.

Bez ikakvih čarobnjačkih kretnji, na Isusov snažni zov, Lazar izlazi iz groba umotan u platno u kojem je bio sahranjen. Isus naređuje da ga odriješe i pomognu mu da se opet uključi u obiteljski život te i dalje ostane radost i potpora svojih sestara.

OŽIVLJAVATELJ MRTVIH POSTAJE SABIRATELJ RASPRŠENIH

U prikazu čuda izostavljeno je divljenje prisutnih. Oni ne govore ništa, ali se događaj brzo pročuo u Jeruzalemu (11,45-54). U r. 45. opet je Marija stavljena u prvi plan, iako su gosti dolazili Marti više nego njoj. Saznavši za događaj koji nisu mogli poreći, vjerski starješine u Jeruzalemu zakažu izvanredni sastanak Vijeća da odluče što s Isusom koji postaje sve popularniji.

U r. 48. »ovo mjesto« je hram i grad Jeruzalem u kojem su oni vršili ograničenu autonomnu vlast u ime Rimljana. Budu li šutke prelazili preko Galilejčeva pokreta, ljudi će ga oduševljeno proglasiti Mesijom, dići bunu protiv Rimljana i propast će njihova vlast nad hramom i gradom. To se događa u vrijeme fanatiziranih pokretača buna koji su se dali proglasiti mesijom da bi povukli što veći broj sljedbenika. Farizeji su znali za nacionalistički san svakoga Židova njihova vremena o Mesiji koji će istjerati strance i vratiti nekadašnju moć židovskoj državi. Znajući da nikakvi ustanci ne mogu pobijediti rimske carske orlove, Kajfa predviđa istrebljenje naroda u slučaju masovnog mesijanskog pokreta.

»One godine« u r. 49. ne znači da se svake godine mijenjao svećenik, nego da je Kajfa tu službu vršio one milosne godine kad je umro Gospodin Isus. U Kajfinu savjetu: »Bolje je da jedan čovjek umre za narod« Ivan vidi proročanstvo koje dobiva važnost iz čijenice da ga je izrekao veliki svećenik, bez obzira na njegovu nakanu i osobni moral. Ivan time dijeli uvjerenje Židova svoga vremena da veliki svećenik ima dar proricanja u važnim pitanjima vjere. Isus, jer je Lazaru vratio život i time probudio vjeru mnogih Židova, ima umrijeti za narod, tj. na korist i spasenje naroda.

Naš prijevod u r. 52. ima »da raspršene sinove Božje sabere u jedno«. Grčki izraz **tekna** znači zapravo **djecu** Božju — muškarce i žene, djecu i odrasle. Za razliku od »naroda«, gdje se misli na starozavjetni narod Božji, »djeca Božja« su kršteni pogani, vjernici koji se sabiru u Isusovu zajednicu nakon Uskrsa. Kad Ivan to piše, on zahvalno doživljava pozitivne plodove Isusove smrti. Židovi su mislili da će ga ušutkati i iz srca ljudi izbrisati spomen na njega, a on i dalje djeluje po svojoj Crkvi koju sačinjavaju obraćeni Židovi i pogani te privlači vjernike k sebi. Krist, proslavljen po smrti i uskrsnuću, okuplja Crkvu kroz sva vremena i čini je jednom.

Nakon uskrišenja Lazara, povlači se Isus u Efrajim, grad koji je ležao na rubu Judejske pustinje kojih 20 km sjeveroistočno od Jeruzalema. Tu je mogao u miru nastaviti svoje poslanje do Pashe o kojoj će nastupiti »Njegov čas«.

DOĐI, SPASITELJU!

Dođi, božanski Spasitelju,
spasi nas od naše nesreće!
Dođi, Izvore života, dođi . . .

Dođi, požuri,
spasi ljude od smrti!
Dođi u pomoć i ne kasni!
Vidiš kako nam suze teku!

Veliki Bože,
ako nam oprostiš,
prestat ćemo vapiti
i u pomoć zvati.

Ublaži svoju srdžbu,
molimo Te
i jecamo na koljenima.
Isuse, samo se u Te uzdamo!
Sav je pakao ustao
da nas strovali u rat;
Dođi nam u pomoć, dođi . . .

Poslušaj naše vapaje,
vrati nam što izgubismo!
Pogledaj kako nam suze teku!

Veliki Bože,
ako nam oprostiš,
prestat ćemo vapiti, dođi,
klicat ćemo vječno slava!

Abbé Pellegrin
Preveo: **Srećko Bošnjak**

Nakana Apostolata molitve

ZA TRAJAN MIR NA BLISKOM ISTOKU

Pravo naroda na mir

Bliski Istok je danas jedno od najnemirnijih područja svijeta. Dosta se samo sjetiti ratova između Izraela i Arapa te građanskog rata u Libanonu, gdje se ni danas situacija nije posve smirila. Molimo za trajan mir na tome području, a do njega može doći samo ako umjesto oružja, sile, interesa jačih na račun slabijih, bude zavladala pravda. Svaki narod na tom području, kao uostalom i na svim stranama svijeta, ima pravo na slobodan život, na svoju državu, na način vladavine koji će u posve slobodnim izborima sam izabrati. Ako se ta jasna načela ne poštuju, onda ne može biti ni pravog ni trajnog mira, a još manje zadovoljstva. Može biti samo mir diktature, vojske, tajne policije, zatvora i logora, a taj se mir zove »mir groba«.

Nismo pozvani da o situaciji na Bliskom istoku dademo točan izvještaj, da je politički ocijenimo. Nama to nije moguće. Pozvani smo naprotiv na molitvu, da ondje što prije dođe do pravednog i trajnog mira, do slobode za sve da se nitko ne osjeća zapostavljen ni zlorabljen ni zbog svoje narodnosti niti zbog svoje vjere, nego da se svatko u slobodi može moliti Bogu po svom uvjerenju i savjesti bez straha da će ga drugi gledati prijekim okom ili čak na njega dignuti oružje.

Sveti oci, na pr. sv. Atanazije, držahu da zli dusi bacaju ljudski duh u more tame i nemira. Isti sv. Atanazije u slavnom životopisu sv. Antuna pustinjaka, koji sada imamo i na hrvatskom jeziku, piše, »da suprotno od zloduhâ anđeli djeluju blago i smirujuće«.

Sv. Grgur Nisenski o istoj temi piše ovako: »Gospodin onima koji su ga dostojni po svojim anđelima pribavlja život i mir.«

A sv. Bazilije Veliki ovako potiče na molitvu: »Molimo Boga, prijatelja čovjekova, da mu dadne kao pratioca Anđela mira da ga pomaže«.

Molimo i mi Gospodina da na Bliski istok pošalje mnogo anđela, koji će onim ljudima, ispaćenima ratom, pomoći da se smire.

Nakana naših biskupa: DA NAS KRISTOVA LJUBAV POTIČE U SVIM ZVANJIMA NA SLUŽENJE BLIŽNJEMU, OSOBITO NAJBLIŽIMA, U PONIZNOSTI, POŽRTVOVNOSTI I ODRICANJU, ČUVAJUĆI MIR I JEDINSTVO SRDACA.

Moleći na ove nakane, ne zaboravimo da se nalazimo u mjesecu Srca Isusova. Neka nas ljubav Srca Isusa Krista, »koji nije došao da Mu služe, nego da On služi i da dade svoj život kao otkup mjesto svih!« (Mt 20,28)

To Isusovo Srce bilo je krotko i ponizno, zato je i bilo tako sposobno za služenje. To Srce je propovijedalo mir i jedinstvo. Obucimo se, dakle, u kreposti Srca Isusova pa ćemo biti sposobni da po njegovu primjeru u ljubavi služimo svojim bližnjima stvarajući tako novu kvalitetu života u kojem će mjesto mržnje i razdora vladati ljubav i mir, umjesto oholosti i sebičnosti poniznost, odricanje i požrtvovnost. Vrijeme je da mi kršćani jedanput već započnemo živjeti prema Evanđelju Isusa Krista da živimo kreposno kako nas uči Evanđelje. Neke od tih kreposti nabrojene su u ovoj nakani naše Biskupske konferencije.

Josip ANTOLOVIĆ

Dok nam živo srce bije

Piše: prof. Radovan GRGEC

Dok nam srce kuca u grudima, trebalo bi da kuca za nekoga ili za nešto što može uljepšati, usavršiti i ispuniti život. Oduševljenje i polet srca mjera je naše mladosti i hrabrosti, ali i mjera naše zrelosti i spremnosti za velike i konačne odluke.

Ako želimo ostati mladi bez obzira na godine starosti, valja, kako nedavno rekosmo, »uhvatiti ritam«, tj. uskladiti kucanje vlastitog srca s kucanjem Srca koje ne prestaje za nas kucati. To je Srce Onoga što se daje onima koji se daju za drugoga, kazao je J. Rodhain. Koliki su dali svoje srce i svoj život za drugoga, ne štedeći se! Samo takvi mogli su postići puninu života jer zrno donosi plod ako umre. Ono za što se srcem gorjelo i izgaralo ostaje trajno i vječno.

Ako se čovjek odreče svoje sebičnosti i stavi na raspolaganje drugome, Duh Božji stvara u njemu čisto i novo srce na sliku i priliku Božjega Srca. Čovjek plemenita i velikodušna srca kao i čovjek skršena i skrušena srca blizak je Onomu koji je »krotak i ponizan srcem«, čije je Srce bilo za nas probodeno.

Mnogo se govori i piše o simbolici i metaforici srca u raznim kulturama i civilizacijama. Bilo kako bilo, za nas, danas, plamen srca simbol je ljubavi koja je, prema riječima E. Fromma, jedini pravi odgovor na pitanja ljudske egzistencije. To je Ljubav koja »pokreće sunce i zvijezde«, »vrhovni zakon svemira«. Ona je srž i središte božanskoga i ljudskoga života, njegovo ognjište i žarište, sjecište i stjecište. Po njoj čovjek nadživljuje sebe, osjećajući da je rođen za više stvari, obilježen znakom smrti ali i besmrtnosti.

Srce Isusovo, kojemu je posvećen ovaj mjesec, ljudsko je srce sjedinjeno s božanskom voljom u savršenoj organskoj cjelini i jedinstvu. Obraćamo mu se svi mi koji smo skrušena ili skršena srca da bismo u njemu našli mir i pomirenje, utočište, utjehu i jakost.

Upravljajući svoje poglede i srca prema liku i Srcu Spasiteljevu, osjećamo da ćemo ga naći u braći ljudima, a naročito onima kojima je najpotrebnije milosrđe i pomoć. Znamo da nam srce, kucajući u tom ritmu, ne kuca zaludu i da se »misli Srca njegova« ostvaruju u našoj vjeri, nadi i ljubavi.

Te se misli ostvaruju i u našim bolima i u našim radostima, i kad stenjemo poput Joba pod teretom udesa i kad kličemo hvalu slavi i mudrosti Božjoj. Stoga svoje brige i nevolje, svoje povjerenje i nadanje stavljamo u to vjerno Srce koje grije naš planet i danas u stanju njegova ohlađivanja, kucajući bez prestanka i zovući nas po imenu kao majka koja ne može zaboraviti svoje djece.

Mi vjernici nadamo se da se svakim danom i časom približujemo susretu najviše vrste, susretu s Božjim Srcem. Dok nam živo srce bije, spremamo se na najodsudniji i najvažniji čas života, na čas smrti. Taj čas konačne odluke o kojoj ovisi čitava naša vječnost redovito je, bar u očima Božjim, logična posljedica prethodnoga života.

Dokle god kuca, sprema se naše srce za taj čas, za susret najviše vrste, za susret dvaju srdaca.

Dođite k meni svi!

»Dođite k meni svi!« To su riječi našeg Spasitelja, riječi koje su naišle na odjek kod tolikih srdaca. Te sam riječi najljepše i najosjećajnije doživljavao u doba najranije mladosti, u dragom rodnom kraju ravne Slavonije.

Naše selo bijaše prilično udaljeno od župske crkve u Valpovu. Gotovo sat hoda! Pa ipak nas ta udaljenost nije ni najmanje priječila da se odazivamo zovu našeg Spasitelja, prisutnog u svetohraništu župske crkve Bezgrešnog Začeća. Hrlili smo onamo svake nedjelje, svakog »svečarca« — mali blagdan u tjednu, svake svetkovine. Hrlili smo da s Isusom dijelimo radost Božića, slavlje Uskrsa, zanos Duhova, ali i ozbiljnost Korizme i žalost Velikog petka, kao i tihu čežnju Adventa. Posebno je raspoloženje vladalo za Sviju Svetih, kad smo se sjećali svojih pokojnika. Hrlili smo Presvetom Isusovu Srcu na prve petke obavljajući veliku devetnicu spasa; hrlili smo k Njemu na velike svetkovine Njegove Majke, Bezgrešno Začeće i Veliku Gospu; hrlili smo rado i često, uvijek u posebnom raspoloženju što je otklanjalo svaku dosadu, odisalo pravom radošću u srcu.

U crkvi kod Isusa bili smo uvijek raspjevani, a ne samo za Božić, jer smo svoje nabujale osjećaje uvijek prelijevali u one pučke, starinske pjesme, koje su se pjevale slatko kao što se slatko pije dobro staro vino. Svako je doba crkvene godine bilo raspjevano prikladnim prigodnim pjesmama: adventskim punim čežje, božićnim i uskrsnim punim radosti, korizmenim prožetim žalošću, marijanskim nježnim i doživljajnim. Isus nas je zvao k sebi, a mi smo Mu dolazili s vjerom u srcu, pjesmom na usnama, izričući tako da smo Njegovi, da Njemu pripadamo, da smo s Njim povezani neraskidivim vezama naše vjere, i iskrene pobožnosti.

Još se dobro sjećam jedne naše bistrinačke bake, koja je bila u Valpovu na procesiji. U toj se procesiji nosio veliki kip Srca Isusova, što je redovito stajao na vidnome mjestu naše župske crkve. Spomenuta je baka, sjedeći tog nedjeljnog poslijepodneva na idiličnoj klupi pred kućom na sokaku, svom društvu kao u nekom zanosu ovako prozborila: »Kako ne bih išla u Valpovo, ono drago Srce Isusovo s raširenim rukama, tako mi je milo!« I ona je čula i osjećala zov »Dođite k meni svi!« te mu se puna sreće i radosti odazivala. Isus prisutan u misnoj žrtvi, Isus u tajnama svoga života, smrti i uskrsnuća, neprestano nas je zvao, a mi smo Mu s radošću hrlili, uvijek sretni, nikad razočarani, uvijek obogaćeni, nikad osiromašeni.

Posjećujući u starijim godinama svoje rodno selo, posjećivao sam i seosko groblje, gdje počivaju mnoge osobe, koje za života bijahu najrevniji »misari« — sudionici mise u dalekoj nam župskoj crkvi. Križevi i nadgrobni spomenici tih osoba kao da šapću: »Išli smo k Isusu, odazivali se Njegovu pozivu.« Obilazeći te grobove pred mojim je duhom oživljavala povorka »misara«, prava procesija, koja se svake nedjelje u svečanom i dobrom raspoloženju vraćala s velike mise u Valpovu. Vjerujem, da je ta procesija pred Isusom u nebu i danas živa, jer Onaj koji ih je za života pozivao i oko sebe okupljao, sada je njihova sva nepomućena sreća. Svi su oni našli vječni mir na Isusovu Srcu, koje su za života ljubili i štovali, od kojeg su obavljajući veliku devetnicu spasa zadobili spasenje. »Dođite k meni svi!« Oni su za života dolazili, a sada su u slavi vječno s njime.

Josip ANTOLOVIĆ

Sveci i Crkva danas

Piše: Rudolf BRAJČIĆ

Svetac je čovjek koji živi duboko s Crkvom proživljavajući njezine radosti i nade, tjeskobe i žalosti. Nema ništa istinski crkvenog a da ne bi našlo odjeka u njegovu srcu. Kršćansku zajednicu sačinjavaju ljudi, koje u Kristu sjedinjene vodi Duh Sveti na njihovu hodu prema Očevu kraljevstvu. U tom jedinstvu sveci žive, mole, djeluju i rade, podnose žrtve, napore i križeve za Crkvu. U tom jedinstvu Duha Svetoga služe njezinim potrebama, pridonose njezinu pastoralnom radu, stavljaju joj na raspolaganje svoje talente i svoje snage. To ne čine kao ubačeni ili izvana pridodani, nego kao oni koji su Crkvi iznutra prisutni, u nju ugrađeni, koji s njom osjećaju i s njom su do kraja suživljeni.

SVECI NE ČINE CRKVU NEGO CRKVA SVECE

Intimno suživljeni s Crkvom sveci su najodličniji članovi Crkve. U njima, koji su slobodni od grijeha i slobodni za uvođenje Božjega kraljevstva u svijet, Kristovo otkupljenje je najvidljivije i najopipljivije. Oni predstavljaju bogatstvo Crkve i Crkva bi bez njih bila siromašna, neugledna i neuvjerljiva u svojem naviještanju.

Ipak, nisu sveci oni koji čine Crkvu, nego je Crkva ona koja čini svece. Oni se odgajaju u njezinu krilu, od nje primaju sve milosti za svoje posvećenje, oni su plod njezina pastoralnog djelovanja. Sveci se pojavljuju i odlaze iz vidljive Crkve, dok ona ostaje vidljivo prisutna svim pokoljenjima. Ona svece nadilazi. I sveci su pozvani da se orijentiraju prema Crkvi a ne Crkva prema njima.

CRKVA JE DANAS MJESTO ISKUSTVA ZAJEDNIŠTVA S BOGOM

Ako na putu k svome posvećenju želimo navedeno primijeniti na sebe kao što bi i trebalo, onda se moramo pitati, što je Crkva danas za nas, kakvo nam iskustvo o sebi pruža i na što nas upućuje?

Ona nam danas prije svega pruža iskustvo zajedništva s Bogom. Prema nauci Koncila otajstvo (misterij) ne znači samo istinu koja nije pristupačna našem razumu, nego više plan Očeva spasenja u Isusu Kristu, očitovan u vidljivim znakovima svim ljudima. Zato živjeti u otajstvu Crkve znači sresti se s konkretnom Isusovom osobom i po Kristu i u Kristu doživljavati Oca, upoznati i uzljubiti njegovu odluku o spasenju. Doživljavati Crkvu kao otajstvo znači sticati iskustvo zajedništva s Bogom. Kruženje ljubavi među Ocem, Sinom i Duhom Svetim koji oživljuje Crkvu kao božansku stvarnost i svakom članu Crkve daje vrhunaravan život — to je Crkva za nas danas.

CRKVA JE DANAS MJESTO ISKUSTVA BRATSKOG ZAJEDNIŠTVA

Crkva nas danas usmjeruje prema bratskom zajedništvu. Ne smijemo previdjeti riječi Koncila koji nam govori: »Bog je htio posvetiti i spasiti ljude ne pojedinačno, bez ikakve veze između njih, nego je htio od njih učiniti na-

rod koji bi ga uistinu priznavao i vjerno mu služio« (LG 9). Nećemo, dakle, to zajedništvo doživljavati samo u malim grupama, odjeljujući se od mase vjernika. Crkva nije elita prosvijetljenih reformatora nego je jedinstven narod koji po krštenju i Euharistiji uzglobljen u hijerarhijsko služenje putuje u puninu Božjega kraljevstva. To iskustvo jedinstva ne skriva stvarne raznolikosti, ne guši pošto-poto opravdane razlike u shvaćanju, u mentalitetu, u ponašanju. Pravo jedinstvo iskustva traži ono što nas sjedinjuje i to ističe, a ne ono što nas dijeli.

CRKVA JE DANAS ISKUSTVO VEZE SA SVIJETOM

Svijet je velika pozornica čovječanstva na kojoj se redaju njegovi pothvati, porazi i pobjede. Sazdala ga je i uzdržava ga Stvoriteljeva ljubav. Svijet je, doduše, dospio u ropstvo grijeha, ali ga je raspeti i uskrsli Krist, slomivši moć Zloga, oslobodio i pomalo ga preobražava da dođe do svoje potpunosti. U naše doba, zadivljeno vlastitom moći, to se čovječanstvo ipak pita o smislu svojih pojedinačnih i kolektivnih napora, o posljednjoj svrsi ljudi i stvari oko njih. Iskazujući ljubav prema cijeloj ljudskoj zajednici kojoj pripada, Crkva ulazi s njom u razgovor o tim pitanjima; donosi svjetlo iz Evanđelja i ljudskom rodu pruža one spasonosne sile koje joj je božanski Utemeljitelj dao. Radi se o tome da Crkva pripomogne spasenju ljudske osobe i boljoj izgradnji ljudskog društva. Čovjek kao nešto jedinstveno i cjelovito, s tijelom i dušom, srcem i sviješću, razumom i voljom središtem je misli, brige, nastojanja i rada Crkve. (GS 2-3) Eto polja i zadatka za koji se treba zauzeti da bismo disali zdravim zrakom koji vodi k posvećenju.

CRKVA JE DANAS ISKUSTVO MISIONARSKOG DUHA

Danas valja nadići skandal mjesnih duhovnih probitaka, nadići politiku malog stada zatvorena u sebe i zabavljena sobom, nadići uski krug oko sebe zaboravljajući na sveukupnost onih kojima smo poslani. Čitali smo, čuli smo, pripovijedaju nam o čudesnim djelima misionara i o čudesnom životu molitve i žrtve duša u domovini za misije. Misionarski duh treba zahvatiti sve slojeve članova Crkve, i radnike i intelektualce, i one s ulice i one po crkvama, i one u ustanovama i one po poljima. Današnji je svetac zahvaćen mišlju i zarobljen željom da sve privede Kristu. U zemljama koje su već kršćanske, vjernici surađuju u djelu evangelizacije tako da razvijaju u sebi i u drugima poznavanje misija i ljubav prema njima, da pobuđuju zvanja u vlastitoj obitelji, da pružaju razne pomoći, kako bi mogli drugima darovati dar vjere koji su besplatno primili. (AG 41)

CRKVA JE DANAS ISKUSTVO EKUMENSKOGA GIBANJA

Imati ekumenski osjećaj ne znači samo revnovati za jedinstvo razjedinjenog tijela Kristova i raditi na tome da se nadvlada skandal razdora Crkava, nego prije svega ići za razabiranjem i priznanjem katoličke istine koja se nalazi i ukoliko se nalazi kod odijeljene braće. Crkva je katolička ustanovljena i uređena kao društvo kojim upravlja sv. Petar i biskupi sjedinjeni s njim, ali izvan njezina organizma nalaze se mnogi elementi posvećenja i istine koji kao darovi svojstveni Kristovoj Crkvi potiču na katoličko jedinstvo. (LG 8) Valja upoznati duh rastavljene braće po istini i dobrohotno. U nekim posebnim prilikama, kao što su molitve koje se zakazuju za jedinstvo i na ekumenskim skupovima, slobodno je, pače poželjno, da se katolici združuju u molitvi s rastavljenom braćom. (UR 8) Briga za obnovu jedinstva tiče se sveukupne Crkve, kako vjernika tako i pastira, i svakog pojedinog od njih obvezuje da prema svojim mogućnostima, bilo to u svagdašnjem kršćanskom životu ili u teološkim i povijesnim istraživanjima, radi na tom jedinstvu. Ta briga, na neki način, očituje bratsku povezanost koja već postoji među svim kršćanima i vodi ih u puno i savršeno jedinstvo prema Božjoj dobrohotnosti. (UR 5) Tako je put k ekumenizmu danas nezaobilazni put k svetosti.

Kakav prijatelj je Isus

Razmišljanje o životu, o prošlom životu, uvijek je korisno. Iz veće udaljenosti imamo veće vidno polje te zapazimo i ono što prije nismo uočavali. Nešto od toga krije se u recima ovog priloga naše čitateljice iz Banja Luke koja razmišlja o svojoj prošlosti, o sreći s Isusom i nesreći bez Njega. Tuđa iskustva nikad neće biti naša, ali nam mogu puno pomoći da steknemo vlastita iskustva kao bogatstvo kojim ćemo pomoći drugima da se u životu snađu.

Divna svježina jutra obasjanog suncem, ističe zelenilo orošeno jučerašnjom kišom. Jasno plavenilo neba i lijep pogled sa uzvisine pred novom bolnicom, na grad, koji se prostire okružen šumovitim brdima, pljeni oči i puni dušu... Javlja se sjećanje na davne dane, kad je pogled s ovog mjesta obuhvaćao puno manji grad — bez nebodera.

Umorne oči iza naočala uporno traže toranj neke crkve. Ne mogu naći župnu ni biskupsku crkvu, ali crkva trapista se lakše nalazi, jer je malo izvan gradske stiske. Eno, vidi se, samo kao u sjeni i magli. Nekada je iz te iste daljine sve bilo jasnije. Očito je da ne zapažamo koliko smo se promijenili i ostarili. To nam pokazuju činjenice: oslabljen vid ili sluh, usporen korak i još mnogo toga...

Prije skoro četrdeset godina s ovog istog brda, tada obraslog visokom travom punom margareta, šesnaestogodišnja djevojka je s velikom željom i ljubavlju, tražila baš tu crkvu trapista, šaljući pozdrav i molitvu Isusu u Euharistiji. Tornjevi su joj uvijek posebno privlačili pogled. Na putovanjima, kad bi odjednom na vidiku bilo brdo s crkvicom, ili bi se ona pokazala u nekoj lijepoj uvali, srce bi iz daljine s ljubavlju pozdravljalo Gospodina. Lijepih li i radosnih dana mladosti!

Suza lagano kliznu niz obraz, a u srcu se probudi ganuće s osjećajem zahvalnosti za sve proživljene trenutke lijepe i teške. Hvala ti, Gospodine! Da, život je bio težak, donosio svakojake patnje i boli. Da li bi se izdržalo toliko stradanja, gubitaka dragih bića, bolesti, fizičkih i psihičkih nedaća, samoće u brigama za obitelj i odgoj djece, da nije bilo vjernog, najboljeg Prijatelja iz mladosti?

U ove četiri decenije redala se patnja za patnjom, problem za problemom. Uzbude se nekada znanci i susjedi, pa ocjenjuju i važu svaki svojim mjerilom.

»Od čega ste vi, da sve ovako izdržite, čudim vam se?« — rekla je jednom susjeda, ateistkinja.

Kako i što joj odgovoriti? Samo istinu!

»Ne znam koliko ćete me shvatiti: snagu nalazim u vjeri koju vi ne poznajete i u molitvi i pouzdanju u Boga kojeg vi ne priznajete.«

U blizini se oglasi ptičji cvrkut. Misli se opet vratiše sunčanom danu i ljepoti okoline, dok se u srcu ponovo javi davna, snažna želja a s njom pitanje: »Kako pomoći svojim dragim i znancima da se približe tom najboljem Prijatelju koji je ostao s nama ljudima do kraja svijeta?« Barem onima koji imaju vjere i znaju što je Euharistija, ali se drže daleko od nje?

Mnogo puta molimo, ali samo ustima a ne srcem. Bog žîvi, ostaje suviše dalek... Treba se češće otrgnuti od svih poslova i obveza kojima često dajemo preveliko značenje. Moramo smoći vremena za Njega, za svoju duhovnost, sabranost. Moramo učiti da budemo u blizini Božjoj... Onda će nam život biti osmišljen. Treba se zaista uvijek boriti za Kraljevstvo Božje i pravdu njegovu, a sve će nam drugo biti dodamo. Koliko ćemo se puta u životu uvjeriti u istinitost tih riječi! Kako često u čovječjem životu bude teških dana i velikih kušnji. Čini nam se često, da nas i najvjerniji prijatelji i rođaci napuštaju i nemaju za nas ni srca ni vremena. Mnogi onda očajavaju... ne mogu naći smirenje u molitvi i ne znaju se prepustiti Božjoj volji i ljubavi.

Da li je to zato što nam je odlazak u crkvu možda samo tradicija ili što naše znanje o Bogu i njegovoj ljubavi stoji još na razini djetinjstva. Stali smo s poukom o Božjoj dobroti kod onih dana, kad nam je još baka o Njemu pri-

čala. On je za nas ostao možda strog, strašan Bog u liku starca s dugom bradom? U svemu smo u životu napredovali, stekli diplome iz raznih znanosti, a znanje o svojoj vjeri i o dobrom Trojedinom Bogu nismo usavršavali ... A ono što se ne upozna ne može se ni voljeti.

Možda nam nitko nije rekao uvjerljivo i s ljubavlju da nas Bog voli i da nam je poslao svojeg Sina i da je on ostao s nama?

Nismo svi imali sreću da nas ljubljena majka dovede pred oltar s vječnim svjetlom, sklopi naše ručice i da nam kaže: Tu je dragi Isus koji te voli pošalji mu poljubac!«

U mladim danima kad se stiču ideali, možda nismo sreli srdačnog i svetog svećenika, koji bi nam evanđeoskom riječi i ljubavlju približio Gospodina.

Mnogi od nas nisu imali prilike, da se nađu u mladim vjeronaučnim skupinama te slušaju na prikladan način tumačeno Evanđelje, obavljaju klanjanja, zajedičke sv. Pričesti sa zahvalom. Zahvale nakon sv. Pričesti su tako važne. Kao što naše drage goste u našim domovima primamo srdačno, gostoljubivo tako i kad Gospodin dođe u prilici male bijele Hostije, mora osjetiti našu ljubav, odanost, zahvalnost i radost ...

A On i njegovo dobro Srce neće nas nikada ostaviti očajne. Providiti će i naše brige i zanijemit ćemo puno puta od čuda. Pomoć će biti tako očita, kao da je On, tuda prošao i liječio kao nekada u Betaniji! Znat ćemo onda — Kakav prijatelj je Isus!

I. BATUŠIĆ

Janja Perić

Od Donjih Rujana gdje je Janja rođena do župne crkve u Lištanima kod Livna ima sat hoda. Premda uvijek bolježljiva, Janja je gotovo svaki dan pješačila na Misu, a pogotovo u svibnju i listopadu, mjesecima koji su posebno posvećeni Majci Božjoj, te u prve petke i prve subote. Janja je dječicu iz susjedstva okupljala, s njima molila osobito krunicu, knjige im čitala, priče pričala i svakom ih dobru učila. Malo prije smrti rekla je: »Djeco, molite se svi za mene ovdje na zemlji, a ja ću se za vas gore u nebu!« Djeca su joj iskazala divnu zahvalnost osobito kod sprovoda. I cijela župa Lištani pokazala je da cijeni vrijednu vjernicu Janju Perić.

Kada je sadašnji župnik vlč. Franjo Višaticki organizirao u župi misije, Janja je svakako najviše molila za njihov uspjeh. Osim krunice svaki je dan molila i časoslov. Pratila je gotovo sav katolički tisak, a posebno je rado čitala i širila Glasnik Srca Isusova i Marijina. U svojim je nastojanjima bila skromna, tiha i nenametljiva i s dragim Bogom stalno sjedinjena. Žarko je molila da se očuva i učvrsti vjera u našem hrvatskom narodu i da se obrate grješnici. Moleći za brojna i dobra duhovna zvanja, bila je pravi apostol molitve. Neke su joj se duše, osobito u nevolji, s pouzdanjem preporučivale u molitve. Kad je čula neku psovku, odmah bi molila za dotičog psovača da se obrati. Svoju braću Ivu i Milu te sestru Milku često je podsjećala da žive ustrajno po svojoj svetoj vjeri. Redovno je slušala »Radio Vatikan« i drugima ga preporučivala.

Koliko je vodila računa o svom duhovnom životu, vidi se i po duhovnim vježbama koje je obavila u Zagrebu na Fratrovcu. Hodočastila je i na grob Petra Barbarića u Travniku. Taj sluga Božji bio joj je uzor u vršenju svakodnevnih dužnosti, a Janja je bila duboko svjesna one Petrove misli: »Od svih putova što vode u nebo, meni se čini najkraćim, najlakšim i najpouzdanijim onaj kojim čovjek ide ispunjajući svoje obične dužnosti. »Ta jednostavna duša bila je presretna na velikim vjerskim svečanostima, pa je sudjelovala u Solinu, Ninu, a osobitom radošću je išla na Euharistijski kongres u Banja Luci. Vrhunac njezinih radosti bio je Nacionalni Euharistijski Kongres u Mariji Bistrici. Nakon tih veličanstvenih slavlja rekla je: »Nakon što sam sve ovo oblšla i neobično doživjela, sada ne žalim umrijeti!«

Zvonimir MAJIĆ

LJETO

Isuse, Ti i ja smo stari znanci. Ti si mene, zapravo, prije poznavao, a i danas me znaš bolje nego što se ja sam poznam. Ja sam Tebe osobito zapamtio kad su te ono izbacili iz naše učionice. Ja sam tada bio još dijete, ali mi Te bilo žao. Tada sam Te nekako dublje primio u svoje srce. Kasnije kad sam odrastao, sreli smo se na raskršću puteva pod šumom. Ti si bio isti kao nekad u našoj učionici, samo si nad glavom imao limeni krov, a leđa su ti štitile daske. Noge Ti je ovijala kao krv crvena ruža, a gore nad šumom izvijali su se vuneno bijeli oblaci. Bilo je ljeto, a ono me pozivalo u prirodu. Kad sam prolazio pokraj Tebe, začuo sam tvoj zov. Hvala Ti što si me zvao! Mnogo puta si me zvao, mnogo Ti hvala! I ja sam napokon pošao kako si mi govorio, da ljudima propovijedam o Tebi, da o Tebi pričam djeci koja Te više ne susreću u učionicama odakle si istjeran, a Ti djecu beskrajno voliš.

Jednog sam ljeta pošao sa svojim mladim prijateljima da Te obidemo na raskršću pod šumom. Pričao sam mladima o Tebi, o našim intimnim razgovorima; rekao sam im da nas strpljivo čekaš i ljubezno

ZOVE - ZOVE BOG

pozivaš. I pošli smo. Tražili smo Te ali Te nismo našli. Bili smo uvjereni da si svoj križ ponio dalje i drugdje se nastanio. Onda nam je šumar, dobar čovjek koji čuva srne, rekao tužnu istinu: »Nema ovdje više Bogeka, nema! Došli su nekakvi zločesti ljudi kakvih danas ima svuda i iščupali su Ga. Rekli su da im smeta, a nikome nije smetao.« Onda nam je taj dobri čovjek dopustio da odsiječemo mladu bijelu brezu i da na tom istom mjestu podignemo tvoj znak — križ. Skupili smo se oko križa i molili, a Ti si došao k nama u Kruhu i Vinu, u Euharistiji. Kako smo bili sretni kad smo te mogli primiti u svoje srce iz kojega Te nikakvi zločesti ljudi ne mogu iščupati.

Čudno je to. Ti si »prošao zemljom čineći dobro«, a zločesti ljudi su te raspeli. Sada si tih i osamljen kraj puteva, a zločesti ljudi odatle te čupaju. Zašto je to, Isuse? O da, to znam. Tko Te nema u srcu, njemu smetaš i kraj puta!

I ovo ljeto zove u prirodu; i ovog ljeta Bog nas zove da se s Njim susretnemo, upoznamo, sprijateljimo, da budemo sretni s Njim.

TINO

Jednog je dana sunce ranog ljeta popilo zlato maslačkovog cvijeta, i on se pretvorio u lagani srebrasto svijetli balon. Nato je iz guste crne šume doletio nestašni vjetar, zanjihao visoke vlati trave, i one su udarale svijetlu maslačkovu kuglicu dok se nije posve osula. Maslačak se uopće nije tužio niti je prosuzio. Tisuće njegovih sjemenki ponio je vjetar kao male padobrane i posakrivao ih po gustoj travi. Divno je to učinio, kako god bio nestašan. Naše će oči u proljeće opet uživati u zlatnim maslačkovim cvjetovima, a od njegovih šupljih stapki djeca će praviti trubice, dozivati se i radovati životu. Oče Nebeski, hvala Ti za svu radost koju si za nas posijao po svim livadama svijeta!

TINO

Uvijek me mučilo pitanje: smijemo li Boga slikati? Mi kršćani volimo slike i kipove po crkvama i kućama, pa nam neke bogomolje izgledaju kao galerije i izložbe. A u Bibliji se jasno kaže da Boga ne smijemo prikazivati ni kipom ni slikom. Ne znači li to ostaviti riječ objave i vjeru svesti na pozitivnu religiju naših ljudskih mjerila. Zar mi time ne materijaliziramo i ne profaniramo Boga? Nije li Bog drukčiji nego si ga predočujemo? I Isus je jasno rekao da se Bogu treba klanjati u duhu i istini. Možda u prevelikoj revnosti de ljudima približimo otajstvo Boga, dali smo se na pravljenje slika i kipova. Nije li to slično zlatnom teletu, idolima i kumirima? Čovjek dođe, pomoli se pred kipom ili slikom, misli da je time svoje izvršio, da je bio »kod Boga«. Nije li to jadno?

Zdravko

Smijemo li Boga slikati?

Piše: Ivan FUČEK

Jest, to je veoma »jadno«, kako si opisao. Jadno je, velim, ako se nađe takvih koji bi u drvetu, u kamenu, u bronci, u mješavini boja, u bilo kakvoj materiji — pa bila ona makar kako umjetnički složena — vidjeli svojeg boga. Takav bog je posve nemoćan, jer on nije nikakav bog kao što to nije ni zlatno tele, ni kip boga Dagona, ni bilo kakav lik, upravo kao što i kaže Božja riječ u psalmu 135,16: »Kumiri poganski, srebro i zlato, ljudskih su ruku djelo: usta imaju, a ne govore; oči imaju, a ne vide; uši imaju, a ne čuju; i nema daha u ustima njihovim. Takvi su i oni koji ih naprave i svi koji se u njih uzdaju.« Ali sa slikama i kipovima i u židova i u kršćana je sasvim drugo.

Prije svega želio bih reći da čovjek kao razumno biće od prapočetaka svoje povijesti nastoji sebi na neki način predočiti Božanstvo. To nastojanje spada svakako među prve napore njegove inteligencije. Čovjek nam je već u najstarijim svojim spomenicima ostavio tragove tog naprezanja. Odnos između božanskog i čovjekove slike božanskog bio je u svim razdobljima u stanovitoj napetosti, pa se o njemu i raspravljalo. Čovječanstvo je upadalo, uvijek iznova, u opasnost antropomorfizma, tj. prikazivanja Boga na odviše ljudski, prizemni način. I sami su Grci podlegli toj napasti u svojim mitovima o bogovima Olimpa, pripisujući im odviše ljudske slabosti i strasti. A ipak su grčki filozofi imali čisti pojam Boga kao prvog uzročnika svega, kojeg nije moguće svesti na bilo kakav stvoreni oblik.

Židovi imaju zakon: »Ne pravi sebi urezana lika niti kakve slike onoga što je gore na nebu, ili dolje na zemlji, ili u vodama pod zemljom. Ne klanjaj im se niti im služi« (Izl 20,4-5). Ali i ovdje se radi o duhu a ne o slovu. Ne radi se o zabrani umjetnosti. Biblija je uvijek poštivala umjetnost. Ovdje je govor o predočivanju božanstva sa svrhom bogoštovlja kao što su činili pogani među kojima su se Izraelci našli kad su stigli u obećanu zemlju. Likovi ljudi, životinja, ptica, gmizavaca i riba, raznih astralnih predmeta, spomenika, ponekad naslikanih

ili slivenih od mjedi ili druge kovine, služili su poganima kao amuleti, idoli, magičke vrijednosti. Lako možemo zamisliti koliko su Izraelci bili u napasti da se povedu za tim predodžbama. Zato je taj Mojsijev zakon imao disciplinarni karakter za prilike Izraela onoga vremena.

Pa ipak su Izraelci imali hram u kojem Bog očituje svoju slavu (1 Kr 8,10-13), u kojem »prebiva njegovo Ime« (8,16-21), iako je Izraelu jasno da Boga ne može obuhvatiti zemaljska kuća (8,27). Oni imaju i kovčeg saveza »podnožje« Božjim nogama (1 Ljet 28,2), mada Bog-duh nema ni nogu niti mu je potreban podnožak. Osim toga, svi su proroci Starog zavjeta govorili o Bogu na ljudski način kao o »silnom«, »uzvišenom«, »koji blagoslivlje«, »kažnjava«, koji je »gospodar«, »prijatelj«, koji se očituje različitim znakovima, u »oluji«, »grmljavini«, »ognju i vjetru« (Izl 20,18 sl), ili se očituje na drugi način kao: u tišini raja zemaljskog gdje popuhuje blagi lahor (Post 3,8), u razgovoru s Abrahamom, Mojsijem, Ilijom. Taj Bog ispunja svojom slavom Šator u kojem se nalazi kovčeg zavjetni (Izl 40,34). Sam Isus će Oca opisati kao »milosrdnog oca«, »dobrog pastira«, »gospodara«, »kralja«, »milosrdnog Samaritanca«. Što iz toga slijedi? Da Mojsijevu zapovijed treba shvatiti po duhu a ne po slovu; a duh je: otklon poganskih kultova materijalnih predmeta ili materijalizacije kao takve.

Valja isključiti dvije krajnosti: s jedne strane o Bogu ne reći ništa, jer ga ničim ne možemo predočiti niti obuhvatiti; s druge strane, Boga svesti na razinu čovjeka kao pukog partnera, ili čak na razinu predmeta kojim se može manipulirati, a što je u sva vremena radila magija. Zato magija i jest potpuno oprečna religiji. Svi filozofi, svi teolozi i svi propovjednici kroz sva vremena svete povijesti, štoviše u svim religijama svijeta, nastojali su se nekako izraziti o Bogu, učiniti ga bliskim čovjeku koji se instinktivno, da tako kažem, boji Boga. Čovjek se o Bogu izražava svojim jezikom i pojmovima prostora i vremena. S jedne strane nije lažno to što o Bogu govori i na koji ga način prikazuje, a s druge strane Bog je Apsolutni Duh i mi ga ničim ljudskim ne možemo izraziti. Stoga je bolje da su naše crkve i domovi kao neke lijepe galerije svetih slika i kipova, jer je to naš »pučki katekizam«, kako se slično izrazio Strossmayer za svoju đakovačku katedralu i njene krasne freske. Tim načinima nam Bog postaje bliži, nazočniji, mada je on po sebi uvijek i svagdje nevidljivo nazočan.

Kršćani su od početka shvatili da je starozavjetna zabrana pravljenja slika i kipova specifično židovska, zbog njihovih prilika u Kanaanu. Istina, bilo je i među prvim kršćanima izvanrednih likova (Klement Aleksandrijski, Euzebije iz Cezareje, sv. Epifanije) koji su se pozivali na židovsku predaju. Ali to nije smetalo da su se već od najranijega kršćanstva veoma brzo širile svete slike i kipovi. Sve katakombe — i one najstarije i one najmlađe — obiluju alegoričkim i simboličkim freskama. Kad su kršćani dobili vjersku slobodu, iz katakomba se slike i kipovi prenose u novo podignute kršćanske bazilike. Nećemo zanijekati da je ponekad kršćanski puk upadao i u praznovjerje kao da bi u slikama i kipovima bila skrivena neka tajna nebeska slika. Crkva je na to veoma brzo reagirala (već g. 300. na saboru u Elviri). Ona razlikuje klanjanje koje smo dužni samome Bogu od čašćenja svetih; razlikuje čašćenje slike ili kipa ali koje nije upravljeno materiji kao takvoj nego **osobi** koja je tom materijom (kamenom, kovinom, bojom) prikazana. U tom smislu je Crkva protiv kipoboraca (726-842) zagovarala čašćenje slika i kipova na općim saborima: Nicejskom II. (787) i Carigradskom III. (680). U doba reformacije, osobito protiv kalvinaca, Tridentski sabor (1563) naglašava da se čašćenje slika odnosi na osobe koje slike predstavljaju. A novi Crkveni zakonik (1983) potvrđuje tisućljetnu praksu Crkve i donosi propise i disciplinu tog čašćenja (usp. cc. 1188-1190).

Iako, dakle, Bog sam nije ni prostoran, ni vidljiv, ni opipljiv, iako nema dimenzija, ne traje, nije ni star ni mlad, ema oblika prema našim mjerilima, iako je Bog zaista »drukčiji«, kako ti odlično kažeš, unatoč tome, kršćanska umjetnost, a primjer, prikazivanja Presv. Trojstva — toliko je bogata, toliko hrani naše vjerske spoznaje i naš vjerski život, pa ne samo da obogaćuje teologiju nego jednako može uzdići dušu i srce u dubokoj vjerničkoj radosti, bez ikakve primjese praznovjerja.

Sv. Franjo Asiški, izazov Crkvi i svijetu

Piše: Stjepan KUZMIĆ

Sveti Franjo Asiški spada među najpopularnije svece Crkve. Popularnost mu nije narasla odatle što je osnivač trostrukog franjevačkog reda, nego više odatle što je sam pokušao živjeti krajnje siromašno da bi se tako približio evanđeoskom idealu, a time je potaknuo bezbrojne da ga slijede. Tako je stoljećima Crkve utisnuo svoj pečat.

SVETAC BROJNIH POKRETA

U jednom ovakvom prikazu ne možemo reći ni sve bitno iz njegova života, a pogotovo se ne možemo upustiti u detaljno opisivanje nastanka, razvoja, stila i duha franjevačkog reda u svim njegovim muškim i ženskim ograncima. Moramo se zadovoljiti s tim da navedemo bar osnove grane: Manja Braća (minoriti), Manja Braća konventualci i Manja Braća kapucini, a kasnije su nastali i Trećoreci kao regularni svećenici i Braća.

Drugi Red sv. Franje jesu redovnice, monahinje klarise (mnogo zajednica) i tokom povijesti nastale mnoge druge ženske redovničke zajednice u duhu sv. Franje. Pravilo sv. Franje slijede i mnogi laici, tzv. Treći Red sv. Franje za svjetovnjake. Svi oni slijede stil života i Pravilo sv. Franje i samo se u nebitnim stvarima razlikuju, a razlike su uvjetovane povijesnim prilikama te okolnostima mjesta i vremena.

Mnošto zajednica koje svoj život nadahnjuju životom i naukom sv. Franje govori o providnosnom zahvatu Božjem početkom 13. stoljeća.

BOGATAŠ POSTAJE SIROMAH

Sv. Franjo je rođen koncem 1181. ili početkom 1182. godine u bogatoj trgovačkoj obitelji u talijanskom gradiću Assisi (otac mu je bio vlasnik tekstilne radionice i trgovac tekstilom). Pobožna majka dala mu je u najranijem djetinjstvu pravi vjerski odgoj. U župnoj školi sv. Jurja naučio je čitati i pisati. Posvetio se i glazbi i poeziji. Bio je vrlo nadaren a i ambiciozan. Zagrijao se i on za trgovinu, i bio je vrlo sposoban kao trgovac. Ali i prilično rasipan. No, znao je dobro kontaktirati s ljudima, što je njegove roditelje posebno veselilo.

Za vrijeme rata između Asiza i Perugie Franjo bude zarobljen, i tek nakon godinu dana oslobođen, ali i zahvaćen teškom bolešću, što je uzrokovalo da odsad na svijet počinje gledati drugačije. Nakon što je ozdravio opet sanja o slavi i nakani poći u Pugliu da tamo dobije naslov viteza. To je bilo godine 1205. Na tom putu, koji je prekinut u Spoletu (njegov put za Damask, da usporedimo sa sv. Pavlom) — čekao ga je Gospodin. U snu mu se ukaže Raspeti Isus i poziva ga na nasljedovanje plemenitijeg gospodara. Vrativši se u Asiz, ostavlja svoje drugove, provodi život u molitvi i suzama u jednoj spilji, gdje mu se Krist stvarno ukazao. To mu je bila nagrada za čin djelotvorne ljubavi: nešto prije naišao je na nekoga gubavca, osjetio je odvratnost prema njemu, no smogao je hrabrosti i poljubio ga. Raspeti koji mu se tu ukazao, usadio mu je duboko u srce veliku ljubav prema svojoj Muci, obdarivši ga i suzama nad svojom Mukom.

DOĐI, OBNOVI MOJU CRKVU

Franjo se nakon toga daje s još većim žarom na služenje gubavcima, siromašnim i nemoćnim. U neposrednoj blizini Asiza, u crkvi San Damiano čuje glas Raspetog Isusa sa slike koja je bila iznad oltara, koji ga je pozivao »da obnovi njegovu crkvu, koja sva postaje jedna ruševina«. Na neko vrijeme povlači se, provodi dane u crkvici San Damiano u molitvi i razmišljanju, i usprkos velikog očeva bijesa javno se odriče njegove baštine, svih dobara, pred asiškim biskupom Guidom II. To je trenutak Franjinog potpunog obraćenja. Dvije godine provodi pokorničkí i pustinjački život, posvećen molitvi i poniznom služenju (neko vrijeme provodi i u jednom benediktinskom samostanu). Nakon toga se daje na obovu triju crkava u blizini Asiza: S. Damiano, S. Petar i S. Marija od Anđela (zvana Porcijunkula). On je, naime, doslovno shvatio poziv Raspetog za obnovom crkve.

GOSPODIN VAM UDIJELIO MIR

24. veljače 1208. u crkvi Porcijunkule slušao je evanđelje o poslanju učenika (Mt 10), poslije mise tražio je od svećenika detaljnije objašnjenje i shvatio da je upravo to njegovo zvanje i poslanje. Obuče tuniku u obliku križa, bijeli pojas, te bos poče propovijedati velikim žarom srca mir i pokoru u crkvi sv. Jurja uz dopuštenje biskupa. Izazvao je divljenje cijelog Asiza i brzo mu se pridruže prijatelji, najprije dvojica, pa još jedan i još osmorica. Bilo ih je sad u svemu 12. Godinu dana kasnije (1209.) papa Inocent III. im usmeno odobri način života i dopusti im da propovijedaju svuda pokoru i obraćenje. Neki nazivaju Franju »novim evanđelistom«. To je bio početak njegova dugog apostolskog putovanja, putujućeg propovijedanja, a među tolikim propovjedicima (bilo je i heretika koji su javno nastupali i širili zablude) Franjo i njegovi drugovi uživali su naklonost crkvene vlasti. Svoje propovijedi započinjao bi pozivom na mir: »Gospodin vam udijelio mir!« Njegove jednostave, žarke i duboke riječi upozoravale su slušatelje na Stvoritelja i njegove zapovijedi, na pravdu i milosrđe Božje, na kaznu i nagradu, a sve je poticao na pokoru za oproštenje grijeha, na mir i bratstvo sa svima, na vršenje kršćanskih kreposti, na često pristupanje svetim sakramentima, osobito Euharistiji. Nasuprot heretičkim propovjednicima, Franjo je propovijedao i ljubav prema svećenicima, makar oni bili i grešni, jer je veliko dostojanstvo njihova svećeničkog služenja: poticao je i na ljubav prema svetoj majci Crkvi, jedinoj učiteljici i službenici spasenja. Propovijedao je poštivanje i čast prema svima, bogatima i gospodarima, slugama i siromasima, dobrim i zlima. Svećenici, redovnici i laici hrlili su u velikom broju i slušali ga. Svi su osjetili da je novo svjetlo došlo na svijet da ih oslobodi tame. Više je govorio svojim primjerom negoli riječima, tako da su mnogi mislili da je došao čovjek s drugog svijeta. Sav se pretvorio u živo propovijedanje Krista i njegove nauke. Osjetio je i žarku želju za mučeništvom, pa se 1212. uputi u Siriju da tamo među Saracenima propovijeda, no zbog velike oluje nije mogao na put. Drugi put pak je htio u Maroko, a sad ga opet bolest spriječi.

FRANJINI SINOVI I KĆERI MEĐU NAMA

Tko se od vjernika nije susreo s franjevcima ili franjevkama, posebno u našim krajevima? Uzmimo samo Bosnu i Hercegovinu! Stoljećima, osobito za vrijeme Turaka, »ujaci« (franjevci) su u Bosni bili sve! I danas su prisutni diljem naše domovine: šest provincija franjevaca Manje Braće: bosanska, zadarska, splitska, zagrebačka, hercegovačka i slovenska; dvije provincije franjevaca konventualaca (hrvatska i slovenska), dvije provincije franjevaca kapucina (hrvatska i slovenska) i jedna provincija franjevaca trećoredaca. Klarise imaju kuće u Splitu, Zagrebu, te u Sloveniji u Nazarju. U Hrvatskoj i Sloveniji postoje i danas Sestre članice franjevačkih redovničkih Družbi, a Treći Red sv. Franje u našim je krajevima kod laika poprimio široke razmjere.

Mnogim čitateljima Glasnika lik sv. Franje je dobro poznat zaslugom tolikih njegovih duhovnih sinova i kćeri. Ipak, i ovaj skromni prikaz pridonijet će da ga još više upoznamo i zavolimo, upotpunit će naše znanje o njemu, a što je još važniji, privući će nas, naše srce, još više Svecu koji je vjerno nasljedovao Krista napose u njegovu siromaštvu, u siromašnom propovijedanju Evanđelja, u nesebičnom služenju potrebnima.

Neočekivano proljeće

Piše: Ivica BORIĆ

Teški crni oblaci spuštaju se poput aveti na još crnje vrhunce brda. Hladne kapi kiše već počinju sjeći zemlju. Munje paraju nebo praćene jakom grmljavinom. Uskim, strmim i blatnjavim putem uspinju se dva visoka čovjeka. Po njihovu hodu može se zaključiti da im se ne žuri, premda se sprema veliko nevrijeme. Koračali su laganim ali čvrstim koracima, u dubokoj šutnji. Napokon prekinuše šutnju potreseni jakim udarom groma u njihovoj blizini.

»Ovo podsjeća na svršetak svijeta«, prozbori Petar.

Ilija je nekako zaostajao. Jedva potvrdi kroz zube, te nastaviše put, a kiša pljušti sve jače. Do sela je bilo još daleko, a svako skretanje s puta bilo je opasno. Petar zamoli Iliju da pruži korak i požuri kako bi što prije stigli do sela. Ilija mu ljutito odvrati:

»A zašto bih se žurio? Bolje bi bilo da se crna zemlja prolomi poda mnom i da nestanem u njoj.«

»Ne budi takav!« zbori mu Petar. »Nije tako strašno da poklinješ samoga sebe! Pa i ti si čovjek, a i vjernik si.«

»Nisam ja nitko i ništa.« progunđa Ilija.

»Ilija, ne pregoni! Svoje si odslužio, pravdi si zadovoljio. Osamnaest godina okajavao svoj grijeh, i nitko ne može reći da si suce potkupio. Znam da ti nije lako, ali te nitko ne prezire. Imaš i djecu. Narasla su i vrijedna su. Ivan je završio zanat. Uskoro će početi i raditi; Mirjana je već isprošena, i uskoro će osnovati svoju obitelj.«

Kako mu to spomenu, Ilija stade te promuklim glasom upita:

»A tko su bili prosci? Za čijeg se sina udaje?«

»Sve ćeš to znati kad stigneš kući. Ionako ga ti ne bi poznavao.«

»Stani bolan, reci mi čiji je?«

»Ma nije važno da sada znaš. Kad stigneš kući, sve ćeš znati.«

»Hoću sad da znam! Hoću znati s kim ću biti rod!«

»Pa dobro, komšija, reći ću ti: Mladen, sin pokojnog Ante, isprosi njezinu ruku.

»To nije moguće« zastenja Ilija i uhvati se za glavu. Iz usta mu provali očajnički krik: »Ne!«

»Ne poznaš ti više svijet! Smiri se, sve će to biti dobro. Zahvali Bogu što se tako zbilo.«

»Ali, Petre, pobratime, to ne smije biti. Tebi to mora biti jasno.«

Čim mu to reče, suze mu se skotrljaše niz mokre obraze. Srce mu se sledi od bola. Stade ne mareći za pljuštanje kiše i poče svoju dugu ispovijest, a kiša kao da mu pere savjest. Pričao je o događaju koji se zbio prije 18 godina.

»Bio sam u braku četiri godine, snovao lijepu budućnost. Dragi Bog mi dade dvoje zdrave djece. Pa, lijepo sam i zarađivao. Očekivao sam sređen i skladan obiteljski život . . .

Bilo je proljeće. Sve se budilo na novi život. Miris behara širio se zrakom, cvrkut ptica opajao dušu. Igra šarenih leptira zanosila je oči. Probuđena se zemlja isparavala jedva čekajući da je uzore, posiju, i da donese svoje blagodati.

Uzeh toga dana sjekiru i krenuh na njivu da potkrešem grane divlje kruške koje su pravile hladovinu. Popeh se na brežuljak, kad tamo, Anto ore. Gledam ga odozgo i drago mi bi što iza njega ostaju brazde u skladnom redu. Zamalo osjetih kao da mi netko šapnu: 'Pa on je preorao tvoju među!' Uhvati me bijes i potrčah do njega.

»Što to radiš? Preorao si među!«

»Nisam«, reče blago i krenu za volovima.

»Jesi«, odsjekoh ja.

»Nisam«, ponovi on.

»Jesi«, navalih ja.

»Pa, dobro kad jesam! Pa što mi možeš?«

»Sve!«

»Ništa ti ne možeš!«

»Još nije to ni izustio, kad ja zamahnuh sjekirom i pogodih ga posred čela. On se sruši na zemlju, a volovi odvukoše plug. Nijemo me gledaše, a krv mu zali oči. Kad ugledah šta učinih, bacih sjekiru daleko od sebe, počeh vikati izbezumljeno. I brda su odjekivala. Ubih Antu! Ubih Antu!«

Svijet se strčao s okolnih

polja. Plač, jauk, krikovi bola sasjekoše rađanje života u proljeće. Od toga časa za mene je sve postalo mrtvo. Otad ne volim proljeća u koja se život rađa. Nisam ih ni dostojan. A sada moram da podnesem i ovo. Da se kći mene ubojice uda za sina čijeg sam oca ubio, ama, ni rad čega. To neću dopustiti.«

»Ne možeš ti, Ilija, ljubavi zapovijedati. Pusti, sve će biti dobro« savjetuje ga Petar.

»Ne mogu, Petre, ne mogu. Zet bi me stalno gledao očima mrtvog Antiše. Ubit ću i njih oboje!«

»Ne budi lud! Zar si džaba okajavao jedan zločin? Priberi se, čovječe, znaš li što govoriš?«

»I te kako sam ispaštao svoj grijeh!«

Idu dalje šutke, a kiša pljušti. Primakli su se prvoj kući. Nova je. U 18 godina Ilijine odsutnosti selo se pružilo daleko u polje. Ilija ga uopće ne prepoznaje, a od kiše i uzbuđenja i ne zapaža gdje je.

»Ajmo skrenuti u ovu kuću dok nevrijeme ne prođe«, predloži Petar. Ilija ništa ne reče nego skrenu za komšijom. Uđoše u kuću i nazvaše Boga na pozdrav. Ljubezna domaćica dade im ručnike da se otaru i pozove k vatri. Stavi na plate đezvu za crnu kavu, potakne vatru i sjede pored njih.

»Strašno nevrijeme. Odavno nije ovako bilo«, prozbori domaćica.

»Pa i nije« u isti čas rekoše obadvojica gostiju.

»Kako li će biti u nedjelju? Svadba mi je u kući, makar nevjestin otac i ne došao.

»Ne!« kriknu Ilija. Tek je tada shvatio u čijoj je kući i tko ga dvori kavom.

»E moj Ilija«, smiruje ga opet Petar. »Sve je već gotovo, i nitko to ne može spriječiti. Mladi su se već zaručili i navijestili u crkvi.« Dok je to govorio, Kata je po drugi put naiila kavu u findžane i dodavala ih drhtavom rukom.

»Pa, dobro. Nek bude« duboko uzdahne Ilija, uzimajući kavu u ruku koja mu je drhtala kao kad pobijeđeni prima ruku pomirnicu od pobjednika.

Vjetar je stao, kiša poče jenjavati. Ilijino srce iznenada obavi neopisiva toplina, a dušom mu zavlada mir i spokojstvo. Shvatio je da je ljubav jača od mržnje, veća i uzvišenija od zemlje. Do kuće je krenuo sam, da vidi kćer koja je dorasla za udaju dok je on bio u zatvoru. Susret je bio dirljiv. Osvanu nedjelja, sunčana i lijepa. Sa suzama u očima pratio je Ilija vjenčanje dvoje mladih. Crkva bijaše punija nego ikada dotada. Svi su htjeli vidjeti vjenčanje koje nitko nije očekivao. Mladen i Mirjana ljubavlju su nadvladali mržnju koja dugo vladaše između dvije obitelji.

Opet jedno proljeće donese novi život, novu budućnost u zabačeni brdski kraj.

MISIJE

Uređuje: Juraj GUSIĆ

MISIJSKA NAKANA APOSTOLATA MOLITVE

Inkulturacija Evanđelja

Ovaj mjesec molimo — i to je smisao ove od Pape predložene nakane — da se Kristovo evanđelje što dublje usadi u kulturu novih i mladih kršćaskih zajednica. Da se s tom kulturom sraste i prožima je, a da ne izgleda kao nešto strano i nametnuto.

Kod nas se ove godine govori više o toj temi — u vezi sa 1.100. obljetnicom smrti sv. Metoda. Sv. braća, Ćiril i Metod, učinili i visokoobrazovani Grci, dolaze jednostavnim Slavenima, da im naviještaju duboke istine i zahtjeve vjere. Tu se desila jedna prava i duboka inkulturacija: usađivali su evanđelje u kulturu Slavena, poštujući njihov jezik i običaje, na jezik Slavena preveli bogoslužne knjige.

I zaslugom sv. Braće Crkva se ukorijenila u jezik i mentalitet naših naroda, i tako je prožimala svu našu kulturu: pismenost i književnost, slikarstvo, graditeljstvo, način izražavanja vjere.

Evo što se na području inkulturacije postiglo ili se želi postići u nekim mladim misijskim Crkvama.

U Latinskoj Americi evanđelje se prilagođuje njihovim potrebama i životu, pa se zato naglašuje ova bitna značajka evanđelja: Krist svima jednako donosi oslobođenje, i to čitavog čovjeka.

U Africi je mnoštvo naroda s vlastitim običajima, kulturama, shvaćanjima. Inkulturacija se dosad najviše očitovala na području liturgije: tj. u bogoslužje se uvode različiti načini izražavanja vjere koji više odgovaraju živom afričkom mentalitetu. Ali se osjeća da bi više trebalo prožimati i druga područja.

U Aziji postoji kod drugih azijskih vjera (u budizmu, hinduizmu, islamu) duboko doživljavanje vjerskih stvarnosti. Crkva nastoji sve više usvajati istočnjačke načine molitve, koji su često drukčiji od naših zapadnjačkih. Tako će dotični narodi više rasti u molitvenom životu i time biti bliže kršćanstvu.

Indija ima svoje bogate duhovne tradicije. Nastoji se čuvati i promicati duhovna i moralna dobra. Zato su u liturgiju uvrštene neke indijske molitve, himni, glazbala, šipke tamjana. Od 1920. godine grade se i crkve i oltari u indijskom stilu. Ali se još uvijek — i u Indiji, i u Africi i drugdje — osjeća odviše evropsko shvaćanje i kako se evanđelje još ne naviješta dovoljno prilogđeno kultuuri dotičnih krajeva.

U Kanadi je Sv. Otac istaknuo Indijancima (19. 9. 1984.) neka čuvaju i kršćanski prodube svoje duboke duhovne vrijednosti: osjećaj Božje prisutnosti, ljubav obitelji, poštivanje starijih, gostoljubivost, vjeru u Providnost. Posebno je indijanskom plemenu Huronima naglasio (15. 9. 1984.) da kršćanstvo ima »moć da pročisti i uzdigne kulturnu baštinu koju su primili . . . Prava vjera izražava se na različite načine. Ne da oslabi riječ Božja . . . nego da se Krist postavi u samo središte svake kulture.«

Kršćanstvo je tako bogato da ono može prožeti i oplemeniti svaku kulturu i mentalitet. Zato molimo, da se jedna te ista vjera izražava u različitim krajevim svijeta u duhu koji može te narode više privoditi Kristu Spasitelju.

Mato RUSAN

Proslavio sam sedamdeseti rođendan

28. veljače ove godine navršio je naš bengalski misionar otac Ante Gabrić sedamdeset godina života. Po sebi se razumije da nije mogao a da se ne osvrne na prohujalih 70 godina. Kako je taj svoj rođendan proživio, opisao nam je u članku što ga ovdje donosimo.

Još samo trideset, pa će biti i stoti rođendan! A ono 1938. godine, kad sam odlazio iz domovine u Indiju, govorili su: Srce slabo, pluća slaba — a da glavu i ne spominjem! — neće dugo! Bile mu sretne dvije do tri godine u Indiji! — A eto, ovo žarko indijsko sunce sredilo i srce i pluća — a za glavu ne znam što bih rekao.

Prije sam mislio: Sedamdeseta godina — to znači biti starac, početak penzije. Međutim, nije to tako! Sedamdeset je manje od sto, još je čovjek mlad. Tako sam se i ja osjećao kad sam na svoj sedamdeseti rođendan, 28. veljače ujutro ustao, kraj kreveta kleknuo i poljubio ovu dragu zemlju, zemlju Bengalije, koja je uz moju Hrvasku moja druga domovina. Upravio sam molitvu Presvetom Srcu Isusovu i Bezgrješnom Srcu Marijinu: bila je to molitva zahvalnica za tolike godine pune i prepune milosti, te molitva da bi me i nadalje čuvali u svojim Srcima.

A onda, kao da je u jedan čas čitav moj život bio preda mnom: moji dragi i nezaboravni roditelji, braća i sestre, djetinjstvo u Metkoviću, zatim u sjemeništvu u Travniku, redovnički život u Družbi Isusovoj, onaj zadnji pozdrav domovini na polasku u Indiju, pogled na prve bengalske palme, ova moja nova domovina, svećeničko ređenje na obroncima Himalaje, život po ovim misijskim postajama suderbanskih džungla u delti rijeke Gangresa, toliki dragi prijatelji, njihova goruća srca za Isusa i za besmrtne duše ... Sve je to u jednom času tako divno lebdilo pred mojim očima. Uistinu dragi sedamdesetgodišnji čas i sretan i blagoslovljen rođendan!

MLADI ČEKAJU S VIJENCIMA U RUKAMA DA NJIMA OKITE OCA ANTU PRIGODOM NJEGOVA SEDAMDESETOG ROĐENDANA

OTAC ANTE OKICEN TOLIKIM MNOŠTVOM VIJENACA DA MU GLAVA JEDVA VIRI VAN IZ NJIH

Kod svete mise posebno sam molio Isusa da obilno blagoslovi sve one koji su mi izmolili ovu sreću i koji su me svojim molitvama uščuvali. Molio sam da bismo i nadalje ostali ujedinjeni u ovom uistinu božanskom djelu privođenja ljudskih srdaca Božanskom Srcu.

Poslije svete mise pred crkvom eto vijenaca, vijenaca, vijenaca ... Na kraju mi se jedva i nos vidio. To je Bengalija. Bez vijenaca, pjesme i bubnjeva nema slave. U tom su sudjelovale i sestre, i glavari sela, i naša školska djeca, i naši najmanji iz »Šišu Bhabana«, obdaništa. Posebne su vijence donijeli mala Marija i Neol, huncuti broj jedan i broj dva.

Dug je bio taj sedamdeseti rođendan. Sve do ponoći bilo je posla. No još dulji bio je slijedeći dan. No o tome drugom zgodom.

O. Ante GABRIĆ

Lađom do Bošontija

NAS SAMOSTAN U BOŠONTIJU U KOJEM SAM PROBORAVILA PUNIH OSAMNAEST GODINA

Sestra Silvina Mužić dosad nam je ispripovjedila kako je u Kalkuti uspjela doći do živežnih namirica za svoje gladne siromahe u Bošontiju te kako je sve to dopremila do kalkutskog kolodvora i, napokon, vlakom do Canninga. No tu je morala čekati na lađu kojom će sve to dopremiti do Bošontija.

Zbog oluje i velikih valova na Gangesu lađari su mi rekli da moraju počekati dok se oluja stiša i valovi koliko-toliko smire. Oko četiri sata popodne došao mi je jedan lađar i rekao: »Majko, sad ćemo poći na put u Božje ime! Donesite svoje stvari!« Nosači su već spremo čekali da im kažem neka ponesu moje stvari na lađu. To je bila domorodačka lađa s malim slamnatim krovom. Tu je bilo mjesto za žene, dok su muškarci obično ostajali vani. Pod taj krov pridružile su mi se još četiri žene. Budući da je taj prostor bio dugačak oko dva metra, a isto toliko i širok, možete si predstaviti kako nam je bilo. K tome krov je bio tako nizak da nismo mogle ni ravno sjediti.

Na lađi nas je bilo s lađarem oko 35 osoba, računajući tu i veslače. K tome su tu bile i dvije krave.

Oko pet sati popode napokon smo krenuli na put. Naša se lađa zibala sad lijevo, sad desno. Lađar nam je savjetovao da se nitko ne miče sa svoga mjesta. Našu lađu tjeralo je šest veslača, dok su dva čovjeka neprestano bacala vodu iz lađe. Pred nama je išla još jedna manja lađa, no ona je brzo nestala u vodi. Dva su veslača s te lađe uspjela isplivati i spasiti se, dok je lađa potonula u vodi. Na našoj lađi nastala je prava panika jer su se svi pitali što će se još nama dogoditi. Ja sam nastojala smirivati one četiri žene neka se ništa ne boje, samo neka ostanu mirne na svome mjestu. Neka se ne boje, jer je s nama Isus.

Oko pola noći stigli smo do mjesta gdje se tri Gangesova rukava spajaju u jedan. Tu je opasno i onda kad je voda mirna, a kako onda neće biti opasno kraj ovakvog nevremena i ovako velikih valova. Da prijeđemo to mjesto, treba oko pola sata, no nama se činilo dugo kao vječnost. Svi su na brodu panično vikali, no lađar je neprestano ponavljao da se nitko ne miče sa svoga mjesta. Lađa se zibala na valovima kao loptica. Ja sam se pokajala za svoje grijehe i preporučila sam sebe i sve one koji su sa mnom bili na lađi milosrdnom Ocu nebeskom. Bila sam posve mirna i spremna na sve što bi bila Božja volja.

Kad smo napokon stigli do Bošontskog kanala, veslači su stavili svoja vesla u lađu, pa su već posve iznemogli sjeli da se odmore. Našu je lađu sama voda nosila polako naprijed. Ja razmišljam o tome kako su nam i one dvije krave pomogle jer su svojom težinom pomogle da nas ne odnese vjetar. Kad smo stigli u Bošonti, bila su dva sata poslije ponoći. Hvala Bogu, svi smo stigli zdravi i spašeni od opasnosti koje su nam na putu prijetile.

Što ću ja sada? Tko će ponijeti moje vreće do samostana? Ne mogu ni ostati ovdje do jutra. Veslači su toliko umorni da jedva mogu hodati, pa su mi se ispričali. Tako su svi otišli kući, a ja sam ostala sama na obali Gangesa. Srećom bila je lijepa mjesečina. Počela sam hodati gore-golje, jer su mi noge od predugog sjedenja u lađi bile ukočene. A da nekoga pokušam dozvati, pljeskala sam rukama. To mi je i uspjelo. Eto k meni našeg Ogora. Kad me ugledao, upita me: »Majko, što vi ovdje radite u ovo doba, i to još sama?« Rekla sam mu da sam upravo stigla iz Kalkute, kamo sam išla za njih prositi hranu,

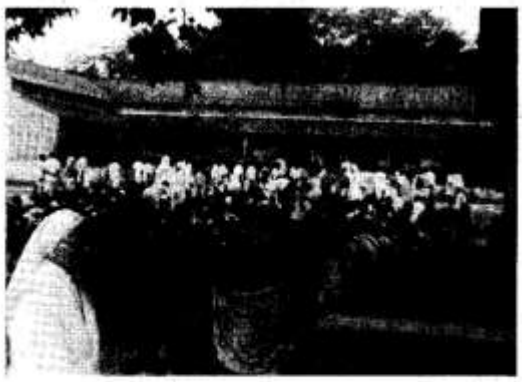
a sad čekam ljude koji će ponijeti vreće do samostana. Tad je on počeo iz svega grla dozivati: »Mahan, Čitan, Bioj . . ., dođite odmah ovamo, majka je ovdje, ona vas treba!« I naši su Bošonćani brzo došli i radosno prihvatili moje vreće i ponijeli ih do samostana. Ta znali su da je sve to za njih!

Kad sam stigla do samostana, sve su sestre ustale i došle preda me. Od radosti što me vide živu i zdravu sve su plakale. Čule su, naime, da je potonula jedna lađa pa su mislile da sam i ja bila na toj lađi i stradala. Sad su zahvaljivale Bogu što sam se sretno vratila kući.

Bila je nedjelja. Ja sam svakako željela primiti svetu pričest, no u to vrijeme trebalo je od ponoći biti na tašte. Stoga sam kanila poći na prvu svetu misu u čest sati. Ali eto mi iznenada oko pet sati netko zvao: »Sestro, sestro, dođite brzo, moj sin umire od kolere!« Brzo sam ustala i pošla u dispanzer da uzmem najpotrebnije lijekove i pođem do bolesnika. I doista moj Giri se već napola onesvijestio. Dala sam mu odmah injekciju i lijek. Zamalo je došao k svijesti. No njegovi me nisu pustili tako dugo dok ne bude sigurni da je bolesnik izvan opasnosti. Zbog toga sam morala na svetu misu umjesto u šest sati poći u devet sati. Tako su me ljudi vidjeli da sam se vratila. Brzo su saznali da sam donijela živežnih namirnica za njih. I počeli su nam hrpimice dolaziti u samostan da dobiju toliko potrebnu pomoć.

Od tog dana mi smo morale napustiti sve druge poslove i posvetiti se prehrani naših siromaha . . .

S. Silvina MUŽIĆ

ZA VRIJEME VELIKE GLADI KOJA JE POHODILA INDIJU HRANILE SMO MNOŠTVO GLADNE SIROTINJE

Dižu se zidovi nove crkve u Mulungushi

U prošlom smo broju Glasnika donijeli pismo časnog brata Ilije Dilbera u kojem je javio da započinje graditi novu crkvu u mjestu Mulungushi. U pismu od početka veljače piše kako napreduje gradnja te nove crkve. Ujedno nas upoznaje s krajem i mjestom u kojem gradi tu novu crkvu.

Kako sam vam već pisao, započeli smo graditi novu crkvu u mjestu Mulungushi. Po sebi se razumije da pri tome nailazimo na razne poteškoće. Nije lako u kišno doba stanovati na gradilištu. Stari limeni krov na prostorijama u kojima stanujemo, prokišnjava nam na sve strane. Kad udari jak pljusak, onda voda probije kroz zidove i ispod ležaja između cigala. Osim toga, ovdje ima veoma mnogo zmija. Danas smo ubili jednu otrovnicu koja se zavukla među cigle na gradilištu. Prije dva tjedna dotukli smo jednu koja se zavukla ispod ležaja u prostoriji za spavanje. Hvala Bogu, dosad nitko još nije stradao.

Mnogo nam muke zadaju i komarci, koji su prenosnici malarije. Ja sam prošli mjesec prebolio malariju. Sad je sve dobro. Nastojim u tome pomoći i svojim radnicima sprečavajući ili liječeći malariju.

I u tome je poteškoća što je udaljenost od našeg mjesta stanovanja i gradilišta veoma velika, čak 240 km. Ta udaljenost otežava nam i dopremu građevinskog materijala. Svake subote radnike odvezem njihovim kućama, da ih u ponedjeljak vratim ponovo na gradilište.

Kad smo započeli s gradnjom, još je bilo sušno doba pa smo osjećali nestašicu vode pri gradnji. Korito rijeke Mulunbushi — koja se zove kao i mjesto — bilo je prazno. Samo tu i tamo u većim udubinama bilo je nešto prljave vode. Kako se u tom mjestu nalazi Škola političkih nauka, ona ima uređenu cisternu za vodu. No kako se i ona snabdjevala vodom iz rijeke Mulungushi, to su i oni imali poteškoće s opskrbom vode za

VEĆ SE DIŽU ZIDOVI NOVE CRKVE U MULUNGUSHI. STOVIŠE, PODIGLI SMO I KROV

dnevne potrebe. Crpli su vodu iz mlake u mlaku, pa onda u veliki rezervoar. Ta bi se voda pročišćavala prolazći kroz pijesak. I tu vodu oni upotrebljavaju za sve potrebe u školi i kolegiju. No iako su bili u velikoj krizi za vodu, ipak nam je uprava škole dopustila da možemo iz njihova rezervoara odvoziti vodu u kamionu za našu gradnju. Kad nevolja pritisne, onda se čovjek i snalazi na razne načine. Glavna prometna cesta od juga prema sjeveru Zambije prolazi upravo pokraj našeg gradilišta. Iskopali smo duboku jamu i tu smo sazidali rezervoar za vodu. Čim je započelo kišno doba, nama je bio riješen problem vode, koja nam je potrebna pri gradnji. Kišnica s ceste slijeva se najprije u male kanaliće, a iz njih u veći kanal, a odatle u naš rezervar za vodu.

Dok pišem ovo pismo, moji radnici već dižu krovnu konstrukciju na zidove. Kad pokrijemo zidove crkve, onda računamo da je polovica posla svršeno. Sad ćemo u kišno doba raditi pod krovom. A i narod se raduje jer će započeti služba Božja u toj, makar i nedovršenoj, crkvi.

POTREBNU VODU ZA GRADNJU CRKVE MORALI SMO DOVOZITI KAMIONOM JER JE NA MJESTU GRADNJE NIJE BILO

Sigurno vas zanima kakvo je to mjesto u kojem gradimo tu novu crkvu. U tome mjestu započeo je pokret zvani »Ča-ča-ča«, koji se borio za slobodu Zambije od kolonijalizma. Na čelu tog pokreta bio je današnji predsjednik Zambije dr Keneth Kaunda. No ta njihova borba nije bila kao ona u Keniji što ju je vodio »Mau-mau« pokret, koji je došao na zao glas zbog brutalnosti. »Ča-ča-ča« pokret borio se za slobodu svoje zemlje nenasiljem. Kaunda je osnovao posebnu stranku koju je nazvao »Ujedinjena narodna nezavisna stranka«. U Mulungushiu održan je i kongres te stranke na kojem su zacrtane smjernice za djelovanje u budućoj državi.

DJECA SU VELIKI PRIJATELJI BRATA ILIJE JER IH ON UVIJEK NEČIM RAZVESELI

Danas se u tom mjestu nalazi Visoka škola za političke nauke i više modernih zgrada. U toj školi ima lijep broj katolika među profesorima i studentima. Svake nedjelje dolazi k njima svećenik iz grada Kabwe i služi svetu misu u jednoj prostoriji te škole.

Katolici tog mjesta već su dugo čeznuli da dobiju svoju crkvu, ali nedostajala su im materijalna sredstva. Stoga su zamolili nas da im u tome pomognemo. Pa eto napokon će im se ostvariti ta njihova želja zahvaljujući našim dobročiniteljima i njihovoj velikodušnosti. Hvala svima na toj suradnji!

Ilija DILBER

Pobjednici smrti

Priredio: Adam PERIŠKIĆ (18)

Kratak sadržaj dosadašnjeg dijela: U Koreju su kršćanstvo donijeli svjetovnjaci iz Kine. Godine 1784. kršten je prvi Koreanac. On je ujedno postao i prvi apostol kršćanstva u Koreji. Već nakon nekoliko godina bilo je oko 15 tisuća kršćana. Kad su državne vlasti saznale za tu novu vjeru, počele su je proganjati. Prvi progon bio je 1801. godine, a drugi je započeo 1838. i trajao je do 1841. U tom drugom progonu pogubljena su i tri misionara svećenika. No kršćani se nisu dali slomiti. I novi misionari nastojali su prodrijeti u Koreju.

Andrija — kojega je u međuvremenu biskup zaredio za đakona — sam nam pripovijeda o tom svom pothvatu: — Ja sam se brzo sakrio u mraku jedne šumice uvukavši se u grmlje. Od granice sam bio udaljen oko jedan sat hoda. Opkoljen bedemom od snijega, čekao sam noć. Da skratim vrijeme, počeo sam moliti krunicu. A čim se spustila noć, preporučim se Bogu i napustim svoje sklonište i krenem prema gradu. No da bih mogao ići što tiše, skinuo sam cipele i hodao sam samo u čarapama. Išao sam tajnim stazama provlačeći se kroz grmlje prema granici. Odjednom je prestalo grmlje i pojavila se otvorena snijegom i ledom prekrivena čistina koju u tamnoj noći nije bilo moguće pregledati. To me je upućivalo da je tu blizu rijeka. Prešao sam preko smrznute rijeke na drugu stranu. I tu se prostirala slična čistina prekrivena snijegom. Zatim se opet nalazila rijeka. Napokon, sam se približavao dogovorenom mjestu. Kad sam kroz duboki snijeg stigao do tog mjesta, nisam tamo našao nikoga. Tad mi je došla na pamet misao da se možda mojim pratiocima nešto dogodilo. Nisam znao što da sad sam započnem. Da sam krenem naprijed, bilo bi veoma opasno. A k tome još nestalo mi je i novaca. Pokušao sam malo obići okolinu da možda ipak susretnem svoje pratioce. Zatim se ponovo vratim na ugovoreno mjesto. Tako sam to činio nekoliko puta. A onda već umoran i iscrpljen legnem u neki zaklon da se malo odmorim i u molitvi se preporučim Bogu. Odjednom se trgnem od straha. No taj strah brzo se pretvorio u veliku radost. Naišli su napokon toliko očekivani pratioci. —

Oni su mu pripovijedali da su nekoliko puta dolazili na to dogovoreno mjesto, ali njega nisu našli, pa su ga drugdje tražili. A i on je njima slično pripovijedao kako je njih tražio. Sad su svi zahvaljivali Bogu da su se konačno našli.

Kad je svanulo jutro, krenuli su zajedno na put. Međutim, Andrija je brzo klonuo. Noge ga nisu mogle držati. Bila je to posljedica njegova noćašnjeg hodanja po snijegu i ledu samo u čarapama. Morao je potražiti sklonište u jednoj gostionici da se odmori i oporavi. A onda je nabavio dva konja i pošao za svojim pratiocima. Na putu su naišli na dvojicu kršćana koji su ih dočekali s odmorenim konjima. Nakon sedam dana putovanja ovanuo je pred svojim rodnim gradom Seulom. No u grad je ušao veoma oprezno. Bilo mu je dobro poznato da su državne vlasti znale za njegov odlazak u tuđinu i ako sad saznaju da se vratio, odmah će ga uhvatiti i zatvoriti. Zbog opreznosti nije se javio čak ni svojoj majci da je stigao u domovinu, jer se bojao da bi ona u svojoj radosti mogla negdje neoprezno odati njegov povratak. A time bi propali svi planovi što ih je zamislio da dovede biskupa u Koreju.

ANDRIJA POSTAJE KAPETAN BRODA

Andrija Kim mora u Seulu što je moguće brže sve pripraviti, ali potajno, za provođenje plana za ulazak biskupa u Koreju. Mora kupiti čvrstu lađicu, i to u gradu koji ne leži uz morsku obalu. No to bi bilo jedva moguće. Stoga se morao zadovoljiti ribarskom barkom, koju je kupio za 146 pijastera. No ta barka nije bila napravljena za dugo morsko putovanje, ali on je smatrao da je bolje i to nego ništa.

Kao brodsku posadu mogao je upotrijebiti samo kršćane, i to takve koji su spremni da se upuste u tu pustolovinu. Međutim u Seulu nije bilo pravih mornara. Tako od devetorice ljudi samo su četvorica bili ribari, ali ni oni nisu nikad plovili morskom pučinom. A eto toj momčadi i toj barki bilo je povjereno kršćanstvo u Koreji. Sad je sve ovisilo o Andriji. Tog je on bio svjestan.

(Nastavlja se)

Djevojka s violončelom

Piše: Marijan STEINER

Kad se govori o uzornim ljudima, onda se od njih očekuju neka izvanredna djela. Kod tog zaboravljamo da je njihov svakodnevni život upravo uzoran te ga možemo slijediti. Takav je bio i život rimske djevojke Rosine Giovannetti, koja je živjela od 1896. do 1929.

DOBROTA KOJA OSVAJA

Rosina je bila jednostavno i dobro dijete. Već kao mala djevojčica počela je učiti glasovir i violončelo. S nepunih deset godina prvi je put nastupila kao violončelistica. Bio je to uspješan nastup koji je otkrio da se radi o talentiranoj učenici. Kasnije će postati i profesionalna violončelistica.

Kako je Rosina rasla, sve više se očitavala njezina dobrota, osobito kad je postala djevojka. Odlikovala se i iskrenom pobožnošću, naročito nakon Prve pričesti i krizme, kad joj je već bilo 14 godina. Svoju je pobožnost osobito hranila Euharistijom koja je ubrzo postala svakodnevna.

Jedna njezina vršnjakinja ovako je opisuje: »Upoznala sam Rosinu kao učenicu konzervatorija Sveta Cecilija. Njezino ozbiljno ponašanje, trijezan način ophođenja i jednostavnost u odijevanju, veoma su se protivili lakoumnosti, neuglađenosti i taštini, kojima se znaju prepuštati djevojke njezine dobi. Vrlo marljiva i s glazbenim talentom koji se ne susreće često, nadvisivala je sve, pa i one koji su bili na višem stupnju studija od nje. Nikad nisam čula iz njezinih usta neku riječ samohvale ili makar samo i jednu riječ koja bi na neki način mogla umanjiti vrijednost drugih . . .«

Svojom profinjenošću Rosina je osvajala druge. Mnoge obitelji željele su je povesti sa svojom djecom na more ili u planine na odmor. Unosila je među ljude neki mir i radosti, pa su je stoga svi voljeli. Kad se zimi nije moglo ići na šetnu i izlete, Rosina je zalazila u obitelji gdje se zajednički muziciralo. Ona je ne samo svirala nego i pjevala, recitirala pjesme, živahim šalama i doskočicama unosila raspoloženje.

Počela je davati i pouke u sviranju violončela, a često je to činila besplatno. Konačno se zaposlila u kazalištu. Željela je glazbom oplemenjivati ljude. Kad bi je netko upitao kako može raditi u kazalištu, kad je svom svojom nutrinom daleko od duha ovoga svijeta, znala je odgovoriti: »Želim donositi Isusa tamo gdje ga nema.«

SVAKODNEVNI NAPREDAK U SVETOSTI

Rosina je obavila dva tečaja duhovnih vježbi (1924. i 1928. god.) koje su značile daljnje produbljivanje njezina duhovnog života. Shvatila je da nije dovoljna neka pasivna pobožnost, nego je potrebno otvoriti se za djelovanje služeći braći. Svaki je dan sudjelovala kod sv. mise i primala pričest. Razmatrala je jedan sat dnevno i obavljala opći i posebni ispit savjesti, prema metodi Ignacijevih Duhovnih vježbi, boreći se sa svojim pojedinačnim nedostacima.

Među Rosininim bilješkama iz 1924. god. čitamo: »Čini dobro, ali već danas, ne čekajući da se posvetiš tek sutra . . . Čekajući da sutra učiniš bolje, nećeš učiniti ništa i proživjet ćeš svoj život beskorisno za vječnost . . .« Pod djelovanjem Duha Svetoga Rosina Giovannetti je dan za danom napredovala u svetosti. Bila je svjesna da pri tom nužno mora sudjelovati u nošenju Kristova križa.

BITI SVIMA SVE

Rozina je u svojem životu pridavala veliku važnost dobrom primjeru, strpljivosti, lijepoj riječi, tješenju drugih. Širila je dobro gdje god je mogla. Bila je karitativna radnica, bolničarka, katehistica malenih, franjevačka trećoretkinja.

Kao gorljiva pobornica pobožnosti Srcu Isusovu sjajila je kao izuzetan primjer. Nakon tečaja o pobožnosti

Srcu Isusovu, što je prošla kod isusovaca, počela je u dogovoru sa svojim župnikom skupljati članove za apostolat molitve i posvetu obitelji Božanskom Srcu.

U karitativnom radu najveću je pozornost posvećivala posjećivanju bolesnih. U njihove je duše unosila mir i snagu. Za vrijeme hodočašća u Lourdes 1923. bila je na raspolaganju bolesnicima, pomažući im na svakom koraku.

Upisala se i na tečaj za bolničarke. Nakon što ga je završila, dolazila je svaki tjedan jednom ili dvaput u bolnicu brinući se za siromašne. Jednostavna i susretljiva, Rosina se iznad svega isticala duhom samozataje što joj je omogućilo da pruža njegu najtežim bolesnicima. Premda krhka i nježna, krila je u sebi veliku snagu i izdržljivost.

Njezinom duhovnom bogatstvu i žaru u djelovanju mnogo je pridonio put u Svetu zemlju god. 1927. Obilazila je sveta mjesta gdje je boravio Božanski Učitelj i doživjela veliku radost i nutarnju utjehu. Vratila se u Rim s novom snagom za rad.

Rosina se odrekla i vlastite obitelji samo zato da učini što više za ljude oko sebe. Položila je privatne zavjete čistoće, siromaštva i poslušnosti.

S KRISTOM NA KRIŽ

Za vrijeme duhovnih vježbi god. 1928. Rosina je osjetila da se priprema za vrhunac svoga života. U svibnju iste godine javili su se simptomi tajnovite bolesti, najprije na prsima a zatim na cijelom tijelu. No Rosina je nastavila svoj redoviti život i rad. I-pak, nekoliko mjeseci kasnije, morala je otići u bolnicu. Pregledom je ustanovljeno da ima »pemfigus«. To je teška bolest koja se ne da zaustaviti i ne zna joj se uzrok. Dolazi do općih tjelesnih poremećenja i javljaju se rane na koži.

Četiri mjeseca mučeništva proživjela je Rosina u potpunom predanju Bogu. Najteže boli proživljavala je onda kad su skidali s nje rublje koje se zalijepilo za rane. Na pitanje: »Nanosimo li ti velike boli?«, odgovarala je: »To su činili Isusu s toliko mržnje, a vi to meni činite s toliko ljubavi.« Mnogo su je posjećivali, jer su u njezinoj blizini osjećali prisutnost Isusa raspetog na križu. A Rosina je sve boli svjesno prinosila za obraćenje mnogih duša.

Okrijepljena sakramentima Crkve, pošla je ususret Isusu za kojega je živjela i radila 30. siječnja 1929. u 33. godini života. Na njezin grob stavljen je natpis: ROSINA GIOVANNETTI — ŽIVJELA KAO KRŠĆANKA — TRPJELA KAO MUČENICA — UMRLA KAO SVETICA. Pokrenut je proces za njezino proglašenje blaženom.

Pjesma Vječnome

Ti Vječni,
što si se rodio
u nadanjima i životima,
što tečeš tragom
toplih tokova krvi;
Ti što si vrijeme koje
ne stari, perivoj srdaca,
dan s bezbroj zora,
s mislima toplim od ljubavi;
Ti koji nudiš toplotu neba,
vječni zagrljaj radosti,
bisernu rosu molitve
da operemo oči srca;
Ti što razbijaš
ledenu težinu grijeha,
što vatrenim pogledom dotičeš
tokove rijeka i obale oceana,
odišeš skladom,
odlikuješ snagom,
izvodiš nas iz groba smrti,
iz zatvora sumnje, straha
na more beskrajne radosti;
Ti Sveti,
čuj moje gladne riječi,
ne daj da tužno strše
gole grane mog života!
Pomozi mi da ostanem tvoja,
da mi duša odzvanja
životom vječnosti!
Ti Vječni,
oblikuj dijete koje Te voli,
u cvijet vječne ljubavi!

IVNA

PROSLAVA BLAGDANA SRCA ISUSOVA U BAZILICI U ZAGREBU

Priprava za blagdan Srca Isusova počinje u petak 7. lipnja.

Svake večeri u 7 sati sv. misa i prigodna propovijed o Srcu Isusovu.

Četvrtak, 13. VI. nakon sv. mise pobožnost sv. ure.

Petak, 14. VI.

BLAGDAN SRCA ISUSOVA

Svete mise od 6 do 12 svaki sat i poslije podne u 17 i 19 s. Ispovijeda se cijeli dan. Od 13 do 17 klanjanje.

U 19 sati svečanu sv. misu predvodi i propovijeda kardinal **FRANJO KUHARIĆ, nadbiskup.**

Subota, 15. VI.

SRCE MARIJINO

U 19 sati pod sv. misom podijeljuje sakramenat potvrde **msgr. MIJO ŠKVORC, pomoćni biskup.**

Posveta Srcu Marijinu.

Nedjelja, 16. VI.

VANJSKA PROSLAVA SRCA ISUSOVA

Svete mise od 6 do 12 svaki sat i u 17, 19, 20,30. Nakon pobožnosti hodočasnici se mogu zadržavati u parku oko bazilike.

KNJIGE

SPJEV O BOGO-ČOVJEKU, Marija Valtorta. Svezak III, dio 2. Druga godina javnog djelovanja. — Izdaje: Župski Ured — Jelsa na o. Hvaru — 58465 JELSA. — Cijena 600 d.

SVEĆENIK I ZOV EVANĐELJA, Jean-Marie Lustiger. Knjižica pronicavo obrazlaže temu naslova i izriče zahtjeve za suvremenog dušobrižnika. Cijena 300 d. Narudžbe: Župni ured 58216 KAŠTEL NOVI.

LJUDSKA RIJEČ O BOŽJOJ RIJEČI, napisao Željko Rudolf Pavličić. Knjižica je odobrena i za vjeroučenike od Biskupskog Ordinarijata u Đakovu. O knjižici se pohvalno izrazio niz župnika i redovnika. Ovaj materijal će dobro doći za vjeronaučne susrete pred sv. Potvrdu. Cijena: 200 d. Narudžbe: Župski ured 54531 VILJEVO.

Na adresi: **Uprava Veritasa,** Miškinina 31, 41000 Zagreb — tel: (041) 579-645 možete naručiti slijedeće dvije knjige:

SVETAC BIJELIH LJILJANA, napisao Yves Ivonides. Kratak životopis sv. Antuna. U prilogu je donesen sakralno-umjetnički vodič kroz baziliku sv. Antuna u Padovi i kroz svetište sv. Antuna u Zagrebu. — Cijena 150 d.

PRAVOSLAVNI, napisao Juraj Kolarić. Knjiga izlazi potkraj svibnja. To je treći dio Kolarićeve trilogije KRŠĆANI NA DRUGI NAČIN. Štivo je namijenjeno za upoznavanje naše odijeljene pravoslavne braće. — Cijena 400 d.

Cijena za ove dvije knjige važi **do 15. lipnja 1985.** — Kasnije će biti viša.

Na adresu: Franjo Ereiz, 41001 Zagreb, pp. 699, Palmotićeva 31, možete naručiti slijedeće knjige:

CRKVENI HIMNI, cijena 70 d.

SRCE ISUSOVO SPASENJE NAŠE, ukusan i bogat molitvenik. Cijena 350 d.

SRCE ISUSOVO UFANJE NAŠE, molitvenik s velikim slovima. Cijena 300 d.

SRCE ISUSOVO I SUVREMENI APOSTOLAT, napisao Pero Bulat. Cijena 260 d.

SRCE ISUSOVO U SUVREMENOM SVIJETU, napisao P. Bulat. Cijena 160 d.

OSOBNA POSVETA SRCU ISUSOVU, F. Alcaniz. Cijena 90 d.

SRCE ISUSOVO SPASENJE SVIJETA, napisao B. Häring. Ovih 30 razmatranja uvodi vas u tajnu bogočovječanske ljubavi prema ljudima. Cijena 300 d. — Narudžbe: GLASNIK, Palmotićeva 31 — 41001 ZAGREB, pp 699.

Zahvalnice

ZAHVALJUJEMO PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGR. SRCU MARIJINU

...sv. Anti i sv. Nikoli Taveliću na svim primljenim milostima. — G. M., Zadar

...za pomoć u rizičnoj trudnoći i lakom porodu zdravog djeteta i za mnoge druge milosti. — Mara Josipović, Lukavac

...Gospi od brze pomoći i sv. Leopoldu za ozdravljenje moga brata i za sve druge milosti. — A. Likić, Vareš

...sv. Antunu i sv. Leopoldu za uslišane molbe. — A. Mijatović, Vareš

...i Gospi od zdravlja što mi je kćerka ozdravila od teške i neizlječive bolesti i što se poboljšao život u obitelji. — M. M., P.

...i Gospi od brze pomoći što mi je sin ozdravio nakon dugog bolovanja. — Majka iz Slavonije

...Duhu Svetome, sv. Judi Tadeju i ostalim zaštitnicima za sve milosti. — Čitateljica iz Srijema

...na svim primljenim milostima, a napose što su mi ostali živi nakon teške prometne nesreće zet, kćerka i djeca. — Anica Božić, Novi Jankovci

...Presv. Trojstvu, Gospi od brze pomoći i svima svetima na pomoći u teškoj operaciji moga sina. — Majka iz Paušinaca

...Gospi od brze pomoći i Petru Barbariću za primljene milosti. Ana Krane

...sv. Josipu i sv. Leopoldu na primljenim milostima. — M. Veronika, Čučerje

...sv. Josipu na uslišanoj molitvi za zdravlje. — Anka Alimpijević

...i sv. Leopoldu za stalnu pomoć i zaštitu. — B. P., Suhopolje

...za zdravlje i sreću djece, a napose za sinov uspjeh u školi. — Roditelji, Šišinec

...i bl. Graciji za brzo ozdravljenje i dobar uspjeh djeteta u školi. — M. M., Kotor

...sv. Judi Tadeju, sv. Antunu i sv. Nikoli Taveliću za zdravlje. — Anica Francuzević, Šarengrad

...što sam oslobođen od velike životne opasnosti i od drugih nezgoda. — Guštek Prugovečki, Sesvečina

...Krvi Isusovoj, sv. Josipu i sv. Antunu na primljenim darovima uz preporuku za sinovo obraćenje. — Majka, Subotica

...za poboljšanje zdravlja iza teške bolesti. — Nike Brbora, Ston

...sv. Antunu Clarinet i Petru Barbariću za ozdravljenje od teške bolesti. — Biserka Romić, Subotica

...sv. Josipu, sv. Leopoldu i sv. Roku za sinovo brzo ozdravljenje, uz preporuku za zdravlje i mir u kući. — Vlatka Janeš, Gerovo

...sv. Josipu, sv. Judi Tadeju i ostalim svetim zagovornicima za pomoć u teškoj nevolji. — S. Antonina Marijanović, Zagreb

...i sv. Leopoldu što mi je sin sretno prošao u prometnoj nesreći. — Majka, Našice

...za ozdravljenje u teškoj bolesti. Ružica Šiklić, Zagreb

...Predragocjenoj Krvi Isusovoj, sv. Josipu i sv. Leopoldu što mi je sestra sretno ozdravila od teške bolesti. — Veronika Mamužić, Žednik

...Predragocjenoj Krvi Isusovoj, sv. Josipu i sv. Leopoldu na primljenim milostima. — Majka T., Kunovec

...i sv. Leopoldu na sretno završenoj operaciji. — Štefica Tušek, Mihovljan

...za uspješnu operaciju očiju i za popravak vida. — John Hrdi, USA

...Gospi Lurdskoj i sv. Judi Tadeju za mnoge primljene milosti. — Majka iz Slavonije

...i Gospi od brze pomoći za sinovo ozdravljenje. — Majka, Slav. Brod

...što su mi spasili život. — Ivica Barun, Vinkovci

...Gospi Sinjskoj i sv. Anti za sinov uspjeh u školi. — Marija S.

...i Gospi Lurdskoj za primljene milosti. — Marija Rebić, Hamburg

...Predgraocjenoj Krvi Isusovoj, Gospi od brze pomoći i svetim zaštitnicima za čudesno ozdravljenje iza operacije, kada su liječnici izgubili svu nadu. — Volesak Kata, Otok

...za sretan povratak muža iz bolnice. — E. F.

...za sve primljene milosti. — Kata Ćosić, Poreč

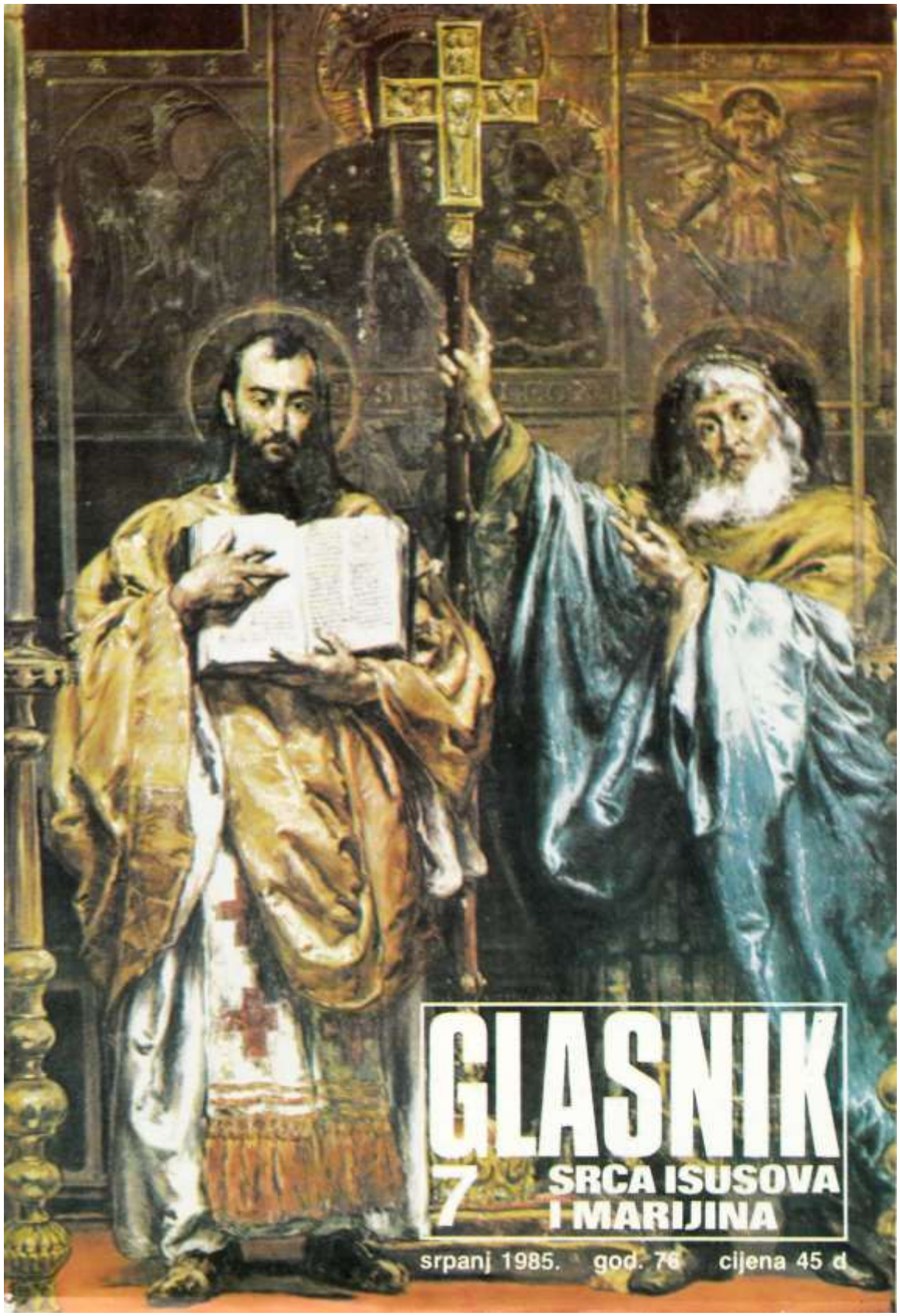
...i svima svetima za moje ozdravljenje kao i za ozdravljenje moje kćeri. — Nikica Blagaić, Ston

...sv. Josipu i sv. Ivanu Krstitelju za sretan porod kćerke. — Ljubica Stajčić, Voćarice

...sv. Josipu i svima svetima za primljene milosti. — Barbara Škudar

PREPORUČUJEMO SE I NADALJE NJIHOVOJ ZAŠTITI

GLASNIK

7 SRCA ISUSOVA I MARIJINA

srpanj 1985. god. 76 cijena 45 d

SV. ĆIRIL I METOD, VELEHRAD U MORAVSKOJ (Naslikao: Jan MATEJKO, 1838—1893)

TI IMAŠ SRCE VELIKO KAO MORE, ALI DRUGI ĆE TE VOLJETI SAMO AKO BUDEŠ MALEN KAO CVIJET!

Sveti Ćiril i Metod, učitelji

Ove godine upriličuju se u slavenskom svijetu razne vjerske i kulturne proslave povodom tisuću stote obljetnice smrti sv. Metoda nadbiskupa Srijemske Mitrovice, a s njime je najuže vezan, ne samo krvlju nego i djelom, i njegov brat Konstantin-Ćiril. Što je to u njihovu djelu i misli tako veliko da je preživjelo tolika stoljeća, te je sačuvalo živu poruku i čovjeku današnjice, pitaju se biskupi naše biskupske konferencije u prigodnoj poslanici, te i odgovaraju:

»Oni su bili Grci, rodom iz Soluna. Još od mladosti vladali su slavenskim jezikom. U Bizantu su primili vrhunsku izobrazbu svoga vremena. Konstantin-Ćiril postao je profesor na visokoj školi te se mudrošću toliko odlikovao da je dobio naslov »filozofa«. Stariji mu je brat Metod postao najprije »arhont«, tj. carski upravitelj pokrajine koju su nastavali Slaveni. Doskora je, međutim, pobjegao od »životnih smutnji« i stupio u samostan. Kao izvanredno sposobni stručnjaci sveta su braća sudjelovala u važnim kulturnim i vjerskim poslanstvima kod muslimana u Mezopotamiji i kod Hazara na Krimu i sjevernom Kavkazu.

Na molbu velikomoravskoga kneza Rastislava bizantski ih je car Mihajlo III. poslao među Slavene da im na slavenskom jeziku navješćuju Evanđelje. Uz silan duhovni napor sveta su braća Slavenima oblikovala kršćansku književnu kulturu na vlastitom pismu glagoljici i uvela narodni jezik u bogoslužje. Oni su svojim djelom na poseban način povezali kršćanski Istok i Zapad.«

Iako smo mi Hrvati pokršteni (bar dobrim dijelom!) i prije sv. braće iz Soluna, s njima smo usko povezani. Pismo kojim su se oni služili za slavenske bogoslužne knjige ili su oni izumili, a postalo je izrazito naše, ili je naše, a oni ga posudiše i drugima preniješe. Upravo zbog pisma oni su s nama Hrvatima najuže vezani.

GLASNIK
Srca Isusova i Marijina

Izdaje: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove. - Glavni i odgovorni urednik: Valentin Miklobušec. - Uredničko vijeće: Josip Antolović, Ignac Belak, Pero Bulat, Juraj Gusić, Miro Jurić, Stjepan Kuzmić, Valentin Miklobušec, Mato Rusan i Marijan Steiner. - Likovno-grafička oprema: Ivo Vrtarić. - Tehnički urednik: Miro Jurlć. - Adresa uredništva i uprave: Palmotićeva 31, 41001 Zagreb, pp 699, telefon (041) 434-710, (433-362). Tisak: »Plamen«, Slavonski Brod. - Cijena pojedinog broja 45 d. Godišnja pretplata 540 d. - Skupne narudžbe od deset primjeraka naviše po jednom broju dobivaju 10 posto popusta. - Pretplatu šaljite poštanskom uputnicom na adresu uprave. - Poštarina plaćena u gotovom. - Rukopise i fotografije ne vraćamo.

Uredničkova riječ

Evo nas napokon i usred ljeta. Netko putuje, a netko goste očekuje. I vama opet dolazi u goste stari znanac, ili novi poznanik, Glasnik Srca Isusova i Marijina. Što vam donosi? Mi bismo svakako htjeli da vam donese radosti i duhovnog osvježenja, a zato su se pobrinuli i pisci članaka, i uredništvo i razne tehničke službe. A da bi naš rad bio i duhovno bogat, pomažu nas naši bolesnici. Među njima je i tehnički urednik o. Miro Jurić. Ako smo radosni jer smo zdravi, pomolimo se za one koji trpe u bolesti. Ako smo bolesni, sjedinimo se s Kristom patnikom da nam se patnje oplode božanskom snagom preobrazbe za vječnost.

Svaki je život jedno novo iskustvo, i svatko bi mogao iznijeti svoje svjedočanstvo o borbi za ideale. Ipak, nisu svi ideali pravi. Predlažu nam i mnoge lažne u zabavi i užitku. Ne, ne nasjedajmo im! Svijet je put iskušenja. Molimo da pobijedi razum na Istoku i na Zapadu, u Nikaragvi i u Libanonu, kod bogatih i siromašnih, kod onih na vlasti i kod onih pod vlašću.

Ovog mjeseca našu pozornost osobito privlače sv. braća Ćiril i Metod. Živjeli su za nešto od trajne vrijednosti pa ih se trajno i sjećajmo.

Misliti na druge, znači biti svet. Ako se za svetost ne odlučimo dok smo mladi, malo je nade da ćemo se ikad posvetiti. Ljeto donosi i mnoge zamke, osobito mladima. Zato, mladi, ne zaboravite: BLAGO ČISTIMA!

Ovo je mjesec Krvi Kristove. Bila je za nas prolivena iz posude beskrajne božanske ljubavi Isusova Srca. Nemojmo mi ostati hladni. Uzvratimo ljubav za ljubav, da bismo primili još veću ljubav.

GLASNIK
Srca Isusova i Marijina

GOD. 76. SRPANJ 1985. BR. 7.

S A D R Ž A J

HVALA NA PISMU — — — 220
ŠTO JE PROMIJENILO MOJ ŽIVOT? — — — — — — 222
LIBANONSKI MLADIĆ I ZAPAD 223
ŽIVOT LJUBITI — ŽIVOT MRZITI, M. Zovkić — — — — 224
ŽIVI KRUH ŠTO ŽIVOT DAJE, I. Kukula — — — — — 226
SLOBODA ZA ŽIVOT I ZA DOBRO SVIH, J. Antolović — — 227
U ZNAKU SOLUNSKE BRAĆE, R. Grgec — — — — — 228
DA NIKAD NE OSTARIMO — 229
SVETAC JE VJERNIK, R. Brajčić 230
TEOLOG ASFALTA, S. Lončarević 232
SVRATI MOJE MISLI NA DRUGE!, ZDRAVIŠA — — — — 233
BLAGO ČISTIMA! — — — 234
ZAŠTO SE BOJATI BUDUĆNOSTI?, A. Katalinić — — — — 236
MAJKO, HVALA TI!, B. Prcela — 237
MONASI SV. PAVLA PUSTINJAKA, S. Kuzmić — — — — 238
NEBODER, Don Karmelin — — 240
PATNIČKA CRKVA U VIJETNAMU, M. Rusan — — — — 242
PRVI PETAK U MARIA POLLIU, A. Gabrić — — — — — 243
OTVARAMO NOVU MISIJSKU POSTAJU, S. Mužić — — — 244
OVDJE HARA MALARIJA, E. Verlić — — — — — — 246
POBJEDNICI SMRTI, A. Perlšić 247
APOSTOL KRISTOVE KRVI, M. Steiner — — — — — — 248
OGLASI — — — — — — 250
ZAHVALNICE — — — — 251

Hvala na pismu

POŠTOVANI UREDNIČE

Redovito čitam Glasnik i on mi je jedan od najdražih listova. Na misu i na vjeronauk idem redovito jer imam puno povjerenje u Isusa. Javljam vam se u nadi da ćete mi dati pravi odgovor. Ja stvarno više ne znam što da radim. Suze su mi jedina utjeha. Imam 14 godina, ali ovaj me problem već dugo muči. Čeznem za prijateljem, za prijateljstvom i pravom mladenačkom ljubavlju. Za mene je ljubav jedan divan osjećaj pun nježnosti i topline. Ja znam da ljubav i zaljubljenost nije isto. Ja čeznem za pravom ljubavlju, a ne samo za bezveznim »hodanjem«.

U školi sam odlična učenica i imam prijatelja, ali to su samo površni prijatelji kojima ne mogu povjeriti ništa iz svoje intime. Oni hoće samo da im šapćem na satu, da od mene prepisuju; jednom riječju, ja sam za njih samo korisna bubalica.

Kada se moja drugarica zaljubi u kojeg mladića koji

joj se sviđa, pa makar samo i na prvi pogled, ona ima prijateljicu, i taj joj se mladić preko veze »servira«. Kod mene to nikako ne može jer nemam »vezu«. Kod mene ta ljubav ostaje anonimna. Ona je samo za moju intimu, i meni ne ostaje drugo nego da o njemu samo sanjarim, da samo maštajući o njemu provodim divne trenutke.

Molim vas, pomozite mi da nađem prijateljicu, prijatelja, društvo, bilo koga komu bih se mogla povjeriti! Što u stvari odlučuje kod pronalaženja prijatelja: ljepota, moda, društvenost, ili nešto sasvim drugo? Meni je od toga cijela zbrka u glavi. Ne znam što da radim. Osjećam se usamljenom, napuštenom, zaboravljenom. Molim vas, objavite ovo pismo. Vjerujem da će mnogi moji vršnjaci naći utjehu i rješenje u vašem odgovoru.

Napuštena iz D.

Oči koje u tvojim godinama zbog ljubavi previše suza proliju kasnije se same sebi smiju. Kad su, naime, oči pune suza, slabo se vidi! Kad djevojčica s 14 godina kaže da više ne zna što da radi, kaže pravu istinu, premda je sama ne razumije. Što više, naime, prestaje biti dijete, to više si umišlja da je već zrela, iako je do tog još daleko.

Ljubav za koju se tvoje biće budi stvarno nije samo »zaljubljenost i bezvezno hodanje«, premda najčešće prolazi i kroz te faze. Ljubav je u tvojoj dobi »jedan divan osjećaj pun nježnosti i topline«, ali to nije vrhunac i punina. I cvijet trešnje je divan, nježan i dražestan, ali još to nije onaj slatki crveni plod kojemu se nadamo kad vidimo kako trešnje cvatu. Sve u svoje vrijeme. Tko u razvoju želi nešto preskočiti, može samo nogu slomiti! Zato se i ti strpi. Radi u školi, pomaži doma, upoznaj društvo, provjeruj ideale za koje ljudi žive, osobito tvoji vršnjaci.

Ljepota, moda, društvenost... sve su to dobre stvari, ali mogu biti i samo kričava ambalaža u kojoj je trulo voće. Zato ne trči za njima prije nego im provjeriš sadržaj. Kloni se prijatelja koji ti u svemu samo povlađuju, jer ti više škode nego koriste. Obrati se za savjet radije starijima, osobito roditeljima. Oni ti sigurno žele dobro, a nema straha da će te zlorabiti. Tako se vladaj, pa ćeš vidjeti kako će suze usahnuti i odmah ćeš bolje vidjeti što ti je raditi.

UREDNIK

POMOZITE MI DA VJERUJEM

Ako mi vi ne pomognete, moj život neće imati nikakva smisla. A zar da sa svojih 18 godina izgubim svaku nadu? Ali ja više ovako ne mogu! Znam da nešto mora postojati i da postoji, ali kako vjerovati?

Sve više vjerujem da me to Bog kažnjava. Ima i pravo! Zapustila sam Ga, ne odlazim u crkvu, ne molim, ne umijem cijeniti lijepo, ne znam pravo voljeti,,, jednom riječju, ja više ne znam što sam! Nedostaje mi ljubav; ljubav voljenoga i ljubav Boga. Znam da nas dragi Bog sve ljubi, ali ja tu ljubav ne spoznajem jer je ne mogu naći.Reći ćete mi da je to lako: »Idi u crkvu i naći ćeš Boga!« Ali nije tako. Osjećam kako mi je duša prazna i tamna. Nema u njoj iskrica koje bi zapalile vjeru. Ni u što ne vjerujem dušom i tijelom jer ne znam što to znači. Dok sam bila mala, redovito sam posjećivala crkvu, a što više rastem sve joj se više otuđujem i gubim se u nekom ponoru koji zjapi poda mnom.

O Bože, gdje si? Pomozi mi da nađem Tebe i da vjerujem, jer kad budem, Bože, vjerovala u Tebe, u ljude, u sebe, bit ću uistinu sretna.

Pomozite mi da nađem smisao svoga života, recite mi što da činim i kako? Ja ne samo da sebi ne vjerujem; ja ne vjerujem ni dragom koga volim. Ja ga stoga gubim. Osjećam to i zbog toga patim. On nije taj koji zdušno izjavljuje ljubav, on voli iskoristiti sve životne šanse, a jedna sam i ja tu pred njim. Među nama je nastao tako velik jaz da ga se bojim.

Vaša rubrika nema dovoljno prostora da vam sve opišem, ali vas svejedno molim, odgovorite mi na ovo pitanje. Kako mu pokazati da ga volim, ne zbog drugih, nego zbog njega samoga? Kako mu reći da se uozbilji, da me boli njegova nevjernost, neshvaćanje života? Zar on ne zna koliko srce pati kada mu bježi onaj koga voli? Željela bih biti sretna, ne mogu bez vjere! Kako da nađem vjeru u ovom surovom svijetu?

NINA

Vrijeme liječi mnoge rane pa je možda izliječilo već i tvoju, osobito ako se radi o privremenoj razdraženosti. Nadu ne valja nikad izgubiti, a kamoli u 18. godini života. Nina, Bog te ne kažnjava niti je On sadista da bi uživao u tvojim mukama. Posrijedi će biti nešto drugo. Do jučer si još bila dijete koje je uživalo u igri i sigurnosti roditeljske prisutnosti. To je prošlo u nepovrat. Čovjek mora postati samostalno biće, zrela osoba. Došlo je vrijeme da sama odlučuješ i snosiš posljedice za svoje postupke. Doživjela si kao da te netko doveo do rijeke, a onda ti rekao: »Na drugu obalu plivaj sama!« Nije to jednostavno, ali druge nema jer tek na drugoj obali je cilj, zrelost života i svijest vlastitog dostojanstva. Nitko pametan neće nasumce skakati u bujicu, nego će najprije proučiti zadatak pred kojim se našao. Odustati? Bio bi znak kukavičluka!

Naša je sreća što na putu do zrelosti ličnosti imamo pouzdana kormilara u osobi Isusa Krista. Ali On je veoma obazriv i poštuje našu slobodu. Nipošto se ne nameće! On će nas to sigurnije voditi što mu se potpunije predamo, ali čudesa neće činiti. Naprotiv, savjetovat će nam u tišini srca da se poslužimo iskustvom starijih, da tražimo savjeta u roditelja ili iskusnih prijatelja; da idemo strpljivo naprijed makar nam cilj bio zamagljen, da ne gubimo povjerenja u Njegovo vodstvo; da se ne prepuštamo valovima osjećaja koji nas mogu čas dići pod oblake, čas opet nasukati na plićaku bezvoljnosti ili nas survati u provaliju razočaranja.

Zbog svega toga u kriznim časovima ne valja zapuštati molitvu, ispovijed i pričest, jer se na taj način lišavamo najuspješnije pomoći. Mi ćemo možda i bez toga nekako stići do blizine cilja, ali jedva da ćemo ga potpuno postići. Što god postigli samo svojim silama i mudrošću, skupo ćemo platiti.

Kako nekome pokazati da ga volimo? Ako je ta ljubav prava, tj. iskrena i nesebična, to će on svakako osjetiti. Ako je ni tada ne osjeti, znači da ga moramo s punim poštovanjem prepustiti drugome s kim se našao, ili će se naći, na istom valu ljubavi. Srcu ne vjeruj previše. Ono se najlakše zaljubi i najlakše zamrzi, ali ga uvijek pitaj za njegove razloge!

UREDNIK

Što je izmijenilo moj život?

Ivan Zirdum, župnik u Đakovačkim Selcima pokrenuo je izdavanje knjižnice »U pravi trenutak«. Za Glasnik je priredio prikaz kako se promijenio život jedne alkoholičarke.

MOJA KARIJERA

Rođena sam u Frankfurtu. Tu sam sprovela svoje djetinjstvo. Već zarana pokazivala sam svoje muzikalne sklonosti. U 15. godini ispunila se moja velika želja. Za Božić mi je darovana gitara. Uskoro sam svirala i pjevala na malim priredbama. U 18. godini dobila sam značajnu nagradu za svoj uspjeh, pa sam pozvana da nastupim i na televiziji. Time su se za me otvorila vrata u mnoge show-programe. Gramofonske ploče prenosile su moj glas. Išla sam na mnoge turneje s poznatim njemačkim umjetnicima. Bilo je to 1959.

LAŽNI IZVOR SNAGE

Vrlo brzo pokazala se i druga strana medalje. Da svladam tremu pred nastupe, počela sam piti alkohol. To je u početku izgledalo vrlo dobro. Osjećala sam se sigurnom, imala sam samopouzdanje. Mislila sam da u džepu imam ključ za potpunu sreću. No već nakon dvije godine nađoh se u verigama alkoholizma. Trošila sam sve veću količinu alkohola da bih produžila svoju prividnu sigurnost. Uskoro mi se događalo da sam i na pozornicu dolazila pijana. Lako se može razumjeti da jedna pijana pjevačica više nije poželjna. Odlazak je bio vrlo brz. Kolege i prijatelji okrenuše se od mene te ostah sama s bocom.

UZALUDNA BORBA

Sad je započela osamljena, očajnička borba. Osjećala sam da sa mnom nešto nije u redu, da previše pijem i nadasve da se u piću više ne mogu kontrolirati. Borila sam se protiv boce. Odlučivala sam: »Danas ću piti samo malo piva ili malu rakijicu.« Ipak sam gubila bitku za umjerenost. Pila sam već ujutro natašte žestoko piće da bih došla u »štimung«. Tako sam postala očajna i beznadna te više nisam vidjela drugog izlaska iz te bijede nego da sama učinim kraj svojem životu. Dvaput sam to i pokušala izvesti.

ODLUČUJUĆI SUSRET

Usred te beznadnosti pružila mi se prilika da pođem na liječenje u specijalnu kliniku. Liječenje je trajalo šest mjeseci, i tu se dogodilo čudo. Naučila sam živjeti bez alkohola, o kojem sam do tada ovisila. Uz pomoć pojedinačne i grupne terapije spoznala sam pozadinu svojeg oboljenja. Tek tada sam učila spoznavati sebe. Saznala sam da sam takva, a ne drugačija, i počela sam se kao takva prihvaćati jer me Bog ipak voli. To je za me bilo ne samo silno važno, nego i odlučujuće. To je potpuno izmijenilo moj život. Bijaše to susret s Bogom, susret s Isusom Kristom. Tek kad sam se odlučila za život s Isusom, znala sam da ću svoj život moći trajno sačuvati bez alkohola. Za čovjeka oboljelog od alkoholizma duga životna apstinencija neophodan je preduvjet za trajno ozdravljenje. »Ako vas Sin oslobodi, zaista ćete biti slobodni!« (Iv 8,36)

DIVNA ISKUSTVA

Od tada je prošlo deset godina. U tih deset godina sve više sam doživljavala Božju ljubav, Božju pomoć i milosrđe. To što danas opet pjevam i što svojim pjesmama mogu govoriti o Njemu, za mene je uvijek novo čudo, jer moj strah pred nastupom, strah da pjevam i govorim pred ljudima postojahu kao i prije. Ali je rasla moja vjera i pouzdanje u Isusa. Znam da od Njega primam potrebnu snagu za taj posao. Veoma, veoma sam zahvalna Isusu Kristu što mi pomaže vršiti tu službu.

NOVA ZADAĆA

Pred oči sam si stavila sasvim jasan cilj. Kao nekadašnja ovisnica o alkoholu objašnjavam i pomažem drugima. Ohrabrujem one koji još nisu izvojevali bitku protiv boce. Željela bih probuditi nadu u onima koji bi doduše željeli ozdraviti, ali ne znaju kako. Surađujem s PLAVIM KRIŽEM, udruženjem

kršćana koji se posvećuju radu s ovisnicima. Tako sam često tjednima na putu radeći na spomenutom području. Prošle sam godine snimila ploču koja je namijenjena ljudima posve oboljelim od alkohola. Sama pišem svoje pjesme koristeći se iskustvom vlastite prošlosti.

TEMELJ

Kad pričam i pjevam o svojem oslobođenju od alkohola, tada je to uvijek vezano s onim što je Bog u meni učinio i uvijek ponovo čini. Ne znam da li bi mi bilo moguće deset godina živjeti bez alkohola, kad svoj život ne bih predavala Isusu. Mislim da ne bi. Ta kome ćemo se obratiti kad nas snađu brige, potrebe, strah i razočaranje? Ljudima? Prijateljima? I to je važno i dobro, ali nije dostatno. Konačnu potporu, utjehu, nadu i mir može nam dati samo Božja ljubav i milosrđe.

AKO SVOJ ŽIVOT NE USMJERIŠ PREMA PRAVIM IDEALIMA, ŽIVJET ĆEŠ ZA LAŽNE: CIGARETU, ALKOHOL, DROGU . . .

Libanonski mladić i Zapad

Mladi Libanonac Ferid Ghaiss u svom pismu, objavljenom u tjedniku »France catholique« od 26. travnja 1985. uputio je posebnu poruku mladeži na Zapadu. Najprije iznosi strahote u Libanonu, jedinoj kršćanskoj zemlji u arapskom svijetu, te veli da među vjernim kršćanima svuda vlada pouzdanje u Boga. Svuda se moli. Ne samo po crkvama i kućama, nego i u skloništima. U Libanonu kršćani zapravo žive u katakombama poput prvih kršćana, jer su sve snage drugih konfesija ustale da bi istrijebili kršćane, iako su baš kršćani u Libanonu uvijek primali sve prognanike iz arapskog svijeta, bez obzira na vjersku pripadnost.

A sada, u gradovima i selima, gdje je stanovništvo izmiješano (kršćani i Druzi, te kršćani i muslimani), kršćani nikad ne znaju kad će neprijatelji nahrupiti bilo po danu bilo po noći i navaliti na kršćanske domove i sjekirom posjeći pronađene kršćane. Neka su kršćanska sela, veli mladić, potpuno uništena. Kršćani mučeni i poubijani. Neki su uspjeli pobjeći, da bi spasili jedino svoje živote, pa se mogu vidjeti po trotoarima i parkiralištima. Zatim mladić veli: »Neki moji prijatelji ubijeni su samo zato, što se nisu htjeli odreći Isusa Krista. Nekima, koji su nosili na sebi križ, neprijatelji su usijanim željezom utisnuli na tijelu znak križa. Vidio sam kršćanske grobove raskopane, mrtvace iznakažene, zube slomljene (jer su im skidali zlatne zube) a mrtvaci su nakon toga bačeni izvan lijesa. Kao svjedočanstvo, imam fotografije.

Došavši u Francusku našao sam prividni vanjski mir, ali sam našao i unutarnji rat: MORALNI RAT, koji je opasniji od onoga u Libanonu. Mi kršćani u Libanonu poznajemo fizičku smrt, ali su nam duše žive, dok na Zapadu vidim smrt duša u tijelu koje još živi. Razmišljao sam o libanonskoj mladeži, koja daje živote za ime Kristovo, razmišljao sam i o mladeži na Zapadu, koja sebi oduzimlje život! Susretao sam i susrećem žalosna, umorna lica; susrećem mladež koja traži lažni raj u uživanju droge, u seksualnoj raspojasanosti i nemoralnom životu, u bježanju u smrt samoubojstvom. Vidim na Zapadu mrtve poglede, kao da sreća i radost ne postoje. U Libanonu vlada ratno stanje i patnja, ali libanonski mučenici ižaravaju duševnu radost. Na Zapadu, naprotiv, nitko ne ubija kršćane, ali mnogi od njih sami se ubijaju, ubijaju djecu prije rođenja, očajavaju . . .

Priopćio: Srećko BOŠNJAK

Život ljubiti - život mrziti

Piše: Mato ZOVKIĆ

Isusovu pouku o životu (Iv 12,20—36) koji biva izgubljen ako se grešno čuva, Matej, Marko i Luka stavili su iza prvog proricanja muke: »Tko hoće život svoj spasiti, izgubit će ga; a tko izgubi život svoj poradi mene i Evanđelja, spasit će ga« (Mk 8, 35). Isus je to mogao reći pošto je najavio da ga čeka nasilna smrt i pošto je Petra ukorio što ga pokušava odvratiti od vršenja Očeve volje. Kod Ivana je ta izreka sačuvana u nešto drugačijem obliku i stavljena na kraj Isusova mesijanskog djelovanja. Što ona znači?

TREĆA ISUSOVA PASHA

Dvanaestim poglavljem Ivanova evanđelja završava prikaz Isusovog ministerija, njegovog mesijanskog djelovanja. Taj odsjek evanđelja bibličari zovu Knjigom znakova, a građu od 13. do 21. poglavlja Knjigom proslave. Zaključno poglavlje Knjige znakova sadrži pomazanje Isusa u Martinoj kući koje je on sam Judi protumačio kao pripravu za ukop, zatim mesijanski ulazak u Jeruzalem na miroljubivom magarcu, što je suprotno od židovskog očekivanja Mesije ratnika na bojnom konju; dolazak Grka koji žele biti predstavljeni Isusu, i Isusov prijekorni govor Židovima što ne vjeruju u Njega koji je svjetlo svijeta.

Na početku poglavlja Ivan je pomno napomenuo blizinu Pashe: »Šest dana prije Pashe dođe Isus u Betaniju gdje bijaše Lazar kojega je Isus uskrisio od mrtvih.« Ivan je zabilježio tri Pashe Isusova mesijanskog djelovanja.

Pred prvu je Isus primio pokorničko krštenje na Jordanu, kad ga je Ivan Krstitelj predstavio kao Jaganjca koji oduzima grijeh svijeta (1, 29.36.), a zatim je »uzašao u Jeruzalem« (2,13).

Druga je Pasha kruha života, kad je Isus u Galileji kruhom siromaha nahranio veliko mnoštvo onih koji su bili gladni riječi Božje i predstavio se kao Kruh živi (6, 1—58).

Treća je Pasha Isusov odlazak Ocu po smrti i uskrsnuću u Jeruzalemu.

Pasha je za Židove blagdan izlaska iz egipatskog ropstva, sklapanja saveza pod Sinajem i ulaska u »zemlju kojom teče med i mlijeko« zato što ju je Bog darovao svome narodu. Središnji je događaj blagdana pashalna gozba vjerničkih obitelji kod kojih se jede pashalno janje, a domaćin tumači ukućanima savez djedova s Bogom i međusobno, savez od kojega narod i sada živi kad slavi taj blagdan. Isus je o prvoj Pashi predstavljen kao Jaganjac koji oduzima grijeh svijeta, a o trećoj je uzdignućem na križ i probadanjem rebara i postao nova Pasha.

GRCI TRAŽE ISUSA

»Grci koji su se došli klanjati na Blagdan u Jeruzalem« (Iv 12,20—28) pravi su Grci, a ne Židovi koji žive izvan domovine i govore grčki. Razlog njihova dolaska je religiozan, što znači da su već bili povjerovali u Boga židovske objave, ali još nisu postali prozeliti, to jest stranci koji bi primili i obrezanje u znak potpune spremnosti na vršenje Zakona. Takve poluprozelite Djela apostolska zovu »bogobojaznima«, i oni su bili prvi slušatelji Pavla, kad je po Maloj Aziji i Grčkoj naviještao da je Isus Gospodin i Evanđelje.

Ti se Grci obraćaju Filipu koji je iz Betsaide, gradića na sjeveroistočnoj obali Genezaretskog jezera, u poganskom području. Filip ima grčko ime i oni su ga morali već prije negdje upoznati, a možda su i oni bili iz Betsaide. Kao Grci, pripadaju narodu koji rađa filozofe, tražitelje istine. U skladu sa svojom grčkom tradicijom, tražeći istinu otkrili su Boga jedinoga. Sada žele biti pobliže predstavljeni Isusu, nakon što su vidjeli kako miroljubivo ulazi u Jeruzalem na magarcu, a Židovi ga blagoslivlju kao onoga koji dolazi u ime Gospodnje.

Kao što se prilikom gozbe u pustinji Andrija pokazao snalažljivim upozorivši na dječaka koji ima pet ječmenih kruhova i dvije ribe, tako i ovaj puta Filip traži pomoć baš od Andrije da preko njega svoje znance predstavi Učitelju.

Andrija i Filip »kažu Isusu«, pokazujući pred Židovima da se predstavnici pogana počinju zanimati za Isusova djela i riječi. Isus im se predstavlja zagonetnim riječima: »Došao je čas da se proslavi Sin Čovječji!« U grčkom perfekt ili prošlo vrijeme označava radnju koja je počela u prošlosti, a učinak joj i sada traje: čas je došao po dosadašnjim Isusovim djelima i riječima i sad je tu. Grcima koji »traže mudrost« (1 Kor 1,21) Isus najavljuje svoju neobičnu veličinu. On pristaje da bude zrno što pada u zemlju, trune da bi donijelo novi plod. Židovski su poglavari već odlučili ubiti ga. On to zna i ne bježi, jer bi povlačenjem opozvao svoj dosadašnji način djelovanja. Zatim na sebe prvoga primjenjuje paradoksalno načelo o gubljenju na kratak rok radi dobivanja na dug rok: »Tko ljubi život svoj, izgubit će ga. A tko mrzi život svoj na ovome svijetu, sačuvat će ga za život vječni.« »Ljubiti život« ovdje znači grešno ljubiti samog sebe, biti sebičan i tražiti sigurnost pod svaku cijenu. »Mrziti život«, znači odricati se iz viših motiva sebičnih ambicija, biti spreman na žrtve, vladati se sa sviješću odgovornosti pred Bogom, a ne s polazišta, što meni osobno koristi ili šteti.

To načelo, koje Isus osobno prihvaća, iznosi i pred svoje sljedbenike, pa i pred Grke koji se zanimaju za njegov pokret. Kao što je Isus spreman na životnu žrtvu, tako treba da budu i njegovi učenici. »Učenik« ovdje nije onaj koji je naučio Učiteljevu nauku, nego onaj koji s Učiteljem dijeli istu sudbinu, slijedi ga. »Neka ide za mnom«, na temelju grčkoga glagola koji je ovdje upotrijebljen (akoloutheō) znači vjernički hod s Isusom i za Isusom, poistovjećivanje učenika s Učiteljem. Takve sljedbenike časti Otac nebeski, kao što je počastio i ponižena Sina. To je čast osmišljenja poraza i pobjeda života, čast vječnog smiraja u Bogu koji jedini ispunjava sve plemenite čovjekove težnje.

Zatim Isus, pred istim Grcima i povijesnim učenicima, govori da mu je duša potresena. U grčkom je isti glagol kao u 11,33 prilikom plakanja nad Lazarom (tarassō). Samo je ovdje perfekt pasivni koji označuje stanje potresnosti.

Događaji triju godina mesijanskog djelovanja vodili su u sukob s vjerskim poglavarima naroda koji će uroditi nasilnim ušutkavanjem proroka iz Galileje, a on je mlad i voli život. Kao čovjek on se boji smrti, ali ne uzmiče nego moli Oca da proslavi svoje ime. Ovaj podatak iz Ivanova evanđelja pokazuje da Isusova molitva u Getsemanskom vrtu nije bila tek jedan prolazni trenutak u njegovu životu. On je u posljednjoj godini i posljednjim tjednima svoga ministerija bio u stanju potresenosti. Nije sramota strahovati, jer prava životna hrabrost čini ono što treba unatoč strahu. Isusu je proslava Očeva imena i ostvarenje njegova plana vrhovna norma djelovanja. Njoj podlaže i svoj ljudski strah.

VJEROVATI U SVJETLOST KOJA JE ISUS

Glas iz neba govori (12, 29—36) da je Otac po Isusu do tog trenutka već proslavio svoje ime i još će proslaviti. Njemu je to potvrda da je dobro radio i poziv da

ne uzmiče, makar ga čeka nasilna smrt. Neki su od prisutnih ovo razumjeli kao grmljavinu, a neki kao anđelovu poruku.

Prema sinoptičkoj građi glas iz neba govori Isusu prilikom krštenja i prilikom preobraženja. Kod krštenja je Isus morao odlučiti, da li je nastupilo vrijeme mesijanskog djelovanja, i ako jest, kakav Mesija ima biti. Glas mu je odgovorio da jest nastupilo i da treba djelovati skrovito, poput Sluge patnika iz Izaijine knjige. Prilikom preobraženja imao je Isus odlučiti, da li nastaviti put u Jeruzalem gdje ga čeka nasilna smrt ili »mijenjati taktiku«. Otac ga predstavlja učenicima kao ljubljenog Sina, što znači da želi nastavak dosadašnjeg načina djelovanja. Ovaj puta glas iz neba progovara na kraju mesijanskog djelovanja da ga ohrabri pred početak muke.

Isus tumači da je taj glas radi prisutnih, jer Grci očekuju Spasitelja koji imponira mudrošću i djelima, a Židovi političkog oslobodiltelja. Isus, međutim, jest i ostaje Spasitelj koji pristaje na nasilnu smrt i odriče se političkih ambicija svojih sunarodnjaka.

Zatim Isus najavljuje početak suda svijetu koji izjednačuje s trenutkom kad će, uzdignut, sve privlačiti k sebi. Najavljuje uzdignuće na križ i u slavu, kako je bio rekao Nikodemu (usp. 3,14-16). U Isusu se Bog očituje svijetu kao onaj koji ozdravlja, ljubi, spasava i nudi životnu istinu. Isusovo uzdignuće na križ bit će ujedno vrhunsko očitovanje Boga svijetu. Tim povijesnim i spasenjskim događajem »svezan je knez ovoga svijeta«, skršena je moć Sotone (usp. Otk 20,1-3). Zlo u svijetu je pobijeđeno u korijenu i sud se sastoji u slobodnom pristajanju uz Isusa ili suprotstavljanju Isusu.

Kad Isus poziva da hodamo u svjetlosti i upozorava povijesne slušatelje da je svjetlost još malo među njima, on podsjeća na razgovor s Nikodemom u kojem je sebe predstavio kao svjetlost koja je došla na svijet (3,19). On je donositac svjetla Objave i dogođena Objava. Vjerovati u svjetlost koja je Isus, znači otvoriti mu se, predati mu se, slijediti ga.

Povijesni slušatelji osporavaju Isusu pojam Sina čovječjega koji ima biti uzdignut. Oni to uzdignuće razumiju kao poraz i smrt, a njihov Sin čovječji prema Danijelovoj knjizi je pobjedonosni vođa naroda Božjega koji će istjerati strance i stvoriti moćnu židovsku državu. Isus je dopuštao da ga drugi zovu Mesijom, prorokom i Sinom Božjim, ali sam sebe nikada nije tako zvao. Razlog: ti su nazivi kod njegovih sunarodnjaka bili politički opterećeni i iskrivljeni. Zato se radije zvao Sinom čovječjim u posebnom smislu.

On najavljuje da će kao uzdignuti Sin čovječji sve privući k sebi. Misli na sve ljude, Grke i Židove, one koji su do njegove smrti pripadali narodu Božjem i one koji će se nakon njegove proslave slobodno uključivati u Crkvu. »Sve« je ovdje pomalo biblijska generalizacija: svi su pozvani, svi mogu ući, iako se svi ne odazivaju. Ivan je to vidio ostvareno u Crkvi svoga vremena. Mi bismo trebali doprinositi da se to ostvaruje u Crkvi našeg vremena.

Živi Kruh što Život daje

Velik je dar bila Izraelcima, dok su lutali pustinjom, zagonetna hrana »mana«. Ona se svakog jutra, poput nebeske rose, spuštala na njihov logor i svaki dan ih nahranila. Bez tog izvanrednog dara poumirali bi od gladi i nikad ne bi ugledali Obećanu zemlju.

Krist Gospodin svojim je životom, mukom, smrću i uskrsnućem osnovao Crkvu i uputio novozavjetni narod Božji pravoj i definitivnoj obećanoj zemlji — nebeskom Kraljevstvu. I taj narod, naime cijelu Crkvu, opskrbio je novozavjetnom manom, kojom se moraju hraniti svi oni, koji žele izbjeći brojnim opasnostima ovozemnog života i sretno prispjeti na cilj.

Ova misao veoma je istaknuta u novim čitanjima tijelovske liturgije. Iz knjige Ponovljenog Zakona uzet je u liturgiju tekst, u kojem Mojsije opisuje strahote, kroz koje su stari Izraelci morali proći, ali su se održali, jer su se hranili manom: »Nemoj zaboraviti Gospodina, Boga svojega, koji te izveo iz zemlje egipatske, iz kuće ropstva; koji te proveo kroz onu veliku i strašnu pustinju, kroz zemlju zmija i štipavaca, suhim i bezvodnim krajem; koji ti je izveo vodu iz sijene tvrde kao kremen; koji te u pustinji hranio manom, nepoznatom ocima. (Pnz 8,2)

Ivan KUKULA

Nakana Apostolata molitve

ZA PROGONJENE ZBOG VJERE I PRAVDE

Sloboda za život i za dobro svih

Tatjana Goričeva (r. 1947), negdašnja voditeljica Komsomola (komunističke omladine), obratila se na kršćanstvo. Zbog svog uvjerenja prognana je na Zapad. Došavši na slobodu napisala je na njemačkom jeziku knjigu »Die Rettung des Verlorenen« (Spasenje izgubljenoga). Knjiga je prevedena i na francuski jezik pod naslovom »Nous convertis d'Union Soviétique« (Mi obraćenici Sovjetskog Saveza). Uvod od 37 stranica napisao je toj knjizi Olivier Clément, u kojem govori o položaju vjere u vodećoj zemlji socijalizma. Mislim da će nam odlomak koji ću navesti najbolje osvijetliti nakanu na koju ovaj mjesec valja moliti.

Olivier Clément piše: »Crkva u Sovjetskom Savezu živi u kontekstu državnog ateizma, u kojem se religija smatra kao naslijeđe koje valja podnositi, no čija je propast — gledajući očima znanosti — neizbježna. I stoga ustav potvrđuje slobodu bezbožne propagande, ali samo dopušta slobodu religioznoga kulta. Samo ateizam ima pravo misliti, jer samo on može biti misao. Marksizam je u Sovjetskom Savezu postao sveobuhvatna ideologija, koja kaže za sebe da je znanstveno zajamčena te koja želi protumačiti i postanak svemira i tijek povijesti i smisao ljudskog postojanja. Kolektivni čovjek sam kuje svoju sudbinu, sudbinu snage, stvaralaštva i sreće. Prisutna na svim razinama poučavanja, u svim omladinskim pokretima, u sredstvima društvenog priopćavanja, šireći se knjižicama u milijunskim nakladama protuvjerska propaganda ponavlja da ideja 'boga' (bez velikog slova) nikada nije mogla izraziti drugo do čovjekova otuđenja; da nema druge besmrtnosti do one u titanizmu vrste; da su ljudi crkve fanatici ili pijanice, svi jako dobri da zavode slabe kako bi im izmamili novac. Religija se u toj perspektivi svodi na skup okamenjenih obreda, ili bolje na neku vrstu 'nacionalnog parka', 'rezervata', u kojem još postoje neki oblici ruske prošlosti. Ona će u komunističkom društvu posve nestati . . .«

Sve to, iako se ne može odobriti, možda barem donekle moglo bi se tolerirati, kad bi svi drugi koji drukčije misle, bili doista slobodni, imali ista prava i mogućnosti kao i ateisti. Ali, kao što u svojoj knjizi rječito svjedoči Tatjana Goričeva, a takvih svjedočanstava ima i u mnoštvu drugih knjiga, oni koji vjeruju ne samo da su zapostavljeni, nego su i izravno progonjeni.

No, Sovjetski Savez nije jedina država u kojoj su vjernici proganjani. Takvih država ima još, a ne treba ih nabrajati.

Isto tako smo pozvani na molitvu za one koji su proganjani zato što traže svoja zakonita ljudska prava. I ta su u velikom broju zemalja danas nemilo gažena. O tome nas svakodnevno izvještavaju sredstva društvenog priopćavanja.

Oliver Clément, koji predstavlja francuskoj čitalačkoj publici knjigu Tatjane Goričeve, govori o duhovnoj obnovi u Sovjetskom Savezu. »Silan je to događaj« — piše on — »a Tatjana Goričeva ga dobro pokazuje . . . Čitajući Tatjanu Goričevu, shvaća se da je Duh na djelu ondje gdje je tragična povijest iznijela na vidjelo posljednji izbor: između života i smrti, između ništavila i uskrsnuća.«

Nakana naših biskupa: DA CRKVA MEĐU HRVATIMA VJERNO ČUVA I PROMIČE ĆIRILOMETODSKU BAŠTINU DUHA, VJERE I KULTURE.

Tu je baštinu naš narod očuvao do danas, iako mu povijest nije bila laka. Ta ga je baština pomagala u rađanju i odgajanju velikana duha, vjere, svetosti i uljudbe. Nažalost, tu dragocjenu baštinu još dosta ne poznajemo, pa bi jedan od plodova Metodijeve godine mogao biti, da se više navraćamo svojim kršćanskim izvorima, napajajući se za zadatke koji nas čekaju u ne baš lakom zadatku čuvanja naše dragocjene duhovne baštine, gradeći na njoj bolju sutrašnjicu vjere i naroda.

Josip ANTOLOVIĆ

U znaku solunske braće

Piše prof. Radovan GRGEC

U mjesecu srpnju naša Crkva slavi blagdan solunske braće sv. Ćirila i Metoda. U tom mjesecu naši su biskupi upriličili svečani prigodni skup u Đakovu povodom 1100. obljetnice smrti sv. Metoda. Obljetnica Metodove smrti bit će proslavljena i znanstvenim skupom u Rimu u listopadu. Solunsku braću kao suzaštitnike Evrope uz sv. Benedikta slavi čitav kršćanski svijet. Njihovo ime nose mnoge kulturne ustanove. I naše stoljetno Svetojeronimsko društvo nosi od 1946. njihovo ime.

Kao prevoditelji Svetoga pisma na slavenski jezik solunska se braća nalaze u ishodištu naše pismenosti i kulture. U svom pismu prigodom 1100. obljetnice smrti sv. Metoda Papa ističe kako se ćirilometodsko djelovanje nije ograničilo samo na religiozni život nego je zahvatilo cjelokupni svagdanji život i kulturu pojedinaca, obitelji i naroda. U svom »Hazarskom rečniku« Milorad Pavić piše kako je svaki Metodov korak bio jedno slovo, tj. novi pomak u širenju kulture i prosvjete.

I danas je ime solunske braće znak ekumenske veze Istoka sa Zapadom i znak sveobuhvatnosti kršćanske kulture. Postoji li kršćanska kultura i u suvremenom sekulariziranom društvu?

Priznajući da je srednji vijek Hrvate i druge evropske narode obilježio neizbrisivim pečatom kršćanske kulture, mnogi misle da je kasnije, a pogotovo danas, taj izraz izgubio svaki smisao. Tako, na primjer, misli i jedan naš novinar koji je nedavno napisao članak o »posljednjim trzajima katoličke kulture« u Italiji. Naprotiv, sovjetska spisateljica Cecilija Kin u nedavno objavljenoj knjizi »Alkemija i stvarnost« piše o izrazitoj kršćanskoj kulturi u toj istoj zemlji i o njezinu očitovanju u djelima nekih pisaca obraćenika. U posljednje vrijeme toliko spominjana ruska obraćenica Tatjana Goričeva govori nam o tihoj ali korjenitoj obnovi kršćanske kulture u Rusiji i u zemljama gdje su kršćani u javnom životu zapostavljeni ili progonjeni. Po njezinim izvještajima ta »kršćanska renesansa« dolazi do izražaja naročito među umjetnicima, intelektualcima i mladima, dakle upravo među onima za koje se u nekim evropskim sredinama tvrdi da su od vjere najudaljeniji.

Istina je da je Crkva, kako je jednom zgodom rekao Pavao VI, katkada griješila prisiljavajući umjetnike i kulturne djelatnike da se u ime nekih moralnih načela odreknu svojih nadahnuća, ali je isto tako istina da se bez kršćanstva i bez djelovanja Crkve na kulturnom području ne može ni zamisliti duhovni napredak evropskih naroda.

I danas valja imati na pameti koliko je kršćanski i evanđeoski pogled na svijet važan za kulturni napredak čovječanstva. Valja nastojati da u naš život i običaje uđe kultura koja, kako reče Ivan Pavao II, zaslužuje da se zove kršćanska. Kršćansko ponašanje treba da uđe u naš svagdanji obiteljski život.

Primjer solunske braće lebdi nam pred očima upravo u ovoj »Metodovoj godini«. Slijedeći njihov primjer, mnogi su sinovi našega naroda djelovali u njihovu duhu šireći kršćansku prosvjetu i kulturu u svim slojevima društva.

Bez prave kulture i »učionice postaju duhovne pustinje«. Možda nam danas najviše nedostaje upravo kršćanska kultura i možda je pravo rekao onaj istaknuti književnik koji je jednom napisao ovu misao: »Kultura će biti kršćanska ili je neće biti!«

Da nikad ne ostarimo

Na Uskrs, 7. travnja bilo je svečano otvaranje Godine mladih u župi Hrasno, Istočna Hercegovina.

Doživljaje i radosne trenutke te svečanosti nastojat ćemo opisati da biste i vi bili dionici naše radosti. Iznijet ćemo misli naših srdaca, da biste ih i vi usvojili i oplodili.

Sivi oblaci tog travanjskog jutra nisu pokolebali mladost niti je spriječili da pohrli u susret Gospodinu. Potajno smo svi strahovali da nam ta svečanost ponovno ne propadne. Naime, imali smo u planu otvoriti Godinu mladih 3. ožujka, ali je to spriječilo loše vrijeme i udaljenost naših sela od župske crkve. Međutim, izazovno vrijeme pretekla je naša spremnost da se okupimo u velikom broju i složno sudjelujemo u pripremljenom programu. Kročili smo za uskrslim Kristom idući u crkvu u svečanoj povorci. Stupali smo prema nepresušnom izvoru mira i ljubavi — njegovu oltaru. Ulazeći u crkvu, »rijeka« mladih slijevala se u jednu jedinstvenu crkvenu zajednicu. Hvalospjev je raspršio tmine oblaka nad nama, a sunce duha ozračilo je naše duše i srca. Radosni trenuci prožimali su naše tijelo. Tako okupljeni, bili smo snaga duhom i tijelom. U svoju budućnost gledamo smjelo, odbacujući mračnu koprenu i sve zapreke na našem životnom putu. Osvijetljena Kristovim križem, naša nam je budućnost postala žudnjom. Privremena i povremena lutanja, spoticanja koja život sa sobom nosi, predali smo Gospodinu. On neka naše korake usmjeri svojim putem. Želimo smjelo koračati i spoznati pravu vrijednost ljudske osobe, i obistiniti nadu u bolju budućnost. Kao velika briga današnjice bit ćemo i velika nada sutrašnjice. Odgovornost pred našim mladim životom ne straši nas. Naša snaga i energija je Bog. On će nas pokretati i svijetliti nam iz dana u dan. Odredit ćemo svoj cilj, boriti se svim snagama da nam On bude uvijek na vidiku.

Mladi prijatelji Isusa Krista, prigrlimo odgovornost koja nas čeka. Ne klonimo duhom i ne pokleknimo pred iskušenjima sotone u ovom burnom vremenu. Budimo uvjereni da nas Crkva voli, da smo joj potrebni. Ustrajmo u zajedničkoj molitvi da bi naš rod bio plodonosan. Svaki naš susret neka bude uspjeh, svaki naš pad zajednički ispravimo. Od nas se očekuje da u budućnost unesemo više sunca. Primjerom pokažimo da je ova godina nama posvećena. U toj godini moramo čuti i opravdati glas Uskrslog koji ovih dana govori »mir vama«. Slijedimo put Krista u vjeri, miru i istini.

Obnovljeni i okrijepljeni, naći ćemo mir. Naši susreti urodit će plodovima za bolji i ljepši svijet. Svjesni da smo djeca Božja, nadahnuti njegovim mirom, srdačno ga podijelimo s drugima. Kujmo bolju budućnost putovima mira i pravde. Svoj put osvijetlimo primjerom osobnog života vjerujući i sebe žrtvujući, da Krist bude Gospodar naših srdaca i našeg vremena.

Sve vas mlade prijatelje pozdravljaju mladi iz župe Hrasno.

MINISTRANTI I PJEVAČI HRASNA ZA SVEČANE ZGODE OBLAČE STARU NARODNU NOŠNJU, ALI ZRAČE UVIJEK MLADOM VJEROM

Svetac je vjernik

Piše: Rudolf BRAJČIĆ

Danas je rašireno mišljenje da je vjera više izraz slabosti nego kreposti. Govori se da vjeruju samo neprosvijećeni, razočarani i društveno nezauzeti. Ipak vjerovati u Božju opstojnost na temelju uvjerljivih dokaza ne znači biti neprosvijećen, nego ljudski prosvijećen. Još više, vjerovati Bogu ono što nam govori o sebi, o nama i o našem suživotu s Njim, pravo je ljudsko ponašanje. Ta vjera u Božju riječ je osobito čvrsta i sigurna, iako nas uvodi u otajstva, koja svjetlo našeg razuma ne može u cijelosti osvijetliti.

KRIVO SHVAĆANJE VJERE

Kažu da su ljudi počeli vjerovati iz neznanja na temelju krive slike o prirodi. To opisuju ovako: Hoće li sjeme niknuti, izrasti i dozreti ne ovisi samo o čovjeku nego i o zemlji, suncu i kiši, samo ljudi to isprva nisu znali. Nije im bilo poznato zašto sunce sja, zašto kiši, zašto se mijenja dan i noć, zašto nastaje poplava, suša, snijeg, zašto čovjek živi i umire. Stoga su ljudi vjerovali da svaka prirodna pojava, npr. sunce, kiša, rijeke, zima, životinje — ima u sebi nevidljivu silu koja je pokreće. Tu nevidljivu silu nazvali su duh. Hoće li prirodna pojava čovjeku koristiti ili neće, ovisi o duhu te pojave. Stoga su vjerovali da prirodom i ljudima vladaju dobri i zli duhovi. Takva ljudska vjerovanja nastala su zbog neznanja, straha i njihove nemoći prema prirodi. Danas mi, naprotiv, poznamo prirodu. Sve znamo, i kako sunce sja i kako kiša pada, i kako zemlja hrani pšenicu i kukuruz pa nam nije potrebna nikakva vjera. Vjera se, po sudu takvih mudrijaša, rađa iz neznanja i ostaje neznanje.

Međutim, kad bi to bilo tako, nijedan učenjak ne bi mogao vjerovati. A koliki su koji vjeruju, i to baš prvaci u naukama! Ne treba ih nabrajati nego samo istaći da vjera nije neznanje nego vrhunsko znanje, koje nam sve stvari i prirodne pojave dublje tumači nego što to čine ostale znanosti. Kao što je znanost svojstvo čovjeka, tako je i vjera jednako njegovo ljudsko svojstvo.

VJERA NIJE OSJEĆAJ SLABOSTI

Govori se nadalje: Čovjek hoće da ukloni zlo iz ovoga svijeta, da uvede u nj pravdu, a to većinom ne uspijeva pa svoje želje i nade premješta u »drugi svijet«; počne vjerovati u nevidljivo. Premještajući svoje želje i nade u »drugi svijet« čovjek se vjerom prebacuje iz svijeta povijesnih zadataka u svijet iluzija. Zato čovjek koji vjeruje ne može se drukčije ponašati nego kao netko tko je iznevjerio rad, kao protivnik znanosti i preziratelj napretka.

A je li to istina? Znamo da Crkva potiče svoje vjernike da se prihvate posla u najrazličitijim oblicima na razvijanju svijeta. Nauk Koncila je ovaj: Cjelokupan rad u svijetu ide za tim da što svestranije razvije čovjeka, da ondje, gdje postoje neljudski uvjeti života, te uvjete učini ljudskijima. Narode koje pritišće glad treba

osloboditi od te nevolje. Svima treba osigurati sudjelovanje u ekonomskom, društvenom, političkom i kulturnom životu. Vjera nije kočnica čovjekova napretka. Vjera ide za tim da čovjeku bude dobro na ovome svijetu i sve potiče da rade na ostvarenju toga cilja.

VJERA NIJE SAMO LIJEK ZA RANE

Nadalje govore: Ako netko baš hoće vjerovati, može. To je njegova privatna stvar i zadovoljavanje njegovih privatnih potreba. Vjera mu služi za zacjeljivanje rana koje je zadobio u društvenom životu i u životu uopće. Vjera je nešto nepotpuno, sakato; ne pokriva čitava čovjeka, ne pokriva njegov život u privatnosti i njegov život u javnosti, nego samo život u privatnosti.

Međutim, vjera nije privatna stvar! Iz nje klije obaveza djelovanja u javnosti, koju Koncil ovako opisuje: Neka vjernici besprijekorno i razborito nastupaju protiv nepravde i nasilja, protiv samovolje vlasti i netolerantnosti pojedinog čovjeka i političke stranke. Neka se iskreno i pravično, dapače s ljubavlju i političkom hrabrošću, posvete dobru svih. (GS 75)

Vjera nije za sakatog čovjeka, privatnički djelotvornog, a društveno paraliziranog. Vjera je za cjelovitog čovjeka. Cjelovit čovjek s obje svoje strane, s privatnom i s društvenom, vjeruje.

ZAŠTO OVAJ GOVOR O VJERI?

Mi ne bismo ovdje isticali kako je vjera prosvijećenost, kako čovjeka obvezuje na svestran ovozeman razvitak i napredak, kako zahvaća cijelog čovjeka, njegov privatni život i njegovo djelovanje u društvu, kad ne bismo htjeli, govoreći o vjeri, sve potaknuti na svetost.

Svetac je vjernik! Štoviše, on je čovjek vjere. Njegov je život utjelovljeno vjerovanje. Bez vjere ga ne možemo ni zamisliti. Nije za to manje vrijedno stvorenje, nezainteresirano za ovozemni život, bez utjecaja u društvu. Dapače, jačina njegove vjere čini da se kao čovjek i ljudski djelatnik digne nad ostale.

VJEROVANJE NA TEMELJU EVANĐELJA JE TAKOĐER LJUDSKI OPRAVDAN ČIN

Dok nas razumno promatranje prirode, čovjeka i svijeta dovodi do vjere da Bog postoji, u Evanđelju nam sâm Bog preko nadahnutog pisca govori o sebi, o svojim planovima spasavanja ljudi, o svojim osjećajima prema nama, o svom milosrđu i svojoj ljubavi. Vjera koja se u nama budi slušajući taj govor nije nešto neobično za čovjeka, nije nešto čovjeku strano, što bi ga zamagljivalo u njegovoj ljudskosti. Naprotiv, ta je evanđeoska vjera tipičan ljudski čin, a to znači da je čin koji čovjeka uljuđuje i razvija kao čovjeka.

Čovjek se može potpuno razviti samo po razmjeni s drugima. Bez prihvaćanja riječi drugih i bez prihvaćanja naših riječi od drugih, a to znači bez vjere u ono što nam drugi saopće o sebi, i bez vjere u ono što mi kažemo o sebi drugima, suživot ljudi bio bi nemoguć. Čovjek ne mora vjerovati svašta, niti svakoj osobi, niti u svakoj prigodi. Uz ono što vjerujemo možemo pristajati tvrđe ili slabije. Naš razum može vagati da li je osoba, kojoj iskazujemo vjeru, vjerodostojna i da li je ono što nam povjerava razumno. Ali nikome ništa ne vjerovati, nikome se ne povjeriti, nikoga svojom slobodom ne prihvatiti, nikoga ne cijeniti, sve odbaciti s prezirom ili s osjećajem samodostatnosti neljudski je i nerazumno.

Svetac, kao čovjek vjere, u punoj zrelosti otvoren je prema Bogu i prema drugima da ih u slobodi prihvati, da im iskaže povjerenje, da s njima saobraća s pouzdanjem. Svetac u Kristu prihvaća istinitost Kristove osobe, istinitost Božjega plana spasenja, istinitost Crkve po kojoj Krist izvodi spasenje svijeta. Po evanđeoskoj vjeri svetac je usko povezan s Kristom i s braćom ljudima. To smo skupa s njime i mi. Od nas se ipak razlikuje po tome što svom prihvaćanju Božje riječi ne stavlja granica.

Ni njemu otajstva ne predstavljaju nedokučivu stvarnost (misterij). I on doživljava tamu vjere. Ni on nije Boga vidio. Ali to ga ne priječi da se sa svom sigurnošću sav preda Bogu, koji je neizmjerno vrijedan našeg povjerenja.

Teolog asfalta

Tko je pater Leppich da preko njegovog sedamdesetog rođendana ne prelazi šutke ni crkveni ni građanski tisak njemačkog svijeta? Ne može se prešutjeti čovjeka čiji je glas toliko puta odjekivao ne samo njemačkim crkvama nego i ulicama i trgovima pa čak i sportskim stadionima pred velikim masama svijeta. Počeo je u vrijeme kad su zašutjeli topovi i tenkovi, kad se trebalo dizati iz ruševina, kad je najdragocjenija bila riječ utjehe i ohrabrenja narodu koji je bio duboko ponižen, kad je Nijemcima trebalo ulijevati povjerenje u život, pouzdanje u Boga, u bolju budućnost. A pater Leppich je znao da budućnosti nema bez Boga, jer uzalud se trude graditelji koji kuću grade bez Boga. Zato je pošao i u ozloglašene gradske četvrti. Trebalo je pročistiti ne samo gradske ruševine, nego još više ruševine duha. Popeo bi se i na krov automobila, ako je trebalo da bi ga velika masa ljudi bolje mogla pratiti. Novine su pisale o »Božjem mitraljezu«, patru koji je postao legenda, o teologu asfalta, o isusovcu velikog stila itd. Pater Johannes Leppich uistinu je i zaslužio te nadimke.

Napisao je mnogo knjiga i brošura, a sve su rasprodane u veoma velikim nakladama. Usmeno i pismeno uvijek pravovjeran. Propovijeda Božju istinu koja je uvijek ista, za sva vremena i za sve oblike života. Ni u metodama rada nije bilo nikakvog zastranjivanja, iako je davno prije Koncila u svoj rad uključio laike pokrenuvši »internacionalnu akciju 365«, ekumensku akciju s evangelicima, akciju borbe protiv gladi u svijetu, brigu za 65 misijskih postaja na svim kontinentima. U pedesetim i šezdesetim godinama, kad je, dakle bio mnogo mlađi, čitaju ga i slušaju milijuni, ali njegovo vrijeme ni danas nije prošlo. On i danas ima još 20 — 30 nastupa u godini. Ne govori više na ulicama i na trgovima, ali crkve u kojima govori uvijek su pune. Ovo moje skromno pisanje neka bude izraz zahvalnosti i čestitka iz Hrvatske, gdje Hrvati katolici također mnogo duguju radu hrvatskih isusovaca. Ovom zgodom zahvalno spominjemo i jedan detalj iz pedagogije mog pokojnog oca Dr. Ivana Lončarevića koji je nama, svojoj djeci, isticao da nas poučava u istini i karakternosti kojoj su njega učili oci isusovci za vrijeme njegovih gimnazijskih godina u Osijeku, i zato im je bio uvijek zahvalan.

U čast izvrsnog apostola i propovjednika koji pripada i susovačkom redu i cijeloj Crkvi, meditirajmo nekoliko časaka prema njegovim mislima na temelju Sv. Pisma Novoga Zavjeta.

»Svima nam je dat nalog da širimo kršćanstvo koliko nam je moguće, pa i u svjetskim razmjerima. Spomenimo se kako su velikani u Starom Zavjetu molitvom očekivali ispunjenje Božjih obećanja, a danas ima ljudi koji misle da kompjutorima mogu određivati sudbinu svijeta i ravnati događajima. Mir se ostvaruje samo prihvaćanjem Božje ljubavi. Tjelesni glad pokreće ljude i organizacije, a koliko je onih koje pokreće glad duha? Gdje god je sotona na djelu da zavede svojim lažima, pružimo odgovor Božje istine. Bog traži da se čovjek zalaže potpunim srcem i svim silama. Kršćani nisu pozvani na udoban život na zemlji, nego ih Bog šalje u vatru nevolja i trpljenja svijeta.

Tamo gdje su svećenici po zatvorima, njihova riječ prodire kroz zatvorske zidove. Usprkos svih sotoninih djela Bog uvijek postizava svoj cilj. Samo kršćanstvo daje odgovor na problem patnje. Kad odmjeravamo što bismo učinili za bližnjega, spomenimo se da je Bog dao život za čovjeka. Bog čini najveća čudesa u skrovitosti. Sam Bog točno je odmjerio što čovjek može podnijeti. I šutnja može biti izdaja Crkve.

Nasuprot pokvarenosti u tisku neka svatko vrši apostolat dobre štampe. Za prve kršćane župska je zajednica bila druga domovina. Što mi danas poduzimamo za rast i zajedništvo naše župe? Nemojmo kritizirati Crkvu da ne čini dosta, ako mi ne činimo što možemo. Kršćani se očituju u prvom redu po svojoj ljubavi. Sedmero braće

Makabejaca u Starom Zavjetu odbilo je jesti zabranjeno meso i radi toga su morali položiti život. A koliko se ljudi današnjice protivi zakonu nemrsa samo u jednom danu kroz tjedan Bogu za ljubav.

Razmislimo o tome koliko bi vremena kroz dan mogli posvetiti molitvi. Nemojmo nikada proći mimo križa, a da ne reknemo barem: »Isuse, hvala ti što si za me umro!« Mi jurimo s posla na posao. Nikad nemamo slobodna vremena. Zaustavimo se bar toliko da razmislimo o najvažnijem zadatku koji nam je Bog postavio, o trenutku naše smrti. Samo dvanaest je bilo Apostola, a Kristovom su ljubavlju zapalili tolike u svijetu. Njihov primjer odgovor je na pitanje može li pojedinac danas stvarno nešto učiniti za Boga i duše!

Blagoslovljen Vam bio sedamdeseti rođendan, pater Leppich, i unaprijed kao i do sada, neka sve bude na veću slavu Božju!

Slava Ana LONČAREVIĆ

Svrati moje misli na druge!

Gospodine, kad sam gladna,
pošalji mi nekoga tko malakše od gladi;
kad sam žedna,
pošalji mi nekoga tko skapava od žeđi;
kad mi je hladno,
pošalji mi nekoga koga treba ogrijati;
kad sam u duši ranjena,
daj da sretnem nekoga koga treba utješiti;
kad mi moj križ postane težak,
daj da ponesem i križ svoga bližnjega;
kad me pritisne siromaštvo,
povedi me nekome tko je u većoj bijedi;
kad sam prezaposlena i nemam vremena,
daj mi nekoga kome ću bar na trenutak pomoći;
kad sam ponižena,
daj mi nekoga koga ću moći pohvaliti;
kad sam sama zastrašena,
daj mi nekoga koga treba ohrabriti;
kad osjećam potrebu da budem shvaćena,
daj mi nekoga koga moram sama shvatiti;
kad osjećam potrebu da se netko pobrine za me,
pošalji mi nekoga za koga ću se sama pobrinuti;
kad sam u opasnosti da mislim samo na se,
svrati moje misli drugima!

Ovo je molitva suradnika i suradnica majke Terezije u Japanu. Zacijelo mi tako nismo naučili moliti. Ljeti smo i više nego inače skloni voditi računa samo o sebi; mislimo samo o svojim brigama, o svom odmoru. Neka nam ova molitva pomogne da se ne zatvorimo u sebe same. Zatvoriti se u sebe, znači samog sebe osuditi na lagano, ali sigurno umiranje. Čovjek živi od ljubavi i za ljubav, kad se daje da usreći i prima da bude sretan. Tko se daje, njemu će se Bog dati i imat će život vječni!

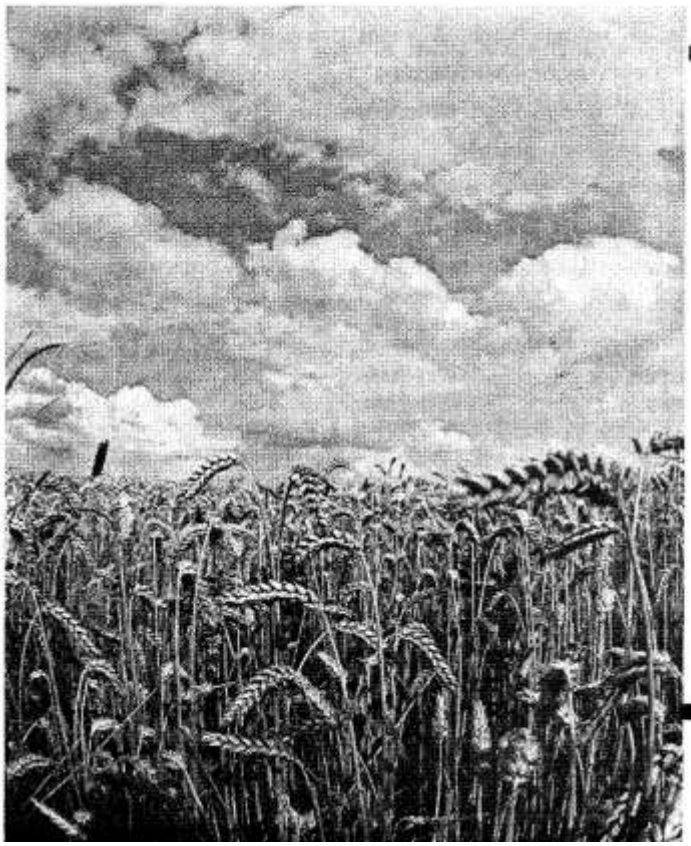
Priredio: ZDRAVIŠA

»Blago čistima srcem: oni će Boga gledati!« (Mt 5,8)

Kako su lijepa vedra, sunčana jutra! Kako su blistavi snježni vrhunci, uzdignuti u plavetnilu neba! Zar nije lijepa Božja priroda u svojoj proljetnoj bujnosti: rascvali voćnjaci, prolistale šume, zelene livade, mirisavi vinogradi u cvatu, cvijeće u svojim raskošnim bojama! Koliko nade! Zašto da ne bismo s tom ljepotom i čistoćom prirode usporedili čistu mla-

BLAGO

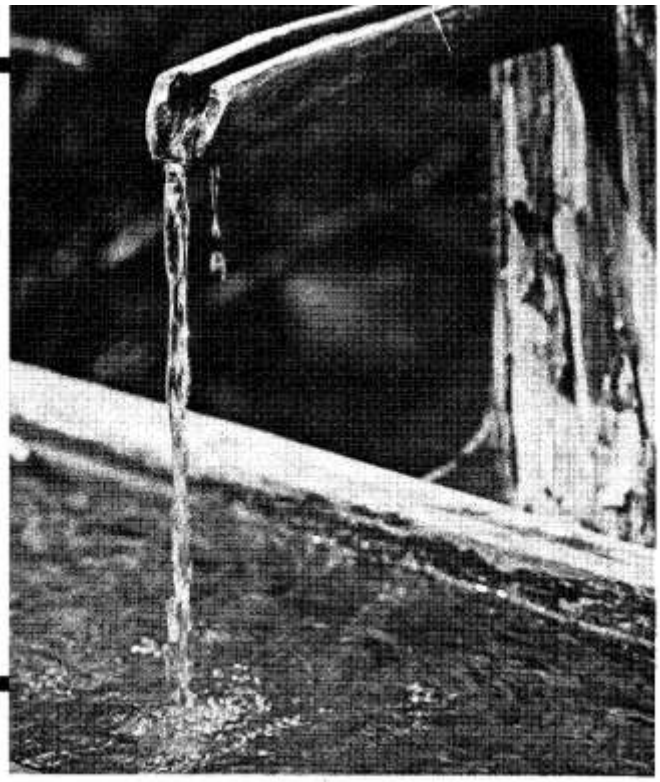

dost? Bistra voda u gorskom jezeru nešto je sasvim drugo nego zagađena močvara.

Nevinost! Čistoća! Čednost! Uzdržljivost! To su vrijednosti životnog stava u odnosu prema ljudskoj seksualnosti. To je poštivanje tijela; to je vodstvo duha, razuma i savjesti u sferi seksualnosti. Samo tako, i nikako drukčije, spasava se dostojanstvo same seksualnosti i dostojanstvo ljudske osobe. Takvo vrednovanje tijela ima svoj izvor u Božjoj riječi. Cijelo je Evanđelje poziv

na takav životni stav. Zato su i predbračni odnosi teški grijeh.

Svaki mladić i svaka djevojka, kad razmišljaju o svojoj budućnosti, imajući u vidu svoju buduću bračnu zajednicu, što žele? Ukoliko nisu već izobličeni u savjesti, svakako se žele vezati u obiteljsko zajedništvo s osobom vrijednom povjerenja, s osobom sačuvanom, čestitom, na moralnoj visini. Ne željeti to značilo bi izgubiti uro-

ČISTIMA

đeni, duboki ljudski osjećaj za čistu, sačuvanu mladost i dostojan ljudski brak. Šesta i deveta Božja zapovijed Božja su volja da bude zaštićena ljudska osoba u svom seksualnom određenju od svake zloupotrebe prije braka i u braku. To je logika Božje zamisli o čovjeku stvorenom kao muško i žensko. Zapovijedi Božje su uvijek zaštita čovjeka.

(Iz poslanice zagrebačkog nadbiskupa kardinala Kuharića: »Kako je lijep čist naraštaj«)

Zašto se bojati budućnosti

Našao sam se onih dana u Splitu. Kad sam već tu, posjetit ću Gospu Sinjsku. Bio je ponedjeljak, 6. svibnja ove godine. Sjeo sam u autobus. Putovanje ugodno, jer se nije čula psovka.

Bilo je 6 sati popodne kad sam se zaustavio u sredini crkve, nekoliko metara pred Gospinim oltarom. Slika Gospe Sinjske tako privlačna, kao da je prvi put gledam. Osvaja. Dobrotom, ljepotom, majčinskom nježnošću. U klupama bilo je nekoliko baka. Po svoj prilici će za pol sata biti sv. misa.

Na oltarnoj stepenici, pred slikom Gospe Sinjske, klečao je dječak. Bit će mu desetak godina. U crvenoj vjetrovki s bijelim rukavima, u trapericama, na nogama bijelo-šarene tenisice. Pod rukom školska torba s knjigama. Netremice je gledao u Gospinu sliku, molio se. Smireno, ozbiljno. Nekako duboko, ali ipak jednostavno.

Prizor izvanredan. Mlad, zdrav, pa tolika sabranost pred Gospom. Koliko je dugo već molio, nije mi poznato, jer sam ga tu našao kad sam ušao u crkvu. Molio se još nekih šest minuta, onda se digao, učinio dva koraka, približio se škrabici. Tražio je nešto, polako i smireno, po džepovima. Vidjelo se da želi dati milostinju. Opazio sam da ga bake iz prvih klupa promatraju. Dvije su potiho, s laganim osmjehom, izmijenile par riječi. Kako i neće. Prizor uzvišen i dražestan. Onako mlad, a onako pobožan, ozbiljan i samostalan. Nitko ga nije pratio. Ni druge djece nije bilo u blizini.

Dječak je međutim našao novac, ubacio ga u škrabicu, pokleknuo i izišao iz crkve.

Ostao sam neko vrijeme u crkvi, onda sam se požurio na autobusni kolodvor. U 6,30 sati želim krenuti prema Splitu. Međutim, autobus mi utekao pred nosom. Jao. Moram pola sata čekati drugi autobus.

Šećem peronom. Pokušavam se smiriti. Kad eno na jedan autobus naslonio se onaj dječak iz crkve, u crvenoj vjetrovki.

— Jesi li ti malo prije bio u crkvi?

— Jesam.

Nije se ustručavao govoriti, jer je vidio da sam svećenik.

— Vraćaš se iz škole?

— Da.

— U kojem si razredu?

— U petom.

— Koliko ti je godina?

— Jedanaest.

— Nisi iz Sinja?

— Ne.

— Iz koje si župe, iz kojeg sela?

— Iz sela X, blizu Sinja.

— Šta u vašem selu nema škole?

— Ima samo četiri razreda.

— Kako ti je ime?

— Ivica.

— Prezime?

— X.

Uto su dotrčala k njemu dva njegova druga. Odmah je započelo boksiranje, onako iz šale. Živahni, puni životne radosti.

Ja sam se već bio udaljio.

Moj je autobus krenuo. Razmišljao sam o svemu tome. I o Gospi Sinjskoj. I o budućnosti hrvatskog naroda, i o budućnosti našeg katolicizma. I o onoj smirenoj molitvi živahnog, ali ipak ozbiljnog Ivice. I o njegovoj žrtvi, o njegovu daru. A sve to pred nježnim majčinskim likom Gospe Sinjske. Prekorio sam sebe zbog slabe vjere, zbog kukavičluka i zbog suvišnog strahovanja. Čega se bojati dok imamo ovakvih Ivica, Jurica, Josipa? A Gospa će ih uvijek i svuda znati formirati.

Zašto se bojati budućnosti?

Ante KATALINIĆ

Majko, hvala ti!

U nedjelju, 3. ožujka 1985. rano ujutro, preselila se u vječnost ona koja mi je cijeli život bila uzorom u ljubavi prema Bogu, Majci Božjoj, Crkvi, bližnjemu i hrvatskome narodu — moja dobra i plemenita majka Iva Prcela. Cijeli život bila je uzorna kršćanska žena i majka, ponosna na svoju vjeru i svoj hrvatski narod. U tom duhu do konca života odgajala je i svoju djecu — 6 sinova i 3 kćeri. Rodila nas je dvanaestero, ali je troje umrlo u ranoj dobi.

Moja je majka cijeli život obavljala pobožnost devet prvih petaka. Nije propuštala ni Prve subote. Pobrinula se da i mi upijemo te pobožnosti od malih nogu. Subotom je postila u čast Majci Božjoj. Od tog ne bi odustala ni u bolesti, a dnevno je izmolila i po više krunica. Brinula se da se i u obitelji svaki dan izmoli Gospina krunica. Svetište Gospe Sinjske bilo joj je raj na zemlji.

I noći je provodila u molitvi zabrinuta za svoju djecu razasutu po svijetu. Tri su joj sina u USA, jedan (Fra Bone) u Kanadi, a jedna kći je časna sestra u Rimu. Uz našeg oca, cijeli je život sprovela u trudu i žrtvi, odgajajući svoju djecu da budu uvijek vjerni Kristu i Crkvi. Nikada nije gledala kakve žrtve mora podnijeti. Svatko ju je iskreno poštivao, jer je svatko u njoj vidio iskrenu, pobožnu i odvažnu ženu koja zna što hoće kad se žrtvuje, koju nitko i ništa ne može odvratiti od kršćanskih ideala, koja je branila kršćanska načela života kad god je to trebalo, i ako se nikad nije ničim istrčavala. Nas, rasute po svijetu, svakih je petnaest dana pismom bodrila da idemo putem koji nam je Providnost zacrtala. Ta pisma zrače iskonskom majčinskom ljubavlju koju je Evanđelje oplemenilo.

Kao majka koja je sama djecu Bogu poklonila, veoma je cijenila svećenike i časne sestre. Najdraže bi joj bilo kad je čula da je neki mladić otišao u sjemenište ili djevojka u samostan, a za duhovna zvanja molila se svaki dan. Odmalena nas je učila kako treba ljubiti Crkvu i poštivati svećenike. Često je spominjala kako je još kao djevojka molila Boga da joj koje dijete obdari duhovnim zvanjem, a osobito da joj sina, ako ga bude imala, pozove za svećenika.

Zadnje tjedne života mnogo je bolovala. Morala je poći u bolnicu, ali pomoći nije bilo. Pred očima joj je bio konac, a u vjeri ga je gledala kao susret s Ocem Nebeskim. Vratili su je iz bolnice. U krugu svoje obitelji imala je svu moguću njegu. Iz Rima je došla kćerka joj časna sestra Vjera s još jednom susetrom te su joj uz ostale članove obitelji bili na uslugu, a ona je i u bolesti više mislila na druge nego na sebe. Do posljednjeg je časa govorila: »Nemojte javljati fra Boni da sam teško bolesna. To bi ga puno zabrinjavalo, a on kao svećenik ima već dosta briga za svoje vjernike. Molim vas, nemojte ga ometati u njegovu svećeničkom poslu!« Na prvi petak i na prvu subotu mjeseca ožujka primila je svetu pričest, a 3. ožujka je s krunicom u ruci i molitvom na usnama predala svoju dušu Bogu, svome Stvoritelju. Dan prije govorila je: »Sutra me nećete zateći živu, jer putujem u vječnu domovinu!« Sunčani je bio dan 4. ožujka. Sprovod je vodio o. fra Bože Ančić, tajnik franjevačke provincije u Splitu. Uz mnoštvo svijeta na grob ju je ispratilo preko 150 svećenika, časnih sestara i bogoslova. Majko, hvala ti za svu ljubav, za odgoj, za žrtve. Gospodin ti bio vječna nagrada!

Fra Bone PRCELA

Monasi sv. Pavla pustinjaka

Piše: Stjepan KUZMIĆ

POČETAK U MAĐARSKOJ, RAZVITAK U HRVATSKOJ

Bartolomej, biskup madžarskog grada Pécza okupija početkom 13. stoljeća na brdu sv. Jakova u Urögu jednu zajednicu i daje joj pravila za postizavanje kršćanske savršenosti, stavljajući naglasak na zajednički život, molitvu, post i fizički rad, te je podlaže biskupskoj vlasti. Nešto kasnije nastade novi samostan u planinama Pilis, a utemeljio ga je kanonik iz Esztergoma Euzebije prilagođujući donekle pravilo biskupa Bartolomeja. On je kasnije ta dva samostana i ujedinio davši im zajedničkog poglavara.

Uzor i glavni zaštitnik bio im je sv. Pavao pustinjak. Privremeno odobrenje novog reda dala je Sveta Stolica 1308. godine, a definitivno 1371. Način života od tada regulira se Pravilom sv. Augustina. Izuzeti su od biskupske vlasti, dobili su mnoge povlastice, i Red se brzo širio, a najprije upravo u našim krajevima. Već 1244. bio je jedan samostan u Dubici, a do konca 13. stoljeća nastala su još dva: u Remetama i Gariću. Od 14. do 15. stoljeća nastaju pavlinski samostani u mnogim mjestima Slavonije, Dalmacije i Istre. Najvažniji je onaj u Lepoglavi, utemeljen 1400. godine. U Lepoglavi je u početku bila gimnazija, a polovicom 17. stoljeća otvara se filozofski i teološki studij. Pripadnici pavlinskog reda iz svih provincija dolazili su u Lepoglavu na studij.

U 17. stoljeću i general Reda rezidirao je u Lepoglavi. Danas je sjedište pavlinskog reda u Čenstohovi (Jasna Góra) u Poljskoj, gdje pavlini već stoljećima vode nacionalno marijansko svetište Poljaka, dok u našim krajevima pavlini danas imaju samo jedan samostan, i to u Kamenskom kod Karlovca. Kao svi drugi redovi, i pavlinski red je kroz povijest doživljavao razne promjene i prilagodbe. Za vrijeme Turaka mnogi samostani su uništeni. Neki su se poslije obnovili, a danas Red broji nešto više od 200 članova s nešto manje od dvadeset kuća.

TRAŽENJE PUTOVA KROZ PRILAGODBE

Život pavlina mijenjao se kroz stoljeća, imajući sad pustinjski oblik života, sad monastički, sad opet apostolski. Apostolska djelatnost bila im je veoma raznolika. Na početku su za uzor imali najviše sv. Pavla pustinjaka iz Tebe. Kasnije su se organizirali u zajednice provodeći ipak život odvojen od svijeta i uvijek daleko od ljudi. Jedno vrijeme, još uvijek u počecima, istovremeno možemo registrirati dva oblika života: U Mađarskoj, gdje je Red nastao, naglasak je na odvajanju od svijeta s naglašenom molitvom u koru, ali tako da u isto vrijeme ipak ostanu povezani sa svijetom, jer sudjeluju na sinodama pod biskupskom jurisdikcijom i tako podržavaju vezu s uglednim obiteljima, iz kojih su pretežno i oni potjecali, osobito poglavari i zakonodavci Reda. U Njemačkoj i Portugalu pak dolazi do potpune izolacije od svijeta i veliki naglasak se stavlja na pokorničku praksu i molitvu. U Redu gotovo traj-

no postoji težnja za povlačenjem da bi se redovnicima omogućilo mirno obavljanje poslova i kontemplacije (molitve). Ipak, prema pravilu sv. Augustina (koje slijede), stanovita (skromna) pastoralna aktivnost je gotovo uvijek prisutna.

SLIKA NOVOG REDA

U početku se uopće nisu posvećivali studiju, smatrajući ga zaprekom trajnoj molitvi i pokori. Već 1401. Papa im odobri da se posvećuju višim studijima. No do 17. stoljeća nisu imali vlastitih učilišta, nego su išli u Rim, Beč, Krakov itd. Od 17. stoljeća otvaraju se unutar Reda vlastiti znanstveni centri filozofskog i teološkog studija, koji je u početku trajao osam godina, a kasnije je sveden na šest godina. U studiju se strogo slijedi nauka sv. Tome Akvinskog.

Pavlini su mnogo postigli na književnom planu, napisavši mnoštvo vrijednih djela i mnogo su pridonijeli literarnim ostvarenjima i kulturnom procvatu. Posvećivali su se i drugim umjećima, osobito glazbi i arhitekturi, a nemali broj redovnika istakao se i na političkoj sceni. Spomenimo kod nas osobito pavlina Martina Borkovića (17. st.) zagrebačkog biskupa svete uspomene, koji je ujedinio Hrvate u savršenu crkvenu zajednicu.

Nas ipak najviše zanima njihova duhovnost i pastoralni rad, i s tim u vezi njihovo stvarno i moguće značenje danas. Njeguju veliku ljubav i štovanje prema Muci Gospodnjoj, no osobito jak pečat pavlinske duhovnosti dala je njihova pobožnost prema Blaženoj Djevici Mariji. Kod nas su stoljećima vodili naše poznato marijansko svetište Remete kod Zagreba, a u Poljskoj i dandanas vode najveće i najpoznatije svetište Gospino u Poljskoj: Čenstohovu. Marijanski karakter došao je do izražaja napose u 14. stoljeću po crkvama koje su gradili i Gospi posvećivali. Gaje i izrazitu pobožnost Anđelima čuvarima, kao i prema svom prvom zaštitniku sv. Pavlu, prvom pustinjaku.

Značajno je za pavlinski red da sami ne pokreću postupke za proglašenje blaženim svojih članova. Išlo se čak dotle da su iz crkava i oltara znali skidati slike svoje pokojne subraće, koje su pobožni vjernici izložili na čašćenje. Za nekoliko blaženika i za trojicu za koje se vodi proces kanonizacije zaslužni su drugi.

PASTORALCI DOBRIM PRIMJEROM, PROPOVIJEDANJEM I ISPOVIJEDANJEM

Što se tiče pastoralne djelatnosti možemo reći da je u početku Reda jedina pastoralna aktivnost pavlina bila davati dobar primjer te — ako netko zatraži — dati spasonosan savjet za život. Kad je 1401. papa Bonifacije IX. pavlinima odobrio da slijede sveučilišne studije, dozvolio im je također da šire riječ Božju i da propovijedaju, kako u Italiji tako i drugdje. S vremenom je i u njihove konstitucije (koje su generalni kapituli mogli upotpunjavati i prilagođivati) ušlo propovijedanje riječi Božje kao važan i nezamjenjiv oblik njihova apostolata. Vršenje sakramenta pokore (ispovijedanje) u početku su pavlini mogli obavljati samo u izvanrednim i zaista spasonosnim slučajevima, a od godine 1351. pavlinskim svećenicima je odobreno ispovijedanje slugu koji su radili u samostanima, a od godine 1533. mogli su ispovijedati sve vjernike bez razlike, kao i svećenike i redovnike. U prvoj polovici 17. stoljeća vršenje sakramenta pokore postalo je u poljskoj pavlinskoj provinciji jedna od glavnih oznaka života pavlina. Danas se pavlini osobito ističu kao ispovjednici u Rimu u jednoj od sedam velikih bazilika, S. Maria Maggiore.

U 17. stoljeću mađarska i poljska provincija vrše evangelizaciju i misioniraju heretike po direktivama Svete Stolice.

Neki samostani u 17. i 18. stoljeću (osobito mađarske i hrvatske provincije) posvećuju se poučavanju, katehizaciji, no to nikad nije bila prvotna apostolska djelatnost pavlina. Već od 15. stoljeća, ali vrlo rijetko, uzimali su i neke župe.

Uz svoje crkve od 17. stoljeća formiraju takozvana bratstva anđela čuvara i sv. Pavla pustinjaka, vršeći na taj način karitativno djelovanje. Pored samostana dizali bi često bolnice i staračke domove. Neki su se čak bavili i medicinom, farmakologijom i puno radili za bolesnike. U Mađarskoj je povijest pavlinskog reda zabilježila primjere mnogih redovnika koji su svoj život žrtvovali kao vojni i bolnički kapelani. Na pastoralnom području najveću ulogu imao je i ima pavlinski samostan u Čenstohovi u Poljskoj, kamo godišnje hodočaste stotine tisuća hodočasnika.

Neboder

Piše: Don KARMELIN

— Neboder ti je poručio da želi s tobom razgovarati, reče mi brat na ulici velikoga grada, i nastavi: Kako mu je krsno ime ne znam, ali mi ga svi zovemo Neboder. Radi u inozemstvu.

— Doći ću kući 29. siječnja, i navečer se možemo naći, odgovorih bratu, sve misleći o tom neboderu: kakav li je i kolik, što li ga zanima?

Dođe ugovorena večer, rana i studena. Bura je očistila zrak, zvijezde se cakle i trepere kao da su nadohvat ruke. Neboder je već čekao. Pozdravismo se i sjedosmo, a on kao da me već odavna pozna, nastavi s povjerenjem:

— Čuo sam za vas i zaželio sam s vama razgovarati. Nadam se da ćete mi vi to najbolje protumačiti. Slušao sam na proslavi praizvedbe Papandopulove »Poljičke mise« u čast sv. Leopolda Bogdana Mandića govor o važnosti tog sveca za ovo naše vrijeme i oduševilo me. Blizak mi je i drag taj svetac jer sam i ja dvanaesto dijete kao što je bio i on. Roditelji su mi rano preminuli kao i njemu, potječe iz Poljica kao i ja, a najviše mi se sviđa što je izvanredno štovao Majku Božju... Govor mu je tekao živahno, u očima mu žar. Svaku je rečenicu popratio kretnjama, a cijelo mu je biće podrhtavalo srećom vjernika. Izgledao mi je sav nabijen radošću, presretan čovjek. Moja nevjesta skokne u susjednu sobu da pozove sina i svaka, neka i oni vide živu vjeru tog čovjeka. I ta su dva kao od Mosora odvaljena muškarca s velikim zanimanjem pratila govor Nebodera, osobito svak koji je bio vjerski posve ravnodušan. I ja sam se čudio, odakle tom čovjeku toliko znanja koje se inače samo u školi stiče.

— Vi sve to kao neki teolog. Nisam mu mogao spomenuti imena, a ono Neboder nije mi se sviđalo, premda bi mu uz pošalicu odgovarao takav nadimak. Bio je visok, vitak, uglađen, odmjeren, kao duboko ukorijenjen a visoko usmjeren. Svoju sreću što je vjernik, i to upravo Hrvat vjernik, kao da ne može sakriti. Mogao bi se za to i pobiti, ali svoje uvjerenje ne bi mogao zatajiti.

Negdje ispod očinjeg žara kao da je velika dobroćudnost koja misli da je svatko iskren kad govori, a život nas uči baš nije tako. Ima puno ljudi s maskom, a otrov ne drže u zubu kao zmija, nego u srcu. Ovakvi dobriše to ne znaju pa lako stradaju, jer svuda ima i levantinaca, i bizantinaca i venecijanaca i drugih znanaca koji na onom što čuju, sebi dobro, a tebi zlo snuju. E, tako je to, kad se svaka riječ i drugačije čuje no što zrakom odjekuje. Dok ja tako mislim, Neboder se raspričao o svom radu na crkvenom planu u inozemstvu. Povezan je s našim svećenicima i blizak im je suradnik.

— Organiziramo susrete s našim ljudima iz domovine. Trebao bi nam netko da progovori i o našoj staroj Poljičkoj knezovini, o sv. Juri i sv. Bogdanu. Neka čuju naši znanci Nijemci da smo narod pobožan, i da samo naš na-

rod u pozdravu ne stane na »Hvaljen Isus« nego doda i Mariju, Majku Božju. Ja sam uvjeren, don Karmelino, da se to i Bogu posebno sviđa, pa nam oprašta one naše gadne rječetine psovačkih jezičina, bludnih bljuvotina i drugih gadotina koje se već i u knjigama pišu, a nekad ih je samo klozetski olo§ po zidovima šarao. Sada se taj vonj i s ekrana čuje jer netko misli da je pametan kad psuje. Oprosti nam, Bože, i budi nam milosrdan zbog svoje Matere koju mi iskreno štujemo i bez koje ne bismo mogli biti.

— Vidim ja, moj Nebodere, da ste iskren čovjek i drago mi je što ste nam se navratili u kuću. Tko štuje Majku Božju, ne može biti zao i uvijek nam je dobro došao. Ajte, molim vas, recite nam zašto vas zovu Neboder? uplete se najzad i moja nevjesta.

Na ovo pitanje Neboder duboko povuče zadnji dim iz cigarete, a odulji opušak pritisne u pepeljaru, kao da ni njemu ne dopušta da ga ometa u odgovoru. Osjećali smo ga kao u sunčanoj visini kad je govorio:

— Vi znate da sam dvanaesto i najmlađe dijete u svojih roditelja. Pet sestara i sedmoro braće! Nekome nije bilo po volji moje rođenje u gladnim godinama pred sam drugi svjetski rat. Ali moji me roditelji smatrahu darom Neba pa me Nebode-rom prozvaše i tako me krstiše. Znate i sami da mi nedugo nakon krštenja umrije otac. Uslijedilo je ratno i poratno doba. Kako je bilo teško, možete si zamisliti! I majka mi nije dugo poživjela, ali nje se dobro sjećam. Kao da je znala da će uskoro umrijeti pa mi mora nešto važno saopćiti, pozva me k sebi i upozori me... Eh, na što me upozori, to vam ne mogu bez ganuća reći. I nastavi priču, a glas mu do tog časa zvonak postade nekako dublji, sporiji, kao kad guslač opusti strune na guslama pa te više u srce dira no što ti radoznalost budi.

— Kao dijete igrao sam se sa svojim vršnjacima. Čim bi moji mali prijatelji opazili da im dolaze očevi koji se vraćaju s broda ili iz tvornice, potrčali bi im ususret, jer je svatko znao da mu tata donosi neki slatkiš. Ja bih uvijek ostao sam na ledini. Jednog sam dana tužan došao majci i rekao:

— Mama, zašto ja nemam tate da mi nešto donese? Mama me pogleda:

— Dijete moje, mi nemamo tate, ali ću ja poljubiti tebe i ti mene, a to je slađe nego bomboni, reče majka i okrene oči ustran.

— Kasnije sam spoznao da je tako činila da prikrije suze.

Poviše naše kuće, pedesetak metara, nalazi se crkva i u njoj kip Blažene Djevice Marije. Znate da je taj kip velik, a Djevica uvijek gleda u tebe i samo što ti ne progovori. Jednog me dana mati odvela pred taj kip, podigne mi glavu i reče:

— Sine, eno u Nje uvijek moli bombona. Ona ti je dobra kao mama, kao tata, kao braća i sestre.

Ja sklopim ruke i s nekim strahom zamolim izustim: — Gospo, daj mi bombona!

— Ali obećaj Gospi da ćeš dati i drugima, opomenu me majka, i da ćeš biti zadovoljan kad dobiješ.

Potvrdio sam glavom u znak pristajanja. Kad smo se vratili kući, mama mi je dala bombona s osmjehom sreće na licu i s nadom u očima da ću ja jednom shvatiti odakle ti bomboni. Tako je više puta učinila. I kad je umirala, isti joj je smiješak bio na licu, ista nada u očima. Otada pa do danas, Majka Božja mi je bila i otac i majka. Često sam dolazio pred njezin kip u crkvi i molio je da mi pomogne u životu, da ja, siroče bez oca i majke, nađem mir i sreću, što je u životu slađe od bilo čega.

Kad sam ponarastao, bio sam sretan kad sam u procesiji mogao nositi Gospinu zastavu, a Gospinu krunicu i Anđeoski pozdrav nisam nikad zaboravio izmoliti. Zato sam uvijek sretan. Zar to nije s dar neba, nebadar? Što bi mi koristilo da imam hrpu novca veliku kao neboder, a da nemam mira i sreće u duši. S malim sam zadovoljan, a veliku radost uživam!

Odlazeći kući, razmišljao sam u sebi:

— Ima Neboder pravo. Sada ujedno razumijem zašto naš narod toliko štuje Nebesku Majku. Tà, ona nam je vjekovima bila i otac i majka. Kako je taj čovjek iskreno govorio dok me pratio na autobus:

'Hvala Bogu i mojim roditeljima na imenu koje su mi dali, pa makar me ljudi zvali, i u šali i podrugljivo — Neboder.'

Na samom ulazu u autobus još mi je rekao:

— Sada znate zašto naš narod voli Majku Božju. Doviđenja u inozemstvu, i ne zaboravite donijeti kazetu s »Pučkom Misom u čast svetog Bogdana«, našeg zemljaka, u kojoj su ugrađeni napjevi iz svih krajeva naše domovine Hrvatske!

MISIJE

Uređuje: Juraj GUSIĆ

MISIJSKA NAKANA APOSTOLATA MOLITVE

Patnička Crkva u Vijetnamu

Kao apostoli molitve za progonjenu Crkvu u Vijetnamu molili smo posebno kroz listopad prošle godine. Evo najprije nekih bolnih podataka, iz kojih nam je jasno zašto nas nakon osam mjeseci Sveti Otac opet poziva na molitvu za isti ispaćeni dio sveopće Crkve.

Kroz 30 godina marksističkog pokreta u Sjevernom Vijetnamu Crkva je prisiljena na šutnju i patnju. U Južnom Vijetnamu, koji je došao pod isti poredak godine 1975., država nailazi na jači otpor vjernika. Ali svejedno u cijelom Vijetnamu skučena je sloboda i bogoslužja i naviještanja Evanđelja, sve do otvorenih progona vjernih.

Vijetnamska vlada posebno nastoji da vijetnamsku Crkvu odcijepi od vrhovne uprave u Rimu. Na posebnom su udaru biskupi, osobito nadbiskup Nguyen Kim Dien. Tog junaka vjere policija je prošle godine ispitivala kroz 120 dana, ali ga nije uspjela slomiti. Napokon su ga zatvorili, da ne bi ometao osnivanje tzv. Nacionalne Crkve, odijeljene od Rima. U pismu što ga je uputio svojim vjernicima (17. listopada 1984.) piše i to, kako je na ispitivanjima jasno rekao da ne može slijediti liniju Socijalističke Republike Vijetnama, kad se ona protivi Bogu i Crkvi. I da — kako već rekoše apostoli — više valja slušati Boga nego ljude, kad se svjetovni zakoni protive Božjem i crkvenom zakonu.

U sjemenište smiju ući samo oni kojima dopusti država. Tako su školske godine 1981/82. u Hanoju od 60 prijavljenih kandidata za prvu godinu bogoslovije smjela ući samo četvorica. Slično vlada ne dopušta svećeničkih ređenja. Više sjemeništa otela je država i upotrijebila u druge svrhe. Dakle, sve slično kao i u nekim evropskim državama sa sličnim poretkom!

Svećenike zaređene nakon pobjede komunističke revolucije (1975. g.) država ne priznaje, sili ih na tečajeve preodgajanja, razmješta ih po svom izboru.

Dakako, nema ni slobode vjerskog tiska. Postoji jedino časopis u Južnom Vijetnamu. Izdaju ga svećenici, članovi »Fronte nacionalnog oslobođenja« — oni koji su se prodali državi. U tom listu često je krivo prikazano stanje Crkve.

Iz te »slobode« od 1975. godine pobjeglo je oko milijun Vijetnamaca.

Evo i utješnih činjenica. Od oko 2.500 vijetnamskih svećenika samo ih je oko 12 učlanjeno u spomenuto udruženje — makar im država daje neke pogodnosti. Biskupi se junački drže, vjerni Crkvi i Papi, usprkos dugih preslušavanja i sprečavanja u vršenju biskupske službe. Duhovna zvanja su brojna, i kod kuće i među izbjeglicama. Zbog tih činjenica vrhovna uprava Crkve odaje im priznanje. Tako Sv. Otac godine 1980. biskupima, koji su mu došli u službeni posjet, hvali »neustrašivu hrabrost i vjernost Crkvi«.

Molimo, da vijetnamski kršćani iz sadašnje kušnje izađu pročišćeni i čvrsti u vjeri, da se ne daju »preodgojiti« (tj. otpasti od vjere), te da i njima svane sloboda.

Mato RUSAN

Prvi petak u Maria Polliu

Već nekoliko puta otac Gabrić pisao je o proslavi Prvog petka u njegovoj župi Maria Polli. O tome je govorio i za vrijeme svog zadnjeg boravka u domovini. No o istoj stvari piše i kao o prvom koraku u 71. godinu svog života. To je bio Prvi petak u mjesecu ožujku ove godine.

Dug je bio sedamdeseti rođendan: posla je bilo sve do ponoći. No još dulji je bio slijedeći dan; Prvi petak u mjesecu, prekrasan dan za novu godinu života. Koliko će ih još biti? To nije važno. Koliko god ih bilo, glavno je da svi budu Njegovi, dani u Njegovu Srcu.

Prvi petak je pravi blagdan u našoj župi. Treba ustati već prije četiri sata. Za svetu ispovijed već dolaze prva sela. Pred crkvom već čekaju vjernici iz sela Fulbaria. U ruci drže male lampaše. Zaogrnuli su se u ono nešto malo robe. I tu su u ovo doba godine noći dosta hladne. Počelo je ispovijedanje.

U pet sati zvoni »gong-zvono«. U šet sati je prva sveta misa, u osam i po sati druga, a u podne treća. U deset sati je sastanak glavara sela. Najprije je propovijed, zatim zadnje vijesti i problemi sela, te međusobno upoznavanje novopridošlica. Tu se odmah ugovara pohod sela tijekom slijedećeg mjeseca i daju se poruke sestara o njihovu radu. Pune ruke posla.

Nakon svete mise svi dobiju malo čaja i pržene riže. Korizma je, svi postimo. Mnogi ni to nisu uzeli. U dva sata imali smo Križni put, a poslije Križnog puta napokon će malo založiti.

Onda mi dolazi svako selo posebno na kratki razgovor. Na Prvi petak i ne misli se na odmor, kao da ga i ne treba. Ta čitav ovaj dan je predivan odmor! Srce Isusovo uistinu je vjerno svojim obećanjima da će posebno blagosloviti sve one koji Ga štuju i ljube. To mi osjetimo svakog Prvog petka.

U pet sati popodne otišao sam s katehistom Abiranom u selo Ađgoru. Zbog moje podulje odsutnosti prije Božića neka sela nisam dospio pohoditi. Baš sada tu vlada dosta velika bijeda, pa su mnoga sela otišla u druge krajeve tražeći zaposlenje. Kapelica je u tom selu dosta nastradala u oluji. Trebat će je popraviti.

OTAC ANTE UŽIVA U ZELENILU SVOG VRTA. NO JOŠ VIŠE GA VESELI BUJNOST KRŠĆANSKOG ŽIVOTA U NJEGOVOJ ŽUPI

Za te ljude veoma mnogo znači pohod svećenika njihovu selu. Bilo je i nekih problema koje je trebalo rješavati. Ljudi smo, svi griješimo. Teško se uvijek sa svima slagati. Tako je i tu naš dobri Bašudeb htio malo na svoju stranu, no sve se lijepo sredilo. On je preuzeo brigu za popravak kapelice.

Pohodio sam bolesnike. Majka malog Đugola trpi od nekakvog tumora na licu. Sestre će je primiti u bolnicu. Preporučujem vam je u molitve.

Kad smo se vratili na misijsku postaju, bila je već noć. Slijedio je zadnji pohod Presvetom i molitva, a onda, moj Ante, počni s pismima dragim prijateljima i dobročiniteljima. I tako, eto, teku dani, sretni dani i noći za Isusa i za duše...

O. Ante GABRIĆ

NEMA PRAVOG USPJEHA U APOSTOLATU AKO TAJ RAD NE PRATI VJERNOST U MOLITVI

Otvaramo novu misijsku postaju

U svojim pismima od 4. prosinca 1984. do 9. ožujka 1985. javlja nam se naša misionarka sestra Silvina Mužić iz svoje misijske postaje Gaibire. Premda joj je već blizu 76 godina, ona preuzima na sebe brigu za izgradnju nove misijske postaje Pharse.

U svom pismu od 4. prosinca 1984. piše nam:

Ovdje imamo puno posla na sve strane. Spremamo se otvoriti novu misijsku postaju. Budući da smo mi, sestre iz Gaibire, najviše molile našu sestru provincijalku da otvorimo novu kuću, to je teret izgradnje te nove kuće pao na mene. Sad moram zbog toga puno putovati i nabavljati sve potrebno za izgradnju te nove kuće.

Tu novu kuću otvaramo daleko u džunglama. Tu su ljudi veoma siromašni. Kolibice su porazbacane na sve strane. Nema tu ni prave ceste između bregova i dolina i velike šume. Ja sam započela svoj misionarski život u siromaštvu, pa ću ga u siromaštvu i dovršiti. Bože, daj da se ovo malo sjeme razvije kao ono u Bošontiju. No toga ja sigurno neću doživjeti. Mjesto u kojem otvaramo tu novu postaju zove se Pharsa.

Ja ću tamo poći prva da pripravim mjesto za naše mlade sestre.

20. siječnja 1985. piše: Morala sam ići u Hamirpur da tamo kupim stvari potrebne u našoj novoj misijskoj postaji Pharsa.

7. veljače opet spominje tu novu postaju: Išla sam u Pharsu da vidim kako napreduje gradnja naše nove kuće. Još ima na njoj kuno posla. Po svoj prilici morat ću tamo ostati nekoliko dana da izgradnja pođe malo brže naprijed. Teško je putovati autobusom, jer je uvijek prepun putnika, tako da u njemu nema mjesta ni za stajanje, a kamoli za sjedenje... Pješke se tamo ne može jer je to veoma daleko, a i opasno je jer treba ići kroz velike šume i džungle.

Morat ćemo se moliti da nam Gospodin nađe dobročinitelje koji će nam pomoći nabaviti auto »džip«. Mora naime imati jaki motor da mogne voziti tim lošim putovima i kroz bregove i doline, kroz kamenje.

20. veljače javlja se iz te nove postaje: Nalazim se u našoj novoj misijskoj postaji. Došla sam ovamo s još jednom sestrom da ne budem sama. Treba nadzirati majstore i radnike da se požure s poslom. Željele bismo se u tu novu kuću useliti prije nego što počne velika vrućina.

Tu je sve tiho i mirno. Navečer je upravo tišina. Čini se kao da se nalazim na drugoj strani svijeta.

Jučer smo pošle malo pohoditi naše susjede. Tu su kolibe raspršene na sve strane po bregovima i dolinama. Treba do njih ići preko močvara i preko kamenja. No ljudi su dobri.

Baš sada kroz tri dana naš župnik drži duhovne vježbe za majke. Ja sam se začudila kad sam vidjela koliko ih je došlo. Došlo ih je 93. Pitala sam se odakle su se samo skupile, a ne vidiš nigdje pravog sela.

U pismu od 9. ožujka piše između ostalog: Ja se pomalo priučavam na svoju novu misijsku postaju. Nadam se da će kuća biti gotova za koji mjesec dana. Ja moram puno putovati da nabavim sve što je potrebno u toj novoj kući. Prošli tjedan bila sam u Rourkeli i Hamirpuru, a ovaj tjedan morat ću u Kalkutu. Sve je to daleko.

U ovih nekoliko dana vrijeme se ovdje posve promijenilo. Sunce je već dobro pripeklo. Kupila sam si slamnati šešir, koji mi dobro služi kad moram van na sunce.

Već sam pohodila dva, tri sela. No u svakom selu tek su po dvije do tri kolibe, a jedno selo udaljeno je od drugog kilometar i više. A da stignem do njih, treba preskakivati grabe ili ići kroz polja. Ljudi nam se već raduju. Kažu: »Sestre će nam doći i donijeti svjetlo u naše tamne kolibe!« Šte-

ta što nemam bar 20 godina manje... Ja ne mogu sama sebi vjerovati da ću uskoro navršiti 76 godina. Duh mi je još uvijek jak i spreman na svaku žrtvu, ali tijelo mi je slabije. Brzo se umorim. No dokle god je Isusova sveta volja ja sam spremna na sve. Čvrsto vjerujem da je On uvijek uza me i da mi daje snage...

Uz te vijesti o gradnji nove misijske postaje sestra Silvina piše u pismu od 1. i 2. veljače: Prvog i drugog veljače imali smo u Gaibiri zbor malih križara. Bilo ih je blizu 600. Krasno ih je bilo promatrati u procesiji. Tom zgodom svako selo moralo je prirediti jednu predstavu s biblijskim sadržajem. Da ste ih vidjeli kako su se međusobno natjecali tko će bolje predstavljati. Najljepša predstava je bila »Abraham i Izak«. Čovjek ne bi vjerovao da ta djeca između 8. i 14. godine mogu toliko toga zapamtiti i tako ozbiljno predstavljati.

Prošli tjedan došao mi je u posjete siromašni i odbačeni Josip. Koliko se sjećam, o njemu sam već jednom pisala. Tad sam pisala kako je došao k nama. Teško je bio obolio pa ga je njegova žena istjerala iz kuće. Na nozi je imao velike rane i sav je bio otečen. Kad je došao k nama, smilio nam se, pa smo ga primile, liječile smo ga i hranile. Nakon tri mjeseca je ozdravio, rane su mu posve zarasle. Bio je posve drugi čovjek. Vratio se kući. Sad nam je, nakon nekih pet godina, došao u posjete. Ja ga u prvi mah nisam prepoznala! Tad mi on sam reče: »Ja sam Josip!« I zaplakao je od ganuća. Upitala sam ga da li je bolestan ili mu se kakva nesreća dogodila. Odgovorio mi je: »Ne, majko, ja sam zdrav i ništa mi se nije dogodilo. No kad sam tebe ugledao, od radosti sam zaplakao. Sad gradim novu kuću. Sam radim koliko mogu, samo za krov nemam novaca.« Rekla sam da ću mu drage volje pomoći koliko budem mogla. Ostao je kod nas do drugog dana, jer je bila nedjelja, a on je želio biti kod svete mise. Nakon mise dala sam mu sto rupija i nešto odjeće za njegovu ženu, za djecu i za njega. Kući se vratio sav radostan. I meni je bilo drago kad sam vidjela da je on sretan i radostan. On je dobar kršćanin.

Na kraju od srca zahvaljujem svim dobročiniteljima na poslanim darovima. Neka Gospodin svima obilno naplati za njihovu velikodušnost.

S. Silvina MUŽIĆ

Ovdje hara malarija

Za prošli Uskrs javila nam se naša misionarka Emica Verlić iz bolnice za gubavce Litete. Pismo nije dugo, ali u njemu ima ipak nekoliko vijesti. Stoga ga eto ovdje i objavljujemo kako bi prijatelji i dobročinitelji misija što bolje upoznali rad te naše misionarke i pomogli joj molitvom i žrtvom.

ŽENE NOSE VODU S EMIĆINOG BUNARA

Ovdje nema nekih posebnih novosti o kojima bih vam mogla pisati. Jedino imamo sad mnogo posla u borbi protiv malarije koja je zahvatila mnogo ljudi. K nama dolaze tražiti pomoć vanjski bolesnici. Danas, 25. ožujka, bilo ih je preko 300, a od toga otpada dvije trećine na oboljele od malarije. K nama dolaze i bolesnici koji su udaljeni od Litete i po 30 do 40 kilometara. Male ambulante po selima nemaju lijekova. Nema lijekova čak ni u glavnom skladištu u Lusaki, osobito nema »chloroquina«, a to je glavni lijek protiv malarije. Ja sam našu apoteku opskrbila prošle godine tim lijekom. Nabavila sam sto tisuća tableta. Polovicu smo te zalihe već potrošili. Samo danas je otišlo 2.000 tableta. Međutim, nadam se da će stići nove pošiljke dok mi potrošimo svoju zalihu. Tako ćemo se moći ponovo opskrbiti novim zalihama.

Ovdje dnevno svemu rastu cijene. No uporedo s tim raste i broj lopova. Krađe i ubojstva se događaju na svakom koraku. Slovenskog misionara oca Tomažina lopovi su opljačkali već drugi put. Dva puta su isto tako okrali i našeg župnika u mjestu Kaparu, i to u roku od dva tjedna. Mene spašava moj pas. Svi ga se boje. Kažu da to nije pas nego lav. To je dobro za mene. Ipak, taj moj tako oštri pas nije još nikoga ugrizao. Na lancu je dan i noć. Tek pola sata do jedan sat na dan pustim ga s lanca da se malo iskače.

Hvala Bogu, kiše imamo ove godine dosta, pa će biti dosta i kukuruza i bundeva. No to ja ne trebam saditi, jer me moji crnci opskrbe. To je zapravo sve što ta sirotinja ima.

Jadni su ovi naši bolesnici. Već mjesec dana piju čaj bez šećera. Bolnica ima problema za prijevoz robe i namirnica. Kad ima novaca za nabavke namirnica, nema prijevoza. Ne može dobiti gume za auto, jer ih u Zambiji nema. Ja sam prošle godine jedva uspjela nabaviti dvije gume za svoj auto i platila sam ih 150 kwača.

Sjetite nas se u molitvi da nam Gospodin bude u pomoći. Ujedno hvala svim dobročiniteljima za sve što su dosad učinili za naše gubavce.

Emica VERLIĆ

EMICA S JEDNOM SVOJOM BOLESNICOM KOJA JE PRIJE BILA RADNICA U BOLNICI U LITETI

Kratak sadržaj dosadašnjeg dijela: Kršćanstvo su u Koreju unijeli koreanski svjetovnjaci iz susjedne Kine. Bilo je to prije 200 godina. Kroz 16 godina, tj. do početka prvog progona, broj kršćana kretao je oko 15.000 Prvi misionari svećenici stigli su tek 1835. godine. Tri godine nakon toga započeo je veliki progon kršćana u kojem ih je na stotine položilo život za vjeru. Među njima su bili i misionari. Kad je 1841. godine jenjalo progonstvo, iz Kine su novi misionari nastojali prodrijeti u Koreju. U tome im je najviše pomagao Andrija Kim, prvi korejanski bogoslov i kasniji prvi koreanski svećenik.

Andrija je nastojao svladati prašljivost i neodlučnost. Morao je svojoj posadi dati utisak o vlastitoj potpunoj sigurnosti, ako je htio da mu pothvat uspije. Toj svojoj posadi davao je tako upute da su ti njegovi ljudi bili uvjereni da je on stručnjak na tom području. Da bi se potpuno mogao pouzdati u njih, tražio je da ga u svemu slušaju. I zabranio im je da ga pitaju kamo i zašto putuju.

24. ožujka 1845. razvili su jedra. Lađa je zaplovila duž obale. Nakon nekog vremena on odredi drugi smjer putovanja. Tad lađu okrenu prema otvorenom moru. To je ljude na lađi uplašilo. Međusobno su se pitali: Ma kamo mi to idemo? — No nijedan nije znao. A nijedan se nije usudio pitati Andriju. Znali su da im je to zabranio. A njega je gonila samo jedna želja: stići do Šangaja i odanle provesti biskupa do Koreje.

Prvog dana bilo je na lađi sve vedro i veselo. No već sutradan podigla se velika oluja na moru. Veliki su valovi tu slabu baraku bacali sad gore, sad dolje. No ona nije bila građena za takvu vožnju. Trebalo je sve pripraviti za spasavanje, ako nisu htjeli da se svi potope. Brzo odvežu čamac za spasavanje. Jedra su već prije skinuli. Ali jarboli su prijetili da će svojom težinom prevagnuti i da će porevnuti lađu. Zato ih odrežu. Da lađu što više odterete, bace svu zalihu hrane u more.

Oluja je bješnjela tri dana i tri noći. Klonula i od morske bolesti izmučena, momčad je mislila da je izgubljena. I Andrija se razbolio. Uza sve to nije se dao slomiti. Znao je da mora druge hrabriti svojim primjerom.

Pobjednici smrti

Priredio: Adam PERIŠKIĆ (19)

Jednog dana pokaza ljudima Gospinu sliku i reče im: »Uzdajte se! Pogledajte, tu je s nama majka! Ona će nam pomoći.«

Na putu je pokrstio jednog katekumena kojeg je već dulje vremena poučavao, a kojeg je već prije imenovao prvim mornarom.

Opasnost je međutim još više porasla, kad su valovi slomili kormilo. Sad su ih valovi nosili amo-tamo. Pokušali su si pomoći na nekoliko načina da nekako nadomjeste kormilo, ali im ništa nije uspjelo. Valovi su ih nosili po morskoj pučini. Nije im ništa više preostalo nego da sve svoje pouzdanje stave u Boga. Te večeri zajednički izmole svoje molitve, te legnu na počinak i čvrsto su zaspali.

Slijedećeg dana oluja je nešto popustila, a kiša je prestala padati. To ih je ohrabrilo. Andrija zapovjedi ljudima da jedu i da sve svoje pouzdanje stave u Boga. Sad su pokušavali da bar koliko-toliko upravljaju lađom, ali im nije polazilo za rukom, jer nisu imali ni kormila, ni jarbola, ni jedara. Preporučivši se zaštiti Majke Božje, počeli su skupljati po lađi sve što je drveno i od toga su napravili malo kormilo i jarbol. Na to im je malo pomoglo. Pet dana puhao je protivan vjetar koji im je priječio da napreduju u plovidbi. Morali su upotrijebiti svu svoju snagu i vještinu da bi nekako mogli napredovati protiv vjetra.

Nakon deset dana plovidbe ugledaju pred sobom brda. Nalazili su se blizu obale u kineskoj provinciji Kiang-van u kojoj se nalazi i grad Šangaj. To je za njih bila zemlja spasa nakon tako burne i teške plovidbe. No oni nemaju čamaca da otplove do obale i da se propitaju gdje se upravo nalaze i kojim pravcem moraju ploviti do grada Šangaja. Osim toga, prijetila im je opasnost ako stupe na kinesko tlo. I sad se utekoše za pomoć Nebu. Odjednom jedan od ljudi na lađi zaviče: »Eno lađe!« I doista, neka im se lađa polako približavala. Već su se na njoj mogle raspoznati pojedinosti. Međutim, ta je lađa prolazila mimo njih, a da nije pokazivala nikakvo zanimanje za njih. Tad Andrija priveže na jednu letvu komad svilene vrpce i počne mahati i zvati u pomoć. I ostali ljudi vikali su iz svega grla zovući u pomoć. U početku se činilo kao da ta strana lađa nije njih opazila, ali tad im se odjednom počne približavati. Po svoj prilici su opazili u kakvom se stanju nalazi ta baraka. Kad su lađe već bile blizu jedna drugoj, Andrija zamoli kapetana da njihovu baraku odvuče do Šangaja. Kapetan ni da čuje, nego predloži Andriji da s njim pođe do Kantona, a odanle da pješke ode do Pekinga i onda u Koreju. Andrija odbije taj prijedlog. On želi svakako doći do Šangaja da tamo popravi svoju barku. Stoga ponudi kapetanu tisuću pijastera. To je pomoglo. Kapetan priveže barku uz svoju lađu i zaplovi prema Šangaju.

Sutradan im se približi neka lađa. Bila je to gusarska lađa. Kad su gusari vidjeli barku privezanu za lađu, viknu kapetanu neka odveže barku da je oni mogu opljačkati. No tad Andrija sa svojim ljudima opali jedan hitac u zrak kao opomenu. Kad su to vidjeli gusari, povukli su se.

Sedam dana nakon toga stigli su hrabri kršćani do You-songa, pred Šangajem. Kad su barku htjeli usidriti u luci, nastala je prava uzbuna. Domoroci su odmah opazili da je to strana lađa, a kod njih je to značilo da je i neprijateljska. Doista su se našli u opasnosti. Međutim, i tu je Andriji pomogla njegova razboritost. Usidrio je svoju lađu između engleskih brodova. Engleski se časnici začudiše kad im Andrija doviknu na fracuskom: »Koreanac sam i molim vas da me zaštitite!« Ovi mu rado obećaše zaštitu. No za to sazna kineski mandarin, te pošalje nekoliko činovnika i redara, koji zapitaše Andriju zašto je došao u Kinu. On im odgovori: »Mi smo Koreanci. Strašna nas je oluja bacila ovamo. Želimo u Šangaj da tamo popravimo svoju lađu.

Dugo su se natezali, a onda Andrija odluči da sam pođe do mandarina. Mandarin ga je dugo ispitivao, da na kraju izjavi kako o tom slučaju mora obavijestiti cara. Posadu s broda poslat će kopnenim putem natrag u Koreju. No zahvaljujući odlučnom zauzimanju engleskih časnika za Andriju i za njegove ljude, mandarin je odustao od svoje namjere. Napokon je Andriju pustio da se vrati na svoju lađu i da na njoj pođe u Šangaj.

(Nastavlja se)

Apostol Kristove Krvi

Piše: Marijan STEINER

Gašpar del Bufalo bio je pravi Rimljanin rođen 1786. Naslijedio je živ očev temperament i otvorenost prema drugima. Zaslugom pobožne majke rasle su u njegovoj duši mnoge vrline. Imao je i jednog brata, a otac je nastojao obojicu svojih sinova lijepo odgojiti i obrazovati. Isusovačka crkva Il Gesù postala je malom Gašparu drugi dom. Ondje bi on već rano ujutro posluživao kod više misa. Volio je molitvu i često primao sakramente. Odricao se slatkiša i poklanjao ih siromasima. Šutnja, ozbiljno učenje i ljubav prema radu resili su Gašpara.

BOGOSLOV I APOSTOL

U slobodno vrijeme Gašpar posjećuje bolesnike po bolnicama i siromahe po kućama. Osjećao je važnost upoznavanja ljudi u njihovim nevoljama. U njemu je počela gorjeti želja za spasavanjem duša. Savjest ga je tjerala da radi za druge, da bude apostol bližnjih. Stoga se odlučio za duhovno zvanje.

Već kao mladi bogoslov počeo je propovijedati u crkvama. Govorio je lako i uvjerljivo, pa su ga vjernici rado slušali. Najradije je propovijedao jednostavnim ljudima i djeci. Gašparovo veliko djelo iz bogoslovskih dana bila je ponovna uspostava svećeničkog društva sv. Galle, koje je palo u zaborav prilikom ulaska francuskih trupa u Rim. Kao poddakon ravnao je jednom zajednicom revnih svećenika koji su osobitu brigu posvećivali zapuštenima u gradu i okolnim selima. Organizirao je službu svjetovnjaka koji su po ulicama i trgovima skupljali skitnice i dovodili ih u crkve.

SVEĆENIK I ŽUPNIK

Uzoran klerik zaređen je za svećenika god. 1808. Tko se u tim godinama dao zarediti morao je uistinu biti hrabar. To je bilo vrijeme kad je Rim živio u nesigurnosti pred napadima Napoleonove vojske i kad je Crkva bila ozbiljno ugrožena. Uskoro nakon ređenja Gašpar je postao župnikom župe sv. Marka. Bio je neobično poduzetan i marljiv. Nije se zadovoljavao polovičnošću i želio je mnoge oduševiti za vjeru. Svjež dah žive religioznosti polako je zahvatio i mlade i stare.

Kad je u Rimu osnovana Bratovština Predragocjene Krvi Kristove, propovijedao je Gašpar del Bufalo. Sam je bio zahvaćen razmatranjem Kristove muke, osobito štujući njegovu presvetu Krv. Vjernički je puk rado prihvaćao nove oblike pučke pobožnosti koji su mu bili razumljivi, jer nije mogao u potpunosti pratiti crkvenu liturgiju koja se obavljala na latinskom jeziku.

ZAKLETVA ILI PROGONSTVO

Kad je francuski car Napoleon I. Bonaparte osvojio Rim, tražio je i od Gašpara da mu položi zakletvu vjernosti kao novom vladaru. Kad ovaj to nije htio, bio je otjeran sa svojim istomišljenicima u progonstvo. Tom prilikom posljednji je puta vidio svoju majku, koja je umrla godinu dana kasnije. Njegov je progon trajao tri i pol godine i kroz to je vrijeme izgubio dosta sila. Konačno je oslobođen iz državnih zatvora god. 1814. nakon što je proživio uistinu teške dane. Vratio se u Rim i nastavio svećenički rad.

UTEMELJITELJ DVIJU ZAJEDNICA

Nakon povratka iz progonstva mnogo ispovijeda i razgovara s ljudima, jer je osjetio da se tako mnogo pomaže kršćanskom rastu vjernika. Uz to rado i propovijeda, jer je za taj način apostolata imao posebnu karizmu. Često je molio Boga da mu dopusti umrijeti na propovjedaonici.

Znajući njegove vrline i sklonosti, sam papa daje mu zadatak da se potpuno posveti misijskom radu među pukom. Gašpar je znao da ne može sam izvršavati taj težak i zahtjevan posao. Stoga je nastojao okupiti oko sebe svećenike koje je privlačilo davanje pučkih misija. Tako je na Veliku Gospu 1815. osnovana Kongregacija misionara Predragocjene Krvi. Gašpar del Bufalo postao je njezin duhovni vođa i nepokolebljivi branitelj. Pisao je: »U prijašnjim se vremenima borba usmjeravala protiv pojedinih vjerskih istina. U naše se vrijeme oštrica usmjeruje protiv religije općenito, a posebno protiv našeg raspetog Gospodina. Moramo, dakle, ponovno vratiti čast križu našega Otkupitelja.«

Zadatak je nove Kongregacije bio da kao lako pokretljiva zajednica bude uvijek spremna za rad u raznim mjestima, osobito za održavanje pučkih misija. Da bi lakše djelovao i na ženski svijet, Gašpar se trudio da osnuje zajednicu sestara koje bi bile posvećene Krvi Kristovoj. Tako je nastala zajednica Klanjateljica Krvi Kristove koje su se okupile oko pobožne Marije De Mattias.

ZLO NIJE MIROVALO

Dvadeset je godina Gašpar del Bufalo obilazio razna mjesta. Propovijedao je i satima ispovijedao, posjećivao bolnice i zatvore. Najradije je obilazio siromašne zakupnike po selima, planinske seljake i pastire. Znao je dobro da su siromasi najspremniji i najotvoreniji za Kraljevstvo Božje! Pravo je čudo kako je mogao tako dugo izdržati tolike napore, kad se zna da je bio slaba zdravlja. Bio je jednostavno oduševljen za Isusa Krista i njegovu Crkvu.

Međutim, zlo se nastoji suprotstaviti svakom dobru. Javili su se klevetnici koji su počeli napadati Gašpara i njegovu zajednicu. I ne znajući, izazvao je svojim djelovanjem bijes karijerista, laktaša, besposličara, slobodnih zidara i veleposjednika. Državni su mu službenici počeli naređivati što će propovijedati. Izmišljali su protiv njega najgore optužbe, i Gašpar je proživio dosta teških trenutaka dok se nije konačno utvrdilo da je potpuno nevin.

DO KRAJA MILOSRDAN SAMARITANAC

Gašparov se život utrnuo 1837. u njegovom voljenom rodnom gradu Rimu. Nekoliko mjeseci prije odlaska s ovog svijeta proživjet će još jednu veliku neugodnost. Vječni je grad pohodila teška bolest kolera. Gašpar se iz okolice Rima vratio u grad da pruži sugrađanima barem malo utjehe i da pridigne slomljene. Dijelio je posljednji novac, ispovijedao umiruće i zatvarao im umorne oči. Dok je i sam zadah oboljelih mnoge tjerao u bijeg, Gašpar se sagibao do umirućih poput milosrdnog Samaritanca.

Kolera je nakon nekog vremena prestala. Gašpar nije bio zaražen, ali se istrošio spasavajući druge. Polako je slabio i čekao kraj. Davno je s Kristom umro svijetu, a sada je čeznuo još samo za tim da i u svojim bolima bude što sličniji svojem Spasitelju. Živo je vjerovao da će s Kristom biti i u slavi kod Oca. Umro je na blagdan Nevine dječice 1837. potpuno predan Bogu.

Liječnik je u službeni zapisnik napisao: »Razlog smrti kanonika del Bufalo je gnojenje pluća. Višemjesečna grozница u grudima, apostolski rad, prehlade i napori ubrzali su njegovu smrt. Budući da nije htio prekinuti apostolski rad, izostala je njega kojom bi ga na početku lako spasili. Tako je postao žrtva ljubavi prema bližnjemu.« U njemu je Crkva dobila još jednog sveca, koji je kanoniziran 1954. godine, da svijetli kao uzor svima onima koji žele živjeti za veće ideale.

Oglasi

14. OBITELJSKA LJETNA ŠKOLA

Obiteljski centar filozofsko-teološkog instituta DI i ove godine organizira Obiteljsku ljetnu školu za roditelje, bračne parove, mlade i sve zainteresirane za probleme obitelji. Škola se održava od 21. do 25. kolovoza 1985. u Zagrebu, u sjemeništu na Fratrovcu. U okviru teme »Obitelj u godini mladih« razni će stručnjaci obraditi slijedeće probleme: Mladi u objavi i crkvenom učiteljstvu; Mladi u svijesti odraslih; Vrednote današnje mladeži; Specifičnost morala mladih; Djeca s problemima; Komunikacija između roditelja i mladih; Duhovne težnje mladih; Mladi na raskršću. Opširnije informacije možete dobiti na adresu O. Jure Bosančić, Palmotićeva 33, 41001 Zagreb, pp. 699, tel. (041) 433-362 i 433-229. Na istu se adresu šalju i prijave.

K N J I G E

ŠALJIVE ZGODE POPA PERE, napisao Petar Rajković. Knjiga sadrži niz zgoda seoskog župnika, opisanih na šaljiv način. Zgode su ispričane izvornim jezikom njegova kraja, a zrače vedrinom i ljudskošću. Cijena 300 d. Naručuje se: Uprava »Zvona«, Petra Zrinskog 11., 51000 RIJEKA.

KRUH, RIJEČ, DUH, zbirka pjesama. Napisao Josip Lončar. Pjesme religioznog nadahnuća otkrivaju nam duhovni svijet svećenika-pjesnika. Cijena 250 d. Narudžbe: Josip Lončar župnik, Trg Brat. i Jedinstva 12, 41330 NOVSKA.

DUHOVNI VELIKANI, životopisi svetaca za pojedine dane u godini, što ih je napisao Josip Antolović. Za sada se mogu nabaviti samo za slijedećih deset mjeseci: veljača = 200 d. — ožujak = 200 d. — travanj = 260 d. — svibanj = 260 d. — lipanj = 260 d. — srpanj = 260 d. — kolovoz = 260 d. — rujan = 260 d.— listopad = 260 d. — studeni = 320 d.

Od Josipa Antolovića mogu se dobiti još i slijedeće knjige:

PROPOVIJEDAJTE RADOSNU VIJEST — Cijena 130 d.

SVJEDOČANSTVO RIJEČI — 130 d.

SVEĆENIK VJERNIKU NA RAZMIŠLJANJE — 100 d.

RAZMIŠLJANJE O ISUSU — 130 d.

OMNIS SPIRITUS LAUDET DOMINUM (propovijedi) — 80 d.

SVEĆENIK VJERNIKU U ADVENTSKE DANE — 80 d.

NA PUTEVIMA GOSPODNJIM — 80 d.

SVEĆENIČKI SVIBANJ — 80 d.

LIPANJSKA RAZMIŠLJANJA — 80 d.

U ŠKOLI DUHA — 80 d.

OD PAŽA DO MUČENIKA — 80 d.

PORUKA SV. MJESTA I DOGAĐAJA — 130 d.

Od Jurja Gusića možete dobiti slijedeće knjige:

OD KOVAČA DO MISIONARA — 130 d.

NISAM LI I JA POZVANA — 200 d.

DJEVOJKA I LJUBAV — 80 d.

MLADIĆ I LJUBAV — 80 d.

MLADI NA KRISTOVU PUTU — 400 d.

OTVORITE NAM SVOJE SRCE — 80 d.

S ISUSOM NA GOLGOTU (zbirka križnih putova) — 200 d.

Od Josipa Weissgerbera možete nabaviti slijedeće knjige:

LJUBAV U OBITELJI ZADATAK I RADOST — 250 d.

NAČINIMO ČOVJEKA — 250 d.

ENGLESKI SOKRAT THOMAS MORE — 250 d.

STUDIJE O OBITELJI — 160 d.

UPRAVLJANJE PLODNOŠĆU — 130 d.

Od Ante Katalinića mogu se nabaviti ove knjige:

NAŠ VELIKI LANG — 160 d.

LOVRO KRIZOGON — 60 d.

PSOVKOM OKALJANA RODNA GRUDA — 80 d.

Od Pere Bulata imamo slijedeće knjige:

SRCE ISUSOVO I SUVREMENI APOSTOLAT — 160 d.

SRCE ISUSOVO U SUVREMENOM SVIJETU — 160 d.

PO EUHARISTIJI SE VJEČNO ŽIVI — 80 d.

OBITELJ MEĐU KAMERAMA — 130 d.

SREĆA JE U OBITELJI — 70 d.

Knjige navedenih pisaca možete naručiti na adresi: Franjo Ereiz, Palmotićeva 31., 41001 ZAGREB, pp. 699.

Zahvalnice

ZAHVALJUJEMO PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGR. SRCU MARIJINU

...Duhu Svetome, sv. Leopoldu i svim zaštitnicima na svim milostima kroz pedeset godina braka. — Baka iz Krašića

...i sv. Tereziji za zdravlje i za obavljene duhovne vježbe. — P. B., Zagreb

...i Majci Božjoj od Kamenitih vrata za sretan porod snahe i za zdravlje djece. — Baka

...sv. Franji, sv. Antunu i svima svetima što mi je operacija uspješno prošla. — Ela Teklić, Bački Breg

...i sv. Leopoldu za sretnu operaciju i za druge primljene milosti. — Marijana O., Đurađ

...i svetim zaštitnicima za primljene milosti. — Marija Šitum, Cista Provo

...sv. Antunu i sv. Leopoldu na svim primljenim milostima. — Marija Albaneže, Omišalj

...i Gospi Bapskoj za primljene milosti. — Zahvalna obitelj, Bapska

...Majci Božjoj Šumanovačkoj i sv. Judi Tadeju na primljenim milostima. — Marija Pavlinić, Zagreb

...i Majci Božjoj Bistričkoj za primljene milosti. — V. M., Zagreb

...i Gospi od brze pomoći za sve milosti, a napose za dobar uspjeh sina u školi. — Majka, Slav. Brod

...Gospi od brze pomoći, sv. Judi Tadeju i ostalim zaštitnicima za sretno izvršenu maminu tešku operaciju. — Zahvalna djeca

...Duhu Svetome, Gospi Žalosnoj i svetim zaštitnicima za primljenu veliku milost. — J. M., Mrkopalj

...Gospi od brze pomoći, sv. Josipu i sv. Judi Tadeju za dvije uspješne operacije moga brata i za druge milosti. — Sestra, Vinkovci

...za uspjeh dviju operacija. — B. Brandis, Bruchsal

...Presv. Trojstvu, sv. Josipu i svima svetima na svim milostima u životu. — Marija Reljanović, Županja

...na uslišanim molbama. — Vlatka Janjić

...sv. Anti, sv. Leopoldu i svima svetima na primljenoj milosti. — Tonka Polić, Zlobin

...Gospi od brze pomoći i sv. Leopoldu za uspješnu operaciju moje unuke. — I. Z.

...Gospi od Kamenitih vrata, sv. Josipu i sv. Leopoldu za pomoć u velikoj prometnoj opasnosti za mene i za sina. — Mama, Zagreb

...sv. Josipu, sv. Leopoldu i svetim zaštitnicima za primljenu milost, uz preporuku za unukov ispit i za Marijino zdravlje. —Baka, Zagreb

...i Ivanu Merzu za uspjelu tešku operaciju unuke, a sv. Leopoldu za pomoć mojoj obitelji da izađe na pravi put. — M. M.

...sv. Josipu, Ivanu Merzu i drugim zaštitnicima za pomoć i olakšanje u poteškoćama, kao i za mnoge i velike milosti u mome dugom životu. — Mercedes Budau, Kamnik

...Gospi od brze pomoći i sv. Leopoldu što su sin i susjed u prometnoj nesreći ostali bez ozljeda. — N. N., Rasinja

...Majci Božjoj Bistričkoj i sv. Leopoldu za mir u obitelji i za mnoge druge milosti u cijelom životu. — S. L., Rasinja

...i Gospi Lurdskoj što mi je sin preživio veliku nesreću. — Viktorija Vidaković, Strošinci

...i sv. Tereziji od Malog Isusa za uslišane molitve. — Vjernica Ana iz Slav. Broda

...sv. Ani, sv. Elizabeti i svima svetima za sretno rođenje unučice i za kasnije njezino ozdravljenje bez operacije. — B. N., Slav. Šamac

...na primljenim milostima, a osobito za rođenje kćerke i za ozdravljenje. — Obitelj Orehovec, Donji Kraljevec

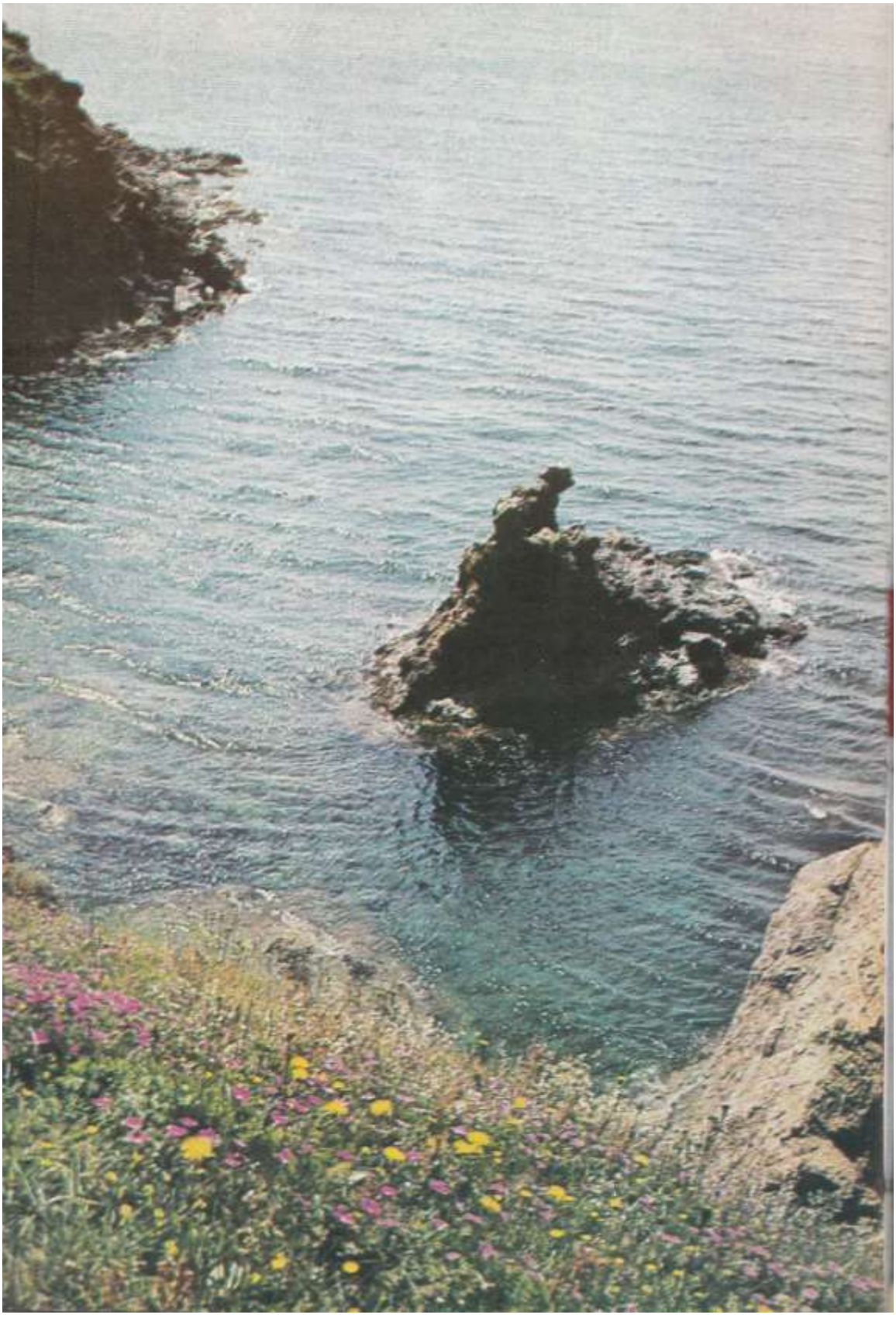
...za primljene milosti i za uslišanje. — Katarina Tomašić, Suhopolje

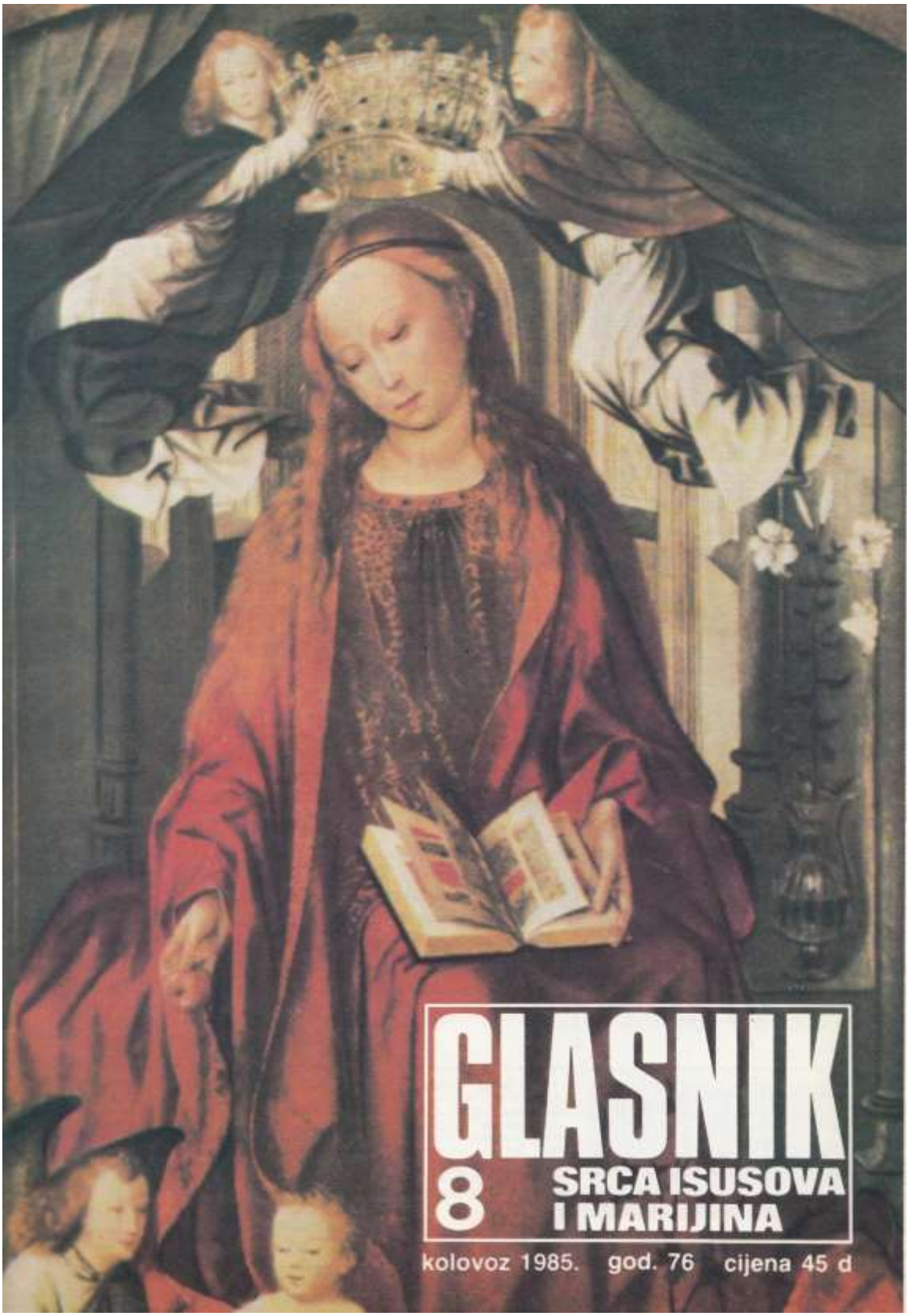
...i sv. Antunu na mnogim milostima kroz 30 godina, a posebno što je unučica ozdravila bez operacije. — Baka Francika H., Ludbreg

...sv. Obitelji i sv. Leopoldu za mnoge milosti, a napose za zdravlje očiju. — Marija Rundek, Popovača

...Gospi Bapskoj, sv. Leopoldu i Ivanu Merzu za dvije sretne operacije i za druge milosti. — Anica K., Bapska

PREPORUČUJEMO SE I NADALJE NJIHOVOJ ZAŠTITI

GLASNIK SRCA ISUSOVA I MARIJINA

8

kolovoz 1985. god. 76 cijena 45 d

KRUNJENJE — PROSLAVLJENJE BLAŽENE DJEVICE MARIJE
(Naslikao: COLIJN DE COTER oko 1470)

»AKO JE TKO ŽEDAN, NEKA DOĐE K MENI; I NEKA PIJE TKO VJERUJE U ME. 'IZ NJEGOVE ĆE NUTRINE POTEĆI POTOCI ŽIVE VODE'« (Iv 8, 38)

U čast Marije u nebo uznesene

Proslavljamo riječ s visina,
Onaj »Zdravo« pun milina,
Po kom Djeva Božjeg Sina
Primi pod svog tijela krov:
Ovim »Zdravo« pozdravljena,
Posta Majkom divna žena,
Lijer med trnjem svih vremena,
Slavni korijen Davidov.

Zdravo, runo Gedeona,
Majko pravog Salomona,
Što mudraci s tri ti ona
Dara časte sveti plod!
Zdravo ti, što Sunce rodi
Davši Čedo, što k slobodi
I k životu slavnom vodi
Palog ljudstva spašen rod!

Zdravo Majko višnjeg Boga,
Znâče grma plamenoga,
Luko mora svijeta toga,
Gospo svetih anđela!
Na stazu nas dobru vrati,
Obraćene ti nas prati,
Da nam Sin tvoj može dati
Slavu koja vijekom sja.

(XI. vijek, prepjev: Milan PAVELIĆ)

GLASNIK
Srca Isusova i Marijina

Izdaje: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove. - Glavni i odgovorni urednik: Valentin Miklobušec. - Uredničko vijeće: Josip Antolović, Ignac Belak, Pero Bulat, Juraj Gusić, Miro Jurić, Stjepan Kuzmić, Valentin Miklobušec, Mato Rusan i Marijan Steiner. - Likovno-grafička oprema: Ivo Vrtarić. - Tehnički urednik: Miro Jurić. - Adresa uredništva i uprave: Palmotićeva 31, 41001 Zagreb, pp 699, telefon (041) 434-710, (433-362). Tisak: «Plamen», Slavonski Brod. - Cijena pojedinog broja 45 d. Godišnja pretplata 540 d. - Skupne narudžbe od deset primjeraka naviše po jednom broju dobivaju 10 posto popusta. - Pretplatu šaljite poštanskom uputnicom na adresu uprave. - Poštarina plaćena u gotovom. - Rukopise i fotografije ne vraćamo.

Urednikova riječ

U našoj vjerničkoj, kulturnoj i nacionalnoj svijesti sve više izranja na vidjelo spoznaja vlastitih korijena, vlastitog identiteta: Na ovom smo tlu primili Evanđelje, rasli s Njime, trpjeli za Evanđelje — i budućnosti se nadamo ako ostanemo vjerni Evanđelju, Isusu Kristu. To sunce ne mogu sakriti ni naše vlastite sjene, ni oluje koje nadolaze sa strane. Bez obzira tko su bili naši prvi vjerovjesnici, mi smo im svima zahvalni. U brazde našega naroda sijali su Božje riječi, a nicalo je stablo Crkve. Kao mali povijesni narod ucijepljeni smo u veliki Božji narod. Proslava jubilarne »Metodove godine« to nam opet potvrđuje.

Središnji blagdan druge polovice ljeta nesumnjivo je blagdan Marijina uznesenja na nebo. Tada će opet, više nego inače, oživjeti draga Marijina prošteništa. Bez zajedničke mise, osobne molitve, ispovijedanja i pričesti bio bi to »pobožni turizam«. Zato pročitajte članke: »Gozba ljubavi«, »Štovanje Euharistije« i »Kako da se ispovijedamo?« To će vam pomoći da se susretnete s Kristom pod Marijinim krovom.

Molitve i misli mladih, najčešće u formi pjesme, ne očituju samo njihovu pjesničku žicu, nego i muke u potrazi za istinom i smislom života, kao i srca široka i otvorena za sve ljude. S mladima u vezi pročitajte i razmišljanje »Uz godinu mladih«.

Reportaža s Kozare otkriva nam skriveno lice planine koju više osvježavaju vjetrovi s Alpa nego što je zapljuskuju vrućine s juga, pa joj se svijest nije ugasila. Amo tamo po stranicama Glasnika za dane kada smo, dobrim dijelom, amo tamo po prirodi — ali svuda je Bog. Tko bi htio drukčije htio bi ispraznost, a ona samo razdražuje, umara i ostavlja prazninu u duši, a mi vam želimo da vam je ispuni Bog i njegova ljubav.

GLASNIK
Srca Isusova i Marijina

GOD. 76. KOLOVOZ 1985. BR. 8

S A D R Ž A J

HVALA NA PISMU — — — 256
UZNESENJE MARIJINO, J. Antolović — — — — — — 258
MOLITVA ZA SVE LJUDE, Ivna 259
GOZBA LJUBAVI, M. Zovkić — 260
OPROSTI, DOBRI BOŽE!, R. Maršalek — — — — — — 262
ŠTOVANJE EUHARISTIJE, J. Antolović — — — — — — 263
UZ GODINU MLADIH, R. Grgec 265
VIDJETI SVOJ DAN KAKO GA BOG VIDI, R. Brajčić — — — 266
KAKO DA SE ISPOVIJEDAMO? J. Antolović — — — — — 268
ZRAKA NADE, M. Mat — — 269
ZVONO NA KOZARI, TINO — 270
ZAJEDNO DA, ALI KAKO? — 272
KARMELIĆANI I KARMELIĆANKE, S. Kuzmić — — — — 274
POVRATAK PRAVOJ SREĆI — 276
ŠTO DA UZVRATIM GOSPODINU?, JADERA — — — — 277
CRKVA U KENIJI, M. Rusan — 278
SVE JE GORJELO, A. Gabrić — 279
MONIKINA NOVA SLUŽBA, M. Okrugić — — — — — 280
MOJ APOSTOLAT, I. Gerovac — 282
POBJEDNICI SMRTI, A. Periškić 283
TV-SPIKER LAMBERTO, M. Steiner — — — — — — 284
OGLASI — — — — — 286
ZAHVALNICE — — — — 287

Hvala na pismu

KARITASOVE BRIGE

Dragi prijatelji!

Zagreb, 1. lipnja 1985.

»Vjenčali smo se prije osam godina. U braku sam rodila dvoje djece. Muž mi je radio kojekuda, napuštao posao te prelazio iz poduzeća u poduzeće. Sada ne radi nigdje, posve se podao piću. Trpjela sam samo radi djece. Ali dalje se nije moglo. Nije to prvi puta što od muža odlazim. Sada se doista više ne želim vratiti. Nakon što sam preko rođakinje doznala da će mi kći Marija u Karitasu biti primljena, odvažno sam s kćerkom napustila obiteljski dom. Marija je sada navršila tri godine. Stariji sinčić nije došao s nama, on će do konca ove školske godine ostati kod muževljeve rodbine.«

To je isječak iz potresne priče mlade majke koja je napustila vlastito ognjište da bi poštedila svoj život i spasila djecu. Sada preko rodbine traži posao. Ni stan joj nije lako naći, jer rijetki su oni koji bi na stan primili majku s dvoje djece. Karitas joj je pritekao u pomoć u najtežem času. Nadamo se da taj najteži čas za nju neće potrajati dugo.

Svima vam je poznat naš rad i briga za izvanbračnu i ostavljenu djecu. Možda nam neki od vas zamjeraju što toliku brigu vodimo o djeci koja se rađaju izvan braka, a što ne pomažemo brojnu djecu koja su zbog napuštanja roditeljske dužnosti ili zbog smrti jednog od roditelja doživjela teršku obiteljsku tragediju. Prošlogodišnjim božićnim pismom izvijestili smo vas o tragičnoj smrti obaju roditelja poslije kojih je ostalo sedmero djece. I ovim vas pismom želimo podsjetiti da u naše domove primamo i bračnu djecu koja su doživjela teške sudbine. Osim navedenog primjera spominjemo još neke. Spominjemo ih zato da se svi osjetimo potaknuti kako ne smijemo ostati ravnodušni, dok tuđa bijeda kuca na naša vrata.

»Majka djeteta je umrla prije 15 dana. Osim sina Marka u kući je još dvoje starije djece. Marko je navršio tek 9 mjeseci. Otac djece radi, ali je već par godina na bolovanju. U piću je bio prevršio mjeru, pa je bio po bolnicama, liječio se. Sada se oporavlja. Nipošto nije sposoban preuzeti svu brigu i njegu oko tog malog djeteta...

Tako izvješćuje njegov prijašnji župnik koji dobro pozna prilike ove obitelji i koji je u ime Markovog oca pokucao na naša vrata. Razumije se, to smo dijete odmah primili. Pitanje je kad će taj otac ugrožena zdravlja biti u stanju najmlađeg sina Marka vratiti u obitelj k starijoj djeci.

ŽUPNI DVOR U OBOROVU, DOM »KARITASOVE DJECE«

Za prošli Uskrs niste primili našega pisma, iako ste ga mnogi očekivali. Neki su pomislili da smo ih preskočili, pa zbog toga izraziše svoju žalost. A sada dolazi ljeto kad ljudi nisu skloni misliti na tuđe brige, već misle na svoje more, ljetovanja i odmore. Vašoj ljubavi za našu djecu preporučujemo se i sada u ljetu, kao i o blagdanima kada se redovito javljate svojim akcijama i darovima.

»Žena mi je bolovala od bubrežnih kamenaca i na srce. Od tih bolesti je i umrla. Slabo se osjećala zadnjih

desetak dana. U bolnicu nije htjela ići misleći da njezina bolest još nije opasna ni teška. Kad joj je pozlilo i kad sam je hitnom pomoći otpremio u bolnicu, sve je bilo prekasno. Svima je lako razumjeti kako mi je sada tek par dana nakon ženine smrti. Razumije se, ni djeci nije lako, pogotovo kad ih nakon mamine smrti od sebe odvajam i predajem u Karitas. Te dvije djevojčice su stare 9 i 12 godina. Osim ovih kćeri imam još petero druge djece . . .«

Mala se Mila rodila kao veoma slabašno dijete. Zato je poslije poroda mjesecima morala ostati u bolnici gdje su se liječnici borili za njezin oporavak. To je dobro poslužilo njezinoj rođenoj majci, zapravo nemajci, koja je nakon četvrtog poroda otišla u svijet i do danas nije više pitala za svoju djecu. Otac je iz bolnice obaviješten da može »podići« 5 mjeseci staru kćerku koja je teška jedva 3 kg. On se liječnicima ne da na oči, jer nema komu to slabo djetešce predati na brigu i njegu. Kod kuće je još troje predškolske djece, pa kuda će još i to najmanje? Čuo je za nas i došao je k nama s molbom da malu Milu mi preuzmemo. Što smo mogli učiniti drugo nego je odmah prihvatiti. Djetetu je sada 15 mjeseci i lijepo napreduje. A njezine majke sve do danas nema k nama da posjeti svoju Milu, niti k mužu da posjeti ostalo troje djece. Mala Mila je ostala bez majke, ali neće ostati bez naše i vaše ljubavi!

Broj djece koja prolaze kroz naše domove raste sve više. Možemo vam reći da smo do sada primili 952 djece!

U ime ovo petero najnovije djece sve vas srdačno pozdravljamo! Koji odlazite na odmor želimo da se dobro odmorite te da u svojoj radosti ne zaboravite naše zajedničke brige.

Jelena BRAJŠA

BITI ČOVJEK

Misao o čovječnosti »sjela« mi je u glavu još u petom razredu kada sam na život počela gledati bez ružičastog vela djetinjstva. Bilo je to vrijeme kada sam se zbog bolesti morala mnogočega odricati, a morala sam se suočavati i s ljudskom surovošću i nečovječnošću. Ta mi je spoznaja istine o životu često tjerala suze na oči, a u najtežim trenucima pričinjalo mi se da je izlaz jedino u maštanju. Tada sam počela sebe zamišljati kao osobu koja svuda pomaže. Sada više nisam tako osjetljiva kad se radi o meni, i to je možda razlog što me misao o čovječnosti toliko ne opsjeda, ali od ljudi oko sebe sve češće slušam kako govore: »Ma, najvažnije je biti čovjek!« No, čini mi se da većina ljudi očekuje da drugi budu prema njima humani, dok se za vlastitu humanost prema drugima malo brinu.

Kad ljudi pričaju o čovječnosti, najčešće misle na uski krug ljudi oko sebe. To je i razumljivo, jer se tu najizravnije osjeća i blagodat čovječnosti, i muka njezina pomanjkanja. Ipak, valja svoje srce otvarati daleko šire. Mnogo je ljudi izvan kruga naših najbližih koji trebaju tuđu pomoć, razumijevanje i ljubav. Svi smo potreseni viješću da tisuće ljudi u svijetu umiru od gladi, da ratovi kose najviše mladih života koji su narodima i državama najpotrebniji za stvaranje boljeg danas i sutra. Kad gledamo te slike na malom ekranu ili u novinama, otme nam se uzdah: »Ah, jadni ljudi! Do čega smo došli!« A onda beznadno dodajemo: »Što im mi možemo pomoći!«

Što mi možemo? Za uši našeg materijaliziranog suvremenika bit će neuvjerljivo ako reknem: »Treba za njih moliti«. A ipak, molitva je ono prvo što možemo i moramo učiniti. Moramo moliti Gospodara ljudskih srdaca da ih on pokrene u prilog tisuća ljudi koji pate, a često bez svoje osobne krivnje. Uzroci mnogih patnja širokih masa često su u oholosti srca nekog vlastodršca ili grupe vlastodržaca. Da bi naša molitva bila jača, popratimo je iskrenim i osjetnim odricanjem od onog što nam godi. Time pokazujemo da se solidariziramo s tuđim patnjama. A kad sami trpimo sjedinjeni kao vjernici s Kristom, onda naše slobodno trpljenje dobiva novu dimenziju vrijednosti po Kristu. Na taj ćemo način pokazati da je naša čovječnost jača od želje za užicima. Tada sami postajemo više ljudi. Krist od nas ne traži ono što ne možemo, a s njim možemo uvijek više nego i mislimo. Obradujmo Ga svojom dobrom voljom i molimo Ga da našu dobru volju privede i ostvarenju. Tako ćemo s Njim mijenjati lice zemlje, naučit ćemo što to znači biti čovjek, i svi ćemo biti više ljudi.

DOLORES

Uznesenje Marijino

Na Sve Svete g. 1950. bijaše proglašena dogma o Marijinu uznesenju dušom i tijelom na nebo. Bio je to jedan od najsvjetlijih trenutaka pape Pija XII, koji je vodio Crkvu gotovo dva desetljeća. Mogli bismo taj čas povijesti nazvati zvjezdanim trenutkom njegova pontifikata, koji je inače bio obilježen tragikom II. svjetskog rata i teških progona Crkve u godinama rata, a još više pod diktaturama poratnih godina. Veliki je Papa u tim teškim vremenima svratio pozornost Crkve i svijeta na »veličanstveni znak: Ženu obučenu u sunce, mjesec pod njezinim nogama, a na glavi joj vijenac od dvanaest zvijezda« (Otk 12,1). Ta Žena predstavlja čovjekovu nadiskustvenu stvarnost, koju ne mogu uništiti svi zmajevi bilo kojih boja, bilo s koliko glava i rogova. Ta je Žena »rodila muško dijete koje će vladati svim narodima željeznim žezlom« (Otk 12,5).

NAJSJAJNIJI PLOD POBJEDE

Čovjek, dakle, nije prepušten na milost i nemilost silnicima. U njemu postoji nešto što ne može uništiti nijedna zemaljska sila, pa ni smrt. Sile zla vrebale su i radile oko uništenja i samoga Sina Božjega i Sina Marijina, no on ih je svojom smrću i uskrsnućem pobijedio. Prvi je i najsjajniji plod te njegove pobjede sama Marija dušom i tijelom uznesena na nebo, koja je zbog toga postala velikim znakom nade za svu Crkvu koja se nalazi na mukotrpnom putu, pa i za svekoliko čovječanstvo. Crkva, Božji narod, to živo osjeća onim nutarnjim osjećajem vjere pa stoga baš na Veliku Gospu hrli u Marijina svetišta da se obnovi u nadi koja je neuništiva.

Proglašavajući dogmu o Marijinu uznesenju Pijo XII. je u dogmatskoj buli »Munificentissimus Deus«, najsvečanijem papinskom dokumentu, osvijetlio nakane i nadanja koje su ga pri tome vodile. Evo tih Papinih riječi, koje su dostojne da se na njih stalno navraćamo, da nad njima često razmišljamo, jer su kadre neprestano obnavljati i našu nadu.

PAPINE NAKANE I NADE

»Mi, koji smo svoj pontifikat stavili pod posebnu zaštitu preblažene Djevice, kod koje smo u tolikim žalosnim događajima nalazili utočište; mi, koji smo njezinom Bezgrešnom Srcu javno i svečano posvetili čitavo čovječanstvo te uvijek iznova iskusili njezinu zaštitu, gajimo čvrsto pouzdanje, da će ovo svečano naviještanje i proglašenje Marijina uznesenja na nebo veoma pridonijeti dobrobiti ljudskog društva. Ono će služiti također proslavi Presv. Trojstva, s kojim je djevičanska Bogorodica povezana posebnim vezama. Ono daje temelj nadi, da će se svi vjernici osjećati potaknutima na žarču pobožnost prema nebeskoj Majci: da svima koji se diče Kristovim imenom postane živa želja za sudjelovanjem u jedinstvu otajstve-

noga tijela Isusa Krista, a isto tako da povećaju svoju ljubav prema onoj koja za sve udove toga uzvišenog tajanstvenoga tijela ima srce jedne Majke. Nadati se je također da razmatranjem sjajnog Marijina primjera sve više raste spoznaja kako visoku vrijednost ima ljudski život, ako se potpuno zalaže da ispunjava volju nebeskog Oca te radi za dobro bližnjega. I nadalje, neka u vremenu u kojem zablude materijalizma, koje imaju kao posljedicu izopačenje morala, te koje nastoje ugasiti svjetlo kreposti, i koje borbom i ratom prijete da unište toliko ljudskih života, u tom vremenu mi očekujemo da će istina o Marijinu uznesenju na nebo svima pokazati u jasnijem svjetlu za kako smo uzvišen cilj preodređeni po tijelu i duši. Napokon neka vjera u Marijino tjelesno uznesenje na nebo ojača vjeru i u naše uskrsnuće te nas privede k djelotvornijoj aktivnosti.«

OBNOVIMO I MI VEZU S BOGOM

Papine riječi pune su nadahnuća da u svjetlu Marijina uznesenja na nebo obnovimo vezu s trojedinim Bogom, s kojim je Marija bila tako usko povezana; da produbimo i ojačamo zdravu pobožnost prema Bogorodici, svoje zajedništvo s Crkvom i u Crkvi; da uočimo pravu vrijednost ljudskog života, koji ne svršava sa smrću, već se u punini nastavlja u vječnosti. Istina o Marijinu uznesenju može naš život još više osmisliti, a to nam je osmišljenje uvijek dobro došlo.

Josip ANTOLOVIĆ

MOLITVA ZA SVE LJUDE

Gospodine, Ti koji proničeš dubine tame,
zabliješti zrakom svojega žara,
poslušaj moje želje u jeki riječi,
šutnju mojih nada . . .

Snagom planinskog hrasta, čežnjom jutarnje rose,
željom nevine djece, molim Te za one
koji doploviše obalama jeseni,
kojima suton briše vidike,
kojima su se hladne zime ugnijezdile u dušama
pa ledenim pogledom motre u dalj bez cilja
i žive u guštari straha — za njih Te molim!

Vječna Ljubavi, što pokrećeš svjetove
i u jedno stapaš vjekove,
prospi kišu nad tim sprženim pustinjama!
Molim Te, jer znam da nas ljubiš.
Žuborni izvore vječnosti, beskrajno more milosti,
Skoljko života, što čekaš ljude da Ti se približe,
da ih pretvoriš u bisere ljubavi . . .

IVNA

Gozba ljubavi

Piše: Mato ZOVKIĆ

Matej, Marko i Luka prikazuju Posljednju večeru kao svečanu gozbu na kojoj Isus posvećuje kruh i vino kao znakove svoje skore smrti na križu i sredstva svoje trajne prisutnosti među učenicima. Večera se odvija prema obredu židovske pashalne gozbe kao spomen na sklapanje saveza s Bogom.

Kod Ivana u prikazu posljednje večere nema Isusovih riječi nad kruhom i vinom, jer je Ivan u šestom poglavlju, prilikom izvještaja o umnoženju kruha za one koji su bili gladni riječi Božje iz Isusovih usta, pokazao kako Isus na specifičan način zahvaljuje Bogu i lomi kruh. Zahvaljivati (Bogu) i lomiti (kruh), to su glagoli prve Crkve upravo za euharistijsko zahvaljivanje i lomljenje kruha. Iz toga zaključujemo da je povijesna zajednica, kojoj je kao prvoj bilo namijenjeno četvrto evanđelje, već slavila Euharistiju kad je Ivan pisao. Zato je on u posljednjoj večeri prikazao gozbu ljubavi kod koje Isus pere noge učenicima i daje novu zapovijed ljubavi (Iv 13,1-35).

ISUS, PONIZNI DOMAĆIN I SLUGA

Iako je već na početku dvanaestog poglavlja upozorio da se Isus pred Pashu približio Jeruzalemu te da se u Betaniji dao »pomazati za smrt«, Ivan i ovdje napominje da je bila blizu Pasha (13,1-20). Time pokazuje da oproštajnu večeru i on povezuje s vjerskim značenjem židovske pashe, iako ne donosi Isusove riječi o uspostavljanju novoga saveza. Vrlo svečano djeluje najava: »Znajući da je došao njegov čas da pređe s ovog svijeta Ocu, Isus, jer je ljubio svoje, one u svijetu, do kraja ih je ljubio«.

Čas Isusov u Ivanovu evanđelju je muka, smrt i uskrsnuće — čas povratka Ocu od kojega je utjelovivši se došao. Isus je već tijekom svog djelovanja pokazivao da zna što je u ljudima, a sada pokazuje da zna i ono što će se s njime dogoditi. Priređuje gozbu ljubavi kao početak svojeg časa i odlaska Ocu, ali i kao uvod u muku koja predstoji.

»Ljubio ih je do kraja« znači do punine i do završetka svojeg života na zemlji. Prema napomeni u r. 4.: »Ustade od večere«, izlazi da su uzvanici već bili zauzeli ležeći položaj na prostirkama, pri čemu su se naslanjali na lijevi lakat, a desnom bi rukom jeli. Ako je večera bila slavljena točno po židovskom pashalnom obredu, onda je Isus ustao u trenutku nakon blagovanja salate od gorkog bilja, a prije unošenja pečenog janjeta, kad su sudionici imali oprati desnu ruku. Neki komentatori slute da se apostoli nisu mogli nagoditi, tko bi od njih tada morao poslužiti druge. Iz Lukina izvještaja doznajemo, naime, da je upravo tada nastala među njima svađa, tko je od njih najvažniji u Isusovoj pratnji. A propis je bio da sluga pere noge gostima, jer su hodali u sandalama, a ceste su bile

prašnjave ili blatne. Svakako, domaćinovo je bilo pobrinuti se za posude, vodu i ubrus, a prati noge uzvanicima on nikako nije smio.

Isus preuzima posao sluge kod dolaska gostiju na svečanu gozbu: skida gornju odjeću, uzima ubrus, ulijeva vodu u umivaonik, polijeva noge već raspoređenim uzvanicima, pere ih i briše. Sve ove pojedinosti pokazuju da se događaj apostolima i evanđelistu duboko usjekao u pamćenje te da je za njih ostao nezaboravan. Možda je ovaj Isusov postupak utjecao na kasnije stvaranje izričaja: »Opašite se pregačom poniznosti« (1 Pt 5,5 — grčki tekst!).

Dok su ostali sudionici gozbe bez daha puštali Isusa da obavi službu domaćina i poniznog sluge, Petar se pobunio: ne zato što bi smatrao da su mu noge čiste, nego zato što ne dolikuje da Učitelj učeniku čini takvu uslugu. Zato izričito zove Isusa Gospodinom. Isusov odgovor: »Ako te ne operem, nećeš imati dijela sa mnom« znači da je tu u pitanju nešto više od fizičkog pranja nogu. Kasnije Isus govori da nisu svi prisutni čisti, jer je znao tko će ga izdati.

Židovi onog vremena običavali su se prije polaska na gozbu okupati u znak obredne i tjelesne čistoće, jer je gozba udio na plodovima ljudskog rada i Božjeg blagoslova pa zato uvijek nešto sveto. Tko se pripravio na gozbu, dovoljno je da opere noge. U višem smislu, iz drugovanja s Isusom uzvanici su već čisti duhovno, a još će više biti očišćeni po Učiteljevoj smrti, uskrsnuću i silasku Duha Svetoga. Zato ovdje »pranje« može smjerati i na krštenje kojim pojedinac biva pridružen Isusu raspetom i uskrslom.

Nakon što je obavio službu domaćina i poniznog sluge, Isus se vraća na svoje mjesto i kaže Dvanaestorici da im je dao primjer, što znači uzor za nasljedovanje. U punoj svijesti da je Učitelj i Gospodin, obavio je posao običnog sluge pa ima pravo tražiti da i njegovi sljedbenici tako postupaju jedni prema drugima.

Prema Luki on se u tom času predstavio kao »onaj koji poslužuje« (Lk 22,27). Poslanik nije veći od onoga koji ga šalje, pa učenici moraju biti ponizni, a ne glumiti poniznost. Učitelj im u isto vrijeme obećaje da Njega primaju svi koji njih primaju. Kao što je on djelima i riječima uprisutnjivao Božju ljubav prema ljudima, tako će i njegovi izaslanici. Oni će u svijetu nastavljati njegovo djelo, ali to ima biti na način služenja, a ne gospodovanja.

JUDA UPOZOREN, OSTALI U NEDOUMICI

Već je u r. 18. Isus najavio riječima starozavjetnog izigranog pravednika izdaju: »Koji blagovaše kruh moj, petu na me podiže« (usp. Ps 41,9). Zajedničko blagovanje pretpostavlja i traži prijateljsku vjernost, ljubav. Starozavjetni pravednik se žalio na izdaju prijateljstva, jer su mu se u protivnike izrodili upravo oni s kojima je prijateljevao kod stola. Istu sudbinu doživljava i Isus. On time osuđuje gaženje ljubavi i prolgravanje povjerenja.

U r. 21. evanđelist ističe da je Isus iznova potresen kao prilikom Lazarove smrti i dolaska Grka, pa se izravno obraća sustolnicima i najavljuje da će ga jedan od njih izdati. Oni su u nedoumici, snuždeni, jer nisu sigurni u sebe, a znaju da Isus o njima znade više od njih samih. Pavao će to izraziti jasno: »Tko misli da stoji, neka pazi da ne padne« (1 Kor 10,12).

Na početku ovog poglavlja istaknuo je evanđelista da je Isus do kraja ljubio sve svoje učenike. Zato »učenik kojeg je Isus ljubio« nije privilegiran nego stoji kao tip svih Isusovih učenika, jer četvrti evanđelista voli uzeti pojedinca kao predstavnika određenog sloja. Tako je Nikodem tip službenog židovstva, Samaritanka tip pogana zainteresiranih za Isusa . . .

Voljenog učenika tradicija obično poistovjećuje s apostolom Ivanom, jer on iz skromnosti ne bi isticao svoje ime. Kako su kod svečane gozbe uzvanici ležali oslonjeni na lijevi lakat, voljeni je učenik lagano mogao tiho upitati i doznati za izdajicu te odgovoriti Petru. On je vjerojatno bio Učitelju s desne strane. Juda je morao biti s lijeva. Uglednim i cijenjenim gostima domaćin je osobno davao zalogaj u znak pažnje. Ostaloj jedanaestorici nije stoga bilo ništa čudno što Isus ovaj puta taj znak pažnje posvećuje Judi.

U r. 29. stoji: »Kupi što nam treba za blagdan«. Odatle naslućujemo da je Isus slavio oproštajnu večeru 13. nisana, dan prije nego su ostali Židovi slavili pashalnu gozbu te godine. Juda je bio blagajnik i morao je, dok su trgovine otvorene, nabaviti sve što je nužno za cijelu skupinu u toku blagdana.

»A bijaše noć«, već je razmišljanje evanđeliste nad čla-

nom zbora Dvanaestorice koji odlazi od Isusa-svjetla. Isus mu je pokazao da zna njegovu namjeru i potiče ga da je izvrši što prije. Juda odlazi od Isusa u tamu i besmisao. Prema Matejevu izvještaju Juda nije očekivao da će Isus ovaj puta »zaglaviti«, ali kasnije nije imao snage ni pokajati se. Zakoračio je u tamu grijeha i nije se htio vratiti svjetlu oproštenja.

PROSLAVA BOGA I NOVA ZAPOVIJED

Nakon Judina odlaska, Isus počinje dugačak govor koji evanđelista donosi u tri poglavlja i završava velikosvećeničkom molitvom (13,31-35). Početak govora izravno je vezan uz Isusov domaćinski postupak i odstup učenika koji proigrava iskazano mu povjerenje.

Isusovo služenje kod stola bilo je uprisutnjenje skorog odlaska Ocu: »Sada je proslavljen Sin Čovječji! I Bog se proslavija u Njemu!«

U r. 33. najavljuje učenicima da će ga tražiti, ali ga neće moći naći. On zna da su vjerski poglavari odlučili ubiti ga pod izlikom da štite pravu pobožnost i Božju čast. Isus je za njih čovjek koji sebi prisvaja što mu ne pripada i opasan je zavodnik naroda. Isus pak zna da će upravo po nasilnoj smrti biti proslavljen te da će se njegov pokret raširiti preko granica Palestine. On u preranoj smrti vidi svoju proslavu i vrhunski čin proslave Oca koji ga je poslao u svijet. Tijekom mesijanskog djelovanja objavljivao je Oca i nije tražio svoju slavu. Na kraju zemaljskog života izriče vedru sigurnost da i smrću proslavljuje Oca, ali i uvjerenje da upravo time stupa u stanje proslavljenosti, jer će ga Otac zauvijek, upravo kao čovjeka, pridružiti sebi u nebeskom kraljevstvu. Kad najavljuje odlazak Ocu po nasilnoj smrti, Isus oslovljava apostole s »Dječice«. To je naziv prijateljstva i povjerenja, ali i ohrabrenja za dane klonuća.

Pranjem nogu Isus je iskazao požrtvovnu ljubav prema apostolima. Sada im daje »novu zapovijed« ljubavi. Na pitanje, koja je najveća zapovijed, On je već bio odgovorio da je to ljubav prema Bogu i bližnjemu. Novost ove vrhunske zapovijedi jest u tome što sve druge sažima i daje im smisao. Novost je, međutim, prije svega u ljubavi koja ima biti kao Isusova ljubav. On je apostolima pokazao da ljubi nesebično sve ljude: mladence kojima je ponestalo vina, Nikodema koji je tražio noćni razgovor, Samaritanku i njezine sugrađane, ženu uhvaćenu u preljubu, Martu i njezinu obitelj, ljubomorne i svadljive učenike... Njegova je ljubav uz to spremna na žrtve i pomaganje. Isus, iznad svega, ljubi s razumijevanjem. On ima živaca za Petra koji će ga zanijekati i Judu koji ga planski izručuje neprijateljima. Isus ljubeći oprašta i ulijeva volju za obraćenjem. Takvu ljubav daje i zadaje svojim sljedbenicima. Nakon što se tako istrošio za ljude, smije tražiti da njegovi učenici ljube jedni druge kao što on ljubi.

Međusobna ljubav članova Isusove zajednice morala bi biti znak po kojem će ih sugrađani drugih vjera prepoznati. Međutim, da li je tako? Da li se ljubimo nesebično, požrtvovno, strpljivo i opraštajući, pa da takvog Isusa očitujemo svijetu?

Oprosti, dobri Bože!

Oprosti, dobri Bože, nama
koji po ovoj suznoj dolini
bezbrižno hodimo,
na spas duše ne mislimo,
nego bi samo da se provodimo.

Oprosti, dobri Bože, nama
koji robujemo raspadljivu
tijelu,
umjesto da izgaramo
na dobrom djelu.

Oprosti, dobri Bože, nama
koji smo puni čemera i jada,
jer dopuštamo zlu
da s nama upravlja i vlada.

Oprosti, dobri Bože,
sva lutanja i stranputice!
Pomozi nam da više
ne mislimo na tijelo
bilo ono zdravo ili bolesno,
već samo na spas duše svoje,
da tako postanemo vrijedni
ući u Kraljevstvo Tvoje.

Pokaži nam, dragi Bože,
put kroz ovu suznu dolinu,
da nam život ne promaši
obećanu vječnu puninu.

Ruža MARŠALEK

ZA SVE VEĆU EUHARISTIJSKU POBOŽNOST

Štovanje Euharistije

U mjesecu kolovozu održava se u Nairobiju, glavnom gradu Kenije, 43. međunarodni euharistijski kongres. Takvi veliki skupovi imaju svrhu, da pospješuju u Crkvi slavljenje euharistijskog otajstva. Kako se Euharistija nalazi u središtu crkvenog života, jer od Euharistije polazi i k Euharistiji smjera sva aktivnost Crkve, posve je jasno da svaki član Crkve mora nastojati oko što veće euharistijske pobožnosti. Zato ćemo u ovome mjesecu održavanja 43. međunarodnog euharistijskog kongresa, a po izričitoj želji Sv. Oca moliti za što dublju euharistijsku pobožnost. Našoj molitvi nek pomogne i ovo razmišljanje koje će se naročito odnositi na stvarnu Kristovu prisutnost u Presvetom oltarskom Sakramentu. Činim to stoga što se nakon II. vatikanskog sabora o tome manje govori i piše.

Salzburški teolog Dr. Ferdinand Holböck u svojoj knjižici »Die Sieben Heiligen Zufluchten einst und jetzt« (Sedam svetih utočišta nekoć i sada) piše ovako: »I štovanje u Presvetom oltarskom Sakramentu doduše skrivenog, ali istinski i stvarno prisutnog Bogočovjeka Isusa Krista zadnjih se godina sve više smanjivalo.« Pisac upućuje i na razloge koji su do toga doveli. Neki počeše smatrati suvišnima vanjske znakove kojima su vjernici očitovali svoje štovanje Euharistije, kao na primjer poklecanje ili klečanje pred Euharistijom. Kod obnove crkava često se uklanjalo Svetohranište iz središta Božje kuće. Stavljalo se nekamo u stranu ili se čak posve odstranjivalo. Uklanjanje pak vidljivih znakova pouzdanog štovanja i vjernoga klanjanja Isusu u Euharistiji vodilo je u sve slabiju vjeru u stvarnu Kristovu prisutnost u Presvetom Sakramentu, a kod

nekih je ta vjera i posve zamrla.

Od zanemarivanja euharistijske pobožnosti do sumnji i nijekanja »transsupstancijacije« — pretvorbe kruha i vina u tijelo i krv Kristovu, što je, inače, kao i stvarna Kristova prisutnost u Euharistiji članak naše vjere, dogma, vjerska istina, bio je samo jedan korak. Mjesto »transsupstancijacije« počelo se govoriti o »transfinalizaciji« i »transsignifikaciji« — a to znači kao da se u posvećenom kruhu i vinu nije dogodila neka nutarnja, bitna, stvarna promjena, već samo promjena značenja toga kruha. Po lančanom sistemu jedna zabluda utire put drugoj, pa su neki o posvećenim hostijama, što ostadoše poslije pričesti, počeli govoriti kao o »gozbenim ostacima«.

Sve te žalosne pojave navele su već papu Pavla VI. da još za vrijeme II. vatikanskog sabora, te u drugoj godini svoga pontifikata 3. rujna 1965. objavi encikliku »Mysterium fidei« (Tajna vjere), u kojoj je svestrano obradio sve oblike euharistijskog otajstva. Papa otvoreno piše: »Saznali smo, da među onima, koji o ovom Presvetom Otajstvu Euharistije govore i pišu, ima i takvih, koji o privatnim misama, o dogmi transsupstancijacije i o euharistijskom kultu šire takva mišljenja, koja uznemiruju vjernike i u njima uzrokuju ne male smutnje gledom na istine vjere, kao da bi svakome bilo dopušteno jednom od Crkve proglašenu nauku baciti u zaborav ili je tumačiti tako da bi se oslabilo pravo značenje riječi i prihvaćene vrijednosti pojmova.«

Pavao VI. u svojoj enciklici jasno govori o činjenici da je Krist u misnoj žrtvi sakramentalno prisutan, a onda ovako piše: »Katolička Crkva presvetoj Euharistiji iskazuje štovanje i klanjanje ne samo za vrijeme mise nego i izvan misnog slavlja time što posvećene čestice čuva s najvećom brižljivošću, izlaže ih svečanom čašćenju vjernika, u procesijama, uz radosno sudjelovanje puka . . .

Iz vjere u stvarnu Kristovu prisutnost u Euharistiji proizašle su još mnoge druge vježbe i djela euharistijske pobožnosti, koje pod utjecajem božanske milosti bijahu sve brojnije i s kojima se Crkva u neku ruku gotovo natjecala kako bi Krista častila, za tako velik dar zahvaljivala i njegovo milosrđe prosila.«

Pričao mi je jedan naš župnik, koji upravlja dvjema župama, kako nedjeljom smije imati samo tri mise, pa onda u župi gdje stanuje obično služi dvije mise, a u onoj drugoj jednu. No, zato na toj drugoj župi poslije podne održi euharistijski blagoslov. Onda je još dodao: »Zbog toga me neki nazivaju staromodnim.« Odgovorio sam mu, neka samo tako nastavi činiti, pogotovo ako vjernici još dolaze na taj blagoslov, jer im se na taj način od bogatstva i milosti Euharistije još više daje.

Osobno sam duboko uvjeren da izvanmisna euharistijska pobožnost veoma pomaže držanju, pobožnosti i sudjelovanju vjernika kod same mise te da se euharistijska pobožnost ne iscrpljuje sva u misi, nego ima još i te koliko životnog prostora i mogućnosti i načina i izvan mise. Znam dobro, da je misa ono prvo, glavno i najvažnije, ali ne i jedino. Stoga svetu misu valja revno i što bolje slaviti, a ostale vidove štovanja Euharistije ne zanemariti. Majka Crkva je u tome u svojoj nauci i tisućljetnoj praksi jasna, pa kao što ne valja gušiti Duha ni na kojem području, tako isto ni na euharistijskome, da ne bismo osiromašili i sebe i druge, da ne bismo zatrli tolike hvalevrijedne pobožnosti.

Nakana naše Biskupske konferencije: DA TURIZAM NA NAŠOJ OBALI I PO CIJELOJ DOMOVINI BUDE NA BOŽJU SLAVU I KORISTAN ODMOR LJUDIMA.

To će biti, ako turisti budu znali sačuvati potrebnu pristojnost u ponašanju i odijevanju, ako budu znali paziti na čistoću okoliša, koji je danas, na veliku zajedničku štetu, sve više zagađen, ako vjernici budu znali nedjeljom ići na službu Božju, za koju i na našoj obali imaju posvuda prilike i mogućnosti. Turisti za vrijeme svojega godišnjeg odmora imaju prilike, samo ako je znaju iskoristiti, da se duhovno i kulturno obogate pohađajući muzeje, galerije, crkve, prirodne ljepote, prisustvujući vrijednim koncertima i kazališnim skazanjima. Sve su to jedincate prilike, koje čovjeku mogu mnogo pružiti, samo ako čovjek ne živi jedino od kruha, od tjelesnog uživanja, nego i od onoga što je potrebno njegovu duhu.

Josip ANTOLOVIĆ

Uz Godinu mladih

Piše: prof. Radovan GRGEC

Međunarodnu godinu mladih, koja još uvijek traje, prihvatili su i slave je i Crkva i svijet. Hoće li od toga biti za mlade neke koristi, vidjet ćemo. Bilo kako bilo, nije zgorega da se i opet toga sjetimo.

Kolovoz, ljetni praznici, sunce i more, pjesma i igra ... Sve nam to doziva u pamet mladost, koja nam još uvijek struji u žilama ili je otišla u nepovrat. Slušajući oko sebe viku i ciku bezbrižne i vesele mladeži, mislimo na vlastitu mladost, na prošlost, ali i na budućnost.

Iako je vjera na Zapadu u opadanju, naročito među mladima, ona nije mrtva, dapače ona je sve manje nasljeđe tradicije i prošlosti, a sve više stvar slobodnog osobnog izbora. Iako mladež živi u svijetu u ozračju koje nije sklono vjeri ni smislu za žrtvu, podložna utjecaju raznih poroka i idola, ne možemo reći da se velik dio mladeži ne divi kršćanskim idealima. O tom nam najbolje govore razne rang-liste popularnosti gdje se nerijetko na najvišem mjestu nalaze imena Majke Terezije i Ivana Pavla II.

U ovoj Godini mladih morali bismo najviše misliti na one mlade kojima je mladost »uskraćena«, koji žive bez šansi i nada, koji rade najteže poslove a nemaju dovoljno hrane ni slobode, koji su ostali na selu, na zapostavljenu i iskorištavanu žensku mladež, ukratko na sve one kojima život ne izgleda nipošto onako ružičast kao onima koji se sada negdje kupaju ili sunčaju, odmaraju ili igraju.

Željeli bismo da odrasli postanu svjesni nekih problema s kojima se naša omladina svaki dan suočuje. Jedan od najtežih sigurno je praktični ateizam, ravnodušnost i bezvoljno prepuštanje struji. Iako je i »bojovni« ateizam u opadanju, koliki žive kao da Boga nema, kao da nikada nisu čuli za Krista i za njegovu Radosnu vijest!

Sadašnji Papa ne propušta nijednu priliku da se obrati mladima. Učinio je to i na svom nedavnom putovanju po Beneluksu. I mlade osporavatelje, izdanke potrošačkog društva, poticao je da postanu vjesnici mira i Blaženstava, graditelji bolje budućnosti, da budu spremni na velikodušnost i žrtvu, na koju nije bio spreman bogati mladić iz Evanđelja.

Mladež, željna u dubini srca istine i ljubavi, ne traži toliko od nas da joj podilazimo, koliko da čuje »snažnu riječ«. Stoga je kardinal Kuharić nedavno i rekao da se Crkva smatra odgovornom da mladom naraštaju objavi cijelu istinu Evanđelja, da mu naviješta Isusa Krista u svoj njegovoj stvarnosti. Ne smijemo se bojati ni stidjeti tom naraštaju govoriti o kršćanskim idealima. Mladi su rođeni za to da osvajaju vrhunce.

Oni su pozvani da unesu novu i svježu krv u sklerotične žile suvremenoga čovjeka, da svojom velikodušnošću, vjernošću i ljubavlju budu zora novoga čovječanstva. Tako su nekada i apostoli, doživjevši nakon Duhova preporod srca i duše, pošli da preporode svijet propovijedajući Radosnu vijest svakom stvorenju.

Koliko god nam možda današnji mladići i djevojke izgledaju katkada sirovo i surovo, u njima se krije plemenitost koju valja probuditi. Valja ih prihvatiti takve kakvi jesu: željne slobode, zajedništva i priznanja u svijetu odraslih. Ne smijemo zaboraviti da o njima ovisi budućnost naše Crkve i našeg naroda.

Vidjeti svoj dan kako ga Bog vidi

Piše: Rudolf BRAJČIĆ

Doživljaj vjerovanja nešto je najdublje u nama. Po njemu smo u svojim dubinama rasvijetljeni. Kad vjerujemo, kao da u svojoj nutrini vidimo što smo, otkuda smo i kamo idemo svojim životom. Nije to gledanje tjelesnim očima pod sunčevim svjetlom, nego je to gledanje nutarnjim očima pri nekom nutarnjem svjetlu. Ništa ne vidiš, ni u boji ni crno-bijelo, a ipak biva ti jasno i znaš, da si samo odnedavna tu, da Nekome ideš u susret i da treba bdjeti i paziti kojim putem ideš da se s Njim susretneš.

VJERA I ISUS KRIST

Ako bolje povedemo računa o tom nutarnjem svjetlu, u kojemu mi kršćani po vjeri živimo, vidjet ćemo, opet onim nutarnjim očima koje su svjedoci ne nekog vanjskog događaja nego našeg nutarnjeg doživljavanja, da je Isus s našim srcem najintimnije povezan.

Koliko smo puta iznutra u sebi čuli njegov zov: »Pođite za mnom!« (Mt 4,19) Koliko smo puta slušali nutarnjim ušima poziv njegova blaženstva: »Blago siromasima u duhu... Blago krotkima... Blago žednima i gladnima pravednosti...« (Mt 5,3—6). I u taj čas osjetismo glad i žeđ za pravednošću, poželjesmo krotkost i skromnost.

U nutrini nas muči taj Isus kada kaže: »Ljubite svoje neprijatelje i molite za one koji vas progone« (Mt 5,44). Pri tome doživljavamo da to nije samo neko pravilo, neki propis, nego uvjet da s Njime možemo ostati u prijateljstvu i ljubavi, jer je On u nama trajan svjedok onoga što činimo. On nije učitelj i zakonodavac koji nas izvana poučava i daje vanjske propise. On je u nama. On i mi jedno smo. On je naša savjest. Zato se i mi kao i On radujemo kada sjeme Božje riječi izbjegne kamen i šikaru pa padne na plodno tlo (Mt 13,4 sl). Skupa s Njim se žalostimo nad ljuljom koji je probio pšenične redove i oslabio pšenični usjev (Mt 13,24 sl.). S rukom pod ruku s Njim tražimo zakopano blago koje skriveno leži u našim dušama (Mt 13,44). Ispovijedamo Mu da isto s Njime mislimo rasrđeni nad onim dužnikom kojemu je gospodar otpustio dug od deset tisuća talenata; a on svome drugu nije znao oprostiti ni stotinu denara (Mt 18,23 sl.).

Isusa u toj svojoj nutrini prihvaćamo kao onoga koji nam svojom prisutnošću u nama osigurava da budemo djeca Božja, i koji od nas traži neograničeno pouzdavanje u Njegovu moć: »Malovjerni, zašto si posumnjao?« Kad god se na ulici s nekim mimoiđemo, imamo osjećaj da u njemu iznutra prepoznajemo Isusa, a prepoznajemo ga ne samo u siromasima nego i u dobro odjevenim ljudima, bilo da On u njima pati, bilo da se dobro osjeća. S Njime pijemo njegov i svoj kalež znajući da nam je sudbina jednaka.

Po vjeri u sebi vidimo Isusa, s Isusom isto osjećamo, s njim živimo istim životom Sina Božjega, kojeg postadosmo zajedničari. Kad se taj suživot s Isusom vine do stupnja da doista ne živimo vi-

še mi nego Krist u nama — onda smo sveci.

VJERA I BOG

Prijeđimo sad na Boga! Mi kažemo: »Vjerujem u Boga.« Mi vjerujemo da Bog postoji. To je puno za vjeru, ali nije sve. Bog koji postoji nešto je učinio, nešto sada radi i nešto planira učiniti s nama, s našim obiteljima, s našim mjestom, s našom domovinom, s našim svijetom. Treba i u to vjerovati, tj. priznati i prihvatiti Njegovu volju i providnost, kojom upravlja svim što je stvorio, što je otkupio i što posvećuje.

To se prihvaćanje sastoji u tom da na sve gledamo kao što Bog gleda, a tada vjerovati znači misliti o svemu kao što Bog misli, suditi o svemu kao što On sudi. Njegove pak misli i sudove o svemu nalazimo u sv. Pismu. Vjerovati u Boga, a ne čitati i ne razmišljati Sv. pismo u kojem nam Bog otkriva svoje misli i namjere, za kršćanina znači stati u vjeri na pola puta, ne prispjeti nikamo, izgubiti orijentaciju za hod u vjeri.

Ono što nam Bog ima reći slušamo u svojoj savjesti, otkrivamo u znakovima vremena preko kojih nam također govori, čitamo Njegove namisli u povijesti koju je sam proživio sa svojim izabranim narodom, promatramo Isusa Krista po kojem je smrću i uskrsnućem izveo oslobođenje čovjeka od zla, nepravdi i sebičnosti i prenio ga u krajeve svoga Kraljevstva i svoga Svjetla, da u njemu hodamo. Svaki puta kada se u tom svjetlu otvorimo njemu, koji nas nadilazi, otkidajući se od ideologije moći, interesa i koristi, budimo u sebi čin vjere.

NAIVNO ALI ISTINITO

Naivno ali istinito je netko oslikao našu vjeru. Predstavite si dijete, koje se s ocem penje na visoku goru i odozgo gleda skupa s ocem uokolo dolje po poljima pod gorom. Oboje vide isto i oboje se jednako raduju i vesele. Vidjeti svoj dan kako ga Bog vidi, vidjeti svoju obitelj kako je Bog vidi — to znači vjerovati u Boga, jer Bog ne samo da postoji, u što treba vjerovati, nego Bog nešto i misli i hoće nešto što ti je objavio, pa zato ti znaš što misli i što hoće, a to moraš također vjerovati i sve očima Božjim gledati.

SVECI SU IMALI BOŽJE OČI

Sveci su gledali Božjim očima. Nisu gledali očima svoje civilizacije, nego su Božjim očima gledali svoju civilizaciju u kojoj su živjeli kao i drugi. Zato su bili ljudi vjere. Lako je vjerovati da Bog jest, da Presv. Trojstvo jest, da se Utjelovljenje i Otkupljenje zbilo, ali nije lako vjerovati što to Bog vidi božanskog u današnjem zbivanju, u onom dalekom i u onom nama blizom, u učenoj i pakosnoj tehnici, u promjenljivom nepouzdanom svjetskom tijeku, koji nas sad na dno potapa, a sad opet na površinu izbacuje, itd. Međutim, jedino hodanje u ovoj dnevnoj svjetlosti vjere vodi k svetosti.

VJERA I TAMA

Nemojmo pretjerivati i svom kraju ići po njihaljki za djecu, da ne izgubimo ravnotežu. Vjera je svjetlo, nutarnje prosvjetljenje, Božje oko, ali je ona i tama. Sve vidimo i sve je jasno, ali je sve još kao u zagonetki. Badava se mučiš da otkriješ Božje lice. Badava se mučiš da si ga predstaviš kako izgleda. Njega ne vidiš očima u glavi pa ga zato ne možeš tim očima ni predstaviti. Svaki pokušaj da ga sebi predstaviš svojim vanjskim očima, samo povećava tamu. Njega vidimo nutarnjim očima i kada se njima prepustimo, kad se prepustimo nutarnjim pogledima i uvidima, uvijek Boga vidimo nedvojbeno kao što nedvojbeno jasno vidimo da je 7 puta 8 pedeset i šest, premda pred očima nemamo nikakvih 56 stvari ili osoba. Nažalost, ni za naše nutarnje oči nije Bog sasma vidljiv, pa ni za oči svetaca, ni za one s izrazitim mističnim darovima. To ne znači da nije iznutra vidljiv kao u daljini i u sjeni. A to je dosta da budemo sigurni u neodrživost tvrdnje da vjera ne odgovara ništa, da je Bog samo izmišljanje vjere, nego da Ga gledamo očima svoje duše. U mučenicima i svecima je to gledanje bilo tako jako da ga ni muke ni druge životne neprilike nisu mogle zatamniti.

Ne propustite malu knjižicu velike vrijednosti: SRCE ISUSOVO SPASENJE SVIJETA. Napisao Bernhard Häring, prevela Smiljana Rendić. Cijena još uvijek 300 dinara, a naručuje se kod Glasnika.

Kako da se ispovijedamo?

Za ljetnih mjeseci mnogi naši vjernici hodočaste u poznata domaća prošteništa, osobito Gospina. Da većina od njih to ne shvaća kao neki »pobožni turizam«, vidi se po tome što pristupaju svetoj ispovijedi i pričesti. To je hvalevrijedan običaj koji treba čuvati, razvijati i sadržajno obogaćivati. U vezi s ispovijedanjem dobro je neke stvari uvijek iznova isticati, kako bi sakramenat pomirenja donio što više ploda.

Na ispovijed treba ići slobodno i bez straha pred ispovjednikom. Za dobru ispovijed najvažnije je ono duhovno raspoloženje koje čovjeka čini sposobnim za susret s Gospodinom i Ocem milosrđa. Prije nego smo došli na red za ispovijed treba ispitati savjest, požaliti što smo vrijeđali Boga i odlučiti da ćemo se ubuduće iskreno čuvati grijeha i grešne prigode. Kad stupimo pred svećenika, vjerujmo da je on tu namjesto Boga. Pozdravimo ga i pričekajmo koji trenutak dok nam on dade blagoslov i uvede nas u ispovijed, obično pitanjem kada smo se zadnji put ispovjedili? Ako nas on to ne upita, onda sami to spomenimo na prvom mjestu. To je važno zbog toga što se ljudima koji se nisu dulje ispovijedali treba posvetiti veća pozornost. Nakon toga je važno i pametno najprije priznati teške grijehe, ako ih ima, jer njih smo dužni ponajprije ispovijediti, a ne da se zadržavamo na malim ili nevažnim stvarima, a one krupne spomenemo tek usput, mutno i nepotpuno. Razumije se da će nas onda gristi savjest da smo bili neiskreni, i sumnjat ćemo da li su nam grijesi oprošteni. Valja također znati da se može teško sagriješiti protiv svih Božjih zapovijedi pa treba sve i priznati, a ne samo psovku i kletvu, dok zanemarivanje svete Mise, mržnju prema bližnjemu, pobačaje, bludne grijehe, krađu, klevetanje i slično posve prešutimo, pa se onda još hvalimo da nas ispovjednik o tome nije ništa pitao, te smo »sretno« prošli. Pokornik se mora sam optužiti zbog svojih grijeha ako hoće da mu budu oprošteni, jer namjerno prešućeni grijesi nisu oprošteni nego takvom zatajom činimo samo svetogrđe. Svećenik će nas pitati samo onda ako vidi da smo neupućeni, ako iz okolnosti sluti da nešto tajimo iz stida ili straha, ali nas ne može prisiliti na iskrenost. To može učiniti samo naše poštenje pred Bogom.

Kad je pokornik rekao sve što je imao, neka jasno i razgovjetno odgovara na ispovjednikova pitanja. Ako ga,

naime, svećenik ne čuje, on badava govori. Treba se prilagoditi ispovjedaonici, vodeći računa da li je otvorena ili zatvorena, da li su ljudi blizu iza nas ili su podalje. Dobro poslušajmo kakvu nam ispovjednik zadaje pokoru, i primimo je u iskrenoj želji da se popravimo.

Kad nam nakon toga svećenik kaže da molimo pokajanje, onda ga valja moliti odmah u ispovjedaonici, a ne pobjeći kao da je sve gotovo, jer upravo tada slijedi ono radi čega smo došli — odrješenje od grijeha. Valja ga saslušati i primiti, jer bez toga nam ni grijesi nisu oprošteni. Iz ispovjedaonice se ide tek kad nam svećenik to rekne ili kad nas pozdravi. Ne dajmo se zbuniti i zaboraviti pokoru koju smo dobili, nego je što prije izvršimo.

Sve su to najopćenitije stvari o ispovijedi i možda opće poznate, ali nije baš velik broj vjernika koji bi ih obdržavali i tako olakšali ispovijed sebi i ispovjedniku. Sve je to naročito važno obdržavati kad je velik broj pokornika a malo ispovjednika, pa ljude uhvati nestrpljivost i nervoza. Svojim kulturnim i otvorenim ponašanjem možemo tada pomoći sebi, svećeniku i onima koji još čekaju.

Još jedan savjet onima koji se češće ispovijedaju ili imaju za to prilike: Dajte na proštenjima prednost onima za koje je to izvanredna prilika. Vi, dakako, ni za koga ne možete znati da li je u većoj potrebi od vas, ali baš zato se vi ispovjedite u drugo vrijeme, da u pošteništima dođu na red oni kojima je potrebnije veće Božje milosrđe.

Josip ANTOLOVIĆ

ZRAKA NADE

Radosnog li dana u našem Zagrebu gradu!
Prekrasnog li dojma u bolesnom srcu,
slatkog li melema mom izmučenom bitku!
Hvala ti, prijatelju,
za topli bljesak u hladnoj tami,
hvala za pruženu ruku nade,
hvala za osmjeh zaboravljene sreće
mladosti moje rane!

Meni su opet porasla krila.
Htio bih se dići da vidim svu svoju zbilju.
I dok u zbrci misli tražim tvoje riječi,
javlja mi se onaj stari bol u duši
što bezglasno pita: »Gdje je put ka sreći?«

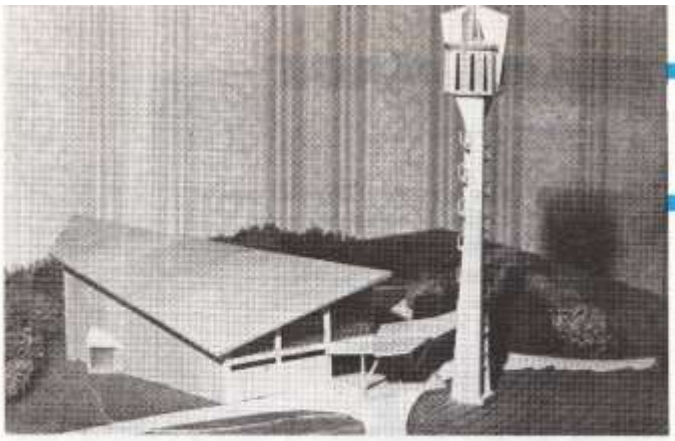
Negdje u duboko zakopanoj savjesti
tražim zaboravljenog Boga,
ali u meni ostaje neka nemoć,
razdire me i svakog dana sve me više muči
Odbljesci sjetnih uspomena na lijepe prohujale dane
bude u meni vihor davnih zanosa,
a onda me opet prekrije prašina tuge nad izgubljenim.

O, krhka li bijaše moja vjera,
rasplinula se nad ponorima sumnji.
Osta mrak, lutanje bez cilja, tapkanje u mjestu:
ja ne stigoh nikamo!
Nekoć možda imah Boga,
ali hodeć po tom ludom svijetu,
negdje mi zaboravljen osta.
Izgubih Ga negdje među lažnim putokazima, i ja zalutah.

Križ moj postaje mi sve teži,
dok umoran gazim besmisao.
Svaki djelić moga bića napet treperi
u nadi da ću odnekud čuti Božji zov . . .

U mome srcu odzvanja samo mukli topot mojih koraka,
jeka u prazno.
Gorka li je ljudska bijeda!
Gorak li je život kad se pokidaju niti
koje čovjeka vezuju sa smislom života,
pa on pluta u vrtlogu bez dna, a čezne za suncem.
Dok žalostan u postelju grijeha liježem,
cvil me neki na molitvu tjera,
zove me vapi i preklinje: »Ne predaji se!
Prihvati se moje ruke! Zar ne čuješ?
Moje srce za te kuca!«
Oh, za mene ima nade! Moj Bog je Veliko Srce!

Mate MAT

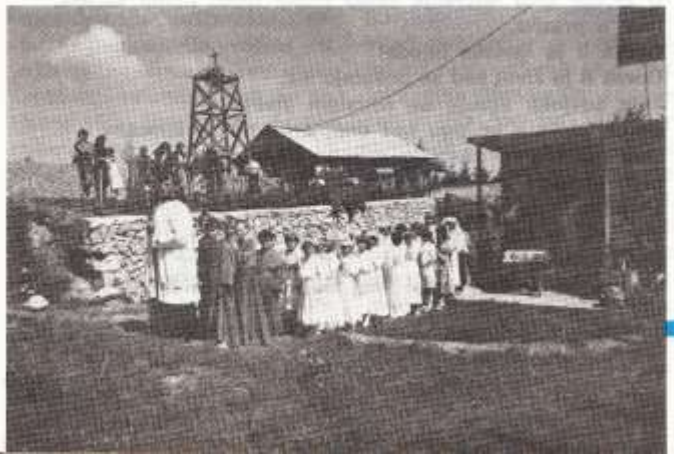

OVO JE SADA JOŠ SAMO MAKETA BUDUĆE CRKVE NA KOZARI (gore)

NAKON POTRESA 1969. ŠIMIĆI SU OSTALI BEZ CRKVE. PODIGLI SU PRIVREMENU BARAKU I TORANJ DA BI KRIST BIO I DALJE MEĐU NJIMA (u sredini)

MLADI SU NADA CRKVE I NA KOZARI. POSLIJE LJETNOG VJERONAUKA POVORKA PRVOPRIČESNIKA KREĆE K OLTARU (dolje)

ZVONO NA

Od Banja Luke put me vodio na zapad južnim podnožjem Kozare. Cesta je dobra, zemlja plodna, zeleni krajolik osvaja oči. U Ivanjskoj moram skrenuti uzbrdo, ali nigdje putokaza za Šimiće. Srećom naidoše tri mladića koji mi pokazaše put. Kada stigoh na istočni predio planinskog sedla, sunce sa zapada obasjavalo je drveni toranj. Kozarom je pjevalo predblagdansko zvono. Taj toranj podignut je nakon potresa 1969. u kojem je stradala crkva stara jedva 40 godina. Nova se s mukom gradi jer se cijene stalno penju uvis kao planina. Ipak ima nade da betonski zidovi ovog ljeta dobiju krov. Kuće su na planini veoma raštrkane po gudurama, i ujaku je nekoć stvarno trebao konj pri obilasku kršćana. Danas mu u tu svrhu služi automobil, ali on ne može pristati pred svaka vrata.

Na sam blagdan Sv. Petra i Pavla koji su nebeski zaštitnici župe, osvanulo je lijepo jutro, uslijedio topao i vedar dan. Vjetar je popuhivao s jugoistoka, sa planina koje u svojim njedrima kriju izvor Vrbasa. U novu crkvu i oko nje skupilo se preko tisuću ljudi. Njihova misao i srce idu dalje od Travničkih planina na jugu i Požeškog gorja

KOZARI

na sjeveru, jer oltar je gozbeni stol velikoga katoličkog zajedništva sa svom braćom na svijetu.

Nekada je turska nevolja tjerala narod na planinu, a sada ga privredna nevolja tjera s planine. Razmiliše se Šimićani po Moslavini, Slavoniji i preko Oceana. U tom im je sudbina kao u svih Hrvata. Domovina nam je sve pustija jer odoše mlade ruke. Mi kao da još nismo uočili očitu istinu: Zemlja pripada onome koga ima, a srce pozna samo jednu domovinu. Odlazi se s velikim nadama, a na povratak se misli s uzaludnim čežnjama.

Divno je čuti kad župnik hvali svoje župljane kao g. Blahomir Pruha: »Šimićani dolaze u crkvu jednako ljeti i zimi. Puno ih obavlja prve petke. Više ih se rađa nego umire. Nekrštenih nema, a ni nevjenčanih koji bi brak mogli srediti po Božjem zakonu. Ljudima je danas sve teže, ali s povjerenjem gledaju u budućnost. Da im samo netko pomogne ovog ljeta crkvu pokriti, bilo bi im puno lakše. Mladi navijaju za Dinamo i Hajduka, ali najdublje u srcu im je Krist, najdraži znak križ, a najmilija pjesma je ona koju pjeva njihovo zvono s drvenog tornja na Kozari.

TINO

ZIDOVI NOVE CRKVE PODIGNUTI SU, ALI JOŠ NEMA NI KROVA, NI VRATA NI PROZORA (gore)

POGLED SA ZAPADA NA BUDUĆU CRKVU. S MNOGO MUKE GRADI SE »ŠATOR BOŽJI«. IZA TIH DASAKA VEĆ SE NEŠTO KRIJE (u sredini)

U KRAJNJEM SIROMAŠTVU, POD GOLIM BETONOM VEĆ SE SLAVI EUHARISTIJA, A MLADI SU NAJVJERNIJI SUDIONICI (dolje)

Što se krije iza toga, kad mladi ljudi odbijaju brak i obitelj u uobičajenom obliku te umjesto toga izabiru »brak bez vjenčanog lista« kao neko pokusno razdoblje zajedničkog življenja za kasniji brak? Ili kad se odlučuju za takav »brak na pokus« kao dugoročan oblik života udvoje? Što ih tjera na to? Stručnjaci procjenjuju da danas u nekim zemljama, s kojima je i naša usko povezana međuljudskim vezama, oko 60% svih mladih parova prije ženidbe žive u takvoj »zajednici«. Što da se o tome misli? Što da se radi?

Zajedno da, ali kako?

Mladi se poznaju pola godine i ne mogu više jedno bez drugog. Renata, čim navrši 18 godina, preselit će se k Robertu. Živjet će zajedno kao muž i žena iako to još nisu, a toga su i oni svjesni. Novac će stavljati u zajednički lonac. Tako oni sanjare i čvrsto odlučuju da će taj san pretvoriti u zbilju. Renata je oduševljena Robertom. On, i samo on, može biti taj koji će je usrećiti. Ona bi se čak odmah i udala, ali Robert neće o tome ništa znati. On je još skeptičan. O prstenu, svećeniku i formularima neće ni čuti. »Ta mi još ne znamo točno, da li ... A osim toga, time bismo odmah bili sputani. Uostalom, i drugi isto tako žive zajedno da se najprije iskušaju ... Robertovi su roditelji izvan sebe, ali ne mogu ništa učiniti. Robertu je tek dvadeset godina. Renatina majka ima u tom manje poteškoća. Ona kaže: »Neka pokušaju! Bolje tako, nego da se poslije odmah raziđu.«

NE ŽELIM MAČKA U VREĆI!

Najčešći je dokaz da je »brak bez vjenčanog lista« potreban izreka: »Neću kupiti mačka u vreći!« Time se želi reći da je potrebno unaprijed točno znati ljudski, karakterno pa napokon i seksualno, kako će to kasnije međusobno ići. Mladi ljudi često se pozivaju na ono što su čuli i saznali od drugih brakova, a možda čak i od vlastitih roditelja: »Trebalo bi se prije braka bolje upoznati, tada u braku ne bi sve bilo tako teško ...«

Za ovaj način dokazivanja sasvim sigurno postoje i određeni doživljaji i iskustva. No kod toga ostaje otvoreno pitanje, da li je tzv. »razdoblje upoznavanja« bez čvrste bračne veze zaista tako blizu stvarnosti kako se to tvrdi? Oba, naime, partnera pritom znaju da se, usprkos svemu, oni još nisu jedan za drugoga neopozivo vezali, pa se naposljetku mogu i razići. Pri tom postoji, u najmanju ruku, opasnost da do međusobnog upoznavanja, i to na svim razinama, ozbiljno i dosljedno kako bi to bilo u čvrstoj vezi zajamčenoj vjenčanim listom, uopće ne dolazi. Osim toga, u takvom »probnom razdoblju« ne smije uopće nastupiti ozbiljan slučaj i stvarna proba istinitog braka, ona naime, koja dovodi do djeteta. Međusobno upoznavanje nije, dakle, tako opširno i duboko kako se to kasnije traži kao uvjet za brak.

U dušobrižničkom radu upoznajemo mnoge »bračne parove« koji su prije sve iskušali i potpuno se »upoznali«, pa ipak moraju kasnije ustanoviti znatne nedostatke kojih ranije nisu zapažali na svome partneru. Probni, dakle, brak nipošto ne daje jamstvo da će kasnije sve ići kako treba, niti dokazuje da je takvo prethodno razdoblje toliko dobro kako se to vjeruje. U pogledu seksualnog upoznavanja slažem se s Christom Meves, iskusnom ženom u pitanjima braka, koja kaže: »Proba u ljubavi ne može se nipošto svesti na vježbe u položajima pri spolnom činu. Proba u ljubavi znači napor uživljavanja, poštovanja i discipline, okušavanje u žrtvi i spremnost na opraštanje. Tko stavlja visok duhovno-duševni zahtjev na sebe, na svog partnera i na životno zajedništvo, ne bi se trebao bojati takvog vremena čekanja. Ono danas ne znači nikakvu malograđanštinu, nego dobrovoljno samodisciplíniranje koje, kako pokazuju baš iskustva s mladima, obećaje obilnu sreću u budućnosti.«

LJUBAV BEZ RIZIKA ...?

Čini se da mladi sebi predstavljaju brak potpuno lišen stvarnosti: bez kriza, bez svađe, bez problema, bez poteškoća. Brak, po njihovoj zamisli, mora biti jednostavno idealan, i stoga bez ikakvih opasnosti. Pitam se, da li se te predodžbe ne mimoilaze sa stvarnim čovjekom i istinskim svijetom? Čovjek nije nikada u svojem životu gotov, pa se stoga ne može jed-

nom zauvijek raspoznati i prozreti.

Ljubav ipak znači nešto više: biti spreman s drugim i ostarjeti, prihvaćajući sve što život sa sobom nosi, a tu spadaju i promjene, koje od bračnih drugova traže da budu uvijek spremni na prilagođivanje novim prilikama i promijenjenom čovjeku. Htjeti sve to iskusiti u »probi za brak«, naprosto je besmisleno! Možda bi se jednom trebalo pošteno zapitati: Koje opasnosti i teške štete donosi dug zajednički život bez posjedovanja vjenčanog lista, kad se taj život jednom ipak raspadne?

PRAVO NA LJUBAV I SEKSUALNOST

Propaganda o »pravu na ljubav i seksualnost« bez vjenčanog lista mnoge oduševljava i upravo ih zasljepljuje, a ostaje pitanje: Da li se to pravo može istinski posjedovati bez ikakve dužnosti, bez cijene, bez osobnog udjela, dosljednosti i spremnosti? Svatko zna da upravo seksualna razmjena, zbog svoje unutarnje složenosti i opasnosti, traži istinsku, trajnu i čvrstu zaštitu, upravo ozračje sigurnosti i topline zajedničkog života.

Tko traži pravo na ljubav i seksualnost, taj mora biti spreman stvarati i uvjete u kojima se to pravo može ostvariti, i to na način dostojan čovjeka. Iskustvo pokazuje da samo čvrsta bračna veza pruža trajnu zaštitu i oslonac potreban za potpuno ostvarenje i predanje čovjeka i u seksualnoj ljubavi. Svi prethodni pokušaji, svaka privremenost, a »brak na pokus« je upravo takva privremenost, sakriva u sebi strahove i nesigurnosti, te u stanovitim prilikama djeluje više kao sputavanje nego oslobađanje. Ne može svaki čovjek izdržati ove duševne napore. Čak i oni najotporniji imaju s tim mnogo češće problema nego što je u javnosti poznato.

NIKOME SE NE ODLAZI IZ...

»Dokle god jedan drugoga čvrsto ne posjeduju, nijedan si ne smije dozvoliti da ga se pusti otići iz zajedništva. Oboje moraju jedan drugoga i nadalje predobivati, i baš to čini zajednički život zanimljivim, napetim i novim.« Tako glasi jedan drugi dokaz u prilog »braka na pokus«. Evo o tome moga razmišljanja: Ono što zajednički život čini napetim, zanimljivim i trajno novim, to je uvijek novo počimanje, novo otkrivanje bez straha za samog sebe ili za drugoga. Napetost o kojoj se govori u »braku bez prstena« često puta nije ništa drugo nego samo strah i nesigurnost da se drugoga ne izgubi ili da sam ne zastrani. Da li to zaista može biti podloga za ljubav u kojoj samoga sebe zaboravljamo i predajemo se drugome bez bojazni da ćemo biti iznevjereni? Sigurnost da se nećemo razići te da se možemo uzajamno predati bez straha za samog sebe uz najveće poštovanje drugog i od drugog, ipak je veća i zaštićenija u okviru braka.

ŠTO ČINITI?

Uvjeren sam da današnji duhovni, politički, društveni pa i religiozni razvoj umnogo pogoduje »braku bez vjenčanog lista«. Dosta je sjetiti se znatnih promjena u predodžbi o ljubavi i sreći, o seksualnosti i čovječnosti, o samopotvrđivanju i slobodi. Sjetimo se, nadalje, nabujale samosvijesti kod žene, nove slike o obitelji i braku. Podsjetimo se također snažnog straha od čvrstog vezivanja i na ljudske nesigurnosti koje proizlaze iz nestanka mnogih tradicionalnih vrijednosti. Politički razvoj i zakonodavne mjere također imaju presudnu ulogu u tom nicanju novih životnih oblika, bez obzira da li vrijede ili ne. Tu pozadinu moraju uočiti ne samo oni koji nastalo stanje podvrgavaju kritici, nego i oni koji misle da se moraju prilagoditi najnovijoj modi da bi bili suvremeni.

Što dakle činiti? Ni društvo ni Crkva ne mogu zatvoriti oči pred činjenicom, ali to ne znači jednostavno reći »da«, kao da je pojava »braka na pokus« nešto sasvim uredno. Ipak, naš postupak mora biti takav da mlade ljude ne odbije, jer tada im više ne možemo pomoći. Treba razlučiti što je u toj pojavi rezultat prirodnog usmjerenja, a što pak posljedica odbacivanja reda i cilja što ga je sam Stvoritelj upisao u narav. Tu nas čeka posao na dugi rok. Treba čistiti pojmove i osvijetliti život, oplemeniti cilj, stvarati ozračje u kojem će mladi moći sazrijevati za brak bez štete koju im donosi »brak na pokus«. Dakako, ne smije se prešutjeti ni to da je najbolji dokaz u prilog braka s vjenčanim listom, prstenom i blagoslovom uvijek bio i trajno ostaje dobar i uzoran brak, usprkos mnogim teškoćama koje je nemoguće izbjeći.

(Prema članku A. Dosenbergera u »Katholiches Apostolat«)

Karmelićani i karmelićanke

Piše: Stjepan KUZMIĆ

Naši vjernici znaju za karmelićane i karmelićanke, jer i u našoj domovini postoje njihovi samostani: samostan bosonogih karmelićana u Remetama kod Zagreba i u Somboru, a samostan bosonogih karmelićanki u Brezovici nedaleko Zagreba i u Ivanić Kloštru.

Mnogima je poznata i zajednica Sestara karmelićanki Božanskog Srca Isusova s provincijalnom kućom u Zagrebu na Vrhovcu. Ipak, na pitanje: »Tko je osnovao karmelski red?« nije jednostavno odgovoriti, kao kad se radi o franjevcima, dominikancima, isusovcima i drugim redovima.

POČETAK NA ILIJINOM BRDU

Vrijeme je križarskih vojni, 12. stoljeće. Na brdu Karmelu u Palestini počeli su se okupljati pobožni ljudi želeći nastaviti primjer Božjeg čovjeka proroka Ilije, koji je na tom brdu Karmelu živio u samoći i molio Gospodina za kišu nakon dugotrajne suše. Premda prorok Ilija nije osnivač karmelićana, smatraju ga općenito duhovnim Ocem i začetnikom Karmelskog reda. Pravilo po kojem će ti muževi okupljeni na Karmelu živjeti, dao je sv. Albert, a Sveta Stolica ga je potvrdila 1226. Odande su se redovnici proširili i u Evropi, gdje su drukčije prilike, pa je i pravilo malo promijenjeno i prilagođeno novim prilikama. Red je stoga ponovo potvrđen 1247. Žensku je granu osnovao bl. Ivan Soret godine 1452.

KONTEMPLACIJA I APOSTOLAT

I muški i ženski ogranak stavlja naglasak na kontemplaciju, molitvu, samotnjački život. U početku žive u spiljama, kasnije grade samostane, ali žive odvojeno u ćelijama. Još kasnije red poprima cenobitski karakter, tj. život u zajednici, a uz molitvu red dobiva apostolsku svrhu. Prvotno pravilo ne daje mnoštvo formalnih propisa, već životni program karmelićanina, odnosno karmelićanke: život samoće i pokore, te evanđeoskog i bratskog sjedinjenja s Kristom: »Neka svatko ostane u svojoj ćeliji ili u njezinoj blizini razmišljajući danju i noću o zakonu Gospodnjem i bdijući u molitvi, osim ako je zauzet drugim korisnim stvarima.« Uz molitvu, post i nemrs najdjelotvornije su oružje protiv svake vrsti demona. Od tog duha nisu se karmelićani udaljili ni reformom godine 1247, premda je tada redu dan prosjački karakter poput franjevaca i dominikanaca, zbog posebnih prilika na Zapadu. Od godine 1317, a po Papinoj želji, karmelićani se sve više posvećuju apostolskoj djelatnosti raznih oblika: poučavanju, propovijedanju, duhovnom vodstvu i pastoralnoj brizi za duše na župama. No, nikad nije zanijekana kontemplativna molitva kao prvotna svrha reda, i oni su kao kontemplativci otvoreni svakoj vrsti apostolata.

KARMELSKI RED JE MARIJANSKI RED

Bez pretjerivanja se može reći da je karmelski red ma-

rijanski red. Pobožnost prema Blaženoj Djevici Mariji tipična je oznaka svakog karmela. Već prvi samostan na gori Karmelu posvećen je Gospi, a i ostali samostani koji su se kasnije osnivali posvećivani su njoj. Prvi redovnici gore Karmela Mariju su jednostavno nazivali »Gospodaricom mjesta«, da bi kasnije dobila naziv: »Majka i Gospodarica čitavoga karmelskog reda«.

Tradicija pripovijeda da je Marija na gori Karmelu predala odijelo jednom redovniku, sv. Šimunu Stocku. Već u 16. stoljeću vlada uvjerenje da je Marija privilegirala karmelićanski red, pa se ubrzo proširio običaj nošenja malih »škapulara« (komadić platna), koji su kasnije zamijenjeni medaljicama. Po škapularu ili medaljici Gospa uzima u posebnu zaštitu svoje štićenike. Tako su osnivana i »marijanska bratstva« ili udruženja, a blagdan Zaštitnice karmelskog reda 16. srpnja postaje jednostavno blagdan Karmelske Gospe ili blagdan škapulara. U tradiciju je ušlo i uvjerenje da će Gospa prve subote po preminuću izbaviti iz čistilišta sve one koji pobožno preminu sa škapularom na sebi. Crkva o tome nije izrekla svoj sud, ali je »marijansko odijelo«, kako se Pijo XII. izrazio o škapularu kao crkvenoj blagoslovini, odličan simbol osobite zaštite nebeske Majke i odanosti njezinih sinova prema Njoj.

OBNOVITELJI I REFORMATORI KARMELSKOG REDA

Kao gotovo u svim redovničkim zajednicama u Crkvi, tako je i u karmelu tijekom povijesti, oslabio prvotni žar i popustila revnost. Samostani su vapili za reformom i obnovom, a to nije bilo baš lako provesti. Ipak, u 16. stoljeću veliku reformu karmela uspjeli su provesti sv. Terezija Avilska i sv. Ivan od Križa, oboje Španjolci. U svojim nastojanjima oko reforme, nailazili su na velike teškoće, na protivljenja ne samo redovnika nego čak i poglavara koji su smatrali da nikakva reforma nije potrebna. General reda bio je tada Rossi koji je, srećom, pružao obnovi veliku potporu i bio velika pomoć Tereziji u ostvarivanju reforme. Premda je Terezija u djetinjstvu i mladosti provodila lak i udoban život, Bog se baš njom poslužio da provede reformu u karmelu i postroži red. Bila je velika mističarka, kao i sv. Ivan od Križa, tijesno sjedinjena s Bogom, ali je znala prolaziti i kroz noć duše, proživljavati pustinju u srcu, o čemu svjedoče njezini brojni spisi. Zajedno sa sv. Katarinom Sijenskom Terezija je proglašena učiteljicom Crkve. One su prve dvije žene koje su dobile taj naslov.

Terezija snažno naglašava potrebu samoće i šutnje. Traži da od 18 sati koliko traje jedan radni dan, redovnici i redovnice 12 sati provedu u molitvi na ovaj ili na onaj način. »Mi koji nosimo ovo sveto karmelsko odijelo pozvani smo na molitvu i kontemplaciju, jer je to bilo naše načelo u početku. Potječemo od onih svetih Otaca s brda Karmela koji su u potpunoj samoći i s velikim prezirom svijeta išli ususret tom velikom blagu, tom dragom kamenu« (misli se na sjedinjenje s Bogom), piše sv. Terezija.

PROVIDONOSAN SUSRET

Zahvaljujući svom, naoko, slučajnom susretu, a u stvari je to bio providonosan susret s Terezijom Avilskom, Ivan od Križa nalazi ono što je tražio: da potpuno živi po duhu Evanđelja ne zadovoljavajući se životom i duhom tadašnjih karmelićana. Odlučuje zbog toga stupiti u strogi kartuzijanski red, no uskoro mijenja odluku. Sa sv. Terezijom radi na reformi karmela. Najprije osniva skroman samostan u zabitnom mjestancu Duruelo. Godine 1580. papa Grgur XIII. odobri osnutak jedne provincije bosonogih karmelićana, a s vremenom su se osnivale i nove provincije, pa su bosonogi karmelićani i bosonoge karmelićanke ubrzo postali neovisni o dotadašnjim zajednicama karmelićana i karmelićanki, i još danas, s neznatnim i nebitnim promjenama, žive u duhu reforme sv. Terezije i sv. Ivana od Križa.

Danas neki osporavaju važnost redovnika i redovnica koji žive zatvoreni u samostanima, ali imaju krivo. Kad je kardinal Stepinac osnivao samostan bosonogih karmelićanki u Brezovici kod Zagreba, rekao je: »Ako vas tko upita zašto sam osnovao ovaj samostan, kažite mu da sam ga osnovao zato da, kad ja ne budem više ovdje na zemlji mogao moliti za svoje svećenike, da ovaj karmel produži moju molitvu za njih.« I kad karmelićani i karmelićanke ne bi ništa drugo radili, osim da se mole za svećenička i redovnička zvanja — bio bi to dostatan i odličan razlog njihove opstojnosti.

Povratak pravoj sreći

Dobro pripremljene i smišljeno vođene pučke misije mogu uroditi lijepim plodovima u dušama. One bi bile opravdane i onda kad bi se obratila samo jedna duša. A jedna djevojka iznosi svoje svjedočanstvo

Onaj dan nikada neću zaboraviti, jer je 28. 3. 1985. bio moj dan spasenja. Na taj ću dan u budućnosti ići u crkvu i zahvaljivati dragom Bogu za Njegovu veliku ljubav i milost koja je taknula moje srce. O Bože, kako da Ti zahvalim! Mislim da će Ti biti najdraža molitva, zatim moje žrtve i svladavanja u svim područjima zemaljskog života. Posebno i najviše ću se moliti za duhovna zvanja, jer sam osjetila njihovo veliko značenje. Predobri Bože, u Tebe se uzdamo jer Tvoje je milosrđe veliko. Ti ćeš taknuti još mnoga srca, okrijepit ćeš svojom dobrotom umorne, opterećene, iznemogle i pozivat ćeš sebi odane i vjerne da Ti služe na najljepši mogući način, jer mi bismo, dragi Oče, bez njih bili siromašni. Veliko je značenje duhovnih zvanja i obećajem Ti da ću se za njih najviše moliti, a molit ću se i za duše kojima je potrebno spasenje.

Dobri naš i milostivi Oče, nisi mogao izabrati ljepši i bolji način života za svoje zamjenike kojima si udijelio toliku milost da ganu sve nesretne i grešne. O Bože, daj im mnogo snage, da mogu ustrajati u svom pozivu jer to je za spas svijeta. Kako je divna njihova čistoća! Koliko ustrajnosti, žrtve i molitve im treba da bi Tebi vjerno služili. O kako je lijepa Tvoja nauka. Osjećam da je ona oslonac mnogim iznemoglima i okrepa mnogim malaksalima.

Četiri godine života bez Boga, četiri duge godine stradanja, kad je u meni ležao nesnosni teret neraspoloženja, nezadovoljstva. Jasno sam osjetila da je izvor svega mog stradanja bio sam đavao. Moje srce je bilo mrtvo, iz njega nije strujala sreća, mir i zadovoljstvo, nego nezadovoljstvo koje me ni jednog trenutka nije napuštalo. Toliko sam željela biti sretna, ali nisam znala da je sreća moguća samo s dragim Bogom. Uvidjela sam da s grijehom na duši nema sreće. Za ove četiri najteže godine svog života ponekad sam se molila Gospi u koju tada nisam vjerovala. Govorila sam u očajanju nabrana čela, uplakanih očiju: »Draga Gospo, ako postojiš, moli se za mene jer meni je potrebno obraćenje i sreća!« I dogodilo se čudo, doživjela sam sreću, osjetila obraćenje i neizmjernu ljubav dragoga Boga.

U mom mjestu bile su misije — pohod Božji. Slušala sam prvi dan predavanja. U srcu mi je nešto govorilo da odem na ispovijed. Priprava je za tu ispovijed trajala duže, a bilo je teško istjerati đavla iz svoje duše u kojoj se on bio duboko nastanio. Kad sam odlučila poći na ispovijed, đavao se počeo uznemiravati. Imala sam strašnu borbu. On je bio nemilosrdan. Trgao mi je dušu, navodio me je na sve moguće sumnje i na sve moguće grijehe. Shvatila sam da neće biti lako. Đavao je bio vrlo uporan i nasrtljiv, ali mi je na kraju postao nekako dosadan. Rekla sam mu: »Prokleta sotono, neću više da te čujem, više me nećeš navesti na tolike grijehe. Imam ja lijeka za tebe, prokletniče, koji unesrećuješ ljude. Otići ću na sv. ispovijed. Hvala dragom Bogu što ti, prokleti sotono, nisi mogao potpuno uspjeti u svojoj namjeri. Bježi od mene! Više te nikada neću slušati. Tvoj plan, lukavi prokletniče, da upropastiš moju dušu, nije uspio, zahvaljujući prevelikom milosrđu Božjem.«

A on se užasno smijao, valjda, zbog jakog nezadovoljstva i onako cereći se govorio: »Neću te tako lako ostaviti na miru.«

Slušala sam predavanja u nedjelju, ponedjeljak, utorak i srijedu. U srijedu sam konačno odlučila da u četvrtak ujutro odem na ispovijed. Kakvu sam noć proživjela! Đavao, kako je i obećao, nije mi davao mira. Nagovarao me je da odustanem od ispovijedi. Često sam se budila od sna, a đavao je bio gori nego ikad. Kroz smijeh je govorio:

»Ujutro ćeš na ispovijed? Svećenik će galamiti, vikati na tebe, govorit će ti: 'Prokletnice, kako si mogla ovoliko griješiti! To još nikada nisam čuo u svojem životu! Ali, djevojko, stidi se!' Draga djevojko, na tebe će mnogo galamiti, a ti ćeš se stidjeti. Ne idi! Tko ide na ispovijed? Nitko! Ako netko i ode, baš će on svoje grijehe reći svećeniku. Šta mu je on? Ako baš

odeš, nemoj mu sve reći, zbog čega da se stidiš? Lažiš! A najbolje ti je ne ići nikako. Pa znaš da Boga nema. Znam, dvolična si osoba. Sad govoriš jedno, drugi dan drugo. Hoćeš postati religiozna. Djevojko, bila si moderna, suvremena. Religioznost je za babe. Ako ideš na ispovijed, nećeš biti više moderna ni suvremena djevojka.«

Nakon naporne noći u četvrtak ujutro sam obavila sve poslove i otišla u crkvu odlučivši da se ispovjedim. Đavao me je još malo navodio na sumnje. Molila sam se mnogo dragoj Gospi da mi dade hrabrosti, i da se što ljepše ispovjedim. Kad sam ispovjedniku, dragom ocu misionaru sve ispovjedila, uz njegovu veliku pomoć, s moje duše pao je velik teret. Sa mojeg lica nestalo je natmurenog izraza, zabrinutog pogleda. Sunce je počelo polako sjati kao na nebu poslije kiše. Na licu mi je ostala vedrina, u duši mir, sreća i ljubav. O kako sam sretna!

SREDIŠNJI LIK MISIJA UVIJEK JE KRIŽ KAO SVJEDOK I OBJAVA BOŽJE LJUBAVI

ŠTO DA UZVRATIM GOSPODINU?

Tražila sam Te u daljinama,
a Ti si mi uvijek bio blizu.
Mislila sam da Te čekam godinama,
a Tvoja ljubav prije je čekala mene.
Osjećala sam da želim taj susret,
a Ti si ga želio davno prije mene.
Bio si mi dalek jer sam ja bila
daleko od Tebe,
plašila sam se Tvoga lica
zbog grešnosti svoga srca.
Samo Ti znadeš dokle bih još bježala
da mi se nisi smilovao,
da me nije ohrabrila Tvoja ljubav.
I što se tada zbilo,
što se obistinilo?
Bio je to susret srdaca
koji se ne može ponoviti,
riječi koje se ne mogu ispisati,
osjećaji koji se ne mogu izraziti,
jer to možeš u duši samo Ti probuditi!
»Što da uzvratim Tebi, svome Gospodinu,
za sve što si mi učinio?«
Neka odsad svaki kucaj srca moga,
svaki drhtaj moga bića
bude samo na Tvoju slavu.
Daj, da se za Tebe istrošim u tajnosti,
Ljubavi Srca Božanskog!
Hvala Ti, i smiluj mi se!

Uređuje: Juraj GUSIĆ

MISIJSKA NAKANA APOSTOLATA MOLITVE

Crkva u Keniji

Kenija je država u istočnoj Africi. Ima preko 17 milijuna stanovnika, od toga je 3 milijuna katolika. Makar su katolici velika manjina, ta je Crkva vrlo živa, ima velik ugled i utjecaj na život zemlje. Kako se Afrikanci ne boje djece ni života, pučanstvo naglo raste.

Država surađuje s Crkvom; dakako, na svoju veliku korist. Kako se Crkva (kao i svagdje kroz svu svoju povijest) mnogo brine za kulturno i moralno podizanje ljudi, za odgoj i školstvo, država joj u tom obilno pomaže.

Cvatu brojna duhovna zvanja. Biskupi budno paze na ispravan odgoj sjemeništaraca. Ti se školuju i u domovini i u stranim zemljama, npr. u Rimu. Za vjerski život značajne su tzv. bazične zajednice, tj. skupine vjernika, koji su zauzetiji za vjerski život. Crkva je vrlo privržena i vjerna središnjoj upravi, Papi. Tome je pridonio i Papin posjet 1980. godine.

Sve te činjenice pokazuju da je Crkva u Keniji Crkva nade. No još uvijek treba i stranih misionara, makar razne misijske redovničke zajednice skladno surađuju s domaćim klerom. Također nema dovoljno katehista.

Kenijskim biskupima, koji su došli u službeni posjet u Rim (ad limina), reče papa Ivan Pavao II. 16. prosinca 1982.: »Duboko sam sretan što mogu ustanoviti vašu apostolsku revnost i ohrabriti vas u zajedničkom nastojanju na tako različitim područjima.« I nabraja ta područja: rad za svećenička i redovnička zvanja, promicanje obiteljskog apostolata, nastojanje oko stvarne inkulturacije-usađivanja Evanđelja u život vjernika, zauzimanje za potpun razvitak čovjeka (odgoj, zdravlje, društvene usluge), uspostavljanje kršćanskih zajednica — koje promiču mir, jedinstvo, bratsku ljubav, brinu se za izbjeglice ... Za sve to životno i djelotvorno proživljavanje kršćanstva Papa kenijskoj Crkvi odaje priznanje: »Za revnu zauzetost vašu i vaših svećenika i redovnika, i domaćih i misionara, ja vam zahvaljujem u ime Isusa Krista.«

Povod i poticaj na molitvu za Crkvu u Keniji jest i Međunarodni euharistijski kongres, koji se ovog mjeseca održava u glavnom gradu, Najrobiju. To je 43. međunarodni (internacionalni) euharistijski kongres. (Prvi je bio godine 1881. u Lille-u u Francuskoj). Sjećamo se kako je naš nacionalni euharistijski kongres u Mariji Bistrici prošle godine bio dubok vjerski doživljaj, zato i obnova za sav narod; osobito za mladež koja je najviše u njem sudjelovala — što joj još i nakon godinu dana zamjeraju protivnici vjere. Sad se sličan, ali ne samo nacionalni, kao naš, tj. jedne nacije — naroda — države, nego internacionalni (međunarodni) sprema u Najrobiju. Na tom kongresu sudjelovat će i Sveti Otac.

Kroz ovaj ćemo mjesec posebno moliti za Crkvu u afričkoj državi Keniji: da Evanđelje što dublje zahvati taj narod, posebno prigodom euharistijskog kongresa. Neka i to bude poticaj da se još više bude vrsna duhovna zvanja, vjernost Crkvi i Papi; da kršćanstvo sve više prožima i usrećuje narod te zemlje.

Mato RUSAN

Sve je gorjelo...

U Indiji su započele velike vrućine, a s njima i velika suša. Mnoga sela već gladuju. O svemu tome piše otac Ante Gabrić.

Onog vrućeg indijskog dana gorjelo je oko mene, a i u meni. Evo stigoh baš u podne preko izgorjelih rižinih polja do male kapelice sela Nuton Para. Već desetak dana trese me groznica, iz očiju kao da mi skaču iskre, koljena mi pomalo klecaju. Ova putovanja istroše, istroše, osobito kad je i u hladu iznad 40 stupnjeva Celsiusovih.

»Nuton Para« znači »Novo selo«. Tu su svi još katekumeni, pripravljaju se za sveto krštenje, no već su sagradili lijepu malu kapelicu. Došao sam da je blagoslovim. Ljudi su na poslu, kapelicu ćemo blagosloviti kratkim obredom. A svečano ćemo to učiniti na dan njihova krštenja, kad će i žive kapelice njihovih srdaca biti blagoslovljene i posvećene.

S malim »gong« zvonom pozdravismo Gospu: izmolismo podnevni »Anđeo Gospodnji«. Mali je Uskrs, Bijela nedjelja, pa bi trebalo moliti »Kraljice neba, raduj se...«, no oni još nisu naučili tu molitvu napamet. Draga Gospa to zna pa se neće ljutiti.

Nakon toga sjedi na hasuru i započni pouku djeci. Oni tek nekoliko mjeseci uče, pa ima dosta toga što još nisu naučili. Međutim, mnogo je dobre volje, pa će sve lijepo ići.

Dobri stari Gopal opazio je da se ja ne osjećam baš dobro, pa reče djeci da se pođu igrati, a za mene je prostro hasuru na verandi kolibe. »Oče, dajte se vi malo od-

NASTOJE UHVATITI KOJU RIBICU DA IM RUČAK BUDE SLAĐI I OBILNIJI

DOBAR TEK, OČE ANTE!

ONI SU BUDUĆNOST NAŠE MISIJE

morite! Sunce vas je utuklo!« Pa i jest! Sve se oko mene vrtjelo. Katehista Pijo malo se i prepao. A opazim da mu je još nešto na srcu. Podne je, a u kolibi nemaju ništa za jelo. Ovog zadnjeg mjeseca posvuda je velika bijeda. Strašna je suša. Već nekoliko mjeseci nije palo ni kapi kiše. Vrtovi, ta zadnja njihova nada, sasvim su uništeni.

»Oče, danas se tu nigdje ne kuha. Pođite sa mnom u selo Piprekhali!« Sneholota (Milosrdna), Gopalova žena, čula je taj razgovor. »Ne, ne, otac neće u Piprekhali po ovoj vrućini. Mi smo nešto riže ostavili od jutros, a uhvatili smo i nekoliko ribica. Neka se otac samo tu odmori!«

Uistinu me ganula ta ljubav.

Sjeo sam na hasuru i naslonio sam se na zemljani zid male verande i kao da sam vas sve vidio, misli su mi bile uz vas. Vidim kako veselo jedete, vidim djecu sa šarenim jajima u ruci. A mi tu nemamo ni riže! O uskrsnim pisanicama, dakako, nema ni govora. Ipak vam nisam zavidio, nisam bio nesretan. Dapače, bio sam tako sretan baš zato što ste vi sretni, puni uskrsne radosti

i veselja. Ruke su mi drhtale, glava mi je gorjela, no srce je bilo puno i prepuno radosti. Tog sretnog dana Bijele nedjelje shvatio sam još bolje, sjedeći na hasuri na verandi Gopalove kolibe, što znače vaše molitve, vaše žrtve i što znače ove naše zajedničke žrtve.

I od velike radosti, a i od umora, ja sam malo zakunjao i u snu sam nastavio to prekrasno viđenje vaše uskrsne radosti i sreće.

Oko dva sata po podne zove me Gopal. Javlja mi da je sve pripravljeno. S kolikim veseljem i ponosom reče: »sve« ... Uz rižu bilo je nekoliko ribica, a i nešto pržene gorke trave što raste uz ribnjake.

Prvi put svećenik jede u njihovoj kolibi. To je čast nad častima za sve njih. No ja neću ni čuti da sam jedem. Ono što malo ima zajedno ćemo jesti i među sobom ćemo podijeliti. Kao obično u takvim slučajevima: iako malo, svima je bilo dosta. Svi smo bili sretni, svi radosni. Ja uvijek mislim na ono čudo kad je Isus nahranio pet tisuća ljudi s pet kruhova i s nekoliko ribica. Pa zašto on to ne bi učinio i s našom rižom i s našim ribicama?!

I eto, dragi prijatelji i dobročinitelji, to on još uvijek čini, čini preko vas, preko vaše ljubavi i velikodušnosti, krijepeći nas, krijepeći nama povjerene duše.

Od svega srca hvala vam, hvala vam na svakom dobrom djelu, na svakoj molitvi i žrtvi! Hvala vam na vašoj ljubavi, na svakoj dobroj riječi!

Zahvalni vam u Srcu Isusovu

O. Ante GABRIĆ

OVA KOLIBA SLUŽI I KAO SEOSKA KAPELICA, I KAO SEOSKA ŠKOLA, A I KAO PRENOĆIŠTE MISIONARU KAD POHODI SELO

Monikina nova služba

Naša zambijska misionarka Monika Okrugić nije nam se prilično dugo javljala. Napokon nam je poslala pismo što ga je pisala 21. travnja. U njemu nam javlja da joj je njezin biskup u Mansi povjerio drugu službu, dok je župu Čimese povjerio jednoj drugoj misionarki. No iz pisma izbija koliko je ona zavoljela tu župu i koliko se žrtvovala za njezin napredak.

Koliko znam, nisam se već dugo javila. Nisam bila bolesna, nego samo nemarna. Ne znam kako se baš mene prihvatila ta bolest nemarnosti!

Ovdje ništa ne zapinje. Naprotiv, sve ide u najboljem redu. Jedino je Monika ostala sama na poslu, pa ne znam kamo bi se prije okrenula. Naša župa u Čimese ide naprijed tako lijepo kao i svaka druga župa bez svećenika. U siječnju prošle godine otišla je jedna moja susestra Francuskinja na podulji odmor od godinu dana. Po sebi se razumije da je na mene pao i njezin dio poslova. No sa mnom je ostala zambijska sestra Jenipher. Ona je bila veoma sposobna i aktivna i u apostolatu bila mi je desna ruka. Međutim, u lipnju mi je biskup umjesto te sestre dao drugu sestru koja je tek položila prve zavjete. I ona je sposobna i veoma aktivna, pa su je župljani brzo zavoljeli. Ona se zove Astrida.

15. lipnja prošle godine biskup je otvorio novu misijsku postaju koju je povjerio sestrama. Zapravo, tamo su već radile sestre Evropljanke, ali budući da one nemaju puno novih zvanja, zamolile su biskupa da tu postaju povjeri domaćim sestrama. Ja sam molila biskupa da tamo nikako ne šalje sestru Jenipher koja ovdje tako lijepo radi. No biskup je bio drugog mišljenja i sestra Jenipher morala je poći na to novo polje rada. Tako sam ja ostala sama sa sestrom Astridom. Počele smo s poukom katekumena. No nevolja je bila u tome što nismo znale ni ona ni ja tko je završio prvi stupanj pouke, tko drugi stupanj, tko treći i tko četvrti, te tko je već spreman za krštenje. Da

MONIKA JE USRECILA JEDNOG OD OVIH MALIŠANA — DAROVALA MU JE KOSULJU

nevolja bude veća, učitelji se nisu odazvali našem pozivu kako smo mi očekivale. Tako je sestra Astrida morala poučavati katekumene. A ja sam morala preuzeti svu ostalu brigu za župu. Bilo je oko 200 katekumena koji su već prije pohađali pouku za krštenje. Njima se pridružilo još 78 novih katekumena. Možete si zamisliti kako je sve to išlo. Tako je to bilo u mjesecu kolovozu, da se po-

MLADA MAJKA PONOSNO POKAZUJE SVOJE NOVORODENO CEDO

novi opet u prosincu. Međutim, i to je nekako prošlo.

Došao je Božić. Trebalo je opet i za taj blagdan sve spremiti. A trebalo je pripraviti i 22 dječaka i djevojčica za krštenje. Samo krštenje bilo je doista lijepo i dirljivo.

Na blagdan Nevine djece imali smo proslavu za našu »Veselu djecu«. I Novu godinu smo lijepo proslavili. A onda se sestra Astrida teško razboljela pa je otišla u bolnicu i nije se vratila tri mjeseca. Tad je i njezin dio poslova pao na mene. I pod teretom tolikih dužnosti i ja sam — klonula. Stoga sam u veljači uzela nekoliko tjedana da se odmorim. Prvog veljače vratila se sestra Francuskinja i preuzela opet svoje dužnosti.

Kad sam se vratila s odmora, pozvao me biskup k sebi da se sa mnom porazgovori. Ja sam već slutila da on ima sa mnom neki drugi plan. Rekao mi je da su sestra Marie (Francuskinja) i sestra Astrida dosta za župu Ćimese. Ja ću pak poći na drugu dužnost: pomagat ću jednom Bijelom ocu u radu s mladima.

Tako sam eto započela taj svoj novi posao. Za tu svrhu imamo jednu kuću, koja ima biti kao neki centar za mlade. No to bi u isto vrijeme trebala biti i kuća za duhovne obnove.

Ovdje postoji pokret mladih kršćanskih studenata. Oni su imali svoju godišnju skupštinu. Taj njihov sastanak započeo je 12. travnja i trajao je sve do 18. travnja. Sakupilo se 120 studenata, a za njih se je brinulo nas deset osoba.

Kako vidim, sad moram reorganizirati sav svoj način rada i potruditi se da što više uđem u tu svoju novu dužnost. Tu imamo pet viših škola, dvije niže škole, zatim učiteljsku i dvije medicinske škole, te zanatlijsku školu. I u svakoj od tih škola imamo po desetak do dvadesetak mladih kršćanskih učenika. Potrebno je da se za njih zauzmemo i da im pomognemo oko duhovne obnove. No pravo govoreći, u tim školama ima i do 80% učenika koji su kršćani, ali svi oni nisu članovi dotičnog pokreta. Mi ćemo se nastojati brinuti i za te mlade.

O tom svome radu nastojat ću vam više pisati. A vama preporučujem u molitve i sebe i taj svoj novi posao da i tu izvršim ono što Gospodin očekuje od mene.

Monika OKRUGIĆ

Moj apostolat

Nakon svog povratka u Zambiju otac Ivan Gerovac javio nam se dva puta. Prvo pismo poslao nam je još u studenom prošle godine, a ovo drugo napisao je na blagdan Blagovijesti, 25. ožujka ove godine. U ovom drugom pismu piše nam o svome radu kao kapelan u župi Chelston.

Nakon svog povratka u Zambiju sredinom studenog prošle godine nalazim se kao kapelan u župi Chelston. Gradić Chelston udaljen je od zambijskog glavnog grada Lusake oko 15 kilometara. Župa obuhvaća osim samog Chelstona i sva okolna naselja. Osnovana je prije 18 godina. Tu je dosad najdulje djelovao slovenski isusovac otac Lovro Tomažin. On je na području te župe podigao tri velike i lijepe crkve, od kojih bi svaka mogla biti župna crkva.

Sad župom upravlja slovenski isusovac otac Janez Mlakar, a ja sam, eto, njegov kapelan. On mi je dodijelio brigu za dvije područne crkve: jedna je u središtu Chelstona, a druga u naselju Chainda. Na tom području nalaze se: dječji vrtić i domaćinska škola koje vode časne sestre. Tu se nalazi i pet redovničkih novicijata: isusovački, Braće Srca Isusova, klarisa, sestara Rukotvorki Bl. Dj. Marije i Kćeri Otkupitelja, što ih je osnovao prijašnji lusački nadbiskup Emanuel Milingo. Uz njih pomažu u evangelizaciji i laici koji su već organizirani i prilično su aktivni.

Uz općenitu brigu za vjerski život ta dva centra povjerena mi je briga za odgoj novih katehista. Zatim, nastojim posvetiti dosta brige i za kršćanski odgoj mladih, napose ministranata. Dajem duhovne obnove raznim skupinama laika, prisustvujem njihovim sastancima. Ujedno ili organiziram ili podržavam kršćanske bazične zajednice.

I svi novicijati, osim isusovačkog, traže našu pomoć u duhovnom formiranju svojih članova. Tako sam i tu prilično zaposlen.

Utješno je što u zambijskoj Crkvi niču sve brojnija duhovna zvanja, i svećenička i redovnička. Bez njih bi teško bilo zamisliti budućnost zambijske Crkve. No sve to još je na početku. Proći će još prilično mnogo vremena dok se domaća zambijska Crkva uzmogne osloniti na vlastite noge. U međuvremenu bit će još potrebni strani misionari.

OTAC IVAN GEROVAC, DESNO, S OCEM STANKOM ROZMANOM U MUMBWI

Naša hrvatska Crkva dala je zambijskoj Crkvi lijep broj misionara, a nadamo se da će ih dati još više. Nadam se da ćemo se na Uskrsnu srijedu naći — bar većina nas zajedno u našem isusovačkom novicijatu da se malo obnovimo i porazgovorimo. Sad ovdje u Zambiji djeluju ovi naši misionari: brat Ilija Dilber, Emica Verlić, Monika Okrugić, Ivanka Šuber, o. Luka Lučić, koji međutim završava specijalne studije u Rimu, o. Ambroz Knežević, vlč. Franjo Markić, vlč. Boris Dabo, vlč. Marko Stipić, vlč. Zdravko Mandić i ja, o. Ivan Gerovac. Ako nam uspije, nastojat ćemo pokrenuti izdavanje zajedničkog listića za naše prijatelje i dobročinitelje.

Eto toliko za danas.

Sve vas srdačno pozdravlja iz tople Zambije

o. Ivan GEROVAC

Pobjednici smrti

Priredio: Adam PERIŠKIĆ (20)

Kratak sadržaj dosadašnjeg dijela: Kršćanstvo je prije 200 godina ušlo u Koreju iz Kine, a unijeli su ga korejski svjetovnjaci. Oni su bili i prvi misionari. Već nakon nekoliko godina broj kršćana se popeo na oko 15.000. No kad su državne vlasti saznale za tu novu vjeru, počele su je proganjati. Prvi veliki progon bio je 1801. godine, a drugi je započeo 1838. i trajao je do 1841. Tad su položili život i tri misionara. Međutim, kršćanstvo nije bilo time iskorijenjeno. Spremali su se novi misionari da nastave djelo evangelizacije.

Kad su napokon stigli u šangajsku luku i spremali se da spuste sidra, ugledali su kako se njihovoj ladi približava jedna otmjena nosiljka. Pratile su je sluge. Na nosiljci se jasno vidio engleski grb i zastava. Jedan od pratilaca te nosiljke doviknu posadi na ladi da traže Andriju. Kad se Andrija pojavio, reče mu taj pratilac: »Engleski konzul smatra se počašćenim da može pozvati poštovanog prijatelja njegove preuzvišenosti gospodina biskupa Ferreola.«

Andrija side s lađe i uđe u nosiljku. Drago mu je bilo što je tako dočekan i što ga biskup, koji još nije stigao u Šangaj, dao pozdraviti. Pratnja s nosiljkom dopratila je Andriju do kuće u kojoj je živjela jedna kršćanska obitelj. Tu će on čekati biskupa. Odmah nakon dolaska u tu kuću napisao je pismo misionaru isusovcu ocu Gottelandu, kojeg je poznavao još iz Makaa, dok je boravio tamo u bogosloviji. Zamolio ga je da bi se želio s njim sastati.

Nekoliko dana nakon toga stigao je otac Gotteland u Šangaj i s Andrijom se uputio na koreansku lađu. Tu su pripravili oltar za svetu misu. Koreanski kršćani već godinama nisu vidjeli svećenika. Stoga su zamolili da se svi mogu ispovjediti. Najprije se ispovjedio Andrija. Onda je on ostao uz svećenika da bude tumač svojim ljudima, jer misionar nije znao korejski. No rekao im je da u takvom slučaju nisu dužni ispovijedati sve grijehe. Međutim, ljudi koji su bili prokušani tolikim patnjama, rekoše: »Sve ćemo reći!« I tako jedan za drugim klekoše kraj svog »kapetana«, da ispovjede svoje grijehe.

S BISKUPOM U KOREJU

Biskup je stigao u Šangaj poslije šest tjedana. On je obavijestio Andriju da će ga zarediti za svećenika. Nakon toga slijedili su tjedni priprave za taj veliki događaj. Napokon je 17. kolovoza te iste 1845. godine bio zaređen za svećenika. Biskup ga je zaredio u jednoj kapelici blizu Šangaja.

Krajem istog mjeseca vrati se Andrija potajno na brod s biskupom i još jednim misionarom. Napokon su zaplovili prema Koreji. I opet ih je zateklo nevrijeme na moru. Oluja je bila tako jaka da su jedva izvukli živu glavu. Za šest tjedana stigli su konačno u luku Kang-kieng, na jugu zapadne korejske granice i u noći se pomoću dvojice korejskih kršćana neprimjećeni iskrcaju na kopno.

BISKUP POVJERAVA ANDRIJI JEDNU VAŽNU ZADAĆU

Andrija nije dugo uživao mir u svom rodnom Seulu. Biskup ga je poslao da provede u život jedan veoma važan plan. I opet je morao na more. Stoga potajno ostavi Seul i uputi se prema morskoj obali kamo je stigao nakon tri dana hoda. Već ga je čekala ribarska lađa koja će ga ponijeti do otočja Hoang-Hai. Srdačnom se molitvom preporuči Bogu i onda uđe u luku.

Slijedećeg jutra, kad je Andrija stajao na provi lađe, svježi je vjetar napuhivao jedra. Razmišljajući promatrao je more. Biskup mu je povjerio veoma važnu i dalekosežnu zadaću. Morao je potražiti put preko kojeg bi s misionarima izvan Koreje omogućio stalnu vezu. Tad mu biskup reče da ne bi bilo pametno da smrću jednog svećenika propadne cijela misija. Osim toga, sadašnji misionarski rad potrebno je pomoći i izvan Koreje. Put preko sjeverne granice pokazao se nemogućim. A tu na zapadu Koreje, u provinciji Hoang-Hai izgleda da će se takva veza moći uspostaviti. Svakog proljeća dolaze kroz morski tjesnac u područje otoka što leže pred Hoang-Haiom, ribariti mnoge ribarske lađe.

(Nastavlja se)

TV-spiker Lamberto

Piše: Marijan STEINER

Lamberto Valli bio je spiker na talijanskom radiju i televiziji. Iz njegovih nastupa zračila je spremnost, sigurnost i srdačnost. Bio je vedar i radostan čovjek i posjedovao je veliko duhovno bogatstvo. Živio je iz duboke vjere koja ga je uvijek vodila u životu, a napose ga je krijepila u dugim mjesecima njegove bolesti pred smrt.

SVESTRAN DJELATNIK

Lamberto Valli rodio se 1932. u Forliju. Školu je svršio s izvrsnim uspjehom i na kraju postigao diplomu iz književnosti i filozofije na sveučilištu u Bologni 1958. godine. Odmah nakon toga zaposlio se kao nastavnik na srednjoj školi, a ubrzo postaje i predavač književnosti u emisijama »TV škola«. Obavljajući taj posao, produbljivao je svoje znanje, osobito o obrazovanju mladih. Istovremeno je djelovao i u Katoličkoj akciji i u sindikatu, pa se na taj način približio i radničkom svijetu. Uz to je bio i općinski savjetnik u rodnom mjestu, administrativni savjetnik u bolnici i prorektor sirotišta. Došavši u Rim, obavljao je više službi u raznim pedagoškim tijelima.

Lamberto je dao poticaja za novu televizijsku emisiju pod nazivom »Otvorena škola«, koju je i vodio do konca života. Želio je dobro upoznati i proučiti školske sustave raznih zemalja pa je s tim ciljem putovao u Englesku, Njemačku, Dansku, Švedsku, Španjolsku i SAD. Sve to poduzima zbog svog osobitog zanimanja za mlade.

Suvremena i stručna izobrazba koju je prošao dovela ga je do toga da bude angažiran i za različite druge radio-emisije. Njegova supruga svjedoči: »Ovakva vulkanska i obilna aktivnost, ovakva krajnja otvorenost i raspoloživost za probleme drugih, učinile su od naše kuće uvijek otvoren dom za mnoge ljude, napose za mlade, a naša djeca: Štefanija, Marina i Danijela imale su dojam da se u životu sa svim ljudima postupa u takvoj bratskoj solidarnosti.

VRIJEDNOST SLOBODE

Zadržimo se malo dulje na nekim stranicama knjige »Pobijedit će život« iz koje nam govori sam Lamberto. Bit će to najlakši put da upoznamo dubine ove divne duše. To je zapravo zbirka članaka pod naslovom »Vrijeme duha« objavljenih u reviji »Quadrante«, a skupila ih je i poslije Lambertove smrti objavila njegova supruga. Tu čitamo:

»Ne želim gubiti vrijeme. Sada kad više ne znam koliko je još života preda mnom, uviđam kako je život vrijedan. Zaokupljaju me više no ikad grijesi propusta. Želio bih da na kraju moje bolesti tih propusta bude što je moguće manje.«

Kada govori mladima, Lamberto nastoji u njima produbiti što veći smisao za odgovornost. Naglašava im i važnost zadatka da sami sebe ostvarimo, da ostvarimo dostojanstvo vlastite osobe najprije u slobodi. Za njega riječ sloboda označuje zapravo svijest koju svatko od nas ima o vlastitim pravima i dužnostima. Sloboda, dakle, nije pravo da se radi što se hoće. Ona je odgovorni izbor učinjen prema savjesti, kako bi u sebi i u drugima ta ista sloboda još više dozrela i još se više ostvarila. Ali »ti nećeš ostvariti svoju slobodu ako pokušavaš pobjeći od svojih dužnosti ili ako, u očekivanju nepostojećih vremenskih razdoblja, odbijaš svoj prilog vremenu u kojem živiš«.

VJERA U ŽIVOT

»Život ne završava smrću. Krist ne završava mukom Velikog petka. U mojem i tvojem životu postoji patnja kao što i u Kristovu životu postoji Kalvarija. Ali kao što se Kristovo trpljenje razrješava u zoru uskrsnuća, tako se i naša patnja razrješava u sigurnosti koju ona posjeduje kao što ju je posjedovao i Kristov križ, za naše uskrsnuće: ne samo onaj konačni, zadnji dan koji mora od nas

učiniti nove ljude, nego također da već sada budemo spremni dati prednost duhu. Upravo duh teži uvijek novim i boljim stvarima.«

»Jao, ako nema kruha za duh, predaha za dušu, prostora za osjećaje! Ako sve to nedostaje, čovjek doduše preživi ali ne živi. Materijalno blagostanje ne ublažava patnju, ne uklanja sumnju, ne nadvladava smrt; ono je samo ograničena korist koja ne odgovara tvojoj, mojoj, našoj zajedničkoj čežnji za beskonačnim. Ono može privremeno spasiti tijelo, ali ranjava dušu.«

PRVENSTVO LJUBAVI

Cijeli je Lambertov život bio himna ljubavi, darivanje vlastitih talenata drugima. Mnogo je govorio i pisao o svim vidovima te kreposti, a najviše je isticao važnost njezine čistoće.

»Ti si, prijatelju, sigurno susreo ljubav: u svojim roditeljima, u svojim prijateljima, u svom životnom idealu. Susreo si je možda već i u nekoj djevojci zbog koje ćeš ostaviti svog oca i svoju majku, i s kojom ćeš susresti ljubav u djeci. Ti si i plod i žačetnik ljubavi. Jao tebi, ako zatajiš u ljubavi. Ljubav sve pobjeđuje: mržnju i ravnodušnost, sumnju i sebičnost, zlo i samoću.«

Lamberto je osjećao ljubav i u najtežim časovima svoga života kad je bio prikovan uz krevet. »Oslobođen straha od smrti, proživljavam ove svoje tjedne bolesti također kao čudesno vrijeme ljubavi, a ne samo trpljenja; potvrđene i pročišćene ljubavi u novom zajedništvu sa suprugom, majkom, djecom i prijateljima.«

U danima svoje teške bolesti Lamberto je sačuvao svoje veliko pouzdanje u Boga koji mu je davao snagu da podnese sve patnje: »Pustite me da govorim, napose u ovim danima u kojima se osjećam bliže Bogu nego ikada prije, Bogu svoje mladosti i svoje odrasle dobi, Bogu svoga vjerovanja i one jedinstvene Katoličke Crkve čijim se sinom osjećam potpuno i poslušno, Bogu kojemu dugujem svaku ljubav i svaku zahvalnost . . .«

Umro je 1974. u dobi od 42 godine, svladan bolešću tumora. Volio je život što se vidi i iz ovih njegovih riječi: »Život vrijedi i treba nastaviti živjeti . . . Lijepo je živjeti zato jer ima ljubavi . . . Važno je da nas smrt nađe žive.« Ipak, Gospodinovi su putovi iznad naših putova. Smatrao ga je dostojnim i uzeo ga je k sebi.

Oglasi

KNJIGE

Na adresi: KRŠĆANSKA SADAŠNJOST, Marulićev trg 14 — 41001 ZAGREB, pp. 434 možete naručiti slijedeća izdanja:

LEKSIKON IKONOGRAFIJE, LITURGIKE I SIMBOLIKE ZAPADNOG KRŠĆANSTVA. Uredio Anđelko Badurina. Suizdanje sa Sveučilišnom nakladom Liber. Format 13/21 cm. Str. 624, tvrdi uvez, ilustrirano. Drugo neizmijenjeno izdanje. Cijena 2800 d.

RED EUHARISTIJSKIH PROCESIJA, KVATRI I PROSNIH DANA. Službeno liturgijsko izdanje. Tvrdi uvez. Cijena 1200 d.

SABRANA DJELA, Graham Greene. Biblioteka »Zrno«. III kolo. Broširano.

Knjiga 2: **TREĆI ČOVJEK,** roman. Cijena 840 d.
Knjiga 3: **KRAJ LJUBAVNE PRIČE,** roman. Cijena 960 d.
Knjiga 4: **NAŠ ČOVJEK U HAVANI,** roman. Cijena 1200 d. Autor je poznati engleski pisac kršćanske inspiracije.

POMIRENJE I POKORA, Papa Ivan Pavao II. (Reconciliatio et poenitentia). Niz »Dokumenti«. Cijena 260 d.

UMRIJETI DOSTOJNO ČOVJEKA, Franz Böckle. Niz »Teološke meditacije«. Cijena 180 d.

SVAGDANJA ČITANJA II. — Liturgijsko izdanje. Tvrdi uvez. Cijena 1800 d.

POZVANI NA GOZBU. Prva ispovijed i pričest. Katekizam za djecu i obitelj. Uredio Josip Baričević. Nova naklada. Četverobojno. Tvrdi uvez. Cijena 760 d.

ZAMAK DUŠE, Sv. Terezija Avilska. Niz »Kršćanski klasici — Karmelski izvori. Tvrdi uvez, ovitak. Cijena 1400 d.

STAV CRKVE PREMA SLJEDBENICIMA DRUGIH RELIGIJA. Tajništvo za nekršćane. Niz »Dokumenti« 73. Cijena 120 d.

POVIJEST ISTRE, Dane Gruber i **NARODNI PREPOROD U ISTRI,** Vjekoslav Spinčić. Izdanje »Braća hrvatskog zmaja«, Sveska XXXVI, Zagreb 1924. Reprint: Kršćanska sadašnjost, Zagreb 1985. Str. 312. Cijena 1800 d.

DAN GOSPODNJI, talijanski biskupi. Niz »Dokumenti« 72. Cijena 120 d. Glavne teme: Dan Gospodnji — velik i svet dan; Nedjelja u otajstvu Krista i Crkve; Pastoralne smjernice.

ISKUSTVO BOGA I ČOVJEKA U JEREMIJINOJ KNJIZI, Božo Lujić. Biblioteka: »Teološki radovi«. Cijena 960 d.

ISPOVIJESTI RUSKOG HODOČASNIKA. Niz »Metanoja«. Broširano. Str. 142. Cijena 300 d. — Glasovito djelo ruske duhovnosti nepoznatog autora, popraćeno opširnim uvodom i bilješkama.

KANTOVA ETIKA I ODGOVORNOST ZA SVIJET, Ivan Bubalo. Niz »Eseji«. Broširano. Cijena 640 d. Knjiga obrađuje ove velike teme: (Čovjekova) volja za moć i tehnika kao njezino sredstvo; slika tehničkog svijeta (Ambivalentnost napretka i rehabilitacija praktičnog uma); Odgovornost za svijet; Kantova slika čovjeka; Pojam i kriterij moralnosti; Kategorički Imperativ; Um i povijest (Najviše dobro, Značenje trećeg postulata, Apstraktna i odgovorna moralnost).

PLAMTEĆE STABLO, Katherine Allfrey. Biblioteka »Zrno«, II kolo, knjiga 4. Str. 142, broširano, ilustrirano. Cijena 640 d.

IGRA S BOGOM — Charles de Foucauld, Charles Lepetit. Niz »Likovi«, str. 146, broširano, ilustrirano. Cijena 440 d. Novi »životopis« ili bolje portret Charlesa de Foucaulda pisan na temelju dokumenata, živahno, jednostavno, kratko. U njemu se Charles pojavljuje onakav kakav je bio: složen, proturječan, kojeg snažno obilježuje njegov temperament, njegova obitelj, prošlost, njegovo doba, uvjeti života — i što je najvažnije: njegov susret s Bogom s kojim je zaigrao čudesnu igru...

KORESPONDENCIJA J. J. STROSSMAYER — C. TONDINI. Niz »Croatica christiana — fontes«. Str. 208, broširano. Suizdanje s Državnim arhivom Hrvatske. Cijena 1200 d. — Cezare Tondini de' Qurenghi (+ 1907), učeni je talijanski redovnik barnabita koji je čitav svoj život proveo u proučavanju i radu za jedinstvo između Katoličke i pravoslavnih Crkvi.

NA MISI s kardinalom Kuharićem. Kazeta za bolesnike, putnike i ostale koji ne mogu prisustvovati nedjeljnoj i blagdanskoj misi. Cijena 300 d.

SVETA MARIJA NA DOLCU, mala monografija župe kao kulturno-povijesni i sakralni vodič. Cijena 850 d. Narudžbe: Župni ured sv. Marije, Kaptol 3., 41000 ZAGREB. Na 10 primjeraka i više dobiva se popust 20%.

Zahvalnice

ZAHVALJUJEMO PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGR. SRCU MARIJINU

...i sv. Antunu na primljenim milostima. — P. M., Donji Kraljevec

...sv. Anti i sv. Leopoldu za udijeljenu milost. — Amalija Brnčić, Opatija

...sv. Antunu i svima svetima na primljenim milostima. — S., Podravina

...i sv. Leopoldu za sretan ishod poroda i zdravo dijete. — Majka Ivanka, Lopatinec

...na uslišanoj molitvi za stvar, za koju se nisam nadala da će se ostvariti. — M. C., Mrkopalj

...sv. Leonardu, sv. Leopoldu i sv. Nikoli Taveliću na dvjema milostima ozdravljenja, uz preporuku za kršćanski život u obitelji. — Marija Hrib

...Gospi od brze pomoći i sv. Antunu za nađenu izgubljenu stvar, za unukovo zaposlenje kao i za mnoge druge milosti. — Jelka Gregur, Vaška

...Petru Barbariću i m. Klaudiji za sve milosti. — Marija Z. Filipović

...Gospi od brze pomoći i sv. Leopoldu za primljene milosti. — Lucija Novoselić, Bizovac

...Gospi od brze pomoći i sv. Leopoldu za uslišane molbe i za blagoslov u kući. — Ana N., Osijek

...što su vratili željeni mir u obitelji. — Š. Š., Zagorje

...i sv. Judi Tadeju za ozdravljenje. — Marija Petričević, Divoševci

...Gospi od brze pomoći, sv. Leopoldu i ostalim zaštitnicima na svim primljenim milostima uz posebnu preporuku za našega g. župnika. — Djeca

...i Gospi od brze pomoći za sve milosti. — B. G., Masljenaća

...i sv. Leopoldu za zdravlje sina koji tri mjeseca nije mogao hodati. — Mama Jozija i baka Anica, Tompojevci

...sv. Josipu i sv. Tereziji od Malog Isusa za uslišanu molitvu. — N. N., Čepin

...i m. Klaudiji za nađenu vrlo vrijednu stvar siromaha. — S. Ancila

...sv. Judi Tadeju i sv. Leopoldu za sve milosti. — R. M., Vareš

...sv. Anti i dušama u čistilištu što su me sačuvali od velike nesreće na putu. — Dragica Starčević, Zagreb

...Gospi od zdravlja, sv. Judi Tadeju i sv. Leopoldu za ozdravljenje kćerkine noge. — Ana Rajić, Vareš

...i Gospi od brze pomoći za olakšanje bolesnici. — Seka

...Gospi od brze pomoći, sv. Ani i sv. Joakimu za ozdravljenje noge. — Čitateljica, Črnkovci

...za mnoge milosti i uslišane molbe. — Dragica Vranek, Pitomača

...za primljene milosti. — Jelka Perković, Vis

...Majci Božjoj i sv. Leopoldu za primljene milosti. — Marija, Sarajevo

...Duhu Svetom i Gospi Bapskoj na pomoći u ovoj školskoj godini, te se i nadalje preporučujem njihovoj zaštiti i pomoći. — Učenica iz Bapske

...Predragocjenoj Krvi Isusovoj i sv. Leopoldu za primljene milosti. Preporučujem se i nadalje njihovoj zaštiti. — Lenka Šimenić, Podr. Podgajci

...na uslišanoj molitvi. — Zahvalna majka

...sv. Josipu, sv. Ani i sv. Roku za sretan porod mog unuka. — Dragica Malnar, Lokve

...Gospi Ilačkoj i sv. zaštitnicima za milosti i ujedno im se preporučujem za svoje ozdravljenje i ozdravljenje cijele obitelji. — Baka Manda iz Ilače

...Majci Klaudiji i sv. Antunu Padovanskom za ozdravljenje djeteta kao i za sretan porod. I nadalje im preporučujem obitelj a posebno sina. — Zorica Zrinščak, D. Stubica

...sv. Josipu i sv. Antunu što su uslišali moju molbu. I ubuduće preporučujem svoje kćeri njihovoj dobroti. — Ankica K., Bjelovar

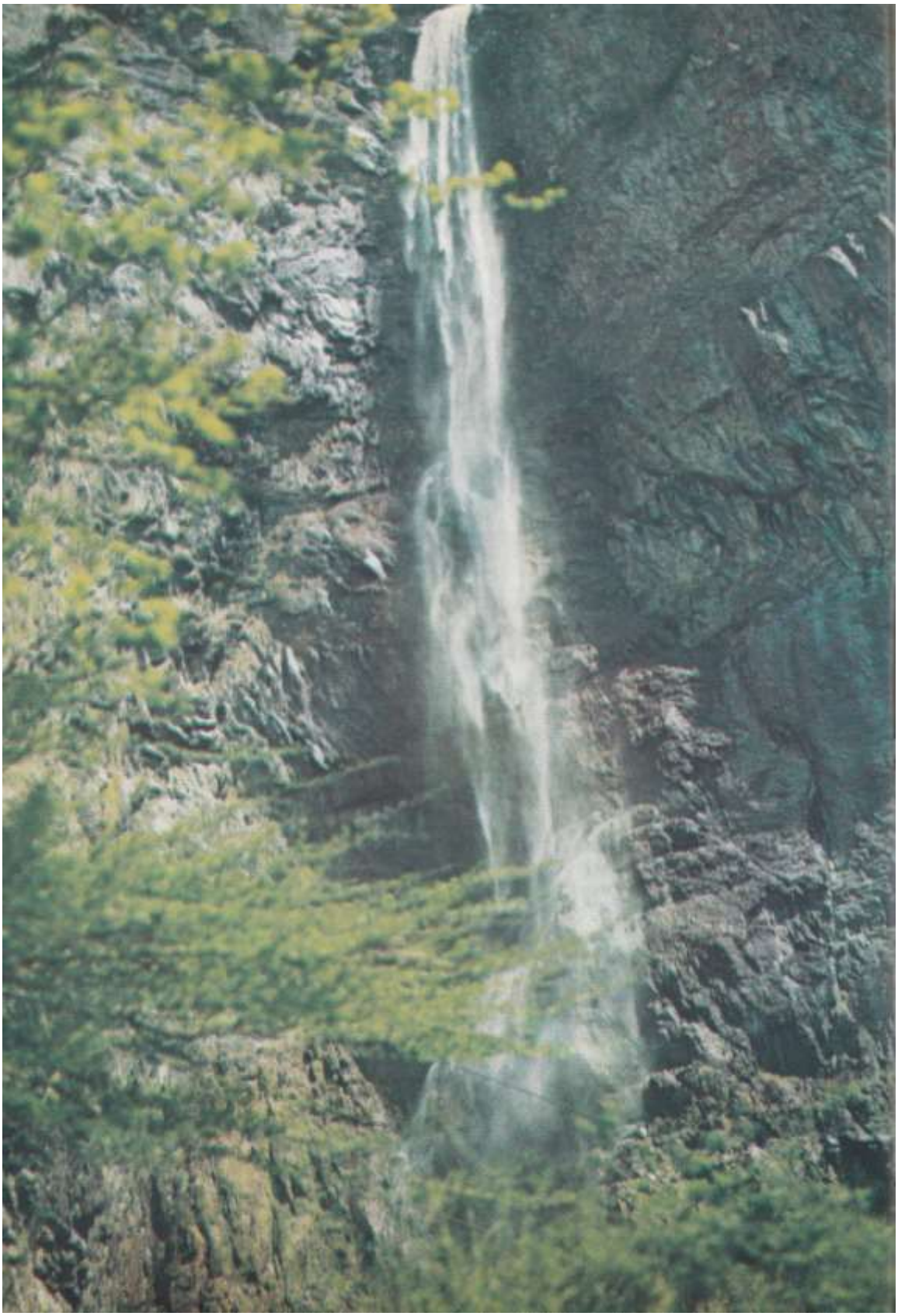
...Presv. Trojstvu, sv. Antunu i nebeskim zaštitnicima na uslišanoj molitvi za našu djecu. Nek im i unaprijed budu u pomoći. — Obitelj P. V., Vela Luka

...Gospi od brze pomoći, sv. Josipu i kardinalu Stepincu za sretno položen ispit moga sina. — Majka iz Zagreba

...i sv. Leopoldu za sretan porod susjede i za sve primljene milosti. — I. R. iz Rijeke

...i sv. Antunu za primljenu milost i za ozdravljenje. — N. N., Šljivoševci

PREPORUČUJEMO SE I NADALJE NJIHOVOJ ZAŠTITI

GLASNIK

9 SRCA ISUSOVA I MARIJINA

rujan 1985. god. 76 cijena 45 d

GOSPODINE, SPREMI NAS ZA GRADITELJE BOLJEG SVIJETA! (Snimio: Ivan KNEFELJC)

HVALA TI, BOŽE, ZA DAROVE JESENI!

Graditelji boljeg sutra

Za gradnju jedne kuće treba puno raznih stručnjaka, majstora i radnika. Tu su inženjeri, zidari, tesari, keramičari, električari, parketari, tapetari, vodoinstalateri, bojadiseri — i tko će ih sve nabrojiti. Svaki od njih radi drugi posao, ali su snage i sposobnosti sviju usmjerene prema istom cilju: stvoriti kuću u kojoj će stanovati obitelj, zajednica ljubavi sazdana na Tvoju sliku. Svakom si radniku dao druge sposobnosti, a svi rade za nepoznatu braću ljude.

GOSPODINE, BLAGOSLOVI POŠTEŇ RAD I ČASTAN TRUD SVAKOG ČOVJEKA! NEKA SVAKI RADEĆI ZA SVOJU BRAĆU, STVARA SVOJU SREĆU!

I mi smo se s odmora vratiti knjizi. Svaki od nas ima svoje sposobnosti, talente koje si mu Ti dao. Svatko od nas imat će svoju budućnost, steći drugu stručnost, ali Ti nas ujedini u stvaranju veće ljudskosti. Ti nas pozivaš da sazrijevamo i donesemo plod, kao što zrnje sazrijeva u klasu da bude kruh Tvoje djece, i dobe u grozdu da budu vino što razveseljuje ljudsko srce.

GOSPODINE, BLAGOSLOVI SVE KOJI NAM U TOM POMAŽU: RODITELJE, UČITELJE, PRIJATELJE! SVI NAM ONI POMAŽU DA SE SPREMIMO ZA GRADITELJE BOLJEG SVIJETA, BUDUĆNOSTI U KOJOJ ĆEMO LJUBITI TEBE I BRAĆU, DA SVI BUDEMO JEDNA VELIKA OBITELJ KOJOJ SI TI OTAC, DA BUDEMO ZAJEDNICA LJUBAVI!

Valentin MIKLOBUŠEC

GLASNIK
Srca Isusova i Marijina

Izdaje: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove. - Glavni i odgovorni urednik: Valentin Miklobušec. - Uredničko vijeće: Josip Antolović, Ignac Belak, Pero Bulat, Juraj Gusić, Miro Jurić, Stjepan Kuzmić, Valentin Miklobušec, Mato Rusan i Marijan Steiner. - Likovno-grafička oprema: Ivo Vrtarić. - Tehnički urednik: Miro Jurić. - Adresa uredništva i uprave: Palmotićeva 31, 41001 Zagreb, pp 699, telefon (041) 434-710, (433-362). Tisak: «Plamen», Slavonski Brod. - Cijena pojedinog broja 45 d. Godišnja pretplata 540 d. - Skupne narudžbe od deset primjeraka naviše po jednom broju dobivaju 10 posto popusta. - Pretplatu šaljite poštanskom uputnicom na adresu uprave. - Poštarina plaćena u gotovom. - Rukopise i fotografije ne vraćamo.

Uredníkova riječ

Prošle su ljetne vrućine, opet nam stižu dragi rujanski dani. Susreću se stari prijatelji, prepričavaju se uspomene s dugog ljeta. Ožive školska dvorišta, đaci se vraćaju svojim knjigama. Lastavice odlaze, kiše nadolaze. Jesen je puna sjete, rada i radosti, nepresušni izvor ideja pjesnicima i umjetnicima. I crkve će po gradovima biti punije, raspjevanije, a mnoga će baka na selu opet ostati sama. Dugo će je grijati uspomena na unuke koji su ljeto proveli kod nje, i svaki će dan moliti da budu dobri ljudi i dobri kršćani. Najsvetiji je i najteži zadatak — biti dobar čovjek, dobar kršćanin! Čitajte u »Hvala na pismu« o mukama jedne majke čija djeca su kršćani, a ne idu na Misu. S tim u vezi je i razmišljanje o obiteljskoj katehezi.

Jesen je puna rumenih plodova, a jedna jesen zarumenila se i od krvi Košičkih mučenika, među kojima je i naš Marko Križevčanin. Jesen je u znaku trsa i loze. Loza donosi slatki plod samo ako crpi snagu života iz trsa. Tako i mi, ako crpimo snagu života iz Krista. Mnogi su se ljetos prvi put susreli sa svojim biskupom, a tako malo znaju o biskupskom poslanju u Crkvi. Popunite svoje znanje čitkom katehezom »Nasljednici apostola«.

Svi se mi nadamo uspjehu u svom životu. Uspjet ćemo samo ako budemo prijatelji Božanskog Srca, ako i naše životno geslo bude: Svakome dobro, nikome zlo! Tada će i naš život biti blagoslovljen. Bez toga nam zdravlje neće koristiti, a s blagoslovom ni bolest nam ne može naškoditi, jer »duše su pravednika u Božjoj ruci«.

Mladi ne bi bili mladi, ni za život sposobni, kad ne bi sanjali o viteškim uspjesima, kad ne bi imali ideala, spremnosti na rad, žrtvu. Život obično teče i ne vraća se, i tek na kraju se vidi tko ga je proigrao. Zato valja biti budan i radin. Svatko zna svoje muke, ali ih je malo koji bi priznali i tuđe; svatko se raduje svojem uspjehu, ali ih je malo spremno podijeliti radost s drugima. Misionari su u tome pravi učenici najvećeg misionara sv. Pavla, pa ne propustite pročitati svih šest misijskih stranica.

GLASNIK
Srca Isusova i Marijina

GOD. 76. RUJAN 1985. BR. 9.

S A D R Ž A J

HVALA NA PISMU — — — 292
KOŠIČKI MUČENICI, V. Cipriš 294
ČOKOT I LOZE, M. Zovkić — 296
NASLJEDNICI APOSTOLA, J. Antolović — — — — — — 299
PRED ŽALOSNOM GOSPOM — 300
OBITELJSKA KATEHEZA, R. Grgec 301
SVI SE NADAMO, R. Brajčić — 302
PRIJATELJ BOŽANSKOG SRCA, A. Ulaczyk — — — — — 304
ŽIVOT TEČE DALJE, TINO — — 306
KOD MAJKE BOŽJE BISTRIČKE, I. Batušić — — — — — 308
VITEZ OD LOYOLE I DRUŽBA ISUSOVA, S. Kuzmić — — — 310
ZADNJA PORUKA, A. Vidovečki 312
CRKVA U ČADU: MIR I ZVANJE, M. Rusan — — — — — 314
POHODIO SAM SELO SITILIJU, A. Gabrić — — — — — 315
UZ ZLATNI JUBILEJ SESTRE SOFIJE, S. Novotny — — — 316
NAŠA NOVA POSTAJA U MJESTU INGORE, M. Šokić — — — 317
POBJEDNICI SMRTI, A. Periškić 319
MUČENICA ČISTOĆE, M. Steiner 320
OGLASI — — — — — 322
ZAHVALNICE — — — — 323

Hvala na pismu

ONI SU VJERNICI, ALI NE IDU NA MISU. SJEĆANJE NA DAVNI POBAČAJ

Već kroz dulje vrijeme razmišljam kako da vam napišem pismo o svojoj obitelji i o sebi samoj. Muče me teški problemi. Molim vas, posavjetujte me preko Glasnika na koji sam redovno pretplaćena.

Naš župnik u propovijedi često ističe da roditelji moraju djeci davati primjer u vjeri i ići u crkvu. Ja bih bila najsretnija majka kad bi moja dva sina išla na Misu jer sam im dala sve kršćanske sakramente i išli su na Misu dok su bili manji. Sada kad su odrasli, više neće ići. Ja ih opominjem i potičem, ali sve uzalud. Oni su i dalje vjernici samo su se od Mise odbili, a meni je to veoma teško. Muž mi također ne ide na Misu a vjernik je i on.

Drugi moj problem je abortus. Učinila sam ga pred mnogo godina. Tada o tome nisam mnogo razmišljala. Sada su mi 53 godine i stalno na to mislim. Ja sam to ispovjedila i stalno se za to kajem i mislim da to neću moći nikad prežaliti. Na Misu idem svake nedjelje i stalna sam pretplatnica Glasnika Srca Isusova i Marijina.

Čitateljica iz okolice Splita

Mnoge majke tuže se na vjerski nehaj svoje odrasle djece: »Neće ići u crkvu!« Zanemarivanje nedjeljne Mise svuda je rašireno i svima očito. Mnogostruki su razlozi te žalosne pojave, a dio krivnje snose svakako i roditelji. Sigurno se na njih ne može svaliti sva krivnja jer nisu oni jedini koji utječu na djecu. Osobito ih se ne može okrivljivati kad su u pitanju već odrasla djeca. Roditeljski primjer svakako je presudan, no i roditelji se mogu ispričavati: »Što smo mi primili od naših roditelja? Kakva je bila naša pouka? Crkva je nekada tražila puno manje vjeronauka, itd.« Nisu ni svi roditelji potpune i zrele kršćanske ličnosti da bi na svoju djecu samo pozitivno utjecali, osobito u fazi njihova sazrijevanja. Uostalom, činjenica je da ponekad i djeca uvjerenih kršćanskih roditelja postanu u vjeri nemarni ili čak odu putevima bezboštva, kao i obratno kad djeca tvrdih bezbožaca nađu put do Boga i postanu gorljivi vjernici. Vjera, naime, nije stvar nekakve dresure, nego čovjekov svjestan i slobodan stav, a na stvaranje takvog stava mnogo šta utječe.

Za vjerski život općenito, a za sudjelovanje na nedjeljnoj Misi posebno, veoma je štetno posvuda rašireno mišljenje: »Dok si malen moraš ići u crkvu jer imaš vremena i jer otac i majka tako hoće!« Iz takvih izjava dijete izvlači ono što je njemu u prilog: »Misa je samo za male i za one koji nemaju što raditi!« Ja, dakle, moram što prije odrasti i biti velik da se oslobodim te obveze. Nakon toga brzo se počinju opirati starijima i nalaze ispriku u tobožnjoj prezaposlenosti ili umoru. Takvoj djeci badava je »dati« sve kršćanske sakramente, pogotovo ako ih roditelji poprate izjavom: »Neka to obavi dok je malen, a kasnije neka sam odluči što će i kako će!« Negdje u toj roditeljskoj nedosljednosti krije se i njihova velika krivnja za vjerski nehaj djece. Kad bi roditelji kojom srećom promijenili mišljenje i ponekad nedjeljom rekli djetetu: »Ti si još malen pa čuvaj kuću jer ja kao velik imam danas veliku obvezu pribivanja svetoj Misi«, onda bi i djeca počela Misu shvaćati kao ozbiljnu stvar za ozbiljne ljude. Krivnja, dakle, ipak leži i na starijima.

Situacija se mijenja kad djeca odrastu i postanu zreli ljudi. Tada se više ne mogu ispričavati propustima svojih roditelja. Odrasli ljudi sami odgovaraju za svoje čine i propuste, za odgoj svojih mladih, pa čak i za popravak štete koju su pretrpjeli zbog propusta svojih roditelja. Moraju, naime, sami razmišljati o vjeri da bi je bolje upoznali i potpunije po njoj živjeli.

Život po vjeri uključuje daleko više od samog nedjeljnog sudjelovanja na Misi. Ne može se, naime, dijeliti život od vjere i vjeru od života, a tako ni Misu. Protuvjerska propaganda požela je stanovit uspjeh proglašavajući vjeru čovjekovom »privatnom stvari«, to jest nevažnom za konkretan život. Po tome bi netko mogao privatno biti dobar vjernik koji redovito ide na Misu, a u poduzeću bi mogao krasti, jer poduzeće nije privatna nego javna društvena stvar. Za vjernika to je nespojivo. Vjernik je svuda vjernik: u privatnom i javnom životu i u svemu se mora ravnati po savjesti odgojenoj u vjeri. Vjera može biti privatna stvar samo u tom smislu što zbog vjere nitko ne može imati povlastice u društvu ni prednost pred drugima tamo gdje prednost daje samo čovječnost, stručnost, savjesnost i marljivost. Ako je netko vjernik a radi slabije od drugih, mora boljima ustupiti mjesto. A to isto mora vrijediti za inovjernika i nevjernika. Prednost za javne poslove daje zalaganje, čestitost i sposobnost, a ne pripadnost.

Što ipak reći o vjernicima koji bez razloga zanemaruju nedjeljnu Misu? Oni se ponekad ispričavaju onom narodnom: »Ja jesam grešnik, ali nisam odmetnik!« Takvi zaboravljaju da je svaki grijeh odmetnuće a da ono ne preraste u svjesno. Grijeh bitno oslabi vezu s Crkvom i s Bogom, te je pitanje neće li se u jačoj kušnji i ta slabašna veza raskinuti. Osim toga, takvi nemarni vjernici sami sebe lišavaju velikih Božjih milosti koje bi dobili po svetoj Misi i sakramentima upravo za mijenjanje života na bolje da sami postanu više ljudi i više Božji, a time i osposobljeni da svoje potomstvo odgajaju za bolje ljude, za izgradnju Božjeg naroda. Tu će negdje svaki otac i svaka majka naći odgovor na pitanje, da li je činio dosta ili premalo za odgoj svoje djece u vjeri?

Vi se žalite da vam ni suprug ne ide na Misu, ali i on je vjernik. Budući da je odgoj djece zajednička stvar oca i majke, nemojte se čuditi što uz takvog oca »vjernika« imate i takvu djecu »vjernike«. Budite s njima jako strpljivi i obazrivi. Molite se da zrelije shvate svoju vjeru. U poticajima budite umjereni, a kod opomena pazite da ne urode suprotnim plodom. Djelujte više primjerom strpljivosti nego ukorima. Neka suprug i sinovi vide da vaša dobrota izvire iz proživljene vjere, da je vaš život po vjeri uistinu bogatiji i sadržajniji od njihovog. Tako će vaš primjer najviše djelovati. Možda će jednoga dana shvatiti da se neznanjem može mnogo šta ispričati, ali se lijenošću i šupljim mudrovanjem ne da ništa opravdati.

Vaš drugi problem je pitanje abortusa. Svojom izjavom potvrđujete da se savjest ne može ničim zataškati. Zar je moguće zaboraviti tako težak grijeh kao što je ubistvo čovjeka? A pobačaj nije ništa drugo nego ubistvo nejake ljudske osobe koja je povjerena roditeljima, a naročito majci, na čuvanje i uvođenje u život, a ne da je samovoljno uništi. Vaše iskustvo svjedoči protiv svih onih koji tvrde da to nije ništa, da se trudnica ima pravo »očistiti«, pa lakomislene trudnice čak i nagovaraju na taj zločin. Kad bi mogle progovoriti ispovijedaonice, kad već to ne smiju ispovjednici, sav bi se svijet zgrozio nad mukama savjesti koje nose teret umorstava nerođene djece.

Kao vjernica vi ste se skrušeno i iskreno ispovjedili, ali vas taj čin ipak progoni i nakon mnogo godina, čak u vašoj 53. Premda počinjeno zlo ne možete izbrisati iz svoje svijesti, jer čovjek nužno pamti svoja djela i nedjela, kao vjernica morate imati povjerenje u Božje milosrđe. Grijeh vam je u ispovijedi uistinu oprošten makar ga vi i dalje pamtili kao bolan promašaj svoje prošlosti. Bez obzira na pamćenje, budite u prvom redu zahvalni Bogu za milost oproštenja, sretni što vas sudi Božje milosrđe, a ne ljudska pravda. Otklonite svaku sumnju da li vam je grijeh oprošten ili nije. Onaj koji vas je htio upropastiti grijehom pobačaja, pa ste mu izmakli po ispovijedi, sada bi vas htio upropastiti očajanjem te vam u dušu sije sjeme sumnje u Božje milosrđe. Ne predajite mu se, nego u svoj poniznosti često molite: »Bože, hvala Ti što si mi grijeh oprostio! Ne dopusti da više sagriješim ili da izgubim vjeru u Tvoje milosrđe!«

UREDNIK

Košički mučenici Marko Krizin, Melkior Grodecz, i Stjepan Pongracz

Piše: Vito CIPRIŠ

Poznato je da su ova tri sveta muža 7. rujna 1619. g. u Košicama dali život radi vjernosti prema Crkvi i Papinstvu. Otpadnici su im ponudili i časti i imovinu, ali su sve odbili. Bl. Marko Križevčanin je bio ostrogonski kanonik i opat Krasne nad Hornadom gdje je i župnikovao, a M. Grodecz i S. Pongracz bili su svećenici isusovci.

PROGLAŠENJE BLAŽENIMA

Odmah poslije njihove mučeničke smrti počela su se na njihov zagovor događati mnoga čudesa. Kad je sve ispitano, poslani su spisi Apostolskom nunciju u Beč, a on ih je poslao u Rim. Papa Lav XIII. je svojim dekretom od 9. siječnja 1868. odobrio istragu i odredio da se privede kraju.

Isto je to učinio na samo Bogojavljenje papa Pijo X. Iste godine 26. siječnja stavljen je cijeli slučaj pred Kardinalski zbor — i svi su tajno glasovali da se Marko iz Križevaca i njegovi sudrugovi u mučeništvu proglase blaženima.

Iste godine, 21. veljače, u prisutnosti sv. Oca Pija X. tajnik svetog Zbora za obrede, nadbiskup Panici, pročitao je odluku svetog Zbora, da se za sigurno mogu proglasiti blaženima sluge Božji: Hrvat Marko Krizin iz Križevaca, kanonik ostrogonski, i njegova dva sudruga u mučeništvu o. Stjepan Pongracz i o. Melkior Grodecz. Proglašenje će biti u siječnju 1905. godine.

ČUDESA I IZVANREDNE POJAVE

Ubrzo poslije njihove mučeničke smrti raširio se glas o tome diljem cijele Ugarske — kao i uvjerenje — da su mučeni i ubijeni zbog vjernosti prema Crkvi i Papi. Počeli su se pisati prvi izvještaji, kao npr. izvještaj Aleksandra Dobokai pa Nikole Balasfy, kasnije biskupa bosanskog i kanonika ostrogonskog.

Izjave svjedoka bile su potvrđene zakletvom. Tijekom 15 godina probijalo je svjetlo iz soba u kojima su bili mučeni, a čuo se i skladan pjev.

Mrlje na zidovima od mučeničke krvi nijesu se dale ničim prekriti. Odijelo jednoga krvnika bilo je omašćeno mučeničkom krvlju i mrlja se nije dala očistiti. Ti čudni znakovi izazivali su čuđenje i štovanje mučenika. Onaj vojnik koji je imao odijelo umrljano mučeničkom krvlju, prešao je na katoličku vjeru.

Zemni ostaci svetih mučenika bačeni su u zahodsku jamu. Ladislav Beaky, kanonik i prepozit crkve ostrogonske a kasnije biskup bosanski tvrdi, da mu je jedan heretik uporno govorio, da je čuo skladan pjev iz onih soba, dok su zemni ostaci mučenika bili u zahodskoj jami.

BOG ČINI ČUDESA DA PROSLAVI SVECE

Kad su mučenička tijela bila prenesena u franjevački samostan u Also-Sebes, sve se više počeo okupljati pobožni puk i njima se zagovarati. Mnogi su se ispovijedali, pričešćivali i mijenjali život na bolje. Vjernici su dolazili iz bliza i daleka i sve se više širila slava svetih mučenika.

Grofica Forgach bila je veoma bolesna na srcu. Utjecala se košičkim mučenicima i nosila na prsima relikviju oca Pongracza. Prigodom istra-

ge izjavila je 1628. da je ozdravila po njihovu zagovoru.

Neki pobožni roditelji imali su samo djevojčice u braku, a željeli su i dječake. Molili su se sv. mučenicima. Gospođa je redom rodila tri sina i na krštenju im dala ime Marko, Stjepan i Melkior.

Godine 1784. otvoren je grob mučenika. U njemu je bio rukopis u kojem je bilo opisano mučeništvo i čudesna uslišanja svetih mučenika. Napisao ga je Antonije Buzna.

S. Teoginija, redovnica sv. Klare iz Trnave vidjela je 4. listopada 1634. g. pokraj prozora svoje sobe kako stoji u sjaju jedan svećenik a slijeva i zdesna po jedan isusovac. Istovremeno je čula divan pjev. Iste noći vidje redovnica Beatrica u sakristiji gdje su bile pokopane kosti svetih mučenika kako gore tri svijeće.

Godine 1636. rodila se Sofija Partinger s iskrivljenim nogama. Ipak je primiše u samostan sv. Klare. Teško je trpjela. Bila je šepava. Kosti svetih mučenika bile su unesene u samostansku crkvu. Jedva se štapom dovukla do njih. Usrdno je molila. Počela joj se vraćati snaga u noge i ona je prohodala posve normalno. Ovo je pod zakletvom potvrdilo 12 redovnica i predstojnica Ana Czopl.

Godine 1653. redovnica Terezija Bihari imala je dvije teške rane na nogoma. Tri dana molila je Gospinu krunicu na čast sv. Mučenika. Trećeg dana rane su nestale. To je potvrdila pod prisegom.

ZEMNI OSTACI U SAMOSTANU URŠULINKI

Godine 1658. dogodiše se dva čudesna uslišanja. Časnoj sestri Pelagiji Szentgally stegoše se ruke od reume koju je dobila od vlage. Lijekovi nisu koristili. Vruće je molila i preporučivala se svetim mučenicima. Svoje uzete ruke natrla je komadićem kostiju sv. mučenika i potpuno je ozdravila. Ovo je pod prigesom potvrdila redovnica s. Klara.

Iste godine bolovala je od teške kostobolje s. Praksida. Utekla se za pomoć sv. mučenicima. Bolesti je nestalo, a to je pod zakletvom izjavila s. Virginija.

Časne sestre Jakoba i s. Viktorija jednom prilikom su prolazile uz sakristiju. Na onome mjestu gdje je bilo lijes s mučeničkim kostima vidjele su veliko svjetlo i čule da netko propovijeda. U taj mah začuo se strašan lom. Lijes se sam otvorio i zatvorio, mada je ključ od lijesa bio kod sestre glavarice.

Jedne noći je iz groba izašla svijetla zraka i pošla prema sobici s. Leonore Appony kroz zatvorena vrata. Zraka je počivala na njezinim prsima oko 15 minuta i zatim iščezla. To su promatrale sestre Suzana Keszy i s. Beatrica Horath.

ČUDESA SU DOKAZ SVETOSTI

Sva naprijed nabrojena čudesna uslišanja zbila su se u samostanu sv. Klare. Zato i ima toliko zagovornica časnih sestara koje su primile milosti posredstvom svetih košičkih mučenika.

Čudesno je ozdravila i kćerka Klare Reisch po zagovoru trojice mučenika. Bolovala je od vodene bolesti. Liječio ju je dr. Davan. Lijeka nije bilo. Majka se utekla sestrama uršulinkama da se mole svetim mučenicima. Sestre su počele moliti, i u 10 sati djevojci je laknulo. Zatražila je i hranu. Doživjela je 30 godina života.

Sva uslišanja u samostanu klarisa bila su popisana u onom smotku koji je nađen uz sveta tijela, kada je kovčeg otvoren 1784. g.

I skoro cijelo stoljeće kasnije nema nikakvih izvještaja što se je zbivalo sa zemnim ostacima svetih mučenika. Možda su bila zabilježena i druga uslišanja, ali su se izgubila ili zametnula.

Franciska, kćerka Ivana Thinang dugo je vrijeme bolovala od grčeva. Liječio ju je dr. Šmid. Kad nikakvi lijekovi nisu koristili, njezina se majka Ljudevita r. Szöss utekla zagovorom košičkim mučenicima, pohodila njihov grob, i kćerka je ozdravila.

O ČUDESIMA NIKADA NE SUDI SAMA CRKVA

O liječenju i ozdravljenju uvijek donosi sud liječnička komisija. Takve liječničke ekipe za sve bolesti i bolnice postoje u Lurdu. Kad liječnici izjave da naravnim putem nema pomoći, tada se bolesnik zagovara. Pa, ako u jednom trenutku ozdravi, komisija liječnika smatra, da je to događaj mimo naravnih zakona, da je to čudo. A to može činiti samo Bog. Često Bog to čini po zagovoru svetaca, koji su se u životu istakli herojskim stupnjem svetosti, ili pak mučeništvom, što je najveći stupanj herojske ljubavi prema Bogu. Takvu ljubav zasvjedočili su košički mučenici položivši svoj život za vjeru, a Bog ih je proslavio mnogim čudesnim znakovima. Molimo ih, da i nama učvrste našu vjeru.

Čokot i loze

Piše: Mato ZOVKIĆ

Velik dio Isusove objave sadržan je u njegovim prekrasnim parabolama ili prispodobama. Takva je prispodoba slika čokota i loze (Iv 15,1-17).

Pri kraju 14. poglavlja u Ivanovu evanđelju Isus govori: »Ustanite! Pođimo odavde!« Nitko se, međutim, ne diže, a Isus nastavlja dugačak govor koji donose poglavlja 15. i 16 a u 17. poglavlju upućuje Ocu velikosvećničku molitvu za svoje sljedbenike koji ostaju u svijetu. Ova napomena pri kraju 14. poglavlja pokazuje znakove dorađivanja: četvrto evanđelje nije nastalo odjednom jer je sveti pisac nakon prvog, kratkog izdanja svoje knjige nastavio propovijedati Isusova djela i riječi te je kasnije on sam dodao novu građu u konačno izdanje knjige, ili su to učinili njegovi suradnici. Građu poglavlja 15. i 16. biblićari nazivaju drugim govorom posljednje večere. Ovdje ćemo promotriti dio govora koji razrađuje povezanost između Isusa i njegovih sljedbenika u slici o čokotu i lozama. Ovaj govor samim izrazima i temama podsjeća na govor o kruhu života u 6. poglavlju, jer sadrži 11 puta glagol »ostati«, 9 puta glagol »ljubiti« i imenicu »ljubav«, 5 puta prijedloški izraz »u meni«, 8 puta imenicu »plod, plodovi« i 3 puta imenicu »prijatelj, prijatelji«. Što je Isus htio reći ovom razrađenom alegorijom? Što iz toga slijedi za današnju Crkvu?

SLIKA O ČOKOTIMA I LOZAMA

Pri upotrebi slike o vinogradu (Iv 15,1-8) Isus se oslonio na proročke spise Starog zavjeta, kao što je postupio i pri upotrebi slike o pastiru, ovcama i ovčinjaku u 10. poglavlju. Tako Hošea oko god. 740. pr. Kr. zove Izrael bujnom lozom koja nosi bogat rod (10,1). Tridesetak godina kasnije Bog se preko Izaije žalio da je Izrael vinograd koji se izrodio (5,1-7), ali i obećaje da će svoj vinograd sam čuvati i zalijevati (27,2-6). U prvim godinama izgona u babilonsko sužanjstvo nakon 598. prije Krista, Bog preko Ezekiela poručuje Jeruzalemcima da će svoj vinograd prepustiti pustošenju i ognju (15,1-8). Božji vinograd prema ovom proroku bio je zasađen kraj obilnih voda, ali je grešnim postupcima svojih knezova izložen nemilosrdnom čupanju i vrelom pustinjskom vjetru koji sve prži (17,5-10; 19,10-14). Psalam 80. zove Boga Izraelovim pastirom. On vodi svoje stado nakon što je svoj čokot prenio iz Egipta i zasadio u obećanoj zemlji. Doživjevši mnoge nacionalne katastrofe, nadahnuti pjesnik kliče: »Vrati se, Bože nad Vojskama, pogledaj s neba i vidi, obiđi ovaj vinograd: zakrili nasad desnice svoje, sina kog za se odgoji« (Ps 80,15-16).

Isus je ipak ovu omiljelu sliku o Božjem narodu kao Jahvinu vinogradu upotrebljavao samostalno. To se vidi iz njegove parabole o vinogradarima koju donose Matej, Mar-

ko i Luka (Mt 21,33-36 i paral.); zatim iz parabole o radnicima posljednjeg sata koji dobivaju plaću kao i oni koji su radili cijeli dan u vinogradu (Mt 20,1-16); zatim iz parabole o dvojici sinova od kojih jedan obeća raditi u vinogradu očevu pa ne ode, a drugi na početku odbija, a kasnije ipak ode (Mt 28-32). Starozavjetnom književnom pozadinom natopljena je i parabola o neplodnoj smokvi u vinogradu (Lk 13,6-9) kojom je Isus htio naglasiti da uključenost u njegovu zajednicu traži apostolat i duhovni rast.

Isus u ovoj slici Oca naziva vinogradarom, sebe **pravim** trsom a vjernike lozama. Kad kaže da je on pravi trs, onda otkriva što je za vjernike: radi povezanosti s Ocem on u sebi uprisutnjuje starozavjetni narod Božji i očituje se kao vinograd koji se ne može izroditi. Prije se predstavio kao kruh istinski (6,32) od kojega ovisi život ljudi, a sada u novoj slici govori istu misao: on je trs od kojega ovise loze. U izrazu »pravi trs može biti aluzija na tvrdokornost povijesnog Izraela koji sa svojim učiteljima odbija prihvatiti u Isusu Očeva izaslanika. On koji se u govoru o kruhu života nazvao kruhom živim (6,51) sada se nazniva pravim trsom, svjestan da po njemu Otac ljude ispunja svojim božanskim životom.

Kao što vinogradar odstranjuje s čokota sasušene loze, a žive loze čisti od besplodnih mladica koje bi priječile dobar urod, tako i Otac nebeski postupa prema Sinovim sljedbenicima: odstranjuje one koji samo teoretskom vjerom pristaju uz Isusa, a preko životnih nevolja pročišćava one koji mogu i moraju donositi više duhovnih plodova. »Riječ« po kojoj su vjernici u korijenu očišćeni Isusova je objava, sve njegove riječi i djela. Ostati na Isusu kao čokotu znači trajno prihvatiti ljubav Isusovu i rasti u djelotvornoj ljubavi prema njemu. Tko na takav način ostaje u Isusu, donosi obilne plodove, a tko se ogluši o Isusovu ljubav, postaje suha loza. U govoru o kruhu života on je istaknuo da u njemu ostaje onaj koji jede njegovo tijela i pije njegovu krv (6,56), a ovdje naglašava da donosi mnogo roda onaj vjernik koji zbiljski ostaje u njemu. U r. 5. »bez mene« znači odvojeno od Isusa kao trsa. U r. 6. izrazi »izbačen je« i »osušio se« u grčkom su izvorniku tzv. gnomički aorist ili poslovična tvrdnja s označavanjem radnje koja se ponavlja: bilo koji Isusov sljedbenik i u bilo koje vrijeme biva odbačen i suši se, kad raskine životnu povezanost s izvorištem, koje je Isus. Tko ostaje u Isusu, svoje djelovanje podlaže njegovoj riječi. Molitve takvog vjernika bivaju uslišane, jer ih upravlja snagom imena Isusova (14,13; 16,23), s pouzdanjem i sviješću da prosi ono što je »po volji njegovoj« (1 Iv 5,14).

Redak 8. temelj je misijskog djelovanja prema četvrtom evanđelju. Isus je u toku mesijanskog djelovanja proslavljao Oca. Odlaskom u nasilnu smrt, koja je također znak vjernosti Ocu i solidarnosti s ljudima, njegovo povijesno djelovanje prestaje, ali se nastavlja po njegovim učenicima. Učenici koji zbiljski ustraju u vjernosti Učitelju moraju i misijski, svjedočki djelovati u svijetu. Otac se proslavljuje jednako po njihovoj vjernosti Sinu kao i po njihovu evangeliziranju svijeta u kojem žive.

OČEVA JE LJUBAV TEMELJ ISUSOVE LJUBAVI

Odlazak koji slijedi tumači pobliže ono što je rečeno u retku 8. Isus tu svečano izjavljuje da ga Otac trajno ljubi, te da je ljubav Očeva uzor i izvor njegove ljubavi prema učenicima koje naziva svojim prijateljima. U četvrtom evanđelju Isus češće izjavljuje kako ga Otac ljubi. Prvi puta to ističe sam Krstitelj pred svojim zbunjenim učenicima, kad kaže da »Otac ljubi Sina i sve je predao u ruke njegove« (3,35); drugi puta Isus u Jeruzalemu nakon što je u subotu ozdravio bolesnika (5,20); treći puta ponovno u Jeruzalemu nakon ozdravljenja slijepca od rođenja (10,17). U toku mesijanskog djelovanja Isus govori da ga Otac ljubi (prezent), a u govorima posljednje večere da ga je ljubio (aorist — 17,24.26). Kao što je bio osvjedočen u ljubav Očevu dok je svima propovijedao i ozdravljao bolesne, tako je osvjedočen i u času prelaza u muku. Otac ga ljubi u radostima i tjeskobama, uspjesima i porazima.

Isus, kojega Otac ljubi, svečano izjavljuje da je uzljubio svoje sljedbenike i ne odustaje od te ljubavi. Kao što je Očeva ljubav prema njemu metafizička, natprirodna, tako je i njegova prema vjernicima. Kad kaže: »Ostanite u mojoj ljubavi«, misli na svoju ljubav prema njima. Učenici moraju imati na umu da ih Isus kao ljubljeni Sin Očev trajno ljubi. Test prihvaćanja Učiteljeve ljubavi je vršenje njegovih zapovijedi kao što je

i on u svemu vršio Očeve. U prethodnom poglavlju više je puta izjednačeno držanje Isusovih zapovijedi i ostajanje u njegovoj ljubavi (14,15.21.23-24). Iz toga vidimo da Isusova ljubav nije neko pobožno čuvstvo nego djelotvorno vršenje volje Očeve. Tako i kod vjernika prihvaćanje Isusove ljubavi prelazi u ponašanje u skladu s njegovim zapovijedima. U r. 10. Isus govori da je »čuvao« Očeve zapovijedi i da ostaje u njegovoj ljubavi. Ovo govori iz perspektive skore smrti koju prihvaća kao izraz ljubavi prema Ocu.

Isus govori o ljubavi Očevoj prema sebi i svojoj prema učenicima da svoju unutarnju radost prenese na njih i da ih pozove na potpunu radost. On je u toku ministerija svoje djelovanje više puta povezao s radošću (4,36; 8,56; 11,15; 14,28). Isus je, duboko povezan s Ocem, vršio svoje mesijansko zvanje i to ga je ispunjalo unutarnjom životnom radošću. Tu radost obećaje i vjernicima ako budu vršili njegove zapovijedi i ustrajno prihvaćali njegovu ljubav. Kao što govori o »svome miru« (14,27) tako govori o svojoj radosti koju prenosi na učenike i koju im nitko ne može oduzeti (16,22). To je spasenjski dar usko povezan s Isusovim spasenjskim djelom.

Isus u retku 12. zove na ljubav unutar njegove zajednice, i to na ljubav kako on ljubi. A on ljubi do smrti na križu (Rim 5,8; Ef 5,2). U retku 13. on najavljuje svoju smrt kao polaganje života za prijatelje te takvu ljubav stavlja vjernicima za uzor i izvor. U daljnjem tijeku razgovora božanski gospodar i učitelj diže svoje sljedbenike na razinu osobnih prijatelja. U grčkom se ovdje upotrebljava riječ filos koja dolazi od glagola fileo (ljubiti, voljeti, dobro željeti i činiti). Iz ove riječi izlazi da su svi sljedbenici Isusovi prijatelji zato što ih on ljubi. U Bibliji je Abraham nazvan Božjim prijateljem (Iz 41,8) a to znači »ljubimac«. Za mudrost kao religioznu krepost rečeno je: »Koji se njome služe, postaju prijatelji Božji« (Mudr 7,14). Ovakvom biblijskom poimanju prijateljstva s Bogom bliska je i pojava »carskih prijatelja« u Rimu i na orijentalnim dvorovima onog vremena koji su imali pristup caru u svako doba. Isus je doživljavao Oca kao bliskog prijatelja i tu svoju bliskost s Ocem sada prenosi na svoje sljedbenike.

U retku 16. riječ »postaviti« (tithemi) ista je kao za postavljanje starozavjetnih levita u njihovu hramsku službu (Br 8,10) što podsjeća na trajnost apostolske službe u Crkvi i misijskog djelovanja Crkve. Isus je postavio Dvanaestoricu i njihove nasljednike da rod donose i da njihov rod ostane. Kao što je poziv na vjeru ujedno slanje na svjedočenje vjere tako je i poziv u apostolsku službu ujedno slanje na predvođenje misijskog djelovanja Crkve. Povijesni Isus nije propovijedao izvan granica povijesnog Izraela, ali će njegovi učenici biti upućeni u cijeli svijet i zaduženi da naviještaju njegova djela i riječi. Ovim slanjem Isus im obećaje pomoć u uspostavljanju mjesnih zajednica vjernika po svijetu: »Da idete i rod donosite i rod vaš da ostane!« Budući da će nastavljati Isusovo djelo, upućivat će molitve Ocu u Isusovo ime i bit će uslišavani. Njihovo djelovanje protezat će se na sve ljude i narode pa će i njihova molitva obuhvaćati sve potrebe svih ljudi.

U retku 17. Isus završava ovu razrađenu alegoriju pozivom na ljubav učenika jednih prema drugima. Njihova vjera ima biti »ljubavlju djelotvorna« (Gal 5,6).

U ovoj slici Isus je pokazao da je njegova Crkva zajednica onih koji žive od vjerničke privezanosti uz njega te da je u njoj vrhovni zakon ljubiti kao što Isus ljubi.

Nakana Apostolata molitve

ZA BISKUPE

Nasljednici apostola

Ova nakana Apostolata molitve pruža nam priliku za jednu katehezu o biskupima. To je potrebno tim više što je izblijedio pojam o biskupu kao nasljedniku apostola. Manje-više svi se vjernici barem nekoliko puta u životu susretnu sa svojim biskupom. Danas je to češće nego u prijašnja vremena, jer su danas daleko bolje mogućnosti saobraćaja među ljudima, pa tako i između vjernika i njihova biskupa.

Biskupi po dužnosti moraju redovito obavljati kanonske pohode župa, no danas se valjda nijedan biskup ne zadovoljava samo time, već nastoji što više biti prisutan u svim dijelovima svoje biskupije. Dakako da je to lakše ostvariti u manjoj nego u većoj biskupiji. Kad mislimo na biskupa, odmah nam dolaze pred oči njegove insignije — znakovi biskupske vlasti i časti: crvena kapica na glavi, prsten, križ na prsima, pastirski štap, mitra. Sve su to samo vanjski znakovi, koji imaju svoje značenje. Nećemo se zaustaviti na njima, nego ćemo u svjetlu Svetoga pisma i apostolske predaje učiti u ono što je biskup po svome biskupskom posvećenju i po svojoj službi.

Ustanovu najvažnijih službi u Crkvi: biskupe, svećenike i đakone dugujemo u prvom redu samom Isusu Kristu, a onda i apostolima ukoliko su oni u djelo proveli ono što je Isus u tom pogledu odredio, tako da već u prvoj kršćanskoj zajednici nailazimo na spomenute službe. Ustanova službi u Crkvi ima svoj temelj u samoj volji Isusa Krista. On iz mnoštva poziva Dvanaestoricu, a oni odgovaraju na njegov poziv. On određuje »da budu s njime«, On ih šalje i daje im potrebne punomoći. Da njihov autoritet ne bi bio na štetu drugih vlasti, Isus je jasno rekao, kako će njegovi opunomoćenici vršiti povjerenu im zadaću: »Tko bi želio biti najveći među vama, neka bude poslužitelj! A tko bi želio biti prvi među vama, neka bude sluga svima, jer Sin čovječji nije došao da mu služe, nego da on služi i da dadne život svoj kao otkup mjesto svih« (Mk 10,34-45).

Službe u Crkvi, pa tako i biskupska, u prvom su redu služenje. No ta služba po Isusovoj izričitoj volji zaslužuje poštovanje i poslušnost, jer On kaže: »Tko vas sluša, mene sluša; tko vas prezire, mene prezire. A tko mene prezire, prezire onoga koji mene posla« (Lk 10,16). Tim je riječima izrečena i prava pravcata Isusova prisutnost u njegovim učenicima. Oni su njegovi zamjenici; preko njih Krist dolazi do riječi. Tko im se protivi pogađa onoga koji im je dao svoju punomoć.

Općenito se drži, da je Isus apostole posvetio za biskupe na posljednjoj večeri kad je ustanovio Euharistiju te rekao: »Ovo činite na moju uspomenu!« (Lk 22,20) Apostoli, prvi svećenici i biskupi, polaganjem ruku prenosili su svećeničku i biskupsku službu na druge. O tome pišu Djela apostolska: »Kad su jednom u antiohijskoj Crkvi proroci i učitelji obavljali službu Božju Gospodinu i postili, Duh Sveti reče: 'Odvojite mi već Barnabu i Savla za djelo za koje sam ih odredio!' Tada, pošto su postili i molili, položiše ruke na njih te ih pustiše« (13,1-3).

U drugoj poslanici Timoteju sv. Pavao potiče ga ovako: »Zato ti pripominjem da raspiriš Božju milost koja je u tebi polaganjem mojih ruku« (1,6). A u Poslanici Titu govori kakav mora biti »nadglednik«, tj. biskup, u svojstvu Božjeg upravitelja: »Mora biti bespriječekoran, ne samodopadan, ne sklon srdžbi, ne goropadan, ne svadljivac, ne odan prljavim dobicima, već gostoljubiv, dobrostiv, razborit, pravedan, pobožan, gospodar sebe, posve privržen sigurnom propovijedanju nauke da može i opominjati u zdravoj nauci i pobijati protivnike« (1,7-9). Mnogo se traži od biskupa, zato je dobro da njihovi vjernici često za njih mole. Crkva je toga

svjesna pa je u euharistijsku molitvu kod svete mise uvrstila i molitveni spomen za Papu kao rimskog biskupa, i mjesnog biskupa dotične biskupije.

Apostolska predaja: Sačuvan nam je važan dokument još iz doba kad su pisane neke knjige Novog Zavjeta, a to je Poslanica sv. Klementa I, rimskog biskupa, napisana oko g. 96. te upućena zajednici u Korint. U njoj se izričito spominju biskupi kao nosioci vodeće uloge. Njihova im je služba u jedinstvu s apostolskom tradicijom predana dakle od samih apostola. A budući da apostoli po službi potječu od Krista, a Krist je poslan od Oca, crkveni službenici su ustanovljeni po volji Božjoj. U toj se Poslanici službenici Crkve po prvi put jasno razlikuju od običnih vjernika, tj. razlikuju po službi, po sakramentu reda, dok su skupa s vjernicima članovi jednog te istog Božjeg naroda.

Jasno razgranate službe u praksi Crkve najjasnije se vide kod sv. Ignacija Antiohijskog († oko 110.). On je napisao 7 Poslanica u kojima ima predivnih misli baš o biskupima. On kaže da na čelu zajednice uvijek stoji biskup. On je okružen zborom svećenika, svojih suradnika, a pridružena mu je i skupina đakona kao pomoćnika.

Vjerni Svetom pismu, vjerni apostolskoj predaji poštujmo i slušajmo svoje biskupe, pratimo ih svojom molitvom, jer za njih je u Svetom pismu rečeno ovo: »Pazite na se i na cijelo stado u kojem vas Duh Sveti postavi nadglednicima da pasete Crkvu Božju koju sebi steče krvlju svojom« (Dj 20,28).

Nakana naših biskupa: DA NAŠA ŠKOLSKA MLADEŽ UZ VAŽNOST ZNANOSTI ZA LJUDSKO DRUŠTVO UPOZNA NA VJERONAUKU I VAŽNOST VJERE ZA SEBE I ZA SVOJ NAROD.

Rujan je mjesec kad počinje nova školska godina, a za mlade vjernike i vjeronaučna godina. Ta činjenica nameće veliku odgovornost u prvom redu roditeljima, onda župnicima, kapelanima, katehisticama, i cijeloj župskoj i biskupijskoj zajednici, da svi što ozbiljnije porade oko redovitog, dobro pripremljenog i vođenog vjeronauka, koji će mlade i najmlađe kršćane dobro odgojiti i izobraziti u vjeri, koji će ih obogatiti onim što će im najviše pomoći da postanu dobri i pošteni ljudi, koji će živjeti prema Božjim zapovijedima i Evanđelju, koji će znati poštovati i djelotvorno ljubiti i Boga i bližnjega svoga.

Na vjeronauku će naučiti kako je važna vjera i za njihov osobni život, a i za narod, koji u njoj, po njoj i od nje živi već 13 stoljeća stvorivši bogatu duhovnu, moralnu i kulturnu baštinu, po kojoj se svrstavamo među uljuđene narode svijeta. Tu ćemo baštinu moći sačuvati, samo ako budemo upoznali njezin sadržaj i njezinu vrijednost, ako je budemo uzljubili kao najdragocjeniji zalog naših djedova, kao najdragocjeniji dar što ga primismo od Krista.

Molit ćemo se, dakle, da vjeronauk bude redovit i što bolji; molit ćemo se za katehete i katehistice, a osobito za vjeroučenike svih uzrasta od onih najmanjih pa do studenata na sveučilištu.

Josip ANTOLOVIĆ

Pred Žalosnom Gospom

Dopusti, Gospo draga,
da Ti priznam i kažem
tko ti je zadao te žalosti:

Prvu žalost zadala sam Ti ja.
Drugu žalost zadala Ti je
kćerka moje mame.
Treću žalost zadala Ti je
sestra moje braće.
Četvrtu žalost zadala Ti je
žena moga muža.
Petu žalost zadala Ti je
snaha moje svekrve.
Šestu žalost zadala Ti je
tašta moga zeta.
Sedmu žalost zadala Ti je
majka moje djece!

O, draga Gospo,
daj mi milost da mognem
kajanjem i pokorom oprati
svaku ranu koju sam Ti zadala,
i preporuči me svom dobrom
Sinu
da mi udijeli oproštenje.
Žalosna Majko, hvala!

GREŠNICA — POKAJNICA

Obiteljska kataheza

Piše: prof. Radovan GRGEC

Počelo je »odbrojavanje«. Za dan-dva počinje škola i vjeronauk. Stariji od nas koji su odrasli u pravom kršćanskom i obiteljskom ozračju često se čeznutljivo sjećaju vremena kad je vjeronauk bio školski predmet. On to odavno više nije. Uostalom, ima to i svoje dobre strane. Ispovijedanje vjere, naročito kad se radi o zrelim pojedincima, trebalo bi da bude prvenstveno plod osobnog uvjerenja i slobodnog izbora a ne nasljeđa, tradicije ili čak prisile. Djeca, pak, treba da budu sretna ako mogu živjeti uz roditelje i starije koji ih nastoje riječju i primjerom odgojiti i poučiti u vjeri.

Iako vjeronauk kod nas više nije školski predmet, po našim župama, crkvama i vjeronaučnim dvoranama sakuplja se velik broj djece koja primaju vjersku pouku. Svećenicima i časnim sestrama, vjeroučiteljima i vjeroučiteljicama zahvaljujemo na svemu što su u tom pogledu učinili za naše mališane. Ipak, potrebno je da dijete živi i raste u vjerskom ozračju, u vjerskoj zajednici. Ako roditelji i stariji uz njega žive kao da Boga nema, ako s njime ne mole, ako ne idu u crkvu i na misu, od čitave katehizacije ostat će možda samo lijepa slika ili kumov dar kao uspomena na prvu pričest ili na firmu.

Moramo imati na pameti, kako to neprestano ističe Ivan Pavao II, da su roditelji prvi katehete svoje djece, da vjeronauk ne prestaje s prvom pričesti ili s potvrdom, da bez obiteljske kateheze nema potpune i prave vjerske pouke i odgoja.

Dok toliko pišemo i govorimo o metodama katehizacije i evangelizacije, o katehetskim priručnicima i udžbenicima, možda bismo morali voditi više računa o obiteljskoj katehezi i o katehezi odraslih, bez koje nema ni prave kateheze malih i mladih? Vjeronauk nije u prvom redu školski predmet i udžbenik, znanje i obrazovanje, ali vjerske istine valja poznavati. Neke stvari valja naučiti u ranom djetinjstvu i napamet, da bismo, došavši k razumu, ušli u njihov smisao. Koliki naši vjeroučenici ne znaju ni Vjerovanje apostolsko ni Deset zapovijedi, pa čak ni Očenaš! O tom bi nam mogli pričati i biskupi, vraćajući se sa svojih pastoralnih pohoda.

Za obiteljsku katehezu valja roditelje na neki način pripremati i osposobljavati. To se ne odnosi samo na one obrazovane roditelje u gradovima ili na nekakve »super-laike« i »pseudoklerike«. Tiče se to i onih priprostih po zabitnim mjestima i selima. Uostalom, kateheza nije nekakvo teološko istraživanje, što Papa također stalno ističe, nego životna nauka i svjedočenje. Katehezu valja uskladiti sa životom religiozne zajednice, sa sudjelovanjem u liturgiji i sakramentima. U ozračju žive vjere obiteljska kateheza dobiva svoj puni smisao i opravdanje.

Važnost obiteljske kateheze dolazi do izražaja pogotovo tamo gdje se djeci preporučuje da ne idu na vjeronauk, gdje je njihova okolina neprijateljski nastrojena prema pouci u vjeri i gdje su djeca izložena snažnim protukršćanskim utjecajima. Upravo tu se pokazuje kako je važno iskustvo roditelja u vjerskom odgoju djece. O iskustvu roditelja i pastoralnih radnika na »terenu« moraju svakako voditi računa i doktori katehetike i oni koji sastavljaju katehetske programe. Važnost obiteljske kateheze postaje zaista iz dana u dan sve veća i tamo gdje vlada »bojovni« ateizam i tamo gdje vlada praktički ateizam, tj. mlakost i ravnodušnost prema vjeri.

Svi se nadamo

Piše: Rudolf BRAJČIĆ

I vjernik i nevjernik se nadaju. Jedan se nada konačnom životu u zajedništvu s Bogom licem u lice, drugi se nada nabujalosti zemaljskih dobara. Jedan se uzdaje u Božju pomoć, drugi se uzdaje u znanost i čovjekovu poduzetnost. Tako se nada očituje kao temeljni čovjekov čin, bez kojeg ne može opstati nijedan ljudski život. Ne možeš živjeti a da se nečemu ne nadaš, bilo da svoju nadu upravljaš prema osobnom Bogu u kojem se nadaš postići svoju puninu, bilo da je upravljaš prema neosobnim materijalnim dobrima nagomilanim uz pomoć ljudskog rada. Čovjek ne može živjeti pred zatvorenom budućnošću ne nadajući se ničemu, bilo da svoju nadu sidri u Bogu, bilo u tehnici, znanju i napretku. Ljudi se ne moraju slagati s obzirom na ono čemu se nadaju, ali svi se ipak nečemu moraju nadati. Čovjek je biće nade. Ona mu nije nešto rubno, povremeno i nevažno, nego mu je ona važna kao što je on sam sebi važan, ona mu je trajno u svijesti kao nešto na čemu počiva njegov život i što taj život čini izvorom uvijek novih pothvata. S nestankom nade nestaje i ljudski život u dubinama očaja. Zato Bog nikad čovjeka ne ostavlja bez nade.

UPOZNAVANJE NADE

Već možemo naslutiti da nadu nije lako opisati, jer kao nešto ljudsko ona je skrivena i otajstvena kao čovjek sâm. Ipak je dobro o njoj što više znati, jer što više o njoj znamo više znamo o sebi samima.

Uvijek se netko nada. Tko je taj netko? Također uvijek se **nečemu** nadamo. Što je ono **čemu** se mi kršćani nadamo? Onaj koji se nada nalazi se točno u određenim raspoloženjima. Koja su to raspoloženja u kojima se javlja nada?

TKO SE NADA?

Nemojmo požuriti s odgovorom pa reći: pojedinac. Taj »netko« nije pojedinac, u prvom redu. Obećanja vječnoga života su dana Božjemu narodu na prvom mjestu, a pojedincima samo utoliko, ukoliko su članovi Božjega naroda. Božji narod kao zajednica je onaj koji se nada da će sretno prispjeti u domovinu. To je za nas vrlo važno znati. Mi se možemo nadati da cemo sretno ostvariti svoje vlastito spasenje jedino ako se nadamo da će Božji narod ostvariti svoje. Pokušajte se nadati da ćete samo vi biti spašeni pa ćete vidjeti da ne ide. U ime čega se nadate svojemu spasu? U ime svojih djela? Ali tko može reći da je bez grijeha i krivnje? Tko se može spasiti bez bezgraničnog Božjeg milosrđa, bez Božje bezgranične ljubavi kojom nas bez ikakvih naših zasluga prihvaća onakvima kakvi jesmo? Tko se može spasiti bez tog Božjeg milosrđa, koje je obećano svima, i po svima meni, i koje je beskrajno? Stoga, ako se nadam da će Bog u svom velikom milosrđu povijest moga života privesti k sretnom svršetku, kako mogu misliti da se drugima neće smilovati? Zar je milosrđe samo meni obećano ili da je prekratko pa može dodirnuti samo mene? Nije ni jedno ni drugo.

Zato, kao što se nadam svome spasenju, tako se mo-

ram nadati i spasenju svih. Inače vjerujem u Boga, za sebe milosrdnog oca, a za druge nemilosrdnog suca. To može, doduše, biti »tvoj Bog«, ali to nije »naš Bog«, nije Bog iz Evanđelja. Da mislimo o Bogu kako treba misliti, moramo biti uvjereni da se ne možemo nadati svome spasenju iz njegove ruke, ako se ne nadamo spasenju drugih iz te iste ruke otvorene nad svima njima. Naša je nada, zbog razloga zbog kojeg se nadamo, uvijek nada i za druge. Dubina zla u kojoj se drugi nalaze može biti kušnja za našu nadu, ali ne i isprika da se za druge ne nadamo.

ČEMU SE NADAMO?

Nada usmjerava prema svijetu koji ima doći. Ona ne svršava u noć nego u svjetlost. Ta je svjetlost u razno vrijeme i za razne ljude različita, makar se svi trebaju nadati konačnom ozdravljenju, otkupljenju i spasenju. S početka povijesti spasenja Abraham se nada zemlji i brojnom potomstvu, blagoslovima i darovima Božjim, jer mu je to Jahve obećao. Za proroke nada Izraela i narodâ sam je Jahve i njegovo kraljevanje, kada će narod biti ispunjen spoznajom Jahvinom. Isus naviješta Božje kraljevstvo i budi nadu u nj. To je kraljevstvo već u srcima i dušama vjernika, koji žive u ljubavi s Bogom u Duhu Svetome. Ipak je ono još buduće, jer se nije još razotkrilo. Otkrit će se pri Isusovu povratku. Po Isusovu uzašašću u nebo već se je sve ispunilo: Sina smo dobili, Duh Sveti nam je u srcu, Otac nam se odziva na naše djetinje zovove. Samo još da se pretrgne veo, koji nam skriva pogledu ono što već u srcu nosimo. Očekujemo još samo susret s Ocem licem u lice, koji će omogućiti život u ljubavi s njim bez ikakvih ograda. Mi smo već dosegli cilj: sjedinjenje s Bogom u ljubavi. Radi se samo o tome da se u nj zauvijek smjestimo.

Nije kršćanski govoriti o nadi da ćemo postići svoj cilj kao da ga baš nikako još ne posjedujemo niti govoriti o postizavanju vječnih dobara kao da ih već sada ne uživamo ili kao da "i ona nešto različito od Boga, s kojem su sva dobra.

TRI STANJA IZ KOJIH SE ČOVJEK NADA

To je najprije stanje grešnosti. Grešnik nema nikakva jamstva u sebi, da će se osloboditi od grijeha. Pozvan je na nadu u Boga, bez nade u sebe. Bog obećanja je u prvom redu Bog obećanja za grešnike da će ih spasiti u svom velikom milosrđu. Isus je lice tog Božjeg milosrđa naslikao i izrazio ga svojim djelima. Naslikao ga je prispodobom o izgubljenom sinu i ponovno nađenoj drahmi. Bog se ne veseli ljudima koji se smatraju pravednima nego obraćenim grešnicima. Izrazio ga je svojim smilovanjem prema mnoštvu, svojim prijateljstvom prema grešnicima, svojim okretanjem jedincu sinu udovice ili zaplakanom ocu. Nitko ne treba očajavati nad svojim ruševinama. Nada je u prvom redu za grešnike.

Stanje za nadu je nadalje osrednjost, u kojoj se živi da se bude dobar. U kršćanstvu se ne radi o tome da se bude »dobar« nego da se osluškuje Duh Sveti i ide tamo kamo on zove. A znamo kamo zove. Zove na ljubav. Duh Sveti nam je dan da nas dovede do izvora milosrđa, pa da i mi izvorno ljubimo. Nitko se ne treba zadovoljavati pravnim vršenjem zakona. Svima je dano obećanje »srca od mesa«, tj. života u ljubavi.

To je konačno stanje još neostvarene pune ljubavi. U kršćanstvu se ne ide za tim da se ljubi nego da se ljubi svom dušom i svim srcem. Nitko ne mora biti zadovoljan s početnom ljubavi. Svima je dano obećanje blaženstava, kojih nema u savršenom obliku bez potpune ljubavi. Zaruke duše s Bogom u perspektivi su svih. Svak im se smije i mora nadati. Manjak ove nade znači odricanje od svetosti već unaprijed.

ČUDOTVORNO RASPELO IZ RIJEČKE KATEDRALE OBNOVLJENO JE I ZOVE K SEBI

LEON IVAN DEHON

Prijatelj Božanskog Srca

Svaka kršćanska pobožnost ima svojih zastupnika, koji na poseban način pridonose njezinom napretku i širenju. Ove godine, 12. kolovoza, navršava se 60 godina od smrti apostola pobožnosti Presvetom Srcu Isusovu, sluge Božjega Leona Ivana Dehona osnivača redovničke zajednice Svećenika Srca Isusova, dosad malo poznatog Crkvi u Hrvata.

PUT PREMA SVEĆENIŠTVU

Trés Bon Pére (najbolji otac), kako je P. Dehon bio nazivan od svojih suvremenika, rodio se 14. ožujka 1843. u La Capellu, u sjevernoj Francuskoj, kao drugo dijete plemićke obitelji. Majka mu je bila duboko religiozna, ali otac ne naročito. Po završetku gimnazije u Hazebroeku Leon je htio postati svećenik, ali se otac tome jako usprotivio, hoteći sinu osigurati političku karijeru. Poslao ga je na studij u Pariz, gdje je Leon uspješno doktorirao iz prava. Početkom 1864. htio je napokon ostvariti svoju želju za svećeništvom, ali se otac i opet usprotivio. Da odvrati sina od toga nastojanja, omogućio mu je dugo putovanje po zemljama antičke kulture. Bio je tada također u današnjem Hrvatskom Primorju. Na tom se putovanju još više rasplamsala njegova želja za svećeništvom. Ne obazirući se više na očevo protivljenje, odlazi Leon 1865. u Rim te započinje filozofski i teološki studij.

Vrijeme studija u Rimu bilo je za Leona vrijeme posebnog duhovnog napretka, jer mu je briga oko izgradnje vlastite kršćanske osobnosti bila stalno pred očima. Nakon šest godina studija u Rimu, postigao je doktorat iz filozofije, teologije i crkvenog prava, a i magisterij iz sociologije. Upoznao je mnogo ljudi, koji su u njegovu životu odigrali važnu ulogu te imali značajan utjecaj na povijest Crkve. Probleme Crkve upoznao je osobito na I. vatikanskom saboru, na kojem je sudjelovao kao stenograf.

Životna želja, da postane svećenik, ostvarila mu se već prije završetka studija, s posebnim dopuštenjem pape Pija IX. Naime, prilikom posjeta Rimu, njegovi su roditelji bili primljeni u posebnu audijenciju kod Pape, koji je pristao da Leon bude ranije zaređen kako bi roditelji mogli sudjelovati kod te svečanosti. Bilo je to 19. prosinca 1868. To da je njegov otac konačno prihvatio svećeničko opredjeljenje svoga sina te za njegovo ređenje i mladu misu primio svetu pričest. Leon je smatrao posebnom milošću. Iako je pred njim bila karijera na znanstvenom polju, ipak se godine 1871. vratio u svoju biskupiju Soisson, a biskup ga je odredio za kapelana u industrijskom gradu Saint Quentinu.

SOCIJALNA DJELATNOST

Mladi je svećenik sve svoje snage i sposobnosti usmjerio na poboljšanje života radnika. Počeo je s tzv. Patronatom sv. Josipa za mlade radnike, da bi i oni imali svoj dom u novoj sredini. Malo kasnije počeo je uređivati katoličke dnevne novine, da bi probudio novu socijalnu svijest. Organizirao je tečajeve za različite društvene slojeve, naročito za studente i duhovne osobe. Držao je mnogobrojne konferencije i tražio je suradnju s različitim katoličkim pokretima. Godine 1874. povjerio mu je biskup organiziranje dijacezanskog centra za socijalni rad. Zbog velike marljivosti na tom kao i na drugim područjima svećeničke službe, imenovan je 1876. kanonikom, makar je još uvijek bio samo kapelan. Godine 1877. otvorio je i vodio kroz mnoge godine Kolegij sv. Ivana, gdje su mnogi mladi stekli naobrazbu i odgoj. Socijalna orijentacija, koja je u njemu bila prisutna već od vremena pariških studija, trajno ga je označavala, makar se morao kroz ne-

ko vrijeme više predati drugim stvarima. Od 1889. počeo je izdavati socijalno usmjeren časopis »Kraljevstvo Srca Isusova«. Od vremena izlaska socijalne Enciklike Leona XIII. »Rerum novarum« 1891. god. počeo je sve jače promicati katoličke ideje na političkom i društvenom području. Ta djelatnost dovela je do izdanja »Priručnika kršćanske socijalne nauke« koji je bio preveden na mnoge strane jezike i postao je temelj predavanja sociologije na teološkim fakultetima. Neumorno je izdavao knjige i članke u različitim časopisima i često držao konferencije po različitim zemljama o kršćanskoj demokraciji. Posebno čuvene bile su rimske konferencije 1897. po kojima je postao savjetnik papinske komisije, a na prijelazu stoljeća član međunarodne skupine za ispitivanje socijalnih pitanja u svijetu.

BOŽANSKO SRCE I NOVI RED

Socijalan smjer rada p. Dehona imao je svoj izvor u veoma dubokom vjerskom životu, a ponaajviše u njegovoj pobožnosti prema Presvetom Srcu Isusovu. U njoj je nalazio mogućnost za rješenje različitih čovjekovih problema i društvene nepravde. Tu pobožnost ulila mu je njegova majka, koja je odgajana kod sestara Sacré-Coeur. To se u njemu razvijalo solidnim duhovnim životom za vrijeme školovanja i druženjem sa sulpicijancima u Parizu, te velikom predanošću duhovnom vodstvu u francuskom kolegiju sv. Klare u Rimu. Već kao bogoslov počeo je voditi duhovni dnevnik, koji broji 60 bilježnica. Iz njega, a također i iz drugih njegovih spisa, može se saznati kako je veza s Presvetim Srcem Isusovim određivala njegove putove.

Već za vrijeme rimskog studija dolazile su mu misli o redovničkom zvanju. Kasnije je uspostavio kontakt s nekim redovima i ispitivao njihovu duhovnost, ali nije mogao naći to, što bi potpuno odgovaralo njegovoj težnji. Godine 1874. osnovao je biskupijski »Oratorium« za skupinu svećenika, koji su htjeli posvetiti posebnu brigu svojem unutarnjem životu. Par puta razgovarao je o svojem redovničkom zvanju i sa svojim biskupom. Biskup ga je, međutim, htio imati za svojeg nasljednika i 1877. uzeo ga sa sobom na putovanje »ad limina« u Rim. Za vrijeme tog putovanja P. Dehon se još više uvjerio da je Božja namjera s njim drugačija, te je konačno zamolio biskupa, da mu dopusti osnivanje vlastitog reda. S biskupovim blagoslovom počeo je novicijat, a na blagdan Srca Isusova 28. lipnja 1878. položio je prve zavjete. Taj se dan smatra datumom postanka reda, koji se u početku nazivao »Žrtve Srca Isusova«, jer je P. Dehon položio također zavjet žrtve i htio je sebe kao i članove svojeg reda učiniti žrtvama Srca Isusova kao dokaz vjere u Njegovu ljubav prema ljudima i želje za uzvraćanjem ljubavi i zadovoljštine za hladnoću ljudskih srdaca.

Karizmu svojeg redovničkog poziva vidio je P. Dehon u nasljedovanju Kristovog: »Evo dolazim, da ispunim volju nebeskog Oca!« Takav životni cilj može se ostvariti samo u vezi sa Srcem Isusovim. Ako se čovjek njemu preda-je, On ga u svojoj ljubavi sjedinjuje sa sobom, i tada čovjek može postati ugodna žrtva Ocu. Po snazi Kristove milosti čovjek može sudjelovati u njegovom djelu pomirenja i zadovoljštine.

Duhovnost p. Dehona jako je povezana s Euharistijom. U njoj nam je uvijek dostupan Krist koji se za nas žrtvuje Ocu. Uzor dehonovskog sustava prema Božanskom Srcu je sv. Ivan, apostol ljubavi, koji je na Posljednjoj večeri držao svoju glavu na Gospodinovom Srcu i koji nam je u svojem evanđelju ostavio" izvještaj o probodenom boku Spasitelja.

P. Dehon je umro 12. kolovoza 1925. Njegovi duhovni sinovi i vjernici bili su uvjereni da je njegov život bio potpuno predan službi Kraljevstva Božanskog Srca u Crkvi i svijetu. Sam je to činio i odredio je svojim duhovnim sinovima da naglašavaju i otkrivaju ljudima otajstvo ljubavi Srca Isusova da bi bilo više srdaca koja odgovaraju na tu ljubav i prinose zadovoljštinu Kristu i s Njime nebeskom Ocu. Njegova redovnička zajednica nalazi se danas na 22. mjestu među 60 većih muških redova Crkve i broji oko 2.600 članova u 19 provincija. Pokret zadovoljštine obuhvaća u nekim zemljama dosta vjernika. Bečka ih kuća npr. ima oko 700. Možda Bog želi, da i u Crkvi kod Hrvata red p. Dehona usadi svoje korijenje, jer se prva dva Hrvata već spremaju za redovnički život u družbi Svećenika Srca Isusova u Beču. Duhovnost patra Dehona i njegovo iskustvo u vjerskom životu imaju što pružiti i hrvatskom narodu.

Antoni ULACZYK

ŽIVOT TEČE

Prije punih 11 godina imena Andrije i Marije Mijatović ispisivana su u dnevnim novinama, ponavljana na televiziji. O njima se govorilo na općini, u bolnici, na ulici, u crkvi — svuda. Jedni su ih sažalijevali i s njima tiho suosjećali, drugi su im se divili i prijateljski ih bodrili, a bilo je i takvih koji su ih tiho ili glasno prekoravali. Svatko se vladao prema naboju vlastitog srca. Čime je ta radnička podstnarska obitelj s jednom dvogodišnjem kćerkom svratila na sebe toliku pozornost? Na blagdan Gospe Snježne, 5. kolovoza 1974., mlada je supruga Marija poklonila svom mužu Andriji četiri novorođena sinčića, maloj Jeleni četiri brata, narodu četiri Hrvata, Crkvi četiri buduća ministranta, a možda ... Rodila je četvorke! Vijest o tome širila se kao eksplozija, jer to ni za rodilište nije svakodnevna pojava.

Od tada je prošlo punih 11 godina, i dječaci sada idu u 5. razred osnovne škole. Zdravi su, vedri, raspoloženi, dobri, nadareni, u svemu kao i dobri njihovi vršnjaci. Otac i majka su dandanas, a bit će i trajno, zahvalni svima koji su im u tim trenucima pružili bilo kakvu pomoć u rodilištu, na općini, u poduzeću, u Crkvi ... Doduše, neka su obećanja lako pala i još lakše propala, ali ona ostvarena, kao što je npr. stan od 104 kvadratna metra, a pamte se i druga, uistinu zlata vrijede. Isprva su im neki proricali da će se sada na lak način obogatiti, a možda se pokoje oko i stislo od zavisti, ali od toga ne bi ništa. Veoma brzo obistinila se ona narodna: »Ah, moj kume, ne ufaj se u me! Ufaj se u se i u svoje kljuse!« Novinari su prestali dolaziti, senzacija je splasnula, mlada sedmeročlana obitelj ostala je sa svojim brigama. S povjerenjem u Boga, s nadom u budućnost, s pouzdanjem u vlastite snage prihvaćen je život. Dječaci su rasli i rastu sa svojom dragom sekom, roditelji rade i troše se za svoju djecu — život teče dalje. Posjetili smo ih potkraj srpnja da se malo porazgovorimo. Žive u Novom Zagrebu.

— Andrija, vi radite u OKI-u, a supruga u MEGI, a obo-

DALJE

je u suprotnim smjenama. Zašto tako, i da li se vi kada kroz dan viđate?

— Tako smo uredili zbog djece, da netko bude s njima kod kuće. Djeca su nam prvo. U radne dane viđamo se jedva pet minuta na dolasku, odnosno odlasku, ali je zato nedjelja naš obiteljski dan. Na Misu idemo svi: djeca na đačku Misu, a mi stariji u 11 sati na župsku.

— Vi ne krijete da ste vjernici. A što vam vjera daje u životu?

— Vjera nam daje sve, samo ne novac, to je jasno, ali nam daje mudrost za upotrebu novca. Bez toga novac mnoge kvari. Osobito za odgoj djece, od vjere puno dobivamo. Čovjek je ono što mu je urođeno i što je u njemu odgojeno. Roditelji puno griješe kada djeci daju bogat džeparac. Obično ga ludo troše jer ga nisu zaradili.

— Da li ste kao vjernici imali poteškoća u poduzeću ili drugdje?

— (Andrija) Ja ne krijem da sam vjernik, ali u poduzeću sam radnik. Pametan i pošten čovjek o vjeri me neće pitati zlonamjerno, a zagriženjivce se nekako mimoiđe. Ali se o tom najčešće šuti.

— (Marija) Bilo je kroz proteklih jedanaest godina svakakvih poteškoća, ali smo ih sve, hvala Bogu, svladali.

— (Andrija) Znate, jedan me komunist pita: »Vaša djeca idu u crkvu?« »Idu!« rekoh. »To se vidi«, uzvrati mi on. Znate da mi je to drago i zbog vjere, i zbog djece, i zbog naše Crkve.

— A što kaže Jelena na svoja četiri brata?

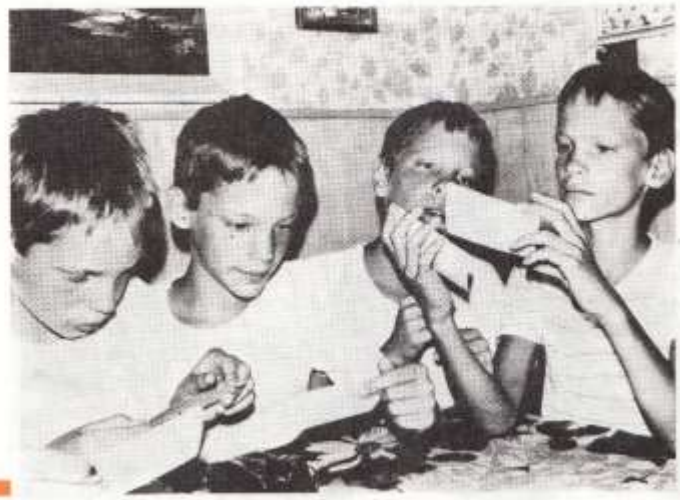
— Oni se svi jako vole, ali njoj je ipak žao što nema još jednu seku.

— Poznato je da Crkva ističe obvezu roditelja da rađaju djecu. Što nato kažu ljudi s kojima se vi družite?

— Jedni kažu da svećenici »lupaju« bez veze, drugi to shvaćaju kako treba, a svi priznaju da je starost bez djece jako teška.

Popili smo kavu, dječaci su izišli na igru. Početkom kolovoza idu na praznike k baki u Liku gdje ih već čeka seka. Rastadosmo se uz najbolje želje. Život teče dalje.

TINO

Kod Majke Božje Bistričke

MARIJA BISTRICA, HRVATSKO NACIONALNO SVETIŠTE MAJKE BOŽJE, OKUPLJA SVE: STARE I MLADE, ZDRAVE I BOLESNE

Prelijepi brežuljci Hrvatskog zagorja ... odmor i užitak za oči, radost za dušu. Uvijek krasna, nova i neopisiva ljepota Božje prirode.

»Ova su brdašca toliko simpatična, tako divno svježa i zelena, puna šumaraka, vinograda i obrađenih vrtova. A kućice? Čini ti se da je svaka zauzela najljepši položaj ...« priča tiho putnica u jednom od autobusa koje je zakupio »Caritas« za invalide i njihovu pratnju, na putu za Euharistijski kongres u Mariji Bistrici, i s puno ljubavi gleda u lice svojeg dragog sina, visokog blijedolikog mladića s naočalama na očima u kojima se je davno ugasio vid. Nedostupne su mu te ljepote, vidici, boje i daljine ... Zato mu je majka od djetinjstva nastojala opisati predjele kuda bi prolazili: Zalaz sunca na moru, ljepote palmi i pjenušavih valova, ili bjelinu snijega na obroncima planina rodne mu Bosne, i to zimi kada se njene prekrasne šume okite kristalnim nakitom, koji bliješti na vrhovima visokih borova. Opisivala mu je uvijek ljepote okolice, ali više od svega željela je i molila Gospodina, da tom njenom dragom djetetu pokloni vjeru; živu vjeru, da u mraku vlastitih očiju ne ostane dušom u tami, nego da se pred njim otvore najljepši vidici duše!

Autobus se polako penje i ponekad zaokreće u velikom luku. Invalidi i njihovi pratioci uskoro će stići na cilj: Dragó Gospino svetište na Mariji Bistrici. Tu je njihov sastanak s Majkom i njenim Božanskim Sinom, kongres bolesnih, patnika — odabranika Križa ...

Svetište vrvi od hodočasnika. Glas preko mikrofona

obavještava nas i upućuje. Puni se kongresni prostor. Sreću se prijatelji, mladi i stari. Invalidi u kolicima polako stižu u prve redove ispred oltara praćeni ljubavlju svojih pratilaca i brigom neumorne voditeljice Caritasa, medicinskog iosoblja i požrtvovne mladeži koja je tu da im bude na pomoći.

Nebo je puno oblaka, lagano puše vjetar i prijeti kišom... Voditelj s oltara neumorno potiče pjesmu i molitvu, da se dostojno dočeka početak sv. mise. U deset sati najavljuje, da procesija s križem Godine otkupljenja i Gospinim kipom, u kojoj kreće kardinal s koncelebrantima, polazi iz crkve prema oltaru na kongresnom prostoru. Mnoštvo vjernika se ugiba, pravi mjesto za prolaz.

Sitna kiša koja je počela padati postaje jača i gustim kapima slijeva se na dragi crni Gospin lik i na bijelu povorku koncelebranata na čelu s biskupima. Neumoran i zauzet za povjereno mu stado, penje se kardinal prema oltaru. Pozdravlja svoje drage vjernike, osobito patnike. Mislio je na njih. To dokazuje i ovaj kongres kao i mnogovrsne pripreme za njega. A oni? Dok ovako strpljivo trpe, mole i prikazuju svoj život Gospodinu, oni su jamstvo vjere u našem narodu.

Misne molitve i pjesma, uzdasi, molbe, suze radosti i zahvalnosti sve se to miješa s kapima kiše...

Prvo čitanje iz proroka Izaije čita na Brailleovom pismu slijepi mladić-bogoslov. Čita glasno, smireno i vedro. Druga čitanje čita vjernica u invalidskim kolicima. Čita lijepo i s ljubavlju. Bez obzira na nevrijeme koje traje, vjernici smireno slučaju svoga kardinala. On govori uvijek očinskim srcem, iskreno i s ljubavlju. Ljubav — koliko puta ponavljamo tu čarobnu riječ. Da, od svega najvažnija je ljubav.

Podizanje. Isusova ljubav je ovo učinila za nas: On je s nama do kraja... Gospodin je tu! I kao što je nekada uz njega bila njegova Majka i svojom Ga molbom navela da učini prvo čudo, tako je ona tu i danas i moli Ga za nas. Nisu to uvijek čuda koja svijet vidi. To su ona čuda naših duša i naših života, ona koja nam pomažu prebroditi najteže krize i kušnje: To nitko ne zna kao invalidi!

Dolaze svećenici u mnoštvo da dijele sv. Pričest. Razilaze se oblaci. Kiša je prestala. Pokazalo se sunce i ostalo da osuši i ugrije Marijine hodočasnike, bolesnike i patnike, da im osuši odijela i ugrije srce. I život im je takav: Oblačan, taman, pun prijetnji, a onda Njegovim dolaskom sine nada, smire se oluje, sine sunce Božje radosti.

Poslije podne u Križnom putu između ostalih govori majka djevojke oboljele od cerebralne paralize. U njenom smirenom govoru sada sve izgleda tako lako. A koliko je za tih trideset godina bilo psihičke i fizičke patnje, neprospavanih noći; koliko truda, ali i koliki uspjeh postignut s molitvom na usnama: to je djevojka kojoj se moramo diviti — čudo upornosti! Samo jedan podatak: ona piše na pisaćem stroju — nožnim prstima! To je samo jedna od patničke braće invalida, a koliko je na tom kongresnom prostoru bilo već ostarjelih, a i mladih i malih patnika, koliko teških životnih priča, koliko pobjeda naoko malih, a koje su i te kako velike...

Misleći o tome uzdah se otme iz grudi, a srce osjeća kako su sretni bili sunarodnjaci Isusovi u vrijeme kada je On hodao Judejom! Uvijek je bilo nade, ako Ga sretnu. Ako im vjera u Njegovu moć bude velika, ozdravit će! On je nekoć hodao zemljom i činio dobro, a i danas to čini. Ljubio nas je beskrajno i odlučio: »Ostajem s vama u sve dane...« I kao što je nekada praćen apostolima, umoran, gladan, prašan od jutra, prolazio kroz mnoštvo i liječio njihove bolesnike, tako je i tog dana prošao kongresnim prostorom kad je kod blagoslova bolesnika, kardinal pod malim baldahinom nosio Presveto blagoslivljajući patnike.

Kongres je prošao, ali morao bi uzdrmati naše vjerničke savjesti. Svi ti Isusovi patnici vratili su se u svoje bolesničke sobe, u sivilo svakidašnjice. A mi? Hoćemo li napokon uspjeti od svojeg vremena odvojiti nekoliko trenutaka koje ćemo njima posvetiti? Hoćemo li ih pohodom, lijepom riječju, pozorno i strpljivo saslušati njihove tegobe? Možda ćemo im moći bar u nečemu malo pomoći, ali ne činimo to srcem koje vodi samilost, već ljubav! Hvalimo se da smo Isusovi, a neprestano zaboravljamo da je On jasno kazao po čemu će nas prepoznati! »Bio sam gladan, bio sam žedan... bio sam bolestan.« Sve što činimo najmanjima od njegove braće, Njemu činimo. Po tome će se prepoznati da smo Gospodinovi učenici!

I. BATUŠIĆ

Vitez od Loyole i Družba Isusova

Piše: Stjepan KUZMIĆ

Malo je onih koji su obavili duhovne vježbe ili bar nešto čuli o duhovnim vježbama a da se nisu susreli s likom sv. Ignacija od Loyole, utemeljitelja Reda Družbe Isusove. On je na temelju svojeg osobnog iskustva napisao sažetu knjižicu pod naslovom »Duhovne vježbe«. Ta knjižica već preko 4 stoljeća hrani duh nebrojenih osoba koje se žele preko duhovnih vježbi posvema prepustiti djelovanju Božje milosti u svojem životu.

BRANITELJ PAMPELONE

Ignacije se rodio 1491. u dvorcu Loyola u blizini gradića Azpeitia u Baskiji u Španjolskoj. Roditelji ga pripremahu za crkvenu karijeru što je tada bio čest slučaj kod plemićkih obitelji kakva je bila obitelj Loyola, ali je usprkos tome Ignacije provodio dosta svjetovnjački život. Svoju mladost, pa sve do svoje 30. godine proveo je kao hrabar vitez sa željom da se istakne u službi španjolskoga kralja. 20. svibnja 1521. s nekoliko stotina ljudi branio je tvrđavu Pampelonu u Pirinejima na koju je navaljivala francuska vojska. U borbi je Ignacije teško ranjen u desnu nogu iznad koljena, a malo i u lijevu nogu. Među njegovima nastade zbrka, i Francuzi ubrzo zaposjednu tvrđavu. Ranjeni Ignacije smješten je u svoj dvorac u Loyoli, gdje mu je, na njegov zahtjev, ponovno izvršena operacija noge. Pokazalo se, naime, da mu je nakon prve operacije desna noga ostala kraća od lijeve, a on nije htio biti vitez koji šepa. Ponovno je pretrpio teške bolove i umalo da nije umro, kadli mu najednom krene nabolje.

NA ŠTAKAMA U NOVI ŽIVOT

Ranjenom vitezu je dosadno, pa zaželi čitati viteške romane, ali ih u dvorcu nije bilo. Jedine knjige koje su našli bile su »Kristov život« od kartuzijanca Ljudevita Saksonskog i »Cvijeće svetaca«. Mada nije pokazao veliko oduševljenje prema tim knjigama, čitao ih je da ubije dosadu. Ipak se nešto počelo u njemu događati.

Ignaciju je veoma godilo razmišljanje o njegovoj slavnoj viteškoj prošlosti, no nakon takvog ugodnog razmišljanja uslijedilo je teško neraspoloženje, čak razočaranje. A kad je razmišljao o nasljedovanju svetaca i zaželio slijediti njihov primjer, osjećao je lijepo raspoloženje koje bi dulje potrajalo. Osobito su ga oduševljavala dva velika sveca: sv. Franjo Asiški i sv. Dominik, osnivači dvaju velikih redova u 13. stoljeću. Potaknut tim iskustvom, počeo je u sebi »razlikovati duhove«, uočavati što je od dobrog, a što od zloga duha. Kasnije će u sklopu knjižice duhovnih vježbi, a na temelju svojih iskustava, dati i pravila za razlikovanje duhova. Ta pravila i danas imaju svoju veliku vrijednost.

NALAZITI BOGA U SVIM STVARIMA

Najprije ode s bratom u svetište Aránzazu, kasnije u glasovito marijansko prošteništa Monseratt. Tu je samostanu predao svoju mazgu, siromasima svoje viteško

odijelo, a u podnožje Gospina oltara odložio svoje oružje. Nakon tri dana priprave tu je učinio veliku ispovijed čitavog života na blagdan Blagovijesti 1522. Zatim ode u Manrezu, gdje nekoliko mjeseci živi kao odbačeni i prezreni prosjak. Povremeno upada u tešku krizu, da čak pomišlja i na samoubojstvo, no taj period bio je ispunjen i dubokim duhovnim iskustvom, osobito kad je razmišljao o Presvetom Trojstvu, stvaranju i o Isusovu čovještvu. Promijenio je stil života kad je primio jedno unutarnje rasvjetljenje u jednoj spilji u blizini rijeke Cardoner, nedaleko od Manreze. U svojoj autobiografiji kaže da je u tom »viđenju« primio više nego u čitavom dotadašnjem životu. Tu ima korijen njegova trajna želja: tražiti i nalaziti Boga u svim stvarima. Od tada gleda on uvijek Isusa Krista kao uzvišenog ali poniznog kralja kojemu je stalo da se njegovo kraljevstvo na zemlji što više proširi, i osjeća da njega zove za suradnika u tom poslu.

S HODOČAŠĆA NA SVEUČILIŠTE

U Svetoj zemlji je proveo 20 dana (godine 1523. u rujnu) proživljavajući na svetim mjestima otajstva Isusova života, muke, smrti i uskrsnuća. Po povratku posvetio se u Barceloni učenju latinskog jezika, da bi kasnije studirao filozofiju na sveučilištu u Alcali. U isto vrijeme s nekoliko drugova tu i propovijeda, ali je osumnjičen, 42 dana provodi čak u zatvoru, no brzo je dokazano da nema nikakve hereze u njegovu naučavanju. Godine 1528. uputi se na studij u Pariz. Nakon tri i po godine studija filozofije u Parizu postiže bakalaureat, godinu dana kasnije licencijat, te u svečanoj ceremoniji u ožujku 1535. dobiva naslov »magistra filozofije«.

NA RASPOLAGANJE PAPI, NA RASPOLAGANJE KRISTU

Ignacije i šest mu drugova koje je upoznao i okupio u Parizu, na blagdan Velike Gospe 1534. polažu u maloj kapelici brda mučenika Montmartre zavjet siromaštva i čistoće i da će hodočastiti u Svetu zemlju. Ako im ovo treće ne pođe za rukom, stavit će se na raspolaganje Svetom Ocu. Za vrijeme studija Ignacije je znatno oslabio, pa se uputi u domovinu na oporavak. Po dogovoru nađoše se svi u Veneciji početkom 1537, a pridružiše im se još trojica drugova, te svi zajedno javno položiše zavjete siromaštva i čistoće, a na blagdan sv. Ivana Krstitelja zaređeni su za svećenike. Do tada je među njima samo Petar Faber bio svećenik. Zbog rata između Venecije i Turske, nisu imali prilike otputovati u Svetu zemlju pa se dadoše na propovijedanje po raznim talijanskim gradovima, te se dogovoriše da svoju skupinu nazovu »Družbom Isusovom«. Koncem 1537. upute se u Rim da se stave na raspolaganje Papi.

»HOĆU DA NAM SLUŽIŠ«

Na putu prema Rimu Ignacije kao da je čuo Božji glas: »U Rimu ću vam biti milostiv«. U neposrednoj blizini Rima zaustave se u maloj kapelici La Storta da se pomole, i tu je Ignacije imao mistični doživljaj: Bog Otac prikazuje ga Kristu, svome Sinu Krist kojemu se on i njegovi drugovi pridružuju bijaše siromašan, prezren, na leđima mu težak križ. Čuje Očev glas upućen Sinu: »Hoću da ovoga uzmeš u službu«. Zatim je čuo Isusov glas: »Hoću da nam služiš«. To je za nj bio dovoljan dokaz da je dosadašnji njegov put bio vođen Providnošću. U Rimu im papa Pavao III. povjeri pastoralne poslove: propovijedanje, ispovijedanje, poučavanje u katekizmu. Godine 1538/39. bila je jaka zima, mnogi su umirali od hladnoće i nestašice. Ignacije i drugovi mnogima su pomagali u nevolji.

PROZVAŠE SE »DRUŽBA ISUSOVA«

S vremenom Ignacije sve više osjeća da ga Bog zove na osnivanje redovničke zajednice. Sastavi s drugovima prva pravila, prozvaše se »Družbom Isusovom« i predložiše ta pravila Papi, koji ih 3. rujna 1539. usmeno odobri, a pismenim dokumentom od 27. rujna 1540. Družba Isusova je i službeno potvrđena.

Ignacije je, usprkos svojeg protivljenja, izabran za prvog vrhovnog poglavara Družbe što je ostao sve do svoje smrti 31. srpnja 1556, kada je Družba brojila već 1000 članova.

Danas u čitavom svijetu ima oko 26 tisuća isusovaca, a bave se vrlo raznolikim djelatnostima: odgoj, znanstveni rad, sredstva javnog priopćavanja, vođenje duhovnih vježbi, pučke i vanjske misije, rad u sjemeništima, obiteljski apostolat, karitativni rad, itd

Zadnja poruka

Piše: Aco VIDOVEČKI

Usijano sunce prkosno je stajalo u visini svemirskih prostora i rastrošno, poput do smrti osiguranog bogataša, rasipalo bogatstvo pretoplih zraka iscrpljenom zemljom. Suhom, raspucanom. Kao da je htjelo iz rupa, rasjeklina i bezbroj kanalića što su nastali od suše na livadama i oranicama izvući i zadnje kapi vode koje su još uvijek održavale na životu busene trave, stabljike kukuruza, korijenje voćaka na kojima se lišće objesilo kao podočnjaci pijanaca, znak blizog svršetka. Znoj je tekao tijelom i licima velikoj skupini nas što bijasmo zbijeni oko groba jednog od naše braće u Kristu. Sve se od tolikog znoja kao slilo u jednu veliku suzu koja se spuštala niz lica, da padne na suhu, otkopanu zemlju i postane zadnji dar onome koji se odijelio od nas i pošao u vječnost.

Bacio sam mali grumen te znojem okvašene zemlje na lijes i začuo tako čudan zvuk iz dubine groba. I pričini mi se, glas: »...o, recite! Recite sada, da nikad nisam nikome učinio zlo...!« — Na trenutak se zagledah u grob, ali sanduk s tijelom bio je miran. Podigoh oči, a oko mene mnoštvo začuđenih pogleda. Kao da nešto očekuje. Jesu li barem tu osjetili, da sam i ja običan čovjek, koji, istina, vrši službu u ime Crkve, ali čovjek koga potresa bol bližnjega? Koji je samo jedan od njih što trpe, pate, dok se dijele od voljenog? I duboko u sebi osjetih, da doista baš sada treba izreći gornje riječi, koje mi je pokojnik pri svršetku svog života rekao i zamolio me da ih prenesem onima s kojima je životario na prašnjavoj stazi života ovoga mjesta. Sada ih izreći, kad svaka od tih glava nosi tajni, skriveni sud o njemu. Sada, kad su oko njegova groba okupljeni vjerni i nevjerni, oni koji mole i oni koji dođoše da vide tuđu bol, znatiželjnici, kao i oni koji dođoše »po dužnosti«. Sada, sada!

Zaokružih pogledom po tim naoko ozbiljnim licima, licima »po običaju i dužnosti« ozbiljnima, zaustavih ga na iskrenoj tuzi članova obitelji, ispustih sakupljeni, suvišni zrak iz pluća i rekoh:

— Evo poruke pokojnika za koju je tražio od mene da vam je rečem...

Zagledah se opet u grob kao da želim potvrdu pokojnika, ali grob i pokojnik ostadoše nijemi, bez riječi. A sunce je smanjilo svoj žar, sve ptice kao da zašutješe da i one čuju, a podignute glave prisutnih, začuđenih očiju čekahu ne znajući što. Ponovno pogledah u ta znatiželjna lica i dovrših:

— »Nikad nisam nikome učinio zlo...« — To je poruka našega brata svima nama.

Odstupio sam od groba i pošao koracima laganim među mnoštvom grobova. Za mnom je ostalo klupko prisutnih koji su me u šutnji gledali. Samo časak, a zatim se to klupko počne odmatati i na sve strane razilaziti; na grobove svojih pokojnika i svojim kućama.

Stotine misli rojilo mi se u glavi. Stotine slika iskrsavalo u sjećanjima, a među njima jedna je odskakivala kao zadnja ptica koja umire u svojem gnijezdu na grani. Slika susreta s tek pokopanim bratom u njegovu gnijezdu kad sam jednog i opet prevrućeg dana bio pozvan, da mu na svršetku životnog putovanja podijelim sakramente umirućih.

Mala, siromašna kuća, kao što je to nekoć bilo, tijesna, premala za brojnu obitelj. On, visok, jak, div prema suhonjavoj ženi i nedorasloj dječici, koja su u njegovoj blizini izgledala poput igračaka. A bilo ih je šestero živih. Sve djevojčice, nijednog dječaka. Danima ih je gledao, noćima u nesanici stvarao planove kako ih prehraniti, stvoriti im budućnost. On siromah, bijednik, dnevno žuljavih ruku, oznojena čela, umorna koraka. Nekoliko grudica zemlje, nekoliko brazdi oranice, premalo za tolika usta željna kruha i života. Radio je kao crv, da imaju djeca! Na svu tu muku rasprostro se zvuk sirena koji se širio gradom i selom, tolikim zemljama već bjesnio — rat! Dakle, još gore za nj i djecu. Slijedila je okupacija, neprijatelj koji regrutira, poziva, silom odvodi u prve linije gdje se gine i nikad ne vraća. Tko će hraniti njegovu djecu? Tko će donositi zaradu? Tko ih štititi da ne

izginu poput ptičica u gnijezdu bez majke? Skriva se, bježi, drugdje radi gdje ga ne znaju, donosi noću, bodri, a sam trpi. Ali s radošću trpi, jer spasava svoje gnijezdo. Sve ostaje živo pa i on.

Nakon ratnog vihora prima službu. Prima objeručke, da bude lakše njima i njegovima. A njemu? ... Jednog dana o kojem nije sanjao, još teže. Jer ubrzo je osjetio kako mu sile malakšu, snaga ga ostavlja, dah postaje teži, kašalj guši. I opet jednog dana s kašljem izbaci količinu krvi nad kojom se pojavi veliki upitnik na njegovu i ženinu licu — šta je to? Drhtaj mu je zahvatio tijelo, nemir potresao dušu ... Djeca ...?

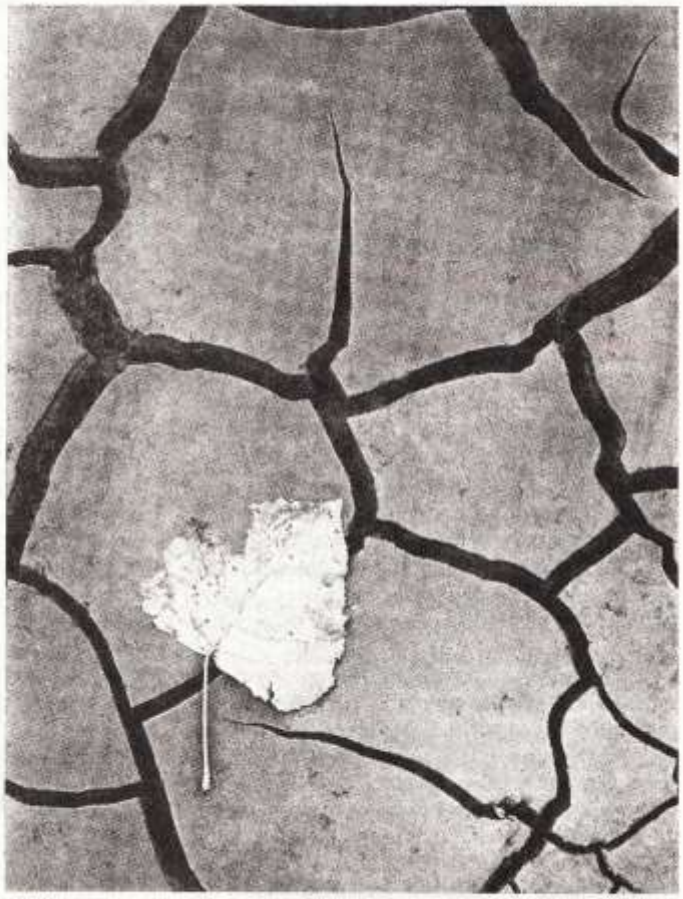
Pregledi, lijekovi, još teže bacanje krvi, još više i ... krevet do konca. S tugom je osjetio: to je svršetak! Susret s vremenom koje je u svoj zbilji zatvorilo vrata njegova života. Nikome nije dopustio da uđe, jer je u tom zadnjem trenu trebalo pogledati samo sebe! Tko sam bio i kakav? Jesam li prošao kroz život kao slijepac ili kao pijanac? A on, zatvoren u obruč vremena svoje sobe, gledajući taj film života, donoseći zaključke, promatrajući odsječke, uvidi, da nije bio jedno ni drugo. A što je onda bio ...?

Čovjek-otac između čvrsto sazidanih barikada u kojima je živio on, žena, djeca. Njima je poklonio svoje vrijeme koje mu više ne da naprijed, njima je poklonio svoje napore, svoj često iskreni, a u većini prisiljeni smiješak poput cvijeta, da okiti oltar njihova života. Bio je kao ogromna gromada leda koju je toplina njegove duše rastapala, da sitnim potočićima vode zalije krhke biljke u koje je zajedno sa ženom presadio svoj život. Koje čudo, što sada u njegovoj nutrini sve tako škripi dok udiše ustajali zrak sobe u kojoj leži! Škripi, pišti, cvili kao nepodmazane osovine kotača na biciklu ili toliki kotačići zarđalog stroja. Osjetivši da je istopljen, želio je sve to zaliti zadnjim suzama srca, ali ni njih nije bilo. Iscijedio ih je, kriomice plačući u tolikim noćima ležeći na tvrdom krevetu. Plačući zbog svoje nedorasle dječice, zbog svojih djevojčica, kojima nije mogao toliko dati koliko su drugi roditelji davali svojoj djeci. Htio je izreći bol koja ga razdirala, razarala, ali bojao se, da će im biti još teže, kad on ode. Zauvijek! I nije ju izrekao. Nikada ... Zaustavila se jamačno na svijetlomodrim usnama, kad je zadnji umorni dašak prešao preko njih i zaustavila se s tim zadnjim daškom kao topla uspomena na zidu sobe. Zaustavila kao zadnji dar svojima onoga, koji ... »nikad nikome nije učinio zlo ...«

Nehotice iskrsne mi u duši pitanje:

— Ima li još nekog među nama, koji će na svršetku smjelo izreći takve ili slične riječi, kao neprolazni potpis na zaključnicu svojeg života i bivovanja na zemlji ...?

Ima li još nekog ...?

MISIJE

Uređuje: Juraj GUSIĆ

MISIJSKA NAKANA APOSTOLATA MOLITVE

Crkva u Čadu: mir i zvanje

Čad je golema zemlja u srednjoj Africi. Većinom je to pustinja (dio Sahare), a na jugu je plodnija i naseljenija. Stanovnici su po vjeri najviše muslimani.

Kršćanstvo se u Čadu počelo širiti 1663. godine. No prvi domaći svećenik zaređen je tek 1957. godine. Sada ima 8 domaćih svećenika i samo malo više redovnica. Katolika je 5,29 posto, i nešto manje protestanata.

Crkva ne samo da direktno naviješta evanđelje, nego također pomaže da se u svemu uzdigne i unaprijedi čovjek. Svjesna je da je i to njezina dužnost, koju je primila od svog Osnivača Isusa Krista. Zato se, konkretno, i u Čadu bori protiv suše i gladi, pomaže u navodnjavanju zemlje, u kopanju bunara, razvitku poljoprivrede, pruža raznovrsnu pomoć na zdravstvenom području. Tako je, uostalom, radila kroz svu povijest i svugdje, i po Evropi i u misijama. I sad bi joj htjeli to zabraniti upravo oni koji joj lažno predbacuju da se brine samo za dušu, a ne za čitavog čovjeka!

Godine 1979. počeo je u Čadu građanski rat — i zbog uplitanja stranih zemalja. Otada Crkva proživljava velike kušnje i progone. Pobijeno je mnogo ljudi, razrušene mnoge crkve, škole i misijske postaje. U zemlji vlada suša, glad, bolesti i nasilje. Neke misijske postaje su zatvorene kao tobožnje »ispostave neokolonijalizma«. Misionari su prisiljeni boraviti na istom mjestu — na putovanju do misijskih postaja i vjernika otet će im aute. Ako se zauzimaju za obespravljene i progonjene, u opasnosti su da ih protjeraju iz zemlje kao »suradnike pobunjenika«. Od kolovoza prošle godine čak ni osoblje Crvenog križa ne može ući u južni dio zemlje (a tu zapravo većina stanovnika živi). Svećenicima su otežane ili onemogućene veze s biskupima.

Crkva je vodila više osnovnih i srednjih škola. Taj je posao velikim dijelom onemogućen. Na primjer, u jednom kolegiju u vrijeme nastave mladež sjedi na podu i prozorima — jer su uništeni stolovi, stolice, ormari, knjige... Neke su škole oduzete ili porušene.

Imamo, dakle, obilno podataka koji nas — samo ako osjećamo s Kristom! — sile na molitvu za taj ispaćeni i progonjeni narod.

Zbog nedostatka domaćih svećenika nemoguće je uspostaviti domaću crkvenu upravu. Ipak Crkva se nada da bi mogla preživjeti i kad bi svi misionari bili protjerani. Velika su pomoć i nada brojni i vrsni katehisti. Oni revno čitaju i tumače riječ Božju, katehiziraju, predvode molitve.

Druga velika nada jest mladež. Budi se kod njih kršćanska svijest i savjest: osjećaju potrebu da prodube svoju vjeru, da provode dublji život molitve, da životom svjedoče za Krista. Iz te obnovljene vjerske svijesti — i to je osobito utješno! — niču sve brojnija duhovna zvanja.

Molimo da nastupi mir i pravda u toj ispaćenoj zemlji; da Crkva opet može slobodno pomagati taj narod. Gospodin neka im udijeli što više domaćih duhovnih zvanja — onih koji će svoj vlastiti narod voditi Kristu i sreći.

Mato RUSAN

Pohodio sam selo Sitiliju

Već smo više puta vidjeli kako otac Ante Gabrić za vrijeme pohoda pojedinih sela posvećuje posebnu brigu bolesnicima.

Zovu ga k sebi i oni koji nisu kršćani moleći ga da ih blagoslovi. No dosta često uz blagoslov on se pobrine i za to da pojedini teški bolesnici budu preneseni u sestarsku bolnicu u Maria Polliu. Tu mnogi pobliže upoznaju kršćanstvo, pa je to za gdjekojega od njih i početak obraćenja.

Suton se spuštao nad selom Sitilijom, s one strane Atapurskog rukava rijeke Gangesa. To je naše novo selo. U njemu je pokrštena tek Gourangova obitelj. On je tu poluslužbeni učitelj. Na verandi jedne kolibe poučava djecu bengalsku abecedu: K, kh, go, gho ... Tako ih pripravlja za osnovnu školu. On je veoma revan, pa uz tu pouku djece obilazi i pojedine obitelji u selu te lijepim riječima i uzornim primjerom svog života pripravlja ih za primanje Radosne vijesti. Bolesnici su mu posebna briga i posebni blagoslov u njegovu radu. Njegova, a dakako i naša briga.

U obližnjem selu teško je bolesna Nirapodova kćerka. Kad je dočula da sam ja u selu, poslala mi je po svom bratu poruku da bi željela primiti svećenički blagoslov. Ona je po vjeri hindu.

Bio sam uistinu umoran, jer pješačim već dva dana, no bolesničin poziv za mene

NIJE LAKO PUTOVATI PO NAŠOJ GOLEMOJ ŽUPI U KIŠNO DOBA

OVAKO U KOŠARI MLADIĆI DONOSE TEŠKE BOLESNIKE IZ UDALJENIH SELA U NAŠU BOLNICU U MARIA POLLI

je i Isusov poziv. On će mi dati snage i jakosti. I doista ju je obilato dao. Umor je jednnostavno nestao. Prolazili smo kroz rižina polja. Napokon smo se našli na zemljištu katehista Giriša. On je dio svojih polja poklonio siromasima. Upravo su presađivali papriku i drugo povrće. Zajedno smo se pomolili: »Da se dostojiš plodove zemlje blagosloviti, Gospodine, molimo te usliši nas!« Dok smo tako molili, oglasio se i gong zvono sa seoske kapelice. Večernji Angelus. Koji mir, koja sreća, uistinu rajsko ozračje! »I Riječ je tijelom postala, i prebivala među nama!« Živa, živcata istina: Isus je među nama, On je s nama! On je u Hirapodovoj kolibi — u patnjama njegove kćerke Nolini, u tako divnnoj predanosti te izabrane duše Ona podnosi teške boli, ima nutarnja krvarenja, abscese.

Nolini je bila u našoj bolnici u Maria Polliu. Tu se oporavila i vratila u svoje selo. Međutim, bolest se ponovo javila. Od te bolesti ona je toliko oslabila da se jedva može micati. Pomolili smo se. Ja sam joj na glavi držao krunicu. Bila je sva sretna. Puna je pouzdanja da će se sve sretno svršiti. Opet će u našu bolnicu. Priredili smo veliku košaru, u nju se bolesnica smjestila, a mladići su se uputili na daleki put da je naizmjence nose do Maria Pollia.

U molitve vam preporučujem Nolini i njezinu dječicu koju je ostavila kod svoje majke da se ona brine za njih.

Marijo, zdravlje bolesnih, moli za nas moli za Nolini!

O. Ante GABRIĆ

Uz zlatni jubilej sestre Sofije

Naša zairska misionarka sestra Sofija Novotny u travnju je proslavila zlatni jubilej redovničkog života. Tom zgodom smo je zamolili da nam napiše kratak osvrt na tih pedeset godina. Odazvala se i napisala nam je ovaj članak što ga ovdje objavljujemo.

U Svetom pismu čitamo: »Lijepo je čuvati tajnu Kraljevu, ali je slavno otkrivati djela Božja« (Tob 12, 7). Dakle, neću odati tajnu Kraljevu, ali želim bar malo otkriti djela Božja, jer i poziv u redovnički stalež i ustrajnost na tom putu nisu drugo nego Božje djelo.

Moje redovničko zvanje počelo je nicati i razvijati se u mojoj dobroj kršćanskoj obitelji. Rodila sam se 1915. godine u Daruvaru. Obitelj nam je bila brojna: bilo nas je sedmero djece. Meni se u dušu posebno duboko utisnuo primjer uzornog kršćanskog života mojih roditelja. Posebno su se isticali u ljubavi prema siromasima. Pohod siromaha u našoj se obitelji smatrao posebnim Božjim blagoslovom.

Osnovnu školu pohađala sam kod sestara milosrdnica. One su nastavile utjecati na moj kršćanski odgoj što sam ga već dobila u svojoj obitelji. Svojim primjerom uzornog redovničkog života probudile su u meni želju da se i ja posvetim Bogu u redovničkom staležu.

Moja obitelj preselila se 1926. godine u Zagreb. Tu su se proširili moji vjerski vidici. Gimnaziju sam pohađala u Gornjem gradu gdje mi je vjeroučitelj bio blagopokojni kardinal Franjo Šeper. U Zagrebu sam s velikim zanimanjem čitala časopis »Katoličke misije« u kojem su bila objavljivana pisma naših indijskih misionara. U njima sam našla poticaj da se i sama posvetim radu u misijama. Da donesem konačnu odluku, veoma mnogo mi je pomoglo čitanje knjige »Povijest jedne duše« — životopis svete Male Terezije.

Svoj poziv u redovnički stalež ostvarila sam 1934. godine stupivši u redovničku družbu sestara »Kćeri Križa« u belgijskom gradu Liègeu. U tu družbu stupila sam zato što u to vrijeme nijedna naša redovnička zajednica nije slala svoje članice u misije, a družba »Kćeri Križa« bila je izrazito misijska družba. Imale su svoje kuće u Indiji i u Africi. U Indiji su djelovale zajedno s našim isusovcima.

SESTRA SOFIJA PRIGODOM SVOG ZLATNOG JUBILEJA

Nakon svršenog novicijata i prvih redovničkih zavjeta poglavari su me poslali u afričke misije, i to u tadašnji Belgijski Kongo, današnji Zair. Tu su sestre radile već od 1911. godine. Kad sam svladala prvu poteškoću — naučila kiluba jezik, sve svoje sile posvetila sam odgoju djece i mladeži u školi. Ujedno sam se posvetila i katehizaciji. U školi sam se trudila da djeci što dublje usadim u dušu i srce vjeru. Dobro sam se, naime, sjećala koliko sam i ja sama dobila u školi za svoj vjerski rast.

U početku sam naišla na jednu poteškoću. U to vrijeme crnačke djevojčice nisu smjele u školu. Njihovo je mjesto bilo u klanu. Majke su imale dužnost da ih poučavaju u običajima njihova klana. Nekom zgodom poručila mi je jedna majka: »Recite sestri, ako ona želi da joj djeca dolaze u školu, neka ih ona sama rađa!« S vremenom se ipak to shvaćanje promijenilo. Roditelji su uvidjeli da im u školi djecu učimo samo dobru i

da se tu proširuje njihovo znanje. Danas su naše škole prepune dječaka i djevojčica.

Osim rada u školi poučavala sam u vjeri djevojke koje su se spremale za udaju, a željele su primiti sveto krštenje. Kasnije sam poučavala u vjeri i spremala za krštenje i mnoge svoje đake kad sam poučavala na učiteljskoj školi.

U slobodno vrijeme obilazila sam okolna sela. Željela sam upoznati tamošnja razna plemena, njihove običaje i njihov jezik.

Kroz 48 godina svog misionarskog rada djelovala sam u misiji u Kindu, u Kongolu i u Malembi. Zadnjih 15 godina radila sam na učiteljskoj školi u Malembi. Sad sam se posvetila direktnom pastoralnom radu. Posebno se bavim sa ženama.

Sa mnom na misiji Malemba djeluje i naša misionarka Hrvatica sestra Miriam Erega. Ona, kao liječnica, vodi tamošnju bolnicu, zatim sirotište i dom za starce i nemoćne, a od prošle godine vodi i školu za medicinske sestre.

S drugim sestrama i nas dvije smo proživjele teške dane 1960. godine kad je buknula pobuna protiv kolonijalne vlasti i za slobodu zemlje. Tada je poginulo oko 20 misionara. A dok sam boravila u Kindu, doživjela sam 1964. godine pobunu buntovnika Mulele. Oni su poubijali mnogo misionara i misionarki, a i domaćih redovnica.

Tako su se eto miješali radosni i bolni časovi u mom misionarskom životu i radu. Što da na kraju kažem, nego: Budi blagoslovljen, Bože! Tebi hvala, čast i slava!

S. Sofija NOVOTNY

SKUPINA MLADIH ŽENA KOJE U MALEMBI POHAĐAJU TEČAJ OPISMENJIVANJA

Naša nova postaja u mjestu Ingore

U prošlogodišnjem travanjskom broju Glasnika donijeli smo prvo pismo naših novih misionarki sestre Magdalene Klare Šokić i sestre Zrinke Katarine Ravnjak iz družbe Klanjateljica Krvi Kristove. One su, naime, u studenom 1983. godine otišle u afričku državu Gvineju Bissau da tamošnjim ljudima donesu svjetlo Radosne vijesti Kristove.

Sad se javlja setra Magdalena Klara Šokić iz nove misijske postaje koju su otvorile u mjestu Ingore. Prilično opširno piše o svom radu u toj novoj postaji.

Mjesto Ingore nalazi se u središtu pokrajine Regina casheu, na sjeveru Gvineje Bissau. Od grada Bissau udaljeno je oko 80 km. Presijecaju ga dvije rijeke preko kojih se prelazi trajektom. No taj trajekt, nažalost, često ne vozi, nego leži mjesecima na popravku. Zbog toga imamo eto mnogo poteškoća s prijelazom preko rijeke, a to nam ujedno otežava i dodir s ostalim dijelovima te države. Na sjeveru ta naša pokrajina graniči sa Senegalom.

Ingore nema društvenih prijevoznih sredstava, a ulice su sve jednosmjerne. To veoma otežava promet bilo da je riječ o putnicima, bilo o prijevozu robe.

Za to mjesto može se reći da je to jedno veliko selo. Ima oko šest tisuća stanovnika. Oko 70% su muslimani. Nakon proglašenja nezavisnosti ekonomska situacija je veoma teška. U školama učenici nemaju ni papira ni knjiga, a nedostaje i mnogo drugih stvari. Ta velika neimaština urodila je kod mladeži apatijom prema svemu onom što im se nastoji pružiti kako bi im se olakšao ži-

SESTRA MAGDALENA KLARA ŠOKIĆ DRŽI U NARUČJU DVOJE MALIH CRNČIĆA

vot. Pokušava ih se pokrenuti da se počnu odlučnije boriti za poboljšanje tog bijednog stanja, ali s malo uspjeha.

Mjesto Ingore smješteno je posred palma, okruženo je rižinim poljima i tropskim cvijećem jarkih boja. Gradić je u svoj svojoj jednostavnosti lijep i u svem svom siromaštvu topao i srdačan.

A što mi ovdje radimo? Apostolat, s kojim smo započele u siječnju ove godine nakon otvorenja te nove misijske postaje, uglavnom je jednak onome što smo ga obavljale na misijskoj postaji u mjestu Buli. Naš glavni posao je katehizacija, no zasad je obavljamo samo u Ingore. U okolna mjesta, koja također pripadaju toj našoj misiji, poći ćemo poslije Uskrsa. Nadamo se da ćemo do tog vremena dobiti kola. Ona će nam omogućiti da brže i lakše stignemo iz jednog mjesta u drugo. Zasad putujemo »kolima sv. Franje«, a pomažemo si također biciklom ili motorom. Obilazeći okolo nastojimo upoznati i ljude i njihove stvarne potrebe.

Vjerskoj pouci prisustvuju ne samo djeca nego i odrasli koji žele upoznati Boga i urediti svoj brak.

Često se oko nas skupi lijepi broj vjernika na zajedničku molitvu, a petkom imamo zajedničko klanjanje pred Presvetim.

Obilazeći okolo nastojale smo pomoći bolesnicima. Još nismo uspjele naučiti ljude da oni sami dođu na misijsku postaju. Što se tiče medicinske pomoći treba znati da u Ingoreu postoji medicinski centar pa država ne dopušta privatne ambulante. Kad bismo mi, naime, otvorile svoju ambulantu, nastala bi napetost između nas i medicinskog osoblja koje se trudi da ljudima pruži što više može i zna. No narod veoma teško prima njihove usluge i lijekove. Oni, naime, vjeruju da lijekovi bijelaca imaju posebnu magičnu moć. Stoga lijekove koje dobivamo od dobročinitelja odnosimo u bolnicu da na taj način popunimo njihove skromne zalihe. Jedna od naših sestara odlazi tri do četiri puta tjedno u bolnicu pa zajedno s bolničkim osobljem obilazi bolesnike.

Sve više napreduje savjetovalište za majke. Ne dolaze nam samo žene iz Ingore, nego i iz drugih mjesta koja ne pripadaju ovom našem području.

Medicinske usluge pružamo u selu Antontinha, koje je od Ingorea udaljeno oko 23 km. A za posjećivanje onih najzapuštenijih, najsiromašnijih i najpotrebnijih redovito se izmjenjujemo, tako da je uvijek jedna sestra njima na raspolaganju. Odlazimo u njihova sela. Uvijek im bar nešto ponesemo. To ih veoma razveseli, pa bila to i neka sitnica.

Posao sa ženama, što smo ga započele u veljači, prilično napreduje. Većina njih naučila je bar nešto šivati pa su na to veoma ponosne. Žele što više boraviti kod nas da tako još mnogo toga nauče. Učimo ih krojenje na najjednostavnijim stvarima.

Tu našu novu misijsku postaju posvetile smo našoj blaženoj utemeljitici Mariji de Mattias. Našu blaženu Utemeljiteljicu naši vjernici sve više štuju i njoj se utječu u potrebama. Često vidimo djecu kako klečeći upiru pogled u njezinu sliku. Kroz nekoliko večeri dolazila je neka žena katolikinja pred blaženičinu sliku i plačući molila. Kad smo je upitale što joj je, odgovorila nam je: »Molite zajedno sa mnom da mi svetica izliječi moga muža!«

Našu misijsku postaju počastio je svojim posjetom predsjednik države, kad je pohodio grad Ingore. Čestitao je sestrama za sve ono što su učinile i što čine za ovaj narod.

Na kraju pozdravljamo sve prijatelje i dobročinitelje misija i preporučujemo se u njihove molitve.

S. Magdalena Klara ŠOKIĆ

Darove šaljite na adresu: Ss. Kanjateljice Krvi Krristove, Tuškanac 56, 41000 Zagreb

Pobjednici smrti

Priredio: Adam PERIŠKIĆ (21)

Sadržaj dosadašnjeg dijela: U Koreju je kršćanstvo ušlo iz susjedne Kine, a unijeli su ga korejski svjetovnjaci prije 200 godina. Oni su bili i prvi misionari sve do 1835. godine, kad su stigli iz Evrope prvi misionari svećenici. No već 1801. godine započeo je prvi progon kršćana, kad su pale i prve žrtve. Drugi, još mnogo veći i krvaviji progon započeo je 1838. godine i trajao je sve do 1841. Tad su položili život i prvi misionari svećenici. No kad je progon jenjao, ulazi potajno u Koreju novi misionar iz Kine da nastavi tamo gdje su prvi misionari svećenici stali.

Biskup je želio da tim putem uspije ne samo uhvatiti pismeni kontakt s misionarima izvan Koreje, nego da prima i materijalnu pomoć za uspješniji misionarski rad u Koreji, kao i da nekako osigura ulazak u zemlju novim misionarima.

Za vrijeme plovidbe Andrija je živio kao i svaki drugi ribar na brodu dijeleći s njima dužnosti i poslove. Uhvaćenu ribu pokušali su prodati na jednom otoku, ali nisu uspjeli. Stoga su se dali na sušenje ribe. Tad je Andrija i brod i ribu povjerio tim svojim ljudima, a on sam se zaputi čamcem da ispuni biskupov plan. Ploveći uz otok Paik-rueng-to, odjednom opazi u večernjem rumenilu mnoštvo tamnih sjena. Kad im se približio, prepoznao je u njima kineske lađice-džunke. Sve su bile opskrbljene mrežama i ostalim priborom za ribolov. Andrija upravi svoj čamac podalje od obale, jer su na njoj stražarili korejski vojnici i pomno promatrali strane brodiće. Bez sumnje bi oni korejski čamac, koji je plovio među kineskim džunkama, brzo primijetili i zaplijenili, a njega i njegovu pratnju uhitili. Stoga je čekao noć, tad pristane uz otok i sve spremi. Oprezno spusti ljestve s prove čamca, pa se spusti u mali pomoćni čamac. Oko njega su neugodno mrmorili valovi. Čamac je klizio morskom površinom kroz mrklu noć. Već ne vide ni jedne džunke, no Andrija je dobro zapamtio smjer kojim treba upraviti čamac. Vozeći se tako čamcem, odjednom začuje neke muške glasove. Mora da je u blizini neka lađa. I zaista opaze crnu sjenu: bio je to prvi kineski čamac. Andrija upravi svoj čamac tik uz kineski i vikne nešto na kineskom. Brzo je začuo odgovor. Tad se uputi dalje. Dva do tri puta ponovi se isto. Napokon je našao što je tražio. Na jednoj barki našao se čovjek koji je bio spreman pomoći, samo neka on priđe na njegovu barku. No prije nego što je prešao na tu barku, Andrija reče svojim ljudima da ga čekaju. Tek tad se popne na barku. Doskora je uz šalicu čaja sjedio u kabini barke sa strancima. Nekoliko zlatnika našlo se u ruci kineskog ribara, a onda Andrija izvuče iz džepa svog odijela smotak pisama. Tu su se nalazile i dvije zemljopisne karte, točan opis okoline otoka odakle će se misionari prebacivati u Koreju i gdje će se izmjenjivati pisma. No moraju upotrijebiti sav mogući oprez, kao što ga je i on upotrijebio te noći. Ribar ga je uvjeravao da svake godine dolazi ovamo. Dogovorili su se za vrijeme ponovnog sastanka i za tajne znakove za raspoznavanje. Tad se Andrija oprosti od tog ribara i napusti džunku.

Novi kineski prijatelj pratio je Andriju pogledom dok mu nije nestao u mraku. Kad se Andrija spustio u svoj čamac, njegovi su ljudi zaveslali i sve više se udaljavali od ribarske kineske barke, dok nisu nestali u noćnoj tišini . . .

MANDARIN TRAŽI ANDRIJINU LAĐU

Andrijina se barka lagano ljuljala u luci Söaun-eui. Tu će ostati još ekoliko dana, jer se ribe još nisu osušile. Jedan od Andrijinih ljudi zamoli ga da smije poći na kopno. Taj je, naime, čovjek u strahu pred progonom prije sedam godina na tom otoku sakrio svoj novac. Sad ga želi uzeti.

Nedugo nakon odlaska tog čovjeka na kopno, netko s kopna zaviče prema lađi. Andrija pogleda tko to viče. Ugledao je na obali mandarina i uz njega odred vojnika. Mandarin mu je viknuo: »Spustite ljestve! Trebamo vašu lađu!«

Kineski su se, naime, čamci previše približili obali otoka pa su vojnici dobili nalog da ih otjeraju. Kako nisu imali dosta čamaca, htjeli su se poslužiti i Andrijinom lađom. On im odgovori: »Lađa je moja i ne može se upotrijebit za vojničke svrhe. Potražite drugu lađu!«

(Nastavlja se)

9. REDOVNIČKI TJEDAN

9. Redovnički tjedan s temom **»Redovnici i promicanje ljudskog dostojanstva«** održava se u Zagrebu: Siget — crkva sv. Križa, Aleja pomoraca bb, od 3. do 6. rujna 1985.

Program počinje svakog dana u 9 sati.

Pozvani su ne samo oni koji žive u redovničkom staležu ili se na nj spremaju, nego i oni koji se zanimaju za redovnički život i djelovanje.

Ulaznica za sudjelovanje na Tjednu zajedno s materijalima stoji 800 d.

Svećenici neka si ponesu humerale, cingulum, albu i štolu.

Za dobivanje točnih obavijesti o smještaju, hrani i ostalom, kao i za prijavu sudjelovanja na Tjednu, obratite se što prije na adresu: **Tajništvo KVRPJ**, Vrbanićeva 35., 41000 ZAGREB, tel. (041) 415-210.

ZA KATOLIČKI BOGOSLOVNI FAKUTET U ZAGREBU

Ove godine skupljanje će biti 2. nedjelje u rujnu (8. IX.) po svim crkvama. Vjernici mogu i u drugo vrijeme predati osobno svoj dar u Tajništvu fakulteta, a mogu također izravno slati na žiro račun na adresu: Zagrebačka banka — Zagreb

žiro račun:
30101-620-16-1-2320149462
devizni račun:
30101-620-16-012103-7270--2424091065
naziv računa:
KATOLIČKI BOGOSLOVNI FAKULTET U ZAGREBU, Zagreb, Kaptol

RADIO VATIKAN HRVATSKI PROGRAM

RADIO VATIKAN NA HRVATSKOM JEZIKU

Radio Vatikan svakog dana emitira 15-minutni program na hrvatskom jeziku s početkom u 19 sati. Istu emisiju ponavlja sutradan ujutro u 5 sati. Emisije se mogu primati na srednjem valu: 196 m (1530 kHz) i na kratkim valovima: 41 m (7250 kHz i 7450 kHz) i 49 m (6190 kHz i 6210 kHz).

HODOČAŠĆE U RIM NA PROSLAVU 1100. OBLJETNICE METODOVE SMRTI

Naši biskupi pozivaju svoje vjernike, svećenike i redovnike, a osobito mlade, da pođu u Rim, gdje će se naša Crkva pridružiti — 12. i 13. listopada — hodočašću cijele Evrope.

Naš zajednički program predviđa: **u subotu 12. listopada** audijenciju sa Svetim Ocem i misu na narodnom jeziku u jednoj rimskoj bazilici; **u nedjelju 13. listopada** sudjelovanje s mnoštvom hodočasnika na svečanoj Papinoj misi u bazilici sv. Petra.

Preostali dio programa — uključujući tu i pohod Ćirilovu grobu u bazilici sv. Klementa — svaka skupina određuje samostalno.

Poseban čar svemu dat će bogatstvo izvornog foklora kojim će se naši hodočasnici predstaviti svijetu. Zato je poželjna prisutnost folklornih zborova i skupina kao i pojedinačnih hodošasnika u narodnim nošnjama.

KNJIGE

Započinje nova školska godina, a s njom ujedno i nova vjeronaučna godina. Mladi koji želite produbiti svoje vjersko znanje i povezati ga s konkretnim životom, nabavite knjigu Jurja Gusića **MLADI NA KRISTOVU PUTU.** Ta knjiga dobro će doći i vjeroučiteljima koji predaju vjeronauk srednjoškolskoj i sveučilišnoj mladeži. Cijena je 400 din. Narudžbe prima: Franjo Ereiz, 41001 Zagreb, pp. 699., Palmotićeva 31.

Na adresi: IKD »JURAJ DOBRILA«, Gupčeva 2., 51400 PAZIN, možete naručiti knjige:

DO KRAJA ZEMLJE, Antun Bogetić. Zapažanja jednog misionara. Cijena 300 d.

VJEKOPIS DRA JURJA DOBRILE, napisao Cvjetko Rubetić. Reprint izdanje. Cijena 400 d.

Na adresi: Knjižica U PRAVI TRENUTAK, 54400 ĐAKOVO, pp. 62. Možete naručiti slijedeće knjige:

PJESNICI NA KOLJENIMA, Nikola Pavičić. Zbirka molitvene lirike. Cijena 500 d.

LJUBITI — ŠTO JE TO? Christa Meves i Joachim Illies. Rasprave o ljubavi. Cijena 300 d.

OPROŠTENJE, IZVOR ŽIVOTA, Henri Caldeari. Zašto i kako se ispovijedati? Cijena 200 d.

ŽIVOT SVETE MALE TEREZIJE, Ida Lüthold. Cijena 100 d.

MOLIMO SE KRISTOVOJ MAJCI, Jean-Marie De Réville. Molitve i razmatranja o krunici. Cijena 150 d.

Zahvalnice

ZAHVALJUJEMO PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGR. SRCU MARIJINU

...Gospi od brze pomoći, sv. Josipu i ostalim zaštitnicima za zdravlje. — Miro Jurić, Zagreb.

...Petru Barbariću i m. Klaudiji za sve dobro, osobito poslije operacije, uz preporuku u poteškoći. — Marija Z. Filipović, Travnik

...i m. Klaudiji za mnoge milosti. — M. B., Zagreb

...za dosadašnji uspjeh mojih sinova, s preporukom i ubuduće. — Zahvalna majka Sv. Jana

...Gospi od brze pomoći i sv. Leopoldu za uslišane molitve. — M. K. B. Š.

...sv. Josipu i sv. Antunu za milosti, posebno za sretan porod unuke, uz preporuku za svoje zdravlje i zdravlje muža. — Julijana Jagodić, Paljevine

...i sv. Leopoldu Mandiću za ozdravljenje i druge milosti. — R. J., Varaždin

...sv. Josipu i sv. Leopoldu za uslišane molitve. — Lukšić

...za milosti, te se i nadalje preporučujem njihovoj zaštiti. — Marica Dobrenić K., Glina

...Presv. Trojstvu, sv. Josipu i sv. Vidu za sve milosti, uz preporuku za obraćenje grešnika i krivovjeraca. — Čitatelj Glasnika

...Gospi od brze pomoći, biskupu Langu i sv. Valentinu što su mi pomogli u velikoj nevolji, te za sve milosti primljene u mojih 80 godina. — Katica Perić, Gorjani

...i Petru Barbariću, uz preporuku za dijete. — Majka

...za primljene milosti. — Draga Kranjec

...Gospi od brze pomoći, sv. Leopoldu i svima svetima za uspješno završeno školovanje. — Mirjana, Gunja

...i Presv. Trojstvu za ozdravljenje. — Kaja Parać

...Gospi Lurdskoj, svojim anđelima čuvarima i sv. Leopoldu za duhovne i tjelesne milosti. — Zorislava i Vladimir Noll, Buje

...i sv. Anti što nam je zet preživio prometnu nesreću i brzo se oporavio. — Obitelj M Bajtela, Vijaka

...što su nas sačuvali u očitoj životnoj opasnosti. — Lucija Jagić, Tuzla

... i sv. Leopoldu za sretan porod i ostale milosti. I nadalje im preporučujem sebe i zdravlje dječice — Majka, Lopatinec

...za sve primljene milosti kao i ozdravljenje od teške bolesti. — Vjernica B.

...i sv. Antunu što mi je sin uspješno završio školu. — Majka K., Delnice

...Majci Božjoj i anđelu čuvaru za uslišane molitve. — Vjernica Ana

...Duhu Svetom i Majci Božjoj Bistričkoj za ozdravljenje i sve druge milosti. — Zahvalna G. L., župa G. Mihaljevec

...Sv. Josipu i sv. Ivanu Krstitelju za pomoć u nevolji. — Zdravko V.

...sv. Josipu i sv. Antunu za sve milosti. — Štefanija Gašparac, M.

...i Majci Božjoj Bistričkoj za sve primljene milosti. — N. N., Šibenik

...i svim nebeskim zaštitnicima za ozdravljenje praunuke i svoje zdravlje. — Zahvalna prabaka M. K., K. G.

...i sv. Antunu Padovanskom za pomoć u bolesti i žalosti. — Čitateljka iz Podravine

...Duhu Svetom, Majci Božjoj Bistričkoj i sv. Antunu za hrabrost u odlučujućem trenutku, za sretan ishod operacije i za druge milosti. — Čitateljica iz Podravine

...sv. Josipu, sv. Leopoldu i Ivanu Merzu za primljene milosti. — Lucija L.

...Majci Božjoj Bistričkoj i sv. Antunu za primljene milosti, uz preporuku za obitelj. — Katica Mrmić, Setuš

...Gospi od brze pomoći i svima svetima što su mi izbavili sina iz lošeg društva i žarko molim za njegovo obraćenje. — Majka Amalija

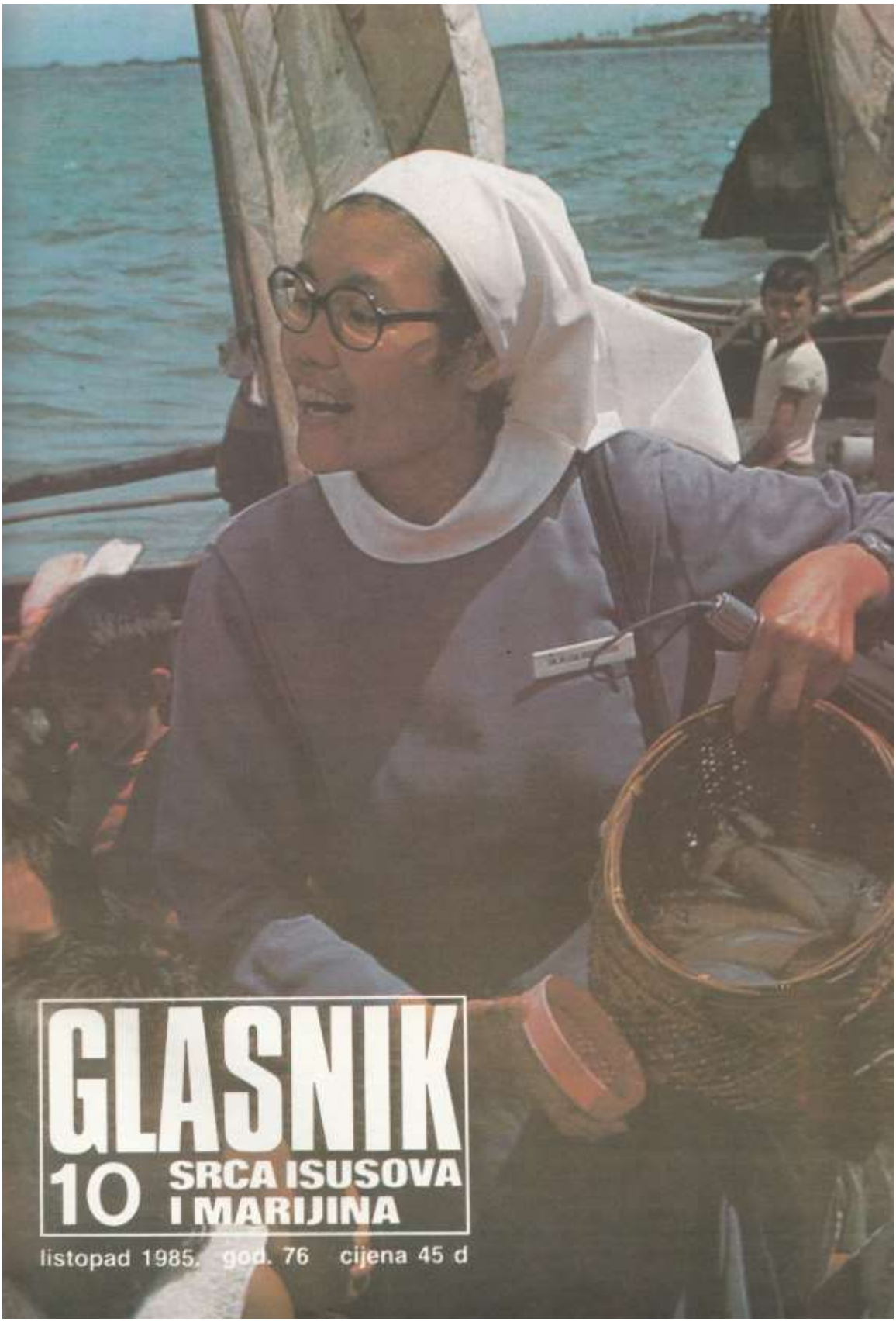
..sv. Antunu, sv. Roku i sv. Leopoldu za primljene milosti. — V. B.

... i Gospi od brze pomoći za uslišanje u velikoj potrebi. — Jelka Benešić

.. Majci Božjoj Bistričkoj, sv. Josipu i Ivanu XXIII za zdravlje i ostale milosti. — Milka Levačić, Trebarjevo

PREPORUČUJEMO SE I NADALJE NJIHOVOJ ZAŠTITI

GLASNIK

10 SRCA ISUSOVA I MARIJINA

listopad 1985. god. 76 cijena 45 d

KATOLIČKE ČASNE SESTRE, OSOBITO URODENIČKE KĆERI, VELIKI SU BOŽJI DAR ZA MISIJE

BAMBUSI SU SAVITLJIVI ALI ŽILAVI. TAKAV MORA BITI I KRŠĆANIN: SAVITLJIV ALI NESLOMIV

Svi su pozvani

Svi su, bez razlike, pozvani da ostvaruju Otkupiteljevo poslanje, dakako svatko u svom posebnom zvanju i u svojim vlastitim okolnostima i mogućnostima. Svi su dužni u sebi buditi svijest o vlastitom zaduženju u jednom jedinstvenom misionarskom nalogu; davati prostor u svijetu Radosnoj vijesti koju nam je Krist donio, da bi se ispunilo proročanstvo psalmiste: »Po svoj zemlji razliježe se jeka, riječi njihove do nakraj svijeta dopiru« (Ps 19,5).

Nisu, dakle, dužni osjećati se zaduženima za misije samo oni koji na osobit način rade u prvim redovima evangelizacije, samo »misionari« u prvotnom smislu te riječi, nego je obvezan i svaki svećenik ili posvećena osoba, u okviru svoje vlastite djelatnosti, ulijevati u duše vjernika smisao za misijsku dužnost.

I na svjetovnjake spada ta teška obveza da evangeliziraju do zadnjih pora društveno i kulturno tkivo u kojemu žive, bilo u krajevima kamo još nije dopro navještaj vjere, bilo također u krajevima gdje postoji hitna potreba da se kršćanstvo ponovno oživi, kako bi iznova postiglo novu i prodorniju snagu.

(Iz poruke Svetog Oca za Svjetski misijski dan, 20. listopada 1985.)

GLASNIK
Srca Isusova i Marijina

Izdaje: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove. - Glavni i odgovorni urednik: Valentin Miklobušec. - Uredničko vijeće: Josip Antolović, Ignac Belak, Pero Bulat, Juraj Gusić, Miro Jurić, Stjepan Kuzmić, Valentin Miklobušec, Mato Rusan i Marijan Steiner. - Likovno-grafička oprema: Ivo Vrtarić. - Tehnički urednik: Miro Jurić. - Adresa uredništva i uprave: Palmotićeva 31, 41001 Zagreb, pp 699, telefon (041) 434-710, (433-362). Tisak: «Plamen», Slavonski Brod. - Cijena pojedinog broja 45 d. Godišnja pretplata 540 d. - Skupne narudžbe od deset primjeraka naviše po jednom broju dobivaju 10 posto popusta. - Pretplatu šaljite poštanskom uputnicom na adresu uprave. - Poštarina plaćena u gotovom. - Rukopise i fotografije ne vraćamo.

Uredníkova riječ

Prošlo je ljeto, skraćuju se dani, smiruje se život. Na raznim vjerskim zborovima i proslavama tijekom ljeta posijane su u naše duše mnoge misli Evanđelja. Sada one djeluju u nama tiho poput kvasca u tijestu, ali nas preobražavaju. To i jest cilj naših prigodnih okupljanja. Takvim zgodama spoznajemo da je Bog uistinu na djelu i da zajedno s čovjekom piše povijest svijeta. Ponekad ispravlja naše nezgrapne poteze, a ponekad dotjeruje naša iskrena nastojanja. Pisao ju je On nekad, a piše je i danas po srcima i u srcima koja mu se predaju. I tijekom ljeta mnogi mladi krenuli su za Njim.

Crkva na zemlji Kraljevstvo je Božje u povijesti, a povijest ima svoja razdoblja i svoje ličnosti. Uvijek otvorena budućnosti, Crkva uči i od svoje prošlosti. Kad god se okupi veliki broj njezine djece, Crkva slavi Boga koji je djelovao nekoć, a djeluje i danas, i vjeruje da će budućnost učiti na primjeru naših uspjeha i neuspjeha suradnje s Bogom. U taj niz suradnje s Bogom utkane su i stranice ovog Glasnika. U susretu s raznim ljudima imao sam i ovog ljeta radost nad priznanjem: »Mi čitamo Glasnik i on nam je najdraže štivo!« »Ja čitam Glasnik otkako znam čitati!« (Tom je čovjeku danas oko 90 godina!) »Ja sam našla svoj životni put zahvaljujući Glasniku!« »Da nisam već kao ministrant počeo čitati Glasnik, danas sigurno ne bih bio svećenik!« Hvala Gospodinu Bogu koji se htio poslužiti glasnikovim piscima i stranicama!

Na stranicama ovog Glasnika također se očituju muke i radosti pojedinaca u potrazi za Bogom, uspjesi i neuspjesi u podizanju Kraljevstva ljubavi, mira i bratskog zajedništva među ljudima. Na ostvarenje tih ideala poziva i sadašnji Papa u svojoj prigodnoj poruci uz Misijski dan u Godini mladih.

Preporučujemo vam sve stranice Glasnika od muka studentice u »Hvala na pismu« do uzora svakodnevice u rubrici »Uzori mladih«. Ipak, listopad je posebno posvećen katoličkim misijama po svijetu, pa vam misije i misijske stranice Glasnika ovaj put osobito preporučujemo. Pozdrav svim našim prijateljima, širiteljima i čitaocima Glasnika!

GLASNIK
Srca Isusova i Marijina

GOD. 76. LISTOPAD 1985. BR. 10

SADRŽAJ

HVALA NA PISMU — — — 328
PORUKA SV. OCA ZA MISIJSKI DAN — — — — — — 330
MOLITVA ZA JEDANAESTORICU I BUDUĆE VJERNIKE, M. Zovkić 332
KVASAC EVANĐEOSKOG ŽIVOTA, J. Antolović — — — — 335
ANĐELKA — DESETO DIJETE, V. Mikrut — — — — — — 336
KONCIL I KATOLIČKI LAICI, R. Grgec — — — — — — 337
USKRSLI KRIST — IZVOR NADE, R. Brajčić — — — — 338
BEOGRADSKA BOGORODICA, I. Cindori — — — — — 340
NA KONDŽILO, PA ŠTO BILO!, TINO — — — — — — 342
STALNOST ILI RASTAVA BRAKA, V. Miklobušec — — — — 344
SVETI VINKO PAULSKI I NJEGOVO DJELO, S. Kuzmić — — — 346
OSTVARENA ZAMISAO, M. Kovač . — — — — — — — 348
SVI SMO ODGOVORNI ZA CRKVU, M. Rusan — — — — 350
I OPET DOĐE SVETI ANTE, A. Gabrić — — — — — — 351
RASTE BROJ ISUSOVACA AFRIKANACA, I. Dilber — — — 352
U MOJOJ APOTECI, E. Verlić — 353
POBJEDNICI SMRTI, A. Periškić 354
SVETAC SVAKODNEVNICE, M. Steiner — — — — — 356
OGLASI — — — — — 358
ZAHVALNICE — — — — 359

Hvala na pismu

TRAŽI SMISAO SVOG ŽIVOTA

Dvadeset mi je godina i studiram stomatologiju. Svi mi govore da sam lijepe vanjštine (oprostite, ja se ne kanim hvaliti!), i da sam izabrala dobar fakultet. Vele mi da stomatolozi dobro žive i da ću uvijek imati mladića na raspolaganju. Ja sam ih i do sada imala, ali samo kao prijatelje. Zahvaljujući savršeno pozitivnim roditeljima moja je prošlost čista, ali ja nisam nikakva skučena djevojka. Volim se dotjerati i svratiti na sebe pozornost. Ipak, često mi dođe misao da život posvetim Bogu. Snađe me želja da budem »duhovna majka« siromašne djece, siročadi, ili da na bilo koji način svoj život posvetim za braću ljude. To me neko vrijeme drži, a onda iščezne. Javljaju mi se i druge misli: »Svrši radije fakultet pa ćeš moći steći dosta novaca. Tada ćeš kao mama moći imati bar troje djece, a dok si mlada moći ćeš uživati na moru i u planini, i s muškarcem i bez njega...« Kad dođem u crkvu, ponovo se nešto u meni budi, i to nešto daje mi snage da studiram. Isusu govorim ovako: »Isuse, kad svršim fakultet posvetit ću Ti svoje tijelo i dušu!« Ipak se bojim da me to prati samo neka fiksna ideja. Ja bih voljela da sva pripadam Isusu jer je i On sam rekao da ne voli polovično nego cijelo srce. Vrte mi se po glavi i Njegove riječi: »Tko hoće spasiti svoj život, izgubit će ga, a tko izgubi svoj život poradi mene, spasit će ga!« Ali ja uživam kad vidim da sam mladićima atraktivna. Voljela bih se »pozabaviti«, ali me onda nešto opet zaboli u duši i ja kažem: »NE!« Mnogo puta obećajem Isusu da ću biti samo Njegova. A zašto mi se onda sviđa ovakav život? Zašto me privlači život zagrljenih, zaljubljenih, iako slutim da me to ne bi ispunilo srećom? Mladost, naime, prođe, a ostanu tjeskobe. Ne znam, ali mi se čini da je Isusu draža djevičanska čistoća od bračne. Zar Mu Ivan nije bio draži od svih apostola? Što biste mi savjetovali? Odgovorite mi što prije preko Glasnika!

Pozdravlja vas KETY

Tvoje pismo, Kety, stiglo je još po Uskrsu, a odgovaram tek preko ovog broja Glasnika jer prije nije moglo doći na red. Da si poslala svoju punu adresu, odgovorio bih ti brže pismom. U šest mjeseci, koliko čekaš odgovor, možda si već i donijela konačnu životnu odluku. Ako jesi, i izbor je takav da ga nije moguće mijenjati, časno i pošteno slijedi svoj put. No ako si još pred izborom, moj će ti odgovor možda pomoći da ga smioniie učiniš, svjesna da ga ti činiš, a ne netko drugi umjesto tebe.

Tvoja pitanja svode se na izbor između dviju krajnjih mogućnosti, od kojih svaka ima sijaset nijansi za oživotvorenje, a te dvije mogućnosti jesu: djevičanstvo i brak. Jedan i drugi oblik života slobodan je i častan te vodi k Bogu. U jednom i u drugom pozvani smo da služimo Bogu u braći ljudima, iako se ta dva puta međusobno bitno razlikuju. Na majčinstvo imaš pravo po naravi. Ako ga izabereš, dobro si učinila. Znači da želiš sama više planirati sa svojim životom. Ipak ćeš morati prihvatiti i ono s čim unaprijed možda ne računaš jer je skriveno tvojim očima. Braka se možeš odreći ako se želiš posvetiti onima koje Bog pošalje na tvoj životni put, a ne bi im mogla služiti da si pod bračnim obvezama. Može li se tu onda govoriti o prednosti jednog puta pred drugim? Prednost se dobiva tek po ostvarenju izabranog, a ne po samom izboru.

Izbor se ne nameće jednako jasno i živo svakoj djevojci. Neke kao da su upravo »stvorene« za brak i ništa drugo ne dolazi im na pamet. One spontano slijede svoje uvjerenje i sve im se čini lakim, iako moraju svladati mnogo poteškoća. Djevojka kojoj se izbor nameće kao tebi, ne može ga zaobići. Ona se mora odlučivati svjesno i slobodno, ali i odgovorno. Odluka se donosi samo nakon mirnog ispitivanja motiva koji te potiču da prihvatiš ovo ili slijediš ono. Izbor je sigurno kriv ako se vodiš sebičnim motivima, ako se dadeš zastrašiti poteškoćama ili podlegneš čežnji za lagodnijim životom. Bijegom od poteškoća uvijek upadamo u još veće poteškoće. Lakoumno srljanje u poteškoće znači krajnju nerazboritost. Prije ili kasnije osjetit ćeš se prepuštenom samoj sebi,

a to može svršiti očajanjem. Što dakle činiti?

Cilj je izbora da se u svom životu nađemo na pravom mjestu, na onom gdje nas je i Bog želio imati. Za takav izbor osjećamo se jako slabi. Zato nam je i prije izbora i tijekom izbora potrebna Božja pomoć. Izbor bez molitve svjetiljka je bez ulja, barka bez kompasa. U noći krize doživjet ćemo brodolom.

Izbor je znak naše slobode, ali ona nije apsolutna. U njoj sudjeluje i Bog, koji daje pravo dobro htjeti i na pravi ga način ostvariti. Zato samo onaj pravo bira tko ponizno moli: »Bože, daj mi da spoznam Tvoju svetu volju, da je prihvatim i oživotvorim, ne gledajući na cijenu koju plaćam, jer vjerujem da ćeš mi Ti obilato uzvratiti!« Izbor ne ide bez vjere.

Ljudi nam mogu pomoći svojim savjetom da nam izbor bude pravilan, ali ne mogu donijeti odluku mjesto nas. Kad prihvatimo tuđi savjet, u opasnosti smo da slijedimo njegovu ljestvicu vrednota. Može netko biti i dobronamjeran savjetodavac, ali nema sluha za vrhunaravno. On će čežnju za djevičanstvom proglasiti fiksnom idejom, suludom tlapnjom. Tko je pak razočaran svojim brakom, sugerirat će ti djevičanstvo kao »lakši« put kroz život. Tko se nije u celibatu ostvario kao čovjek neće imati snage da svjedoči za djevičanstvo. Upravo zbog toga ne može svatko biti dobar savjetnik u odabiranju životnog puta.

Što god izabrala, jedno moraš i dalje vjerovati: da te Isus voli. On ti je na svakom putu spreman pomoći da Ga nađeš. Što god, naime, iskreno izabereš, u ostvarenju je skopčano s mnogim poteškoćama, a one će ti biti prilika da Isusu posvjedočiš svoju ljubav; da zaboraviš sebe i služiš ljudima, da u svom životu slijediš Učitelja koji je došao da služi, a ne da bude služen, i da život dade za mnoge. Poteškoće koje će te snaći ne smatraj Božjom kaznom što nisi izabrala ono drugo.

Postoje neke sklonosti i neki znakovi po kojima se razabire da te Bog zove na ovo ili na ono, i veoma je važno da ih na vrijeme uočiš. Veoma ćeš dobro učiniti ako se o svemu tome posavjetuješ sa svojim ispovjednikom ili s nekom drugom iskusnom osobom u koju možeš imati povjerenja i potpuno joj se otvoriti.

UREDNIK

Želi li koja djevojka bolje upoznati što je redovničko zvanje neka nabavi knjigu Jurja Gusića **NISAM LI I JA POZVANA?** U njoj će naći prilično opširno što je redovničko zvanje i tko je sposoban da se Bogu posveti u njemu. Tu će naći i kratki prikaz pojedinih redovničkih družba i njihove adrese. Cijena je 200 din, a tko naručuje poštom mora dodati novac za poštarinu. Naručuje se na adresu: Franjo Ereiz, 41001 Zagreb, pp. 699, Palmotićeva 31

Tanja, odgovor ćeš dobiti u sljedećem broju Glasnika.

PORUKA SV. OCA ZA MISIJSKI DAN

Predraga braćo i sestre!

Crkva svake godine, na blagdan Duhova, nanovo oživljava, neizrecivom radošću, početke svojeg vlastitog opstojanja i blagovjesničkog djela određenog za sve narode na zemlji. Stoga mi je drago u ovoj tako značajnoj prigodi upraviti ovu moju uobičajenu »Poruku za Svjetski misijski dan«, što će se slaviti u mjesecu listopadu.

CRKVA SE RAĐA PO DUHU SVETOM

Apostoli su se, vjerni Kristovoj zapovijedi, sabrali u dvorani Posljednje večere da zajedno s Marijom mole i razmatraju. U onim izabranim ljudima ovladao je osjećaj straha pred ovim nalogom što im ga je Učitelj povjerio: »Idite i učinite sve narode mojim učenicima! Krstite ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga.« Zastrašile su ih najnovije prijetnje Židova kao i neshvaćanje mnogih Gospodinovih tvrdnji, a više od svega ona doživljena vlastita nedostatnost i ograničenost u odnosu na izvršavanje Božanskog naloga. Ti su se prvi Apostoli, onakvi nenaobraženi i nimalo hrabri stisnuli oko One za koju osjećaju da im je kao vlastita majka i izvor nade i pouzdanja.

I gle, iznenada, dolazi do »preobrazbe«, na moćni dah Duha Svetoga. Temeljita je to preobrazba pameti i srca, pa Apostoli sada osjećaju da im se otvara razum i da ih svladava snažan žar i revnost. Njima potpuno ovladava jedna jedina pokretna sila: navješćivati, drugima saopćivati ono što sami promatraju u potpuno novom, sunčanom, svjetlu. Duh Sveti u njima ponovno slaže, kao u nekom čudesnom mozaiku, svaku riječ koju im je Krist izgovorio.

Tako se rađa Crkva. Rađa se pod moćnim dahom Duha Svetoga, koji naređuje Apostolima da napuste dvoranu Posljednje večere, te da se prihvate svoga poslanja. Oni odoše među ljude i dadoše se na put po svijetu da poučavaju sve narode.«

CRKVA — UVIJEK MISIONARSKA

Crkva se dakle pokazuje, već od svojeg osnutka, kao zajednica učenika, čiji je razlog opstojnosti vršenje poslanja samoga Krista u vremenu, evangelizacija svijeta. Ona je dakle zajednica u u trajnom stanju slanja, ona je misionarska zajednica, čiji su članovi ujedinjeni u jedno jedino tijelo da bi bili poslani narodima (AG 36); iako su unutar te zajednice različite uloge, službe i »karizme« (usp. 1 Kor 12,4), ipak je misionarsko zvanje svima zajedničko (LG 17; AG 35—36): biskupima, svećenicima, redovnicima, redovnicama i svjetovnjacima.

Svi su, bez razlike, pozvani da ostvaruju Otkupiteljevo poslanje, dakako, svatko u svojem posebnom zvanju i u svojim vlastitim okolnostima i mogućnostima (AG 28).

Nisu dakle dužni osjećati se zaduženima za misije samo oni koji na osobit način rade na prednjim položajima evangelizacije, samo »misionari« u vlastitom smislu te riječi, nego je obavezan i svaki svećenik ili posvećena osoba, u okviru svoje vlastite djelatnosti, ulijevati u duše vjernika smisao za misijsku dužnost.

I na svjetovnjake spada ona teška obveza da evangeliziraju do zadnjih pora društveno i kulturno tkivo u kojem žive, bilo u krajevima kamo još nije stigao navještaj vjere, bilo također u krajevima gdje postoji hitna potreba da se kršćanstvo ponovo oživi, kako bi iznova postiglo novu i prodorniju snagu.

MLADI — NADA EVANGELIZACIJE

Iako je ovo zaduženje, kao što sam kazao, zajedničko svim članovima Crkve, ono se na poseban način odnosi na mladiće i djevojke. Stoga se ja, u ovoj Međunarodnoj godini mladeži, obraćam mladima pozivajući se na njihove sile, na njihovu velikodušnost, na njihovu pametnu privrženost, u čemu oni nikada ne posustaju kad god se radi o podržavanju nečeg pravednog.

Pred trećim tisućljećem, što se približava, te u ovom prijelaznom času ljudske povijesti, kad se čini da ovaj naš svijet pritišće crna prijetnja razaranja i uništenja, pozivam vas, potičem vas, u ime Krista Gospodina, da se posvetite navješćivanju Evanđelja, da širite svim svojim silama spasonosnu Riječ, Istinu Božju, i da to činite bilo pružajući svjedočanstvo

svojim vlastitim životom o dolasku kraljevstva istine i ljubavi, bilo ulažući svoje napore u posve konkretnu preobrazbu, u evanđeoskom duhu cijele vremenite stvarnosti, pobjeđujući napast malodušnosti, što dovodi do povlačenja i do zanemarivanja vlastite obveze.

Nema vremena za strah, prenošenje na drugoga te obveze, koja je doista teška, ali veoma uzvišena. Svaki član Crkve mora prihvatiti svoj dio odgovornosti. Svatko od vas ima objašnjavati svojim najbližima, u obitelji, u školi, u svijetu kulture, na svojem radnome mjestu, da je Krist Put, Istina, Život, da samo On može svladati svaki očaj i otuđenje pojedinca, tumačeći svima opstojnost čovjeka, stvorenja nadarena najuzvišenijim dostojanstvom, jer je čovjek stvoren na sliku i sličnost Božju. Treba proglašavati svakom čovjeku i upoznavati svakog čovjeka sa spasonosnom Istinom, jer nije moguće ostati indiferentan pred tolikim milijunima osoba koje još ne poznaju ili slabo poznaju neizrecivo blago Otkupljenja.

Prohujale su dvije tisuće godina od Kristova naloga: »Idite, učinite učenicima« a ipak se čini da je taj nalog na pojedinim mjestima pretrpio zastoj dok se na drugim, kako se čini, taj nalog prenosi jako sporo.

Pozivam vas, stoga, mladi cijeloga svijeta, i šaljem vas kao što je Krist poslao Apostole, snagom koja potječe iz riječi samoga Krista: budućnost Crkve ovisi o vama, evangelizacija zemlje u desetljećima koja slijedi ovisi o vama!

Budite Crkva! Pomlađujte Crkvu! Podržavajte je mladom svojom zanosnom prisutnošću! Posvuda utiskujte pečat životne snage i proročanskog žara.

Vi ste Kristu potrebni da navješćujete istinu, da prenosite navještaj spasenja na svim putevima svijeta. Potrebno mu je vaše plemenito i raspoloživo srce, da se ovim ljudima očituje njegova neograničena i milosrdna ljubav. Oduševljavajte, budite zanimanje kod svojih vršnjaka, u svojim zajednicama, posvuda širite žar vjere! Samo će se tako moći pobijediti zloduh droge. Samo će se tako konačno pobijediti bičevi nasilja, posvjetovnjačenja, raspuštenosti, što sve smućuje i odvodi na krivi put tolike dragocjene mladenačke sile!

Samo će se tako moći otvoriti plodnom i konstruktivnom dijalogu duh tolike braće koja pripadaju različitim vjerama. A u tom uzvišenom pothvatu dopustite da vas, kao i Apostole na dan Duhova, uvijek vodi Duh Sveti, »glavni djelatnik evangelizacije«, koji sve podržava, sve prosvjetljuje, jača i usavršava.

MISIJSKA SURADNJA

I sve vjernike živo potičem da vrlo pažljivo razmotre sve što je gore izloženo. Doista, svi su vjernici, — svi članovi Crkve koja je »misionarska po svojoj naravi« (AG 2) »poslani«, svi su suodgovorni za širenje Kraljevstva Božjega.

Uostalom, ako se hitro izvrši pregled potrebnih sredstava za misijsko djelovanje te uoči uznemirujuće stanje tako velikog dijela čovječanstva do kojega još nije ni došao evanđeoski navještaj, ne može se ne iskusiti, u nutrini vlastite savjesti, presudno značenje Kristove zapovijedi, ne može se ne zapaziti težina obveze svakog kršćanina, da podržava napredovanje evangelizacije.

Kao zajednica, kao otajstveno Kristovo Tijelo, Crkva prati i podržava misijsko zalaganje svojih članova, pokazujući najprikladnije načine suradnje kako bi svaki pojedinac mogao pružati svoj vlastiti doprinos.

Mnogostruki su ti načini i bezbrojna su sredstva, pa ipak, prigodom ovogodišnjeg Svjetskog misijskog dana, želim svratiti pozornost na posebnu važnost samo nekih od tih sredstava koja su iskustvom prokušana, koja nisu isključiva, ali im treba dati prednost jer su usko povezana s Petrovom Stolicom, a to su: Papinska misijska Djela.

PAPINSKA MISIJSKA DJELA

Papinska su misijska djela »službeno i glavno sredstvo svih Crkava za misijsku suradnju«. Tim Djelima — naglašava Sabor — »treba dati prvo mjesto, jer su sredstvo da se katolici već od djetinjstva prožimaju pravim sveopćim i misijskim duhom, i da se potakne uspješno sakupljanje pomoći na dobrobit svih misija prema potrebama svake od njih« (AG 38).

Među tim Djelima, Misijska zajednica svećenika, redovnika, redovnica ističe se kao jedno od ta četiri djela koje podržava živu svijest vjernika o obvezatnosti misijske suradnje, po predvodnicima Božjeg naroda, prikladno naobraženim i »odgojenim« za misionarstvo što je tako us-

(Nastavak na stranici 357)

Molitva za jedanaestoricu i buduće vjernike

Piše: Mato ZOVKIĆ

Ivanov prikaz posljednje večere kao gozbe ljubavi završava Isusovom molitvom (17,1-26) u kojoj Učitelj »posvećuje« sebe za svoje povijesne svjedoke i buduće sljedbenike. Radi ovog posvećenja po kojem Isus postaje žrtva i žrtvovatelj, stariji katolički komentatori zovu ovu molitvu Isusovom velikosvećeničkom molitvom. U njoj su sažete sve glavne misli vodilje četvrtog evanđelja: povezanost Oca i Sina, proslava i poslanje Sina, ljubav i potpuna radost, biti u svijetu, ali ne biti od svijeta, jedinstvo vjernika kao Kristov dar i zadatak. Za razliku od sinoptika (Matej, Marko i Luka), koji su zabilježili da je Isus često molio u osami, Ivan povrh toga pokazuje i što je molio.

Koji je smisao ove Isusove molitve u vezi s njegovom mukom i smrću? Koja je zadaća Crkve u svijetu prema Isusu molitelju i učitelju molitve?

PROSLAVA PO NASILNOJ SMRTI

Na početku Isus moli za sebe (17-1-5). Obraća se Bogu nazivajući ga »Oče«. Taj naziv dolazi u ovoj molitvi 6 puta, dok u prvih 12 poglavlja Ivanova evanđelja dolazi 68 puta, a u građi o muci i uskrsnuću 52 puta. Sam naziv »Oče« pokazuje intimnu povezanost između povijesnog Isusa i Oca nebeskog, a ta je povezanost odraz Isusova posebnog, nadnaravnog identiteta. Isus kao jedini Sin obraćao se Bogu kao Ocu na jedincat način.

Isus moli da ga Otac proslavi, jer je došao čas. Iz r. 2. vidimo smisao tog »časa« i »proslave«: nastupilo je vrijeme muke i smrti, kad Sin završava svoje povijesno poslanje. Sada moli da njegova nasilna smrt, koja će uskoro uslijediti, bude izvor života vječnog za sve koje mu je dao Otac. Proslava je moć spašavanja po smrti i uskrsnuću, sposobnost objavljivanja spasotvornog djelovanja Božjeg. Za takav pojam proslave Isus se nadahnuo pjesmom o smrti Sluge Patnika u Izaijinoj knjizi. Sluga biva vođen kao janje na klanje, njegovim masnicama raskajani vjernici bivaju izliječeni. On žrtvuje svoj život za mnoge, i Božja se volja ispunjava po njemu. Isus moli da Otac to udijeli ljudima po njegovoj smrti i uskrsnuću.

Prema ovoj Isusovoj molitvi život vječni je u »upoznavanju« Boga jedinog i njegova Izaslanika. Ovo »spoznanje«, prema recima 8, 22, 23 i 25, osobna je vjera, pristanak koji uključuje povjerenje i predanje. Ono znači i ljubav: »Tko ne ljubi, ne upozna Boga, jer Bog je ljubav« (Iv 4,8). Prema retku 4. Isus kao da još jednom u molitvi ispituje svoju ljudsku savjest i ustanovljuje da je svojim riječima i djelima proslavio Oca dovršivši djelo

koje mu je Otac naložio. Dok je ljudima izlagao objavu ili ih ozdravljao očitujući im Božje ime, On je uvijek tražio volju Očevu. Sada stoji pred smrću i vidi da je ispunio Očev plan o sebi. Neposredno prije nego izdahne, s križa će doviknuti: »Dovršeno je!« Sada ulazi u tu smrtnu borbu tražeći da ovaj zadnji odsjek njegova života bude dovršavanje poslanja koje mu je Otac naložio. Tijekom mesijanskog djelovanja on je proslavljao Oca. Sada moli da Otac proslavi njega onom slavom koju je imao prije stvaranja svijeta, a to je ponovni znak Isusova posebnog identiteta. Ivan je na početku predstavio Isusa kao utjelovljenog Sina Božjega koji se ušatorio (utjelovio) među ljudima. Ovdje Isus sam pokazuje svijest o svom sinovskom postojanju uz Oca prije povijesnog nastupa u Palestini.

PUNA RADOST JEDANAESTORICE

U slijedećem odsjeku (6-15) Ivan nas uvodi u našu povezanost s Ocem preko Isusa. U retku 6. Isus govori da je Oca proslavio time što je kod učenika probudio vjeru da je doista Očev opunomoćeni objavitelj. Za razliku od drugih vjerskih vođa svoga vremena koji su težili za što brojnijim i što uglednijim sljedbenicima, Isus je zahvalan Ocu što su ga kao Mesiju prihvatili jednostavni Galilejci, a do kraja su uz njega ustrajala samo Jedanaestorica kao povijesni svjedoci. Iako je želio vidjeti plodove svoga rada, nije bio bolesno željan uspjeha, javnog i glasnog veličanja. Zadovoljava se Jedanaestoricom koje gleda kao Očev dar i u njihovoj vjernosti vidi vjernost prema Ocu: oni »upoznaše da je od tebe sve što si mi dao«. Prihvatili su Isusovo samoočitovanje »Ja jesam«. On je za njih zaista voda živa, kruh pravi, pastir dobri, vrata ovcama, trs, put, istina, život — sve! Upravo zato što prihvaćaju Isusa »svijet ih zamrzi« (r. 14).

U toj molitvi riječ »svijet« dolazi 18 puta, a u ostalih 20 poglavlja četvrtog evanđelja još 68 puta. U razgovoru s Nikodemom »svijet« su svi ljudi kojima Bog šalje Sina da se po njemu spase. Ovdje su »svijet« samo oni Židovi i nekršteni pogani koji svjesno odbijaju pristati uz Isusa, iako su imali prilike da ga upoznaju.

Isus govori da on odlazi iz svijeta, a Jedanaestorica ostaju u svijetu. Njih svijet mrzi, a Isus za svijet ne moli. Isusovim povijesnim nastupom počela je napetost između njega i »svijeta«, koji su na početku bili samo Židovi, a kasnije i pripadnici drugih naroda koji odbijaju vjerovati. Time najavljuje određenu napetost između svoga pokreta i povijesnog svijeta. Kao što se Isus nije dodvoravao moćnicima svijeta, tako se ne bi trebali dodvoravati ni njegovi povijesni svjedoci, a ni Crkva kao takva. Kao što je Isus ispunio svoju zadaću u svijetu, tako treba da je ispune i Jedanaestorica, a kasnije i sva Crkva. Kad svijet ne bi Jedanaestoricu i Crkvu »mrzio«, onda s Isusom, Jedanaestoricom i Crkvom ne bi bilo u redu. U tom smislu valja razumjeti riječi: »Ja za njih molim; ne molim za svijet!« Ne radi se o tome da Isus ne bi želio spasenje svijeta. Dapače, on će s križa moliti: »Oče, oprosti im, ne znaju što čine« (Lk 23,34). Ne moliti za svijet ovdje znači ne dodvoravati se duhu svijeta, ne iznositi pred ljude kao objavu samo ono što im godi.

Isus moli da Jedanaestorica budu očuvana od duha svijeta, da ostanu u jedinstvu Oca i Sina pa da nastave imati puninu njegove radosti u sebi. Grčki konjunktiv u retku 13. »hina ehosin« pokazuje da već imaju Isusovu radost u sebi. Nastave li u svijetu njegovo poslanje bez podlijeganja duhu svijeta, i sačuvaju li jedinstvo koje je odraz jednote Oca i Sina, njihova će radost biti potpuna. Takva je radost moguća također u patnjama i neuspjesima. Ona je savršena, jer nadilazi privremene utjehe i radosti koje nudi svijet.

Isus moli Oca da učenike, koji nastavljaju njegovo poslanje u svijetu, čuva od Zloga. »Zli« je osobni protivnik Božji i Kristov. Četvrto evanđelje zove ga i »knezom ovoga svijeta« (12, 31; 14,30; 16,11). Isus ga je pobijedio svojim životnim djelom i sada moli da mu ne podlegnu ni njegovi učenici.

Isus se, nadalje, posvećuje za Jedanaestoricu i za kasnije vjernike. Tim glagolom posvećuje »Septuaginta« označuje odabiranje i prinošenje žrtvenih životinja u Starom Zavjetu. Istim izrazom označeno je i uvođenje svećenika u njihovu starozavjetnu službu (Izl 13,2; 28,41 i dr.)

Isus, koji se posvećuje za vjernike, jest prinositelj i prinos, svećenik i žrtveni dar. Ovu misao posebno susrećemo u poslanici Hebrejima koja uči da je Isus veliki svećenik Novog Saveza. Isusova

posvećenost znači predanost Bogu za druge, a posvećenost njegovih učenika je dobivanje udjela na Isusovoj predanosti Bogu za druge.

Isus moli Oca da posveti učenike u istini i nastavlja da je Očeva riječ istina. Istina su ovdje događaji i riječi objave, sve što Bog govori i čini u prilog ljudima. Isus je tu objavu navijestio i ostvarivao, uprisutnjivao, a u retku 18. šalje učenike da nastave njegovu zadaću nakon njegove smrti. Posvećenost u istini znači ustrajnost uz primljenu objavu i sposobnost za apostolsko zvanje.

JEDINSTVO CRKVE I VJERODOSTOJNOST KRŠĆANSTVA

U posljednjem odlomku (20-26) Isus moli za sve koji će na zalaganje Jedanaestorice i njihovih nasljednika biti sabrani u zajednicu njegovih vjernika, u Crkvu. Moli da budu jedno odražavajući jednotu Oca i Sina kako bi svijet upoznao da Otac šalje Sina ljudima svih naraštaja i svih naroda.

Ivan je u ovaj dio Isusove molitve unio stvarno stanje u svojoj mjesnoj i krajevnoj Crkvi. Iz Prve Ivanove poslanice znademo da je među kršćanima ivanovske tradicije došlo do rascjepa. Neki kršteni Židovi smatrali su Isusa samo čovjekom koji je bio odviše jednostavan i završio na križu. Prema njima on nikako ne može biti Krist, obećani Spasitelj. Napustili su pravovjernu skupinu koja je smatrala da je bitno vjerovati u Isusa kao Krista (usp. 1 Iv 2,24-26). Druga skupina bili su obraćeni Grci gnostičkog usmjerenja koji su prezirali ljudsko tijelo kao zatvor slobodnog ljudskog duha. Nije im išlo u glavu da bi Sin Božji mogao postati pravi čovjek pa su nijekali da je »Isus Krist došao u tijelu« (1 Iv 4,2-3). I oni su napustili pravovjernu skupinu ivanovskih kršćana. Obje krivovjerne skupine, kao i pravovjerni koji su ostali uz Ivana, pozivali su se na Duha Svetoga kojega je Isus obećao na posljednjoj večeri kao onoga koji će uvoditi u svu istinu.

Četvrti nas je evanđelista tako izvijestio o posljednjem dijelu Isusove molitve da nas podsjeti na ugroženo jedinstvo Crkve. Jedinstvo je, istina, Isusov dar, ali je ranjivo i raskidivo. Svaka pak razdvojenost među kršćanima potkopava vjerodostojnost Isusove objave, budi nepovjerenje među ljudima kojima propovjednici pokušavaju navijestiti Evanđelje kao poruku o Isusu koji je jedini Gospodin i Spasitelj.

Ipak, jedinstvo je moguće jer teče iz ljubavi kojom Otac prihvaća Sina i Sin Oca, a to jedinstvo Isus prenosi i na zajednicu svojih vjernika. Jedinstvo Crkve u razjedinjenom i posvađenom svijetu znak je da Otac ljubi sve vjernike kao što je ljubio Sina. Ovdje ponovo susrećemo Isusovu svijest da ga Otac ljubi. On zna da ga je Otac ljubio cijelog života i da ga jednako ljubi u času kad se sprema na nasilnu smrt. Ostajući povezan s Ocem, on moli da njegovi vjernici ostanu povezani jedni s drugima i tako pokazuju svijetu da Bog ljubi Crkvu. Kad Isus kaže da daje učenicima slavu koju je doblo od Oca (r. 22), on podsjeća na dar Duha Svetoga kojega će primiti Jedanaestorica i svi vjernici, dar koji će povezivati kršćane s Bogom i jedne s drugima kroz povijest. Jedinstvo ostaje moguće, iako ranjivo, jer Duh Sveti ostaje trajno prisutan u Crkvi, i jer Bog trajno ljubi sve koji Isusa prihvaćaju za Krista, tj. od Oca obećanog i poslanog Spasitelja.

Zadaća će Crkve biti da svojim životom svjedoči kako Otac šalje Sina svijetu kao neopozivi znak i sredstvo spasenja. Kršćani će gledati slavu koju je Otac dao Sinu time što će prianjati uz proslavljenog Isusa kao Spasitelja i biti mu vjerni u svijetu. Vjernicima je Isus tijekom povijesnog poslanja otkrivao Boga, očitovao im njegovo ime. Kad kaže da će im »još očitovati«, on još jednom najavljuje dolazak Duha Svetoga koji će vjernicima napominjati sve što je Isus govorio i činio te u različitim povijesnim prilikama uvoditi ih u istinu koja je sam Isus. (usp. Iv 14,26). Prianjanjem uz Isusa i čuvanjem njegovih riječi, Crkva će biti zajednica onih koje Bog ljubi, jer Isus na nju prenosi ljubav Očevu prema sebi.

Ova Isusova molitva govori nam najprije o samom Isusu. On kao čovjek sasvim točno zna da ga čeka nasilna smrt kao posljedica njegova navještanja objave i pomaganja ljudima. Međutim, on kao čovjek ipak ne zna potanko sve ono što ga čeka, i zato moli Oca da ga proslavi po smrti. Moli da njegovo nasilno ušutkivanje pretvori u trajan izvor života vječnog za vjernike. Ova nam molitva također govori o Crkvi. Ona živi od riječi Božje očitovane u Isusu, od Isusove radosti i od jedinstva koje joj uskrsli Krist po svome Duhu dariva i zadaje.

DA REDOVNIČKE OSOBE BUDU KVASAC EVANĐEOSKOG ŽIVOTA

Kvasac evanđeoskog života

Redovnici i redovnice su kršćanske osobe koje se ne zadovoljavaju da vrše samo Božje zapovijedi kao svi ostali vjernici, nego se obvezuju i na vršenje evanđeoskih savjeta: siromaštva, čistoće i poslušnosti. Na taj način nastoje ostvariti savršeniji način kršćanskog života.

U prva kršćanska vremena, kad je Crkva bila progonjena, smatralo se da se kršćansko savršenstvo najbolje ostvaruje po mučeništvu, pa se za njim i čeznulo. No kad su progonstva prestala, nije ipak nestalo želje za kršćanskom savršenošću. Ne videći više mogućnosti za mučeništvo, mnogi su kršćani odlazili u pustinje, da bi se ondje, daleko od svijeta, dali posve životu za Boga, a prozvali su ih pustinjacima. Kad je sv. Pahomije (287-347) u Egiptu sagradio veliki samostan, u koji je okupio pustinjake, samotnike i monahe, te ih tako ujedinio u jednu zajednicu, propisavši im čak i pravila za redovnički način života, nastao je redovnički stalež. Na Istoku će se nakon njega pojaviti veliki organizator, otac i zakonodavac redovničkog života sv. Bazilije, a na Zapadu će to biti sv. Benedikt. Kasnije, u srednjem vijeku, nastat će novi tipovi redovnika: franjevci i

dominikanci, koji pripadaju takozvanim prosjačkim redovima. Na početku novog vijeka pojavit će se i noviji tip redovnika, takozvanih regularnih klerika, od kojih su najpoznatiji isusovci, a u najnovije doba nastale su brojne redovničke družbe ili kongregacije s jednostavnim zavjetima, kao što su salezijanci, sestre milosrdnice, sestre sv. Križa i tolike druge i muške i ženske zajednice.

Svima je njima zajedničko jedno: težnja za savršenošću, koja se ostvaruje životom po Evanđelju, koje je osnovni zakon svake redovničke zajednice. Vrhovni uzor svakog redovnika jest sam začetnik Evanđelja Isus Krist, koji je ono što je naviještao i sam najidealnije ostvarivao. Bogu posvećena osoba u redovničkom staležu želi Krista slijediti izbliza, s njime se što više poistovjetiti iz ljubavi i poštovanja prema njemu i njegovu djelu.

Isus Krist, glavni uzor, motiv i pokretač svakog kršćanskog, pa tako i redovničkog života, iznio je ovu usporedbu: »Kraljevstvo je nebesko slično kvascu koji uzme žena te ga pomiješa sa tri mjere brašna, dok sve ne ukvasa« (Mt 13,33). Uloga je kvasca da tijestu dadne jednu novu kvalitetu, da ga ukvasa, podigne, učini ukusnim kruhom. To je i uloga Božjega kraljevstva na zemlji, u ovome svijetu. O svemu tome Crkva je mnogo govorila na II. vatikanskom saboru.

Naša nakana poziva nas na molitvu da bi redovničke osobe bile kvasac evanđeoskog života. Da bi to mogle biti, potrebno je da najprije same žive tim životom, da im taj život postane druga narav, dakle, da budu evanđeoski kvasac. Samo tako će onda moći pomoći drugima, da se i oni izdignu iznad prosječnosti.

Molimo za redovnička zvanja i u sveopćoj i u našoj

domovinskoj Crkvi. Koliko bi se više dobra moglo učiniti, kad bi bilo više redovnica, koje bi mogle djelovati na našim župama i crkvenim ustanovama! Potreban nam je ne samo velik broj svetih redovnika: svećenika i braće pomoćnika, vojska redovnica katehistica i drugih vrijednih radnica, nego i onih što žive u samostanima stroge klauzure, gdje se mole i trpe, da bi to bilo duhovno i apostolsko obogaćenje Crkve među Hrvatima i u domovini i u tuđini! Mjesec Kraljice svete krunice, mjesec Misijske nedjelje poziva nas na molitvu za redovničke zajednice, da postanu kvasac evanđeoskog života, svjetionici vjere i kršćanske ljubavi. Ujedinjeni s njima u molitvi ne zaboravimo da je veliko blago jedne Crkve, ako ima mnoštvo kvalitetnih redovnika i redovnica.

Molimo i na nakanu naših biskupa: DA NAŠI STARCI I STARICE PO DOMOVIMA I BOLESNICI PO BOLNICAMA NE OSTANU BEZ UTJEHE VJERE I SVETIH SAKRAMENATA. Ova nas nakana povezuje s onima kojima je najviše potrebna kršćanska samaritanska ljubav. Tu ljubav na osobit način znaju ostvarivati redovnice, gdje ih još ima po domovima, a i svećenici revni dušobrižnici staraca i bolesnika. Svima je njima potrebna naša molitva i solidarnost. Onaj koji čini djelo milosrđa, sam je na najsigurnijem putu spasenja. Pružiti ili posredovati bolesnicima i starcima utjehu svete vjere, ima svoju veliku važnost i za njihovo vječno spasenje. Za sve to imajmo svi što više srca i razumije vanja!

Josip ANTOLOVIĆ

Anđelka - deseto dijete

Augustinu i Anici u župi Ivankovo rodila se prije dva mjeseca kćerka — deseto dijete! Ona je velika radost za svoje roditelje, a naročito za svoga brata Iliju, sjemeništarca. Ilija je, naime, prije petnaestak mjeseci rekao mami: »Kako bi lijepo bilo da mi rodiš bracu ili sestricu, da mi recitira na Mladoj misi!« Sada mu se želja ispunila, dobio je seku. Radost te obitelji okrunio je i đakovački biskup Ćiril. Premda umoran od velikih slavlja 1100. obljetnice smrti sv. Metodija, ipak se na putu za Vinkovce navraća u crkvu sv. Nikole u Ivankovu i krsti malu Anđelku u prisutnosti cijele obitelji i preko 300 vjernika. Bilo je to 7. srpnja pred nedjeljnu misu u 8,30 sati.

Desetero djece; Danas takve obitelji zaslužuju više od Nobelove nagrade! A sva su im djeca, hvala Bogu, zdrava i vesela. Osim Ilije, u sjemeništu je i njegov mlađi brat Ante. Djeca su dobra. A kako ne bi bila, kad je najveća kazna za neposlušnost šišanje do kože, bar za dečke, veselo ističu sama djeca.

Premda su djeca brojna, obitelj nije zadnja u selu. Osim kombija imaju i motokultivator, četiri goveda, 26 svinja i još koješta što spada na ugledno gospodarstvo Dobri su i po tome što rado priteknu u pomoć. Evo primjera:

Jednom su se »Zmajevci« trebali u ponoć vratiti iz Županje, a u to doba nema više ni vlaka ni autobusa. Bili su ondje na susretu s bolesnicima u župi Sv. Ivana Krstitelja. Dvadesetčetvero ih je! Tko će ih tolike prevesti s vinkovačke stanice u Ivankovo? Župski vikar Borislav sjeti se Augustina. Vrijedan je župljanin, dobar čovjek, rado pomogne. On sa svojim kombijem, još pokoji auto i problem je riješen! Baš mu hvala!

Iliji se ispunila prva želja da dobije sestricu, a dao Bog da se ispuni i razlog njegove želje — da on postane svećenik, a ona da ga pozdravi najljepšom recitacijom!

Vlado MIKRUT

Koncil i katolički laici

Piše: prof. Radovan GRGEC

Dvadeset godina poslije Drugoga vatikanskog sabora, Koncila našeg vremena, još se uvijek kod nas i u svijetu o njemu govori i piše. Svi smo mi, manje-više, Koncil prihvatili i na njega se neprestano pozivamo,. ali se i prepiremo tumačeći i provodeći njegova načela i smjernice na različite načine. Stoga je i sazvana izvanredna biskupska sinoda u Rimu da bi se neki »koncilski« i »pokoncilski« problemi pojasnili i riješili.

Mnogim biskupima, svećenicima i vjernicima prigovaraju da se ponašaju kao da Koncila nije bilo ili da su, napustivši koncilsku orijentaciju, iznevjerili nadanja i iščekivanja Crkve i svijeta. Prigovaraju im to i neki ateisti, kojima sigurno nije stalo do vjere, ali nastupaju kao »branitelji« Koncila. Tako su vjernici doživjeli da ih bezvjerci uče »koncilskom ponašanju«.

Mi, pak, znamo da je koncilska poruka ekumenskog dijaloga, povratka k izvorima i posuvremenjenja ujedno i poruka evanđeoske ljubavi i pravde, Govora na gori Blaženstava, ukratko poruka kršćanske vjere za sva vremena. Za razliku od nadbiskupa Lefebvrea, koji Drugi vatikanski sabor smatra opasnim skretanjem s pravog puta, za nas je vjernost Koncilu ujedno vjernost Isusu Kristu i Crkvi što ju je On utemeljio. Isto tako znamo da se u povijesti Kristove Crkve koncili, kao i pontifikati, redaju, izmjenjuju i međusobno nadopunjuju. Stoga u II. vatikanskom koncilu ne valja prvenstveno gledati nekakav »obrat« ili suprotnost prethodnim koncilima nego njihovu nadopunu i »pomak naglaska«.

Za nas, katoličke laike, taj »pomak naglaska« očituje se u koncilskim dokumentima koji ističu »punoljetnost« i ravnopravnost laika kao zrelih članova naroda Božjega, tj. Crkve, koji, živeći u svijetu, ostvaruju tu svoje apostolsko poslanje na području svojih specifičnih djelatnosti. Na tom su području oni samosvojni, nadležni i odgovorni za uspostavljanje vremenitoga reda u skladu s evanđeoskim načelima. Na taj način, sudjelujući u izgradnji ovoga svijeta i u javnom životu svoje domovine, oni dovršuju djelo stvaranja i otkupljenja. To sudjelovanje nije nikakva »politizacija« u lošem smislu te riječi. Nažalost, na većem dijelu kugle zemaljske, gdje ljudi žive bez slobode ili bez kruha, katoličkim svjetovnjacima nije omogućeno da kao vjernici sudjeluju u javnom životu svoje domovine. Katkada ne mogu svjedočiti svoje poslanje ni u svom zvanju, pa čak ni u privatnom i obiteljskom životu. Koncilske dokumente su, pak, sastavljali uglavnom koncilski oci iz zemalja u kojima postoji bar kakav-takav pluralizam i sloboda javnog ispovijedanja vjere.

Oni koji katoličkim vjernicima predbacuju »politizaciju« u nekim zemljama, a u drugim zemljama (kao npr. u Južnoj Americi) nedovoljni politički angažman, zapravo im predbacuju što nisu njihovi ideološki i politički istomišljenici. Katolički laikat bit će tema sljedeće redovne biskupske sinode.

U svakom slučaju, katolički laici treba da u svim vremenima i prilikama žive kršćanski. Izrazi kao »pretkoncilski« ili »koncilski«, koje je nedavno kritizirao kardinal Ratzinger, nemaju tu svoje opravdanje. Kršćanski živjeti znači proživljavati zajedništvo u ljubavi, Euharistiji, molitvi i naviještanju Božje Riječi, čime se odlikovala i prva kršćanska zajednica. To se ne tiče samo vjerničke »elite«, koju neki smatraju nekakvim »poluklericima« ili »superlaicima«, nego u prvom redu kršćana iz »baze«. Takvi su, bili oni obrazovani ili neuki, pravi predstavnici naroda Božjega. Iako slabi i grešni ljudi, nastojeći živjeti kršćanski u današnjem svijetu, oni pokazuju svoju vjernost Isusu Kristu, Crkvi i Koncilu.

Uskrsli Krist izvor nade

Piše: Rudolf BRAJČIĆ

Nadamo se onome što još nemamo, a voljeli bismo imati, i što u budućnosti možemo postići, iako uz poteškoće. Pri tome ovdje mislimo na svoju vječnu domovinu kao na cilj kojemu nam je stići i prema kojemu još putujemo. S nadom smo započeli taj put. Poslije mnogo godina kršćanskog života vidimo da se nismo prevarili. Prevalili smo dio puta koji je ostao za nama, a ta dionica nije bila laka.

Bog je bio i ostao s nama. To iskustvo Božje prisutnosti u našem životu temelj je naše nade za budućnost. Temelj naše nade nije Bog za koga samo znamo da je moćan, dobrohotan i vjeran, nego Bog čiju smo pomoć iskusili i doživjeli, čiju smo brigu u svom životu primijetili, a nadasve, čiju smo radost »biti s nama« osjetili. Nadamo se da ćemo s njim u prijateljstvu ostati cijeli život. To nam omogućuje malo drukčije gledati na nadu. Ne nadamo se, zapravo, da ćemo nešto dobiti ili postići, nego se nadamo da nećemo nešto, što već posjedujemo, izgubiti: Boga već posjedujemo! Nadamo se da ga nećemo izgubiti niti se s njim raskrstiti. Manjak nade je grijeh. S pravom, jer taj bi manjak htio reći da Bog ne želi i ne poduzima sve da nam postane i ostane prijatelj. A to je protivno našem iskustvu.

NADA U IZRAELU

Stari su Izraelci imali jako iskustvo o Bogu, po velikim djelima, kojima ih je oslobodio od Egipćana, a onda ih pratio na putu kroz pustinju. U njihovoj se prošlosti pokazao očit prst Božji, i doživjeli su da je Jahve vjeran. Nadali su se njegovu blagoslovu, milosrđu, pomoći, pravednom sudu, oproštenju, spasenju. Jahvina vjernost je povezivala njihovu prošlost s njihovom budućnošću. Jahvinih velikih djela su se sa zahvalnošću sjećali u bogoslužju, u svom ispovijedanju i u svom dnevnom životu, osobito u časovima teških povijesnih prelomnih događaja, kada je izgledalo da će Izrael zasvagda propasti. To sjećanje na Jahvina djela, koja je učinio za njih u njihovoj prošlosti, u kriznim periodima i zahvaljivanje poprimalo je za njin lice nade. U nabujalosti njihove nade samog Jahvu smatraju nadom Izraelovom. A i sam je Jahve često govorio: »Ja ću biti s vama.« Po tome se on prepoznavao među poganskim božanstvima: »Kao onaj koji je s njima«. U Izraelu je vjera išla skupa s nadom.

NADA NOVOZAVJETNOG VJERNIKA

Nada je tako snažna značajka novozavjetnog vjernika da će Pavao reći za poganina u odnosu na kršćanina: »Poganin je onaj koji se ne nada« (1 Sol 4,13). Glavno iskustvo vjere novozavjetnog vjernika, na kojem temelji svoju nadu, Kristov je život, njegova smrt i njegovo uskrsnuće, kroz koje se u svijet probilo Božje kraljevstvo. Ali to kraljevstvo nije novozavjetnom vjerniku već dano u konačni posjed i na posvemašnje raspolaganje, nego mu je dano kao baština na koju treba još čekati. Sloboda za koju je oslobođen, slo-

boda je u novom životu s nadom u sjaj toga života u vječnosti, ali tako da sada još živi u sjeni smrti, grijeha, razornih elemenata svijeta, tamnih noći i straha. Unatoč iskustva Božje ljubavi, unatoč zadobivenog novoga života i unatoč Duha Svetoga koji mu je dan, vjernik živi u nadi, u nadi objave svega toga.

Način kojim zadobiva oproštenje grijeha i posvećenje po milosti, s Božje strane je odluka koja vrijedi zauvijek i kojom Bog zauvijek prima čovjeka u svoju službu i vodi ga k savršenstvu. Bog nikad ne prima čovjeka u svoju ljubav privremeno. Ipak na početku posvećenja ne uvodi ga odmah u sve bogatstvo svoje ljubavi, nego malo-pomalo u sve veći mir, radost i veselje njegova gospodara. Svako pak novo i dublje uvođenje u Božju ljubav novi je temelj nade u sve novije Božje darove. Stoga je nada novozavjetnog vjernika ključ kojim se on otvara uvijek većem prihvaćanju Boga i uvijek većem i sve slobodnijem daru njegove blizine.

CRKVA — IZVOR NADE

U usporedbi sa starozavjetnim vjernikom, koji je imao iskustvo velikih Jahvinih djela, i s iskonskim novozavjetnim vjernikom, koji je imao iskustvo Kristova života, smrti i uskrsnuća, današnji vjernik to iskustvo Kristova života, smrti i uskrsnuća ima kroz Crkvu, kroz njezine sakramente i njezinu riječ, pa on na njima gradi svoju nadu. Crkva je neprekinuta Kristova prisutnost. Po njoj i u njoj djelo njegova spasenja neprestano se ostvaruje uvijek na novim pokoljenjima. Ona je sakramenat Krista. Kada naviješta Evanđelje, kada razjašnjava i brani vjeru, kada obavlja bogoslužje, kada čini djela milosrđa, kada usmjeruje kršćanski život, kada vjernike čuva od zla i od neprijatnih snaga — tada je to Krist, uskrsli Krist, koji kroz nju djeluje; tada su to njegova djela, njegovi darovi u nama. Djelovanje Crkve nastavak je Kristova djelovanja koje joj on nadahnjuje po Duhu Svetome. To je prisutnost Kristova otkupiteljskog djelovanja.

Misleći na to, moramo reći da danas neposredni i konkretni poticaj za našu nadu nije Bog koji se je pokazao silnim u Starom zavjetu, niti Krist koji je živio i umro za nas, nego uskrsli Krist koji po Duhu Svetom u Crkvi djeluje za nas. Grešniku je danas nada ispovijed; onome koji djeluje na posvećenju svijeta nada je krizmeni pečat koji neprekinuto na nj zaziva Duha Svetoga. Time bih htio reći da je za nas danas i ispravnije misliti na Isusa kojeg smo u nedjelju primili u pričesti, nego na Isusa koji je oživio Lazara; bolje je za našu nadu, ako mislimo da Duh Sveti djeluje u nama krizmanicima nego ako mislimo kako Samson, zahvaćen Javhinim Duhom, magarećom čeljusti ubija Filistejce.

KUŠNJA NADE

Pazimo ipak na ovo: Ako su poticaji za nadu veliki, ne znači da su mali poticaji za obeshrabrenje. Božja šutnja pred triumfom nepravde i smrti katkada je zagonetna. Kristova pobjeda često ima »lice« poraza. Zahvaćen snagom zla kršćanin se pita da li je Božja milost i pomoć još stvarnost. Tada se treba nadati proti svakoj nadi, kako kaže sv. Pavao (Rim 4, 18), oslanjajući se na nevidljivog Boga koji nas ne ostavlja na cjedilu. Postojanost u kušnji je najljepši plod nade. Kušnja pruža prigodu da nada sine u svemu svojem sjaju.

PRIGOVORI PROTIV KRŠĆANSKE NADE

Moderni ateisti mnogo prigovaraju kršćanskoj nadi. Kažu da se po njoj kršćani nadaju i vesele životu poslije smrti, a zaboravljaju raditi na tome da bi nam ovdje na zemlji bilo dobro. Izbjegavaju zemaljske zadatke i odgovornosti. Glavno im je da stignu u nebo. Međutim, ti ateisti zaboravljaju da kršćani znaju da u nebo neće stići drugim putem osim preuzimanjem odgovornosti i zadataka na zemlji. To preuzimanje zemaljskih odgovornosti i zemaljskih zadataka nije lako i pritišće kao golemo breme, bilo da se uklapaju u divovski napor kojim ljudi tijekom vjekova nastoje da poboljšaju svoje životne uvjete, bilo da se odnose na najobičnije svagdanje poslove kojima muževi i žene pribavljaju za sebe i za svoju obitelj sredstva potrebna za život. Na nošenje toga bremena na pošten i čovječanski način kršćanina potiče upravo nada, jer je za njegovo nošenje dano obećanje vječnoga života. Za postizanje vječnoga života nema drugog puta osim napretka, što znači da moramo biti zahvaćeni onom nezdravom i razornom groznicom za napretkom, koja nas u borbu upućuje same, sami smo preslabi i sigurno klonemo. Bog je naša nada i naša snaga.

Beogradska Bogorodica

Piše: Ivan CINDORI

Župa Sv. Petra apostola u Beogradu (Makedonska 23), koju vode oci isusovci, proslavila je 21. listopada prošle godine (1984.) pedesetu godišnjicu povratka Majke Božje Beogradske u grad iz kojega je bila izgnana 1739. godine. Evo o tome prikaza za čitaoce Glasnika.

DOŠLA S ISUSOVCIMA IZ PASAUA

Godine 1718. Isusovci su po treći put u svojoj povijesti došli u Beograd. Te godine prispjeli su iz poznatog misijskog središta u Bavarskoj, iz grada Passaua. Bilo im je povjereno da u gradu, nedavno oslobođenom od Turaka, organiziraju župu. Nakon nekoliko godina to im je i uspjelo. Godine 1732. sagradili su i crkvu na Dorćolu, gradskom pojasu uz Dunav gdje je bilo najviše katolika. Turska riječ »dorćol« znači raskršće četiriju putova. Na glavni oltar postavili su sliku Majke Božje Pomoćnice kršćana. Slika je izrađena uljem na platnu. Na poleđini slike i danas stoji pergamena s latinskim natpisom koji donosimo u prijevodu: »Ovu sliku Blažene Djevice Marije Pomoćnice, po obliku i veličini milosne slike Pasavske, preslikanu od vrlo slavnog slikara Jakova Kristofora Platzera, i dodirom čudotvorne slike na pasavskoj gori posvećenu, vlč. o. Franji Ksaveru Vogelu, prvom superioru beogradske misije, da je postavi na veliki žrtvenik njezine crkve u Beogradu, poslao je Franjo Gölz, prefekt građanske kongregacije Bl. Dj. Marije od Anđela pozdravljene, koju su pasavski Isusovci osnovali. Godine od anđeoskog pozdrava 1718.«

Godine 1739. Turci ponovo preotimaju grad. Da bi spasili gole živote, katolički vjernici zajedno sa svećenicima i biskupom bježe preko Dunava. Isusovci odnose sa sobom i Gospinu sliku da je Turci ne obeščaste, i sklanjaju je u hodnik župskog stana u Petrovaradinu. Na okvir slike postavljaju metalnu ploču u obliku zvijezde s latinskim natpisom koji u prijevodu glasi: »Iz Beograda izgnana Djevice, svojom zaštitom neprestano čuvaj Petrovaradince!« Istaknuta slova latinskog teksta tvore godinu 1739. Ovo je povod i početak njezinog časnog naslova — Bogorodica Beogradska.

POVRATAK NA OLTAR, POVRATAK U BEOGRAD

Slika je na hodniku petrovaradinskog župskog ureda ostala punih 129 godina. Tada ju je godine 1868. župnik, opat i pisac Ilija Okrugić prenio u crkvu na Tekijama, davši joj počasno mjesto uz lik Marije Tekijske. Glavni je oltar tako uredio da se Misa Mogla služiti i pred Tekijskom i pred Beogradskom Gospom. Tako je ostalo 66 godina.

Godine 1934., pod veoma teškim uvjetima, sagrađena je nova župna crkva u Beogradu pod zaštitom Sv. Petra prvaka apostolskog zbora. Tek što je nova crkva bila dovršena, ali ne više na Dorćolu gdje je njezina crkva bila spaljena i srušena, Marija se požurila da bude majka u kući Sv. Petra, da bude Majka Crkve. Svečano ju je dopratio đakovački biskup dr. Akšamović, dok ju je u Beogradu dočekao nadbiskup beogradski dr. Rodić, O. Anđelko Jurić, provincijal isusovaca, svećenici i naroda oko 1500 duša. Od tog časa Marijin je oltar prijestolje trajno »opsjedano«, ali ne više od Turaka nego od vjernih katolika, a veoma rado dolaze i pravoslavni vjernici. Beogradske novine »Politika« o tome su zapisale: »Majka Božja Beogradska treba da bude nešto slično što je npr. u Zagrebu - Majka Božja Kamenita« (7. 10. 1934., str. 13). Na svečanom prijemu priređenom za beogradski kler, nadbiskup Rodić je potaknuo svećenike da šire ljubav i pobožnost prema Majci Božjoj Beogradskoj jer »ovvo je prvo prošteskoj jer »ovo je prvo proštenište Majke Božje u mojoj nadbiskupiji i za sada jedino, pa zato hoću da mu se ime proširi«.

PROSLAVA 50. GODIŠNJICE POVRATKA

Nakon 50 godina župa Sv. Petra upriličila je duhovnu obnovu za svih šest beogradskih župa. Počevši od 16. rujna, svake je nedjelje po jedna župa dolazila na hodočaš-

će pod vodstvom svoga župnika, koji je svojim vjernicima-hodočasnicima u prošteništu i propovijedao potičući ih da nasljeduju Marijine vrline koje su neiscrpne. Na glavnoj proslavi, osim vjernika iz svih beogradskih župa, došli su i hodočasnici iz Hrvatskog Nacionalnog Svetišta Majke Božje Bistričke. Došli su u dva autobusa pod vodstvom svoga župnika monsinjora Lovre Cindorija. Tom prigodom vidljivo smo doživjeli da smo kao vjernici povezani ne samo s članovima drugih beogradskih župa, nego i s čitavom Crkvom od Sibira do Rta Dobre Nade, od Tokija i Pekinga do Litve i Anchoragea.

Hodočasnici iz Marije Bistrice donijeli su kao spomendar lijepo uokvirenu sliku Majke Božje Bistričke i jednu zavjetnu svijeću. Oba poklona nosile su djevojke obučene u narodnu nošnju svoga kraja. Ljudima koji su doživjeli ovaj prizor jedinstva i zajedništva, zablistala je u oku i potekla niz lice suza radosnica. Pod ravnanjem č. s. Rahele, koja je i sama bila nekoliko godina u Beogradu, hodočasnici su otpjevali svoje hodočasničke pjesme.

Mladi župe domaćina pozdravili su Bogorodicu recitalom u kojem su među ostalim rekli i ovo: »Ti se nalaziš s onu stranu našega puta, a s ovu stranu naše nade. Marijo, Tvoje ime raste kao lavina sve do naših dana. Mi ćemo je rastopiti i natopiti pustinje naše. Napunit ćemo čaše naše koje već dugo prazne stoje... Ti si kalež izgubljene Istine... Živo pismo svih koji traže . . . Ti si čisto ogledalo Duha Svetoga.«

U svom pozdravnom govoru domaći župnik isusovac o. Ivan Cindori pozvao je mlade da »stvaraju bolji svijet negoli su ga stvarali njihovi prethodnici. Mladi, nadamo se da će svijet biti bolji kad vi u njemu preuzmete svoje odgovornosti. Marija vam je putokaz, a nas nemojte razočarati!«

RIJEČ NADBISKUPA ALOJZIJA TURKA

Nadbiskup beogradski monsinjor Alojz Turk u svojoj propovijedi sve nas je potaknuo dirljivim riječima da nasljedujemo vrline Majke Marije. Rekao nam je da se kao malo stado ne bojimo, jer Božja Providnost ima s nama velik plan po zadaći koja nam je dodijeljena, a Marija će nas uvijek jačati i povezivati, kao što povezuje i jača sve ljude dobre volje širom svijeta. To je osvijetlio primjerom jednog čovjeka iz Sibira koji živi udaljen 5 tisuća kilometara od svoje rodne Ukrajine. Taj je čovjek saznao za naš Nacionalni Euharistijski Kongres na Mariji Bistrici. Zaželio je imati sliku svetišta Majke Božje Bistričke i dobio ju je. Zauzvrat šalje beogradskom nadbiskupu tu istu sliku, ali uvećanu. Taj isti čovjek dobio je i sliku Bogorodice Beogradske. I nju je uvećao i poslao je natrag istom nadbiskupu s kojim se već dulje vremena dopisuje. I u dalekom Sibiru Bogorodica Beogradska tješi čovjeka koji je štuje, a nije katolik nego praoslavac.

DOSTOJANSTVENO I S PUNO VJERE

Nakon propovijedi, župa Sv. Petra i svi ostali vjernici posvetiše se Bogorodici Beogradskoj. Obećali su Joj da će obdržavati Deset Božjih zapovijedi, čuvati se psovke i svakoga drugoga grijeha, nastojat će da svake nedjelje sudjeluju na svetoj Misi i da žive sakramentalnim životom, ostvarujući krsno posvećenje i obećanja dana na krštenju. Svoju su posvetu započeli himnom u čast Beogradskoj Bogorodici. Himnu su pjevali svi i to od srca, osobito pripjev: »Beogradska Majko Božja draga, vruće molbe poslušaj nam glas: Od zla svakog čuvaj nas i brani, vječni svima izmoli nam spas!«

Svi sudionici slavlja osjetili su radost vjere. »Bilo je dostojanstveno i s puno vjere«, reče jedan od sudionika koji inače živi u Beogradu. »S radošću smo hodočastili Bogorodici Beogradskoj, da donesemo ljubav i prijateljstvo iz Nacionalnog Svetišta M. B. Bistričke,« zapisao je bistrički župnik Monsinjor Cindori.

Blagdan Bogorodice Beogradske slavi se 19. listopada, a svakog 19. dana u mjesecu vrši se njezin spomen.

NA KONDŽILO,

34 MLADIĆA NA SVOJIM JUNAČKIM PLEĆIMA PONIJELO JE TEŠKU GOSPINU SLIKU NA VRH KONDŽILA

Sunce žari sa zenita, šuma jedva diše, a polja vape: »Kiše, kiše!« Odavno ne bijaše kiše. Usora je tanka i mlaka, sa dna joj strši crno, suho kamenje. Putem pokraj nje koracaju umorni ljudi. Umorni, ali ponosni; prašni, ali odvažni; gladni, ali strpljivi; suncem opaljeni, smijehom ohrabreni, molitvom okrijepljeni, muško i žensko, idu naprijed. Sve sami mladi radnici, đaci, težaci, skupina za skupinom. Puni su ih puti, pune su ih staze. Sa svih strana nadolaze, u jedno se stapaju i dalje odlaze. Jučer popodne su krenuli, u šumi prenoćili, jutrom dol i goru pregazili, da bi se sad, u podne, na Kondžilo uspinjali. Na Kondžilo, pa što bilo!

Put na Kondžilo vodi preko Komušine, župe veoma stare, koja pamti i narodne vladare. Ipak, nije ona po tom glasovita, nego po staroj, veoma čašćenoj slici Marije na nebo uznesene.. Slika je dosta velika, a nadasve mila. Predaja veli da ju je davno neki Turčin Kapetanović u trnju pronašao, dugo u svom hambaru čuvao, a neki ju je Ciganin tu i oštetio. Katolici Komušine za nju su saznali pa su je otkupili. Noseći je u Komušinu, na Kondžilu je na tlo spustiše da se odmore. Kad su je htjeli podići i dalje poći, bila je tako teška da je ni najjači nisu mogli podići. Potom se zavjetuju da će je svake godine na to isto mjesto donijeti uoči Velike Gospe ako je sada mognu odnijeti u Komušinu u zidanu kapelu. Tada im opet postade laka, ali teški zavjet svake godine vjerno ispunjavaju.

Ove godine iz komušinske crkve na Kondžilo sliku su nosila 34 mladića. Druge ta čast ovaj put nije zapala. Pratilo ju je mnoštvo naroda i svećenika na čelu sa sara-

KONDŽILO — NA VRH BRIJEGA DRVENA ZAVJETNA KAPELA OKRUŽENA SA SVIH STRANA GOSPINIM HODOCASNICIMA

POKORA, ISPOVIJED, METANOJA — OZNAKE SU SVIH, PA I OVOGA GOSPINA PROSTENIŠTA. ISPOVIJEDALO SE JE POD VEDRIM NEBOM

PA ŠTO BILO!

jevskim nadbiskupom Dr. Markom Jozinovićem. Od komušinske župne crkve do na Kondžilo dobar je sat pješačenja uz strmi brijeg i ne ide bez obilnog znoja. Šuma je izgledala kao golemi ratni zbijeg. Koji nisu našli mjesta u prizemlju župne kuće ili u velikom hangaru, podigoše šatore po šumi, a najviše ih je slijedeću noć bilo pokriveno bukovim lišćem i nebom, a noć je bila planinski svježa, osobito pred osvit. Planina je to! Lani je bilo puno teže, jer je padala jaka kiša, a naroda je bilo jednako kao i ove godine. Za Veliku Gospu ide se na Kondžilo, pa što bilo!

Mnogi Komušani danas rade izvan svoga kraja. Auti su bili osim s domaćim i sa slovenskim registracijama, austrijskim, njemačkim i francuskim. Svi oni planiraju svoj godišnji odmor za Veliku Gospu. Kondžilo je najveće vjerničko zborište naroda od Vlašića do Save, od Bosne do Vrbasa.

Na Kondžilo narod ide vjernički i pokornički pa ljudima nije teško stati pred ispovjednika, a njih je ove godine bilo 35. Nitko nije dugo čekao. Kondžilo je velika ispovjedaonica mladih, a njih je i bilo najviše. Koje onda čudo da se noću zaori i narodna i zabavna pjesma.

Podijeljeno je preko 8000 Pričesti. Taj podatak kao i onaj o 15000 hodočasnika svjedoči da je Kondžilo stalo uz bok Mariji Bistrici, Sinju i Trsatu. U svakom od tih svetišta štuje se ista Majka Marija, samo što je na svakom mjestu narod zove domaćim imenom. Zato je i Borja planinom odjekivala pjesma: »Majko Božja Kondžilska, moli se za nas... Očuvaj našu vjeru, učvrsti ufanje, obrati mila Majčice, izgubljene sve!«

TINO

SUSRET S GOSPODINOM — SVETA PRICEST DIJELI SE HODOCASNICIMA OKO KAPELE

NA VELIKU GOSPU PO PODNE GOSPINA SLIKA SE U PROCESIJI VRAĆA U ŽUPNU CRKVU, NA SVOJE STALNO MJESTO

NOVA ŽUPNA CRKVA U KOMUSINI, U KOJOJ SE ČUVA ZAVJETNA GOSPINA SLIKA

Pišući o životu, novine obično donose uzbudljive vijesti o onim ljudskim činima koji razgolićuju nečiju slabost, a hrane tuđu radoznalost, dok o temeljnim vrlinama, na kojima se zasniva život, obično šute. Tako su, na primjer, njemačke novine prošle godine isticale da je 1983. u Zapadnoj Njemačkoj bilo 121317 rastavljenih brakova, a da uopće nisu istakle da je u isto vrijeme i u istoj zemlji živjelo 19 milijuna stabilnih brakova. Isticanje samo slabe strane života potvrđuje da je slabost slabost. Ako pak netko namjerno ističe slabost u želji da je proglasi normalnim stanjem, nikome ne čini uslugu nego samo štetu i razotkriva vlastito srce.

Stalnost ili rastava braka

STABILNOST BRAKA ZAHTIJEVA LJUDSKA NARAV

Usprkos kojekakvim nagovještajima o »slobodnom braku budućnosti«, usprkos svim statističkim podacima o sve brojnijim rastavama i usprkos stvarnim krizama braka u suvremenom svijetu, raste i ozbiljnost shvaćanja braka. Mogli bismo reći da dolazi do neke polarizacije shvaćanja i života, a u takvim tokovima uvijek pobjeđuje ono što izvire iz ljudske naravi okrenute na dobro. Tako i zakoniti brak ostaje i sve više postaje idealan oblik trajne ljubavi između muža i žene. Nitko ne bi unaprijed htio da se njegov brak slomi.

Ljubav je ta koja izriče »DA« za nerazrješivi zajednički život. Mladi ljudi, koji su se tako reći »čisto slučajno« našli, zavoljeli se i naučili se ljubiti, počnu priznavati jedno drugome: »Dobro je da ti postojiš! Zajedno ćemo poći kroz život, zajednički ćemo dijeliti i podnositi radosti i boli, zajednički ćemo stvarati svoju budućnost!« Kad se konačno odluče jedno za drugo, čine svakako smion korak. Zato njihov »DA« mora biti dobro razmotren i promišljen, jer on postaje osnova za cijeli njihov život, koji im je na početku ipak nepoznat, pa se ponekad kaže da su supruzi pravi pustolovi. Reći svoj »DA« nepromišljeno, znači unaprijed raskopati put svoje budućnosti, zaploviti morem bez kompasa. Tko hoće stupanjem u brak samo pobjeći iz roditeljske kuće ili se samoživo dokazati, ne polaže prave temelje za zgradu svoga braka i oluja će ga lako razoriti. Takav se uistinu mora pitati: »Jesam li ja čovjek koji drugoga hoće i može usrećiti, ili ću mu samo nanijeti nevolju?« Odgovor mora biti pošten, jer svako nepoštenje u toj stvari u životu preskupo se plaća! Za uspješan brak potrebno je mnogo povjerenja i izdržljive vjernosti, osobito kad zajednički život postane navika i počne ga nagrizati dosada.

VJERNOST JE TEMELJ STABILNOSTI

Zašto se dvoje mladih vjenča? Koliko je brakova toliko je različitih priča! Neka priznanja očituju sreću, a neka tragediju, dok se intimni razlozi najčešće kriju pred drugima.

Čitav ljudski život sastoji se iz darivanja i primanja, iz želje za ljubavlju i iz čežnje biti ljubljen. Od te čežnje živi i odnos između muškarca i žene. Kao društveno biće čovjek želi zajedništvo s drugima s kojima ili među kojima može doći do izražaja, gdje se može potvrditi, gdje će biti prihvaćen. Ta prihvaćenost potvrđuje se određenim oblicima i znakovima života. U njima čovjek raspoznaje stupanj i vrijednost odnosa te stječe određenu mjeru sigurnosti za samog sebe, stječe sigurnost potrebnu da bi se mogao dati drugome. Tek u toj sigurnosti sâm može drugoga prihvatiti takvog kakav jest sa svim očaravajućim privlačnostima i razočaravajućim slabostima. Kroz to uzajamno stjecanje povjerenja raste pojedinačna snaga i sigurnost da partner neće pobjeći zbog sitnih razmirica koje su, na kraju krajeva, ipak neizbježive. Vjernost ulijeva sigurnost, i zato su sva vremena i sve kulture stvarale odredbe kojima bi se zaštitila bračna vjernost, jer brak nije čisto privatna stvar. Opravdano se tvrdi da brak stvara društvo, a društvo brak, ali da brak ipak ima dublji utjecaj i društvo je ono što je brak. Zato društvo mora brak priznavati, unapređivati i štititi već zbog vlastitog interesa. Samo društvo u kojem su se pojedinci nametnuli i sebično vode računa jedino o svojim interesima ne vodi se računa o

braku ili se propovijeda slobodna ljubav.

Zajedništvo s »pravom otkaza« odviše se duboko protivi čovjekovoj čežnji za vjernošću i za čovjekovim očekivanjem čvrstih i trajnih veza. Nekada je stabilnost braka štitila šira obiteljska ili rodbinska zajednica. Ljudi su se uzajamno pomagali i savjetovali te je ranjeno srce uvijek nalazilo potrebno utočište. Danas, međutim, mladi bračni par postaje svijet za sebe i ne pripada nikome osim samome sebi, pa lakše prihvaća materijalnu podstanarsku ovisnost negoli moralnu roditeljsku. Zato mladi supruzi danas više nego u prošlosti osjećaju da su upućeni sami na sebe, te u uzajamnoj ljubavi i vjernosti vide čak veću vrednotu negoli su je vidjeli njihovi djedovi i bake koji su se manje rastavljali. Sa sigurnošću se može reći da uza sve suvremeno rasulo brakova kod onih, koji su ga nezrelo sklopili i još nezrelije proživljavali, nije izbljedjela čežnja za bračnom vjernošću i stabilnošću, koju imaju zrelo pripremljeni i savjesno proživljavani brakovi.

VJERNOST NIJE ZAROBLJENOST NEGO KARAKTERNOST

Kad dvoje ljudi zrelo stoji pred brakom i iskreno si zadaju riječ na neopozivu vjernost bez ikakve ma i najskrovitije primisli na razlaz, onda oni vjeruju da će njihov brak uspjeti. I nakon 20 godina braka oni ne sumnjaju da će njihov brak i dalje potrajati, jer ni do sada nisu požalili što su se jedno drugome uzajamno predali i uzajamno se prihvatili.

Međutim, kad se ne prihvaća takva obveza zajedničkog života, partneri se uvijek iznova sukobljavaju s pitanjem: »Ostajemo li mi i dalje zajedno, ili se razilazimo?« Slutnje i ograničenja kojih se oni potajno boje čine njihove odnose suzdržljivima i ranjivima. Naime, zajedništvo, koje treba pružiti istinsku sigurnost, zahtijeva trajnost braka koja je dokazala svoju pouzdanost usprkos povremenim neuspjesima.

Crkva pruža braku pomoć u sakramentu što ga je sam Isus Krist ustanovio da bi pratio život i uvijek davao novu snagu za vjernost braku i bračnim dužnostima. Kršćanski bračni drugovi moraju se pouzdati u to da Bog hoće njihovu braku uspjeh bili dani dobri ili zli. Stoga njihov brak može postati »beskrajnom pričom« razvoja dobrih odnosa. I tako se oba bračna druga mogu neopterećeno predati jedno drugome. Pod tim predanjem ne misli se samo na seksualno, nego na cjelokupno ljudsko-kršćansko područje. Čovjek treba mnogo vremena da bi se razvio i sazrio u svakom pogledu, a tome cilju mnogo pomaže vjeran bračni život. Stoga bračna veza nije okov koji bi trebalo raskinuti, nego veza koja daje stalnost i čvrstoću, jer proizlazi iz vjere i čvrsta karaktera. Bračna veza ne dopušta partneru da iz bilo kojeg razloga jednostavno ode. Veza vjernosti daje nadu da partner neće drugoga iskoristiti i onda odbaciti kao istrošenu stvar.

Ozakonjivanje rastave braka, kao i precizno predviđanje uvjeta za rastavu, čime se želi samo izbjeći veće socijalno zlo, oduzima bračnim drugovima otpornost za podnošenje poteškoća koja im je najpotrebnija u časovima krize. Mnogi bi se brak sačuvao i ozdravio, kad jedan od partnera ne bi već unaprijed računao s mogućnošću rastave, pa prema svom braku postaje čak indiferentan.

Stalnost braka traži, napokon, i dijete kao plod ljubavi svojih roditelja. Dijete mora iskusiti neizmjerno mnogo povjerenja da bi moglo odrasti sretno i steći povjerenje u okolinu i svijet. To ne važi samo za prve godine djetetova života, nego i za vrijeme kad ono otkriva svoj »JA«, kad se razvija njegova neponovljiva i neponovljena osobnost. Dijete koje roditelji na ispravan način prihvate, učvrstit će bračnu vezu svojih roditelja, oživjeti njihovu ljubav.

Svaka država kao i Crkva treba zdrave jezgre braka i obitelji. Bitne uvjete i kvalitete za uspješan odnos u braku opisuje sâm apostol Pavao u svojoj poslanici Korinćanima: »Ljubav je strpljiva, dobrostiva, ne zavidi, ne hvasta se, ne oholi se. Nije nepristojna, ne traži svoje, ne razdražuje se, zaboravlja i prašta zlo; ne raduje se nepravdi, a raduje se istini. Sve ispričava, sve vjeruje, svemu se nada, sve podnosi. Ljubav nikad ne prestaje« (13, 4-8).

Tko ove riječi prihvati za sebe i za svoj brak, taj dokazuje da hoće samo dobro i siguran je u svoju ljubav prema partneru, jer on vjeruje u snagu dobroga u svome partneru i na taj način osigurava čvrstoću odnosa.

Priredio:
Valentin MIKLOBUŠEC

Sveti Vinko Paulski i njegovo djelo

Piše: Stjepan KUZMIĆ

Koncem šesnaestog i početkom sedamnaestog stoljeća u Francuskoj je vladala velika bijeda i neznanje. Ratovi su ostavljali pustoš, harale su pošasti i glad. Svećenika i redovnika bilo je mnogo, ali svi nisu bili uzorna života. I protestantska reformacija je učinila svoje. Isusovci, koji su tek nastali, odigrali su značajnu ulogu u odgoju mladeži, osobito klera, a slično i kapucini. Na žensku mladež djelovale su osobito uršulinke. U tom razdoblju živio je i sv. Franjo Saleški, koji je svojim životom i djelima osvojio mnoge. Ipak malo tko se brinuo za obične jednostavne ljude, za sirotinju. Oni su bili najviše zanemareni. Za taj najobičniji siromašni svijet Gospodin je spremao posebnog apostola.

SUSRET S BIJEDOM BIO JE POČETAK NOVOG ŽIVOTA

Sv. Vinko Paulski ugledao je svjetlo dana 24. travnja 1581. u priprostoj seljačkoj obitelji. Bio je nadaren dječak, pa su ga roditelji uputili u sjemenište. Već u 20. godini života zaređen je za svećenika. Budući da je tada bilo mnogo svećenika, dugo nije mogao dobiti župu, pa se za život snalazio kako je znao i mogao. Upao je i dugove, ne bi se moglo reći da je u prvim godinama svog svećeničkog života bio osobito svet. U to vrijeme u Parizu je Pierre Berulle, kasniji kardinal, osnovao družbu svećenika koji bi, proučivši dobro teologiju i izgradivši svoju ličnost, svojim uzornim svećeničkim životom bili drugima putokaz. I Vinko Paulski pridružio se toj družbi. Tada je ipak dobio jednu malu župu blizu Pariza. »Jedne nedjelje, mjeseca kolovoza, kad sam se oblačio za svetu misu došli su mi reći da su u jednoj osamljenoj kući svi članovi obitelji bolesni, svi u neopisivoj stisci, nije pošteđen ni jedan jedini koji bi mogao pomagati drugima. »To me je uhvatilo za srce!« — pripovijeda sam Vinko za vrijeme svog boravka u spomenutoj župi. To je bio početak njegova intenzivnog karitativnog rada, koji ga je doveo do osnivanja dviju redovničkih obitelji: Sestara milosrdnica i Družbe misionara, općenitije poznatih pod imenom lazaristi.

ŽAR TRAJNE VRIJEDNOSTI

Kad se Vinko zagrijao za karitativno djelovanje, nije mu bilo teško za takav posao pridobiti i suradnike, koji su tako postali prvi članovi Družbe misionara (lazaristi). Oni i danas mnogo i lijepo rade ne samo na karitativnom polju, nego i na pastoralnom području. Ima ih i u našoj domovini. Lazaristi se napose brinu za duhovno dobro seljaka. Osobito u početku, njihovo je djelovanje bilo veoma široko: davali su duhovne vježbe redenicima, laicima i svećenicima; radili su na odgoju klera u sjemeništima, vodili su brigu za sestre milosrdnice i za druge, brinuli su se za osobe po logorima, bavili su se pučkim misijama, a išli su i u vanjske misije. Odmah na početku susrećemo ih na Madagaskaru. Mnoge od tih poslova obavljaju i danas. U njihovom grbu (lik Isusa kako propovijeda) stoji

natpis: »Posla me blagovjesnikom biti siromasima«. Tim se želi reći da oni ne idu samo za zadovoljavanjem materijalnih potreba bezbrojnih bijednika, nego im u isto vrijeme žele ponuditi i blagovijest spasenja.

SUSRET OD VELIKOG ZNAČAJA

U to vrijeme živjela je u Francuskoj Lujza de Marillac, osoba koja je proživjela dosta teških i tragičnih časova. Patila je kao nezakonito dijete. Nakon udaje, u braku nije nalazila posebnog veselja, a onda joj i muž dosta rano umire. Po volji Providnosti susrela se ona u Parizu sa sv. Vinkom Paulskim, i taj susret pokazao joj je smjer daljnjeg životnog putovanja. Sv. Vinko bio je neko vrijeme njezin ispovjednik. Po njegovom primjeru počela je obilaziti siromahe i ostale nevoljnike i pomagati im u njihovoj bijedi. Sv. Vinku ona je bila desna ruka u osnivanju nove ženske redovničke zajednice, Družbe sestara milosrdnica. U početku nosile su građansko odijelo što do tada nije bio običaj. Kasnije su postale prava redovnička zajednica. U njihovim pravilima čitamo: »Bog je pozvao i okuplo Sestre milosrdnice da časte našega Gospodina Isusa Krista, izvor i uzor svake djelotvorne ljubavi, služeći mu tjelesno i duhovno u osobama siromaha...« Što se tiče njihova načina života — velika je novost što one nisu vezane na strogu redovničku klauzuru: »Njihov samostan redovito će biti kuće bolesnika, ćelija iznajmljena soba, kapelica župna crkva, samostan gradske ulice i sobe po bolnicama, klauzura poslušnost, rešetka strah Božji.

EVANĐELJE NA DJELU

Lujza de Marillac bila je doživotna poglavarica Sestara milosrdnica. To je bila želja samog sv. Vinka. Njihova je duhovnost duboko evanđeoska: posvećivati se vršenju djela ljubavi, promatrajući Krista i služeći mu u braći koja trpe, bez obzira na vrstu siromaštva i patnje. Kada to ljubav zahtijeva, moraju biti spremne ostaviti »Boga za Boga«, kako je to učio sv. Vinko, tj. ostaviti ili odgoditi za drugo vrijeme molitve i druge vježbe pobožnosti, pa čak i svetu Misu, sa sviješću i sigurnošću da će tamo, gdje siromah trpi i kad ih zove — naći Boga. Posebne vrline oko kojih sestre milosrdnice moraju nastojati jesu: poniznost, jednostavnost, ljubav. Te bi kreposti morale biti pokornička snaga čitave Družbe i svakog njenog člana. U jednoj konferenciji sv. Vinko je rekao: »Bog želi da se sestre milosrdnice zalažu prije svega za život poniznosti, jednostavnosti i ljubavi... Dok bude među vama vladala ljubav, poniznost i jednostavnost, moći će se reći: Zajednica još živi.«

POSVETA MAJCI MARIJI

Sestre milosrdnice mnogo štuju Gospu »učiteljicu duhovnog života«, časte je i ljube kao Majku, nastojeći da je nasljeduju. Za vrijeme jednog hodočašća u Chartres godine 1644. majka Lujza je posvetila Mariji čitavu zajednicu sestara koja je tada tek bila u nastajanju.

Kao godina osnutka lazarista uzima se 1625., a sestara milosrdnica 1633., premda je družba lazarista dobila papinsku potvrdu tek godine 1633., a družba sestara milosrdnica tek 1668. Utemeljitelji sv. Vinko i sv. Lujza, umrli su godine 1666., a zajednica sestara milosrdnica imala je već tada preko 50 kuća. Njihova je zajednica danas vrlo brojna: ima ih blizu 40 tisuća u svijetu. U naše krajeve doveo ih je zagrebački nadbiskup i kardinal Juraj Haulik 1844. g. U Zagrebu imaju veliki samostan i crkvu posvećenu utemeljitelju sv. Vinku, a mnogo rade po bolnicama diljem čitave naše domovine, po župama, posjećuju starce, bolesnike i druge nemoćnike po kućama i po staračkim domovima, brinu se i za malu djecu.

Tijekom prošla tri stoljeća po duhovnim sinovima i kćerima sv. Vinka i sv. Lujze nije teško uočiti poseban Božji prst u pozivu koji je Gospodin uputio i Vinku i Lujzi. Ono što su oni zamislili i ostvarili ima i uvijek će imati svoju aktualnost i veliku vrijednost, a danas možda više nego ikad. Vrijedna je spomena sv. Katarina Labouré s početka 19. stoljeća, milosrdnica kojoj se je ukazala Gospa i dala joj »čudotvornu medaljicu«, po kojoj su mnogi zadobili velike milosti, a tijelo joj počiva u istoj crkvi centralne kuće Sestara u Parizu u kojoj leži i tijelo sv. Lujze de Marillac. Mnoge sestre milosrdnice, osobito za vrijeme francuske revolucije, mučene su na razne načine i svršile pod giljotinom, a kao osobitost može se spomenuti i to da su one prve sestre koje su išle liječiti i spasavati ranjenike čak i po bojnim poljima, osobito u samoj Francuskoj, a kasnije i u Poljskoj.

Ostvarena zamisao

MAKETA ŽUPSKE CRKVE NA »DIVLJEM ZAPADU«

Što se htjelo postići još šezdesetih godina kada je o. Antun Gašparić, franjevac-konventualac, bez ikakvog župničkog imenovanja, tek u zaletu svog mladomisničkog idealizma, počeo krstariti »Teksasom« ili »Divljim zapadom« Vinkovaca, kako su tada nazivali najzapadnija predgrađa, koja su nicala kao gljive nakon kiše? Kao mlad svećenik-redovnik, obuzet idealom Bezgrešne i o. Maksimilijana Kolbea, idealom koji je nosio još iz školskih klupa, o. Antun je osjetio da u tim predgrađima više no igdje duše gladuju za Bogom. Bio je to narod doseljen sa sva četiri vjetra, a ponajviše iz Herceg-Bosne. Za Bogom su osobito gladovala djeca i mladi koji su odrastali bez ikakve vjerske pouke, prepušteni sami sebi kroz sve nestašluke, izgrede i zastranjenja mladenačke dobi. Nad tim mladima svatko bi samo odmahnuo rukom kad bi ujutro čuo što su noćas »nova« napravili. »Ah da, to samo njima sliči!« bio bi jedini odgovor nemoćnih ljudi pred njihovim noćnim ispadima.

BEZGREŠNA MOŽE POBIJEDITI

Potaknut primjerom svetog župnika Arskog, čijim se i vrlinama odlikovao, o. Antun se nije dao smesti nikakvim odvraćanjima. Dao se na posao, premda mu neki to nisu odobravali. Osobito je promicao nepatvorenu marijansku pobožnost među najzapuštenijima. Širio je onu pobožnost, kojoj je zajamčena pobjeda nad svim demonskim snagama, koje haraju svijetom pod raznim maskama lažnog čovjekoljublja, a siju zapravo otrov u mladi naraštaj koji nije kadar razlikovati »duhove« i teško luči slatkorječivu laž od istinskog navještanja Božjeg spasenja. Navjestitelji naime lažne sreće sračunato sve dopuštaju i još više obećavaju, da bi na kraju posve zarobili i sputali svakog tko im nasjedne.

Kao što je o. Maksimilijan Kolbe najveće pobjede izvojevao uz pomoć Bezgrešne, tako je i o. Antun Njezinom pomoću sadio i gradio Kraljevstvo Božje u tom zanemarenom predgrađu. Stvorio je središte marijanskog okupljanja i širenja vjere. Izgradio je hram Božji za slavljenje svetih tajna, svetište Bezgrešnog Srca Marijina.

Bila je to veoma smiona zamisao ostvariva samo uz blagoslov i suradnju poglavara. Kao u slučaju Kolbeovog Niepokalanowa (Grada Bezgrešne), tako se i ovdje dogodilo nešto slično. Priznata je i prihvaćena svrsishodnost jedne marijanske svetinje na osnovi usvajanja tradicionalne marijanske pobožnost i kao puta za preobrazbu suvremenog materijalističkog svijeta koji je zaboravio na Boga, na svoje porijeklo i na svoju svrhu. Tu je mogla pomoći samo Bezgrešna, pa se i poslu prilazilo s uvjerenjem: »Bezgrešna može pobijediti«! Bilo je to u kraju gdje je deset godina ranije srušena jedna crkva.

BEZGREŠNA JE POBIJEDILA

Kršteni narod, kako god se zaboravljalo, nije se u duši mirio s činjenicom da ga sve više zahvaća materijalizacija života i vjerski nehaj. Službeno ustanovljenje župe i samostana Bezgrešnog Srca Marijina sedamdesetih godina, odjeknulo je u narodu poput duhovne bombe koja izvlači srca iz učmalosti, premda još nije bilo ni samostanske zgrade ni crkve, a djeluje na duge staze. Ono što je godinama umiralo, ne može uskrsnuti preko noći, ali se počelo preporađati kao priroda nakon duge i oštre zime. Sada, nakon prijeđenih dvadeset godina, zorno se vidi da je Bez-

grešna bila cijelo vrijeme na djelu. Bez nje ne bi bilo ni zdanja koje nam sada stoji na raspolaganju, ni župske zajednice Bezgrešnog Marijinog Srca. Premda je razdoblje od 15 godina nakon izgradnje samostana i crkve tek neki mini-jubilej, kad pogledamo što je sve sagrađeno, osobito na duhovnom planu, imamo zašto reći: »Marijo, hvala!«

Pristup gradnji nove crkve na terenu pribavljenom na providencijalan način, iznenadio je i zbunio one koji su to godinama kočili. Čak kad je gradnja već i počela, potajno su se nadali da je to djelo neizvedivo. Zbog velikih muka koje su nas pratile, i mi bismo lako posumnjali da nismo računali s milosnom i čudotvornom pomoću Nebeske Majke. Nosioci gradnje imali su silnih poteškoća, tako da po završnom djelu mogu zaista oduševljeno kliknuti: »Bezgrešna je pobijedila!«

NEZAOBILAZNO JE ŠTOVANJE BEZGREŠNE

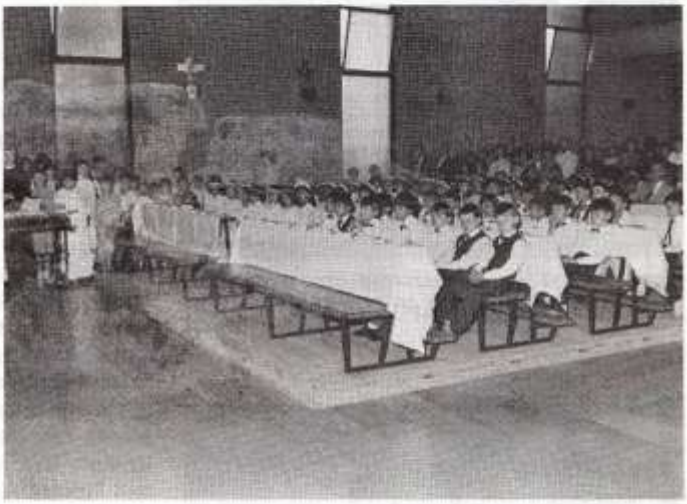
Govoreći o crkvenosti Vinkovaca — Novog Sela, nezaobilazno je promatrati i razvoj štovanja Bezgrešne u onom kraju. Ona je postala nedjeljiva od svoje župe i samostana i od svega Božjeg naroda koji se ondje okuplja.

Pastoralni djelatinici samo su oruđe u Božjim rukama, i po njima Bog izvodi velike stvari u dušama, a sve na zagovor Bezgrešne Djevice. Zato u prvom redu hvala Trojedinom Bogu koji se za svoje planove služi svojim stvorenjima.

U apostolski rad župe i samostana uključene su i časne sestre franjevke misionarke ljiljanke. Taj im naziv dolazi od utemeljitelja de Lilio. Bez njih ne bi se moglo ostvariti sve ono dobro što se ostvaruje svaki dan, pa i njima iskreni hvala za suradnju. Hvala svima koji su nam pomagali ili nam pomažu. Njihova imena upisana su u Isusovu i Marijinu Srcu.

Novu crkvu možemo slobodno nazvati crkvom za danas i za sutra. Ona je doprinos naše franjevačke provincije jubilejskom slavlju »XIII stoljeća kršćanstva u Hrvata«. Njezino nastajanje uklapa se u sve jubilarne datume i slavlja naše kršćanske baštine, pa neka i pred budućim naraštajima stoji kao svjedok naše vjere, kao škola molitve, kao odgojiteljica novih ljudi za novo marijansko vrijeme.

M. Kovač

ZA BOGOM SU OSOBITO GLADOVALA DJECA (KOJU VIDIMO NA PRVOJ PRICESTI) I MLADI KOJI SU RASLI BEZ IKAKVE VJERSKE POUKE (gore)

PROSTOR ISPRED CRKVE POSTAO JE MJESTO GDJE SE ŽUPSKA ZAJEDNICA SUSREĆE I OSJEĆA KAO JEDNA VELIKA OBITELJ (dolje)

Uređuje: Juraj GUSIĆ

MISIJSKA NAKANA APOSTOLATA MOLITVE

Svi smo odgovorni za Crkvu

Kad se govori o duhovnoj i moralnoj bijedi ljudi, o poboljšanju svijeta, češće čujemo od kršćana: A što ja tu mogu?! I još gore: Što se to mene tiče? Mnogi se ponašaju kao da nisu nikada čuli da svi možemo i moramo biti apostoli. Kao da nisu nikada čuli Isusove riječi (a čuli su ih bezbroj puta): »Žetva je velika... Molite...« — ne samo da Gospodar žetve pronađe radnike, nego i da ljudi otvore srca poruci spasenja. Nažalost, svakodnevno se susrećemo s činjenicom, da vjera ne prožima i ne oblikuje naš život. Ova misijska nakana želi nam ispraviti to nekršćansko poimanje.

781. kanon novog crkvenog zakonika, nadahnut na koncilskom Dekretu o misijskom djelovanju Crkve, veli: »Budući da je cijela Crkva po svojoj naravi misionarska, a djelo evangelizacije treba smatrati temeljnom dužnošću Božjega naroda, neka svi vjernici, svjesni vlastite odgovornosti, preuzmu svoj dio u misijskom djelu.« (Usp. AG 35).

Mnogo je tu rečeno! Na samu narav Crkve spada širenje Evanđelja — a Crkva smo svi mi. To je temeljna dužnost kršćana. To jest, temelji se na biti (naravi) čovjeka kršćanina. Slijedi to, naime, iz naše inkorporacije (pritjelovljenja), ukorijenjenosti u Krista. Ne mogu Glava i udovi misliti različito. Ne može nam, ako imalo shvaćamo vrijednosti Kristove Krvi i vrijednost svakog otkupljenog tom Krvlju, biti svejedno da li se netko spasava ili odbacuje tu Krv i spasenje. Zato su svi (!!) pozvani i svi su odgovorni za sudbinu vjere i spasenja svijeta.

Sv. Otac svake godine izdaje posebno pismo-poruku za misijsku nedjelju. Obično jako naglašuje veliku moć molitve za misije. Isusove riječi o uspješnosti molitve vrlo su jake. Zato će nas pogotovo uslišiti, kad molimo da ljudi prihvate Evanđelje i da se spasenje, jer upravo za to je dao krv i život!

Nastojmo zato — po proživljavanom jutarnjem prikazanju Božanskom Srcu — čitav život pretvoriti u molitvu, ovaj mjesec posebno za misije. Iz tog proživljavanog prikazanja spontano će se rađati i izričita molitva. I obratno: kad budemo izričito molili za obraćenje i spasenje svijeta, spontano ćemo živjeti kao oni koji su prikazani i posvećeni Kristu.

Prikazujmo posebno i izričito svoje velike i male patnje i trpljenje na nakanu da kršćani shvate svoju odgovornost i moć za misije. Imamo raznih neugodnosti, a one mogu postati dragocjeno otkupiteljsko blago i za nas i za druge.

Pomažimo misije materijalno. Bez te naše pomoći one gotovo ne mogu opstati: s njom se čini mnogo dobra. Vidimo to iz pisama naših misionara gotovo u svakom Glasniku.

Uz molitvu, prikazivanje trpljenja, novčane priloge spominjemo silno važnu stvar: molimo za misijska zvanja. Stotine tisuća mladih, i u našoj domovini i širom svijeta, nemaju zaposlenja ili ne znaju što bi sa svojim životom. O kad bi oni i drugi htjeli poslušati ovaj poziv Sv. Oca Ivana Pavla II., upućen mladima: »Ne bojte se darovati Kristu, posvećujući mu svoj život i velikodušno se dajući u službu najviših ideala...« Bili bi sretniji oni i drugi s njima! Molimo da to bude.

Mato RUSAN

I opet dođe sveti Ante

Kao svake godine, tako je i ove otac Ante Gabrić nastojao proslaviti svoj imendan molitvom sjećajući se pri tome i svojih pokojnih roditelja i svojih dobročinitelja, napose onih, koji kao i on tog istog dana slave imendan. No posebno nastoji tom prigodom razveseliti malim darovima djecu u sirotištu.

Lani sam vas bio pozvao na ovogodišnju »feštu« svetog Ante, i rekoh da ove godine neće biti zmija šarovki. Sjećate li se kako nas je ona jedna velika šarovka uplašila baš na dan sv. Ante dok sam poučavao katekumene, te kako nam je utekla u rupu u kutu. Ona je bila u jednom kutu, a ja sam morao spavati u drugom. I niti sam ja njoj stao na rep, niti je ona mene ugrizla za palac. Sve se lijepo svršilo, i »mirna Bosna ponosna«!

Ove godine nije bilo zmija, no zato je bilo groznice i glavobolje. To je vrijeme pred kišno doba, koje započinje prvom polovicom lipnja. To vrijeme zna biti vrlo teško. Vrućina i sparina da se skuhaš. Temperatura se kreće oko +40C stupnjeva u hladu. Osim toga, ove godine ovdje hara neka epidemija influence, gripe. Bolesnika ima skoro u svakoj kolibi. Ovog mjeseca sestre Majke Terezije u našoj su župi posjetile i njegovale preko 18.000 bolesnika. A ja sam skoro neprestano po udaljenim selima i — Ante oslabio i obolio. Uz groznicu pridošla je i teška glavobolja. Glava samo da ne pukne. Sva sreća da su naše metkovske »tikvice« tvrde pa tako lako ne pucaju...

Ponoć je. Klekoh da molitvom započnem svetkovinu dragog mog svetog zaštitnika. Molitvom i blagoslovom. Blagoslov sam dao i blagoslov sam primio od tolikih koji se danas za mene mole.

OTAC ANTE KOD BENGALSKOG BRIJAČA. OD MUKE ZBOG TUPIH ŠKARA JOŠ NEKOLIKO JE VLASI POSIJEDILO

OTAC ANTE OKRUŽEN ČESTITARIMA NA SVOJ IMENDAN

Sjetio sam se dragih pokojnih roditelja, dragog Metkovića, krasne procesije u čast sv. Anti. Sjetih se prijatelja, dobročinitelja i imenjaka: i Ante i Antuna i Antica i Antonija, i sve ih blagoslovih. Bio im sretan i blagoslovljen imendan!

No posebno se sjetih — i sam u groznici — tolikih bolesnika, invalida i zdravstvenog osoblja. Danas počinjemo ovdje devet-

nicu za taj Kongres. Kako je lijepo biti sjedinjen s čitavom domovinom i u tom spasonosnom trpljenju!

Iz obližnjeg »Šišu Bhobona«, sirotišta dopire plač bolesne dječice. Kuća je puna tih malih anđelčića. Mnogi su teško bolesni. Jutros su jednog donijeli. Čitavo mu je tijelo puno opekotina. Sav je jedna velika rana. Jedva su ga izvukli iz zapaljene kolibe. Plač djeteta u tamnoj monsunskoj noći. Nad palmama i pod palmama kao da sam vidio njihove Anđele Čuvare. Dolaze da uspavaju svoje male štićenike, da skupe u zlatne kaleže njihove biserne suzice. I ja sam im se pridružio opetujući potiho stihove onog — kod nas, nažalost, zaboravljenog mladog bolesnika-pjesnika Đure Sudete:

Tihim hodom proć ću danas
da se molim tiho.
Dobrog Boga molim nad samotnom
vodom
za nju, za vas i za onu malu braću,
što uz žuti tihi krevet
u bolnici plaču,
da im ova tiha noćca bude dobra,
da im sklopi oči
i izljubi u samoći usta puna snova.

Pjesnik, i sam bolesnik, bolesnu svoju braću, pa i one najmanje, tako je razumio, s njima bol i plač, a i snove radosti dijelio. — O taj poljubac ljubavi, samilosti, kako je divan, kako je jak, božanski jak! On liječi i krijepi i one koji ga daju, i one koji ga primaju.

Podigao sam ruke na blagoslov, blagoslov imendana, blagoslov svetog Ante, moleći dragog mi zaštitnika, da on počne svoj blag-dan dajući Isusa kojeg u svom naručju nosi, polažući ga na ove male žrtvenike, na ove naše drage bolesnike, udružujući njihove boli, njihove suze, njihovo »spasonosno« trpljenje s patnjama tolikih milijuna širom svijeta, koji nadopunjuju što nedostaje patnjama Kristovim.

I dok mi je tijelo gorjelo od groznice, srce mi je bilo prepuno radosti što sam se i ja mogao — po Isusovoj dobroti — pridružiti tim suradnicima spasenja— u ponoćnoj tišini svetkovine svetog Ante.

O. Ante GABRIĆ

Raste broj isusovaca Afrikanaca

U svom pismu od 29. lipnja piše nam iz Zambije časni brat Ilija Dilber o porastu broja kandidata za Družbu Isusovu. On, naime, stanuje u kući novicijata u mjestu Chelstonu pa promatra izbliza život novaka. Govoreći o isusovačkim novacima, nije mogao mimoići ni cijelu zambijsku isusovačku provinciju i njezino polje djelovanja. Pa eto pogledajmo što on piše!

Godina 1985. rekordna je po broju kandidata za Družbu Isusovu u ovom dijelu Afrike. Kod isusovaca novicijat traje dvije godine. U našem novicijatu u Chelstonu imamo 15 drugogodišnjaka, dok nam u prvu godinu dolazi 10 kandidata. Dakle, bit će ih zajedno 25, a to je dosad najveći broj od 1969. godine, kad je taj novicijat bio otvoren. No nemojte misliti da su svi ti novaci Zambijci. Ne, oni pripadaju: Zambiji šestorica, Zimbabweu dvojica, Malawiju jedan, Tanzaniji jedanaestorica, Ugandi dvojica, Keniji jedan i Sudanu dvojica.

Prije nekoliko tjedana sedmorica svršenih novaka položili su prve redovničke zavjete. Ta svečanost održana je u novicijatskoj kapeli. Nakon položenih zavjeta odlaze u Nairobi, glavni grad Kenije, gdje će nastaviti studij filozofije i teologije.

Isusovački misionari bili su prvi blagovjesnici Evanđelja u ovim predjelima današnje Zambije koji sad pripadaju lusačkoj nadbiskupiji i biskupiji Monze. I u jednoj i u drugoj biskupiji prvi biskupi bili su isusovci. No zanimljivo je da su oni odmah od početka najprije nastojali odgojiti što veći broj domaćih biskupijskih svećenika, dok su brigu za podmladak Družbe potisnuli u stranu. A da evangelizacija što brže napreduje, pozvali su u pomoć i članove drugih redovničkih zajednica iz Evrope i Amerike. Ti novi misionari počeli su pristizati 1950. godine.

Kad je lusački nadbiskup isusovac napokon mogao predati upravu nadbiskupije u ruke domaćem sinu, započeli su se isusovci sve više brinuti za svoj podmladak tražeći kandidate među domorodačkim mladićima. I tako je — kako smo već rekli — otvo-

SKUPINA MLADIH ISUSOVACA KOJI SU ZAVRSILI SVOJ NOVICIJAT POLAŽE PRVE REDOVNICKE ZAVJETE U NOVICIJATSKOJ KAPELI U CHELSTONU

ren novicijat u Chelstonu 1969. godine. No taj novicijat već od samog početka nije samo za Zambiju, nego za sve zemlje Afrike u kojima je službeni jezik engleski. Prve godine javilo se za novicijat devet mladića.

U lusačkoj nadbiskupiji isusovci su osnovali skoro sve misijske postaje. Oni su osnovali malo i veliko sjemenište za sve zambijske biskupije. Otvorili su prve osnovne i srednje škole. Njihovo je djelo i osnutak prvih učiteljskih škola. Njima treba zahvaliti i prvo sirotište, prve klinike i bolnice. Sagradili su i pastoralni centar za duhovnu izobrazbu vjernika. A da unaprijede poljoprivredu, otvorili su poljoprivredni centar. K tome je osnovana i ekipa građevinara u kojoj se mladi osposobljavaju za buduće graditelje. Na terenu se uče graditi crkvene objekte toliko potrebne zambijskoj Crkvi.

Danas lusačka nadbiskupija ima 45 župa, a preko trećinu njih vode isusovci. Od 54 svećenika koji su zaposleni isključivo na pastoralnom području, njih 17 su isusovci. Oni sačinjavaju još uvijek najveću skupinu na tom području. Oni prednjače i u administraciji, u misijskim školama i kolegijima. Na sveučilištu u Lusaki trojica isusovaca su profesori, a jedan je kapelan studenata.

Od 146 isusovaca koji djeluju u Zambiji priličan ih je broj već poodmakao u godinama. Od onih koji djeluju u lusačkoj nadbiskupiji četvorica su već prekoračila 75. godina života; šestorica imaju između 55 i 75 godina; sedmorica imaju između 40 i 55 godina. Samo dvojica imaju manje od 40 godina. Zbog toga se radujemo porastu naših isusovačkih kandidata, da oni jednom popune prazna mjesta u radu za Kristovo kraljevstvo ovdje u Zambiji.

Ilija DILBER

U mojoj apoteci

Naša zambijska misionarka Emica Verlić poslala nam je 30. lipnja pismo u kojem piše o svojim dužnostima u bolnici gubavaca u Liteti i o sve većim materijalnim poteškoćama s kojima se bori bolnica, a i ona sama.

Već se više od mjesec dana spremam da vam napišem nekoliko redaka. No poslovi u bolnici me zaokupljaju, a vrijeme leti. Osim toga, sad je ovdje hladno, a meni preostaje jedino večer kao vrijeme za pisanje. Noći su sada dulje; mrak je već u šest sati. No budući da mi je veoma hladno u sobi, to se nastojim što prije zavući u krevet pod pokrivač. Ovdje, naime, ne postoji ništa za zagrijavanje prostorija, a živa se u termometru zna spustiti čak na 5 do 10 stupnjeva iznad ništice. Osobito su veoma hladna jutra i noći. Preko dana, ako je sunce, onda se malo ugrijemo, no ako je oblačno vrijeme, onda je cio dan hladno. Razmišljam kako mora biti vama kad se u zimi živa spusti do 15 stupnjeva ispod ništice. Zime se bojim kad se vratim u domovinu.

Kod nas inače nema ništa posebno. U mojoj apoteci hladno je kao u »štenari«. A ja dobar dio dana moram provesti u njoj izdavajući lijekove. Zbog naručivanja lijekova za tu našu apoteku dosta često moram putovati u grad Lusaku. Da bar nešto lijekova dobijem, moram se upravo boriti. A ovdje u Liteti pojedine radne jedinice naručuju lijekove kod mene. Osim toga, izdajem lijekove pojedinim bolesnicima, koji boluju od tako zvanih »općih bolesti«. U ambulanti, naime, ne smiju držati specijalne i skupe lijekove, nego pojedinom bolesniku napišu recept, pa onda on s njim dolazi k meni u apoteku. Takvih bolesnika bude oko 500 do 600 na mjesec. Takav postupak odredio je doktor zato što su namještenici u ambulanti krali takve lijekove i prodavali ih. Svaki takav lijek i predmet — a ima ih oko 750! — mora imati svoju registarsku kartu na kojoj moram upisati primitak, izdatak i zalihu. I mam, dakle, pisanja i računanja napretek.

Smanjio nam se broj gubavih bolesnika na 90. U odjelima bolnice nalazi ih se 60, a u naselju ih živi 30. Ti u naselju su teški

EMICINA APOTEKA U LITETI U KOJOJ ONA PROBORAVI DOBAR DIO DANA DIJELEĆI LIJEKOVE

invalidi, neki su bez nogu, drugi bez ruku, a neki opet su slijepi. Ja ih nekako uspijevam snabdjeti lijekovima. No taj naš sirotan koji se brine za hranu neprestano je u muci. On mora živežne namirnice plaćati gotovim novcem, a ministarstvo zdravlja veoma teško daje potreban novac. Zbog toga uvijek nešto nedostaje. Tako na primjer bolesnici piju mjesec dana čaj bez šećera. A kad napokon uspiju dobiti šećer, onda nema čaja, nego bolesnici piju zašećerenu vodu. Slično se događa i s uljem.

Već smo zaboravili kako izgleda kruh. Prošli tjedan bila sam u Kabweu i tu sam našla gdje se na šverc prodaju male žemičke, i to 10 žemički za tri kvača. Kupila sam deset žemički. Ovdje cijene skaču svaki dan, a zbog toga strada sirotinja koja si ne može kupiti ni ono najosnovnije za život.

Ja sam, hvala Bogu, dobro. Malo kašljem, ali to je obična stvar u ovo doba godine.

Srdačno pozdravljam sve prijatelje i dobročinitelje!

Emica VERLIĆ

20. listopada

slavi se

MISIJSKA NEDJELJA

Tog dana sjetimo se u molitvama naših misionara i misionarki kao i njihovih potreba. Ne zaboravimo moliti i za nova misionarska zvanja. A prema svojim mogućnostima pomozimo i materijalno misije.

Kratak sadržaj dosadašnjeg dijela: Kršćanstvo u Koreju unijeli su korejski svjetovnjaci prije 200 gdina. Oni su bili i prvi misionari. Svećenici misionari stigli su u Koreju tek 1835. godine. Vjernost prvih kršćana bila je zapečaćena potocima njihove krvi prolivene za vrijeme dva progona. Nakon drugog progona koji je trajao preko tri godine, kršćani se oporavljaju. Preko mladog korejskog bogoslova Andrije Kima dolazi u Koreju novi biskup. On Andriji povjerava veoma važne zadatke. No korejske su vlasti Andriju uhvatile i odvele u zatvor...

Andrija je mogao odgovoriti tako strogo i odlučno zato što ga je njegova okolina, ne zna on i sam zašto, smatrala plemićem, a korejski je zakon zabranjivao da se plemićima lađe oduzimaju ili da se upotrebljavaju za vojničke svrhe. Da je on sad dao svoju lađu vojnicima, izgubio bi sav ugled, što bi njegovu pothvatu veoma škodilo.

Mandarin se, međutim, nije zadovoljio takvim odgovorom, no kad je vidio da mu je sve nastojanje uzaludno, napokon popusti. Da se Andriji zbog toga osveti, zapovjedi da vojnici dovedu Andrijinog kormilara pa da ga onda on osudi jer je sudjelovao u prepirci zbog lađe. Vojnici, dakle, uhvate tog čovjeka i odvedu ga u zatvor. A navečer provale na lađu i uhvate još jednog Andrijinog čovjeka te i njega odvedu u zatvor. Dugo su tu dvojicu ispitivali. A onda se jedan od časnika sjeti da je opazio kako Andrija ne govori posve čisto korejski. To je u njemu pobudilo sumnju da on nije Koreanac nego neki stranac. I izjave te dvojice uhvaćenih ljudi dovodile su ih u sumnju imaju li posla s pravim Koreancem ili sa strancem. No ako je Andrija korejski plemić, onda je stvar još teža. Korejski zakoni predviđali su velike kazne za one koji bi zlostavljali nekog plemića. No vojnici na kraju zaključiše: »Nas je trideset. Ako je Andrija doista plemić, neće valjda svima nama skinuti glave zbog njega.« I odlučili su da će ga uhvatiti.

Usred noći začuje Andrija strahovitu viku. Mornar, koji je te noći držao stražu na lađi, dozivao je u pomoć. I začu se trčanje po lađi. Andrija ustane i pođe da vidi što se to događa. U isti čas baci se na njega nekoliko vojnika. Uhvatili su ga za kosu tako da su mu iščupali cijeli jedan pramen kose. Srušili su ga na pod lađe i svezali ga. Pri tome su ga udarali nogama i štapovima. Andrija je

brzo bio svladan. Svezana su ga odveli u zatvor. Na njegove drugove na lađi nitko se nije obazirao. A oni su se brzo domogli čamca i pobjegli u njemu u noć.

BROJNA PRESLUŠAVANJA

Još iste noći započelo je ispitivanje. Kod zatvorenika su našli neke stvari koje su u njima pobudile najteže sumnje. To je bila knjiga napisana kineskim pismom, no sudac nije mogao ništa razumjeti od onoga što u njoj piše. U jednom su džepu pronašli dva svilena komada platna s nekim likovima s obje strane, kao i sliku nečeg poput neke biljke. Na preslušavanju Andrija otvoreno prizna da je kršćanin, kao i to da je u Koreju došao iz Kine.

Rezultat preslušavanja sudac je poslao guverneru pokrajine i u glavni grad. Vlasti su bile veoma uzbuđene te Veliko vijeće pošalje ovaj odgovor: »Kako se vidi iz izvještaja, ovdje se radi o izvanrednoj stvari. Nije tome davno što je ova nauka bila progonjena. Ipak se ovaj stranac uza sve to usudio potajno prijeći granicu, premda se protiv toga branimo i čuvamo granicu. Kod nas mora bez sumnje biti ljudi koji te strance uvode u zemlju i tu sakrivaju.« Veliko vijeće je zamoljeno da kaže što treba dalje činiti.

Zapovjednik policije u Seulu dobio je nalog: »Dovedite u grad Seul sve zatvorenike da ih ovdje podvrgnemo strogom ispitivanju. To će nam omogućiti da dobijemo jasniji uvid u cijelu stvar.«

U međuvremenu su se nizala preslušavanja. Andrija je sucima jasno rastumačio što prikazuju pojedine stvari, što su ih kod njega našli. Rastumačio je: »Knjiga koja je napisana narodnim pismenima kratak je prikaz nauke Gospodara neba. Slike na svilenom platnu jesu slike Isusa i Marije, a ono na drugom platnu nije nikakva biljka nego slika srca. Iz poštovanja i ljubavi prema Isusu i Mariji ja nosim te slike na svome srcu.«

Sucima je stigao nalog da Andriju dovedu guverneru pokrajine. Jedan časnik pratio je s jakim odredom vojnika zatvorenike u grad Hai-tyon, sjedište guvernera. I tu su se nizala nebrojena ispitivanja. Andrija nije mnogo mislio na to kako će se braniti i što će govoriti. Bio je čvrsto uvjeren da ono što je on radio nije bilo zlo. Ali je dobro znao i to da po korejskom zakonu zaslužuje smrt. No preslušavanja su mu pružala priliku da otvoreno i jasno govori o kršćanskoj vjeri. O tome je napisao: »Upravitelj me je pitao da li sam Kinez. Odgovorio sam mu jednako kao i mandarinu. Tad mi je postavljao čitav niz pitanja o našoj vjeri. Iskoristio sam tu priliku i oduševljeno sam mu govorio o besmrtnosti duše, o paklu, o nebu, o Bogu, te zašto moramo Boga štovati, ako želimo poslije smrti biti vječno sretni.

Upravitelj i njegovi ljudi odgovarali su: 'Sve što ti govoriš dobro je i lijepo i pametno, ali kralj zabranjuje da netko bude kršćanin. Pitali su me još o mnogim drugim stvarima i ja sam im na sva pitanja odgovorio. No da kršćani i misije ne bi došli u težak položaj, pazio sam da im ne odgovorim na sve. Tad su suci vikali: Ako nam na sve ne odgovoriš, stavit ćemo te na strašne muke. No ja sam im odgovorio: Radite što vas je volja! I stupim do mučila i bacim ih pred noge upravitelja. I rekao sam« Eto, ja sam spreman! Samo me udarajte! Ja se ne bojim vaših mučila!«

Međutim, ona dva kršćanina, koji su bili uhvaćeni kad i Andrija, nisu se pokazali tako hrabrima. Njihovu su otpornost krvnici slomili strašnim mukama, te su izdali svoju kršćansku braću. Odali su ime biskupova sluge, odali su i neke ljude da su kršćani, a odali su i kuću u kojoj je Andrija u Seulu stanovao. Napokon su odali i to da je Andrije uspostavio vezu s kineskim džunkama i da je jednom kineskom ribaru predao smotak pisama.

Guverner je odmah poslao odred vojnika da potraže tog ribara i da mu oduzmu pisma i donesu ih njemu. Vojnici su uspjeli pronaći dotičnog ribara i oduzeti mu sva pisma.

Uskoro je stigao nalog da se Andrija dovede u Seul. Po njega je došao cijeli odred vojnika. Skinuli su mu s ruku i nogu teške okove i s vrata željezni kolut. Nakon toga svežu mu ruke crvenim užetom. To je bio znak da ga vode kao izdajicu domovine. I preko glave prebacili su mu crvenu kapu. Tako svezana povedu ga u grad Seul.

(Nastavlja se)

Svetac svakodnevnice

Piše: Marijan STEINER

»Sjećanje na Alberta prati me u mojem životu kao svjedočanstvo one nove mladosti koju Crkva stvara za nova vremena. Nije istina da su sve mladosti nove... Za novu civilizaciju prikladni su mladi koji poznaju ljepotu zelenih godina, ali i jasnu odgovornost da dadnu cvjetove kreposti i plodove djela. Mladost smirena duha, žarkog srca, jake volje; sa žustrim, zdravim i čistim tijelom.« Tako piše jedan od poznavalaca uzornog mladog čovjeka Alberta Marvellija.

ZDRAVA OBITELJSKA OSNOVA

Alberto Marvelli rodio se u Ferrari godine 1918. Imao je još petoricu braće i jednu sestru. Obitelj je materijalno dobro stajala, jer je otac bio direktor banke. Alberto nije imao samo tu sreću što je živio uz roditelje solidnog kršćanskog života, već i to što je širi obiteljski krug bio bogat članovima koji su posvetili svoj život Bogu u svećeničkom ili redovničkom staležu. Kad je imao 15 godina, umire mu otac, pa uz majku postaje glavni oslonac obitelji. Majka je jednom kazala da je Alberto postao svojoj braći otac.

Alberto se isticao ozbiljnošću i marljivim radom u školi. Uz to je bio neobično otvoren i susretljiv prema ljudima. Godine 1936. započinje u Bologni studij tehnike. Solidno je studirao, ali ga studij nije posve zaokupio, nego je dosta vremena posvećivao i radu za druge. Živi životom odricanja, posta i pokore, primajući redovito sakramente.

U njegovu dnevniku iz 1939. čitamo: »Život je akcija, kretanje. I moj život mora biti akcija, neprestano kretanje, bez zaustavljanja, kretanje i akcija koji su usmjereni prema jedinom čovjekovom cilju: spasiti se i spasavati... Imam potrebu za zrakom, prostorom, za beskonačnim horizontima, svijetlim i zvjezdanim nebesima, za beskrajnim morima i oceanima...« Već tu naziremo široko Albertovo srce, koje želi obuhvatiti sve ljude i sve prostore.

POZIV NA SVETOST

Može se reći da je Alberto Marvelli zarana pokazivao poziv na svetost. Imao je neki posebni osjećaj za sveto. Religioznost je upravo vidljivo prožimala cijelo njegovo biće. Shvaćao je da preko križa postajemo pravi, zreli kršćani. Alberto je bio svjestan da je protiv grijeha i zla potrebno uložiti velik napor. Jednom je napisao: »Između mene i sotone postoji uvijek otvorena borba; on me napastuje navodeći me na grijeh, a ja se svom silom, uz pomoć Isusa i Gospe, nastojim oduprijeti, suprotstaviti se.«

Svoj duhovni život ovako je zacrtao: »Želio bih napisati mali nacrt onoga što će morati biti moj duhovni život: 1. Ujutro molitva i, ako je moguće, malo razmatranja; 2. Dnevni pohod u crkvu i što je moguće češće primati sakramente. O kad bi mi uspjelo pričešćivati se svaki dan; 3. Moliti svaki dan svetu krunicu; 4. Ne tražiti ni na koji način prilike za zlo; 5. Navečer molitva, razmatranje, ispit savjesti; 6. Nadvladati najveće nedostatke: lijenost, pohlepu, nestrp-

ljivost, znatiželju i tolike druge; 7. Zazivati u pomoć Isusa u svakom teškom trenutku...«

Očito je da Marvelli nije učinio program asketskog života kao neki redovnik koji živi unutar samostana. On je želio biti u svijetu i među ljudima »zračiti Krista«. Nastojao je da bude ispunjen Bogom i suobličen Kristu Gospodinu. Bio je u stanju stupiti u vezu s ljudima najrazličitijih nazora, također i s onima koji ne vjeruju. Jednom ga je posjetio neki nevjernik. Pri odlasku iz njegova doma rekao je: »Ovdje se diše neobično ozračje. Čini se da je prisutan Onaj u koga se više ne vjeruje«. Mislio je na Boga.

ČOVJEK APOSTOLATA

Albertov apostolat odvijao se prije svega preko molitve, a zatim je veliku važnost pridavao susretima s ljudima, razgovorima, konferencijama. Istakao se napose kao pokretač raznih društvenih i karitativnih akcija.

Kad je njegov grad Rimini, u kojem je živjela majka s ostalom djecom, bio godine 1944. teško bombardiran u više navrata, Marvelli je organizirao mlade u gradu i pružao stanovnicima pomoć: previjao je ranjenike, skupljao hranu, popravljao stanove, tješio ojađene. Nakon rata preuzeo je važne službe u gradu, osobito što se tiče uređenja porušenih zgrada u Riminiju i zapošljavanja radnika. Usko se povezao s radničkim svijetom postavši članom njihova društva. Zauzimao se za radnike na svim poljima.

Pred konac života Alberto je težište svoga rada usmjerio prema siromasima. Ljubav i društvena pravednost — to su bile dvije stvari za koje se brine do kraja.

IZNENADNA SMRT

Život je završio iznenada u 28. godini života 1946. Izlazeći jedne večeri iz kuće da obavi još neke poslove, naletio je na njega kamion velikom brzinom i teško ga ozlijedio. Prevezen je u bolnicu, ali više nije dolazio k svijesti. Umro je nakon dva sata. Čitav Rimini bio je u šoku nekoliko dana. Otišao im je najbolji građanin, čovjek koji se toliko brinuo za druge. Pošao je u susret svom Učitelju Kristu i nebeskoj Majci Mariji koju je toliko štovao. U kaputu natopljenom krvlju prilikom nesreće, nađena je knjižica »Mala Gospina služba«. Tu je pobožnost obavljao svaki dan.

Glas o Albertovom svetačkom životu proširio se ubrzo nakon njegove tragične smrti. Komunisti iz Bellariva dali su prilikom njegove smrti tiskati ove riječi: »Komunisti Bellarive odaju počast sinu, bratu, koji je prosuo toliko dobra na ovoj zemlji.« Uistinu Alberto Marvelli bio je »svima sve«, stoga je i pokrenut postupak za njegovu beatifikaciju. Zapisao je slijedeće riječi i u život proveo njihov sadržaj: »Gospodine, vrijeme je tvoje; daj da ga ne potrošim beskorisno, već da ga svakog trenutka mogu opravdati korisnim radom... Imam silnu želju da se posvetim kroz život koji mi je Gospodin udijelio«.

PORUKA SV. OCA ZA MISIJSKI DAN

(Nastavak sa stranice 331)

ko povezano s njihovim zvanjem. Taj odgoj ovo zasluženo djelo neprestano unapređuje svojim ustrajnim oduševljavanjem za misije.

Eto zato želim još jednom ponoviti svim svećenicima redovnicima, redovnicama članovima Svjetovnih instituta, onima koji imaju tu radost da žive posvećenim životom, da rade u uskoj povezanosti — a ne više svatko za se — pod oznakom istog ideala i istog, zajedničkog zalaganja za misije. (...)

Nadam se i pouzdajem da će ova Poruka, prenešena svim vjernicima u svakoj pojedinoj mjesnoj Crkvi, probuditi u svakom pojedincu svijest dužnosti da podržava Papinska misijska djela, koja nažalost još nisu posvuda upoznata i zasađena. (...)

Učinimo sve, da oni koji u tolikim dijelovima svijeta sada pružaju ruke prema nama moleći pomoć, jednog dana mognu reći s Apostolom: »Imam svega, i u izobilju; namiren sam otkad primih ono od vas, miris ugodan, žrtvu milu, ugodnu Bogu« (Fil 4,18).

Neka vam Presveta Marija, Majka Kristova i Majka Crkve, bude u pomoći u tome velikodušnom vršenju misijske obveze!

Svima vama podjeljujem svoj Apostolski blagoslov, da vam posreduje obilne nebeske milosti!

U Vatikanu, 26. svibnja, na blagdan Duhova, 1985. godine, sedme moga Pontifikata.

Papa Ivan Pavao II

(Tekst poruke donosimo u neznatno skraćenom obliku.)

Oglasi

DUHOVNE VJEŽBE ZA ODRASLE

U Domu duhovnih vježbi na Fratrovcu u Zagrebu do sada je gotovo šest stotina odraslih osoba obavilo duhovne vježbe (mnogi od njih i više puta) i svi oni svjedoče o korisnosti, te ih svima rado preporučuju. Većina starijih osoba nakon obavljenih duhovnih vježbi izražavaju žaljenje što u svojim mladim godinama nisu imali prilike obaviti duhovne vježbe. Koncem ove građanske godine imat ćemo dva tečaja duhovnih vježbi za sve odrasle vjernike, bez obzira na životnu dob, i to:

— od 22. do 24. studenog
— od 6. do 8. prosinca

Duhovne vježbe uvijek počinju u petak naznačenog datuma u 17 sati, a završavaju u nedjelju u 16 sati.

Cijena punog pansiona za čitave duhovne vježbe iznosi po osobi 1.800 (tisuću i osam stotina) dinara. Za sudjelovanje potrebno je prethodno se prijaviti na adresu:

Stjepan Kuzmić
Fratrovac 38
41000 ZAGREB
(tel. /041/222-363)

KNJIGE

MOJA SUZA, Vito Cipriš. Duhovne pjesme. Zbirka je bogato ilustrirana crtežima Ivana Lackovića Croate. Može se naručiti na adresu: Knjižnica u pravi trenutak, 54400 ĐAKOVO, pp 62.

KRUH SVAGDANJI, Više autora. Homilije i razmatranja uz svagdanja misna čitanja u adventskom, korizmenom i vazmenom vremenu. Cijena: 600 d. Narudžbe: »Služba Božja«, 58300 Makarska, Žrtava fašizma 1.

Na adresi: Samostan sv. Klare, Končareva 29, 58000 SPLIT, možete naručiti ove knjige:

DUHOVNI DNEVNIK, S. Klara Rosa Fietz. Ispovijest vlastitog intimnog doživljavanja u području milosnog života. Cijena: 720 d.

DUHOVNI ŽIVOT, S. Marija od Anđela Sorazu. Djelo zahvaća u područje iskustvene mistike. Posebno dotiče tajne o Presv. Trojstvu. Cijena: 1230 d.

DUHOVNI VELIKANI, životopis svetaca za pojedine dane u godini, što ih je napisao Josip Antolović. Za sada se mogu nabaviti samo za slijedećih deset mjeseci: veljača = 200 d. — ožujak = 200 d. — travanj = 260 d. — svibanj = 260 d. — lipanj = 260 d. — srpanj = 260 d. — kolovoz = 260. d. — rujan = 260 d. — listopad = 260 d. — studeni = 320 d.

Od Josipa Antolovića mogu se dobiti još i slijedeće knjige:

PROPOVIJEDAJTE RADOSNU VIJEST — Cijena 130 d.
SVJEDOČANSTVO RIJEČI — 130 d.
SVEĆENIK VJERNIKU NA RAZMIŠLJANJE — 100 d.
RAZMIŠLJANJE O ISUSU — 130 d.
OMNIS SPIRITUS LAUDET DOMINUM (propovijedi) — 80 d.
SVEĆENIK VJERNIKU U ADVENTSKE DANE — 80 d.
NA PUTEVIMA GOSPODNJIM — 80 d.
SVEĆENIČKI SVIBANJ — 80 d.
LIPANJSKA RAZMIŠLJANJA — 80 d.
U ŠKOLI DUHA — 80 d.
OD PAŽA DO MUČENIKA — 80 d.
PORUKA SV. MJESTA I DOGAĐAJA — 130 d.

Od Jurja Gusića možete dobiti slijedeće knjige:

OD KOVAČA DO MISIONARA — 130 d.
NISAM LI I JA POZVANA — 200 d.
DJEVOJKA I LJUBAV — 80 d.
MLADIĆ I LJUBAV — 80 d.
MLADI NA KRISTOVU PUTU — 400 d.
OTVORITE NAM SVOJE SRCE — 80 d.
S ISUSOM NA GOLGOTU (zbirka križnih putova) — 200 d.

Od Josipa Weissgerbera možete nabaviti slijedeće knjige:

LJUBAV U OBITELJI ZADATAK I RADOST — 250 d.
NAČINIMO ČOVJEKA — 250 d.
ENGLESKI SOKRAT THOMAS MORE — 250 d.
STUDIJE O OBITELJI — 160 d.
UPRAVLJANJE PLODNOŠĆU — 130 d.

Knjige navedenih pisaca možete naručiti na adresi: Franjo Ereiz, Palmotićeva 31., 41001 ZAGREB, pp. 699.

Zahvalnice

ZAHVALJUJEMO PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGR. SRCU MARIJINU

...i Gospi od brze pomoći za sve milosti a posebno za sretan porod kćerke. — Majka Bara, Svilna

...Majci Božjoj Bistričkoj i nebeskim zaštitnicima za milosti primljene tijekom života, osobito za posljednju uslišanu molbu. — Majka i kćerke, G. Stubica

...Gospi od brze pomoći, sv. Josipu i sv. Antunu za primljene milosti, uz preporuku za obitelj. — Julka Šarić

...i Gospi od brze pomoći za ozdravljenje muža. — Snaša iz Sikirevaca

...i sv. Augustinu za sretno položene ispite. — N. N., Sunja

...i sv. Judi Tadeju za poboljšanje sinova zdravlja. — Zahvalna majka

...i Gospi od brze pomoći za unukin uspjeh u školi. — Franca H., Jalkovec

...Majci Božjoj Kraljici mira, sv. Roku i sv. Agati za svoje i muževo zdravlje. — C. D., Mraclin

..Mariji pomoćnici kršćana, sv. Antunu i sv. Leopoldu za uslišane molbe i primljene milosti. — Marica Ilakovac i djeca, V. Kopanica

...Presv. Trojstvu, svecima i m. Klaudiji što su u nesreći mužu spasili život. — Milka Matko, Krašić

...sv. Obitelji i zagovoru m. Klaudije za sretnu operaciju. — Marija Ružić, Pula

...Presv. Trojstvu i cijelom dvoru nebeskom za pomoć mojoj djeci u velikim opasnostima. — Zabrinuta majka

..za ozdravljenje unuka i za druge milosti. — Baka, Bosiljevo

...Okrunjenom Isusu, Gospi od suza i sv. Josipu za sretan porod prijateljice i za zaštitu njezinog sina. — Marija Dimić, Varaždin

..Gospi od brze pomoći, sv. Antunu i svima svetima za dvije uspješne operacije. — Marijan Glavaš, D. Andrijevci

..za zdravlje. — Anka Alimpijević, Karlovac

..sv. Josipu, sv. Judi Tadeju i sv. Antunu za pomoć i sve primljene milosti. — T. M., Zadar

...sv. Josipu i sv. Antunu za sretan upis u medicinsku školu. — I. D.

...Gospi od brze pomoći i sv. Tereziji od Malog Isusa za uslišane molitve. — Ana Crljen, Šumeće

...i sv. Antunu za ozdravljenje sestre te za mnoge primljene milosti. — Čitateljica iz Jalžabeta

...sv. Antunu Padovanskom, sv. Leopoldu i dušama u čistilištu što mi je muž ozdravio a djeca u prometnoj nezgodi prošla bez ozljeda. — Milica P., Split

...sv. Ani, sv. Moniki i sv. Katarini na primljenim milostima. — M. D. A.

...sv. Leopoldu i sv. Antunu za sretan porod kćerke i zaposlenje druge kćeri. — Katarina, Vratišinec

...i drugim sv. Zaštitnicima za milosti u potrebama a osobito za zdravlje ukućana i sina. — Majka, baka i prabaka Vladka

...sv. Ani, sv. Josipu i drugim nebeskim Zaštitnicima za sretan porod i zdravu unuku. — Baka

...za zdravstveno poboljšanje. — Marija Tuđman, Zagreb

...Kraljici mira i svim svetima za pomoć snahi i unučici u prometnoj nesreći. — Magdalena, sv. Marija na M.

...i sv. Leopoldu za primljene milosti. — Marija Kovačević, Vukovar

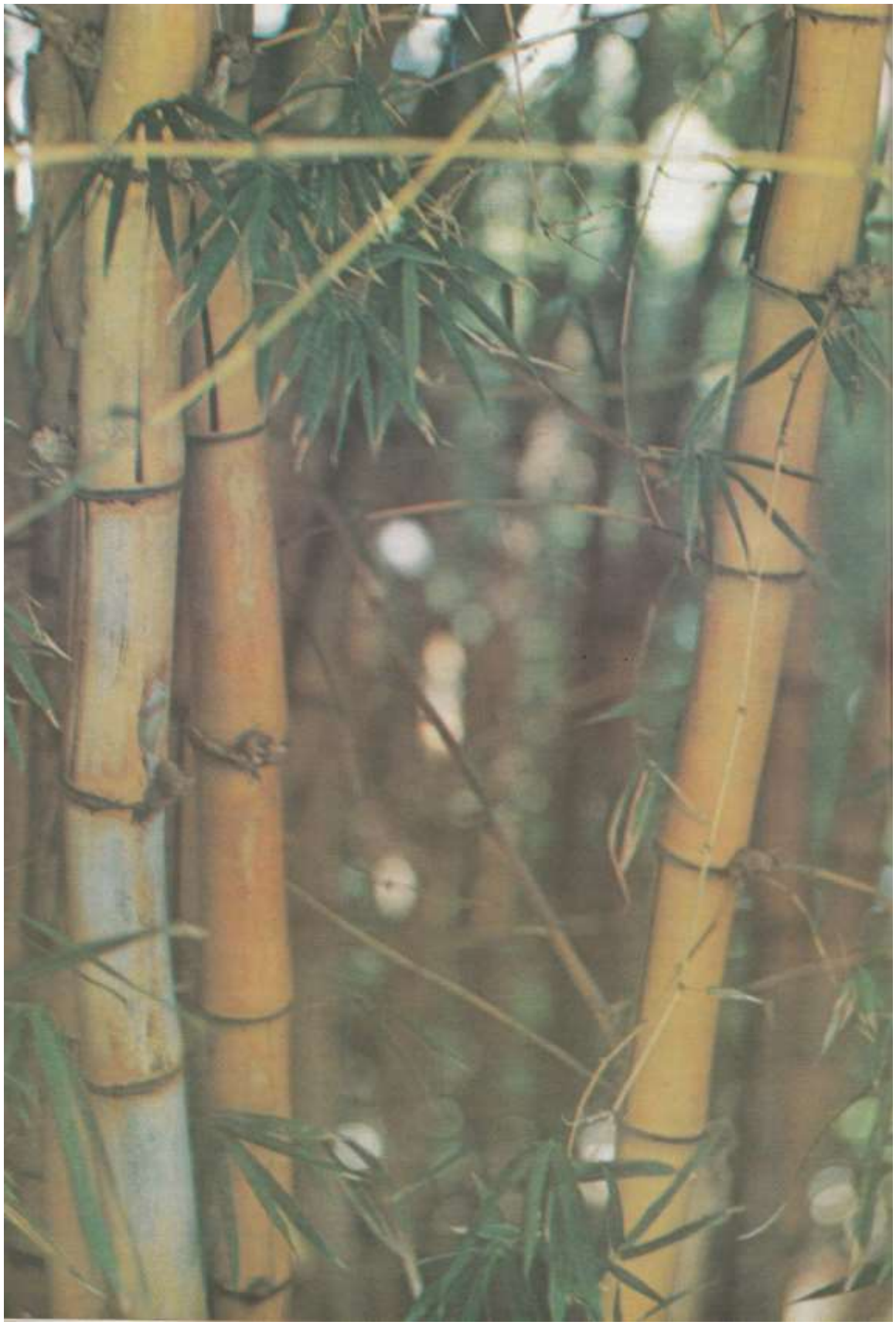
...i sv. Antunu za mnoge milosti, a napose što mi je sin ozdravio i dobio posao. — Mandica Ž., Opatija

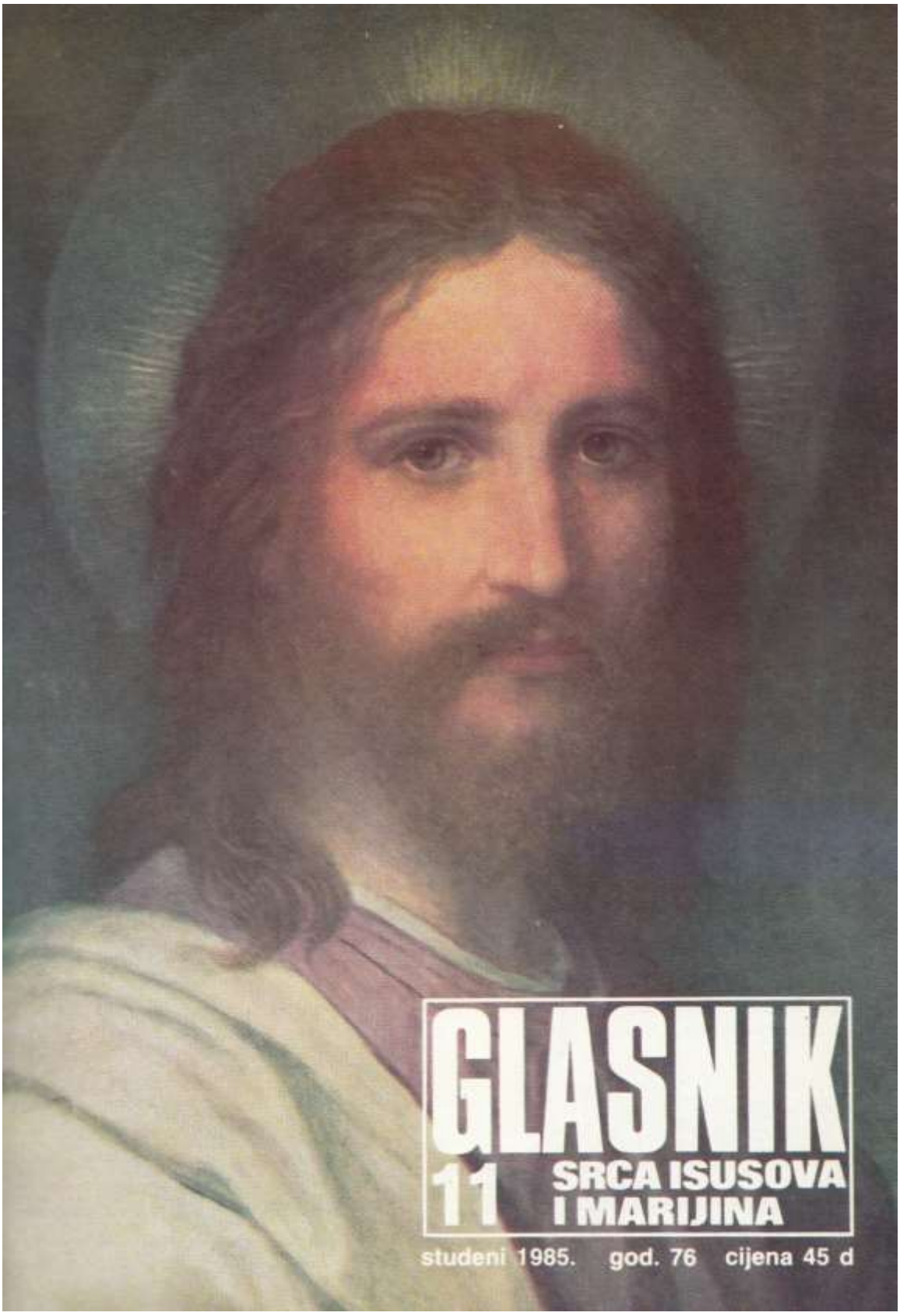
...i Gospi od brze pomoći na uslišanoj molitvi što mi je pomogla kada mi je bilo potrebno. — A. A., Bistrinci

...što sam našla izgubljene stvari. — Čitateljica Glasnika, Sisak

»Čuj, narode, širom svijeta
Što se zgodi ovog ljeta:
Nebeska mi Majka mila
Moje stvari povratila.«

PREPORUČUJEMO SE I NADALJE NJIHOVOJ ZAŠTITI

GLASNIK

11 SRCA ISUSOVA I MARIJINA

studeni 1985. god. 76 cijena 45 d

»JA SAM POČETAK I SVRŠETAK — ALFA I OMEGA« (KRIST — Naslikao: H. HOFMANN)

I JESEN ŽIVOTA JE SUNČANA, KAD JU OBASJAVA NADA VJEČNOG PROLJEĆA.

Vječna Sliko Višnjega!

O vječna Sliko Višnjega,
Od Svjetla Svjetlo, Bože naš,
Otkupitelju, slava ti
I čast i sila kraljevska.

Ti sam od vijeka nada si
Vremenâ svih i središte,
Tvoj Otac s pravom dade ti,
Da budeš vladar narodâ.

Ti cvijete stidne Djevice,
Ti glavo roda našega,
s vrhunca trgnut kamene,
Što pokri zemlju čitavu.

Pod vlasti strašnog silnika
Svi smrtnici su stenjali,
Al ti im slomi okove
I nebo njima otvori.

Mi rad ćemo te slušati,
Ti s pravom vladaš iznad svih,
Za društvo ljudsko sreća je,
Da vrši tvoje zakone.

GLASNIK
Srca Isusova i Marijina

Izdaje: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove. - Glavni i odgovorni urednik: Valentin Miklobušec. - Uredničko vijeće: Josip Antolović, Ignac Belak, Pero Bulat, Juraj Guslć, Miro Jurić, Stjepan Kuzmić, Valentin Miklobušec, Mato Rusan i Marijan Steiner. - Likovno-grafička oprema: Ivo Vrtarić. - Tehnički urednik: Miro Jurlć. - Adresa uredništva i uprave: Palmotićeva 31, 41001 Zagreb, pp 699, telefon (041) 434-710, (433-362). Tisak: »Plamen«, Slavonski Brod. - Cijena pojedinog broja 45 d. Godišnja pretplata 540 d. - Skupne narudžbe od deset primjeraka naviše po jednom broju dobivaju 10 posto popusta. - Pretplatu šaljite poštanskom uputnicom na adresu uprave. - Poštarina plaćena u gotovom. - Rukopise i fotografije ne vraćamo.

Uredníkova riječ

Ovih kasnih jesenskih dana magla zastre obzorje, sakrije cilj. Putovanje postaje nesigurno, mnogi stradavaju na cestama. A ipak, studeni nas tako snažno podsjeća: Život je dug put, ali se uglavnom neočekivano brzo stigne do kraja. TREBA IĆI! STATI, ZNAČI PASTI! Može nas obaviti magla kao što je obavila i Tatjanu, ali ona traži izlaz. Mrak je pao na oči Miši, ali mu bar poželimo svjetla.

Godina mladih stiže kraju. Možda smo spoznali da ni tu nije uvijek svima sve jasno. Iskustvo roditelja neka bude svjetlo mladima, polet mladih neka bude toplina starima, a sve neka povezuje nit molitve. Probodeni na križu privlači nas da kroz »prozor« Njegova Srca zapazimo smisao života, patnje, zapuštenosti i svega što nas snađe. Kroz taj otvor ljubavi jasno vidimo obzorja vječnosti kojoj se stiže putem svetosti. Neki su tim putem pošli prije nas, postigli cilj i mi ih slavimo kao svete u krilu Svetog. Tim putem prošli su i mnogi poznati nam ljudi s kojima nas je i putovanje povezivalo.

Putem svetosti Bog poziva i vodi pojedince i zajednice. Tim putem krenula je i naša nacionalna zajednica od onih dana kada se prvi od roda Hrvata pokrstiše. Taj hod naše nacionalne zajednice ostavio je duboke tragove, a na njih nailazimo i u istarskom gradiću Žminju koji pred nama još stoji kao zagonetka. Putem svetosti Bog vodi po Crkvi, zato ona ima pravo i dužnost navješćivati, svijetliti, poticati i opominjati. Nije to svima drago čuti, ali se zato ipak ne smije istina ni prešutjeti, a kamoli zatajiti. Na tom putu Bog nam podiže uzore, vođe, proroke i učitelje. Svi su oni pravi samo onda ako nakon njih ostane više dobra, više zajedništva, više ljubavi, makar nam izgledali tako obični ljudi. »Po plodovima ćete ih njihovima prepoznati!«

GLASNIK
Srca Isusova i Marijina

GOD. 76. STUDENI 1985. BR. 11

S A D R Ž A J

HVALA NA PISMU — — — 364
RODITELJI I DJECA, M. Kovač — 366
S MOLITVOM KROZ ŽIVOT, M. Tolić — — — — — — 367
PROBODENI PRIVLAČI, M. Zovkić — — — — — — — 368
PATNJA, ZAPUŠTENOST, SVETOST, J. Antolović — — — 371
ZDRAVO MARIJO! IVNA — — 372
ODAVLE DO VJEČNOSTI, R. Grgec — — — — — — 373
NASLJEDOVATI NE ZNAČI OPONAŠATJ, R. Brajčić — — — 374
U SPOMEN O. JOSIPA, M. Belić 376
O. ANTUN BAUER, V. Miklobušec — — — — — — 377
ŽMINJ, ŽIVA ZAGONETKA, TINO 378
BOG I LJUBAV, V. Miklobušec 380
SVETI IVAN DON BOSKO, S. Kuzmić — — — — — 382
PLAČ DJETETA, A. Vidovečki — 384
MOLIO JE ZA TEBE, T. Jelinčić 385
AFROAMERIKANCI U LATINSKOJ AMERICI, M. Rusan — — — 386
»SLUČAJNI« SUSRET, A. Gabrić 387
OBNOVILI SMO KATEDRALU, I. Dilber — — — — — — 388
NOVI SVEĆENICI, M. Okrugić 389
POBJEDNICI SMRTI, A. Periškić 390
UČITELJICA S LJUBAVLJU, M. Steiner — — — — — — 392
OGLASI — — — — — 394
ZAHVALNICE — — — — 395

Hvala na pismu

TATJANA TRAŽI IZLAZ

Tanja, sva četiri tvoja pisma sadržavaju problem koji se dade izraziti u dva pitanja: 1. Da li »ono« moram ispovjediti? 2. Kako da se odnosim prema tim mladićima danas, više godina nakon one nesmotrenosti?

U Glasniku br. 11/1984. odgovorio sam ti da se moraš ispovjediti. Ti si to shvatila i prihvatila, ali si se ispovjedila »nepotpuno«. Rekla si to tako općenito da ispovjednik možda nije mogao razumjeti ozbiljnost slučaja, a rekla si i tako tiho (zbog stida!) da te možda nije ni čuo. Sada te opet peče savjest iz dva razloga: prvo — zbog sumnje da ti onaj grijeh nije oprošten, a drugo — zbog pomisli da si možda učinila svetogrdnu ispovijed. Time si stekla jedno dragocjeno iskustvo o ispovijedi, naime, da nepotpuna ispovijed ne donosi mira savjesti nego samo veći nemir. Što sada činiti?

1. Zaputi se ponovo pred ispovjednika. Ako ti je to jako neugodno u tvom mjestu i u tvojoj župnoj crkvi, a ti pođi u drugu crkvu. U tom si potpuno slobodna, iako se kao grešnici moramo naći pred ispovjednikom koji nam je pri ruci, da ne bismo bez milosti bili izloženi raznim napastima, kao što može biti očajanje, ili pak da naučimo živjeti s grijehom što je veoma opasno. Na ispovijedi reci jasno i razgovjetno sve što je bilo i kako je bilo (kao što si meni pisala!), u kojoj tvojoj dobi, koliko puta i s koliko osoba. Njihova imena ne govori! Zatim reci ispovjedniku da si to već ispovjedila, ali nisi našla mira savjesti zbog možebitnog svetogrđa. Ako i ovaj put sumnjaš da li te je ispovjednik čuo i pravilno razumio, slobodno ga upitaj: »Oče, jeste li razumjeli moj slučaj?« Na to pitanje on ne može ostati gluh i ništa ne reći. Ispovjednik ne mora, ako nema razloga radi valjanosti ispovjedi, ponovo ispitivati da bi dokazao da je čuo i razumio što je netko ispovjedio. Pretpostavlja se da je čuo, inače bi tijekom same ispovijedi postavio potrebno pitanje. Nakon tako potpune ispovijedi ne sumnjaj više da li su ti grijesi oprošteni ili nisu. Vjeruj u Božje milosrđe!

2. Prema tim mladićima s kojima nužno dolaziš u društvo, odnosi se kao zrela djevojka. O »onome« ne započinji razgovor, niti ga prihvaćaj ako ga oni započnu. Neugodnost će ostati, ali to se kao posljedica mora podnositi. Primijetiš li da te netko od njih namjerno zadirkuje s »onom« stvari, a ti mu reci: »Ja sam 'ono' učinila mlada i luda, a ti ni danas nemaš ni pameti ni poštenja da šutiš o svojoj sramoti!« Nakon ispovijedi budi svjesna da je prošlost prošlost, a tvoja prava vrijednost izvire iz tvoje sadašnjosti. Časnim i čestitim životom potvrdi da si danas zrela djevojka koja »ono« ne bi ni s kim ponovila. Sama se nemoj ranjavati starim uspomenama niti se kod njih zadržavaj. Možda je Gospodin dopustio da to iskustvo stekneš dok si bila nezrela, da te zlo ne svlada sada kad si zrela, jer bi sada trag bio mnogo dublji, a posljedice daleko teže. Tvoje posljednje pismo dao sam jednom mladiću tvoje generacije i zamolio ga da ti i on odgovori. Evo njegovog odgovora:

»Tanja, pišem ti ovo jer suosjećam s tobom. Osamnaest mi je godina i želim ti pomoći. Sama veliš da ti je pomoć potrebna. Izgubila si nevinost još kao dijete. Dogodilo se to tebi kao i mnogim drugima prije tebe i

poslije tebe. Osjećaš se krivom i peče te savjest. To je dobro! Zamisli da o tome poslije nisi uopće razmišljala. Možda bi se to i danas događalo. Ovako si svjesna onoga što si učinila, i to sigurno nikad više nećeš ponoviti.

Kažeš da ti je jako neugodno kad si u društvu s tim mladićima, a ne možeš ih izbjeći. Osjećaš da si njihova žrtva, i da te na neki način podcjenjuju. Oni time žele samo prikriti svoju uznemirenost. Glume »junačine« iako su svjesni da su bili kukavice i veći krivci od tebe. Tanja, zahvali Bogu što ti je dao nemirnu savjest da spoznaš svoj grijeh i da ga okaješ, a Bog će ti ga sigurno oprostiti jer On ne želi da se s tim mučiš. Danimir.«

Ovaj plemeniti mladić dokazuje da nije sva mladost prljava. Ima ih, i te kako ih ima, koji znaju čuvati svoje dostojanstvo i »ne bacaju biser pred svinje«.

UREDNIK

SUKOB SA STVARNOŠĆU

Srednju školu završio sam u svom malom gradu. Željan znanja i života, došao sam u Zagreb na fakultet. Sobu sam našao preko oglasnika, kod žene koja u svojoj sobi drži kip Gospe Lurdske okićen plastičnim cvijećem i nekom velikom krunicom na koju sigurno ne moli kao moja baka. Kod upoznavanja sam joj priznao da sam vjernik i da nedjeljom idem redovito na Misu. Bilo joj je to tako drago da nije tražila plaćanje sobe unaprijed. Tako sam ja kao brucoš započeo svoj studentski život s nadom u sretnu budućnost, a slom je bio bliži nego što sam slutio.

Nije prošlo ni desetak dana, bačen sam na ulicu. Došavši jedno poslijepodne s »faksa«, nađoh svoj krevet u predsoblju i stvari na njemu. Soba zaključana. Gazdarica je u kuhinji pila kavu s nekom svojom prijateljicom. Pokucao sam i upitao što znači ova promjena. Glumeći siromaštvo i tobožnju bespomoćnost, ona mi odgovori: »Ako mladi gospon nije zadovoljan, može slobodno potražiti bolji smještaj. Sobu sam dala drugoj dvojici studenata, rođenoj braći, koji mi više plaćaju. Valjda mladi gospon razumije da je i meni dinar potreban!« Meni je tada pukao film. Rekao sam joj da me prevarila, da je pokvarena i da je može biti stid. Tada se umiješala i njezina prijateljica i počela braniti moju nesuđenu gazdaricu i predbacivati joj da ne pazi koga prima na stan. Došlo je do svađe i psovke, ali ja sam uvidio da tu više ne mogu ostati. Stvari sam odnio kolegi u dom i kod njega krišom spavam već nekoliko noći. Pri odlasku od te žene pljunuo sam joj u vrata koliko sam samo mogao i nazvao je kojekakvim ružnim imenima. Sada i ne idem na »faks«. Lutam ulicama i nastojim dobiti neki posao preko servisa. Kako može ona podmukla žena spavati pod kipom Gospe Lurdske?

MIŠO

Pohlepa za novcem mnogima pomuti pamet, osobito onima kojima je vjera samo »šminka«, kao što je »šminka« i ono plastično cvijeće koje spominješ. Razumijem tvoj bijes, ali ne razumijem da bi se ti dao obeshrabriti. Drugi su doživjeli i gore, ali se nisu odrekli cilja!

UREDNIK

Roditelji i djeca

Godina mladih ide kraju, ali s njom ne prestaje ni briga za mlade, niti obveze starijih. Ta nas godina samo nuka da iznesemo svoja zapažanja, brige i strahovanja, radosti i nadanja iz suživota s mladima koji su nam povjereni na našim župama i misijama. Mnoge pojave navode nas na razmišljanje. Očite su posljedice krivih poteza i propusta u odgoju, osobito one grube nerazboritosti prema djeci. Neki roditelji dopuštaju djeci ama baš sve. Žele im priuštiti i ono čega se djeca sama nisu još ni dosjetila.

Neusklađeni stavovi roditelja prema djeci užasno je kvare, a pogotovo kad jedan od roditelja rovari protiv drugoga hoteći iz sebičnih i nerazumnih razloga osvojiti sve simpatije djece za sebe, kao da onaj drugi i ne postoji, a svaki roditelj ima naravnu potrebu za ljubavlju svoje djece, kao što se i djeca samo onda najbolje razvijaju u zrele ličnosti ako uživaju razboritu ljubav obaju roditelja. Kako je razorno djelovanje majčina jezika kad pred svojim djetetom za oca kaže: »Pusti staroga, tko ga šljivi! Omatorio pa čini gluposti!« Može li se onda iz ustiju djeteta očekivati ljepša riječ?

POTAMNJELO ZLATO

Sanjica je bila mirna i umilna djevojčica, pravo »mamino zlato«. Sada je već prešla šesnaestu, ali se još ni u čemu ne može sama poslužiti, a kamoli da bi ocu pružila čašu vode, šalicu mlijeka, kupila mu novine ili slično. Mama je još uvijek dvori kao svoju mezimicu. Tà, ona uvijek ostaje samo njezina mala. Ako tata nešto zatraži, odmah skače u njezinu obranu: »Ustani sam pa se posluži! Nije dijete tu da ti robuje! Nisi bolestan!« A tata je došao iz najteže noćne smjene. On je strpljiv šuti zbog mira i popušta. Nada se da će s vremenom biti bolje: »Tà, valjda se nisu urotile protiv mene?«

Neki dan donijela je Sanja iz škole slabe ocjene i ozbiljnu pismenu opomenu roditeljima. Mama se čudi i zgraža, ali tata to ne smije vidjeti. »On bi poludio. Sanjica ne mora biti baš prva učenica u razredu, ali ti su nastavnici poludjeli. Oni mi dijete samo ponižavaju i uništavaju! Što oni zapravo hoće?« Majčinu čuđenju ni konca ni kraja, premda je odavno sve jasno: Sanja je dozlaboga lijena, prkosna, umišljena cura. Komad mesa bez pameti! Ali, mama je slijepa pa njezina Sanjica sveudilj ostaje zlatna, iako ju je rđa lošeg maminog odgoja davno nagrizla.

TONI I DANI KORISTE ĆORSOKAK

Toni i Dani bili su donedavno moji ministranti. Kako su prekoračili sedamnaestu, jedva ih prepoznajem. Kao da su preko noći spoznali svoje »šanse«, pa sada obilno koriste bračni ćorsokak svojih roditelja. Tata i mama odavno već razgovaraju samo »kroz kamiš«. Mama je vječno strašno umorna pa ne može razgovarati, a tata je stalno zaposlen pa ga i nema kod kuće. Toni i Dani sve mu svoje zahtjeve postavljaju preko mame. Čemu da se oni suočavaju sa starim. A mama njihov zahtjev napiše na papirić i stavi tati uz tanjur hladne juhe koja ga čeka ili neslana ili preslana. Upita li je suprug slučajno gdje su Toni i Dani, mama škrto i nervozno odgovara: »Dosta su veliki. Neće se valjda vječno držati moje suknje!« To što kući stižu i nakon jedan poslije ponoći, majka i preda mnom kao misionarom veoma jednostavno opravdava: »Ah, znate, mladi su! Kad će, ako neće sada? Moraju imati nešto od života. Mi smo ostarjeli radeći, pa što imamo?« »Ali, gospođo, oni više uopće ne dolaze na Misu, a svijet se čudi. Svi ih na misiji poznaju.« »Čujte, oni su vam tako jako opterećeni da mi ih je nedjeljom žao rano budi-

ti. Da je Misa bar oko podne, možda bih to lakše učinila. A još su mladi, moraju se naspavati. Sve jednostavno ne mogu stići.« Upravo se raznježila braneći svoje malce kojima je brk ispod nosa dobrano potjerao. To što se i na nju sve više mršte, što iskese zube ako htjedne sputati njihovu obijest, što gunđajući odbijaju svaku očevu opomenu i prijetnju, to gospođu mamu uopće ne smeta. »Mladi su, a tate tako reći i nemaju jer uvijek radi, pa neka bar mene upamte, i da im nisam bila tvrda!« Tako mama mudruje, tata radi, a Toni i Dani koriste bračni ćorsokak svojih roditelja.

Žalostan dan, kad su naši ljudi s primorja i unutrašnjosti, s brda i ravnice, s krša i oranice, sa sela i s ulice krenuli u tuđi svijet radi bolje budućnosti svoje djece. Mnogo i premnogo te djece izgubljeno je za domovinu, za Crkvu, za roditelje i za njih same. Znam da ni kod kuće nije ništa bolje, ali meni zadaje veliku bol ono što ovdje vidim kao misionar. Gdje god obitelj zataji, u prvom redu stradaju djeca, a koristi nemaju ni oni koji tu prvu odgojnu ustanovu i svetinju ruše tobožnjim suvremenim pristupom stvaranju slobodnog, neopterećenog mladog čovjeka. Niti će taj mladi čovjek biti slobodan, niti će oko sebe stvarati slobodu. Zlo koje u njemu raste s njegovom mladošću, povampirit će se sa starošću. Zar se ikad itko u starosti popravio? Samo se jasnije očituje što je kroz mladost i život bio.

Marijan KOVAČ

S molitvom kroz život

Razmišljam o svom životu, o svemu što je bilo i proteklo od mog nekadašnjeg djetinstva do starosti, a doživio sam, hvala Bogu, 75 godina. Otac i majka bili su mi vjernici pa su i mene vodili u crkvu, premda nam je tada do crkve bilo preko 8 kilometara. Još nejaka na rukama bi me nosili, a u crkvi bi me podizali da vidim svećenika kad propovijeda. Kad sam ponarastao, išao sam sâm i u crkvu i na vjeronauk. Nije mi bilo teško. Prvu Pričest primio sam negdje kad mi je bilo 7 ili 8 godina, što je bila rijetkost za ono doba, a bio sam presretan kao i sva ostala djeca.

U kući s ocem i majkom, sestrama i braćom, molilo se zajednički svako jutro i svake večeri. Večernjoj molitvi redovno bi dodavali Gospinu krunicu i pjesmu »Zdravo Tilo Isusovo«! Kao dijete mnogo puta sam razmišljao što znače riječi: »Oče naš, koji jesi na nebesima... dođi kraljevstvo tvoje, budi volja tvoja...« Kad u ovim svojim godinama razmišljam o riječima »budi volja tvoja«, uvijek kažem da iz Božje ruke primam što god mi došlo ili me snašlo, bilo dobro, bilo zlo.

Kao mladić zagledao sam se u djevojku koju je i moj otac veoma cijenio, te sam se njome i oženio. Iz vjerničke je kuće, a i sama iskrena vjernica, pa sam je i zagledao baš kad smo hodali sv. Misi. Hvala dragom Bogu, ona mi je veliki dar u životu. Vjerno smo proživjeli svoj vijek. Rodili smo i odgojili dvanaestero djece: 8 kćeri i četiri sina, ali su mi dva sina već umrla. Danas je mnogima strašna i pomisao na toliku djecu, a mi se danas ponosimo sa 76 unučadi i praunučadi. Ja sam sav svoj život bio sretan s djecom.

Kruh sam zarađivao kao rudarski radnik. Ujutro, pred polazak na posao, svi smo zajedno molili. Molitva nam je bila prva obveza dana i najsvetiji posao večeri. Tako je to i danas. Sinovi su mi danas oženjeni, kćeri poudate, a svi su u katoličkom braku. Nije da nema muka ni problema, nego ih se sve, hvala Bogu, na vrijeme rješava. Najstariji praunuk sada mi je već vojnik.

Šaljem vam ovu fotografiju, najdražu mi na svijetu. Tu smo ja i moja vjerna žena s petero naše praunučadi prvopričesnika. Premda je to bilo još 1981. svi su nam i dalje radost i ponos.

Marko TOLIĆ

Probodeni privlači

Piše: Mato ZOVKIĆ

U izvještaju o muci Isusovoj evanđelisti donose najviše zajedničke građe. Ipak i tu svaki daje svoj pristup: za Mateja muka je Isusova okupljanje prvih pogana i Židova u Crkvu; za Marka muka je očitovanje Isusa kao Sina Božjeg suprotno uobičajenoj predodžbi; za Luku muka je prilika da pokaže Isusa kao strpljivog patnika koji razbojniku, vojnicima i svjetini ulijeva volju za obraćenjem.

Za Ivana, (19, 31 — 37) muka je fizičko podizanje Isusa na drvo križa, ali i njegovo uzdizanje u slavu u skladu s najavom da Sin čovječji ima biti uzdignut te da će, kad bude podignut, sve privlačiti k sebi. Takvom teologijom muke Ivan je prožeo naročito posljednji odsjek, prizor na Kalvariji. Na početku tog prizora biva Isus uzdignut, zatim je istaknut kraljevski natpis na križu koji Pilat odbija promijeniti. U odlomku o nešivenoj Isusovoj haljini, za koju vojnici bacaju kocku, Ivan vidi predznak Crkve koja se rađa s darovanim jedinstvom. U darivanju Majke učeniku i učenika Majci vidi četvrti evanđelista Crkvu koja je zajednica svih onih koje Isus ljubi. Samo izdahnuće prikazano je kratko i dostojanstveno, jer Isus umire svjestan da je ispunio svoje poslanje. Ovdje nas zanima prizor koji je uslijedio nakon izdahnuća: vojnici lome kosti dvojici raspetih s Isusom, Isusu probadaju bok i odmah iz njega teče krv i voda. Što je Ivan htio naglasiti u ovom prizoru? Što znači upiranje pogleda u Probođenog?

SAMILOSNI UDARAC NAD RAZBOJNICIMA

»Priprava« u našem prijevodu pisana velikim slovom (19, 31 — 32), znači vrijeme uoči početka Pashe, koja je bila središnji blagdan Isusa i Židova. Pashom su slavili izlazak iz Egipta, sklapanje saveza s Bogom i uživanje Svete zemlje kao Božjeg dara. Priprava je vrijeme uoči pashalne svečanosti, onog povijesnog dana, petak 14. nisana, odnosno 7. travnja godine 30. Tog dana do zalaska sunca morali su domaćini odabrati pashalno janje, ispeći ga i prirediti sve nužno za pashalnu gozbu. Zalaskom sunca počinjao je blagdan. Svi teški poslovi bili su zabranjeni, a i mrtvaci su morali dotad biti ukopani, jer je mrtvac »onečišćavao« kraj pa stanovnici toga kraja ne bi »nečisti« smjeli blagovati pashalno janje. Zato Židovi mole Pilata da se nad raspetima ubrza »samilosni udarac« kako bi »na vrijeme« umrli i bili pokopani prije zalaza sunca.

Rimljani su smrtnu kaznu na križu dosuđivali robovima i političkim pobunjenicima. Za one koji su predugo visjeli na križu (a znalo je to potrajati po tjedan dana) uveli su samilosni udarac kojim bi zamrlima skraćivali muke ili provjeravali da li su umrli.

Najčešća vrsta samilosnog udarca bilo je prebijanje pot-

koljenične kosti pomoću specijalnog malja. Četvorica vojnika bila su određena za izvršitelje smrtne kazne i čuvare reda. Oni su ovu Pilatovu odredbu odmah proveli nad dvojicom razbojnika koji su bili raspeti s Isusom. Smrt je u takvom slučaju nastupala zbog stezanja mišića prelomljenog dijela noge i užasne boli koja je nastupala prilikom nasilnog lomljenja kostiju. Tako su osuđeni mogli na vrijeme umrijeti i biti pokopani.

SVJEDOČANSTVO O PROBODENOM BOKU

Isus je već bio mrtav, kad su mu vojnici pristupili da i nad njim provedu Pilatovu odredbu o samilosnom udarcu (19, 33 — 35). Protivnici su za Isusa imali isti plan kao i za ostalu dvojicu. Ali Bog je pripravio za Isusa drugi plan. Vojnici mu ne lome kosti, kako su to željeli Židovi, nego mu jedan kopljem probada bok. Cilj je ovog probadanja da se provjeri je li raspeti Galilejac doista mrtav. Božji plan s mrtvim Isusom nije samo u izostavljanju nečeg što su protivnici bili uplanirali. Taj plan uključuje i nešto pozitivno: iz probodenog boka teku krv i voda, u čemu evanđelista vidi važnu poruku za vjernike.

Stari su tumači, na temelju grčkog medicinskog znanja prema kojemu iz mrtve ljudske osobe ne može teći krv, smatrali da je ovo čudesna pojava. Današnji liječnici tvrde da je to moguće ako se radi o kratkom razdoblju od nekoliko sati nakon smrti. Također je medicinski moguće, da iz mrtve osobe poteče tekućina poput limfe koja se nakupi u unutrašnjim organima. Strogo medicinski gledano, ne bi se stoga radilo o čudu, a naglašavanje evanđeliste o krvi i vodi zove na otkrivanje znakovitosti ove pojave, ne čudesnosti.

Što je vojnik na Isusu probio svojim kopljem i odakle je procurila krv i voda? Stari su tumači uglavnom smatrali da je probo srce te je prema tome morao udariti s lijeve strane Raspetoga. Ne znamo, koliko je pisac poznavao fiziologiju ljudskog tijela, a sam grčki tekst upotrebljava izraz **pleura** koji znači »bok, rebra, strana«. Tekst evanđelja ne govori, koja strana. Otkako se raširila pobožnost Srcu Isusovu, katolički umjetnici prikazuju ranu na Probodenome na lijevoj strani. »Torinsko platno« pokazuje da je rana bila na desnoj strani. Mistici koji su dobivali rane Isusove imali su ranu na lijevoj strani. Međutim, mistici današnjim bibličarima nisu dokaz za povijesnu ranu na Isusu. Znanstveno gledano, ne možemo sa sigurnošću reći koja je strana Isusu bila probodena, ali to nije važno za povijesnost samog događaja. Vojnik je svakako želio provjeriti da li je nastupila smrt. Krv i voda nisu posljedica unutarnjega krvarenja uslijed bičevanja, nego su nacurile u ranu koju je načinio vojnik svojim kopljem. Vojnik je morao najprije probosti pluća i razrezati velike krvne sudove koji se tu nalaze. Zatim je prodro u srčanu kesicu u kojoj je postojala određena količina tekućine. Krv i limfa nacurile su u ranu i pokazale se na tijelu kao raspoznatljive i odvojene tekućine.

Evanđelista naglašava: »Onaj koji je vidio svjedoči i istinito je svjedočanstvo njegovo.« U grčkom izvorniku ovdje stoji particip perfekta od glagola **horao** (vidjeti) i perfekt od glagola **martyreo** (svjedočiti). Ovi glagolski oblici ističu radnju koja je u prošlosti počela i učinak joj traje: povijesni svjedok zaista je vidio i svim svojim bićem stoji uz svoje svjedočanstvo. Ovi glagoli stoje i drugdje u četvrtom evanđelju (horao u 1,34; 6,36; 20,29; i martyreo u 3,26; 5,33.37) u perfektu i uvijek označuju svjedočenje o nekoj fizičkoj činjenici koju je svjedok osobno doživio i iskusio. Iz perspektive četvrtog evanđeliste bilo bi nezamislivo biti svjedok Isusov u svijetu, a da se zgode u vezi s Isusom uopće nisu dogodile. Njemu, dakako, nije stalo da znanstveno opiše što se dogodilo na križu nego da na temelju zbiljskih događaja hrani vjeru krštenika. To je istaknuto u retku 35: »On zna da govori istinu da i vi vjerujete.« Povijesni čitaoci, kojima je namijenio svoju knjigu o Isusu, već vjeruju. On ovo svjedoči da nastave vjerovati.

Za pisca četvrtog evanđelja krv je simbol Isusove smrti u prilog svim ljudima, pa zato ona označuje Euharistiju. Voda je za ovog evanđelistu simbol Duha Svetoga kojega proslavljeni Isus obećava dati vjernicima (usp. 7,37 — 39). Voda je također simbol preporođa koji biva darovan u krštenju (usp. 3,5). Zato za evanđelistu krv i voda iz boka Probodenog nisu samo fizičke činjenice kao dokaz da je Isus doista umro, nego početak vremena Crkve koja se po sakramentima rađa, očituje i hrani.

POGLED VJERE I NADE

Nad mrtvim Isusom nije proveden plan protivnika nego plan Božji. Ostvarenje plana Božjeg vidi evanđelista pomoću dva starozavjetna citata. Prvi (19,36) je uzet iz Knjige izlaska i Knjige brojeva, a odnosi se na pashalno janje: »Nijedna mu se kost neće slomiti!« U hebrejskom futur znači i zapovjedni način pa »neće mu se slomiti« valja razumjeti kao: »Ne smije mu biti slomljena!« To je Božja odredba za pashalnu žrtvu. Janje koje se ima o Pashi blagovati ima biti tjelesno cjelovito, ne sakato. To je znak priznavanja ovisnosti o Bogu: vjernik odabire od vlastitog stada ili kupuje zdravo janje te ga prikazuje Bogu za žrtvu, a zatim sa svojom obitelji blaguje u znak savezništva s Bogom i ostalim vjernicima. Ivan je na početku svojeg evanđelja napomenuo kako je Krstitelj dva puta predstavio Isusa kao Jaganjca Božjeg koji oduzima grijeh svijeta (1,29.36). Poslije Isusova izdhnuća istaknuo je da je bila Priprava, a to znači vrijeme kad su domaćini morati odabrati pashalno janje za svoju obitelj. Ivan je istaknuo da je Pilat odlučio izručiti Isusa Židovima o šestoj uri, a to je podne. U to doba dana morali su domaćini koji su živjeli u Jeruzalemu u hramskom dvorištu dati zaklati odabrano pashalno janje prema propisanom obredu, prikazati ga po rukama svećenika, a zatim ga nositi kući. Zato je za Ivana Isus pashalni Jaganjac koji je ispunio starozavjetnu Pashu i neprestano boravi među svojim vjernicima kao nova Pasha u Euharistiji u kojoj slušamo njegovu riječ i krijepimo se njegovim tijelom i krvlju.

Drugi citat (19, 37) uzet je iz Zaharijine knjige i odnosi se na odbačenog vođu koji je nasilno ubijen, a narod tek kasnije uviđa njegovu spasiteljsku ulogu, udara se u prsa i počinje u njega upravljati pogled vjere i nade. U hebrejskom stoji doslovno: »Gledat će mene obzirom na onoga koga su proboli; naricat će nad njim kao nad jedincem, gorko ga oplakivati kao prvenca« (Zah 12, 10). Hebrejski tekst je nešto nesiguran, ali je kontekst jasan: kajanje i obraćenje povodom smrti odbačenog vođe. Knjiga otkrivenja također citira ovaj tekst (1, 7) što znači da je ivanovska tradicija u okviru Novog zavjeta gledala u njemu proročanstvo o Mesiji kao Sluzi Patniku i primijenila ga na Isusa.

Naš stari evanđelistar, koji se upotrebljavao do liturgijske reforme II. vatikanskog sabora, preveo je ovo mjesto: »Vidjet će koga su proboli!« Takav prijevod mogao se shvatiti kao prijetnja: vidjet će Židovi i Rimljani da su nevinog Isusa osudili na smrt, kaznit će ih Bog za to zlodjelo. Sadašnji je prijevod ispravniji, jer uzima u obzir starozavjetni kontekst citata. Zaharijin se tekst odnosi na židovske vjernike koji su odbacili Božjeg poslanika i kaju se; upiru pogled obraćenja i nade u njega. Ivan u ovom citatu vidi ostvarenje Isusova proročanstva: »A ja, kad budem uzdignut sa zemlje, sve ću privući k sebi« (12, 32). Ivan piše svoje evanđelje za Crkvu sastavljenu od obraćenih Židova i pogana koji pripadaju različitim kulturama, ipak su jedni druge prihvatili radi Krista i u Kristu. Privukao ih je Isus po svojem Duhu. On je za njih Put, Istina i Život.

Ovaj se citat neizravno može odnositi i na one koji odbijaju povjerovati u Isusa. To su najprije povijesni suci i izvršitelji smrtne kazne. Mislili su da će osudom Galilejca zatrti njegov pokret. Isus iz Nazareta, međutim, živi i dalje u zajednici onih koji u njega upiru pogled. Time i protivnici na svoj način upiru pogled u Isusa kao u onoga koji je po njihovu planu imao biti ušutkan zauvijek, a ipak govori tisućama svojih sljedbenika.

Znali su prvi kršćani da ih nikakva prirodna sila ne bi privukla u Crkvu. Pripadali su različitim kulturama i narodima te bili sljedbenici poganskog mnogoboštva ili židovske religije. U odazivu na vjeru vidjeli su moć proslavljenoga Krista. Probodeni je privukao njih tada, a nas privlači danas. Crkva je zajednica vjernika koje privlači Probodeni. On nas krštenjem i Euharistijom okuplja, krijepi i šalje.

ZA ONE KOJI SE NALAZE NA RUBU LJUDSKOG DRUŠTVA

Patnja, zapuštenost, svetost

Uza sav tehnički napredak svijeta postoji nepregledna procesija ljudi, koje život ili prilike gurnuše u stranu. Za njih se posebno molimo ovaj mjesec i oni bi morali uvijek privlačiti našu pozornost. Isus se naročito poistovjetio s njima. On u njima trpi zbog naše nebrige. Tko su ti? Nabrojimo ih!

— To su u prvom redu bolesnici bilo po bolnicama, bilo po kućama. Oni često, osim zbog bolesti, trpe i zbog toga što osjećaju da se ljudi, možda čak i njihovi najbliži, za njih slabo brinu.

— To su starci i starice bilo po staračkim domovima, bilo po drugim socijalnim ustanovama, bilo osamljeni po kućama. Svoju osamljenost naročito teško proživljavaju oni, koje su napustili i zanemarili njihovi sinovi i kćeri.

— To su invalidi, koje pojedina društva ne priznaju kao jednakovrijedne članove zajednice, jer su privredno manje uspješni. Pritom se, na žalost, zaboravlja da se čovjekova vrijednost nikako ne smije mjeriti po onome što proizvodi, već po onome što on sâm jest.

— To su umno zaostali te zbog svoje duševne prikraćenosti nesposobni da se prilagode društvu. U austrijskom gradiću Bruck an der Mur su-

sreo sam jednu časnu sestru svetoga Križa, koja radi u azilu za duševno zaostalu djecu. Cijeli je život provela s tom djecom. Promatrao sam kako je ta djeca milo gledaju, iako su duševno prikraćeni, ipak instinktivno osjećaju da ih ta časna sestra ljubi i kraj nje se osjećaju dobro.

— To su zatvorenici. Bolno je kad im neke države krate mogućnost da ih posjeti svećenik. Koliko dobra čine zatvorenicima zatvorski dušobrižnici i kapelani u onim zemljama gdje im je pristup u zatvore dopušten. Koliko su dobra naše sestre milosrdnice nekoć učinile u ženskoj kaznionici na Savskoj cesti u Zagrebu!

— To su izbjeglice, ekonomski ili politički emigranti. Njima nedostaje domovina. Gledao sam u jednom dokumentarnom filmu grobove naših iseljenika u Australiji. Gotovo na svima stoji natpis: »Laka ti bila tuđa gruda!« Jer je tuđa, ne može biti laka. Kolika srca naših iseljenika plaču za domovinom Hrvatskom? I ona su gurnuta na rub, jer su daleko od majke domovine.

— To su ljudi bez zaposlenja. Posao je potreban čovjeku ne samo da zasluži kruh, nego i da se potvrdi kao punovrijedan član ljudske zajednice.

— To su siročad bez roditelja, žrtve droge i bezbrojni drugi.

Duga je i žalosna procesija rubnih ljudi, onih koje Sveti Otac preporučuje našoj molitvi i ljubavi. Dobra je molitva, a ljubav još bolja. Po njoj ćemo biti i suđeni u veče našega života. Njezinu vrijednost nek osvijetle dva primjera.

Neki je židovski rabin ugostio i primio na konak neke goste. Bilo ih je puno, pa im je morao spremiti ležaj na slami, koju je sam donosio. Videći to jedan od njegovih gostiju reče mu: »Rabi, ne bi li bilo vrednije za nekoliko novčića za taj posao unajmiti čovjeka, koji će donositi slamu za prenoćište? Zašto se Vi sami oko toga mučite?«

Rabin se nasmiješio te rekao: »Želite da dobra djela prepustim drugima i da ih zato još platim?«

Neki je monah jednog dana sreo čovjeka, koji mu je pripovijedao kako je dobar. Siromašnima daje dio svojih dobara, zalaže se za zatvorenike, dva puta sedmično posjećuje bolesnike. Monah je sve to mirno saslušao te prozborio: »Ti si dobar! No pođi ipak te upitaj svoju ženu što drži o tebi; svoju djecu, što misle o tebi; svoju rodbinu, što očekuju od tebe; svoje susjede, što o tebi međusobno pričaju; svoje drugove, što o tebi govore; a onda mi opet dođi te mi reci kako si dobar!«

Samo zanimljivi primjeri? Ne, već veoma poučni. A mi, dok molimo za ljude na rubu društva, ispitajmo se nije li tkogod iz naše blizine zbog nas na rubu?

NAKANA NAŠIH BISKUPA: DA NAS SVE PROŽME SVIJEST BOŽJEGA POZIVA NA SVETOST: »SVETI BUDITE KAO ŠTO JE SVET OTAC VAŠ NA NEBESIMA!«

Jedan od velikih darova II. vatikanskog sabora jest poziv u Dogmatskoj uredbi o Crkvi koji sve kršćane poziva na svetost. Možda smo prije sabora, iako krivo, mogli i sumnjati da je svetost za sve kršćane, ali poslije Sabora to više nije dopušteno. Tko je kršten i potvrđen, taj bi morao svoje kršćanstvo shvaćati ozbiljno, a ozbiljno ga shvaća onaj tko ozbiljno teži za svetošću te se poput svetaca oko nje i trudi. Sveci nas u ovom mjesecu pozivaju na taj napor. Oni nam govore da se borba za svetost isplati i da je to zapravo najvažnija bitka koju moramo izvojevati.

Josip ANTOLOVIĆ

Zdravo Marijo!

ZDRAVO, MARIJO, MILOSTI PUNA! Ove riječi pozdrava neće samo proklijati iz duše, otkinuti se s usana, poteći iz crnila na papir i — rasplinuti se. Ove će se riječi uvijek iznova dizati prema nebu, da pred Tobom, Marijo, odjeknu kao vječni pozdrav neba zemlji i zemlje nebu. Tim riječima uvijek će te zazivati usne koje titraju na poticaj srca. U tom će glasu uvijek, kao i do sada, podrhtavati trzaj jauka, treperiti odjek radosti, jer k Tebi, Majci i Kraljici, Zvijezdi života, raširene su ruke radosti i tuge sviju vremena.

GOSPODIN S TOBOM! Divne li punine koja osvaja duše te nam se kroz krv prenosi, kroz srce premeće! Njome nas prožimaš jer želiš da se vinemo u visine Tvoje bjeline, da zasjamo kao zvijezde u svitanje mlado; da nam provriju žile nebeskom radošću, a ne da nam se u suhom oku ili potekloj suzi grči usahlo nebo duše.

BLAGOSLOVLJENA TI MEĐU ŽENAMA! Razdáni zvijezdom blagoslova tminu duša, razbistri maglovite poglede! Jedino tako i s Tvojom pomoću, s Tvojim svijetlim imenom, nalazimo izlaz iz mraka, ogrćemo se svjetlom smisla.

BLAGOSLOVLJEN PLOD UTROBE TVOJE — ISUS! Zrakom lepršaju riječi molitve. Pomisao na blagoslovljeni Plod utrobe Tvoje zaustavlja dah i riječ u grlu. Ostaje samo pogled hvale i zahvale, nečujna himna radosti diže se prema nebu. Prinoseći sebe s mirisima cvijeća i žarom boja, gledamo najveće čudo: Plod utrobe Tvoje, plod vječne ljubavi nadvisio je ždrijelo mržnje, premostio ponor grijeha, slomio žalac smrti, otvorio vrata neba . . .

SVETA MARIJO, MAJKO BOŽJA, MOLI ZA NAS GREŠNIKE! U riznicu našeg srca utisni nam riječi svoga Sina! Ne dopusti da nas Sotona zavede ponudom užitka, da ispije iskru vjere iz oka klonula cvijeta, da nam se dan života istopi bez pravog oblika i smisla. Ti koja si melem ranjenih mjesta, šum polena što latice srca liječi i oplođuje, moli za nas SADA I NA ČASU SMRTI NAŠE. AMEN!

IVNA

Odavle do vječnosti

Piše: prof. Radovan GRGEC

Čovjek je oduvijek naslućivao da postoji uzročno-posljedična povezanost i svrhotost zbivanja, neka povezanost i »pobratimstvo lica u svemiru«. Naslućivao je da se zapravo ništa ne događa »slučajno« i da je slučaj ono što je nalik na nas. Za kršćanina koji vjeruje u Providnost Svemogućega što ga je stvorio na svoju sliku i priliku, tj. sa srcem, razumom i slobodnom voljom, nema »slijepe« sudbine jer se sve, život i smrt, događaji i doživljaji, susreti i sukobi odvijaju po nekoj logici i unutarnjoj povezanosti. Čovjek, stvoren na sliku i priliku Trojedinoga Boga, obilježen je znakom i zakonom zajedništva i solidarnosti odavle do vječnosti (uključivši i nju), od rođenja do smrti (i nakon smrti).

Na blagdan Svih svetih i na Dušni dan sjećamo se posebno svojih najdražih i najbližih koji su živjeli i umrli misleći na nas i ljubeći nas. Ljubeći ih, znamo da njihovom smrću naše duboke međusobne veze nisu potpuno ni zauvijek prekinute. U nadi uskrsnuća i ponovnog susreta, mi kršćani vjerujemo u općinstvo svetih, u trajno zajedništvo i solidarnost živih i umrlih. U toj vjeri jedni druge pomažemo i spasavamo, jedni za druge živimo i trpimo. Odlazeći iz Rima, Mons. Costa se oprostio od svojeg prijatelja pape Pavla VI. uz riječi: »Tko prvi od nas dvojice umre, nastojat će pomoći onome koji ostane.«

Danas, kada se toliko govori o ekumenzmu i »inkulturaciji«, neki kršćani nemaju više razumijevanja prema molitvama i misama za pokojne premda nas upravo to štovanje mrtvih i svijest o trajnoj povezanosti s njima približuje vjerovanju sviju religija, pa i onih najudaljenijih. Aktualnost vjere u općinstvo svetih možda je veća nego ikada.

Drugi vatikanski koncil istaknuo je sliku Crkve kao zajednice Božjega naroda. Crkva nije samo Božji narod nego i Tijelo Kristovo, kojemu smo svi mi udovi. Ona je općinstvo svetih, zajednica i zajedništvo živih i umrlih. Svi smo mi povezani s glavom, tj. s Kristom, i s ostalim udovima, odavle do vječnosti, do smrti i preko smrti. Štovanje i kult mrtvaca i predaka obilježilo je prijašnje i sadašnje civilizacije. To naročito vrijedi za prilike u Aziji i u Africi. Kršćanstvo je to štovanje produbilo i oplemenilo propovijedajući istinu o općinstvu svetih, o Tijelu Kristovu i o zajedništvu naroda Božjega.

Kao što čeznemo za besmrtnošću i uskrsnućem, tako čeznemo i za nastavkom zajedništva, bez kojega je naš ljudski život nepotpun, bez kojega ne možemo zamisliti rajsko blaženstvo. Kada je sv. Franjo Ksaverski propovijedao poganima Azije kršćansku nauku o spasenju i o nebu, kamo dolaze oni koji su spašeni, ove je najviše zanimalo hoće li u tom nebu naći svoje drage pokojnike i svoje pretke.

Zahvaljujući Kristovoj smrti na križu i Uskrsnuću, krštenjem ulazimo u veliku zajednicu općinstva svetih. Kao članovi te zajednice prelazimo granice smrti i vremena ulazeći u ozračje svetosti, besmrtnosti i vječnosti, koja je već počela.

Možda bismo diljem svijeta, među raznim narodima i kulturama, mogli naći na one koji u tu zajednicu vjeruju spontanije od mnogih »prosvijetljenih« kršćana našega vremena što se životom i mentalitetom udaljiše od vjerovanja apostolskoga?!

Nasljedovati ne znači oponašati

Piše: Rudolf BRAJČIĆ

Svetost bolje izrazuje život nego riječi, bolje je izrazuju sveci nego pisci. Pisci nas uvode u shvaćanje svetosti. Sveci nam pomažu iskusiti je. Sveci nas potiču na nasljedovanje, na sveto djelovanje. Nasljedovanje ne predstavlja dječju igru, nego muževni pothvat. Ne smijemo nasljedovanje zamijeniti svrstavanjem pod vodstvo jednoga vođe. Vođa autoritetom nalaže svojim sljedbenicima ono što im je činiti. Svetac nas potiče na nasljedovanje primjerom i snagom svoje osobe. Ne nameće svetačke vrednote, nego one postaju žive i privlačne kroz njegov lik. Vođe pokreću našu volju. Sveci oblikuju cijelo naše biće. Svetac je utjelovljena svetost, idealna pojava neprekidno prisutna našoj duši, tako da duša malo pomalo poprima crte svoga uzora i preobražava se u nj. Više ili manje svjesno duša upravlja sobom prema biću, životu i djelima svoga uzora. Zato sveci imaju nasljedovatelje i zato veliki moralni likovi vuku za sobom mase. Ništa ne zahtijevaju, a dobivaju sve. Ne drže velike govore u kojima nešto veliko razlažu. Ništa nemaju osim samih sebe. Njihova je pojava već poziv. Oni djeluju svojim životom.

NE VALJA OPONAŠATI

Svece valja nasljedovati, ali ne oponašati. Nasljedovatelj namješta svoje misli prema misli svoga uzora, svojim srcem hvata otkucaje njegova srca i u duši pali oganj ljubavi s plamenom ljubavi iz njegovih grudiju. Oponašatelj u prvom redu gleda na vanjska djela svoga uzora i svojim životom želi ponoviti njegovu vanjsku sliku. Na lošem je putu s ovog razloga: Kako su ta djela često neobična, u svakom slučaju samo njegovu svecu primjerena i vlastita, oponašatelj će ih moći teško vršiti pa će se brzo ohladiti prema svome uzoru, a ukoliko mu ipak uspije oponašanje tih vanjskih djela oponašatelj će predstavljati beživotnu figuru iz prošlih vremena kao što glumac na pozornici predstavlja neku ličnost iz prošlosti. Sveci nas nadahnjuju, oni su živi znakovi na putu, a nikako ne žele u nama dokinuti zadaću stvaranja našeg vlastitog svetačkog lika i izgleda, koji treba biti izražen u okviru naših povijesnih prilika, naše okoline i naših naravnih darova. Sveci nas potiču da razvijemo naše talente. Koji su i kakvi su ti talenti, oni o njima ništa ne znaju. Na nama je, koji svoje talente poznamo, da ih po svojem razvijemo. Tad smo dobri nasljedovatelji svetaca, kad oni u nama sebe mogu prepoznati, ujedno i ne mogu. Mogu, jer smo im slični u ljubavi. Ne mogu, jer smo u načinu i djelima ljubavi različni od njih. Kao ilustracija može poslužiti slijedeća anegdota.

SKENDERBEG I MUHAMED

Skender je Osmanlijama zadavao mnogo jada. Sultan Muhamed poruči Skenderu da mu pošalje svoju sablju, o kojoj su se na njegovu dvoru pripovijedala čudesa. Mislio je da će s tom sabljom postati junak. Skender mu ispuni molbu. Ali nitko, ni sultan ni njegovi dvorjani, nisu mogli mahati sab-

ljom zbog njezine težine. Sultan mu je vrati natrag s porukom da to nije sablja za vojevanje. Skender mu otporuči: »Poslao sam ti sablju, ali ne i svoju ruku!«

ABRAHAM I MI

Vanjska djela svetaca ne možemo uvijek vršiti. Tko može činiti ono što je činio Abraham? Izišao je iz svoje zemlje, iz zavičaja i očinskog doma u krajeve koje mu je Bog pokazao. Bog zove toga čovjeka iz sigurnosti njegova posjedovanja, njegove zemlje i njegova susjedstva u nepoznato. Nas na takvo što ne zove. Prema tome možemo mirno i sigurno živjeti tamo gdje jesmo u svom domu i svom zavičaju. Napravili bismo glupost kad bismo iz njega iselili poput Abrahama. U tom slučaju bismo mu bili doduše slični, ali samo izvana. Abrahama treba nasljedovati u nečem drugom. Treba za njim ići u njegovoj vjernosti Bogu. Bog ga zove i on se odaziva. Bog ga zove u nepoznato i on tamo kreće. Stoji Bogu na posvemašnjem raspolaganju. K tome je u taj čas bio jedini vjernik na zemlji. Nitko mu nije davao podrške izvana i nitko nije odobravao ono u što je on vjerovao. Eto, to je ono, čime nas Abraham, otac naše vjere, zapanjuje, na što nas potiče. Potiče nas da se ne zatvaramo pred Božjim zovovima, da se Božjem vodstvu prepustimo pa i onda kada nas drugi ne razumiju, i da u Boga vjerujemo i onda kada toliki ne vjeruju. Helder Camara je rekao da čovječanstvo danas ne živi manje nego nekoć od »abrahamovske manjine«, koja se odvažuje vjerovati protiv svake nade.

NI KRISTA NE VALJA OPONAŠATI

Evanđelja nam nisu ostavila opis Kristova vanjskog izgleda, ni opis Njegova vanjskog držanja i ponašanja. Tim su nas uvelike očuvala od napasti oponašanja pa ne moramo ni u svojim razmatranjima ići odviše za tim da evanđeoske prizore narišemo »što vjernije« u svojoj mašti. Evanđelja idu za tim da nas potaknu dijeliti s Njime Njegove kušnje, Njegovu sudbinu. Zovu nas da s Njim provodimo odricanje od bogatstva i sigurnosti, da napuštamo svoje bez podijeljenosti i nepovratno. Slijediti Krista znači postati Mu sličan u Njegov misteriju smrti i uskrsnuća. Ta sličnost započinje u krštenju, a produbljuje se srcem blaženstava i dragovoljnim zajedništvom u patnji, u kojoj se razvija moć uskrsnuća. To znači ići za svjetlošću svijeta, a ne za vanjskim znacima. U tom je smislu Krist svima uzor.

KRIST PRIMJER ZA SVAKOGA

Umjetnik Führich je u drvorezu načinio ovaj prizor: Naprijed sjedi Isus obuhvativši ljevicom križ o kojem vise mučila, a desnicom pokazuje na jaslice uz sebe. U pozadini, Njemu zdesna, jedan kralj, jedan pjesnik i jedan vitez, a nad njima natpis: »Učite se od mene...« U pozadini, Njemu slijeva, jedan prosjak, jedna siromašna žena s djetetom i jedan pogorjelac, a nad njima natpis: »Dođite k meni svi...« Umjetnik je htio reći da je Krist primjer za svakoga.

Krist je primjer za svakoga ne po onom što je govorio i činio, nego po onome kako je živio: po ljubavi Oca i nas, po duhu siromaštva, po krotkosti, po žeđi i gladi za pravdom, po milosrđu, po čistoći srca, po mirotvorstvu, po progonstvu i patnji.

KAD SE SVETAC NASLJEDUJE, A NE OPONAŠA, TAD GA MNOGI MOGU IMATI ZA UZOR

Jer Duh Sveti u svecima izgrađuje Krista, oni nisu ništa drugo nego Krist, koji živi u srcima svojih vjernika. Zato su i sveci kao i Krist primjer za svakoga. Svaki svetac ima pravo doviknuti nam kao što je Pavao doviknuo svojim Filipljanima: »Nasljedovatelji moji budite... kao što sam ja nasljedovatelj Kristov.« Sv. Alojzija je jednako nasljedovao njegov redovnički subrat Ivan Berchmans; Nuncije Sulpizio, mladi radnik; Contardo Ferrini, sveučilišni profesor; Ivan Bosco, utemeljitelj salezijanaca; Gabrijel od Žalosne Majke Božje, pasionista; Dominik Savio i Bartolomea Capitaneo.

Preminuli Glasnikovi prijatelji

U SPOMEN O. JOSIPA

Ove godine, 18. travnja, Gospodin je pozvao k sebi nekadašnjeg suradnika Glasnika Srca Isusova i Marijina, o. Josipa Weissgerbera D. I. U Glasniku je pisao male i privlačne članke, napose o onom što je u vezi s obiteljskim životom, s njegovom ljepotom, ali i s njegovim križevima, s onim što roditelji mogu izgraditi, ali i što mogu krivo učiniti. U više navrata i na razne načine zauzimao se za život nerođene djece. Ipak, danas nije lako naći njegove članke u Glasniku, jer ih on većinom nije potpisivao.

Josip se rodio 4. svibnja 1922. u Vinkovcima, u uzornoj obitelji. Bog mu je dao nadprosječne sposobnosti uma i srca, te radnu sposobnost kakvu rijetko susrećemo. Kao dječak i mladić razvijao je te darove odlikujući se kao đak, ali i kao mladić otvoren velikim idealima. Nakon mature na klasičnoj gimnaziji 1940. ulazi u Družbu Isusovu. Za svećenika je zaređen 1952. Darove uma i srca kao i obilato znanje upotrijebio je za svestrano i požrtvovno svećeničko djelovanje i za znanstveni rad. Osim tada redovitih isusovačkih sedam godina studija filozofije i teologije, Josip je postigao i akademski naslov magistra teologije na Bogoslovnom fakultetu u Zagrebu; na državnom Sveučilištu, također u Zagrebu, postigao je diplomu iz psihologije, te francuskog, njemačkog i engleskog jezika. Godine 1970. postigao je u Louvainu doktorat iz psihologije, a 1972. iz filozofije s najvišom ocjenom.

O. Josip nije toliko truda ulagao u studij i redao sveučilišne diplome iz želje za nekim nadmetanjem pred ljudima, nego iz iskrene želje da kao svećenik bude što bolje osposobljen za višestruko složeni svećenički rad, tako da u širokom dosegu raznih vrsta i mogućnosti svećeničkog djelovanja bude što više od koristi, već prema okolnostima rada. Mnogo je i ispovijedao, održao velik broj duhovnih vježbi, pučkih misija, predavanja, osobnih svećeničkih razgovora pri duhovnom savjetovanju, itd. Radio je u Dječačkom sjemeništu u Dubrovniku i u Zagrebu (Voćarska 106), bio je član Filozofsko-teološkog instituta Družbe Isusove u Zagrebu kao profesor i kao organizator i voditelj obiteljskog centra u Zagrebu, a neko vrijeme i u Slavonskom Brodu. Od 1981. do 1983. radio je kao misionar u Zambiji, u Bogoslovnom sjemeništu u Mpimi, dok ga bolest nije prisilila da se vrati u domovinu.

On nipošto nije bio čovjek samo vanjske djelatnosti. Uz njega se osjećalo da mu molitva nije nešto strano. Presvetu Djevicu zavolio je kao majku još u roditeljskoj kući, te još na osobit način od gimnazijskih dana u Mariji-

noj kongregaciji. Ta se pobožnost u njega nikad nije ugasila. Čitavim svojim bićem bio je odan Kristovu djelu, Crkvi. Sa zahvalnošću u srcu osjećao je kako je Crkva učiteljica istine u Kristovo ime. Cijeniti ono što može čovjek otkriti od istine, i staviti to u službu i zajedništvo s istinom koju nam objavljuje Bog, bila je središnja želja i pokretačka snaga dugih godina njegovih studija i njegove životne odanosti crkvenom učiteljstvu.

Nagli smrtni odlazak o. Josipa nas kao ljude boli, ali smo svjesni da smo mi samo sitni stvorovi, znamo da su naši vidici preuski i preplitki, i zato se s poštovanjem klanjamo pred Božjom odlukom da nam na ovom svijetu oduzme jednog dragog prijatelja i da o. Josipa pozove k sebi već sada, a nadali smo se dobiti od njega još mnogo vrijednih plodova njegova rada. Od tih plodova kojima smo se nadali, spomenimo samo ovo: U vrijeme njegove zadnje bolesti koja je trajala samo šest dana, dolazi iz Louvaina u Zagreb za njega pismo. Ugledni profe-

sor louvainskog sveučilišta Georges Thinés piše mu o njegovoj dizertaciji, pisanoj francuskim jezikom, »da je taj značajan rad zadržao svoju potpunu vrijednost... Taj tekst i danas ostaje originalan i koristan.« Isti profesor nudi o. Josipu svoje posredovanje da bi tu knjigu izdala ugledna francuska izdavačka kuća Gallimard. No, odlukom Božje Providnosti o. Josip nije više na ovom svijetu mogao saznati za to pismo. Kod naših vjernika dobro su poznate i rado čitane knjige, a ima ih desetak, napose one za roditelje, kao što su: »Načinimo čovjeka«, »Ljubav u obitelji — zadatak i radost«.

Gospodinu zahvaljujemo za sve ono što nam je dao s o. Josipom Weissgerberom. Gospodinu povjeravamo daljnje plodove njegova života i rada, a Glasnik mu ovim putem želi reći: hvala, kao što je to s pravom učinio i prigodom smrti njegova mlađeg brata o. Stanka u Glasniku br. 3. 1974. str. 82-87. Gospodinovo Srce, a s Njim i Marijino Srce, nek mu bude počinak i radost u nebeskom zajedništvu!

Miljenko BELIĆ

O. ANTUN BAUER

Isusovac o. Antun Bauer nije nastupao u javnosti pa je i ostao javnosti nepoznat. Gospodin ga je obdario s dva dara: velikom dobrotom srca i slabim zdravljem. Dobrota mu je pomogla da prode svijetom poput sluge Jahvina. Ničijeg stijenja što bi još samo tinjao, nije ugasio. U svakome je nastojao razbuktati vatru za Krista, svakoga je htio učiniti svjetionikom za Božju stvar. Nikoga tko je bio poput napukle trske nije slomio ni pogazio. Sam bi trpio kad god mu nije pošlo za rukom da nekoga pridigne da ozdravi, da živi i radi kao dobar čovjek, rodoljub i kršćanin. Osobito bi ga boljelo kad mu to nije uspjelo među mladim svećeničkim ili redovničkim pripravnicima. Slabo zdravlje čuvalo ga je u trajnoj poniznosti, iako sam nije valjda nikada nikoga ponizio. Kao pomoćnik učitelja isusovačkih novaka upozoravao je mlade na pogreške, ispravljao krive navike, privikavao radu, redu i uzajamnom poštivanju. Nikad se nitko nije osjetio time ponižen ili makar samo obeshrabren, a kasnije smo svi vidjeli kako nam je puno pomogao. Nadasve je pazio na čistoću i pravilnost hrvatskog jezika. Neka mu je zato iskrena hvala! Možda se sâm gdjekad i osjetio na drugorazrednom mjestu, ali se nikad nije zbog toga tužio, a svima je želio svako dobro i napredak radi Kraljevstva Božjega.

Rodio se u malom mjestu Sotinu u Srijemu na Dunavu 1909. godine. Gimnaziju je pohađao u isusovačkoj gimnaziji u Travniku. Kao đak i sjemeništarac bio je veoma obljubljen. Zapažena je bila njegova pobožnost, ljubav prema Crkvi i marljivost u radu. Filozofiju je studirao u Pulachu, teologiju u Rimu. Zaređen je za svećenika 1943. godine. Na mladomisničku spomen-sličicu dao je napisati načelo svog života: »Dobar je Gospodin onima koji se u Njega uzdaju, duši koja ga traži.«

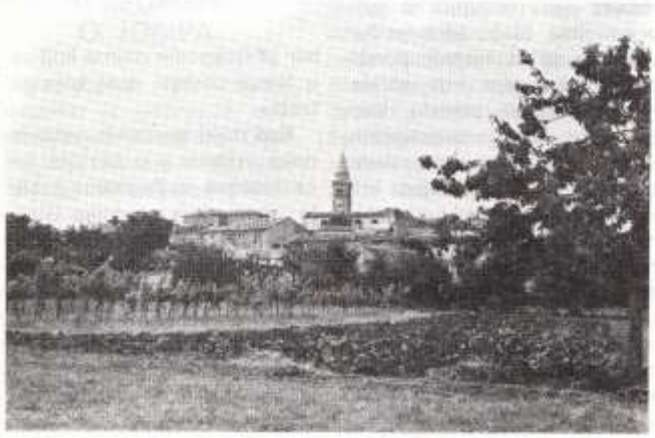
Kao mlad svećenik radio je neko vrijeme i u bazilici Srca Isusova u Zagrebu, a bio je i pomoćnik urednika Glasnika Srca Isusova i Marijina. Niz godina tumačio je nakane Apostolata Molitve i pisao druge članke. Kad je Glasnik počeo ponovo izlaziti 1963. godine, iznova se latio pera da širi pobožnost prema Srcu Isusovu i Marijinu. Pod pseudonimom Mladen Starčević vodio je rubriku mladih. Od njegovih pjesničkih nastojanja najrašireniji je spjev »Jelena Kraljica« ispjevan za prigodno slavlje u Solinu 1976. Od glazbenih pothvata najznačajnije su »Pohvale Isusu i Mariji« od o. A. Kanižlića. Može se reći da o. Bauer sve svoje talente razvija u skladu s mogućnostima i pastoralnim potrebama. Teško je patio od napada gušenja. Liječnici su mu pomagali, ali nisu mogli vratiti zdravlje. Preminuo je, zapravo mirno zaspao, 8. veljače 1985. g. kasno uvečer, da se zauvijek smiri u Gospodinu.

Valentin MIKLOBUŠEC

ŽMINJ - ŽIVA ZAG

Istra je lijepa zemlja. Tko joj je jednom osjetio srce, trajno je nosi u srcu. Brdovita leđa okrenula je sjeveru i svjeroistoku da se zaštiti od bure, a lijepo lice sunča na prisoju jugozapada gdje uz more jednako uspijeva i maslina i kukuruz, i loza i pšenica, premda danas najbogatiju žetvu daje turizam.

Hrvati koji su tamo došli prije trinaest i pol stoljeća sigurno nisu bili turisti jer bi se onda okupali i otišli, pa ne bi danas tamo nalazili njihove kosti u grobovima i potomke u gradovima i selima. Jedno od najznačajnijih starohrvatskih mjesta u Istri je Žminj s nekropolom od 226 grobova potpuno srodnih sa starohrvatskim grobovima Južne Hrvatske. Odakle ime Žminj? Stručnjaci se muče, ali uvjerljivog odgovora nemaju! Tko zna, nije li se tu na razmeđu naroda i kultura od pradavnih vremena kupovalo i prodavalo, vršila se izmjena robe i robova? Nije li upravo tu opat Martin zamijenio papin novac za zarobljene kršćane? Nije li upravo tu koji poganski Hrvat zamijenio svoje bogove prirode za jedinoga Boga i Gospodara sve prirode i postao kršćanin? Na svom crtežu trgovišta s germanskim imenom Swingk, glasoviti je Valvasor napisao i domaće ime Izmin. Izmijenio se Izmin (Žminj!) od tada do danas, kao što je promijenio i mnoge gospodare. Ostali su samo oni koji su voljeli tu crvenu zemlju, koji su voljeli život i rad, premda su putovi od pradavnih vremena vodili na sve strane; ostali su Hrvati čakavci koji od 1968. u Žminju organiziraju i svoj Čakavski sabor, pravu pučku svečanost.

POGLED NA ŽMINJ S JUGA. SRCE GRADICA JE CRKVA KOJA STOLJECIMA OPLEMENJUJE SRCA ISTRANA (gore)

PREKRASAN PORTAL ŽUPNE CRKVE PRIVLACI OCI PROLAZNIKA, A PONOS JE ŽUPLJANA (dolje)

Župa se u Žminju spominje od 12. stoljeća, a današnja župna crkva sv. Mihovila Arkanđela gradila se, dograđivala i pregrađivala od 16. do 18. stoljeća. Na teritoriju župe ima danas 8 bo-

NETKA

goštovnih objekata velike kulturne i povijesne vrijednosti.

Župa danas ima oko 3000 stanovnika. Nekad bujna prirastom, danas ima godišnje podjednako rođenih i umrlih. Ljudi rade u industriji, a sezonski u turizmu. Dodatno se bave i poljoprivredom. U svakom domaćinstvu ima prosječno dvoje djece. Mladi se rado uključuju u liturgiju. Svi su ponosni svojom vjerskom tradicijom, ali se stalno brinu i za njezino oživljavanje. Djeca i mladi pohvalno se uključuju na vjeronauk u kojem župniku pomaže i časna sestra. Za Uskrs ispovjede se dvije trećine župljana, a godišnje bude preko 18 tisuća Pričesti. Euharistijski život i marijanska pobožnost oplemenili su duhovno tlo iz kojeg je poniklo dvanaest svećenika i četrdesetak časnih sestara. Tako Žminj svojim duhovnim blagom zrači i na druge. Ljudi se ispričavaju da nemaju vremena čitati vjerski tisak, ali se ipak mjesečno raspača oko 450 primjeraka raznih listova. Mjesto u kojem dnevno pristanu 54 putnička autobusa mnogo prima i mnogo daje, ali je u opasnosti da ga zarobi veća glad za materijalnim boljitkom nego za duhovnim napretkom. Župnik se ipak nada da se to neće dogoditi jer se mladi ne otuđuju ni svojim duhovnim ni svojim nacionalnim korijenima.

TINO

MISA U ŽMINJU NEZAMISLIVA JE BEZ MLADIH, POGOTOVO U SVECANIJIM ZGODAMA (gore)

NA OBNOVI CRKVE SUDJELUJU SVI, JER CRKVU SVI SMATRAJU SVOJOM I BOŽJOM KUĆOM (u sredini)

NA ŽMINJŠTINI IMA VIŠE VEOMA STARIH CRKVICA KAO ŠTO JE I OVA MAJKE BOŽJE OD SVETOMORA S ROMANIČKIM ZVONIKOM (dolje)

Svjedoci smo činjenice da se i među kršćanima mnogo brakova sklapa samo po građanskim propisima, a Crkvi se osporava svako pravo utjecaja na pitanja braka, ljubavi, odgoja djece, stvaranja sreće. U nekim zemljama ide se čak tako daleko da djeca moraju prijaviti svoje roditelje ako ih žele vjerski odgajati. Da li je ljubav zaista samo »svjetovna stvar«? Zar ona nema ništa s Bogom i Crkvom?

Bog i ljubav

CRKVA NE NASTUPA SAMOZVANO

Kad bi se Crkva u ta pitanja uplitala samozvano kao neka građanska ustanova, s pravom bismo joj prigovarali. Ali Crkva je od Boga ustanovljena da vodi ljude putem spasenja. Kad se, dakle, ona umiješa u pitanja braka i obitelji, onda to ne čini samozvano nego po Božjem nalogu, a Bog je ustanovio brak kao zajednicu ljubavi između jednog muža i jedne žene za rađanje djece. Taj i takav brak Isus Krist je uzdigao na dostojanstvo sakramenta, tj. po toj zajednici dok živi po Božjem zakonu koji Crkva mjerodavno navliješta i tumači, daje se milost ustrajnosti u dobru i postizava se spasenje. O tom nam govori Sv. Pismo Starog i Novog Zavjeta. Onaj pak koji je nešto ustanovio, jedini je vlastan svojoj ustanovi odrediti i cilj i sredstva kojima ga postizava.

BRAK JE BOŽJA USTANOVA

Prva stranica Biblije govori nam da je Bog stvorio čovjeka »na svoju sliku i priliku«. Stvorio ga je kao muškarca »da bi obrađivao i čuvao vrt«. Kad je čovjek nadjenuo imena svim životinjama i pticama, ne nađe mu se pomoćnica koja bi mu odgovarala. »Tada reče Gospod Bog: Nije dobro da čovjek bude sam. Načinit ću mu pomoćnicu koja će mu biti jednaka.« I Bog je stvorio ženu i doveo je muškarcu. Adam je tada radosno uskliknuo: »To je, napokon, kost moje kosti i meso mojega mesa!« Bog je blagoslovio oboje i rekao im: »Rastite i množite se i napunite zemlju!«

Ta vijest objavljuje neopozivu istinu: Bog je ustanovio brak stvorivši prve ljude kao muškarca i ženu i njih sastavio u zajednički život, da bi oboje »međusobnim životnim i tjelesnim zajedništvom« ljudski rod održavali i time potpomagali dovršiti stvaranje. Bog taj plan podržava i nakon istočnog grijeha i nakon potopa. Sklapaju se brakovi i rađaju se nova potomstva, a Bog svemu tome daje svoj blagoslov. Bog, dapače, podiže jedan narod među Adamovim potomcima iz kojeg će se roditi »po tijelu« obećani Mesija.

ISUS JE BRAK OPLEMENIO

Sveti Matej evanđelista zabilježio je Isusove riječi Židovima: »Zar niste čitali da je onaj koji je stvorio ljude, da ih je u početku stvorio kao muškarca i ženu. Stoga će muž ostaviti i oca i majku i vezati se za svoju ženu i oboje će postati jedno

tijelo. Oni dakle nisu više dvoje, nego jedno. Jer što je Bog sastavio, čovjek ne smije rastaviti!«

U Starom Zavjetu trpjelo se mnogoženstvo zbog ljudske slabosti, ali Isus ponovo dovodi brak do njegove izvorne čistoće u jednoženstvu kako je Bog u početku htio i stvorio. Stoga Isus zahtijeva jednoženi brak i objašnjava njegovu nerazrješivost. Nerazrješiv brak velika je blagodat cijele obitelji, a naročito djece.

Isus podiže brak na dostojanstvo sakramenta, tj. on postaje vidljivi i djelotvorni znak veze Krista s Crkvom. Po jednoženom braku sklopljenom prema Božjem naumu i po propisima Crkve, vjerno bračno zajedništvo ostvaruje i zajedništvo Crkve i zajedništvo vjernika pojedinaca s Kristom.

OD SVOG POČETKA CRKVA ZAHVAĆA U BRAK

Budući da je Krist podigao brak na dostojanstvo sakramenta, a sakramenata nema izvan Crkve djeliteljice sakramenata, Crkva je od svog početka zahvaćala u brak. To zahvaćanje ima svoj razvoj i rast u skladu s Isusovom željom da ustanovu braka dovede do savršenstva. Premda su se kršćani ženili prema običajima svoga kraja i nisu izmišljali novih formi, apostoli su neprestano naglašavali dostojanstvo braka kao sakramenta i odlučno se zauzimali za njegovu nerazrješivost. Isto tako su se o braku brinuli i Crkveni Oci. Na temelju prakse prve Crkve, sveti je Ambrozije zahtijevao da svećenik posveti zaključenje braka među kršćanima.

Reformatori 16. stoljeća isticali su dostojanstvo braka kao Božjeg djela, ali mu nisu priznavali nadsvjetovnost i svrstavali ga u važne stvari države. Ipak su i oni u njemu gledali »izvor milosti i mjesto općeg Božjeg milosnog djelovanja«.

Tridentski koncil (1545—1563) nasuprot kolebanjima i zabludama reformatora donosi jasne odgovore i odluke. Po njemu brak je »istinski sakramenat Novoga Zavjeta koji je Krist ustanovio i koji sadržava milost koju označava«. Isto tako taj se Koncil izjasnio za jednoženstvo i nerazrješivost braka. Za valjanost braka među kršćanima propisuje ubuduće slobodan i obostran pristanak na brak pred dva svjedoka i pred opunomoćenim svećenikom.

Ovom posljednjem zaključku Tridentskog koncila suprotstavila se tek laička država u 17. i 18. stoljeću svojim državnim pravom po kojem samo država ima pravo zaključivati brak. Crkva je tada ograničila ovaj zahtjev države na »građanske« posljedice braka i izričito je naglasila da brak kršćana sklopljen samo po građanskim propisima nije sakramenat. Oni kao kršćani moraju brak sklapati po zakonu Crkve jer tako želi Krist.

Crkveni zakonik iz 1917. jasno utvrđuje: »Bračni ugovor između krštenih podigao je Krist na dostojanstvo sakramenta. Stoga ne može među krštenima biti valjanog bračnog ugovora, a da taj istodobno ne bude i sakramenat.«

Drugi vatikanski koncil dodao je ovom postojećem crkvenom uređenju to da se brak može sklopiti i pred ovlaštenim đakonom. Druga značajna činjenica je da dokumenti istog koncila daju jednaku važnost bračnim ciljevima, tj. rađanju i ljubavi, dok se prije kao prvotni cilj braka isticalo rađanje. Sada se rađanje više gleda kao plod ljubavi. Utvrđen je i pojam »odgovorno roditeljstvo«, a to znači: »Bračni drugovi smiju i moraju sami odrediti za koliko djece moraju preuzeti obvezu.« U tom odabiranju i odlučivanju supruzi se ne smiju postavljati samovoljno i sebično, nego moraju dati na raspolaganje sve svoje tjelesne, duhovne i materijalne mogućnosti. Ako je jednom i dostignut cilj rađanja, ne znači da je postignut i cilj uzajamne ljubavi. Ona mora sveudilj rasti, jer samo tako će kao roditelji moći svladati sve napore koji ih čekaju u bračnom životu i u odgoju djece.

GDJE SI TI, TU JE BOG

Kršćani moraju kao bračni drugovi vjerovati u osnovni zakon svoga braka, a taj glasi: Bog je s nama u svetom sakramentu ženidbe. On nas neće napustiti dok god mi držimo zajedno u ljubavi i vjernosti.

Da zaključimo s jednim stihom o braku koji je napisao Hoffmann von Fallersleben, a koji može ovamo lijepo pristajati: »Ja volim tebe i Boga u tebi: gdje god jesi, ti si sa mnom. Što sam više sjedinjen s Bogom Gospodinom, to sam više s tobom, pa makar bili kako daleko. Tà, ti ne možeš bez Boga biti; ti moraš biti moja, jer Bog je moj!«

Priredio:
Valentin MIKLOBUŠEC

Sveti Ivan don Bosco i salezijanska obitelj

Piše: Stjepan KUZMIĆ

Družba salezijanaca koju je osnovao sv. Ivan Bosco novija je redovnička zajednica. Od njezina osnutka prošlo je nešto više od jednog stoljeća. I danas je veoma suvremena, jer se duhovni sinovi sv. Ivana Bosca, po njegovu primjeru, posvećuju odgoju mladeži što je danas tako značajan oblik apostolata.

PRIVLAČIO OD MLADOSTI

Don Bosco je rođen u jednom selu u Pijemontu (Italija) 16. kolovoza 1815. Otac mu je umro kad su Ivanu bile tek dvije godine. Teret uzdržavanja i odgoja troje djece pao je na majku. Ivan je želio od djetinjstva biti svećenik, ali zbog nedostatka sredstava i zbog protivljenja jednog brata nije mogao redovito započeti studije. Kapelan ga je poučavao latinski, a onda je nastavio svoje školovanje i upisao se u sjemenište Chieri. Od djetinjstva je pokazivao lijepe sposobnosti za vođu i odgojitelja, privlačeći k sebi mlade i odrasle, najprije u svom rodnom mjestu, a onda i u kolegiju Chieri, gdje je čak osnovao »Društvo radosti«. Upravo je strastveno volio knjige. U sjemeništu je napose čitao knjige iz crkvene povijesti. Slučajno mu jednog dana dođe pod ruku knjižica »Nasljeduj Krista« Tome Kempenca, koja je stoljećima hranila duše svojih čitatelja, a ni danas nije izgubila na svojoj snazi. Ta je knjižica uvelike odgovarala planovima koje je on pomalo pravio za svoju budućnost.

USTRAJNO ZA NADAHNUĆEM

Ivan je zaređen za svećenika godine 1841. U prosincu iste godine osnovao je u Torinu oratorij za mlade stavivši ga pod zaštitu sv. Franje Saleškog. Možemo reći da su tu već postavljeni temelji kasnije družbe koju će on osnovati, a njezini će se članovi po sv. Franji Saleškom prozvati salezijanci. Svrha oratorija bijaše trostruka: bogoštovna, katehetska i rekreativna. On je bdio nad mladima, pratio njihove uvjete života i rada. Među njima je bilo dosta i takvih koji su već bili u kaznено-popravnim domovima. Ivanov rad nisu svi odobravali. Mnogi su ga, dapače, sumnjičili i osuđivali. Po novinama su izlazile razne karikature na njegov račun. No, on se nije dao smesti. On sâm obrazlaže opravdanost svojeg djela: »Sada se tek uvjeravam da ovi mladi, izišli iz popravnih domova — ako nađu dobrohotnu ruku, ako se netko za njih brine, ako je uz njih na blagdane, ako im nastoji naći neki posao kod časnog i poštenog vlasnika, te ako ih ode nekoliko puta tjedno posjetiti — daju se na čestit život, zaboravljaju na prošlost, postaju dobri kršćani i čestiti građani.« Te je mlade upućivao i na stjecanje znanja: mnogi su od njih bili nepismeni, pa ih je trebalo učiti abecedu i osnovne stvari iz matematike.

STVARANJE U BURI

Uz oratorij sv. Franje Saleškog don Bosco je 1847. utemeljio jednu novu kuću za mlade, osobito za mlade radnike, jer je bilo sve više

dječaka i mladića koji su tražili takvu zaštitu. Među tim mladićima bilo je i pripravnika na svećeništvo. Dobri plodovi su bili očiti pa je počeo rasti interes za njegovo djelo. Da stvar ne iščezne sa smrću don Bosca, trebalo je nešto učiniti. Torinski je nadbiskup savjetovao don Boscu: »Vi ste smrtnik kao i svi ostali ljudi, i ako se ne pobrinete na vrijeme, vaš će oratorij umrijeti s Vama. Bilo bi dobro da promislite kako bi Vas mogao nadživjeti.«

Slično su mu savjetovali i mnogi drugi. Don Bosco ih je htio poslušati, no stvarna poteškoća bila je činjenica da se baš tada talijanska vlada bavila mišlju da izda zakon o ukidanju redovničkih družbi. Svima je bilo jasno da se vlada neće usprotiviti osnivanju takve družbe, kakvu je tadašnje vrijeme upravo tražilo. Biskup je odobrio ustanovu Družbe i 18. prosinca 1859. g. osamnaestorica prvih članova polažu svoje redovničke zavjete, a don Bosca su zamolili da preuzme službu vrhovnog poglavara. Značajne su svećeve riječi prigodom tog prvog polaganja zavjeta: »Dragi moji, živimo u nemirnim vremenima i čini se da je preuzetno nastojanje da se u tim zlokobnim trenucima osnuje nova redovnička zajednica. Svijet i pakao su se sa svom moći urotili da razbiju one koji već postoje. Ali Božja je volja da naša družba započne radom i da nastavi svoje djelo.«

Trebalo je još deset godina da družba salezijanaca dobije papinsku potvrdu (potvrdio ju je papa Pio IX 1. ožujka 1869) jer je trebalo riješiti neke poteškoće vezane uz osnivanje novih redovničkih zajednica. Nakon pet godina potvrđena su i Pravila nove redovničke zajednice, koja je don Bosco sa svojim suradnicima brižno sastavio.

KĆERI MARIJE POMOĆNICE

U mjestu Mornese, na pijemonteškim brežuljcima, župnikovao je osobni prijatelj don Bosca, don Domenico Pestarino kojega je don Bosco zamolio da pokuša okupiti skupinu djevojaka s istom svrhom kako je on prije okupio dječake, što je don Pestarino rado učinio. Jednom zgodom pozvao je don Bosca u svoju župu, a ovaj je djevojkama zanosno govorio izloživši im i svoje planove s njima. Neke su se oduševile, no druge su malo pomalo odilazile. Među djevojkama se osobito isticala Marija Mazzarello. Bila je doduše polupismena (znala je čitati, ali ne i pisati), ali je naučila šivati i krojiti i uvijek je imala pune ruke posla. I druge je poučavala u krojenju i šivanju, a usput im je davala i vjerske pouke, a često im je običavala reći kad je sat otkucavao: »Sat manje na svijetu, sat bliže raju«. I kod šivanja je znala govoriti djevojkama: »Svaki ubod igle neka bude čin ljubavi prema Bogu.«

Na terenu koji je don Pestarino naslijedio od svojeg oca sagrađena je kuća, i to je bila prva kuća nove ženske redovničke zajednice pod nazivom »Kćeri Marije Pomoćnice«, koju je također osnovao don Bosco, a prva vrhovna poglavarica bila je skromna Marija Mazzarello. U početku bilo je svega sedam djevojaka, no broj je pomalo rastao. To je bilo godine 1872. Kad se te iste godine zajednici pridružilo 15 novih sestara, svetac im je prilikom njihova oblačenja rekao: »Vi ste u tuzi, ja to vidim, jer vas progoni i ismijava vaša rodbina, pa i vaši vlastiti roditelji okreću vam leđa. Nemojte se tome čuditi! Štoviše, čudim se da vam ne učine , nešto gore. Nemojte se žalostiti što vas tako zlostavljaju. Budite hrabre i utješene, jer ćete samo kroz takve kušnje biti sposobne da izvedete svoje poslanje.« I dao im je praktične savjete: »Sad nosite redovničko odijelo. Nastojte da cijelo vaše vladanje pokaže da ste redovnice, tj. Bogu posvećene.« Malo pomalo te su redovnice preplavile svijet.

NA SLUŽBU NAJPOTREBNIJIMA

Ono što salezijanci čine za dječake i mladiće, to Kćeri Marije Pomoćnice čine za djevojčice i djevojke. Don Bosco je osnovao i pobožno salezijansko društvo laika, kojemu je također zadatak, po riječima samog utemeljitelja, da se svim mogućim sredstvima brinu i zauzimaju za spasenje svoje braće, osobito onih najpotrebnijih među mladima.

Salezijanci i Kćeri Marije Pomoćnice, u suradnji s laicima koji su pridruženi salezijanskoj obitelji (nešto slično kao Treći red sv. Franje) rade i u našoj domovini. Prvi salezijanci došli su u Zagreb 1922. godine, a Hrvatska salezijanska provincija sv. Ivana Bosca osnovana je 1972. g. Broj salezijanaca u svijetu do danas se popeo na otprilike 20 tisuća.

Plač djeteta

Piše: Aco VIDOVEČKI

Nebo se mrštilo, a gusti oblaci valjali se nebom nošeni vjetrom od mjesta do mjesta kao da ih neki nevidljivi trgovac nudi na ogled i na prodaju. Između njih, od vremena do vremena , bljesnulo bi sunce kao velika nada ljepote i radosti. Kakva čarobna igra u svemiru! Kao igra djece: oblak na licu onih što gube, sunce na licu pobjednika.

A dolje, na tvrdom tlu zemlje, u malenoj kući, samo crni oblak ispunjen prijetnjom. U teškim porođajnim mukama, znoju i uzdasima, zakrvavljenim očima i suhim usnama mlada žena. Kao da su se svi bijesovi, sakriveni ljudskim očima, okomili i zgusnuli bol porođaja, priječili dolazak novog djeteta na svijet. Na koncu bila je potrebna bolnica, a u kuću, odlaskom majke, ušla je pustoš za jedno dijete, koje odavno nije željelo ostati samo, koje je odavno željelo brata ili seku. Tuga je djevojčicu ispunjala u školi, dok je slušala kako njezini mladi prijatelji imadu brata ili seku, a ona je sama. Osjećala je samoću prije, a sada još više, jer nema ni mame. Tješili su je, govoreći: mama će se vratiti, ali ne sama, no sve badava. Svuda samo pustoš, iako je tata bio tu.

Tata je tješio dijete, uvjeravao, milovao, ali tvrde bijahu riječi za to maleno, neiskusno stvorenje. Dijete ih nije primalo, nego bez prekida pitalo: »Kad će doći mama...?... S bracom... sekom...?... Tata... Kada...?«

Tuga je kidala srce očevo danju, a san nije dolazio na oči i nije skraćivao muke noću. Neprestano mu je u ušima šumio plač kćerkice, njezina pitanja, ali mu je dušu potresalo iznenađenje. Tom se začeću nije nadao i sada u velikoj boli priznavao — ni želio! No, kad ženu odvedoše, sada, kad je nevolja tu, kad zabrinutost i tuga razdiru dušu, kidaju živce, ne daju jesti, u njemu se podigla želja visoka kao najviši vrh planina svijeta, želja izražena samom sebi riječima: »Samo da sve dobro svrši, da žena ostane živa, živa s novorođenčetom!«

Osjetio je strastvenu želju: nanovo postati ocem. Nakon tolikih godina. Sjedeći na trupcu starog, srušenog hrasta, glave poduprte rukama, želio je želju pradjedova, očeva, majki.

Nije ni osjetio, ni vidio da mu se približio seoski raznosač pošte s brzojavom. Tek oprezni kašalj raznosača prene ga iz tuposti i on ugleda ispruženu ruku. Učini mu se, da ta ruka drhti, da je to neka strašna ruka koja ga hoće uhvatiti za grkljan, zadaviti, usmrtiti, učiniti svršetak svim bolima, nadi, čekanju. Osjeti da mu zastaje dah, da ga ta ruka već guši te ne može disati kao svaki zdrav čovjek.

Skočio je, jedva dišući, korak unatrag. Gledao je izbezumljeno, sa strahom u kostima, mišićima, čitavom tijelu. A srce je udaralo, lupalo kao konjska kopita na cesti. Bio bi najradije skočio, preskočio plot i plotove susjeda, sela, sve plotove svijeta, da se oslobodi pogleda na tu ruku ispruženu prema njegovu vratu. No ostao je kao prikovan i osjetivši nemoć krikne: »Ne, ne! Ja hoću živjeti za ženu, za ono malo što će se roditi. Pustite me! Što hoćete?«

Nemoćno se spustio natrag na panj na kom je čas prije sjedio, uporno gledajući tu, mislio je, kilometre dugu ruku, koja može zahvatiti čitav svijet. A tada začuje glas: »Sused, brzojav!« — I ruka se približi još više, a on bojažljivo izusti: »Odkuda...?... Od koga...?«

— Iz bolnice, sused..., odvrati sažalno donosilac.

Drhtećim rukama pograbi brzojav, zamagljenih očiju pročita tek nekoliko riječi, koje su glasile: »Dođite, žena umrla...!«

Skamenjen, buljeći u daljinu, čuo je kao da se ruše sve gore svijeta, šum svih bujica u ušima, udarce svih kovača svijeta. Po njemu, da ga ubiju, da mu dokrajče život. I to baš sada, kad je želio živjeti nanovo. Za ženu, za kćerku koja zove mamu, za novorođeno dijete. U tren osjeti da se sve u njem srušilo i kao da je prestao živjeti. Trgnuše ga riječi raznosača: »Sused, ne tako! Život teče dalje. Čujte, zove vas mala...«

Ogromno mnoštvo ljudi skupilo se na sprovod. Neobičan, nesvakidašnji. Na sprovod mlade majke koja je imala roditi život, a rodila smrt sebi. Ona dugačka ruka koju je muž gledao u tuzi, ispružila se nad jednom obitelji. Bilo je tužno nebo i zemlja i ljudi, a obred je protekao u zamišljenosti, tuzi, ozbiljnosti. Tek se neprestano čuo krik djevojčice, koja je nad mrtvom majkom izricala molitvu riječima: »Mama, mama!«

Kad su prve grude zemlje bačene rukama najbližih pale na lijes u jami, još jedan krik, potresan krik: »Mama!« — pad djevojčice na koljena i zdvojni: »Ne!... ne!« — zaliven suzama. Ruke najbližih mladih žena zgrabiše djevojčicu i više je noseći no idući, povedoše je od groba neprestano je tješeći. Lagano, lagano stigoše izvan groblja. Djevojčica, kao da je htjela odahnuti, stane. Oči žena bijahu uprte u nju, i dok je jedna od njih govorila, tješila, djevojčica svom snagom, gotovo ispunjena srdžbom, krikne: »Ne govorite! Vi imate mamu, vaša djevojčica ima mamu, a ja je više nemam!«

Nagli trzaj iz ruku voditeljica i tješiteljica i djevojčica se dade u bijeg. Natrag, natrag na groblje... k mami.

Idući kući dugo sam slušao taj krik, bolni krik djeteta u svojoj nutrini. Krik s groba, krik djeteta koje ostade bez majke. I bez brace nikad rođenog.

A kiša je počela sipiti. Tiho, mekano. Kiša kasne jeseni.

Jesu li to zaplakali anđeli s neba, da se pridruže boli jednog djeteta?...

Molio je za tebe

Uspomena na pokojne među nasljednicima živi ili umire, već prema tome da li su bili prosječni ili velikani. Ime velikana pamti se i poslije njegove smrti jer su ga nadživjela djela od kojih živi živo.

U župi Postira na otoku Braču ime Don Ante Marušića ostalo je živo među ljudima iako je s ovog svijeta pošao pred deset godina. Njegovo ime živi i među djecom koja ga nisu poznavala jer su se rodila poslije njegove smrti. On se poistovjetio s mjestom i s ljudima s kojima i za koje je živio. Svaki Postiranin ima svoj doživljaj tog plodnog svećeničkog života, jer svatko je na osoban način doživio susret s Don Antom. Ante se u tom susretu nije držao po strani, nego je svim svojim čovještvom i svećeništvom htio pomoći svakome čovjeku bez obzira na njegovu pripadnost. Upravo zbog toga često je bio i neshvaćen.

Dugi je bio niz njegovih aktivnosti u župi. Bio je savjetnik, učitelj jezika i raznih drugih predmeta, ljubitelj mjesta kojemu je svako stablo bilo važno; radovao se svakom uspjehu, a žalostio ga je svaki čovjekov neuspjeh. U ratu je znao i svoj život staviti na kocku, gutati pisma koja bi mogla kome naškoditi; grožđem je otkupljivao ljude itd. Sve je to proizlazilo iz njegova svećeništva. O svom zlatnom misničkom jubileju hodočastio je u Lurd. U prvoj propovijedi po povratku rekao je: »Stajao sam u špilji pred Lurdskom Gospom, a u mislima sam obilazio svaku kuću u Postirama od Vrh Glavice pa do Zastivanja moleći za potrebe svakog mještanina, jer mogu reći da ih sve poznajem.«

Don Antino svećeništvo ostvarivalo se na temelju ljubavi prema Kristu, Nebeskoj Majci, Crkvi, Svetom Ocu i svom biskupu. Ono se svaki dan osnaživalo osobnom i liturgijskom molitvom. Nadasve je štovao Presveto Srce Isusovo i Bezgrješno Srce Marijino. Trenuci njegove osobne sabranosti bili su za župljane poslovični, a kao zaraza djelovali su i na druge, osobito na mlade, na ministrante. U molitvi je započeo njegov novi rad za duhovna zvanja. Kad je već izgledalo da iz Postira neće biti nijednog duhovnog zvanja, jer je biskup bio tako grubo napadnut, da se nakon toga nitko nije mogao oduševiti za takvo zvanje, zaredali su odlasci dječaka u sjemenište. Don Ante živi sa svakim svojim

(Nastavak na str. 393.)

MISIJE

Uređuje: Juraj GUSIĆ

MISIJSKA NAKANA APOSTOLATA MOLITVE

Afroamerikanci u Latinskoj Americi

Naša molitvena nakana ima pred očima u prvom redu crnce, potomke onih crnaca koje su nekoć nasilno dovodili iz Afrike i preprodavali u Ameriku; zatim domaće urođenike i mješance. Doseljeni Evropljani i njihovi potomci, nažalost, kroz stoljeća nisu postupali s njima kršćanski, a često ni ljudski. Tih »Afroamerikanaca« ima preko 50 milijuna.

Oni su i danas često zapostavljani. Zato Biskupska konferencija Latinske Amerike u Puebli izjavljuje: »Ti urođenici, a često i Afroamerikanci žive na rubu i u neljudskim uvjetima. Možemo ih smatrati najsiromašnijima među siromašnima.« Zato, misao je Bisk. konferencije, u njima moramo prepoznati patničke crte Krista.

Godine 1983. održana je u Ekvatoru posebna Pastoralna skupština. Glavna tema skupa je bila: »Afroamerikanci u seoskoj i gradskoj situaciji: pastoralne sugestije«, (poticaji). Prisutno je bilo preko stotinjak predstavnika iz raznih naroda, odgovornih za pastoral afroameričkih skupina. Sve se teme svode na ovo: kako Evanđelje ugraditi i usaditi u kulture tih naroda te kako im pomoći na vjerskom, kulturnom, ekonomskom i političkom području.

Evo nekih naslova, iz kojih se još više razabiru problemi za čije rješenje se ovog mjeseca posebno molimo: Savjest mješanaca, Evangelizacija kultura, Religiozni svijet Afroamerikanaca, Socioekonomski i politički položaj afroameričkih skupina.

Evo nekih zaključaka tog skupa — koji su briga tamošnje Crkve i nadahnuće naše molitve. Treba upoznati i ispravno procjenjivati afroameričke kulture, poštivati i promicati njihove vrijednosti. Crkva treba tim skupinama dati osposobljene ljude koji će ih evangelizirati, poštivajući njihovu kulturu. Evangelizacija treba da se usredotoči na osobu Isusa Krista koji nam objavljuje ljubav Oca i Otkupitelja; posebno štovanje svetih i molitve za pokojne pročistiti od magijskih i praznovjernih elemenata. Osobitu brigu treba posvetiti svećeničkim i redovničkim zvanjima između Afroamerikanaca, trudeći se da budu vjerni i Crkvi i svojim narodima. Ukratko: nastoji se rješavati vlastite probleme tih afroameričkih skupina.

Iz svega vidimo za što se na poziv Sv. Oca imamo kroz ovaj mjesec posebno moliti i prikazivati svoja zaslužna djela. Sažmimo još i istaknimo važnije. Da se Evanđelje usadi i utjelovi u kulture i vrednote tih ljudi. Da se pozitivno rješavaju njihovi vjerski, kulturni, gospodarski, politički i drugi problemi. A osobito molimo da iz tih skupina — crnaca, urođenika i mješanaca — niču brojna duhovna zvanja: to jest, oni koji će voditi Kristu svoj vlastiti narod više poznavajući i cijeneći njegove vrijednosti.

Mato RUSAN

»Slučajni« susret

Na svojim pohodima selima otac Ante Gabrić susreće se s mnogim ljudima: i sa zdravima, i s bolesnima, i sa starcima, i s djecom... No ima susreta koji samo na prvi pogled izgledaju slučajni, dok su u stvari djelo Božje providnosti. O takvom jednom susretu pripovijeda nam u ovom članku.

Tog dana doživio sam još jedan »slučajni« susret. Bio je to susret s urođenikom Dojalom pred njegovom izgorjelom kolibom. Morao sam prijeći lađicom preko širokog kanala rijeke Ganges. Nesnosna je vrućina, a lađice nema, nema joj ni traga ni glasa. Čučim u grmlju uz rijeku. Naokolo se širi zadah uginulih račića i riba. Žao mi je, jer ću zakasniti na večernji sastanak s novoobraćenicima u selu Sitiliji. I ovo zakašnjenje izgledalo je »slučajno«, no kasneći na sastanak, Providnost je uredila da sam se sastao s Dojalom. Susreo sam se s njim i njegove troje dječice. Preplašeni, mršavih lica, zgurili su se uz pocrnjeli zid kolibe, držeći se napola izgorjela odijela »sari« svoje majke.

Ono nešto sirotinje što su imali sve su izgubili. Kuhali su, a vjetar je bio jak, pa je plamen iznenada zahvatio slamnati krov, i u nekoliko minuta sve je bilo gotovo.

— Valja nanovo početi. Bog će nam providjeti — reče Dojal.

I eto Providnost je nas poslala: novoobraćenika Mohadaba i mene, da Dojal mogne početi, da svoju malu kolibu sad pred kišno doba bar donekle popravi.

Kako je utješno da Bog upotrebljava nas da vršimo ta djela dobrote i ljubavi. I kako Providnost to čudesno uređuje i sređuje. Kako su ovi slučajni« susreti lijepi! Kako mi s Bogom krasno surađujemo djelima dobrote i ljubavi. Nisu to veliki planovi: novine, televizija i radio o tome ne izvješćuju. Nisu to politički zborovi gdje se toliko govori i obećava, a malo se izvršuje. Ali ipak ova naoko malena djela čine i nas i čitav svijet i ljepšim i sretnijim. To je prema onoj Majke Terezije: »Učiniti nešto lijepo za Boga« — nešto lijepo za Boga i za brata svoga. Pa

BENGALSKO SELO

POPRAVAK NAPOLA SRUŠENE KOLIBE

to i jest ljepota i sreća života, ljepota i sreća koja zauvijek ostaje.

Naš novoobraćenik Mohadeb i ja podijelili smo suradnju na ovom djelu dobrote. Ja ću nešto pridonijeti, a on će i seljani — svi siromašni kao i on — pridonijeti svoj udio, prema onoj narodnoj: Zrno do zrna pogača, kamen do kamena palača.«

Tu kamena, doduše, nema, zidovi će biti od blata. To su kolibe, a ne palače, pa će gruda do grude blata, bambus do bambusa, snopići slame do snopića, ruka uz ruku, srce uz srce — i eto u nekoliko dana bit će Dojalova koliba gotova.

Svijet je ipak lijep. Usred zavisti, mržnje i sebičnosti još se nađe rajskih kutova. Ja sam jedan kutić našao tog sparnog ljetnog predvečerja uz izgorjelu Dojalovu kolibu nadomak Sunderbanskih džungla.

O. Ante GABRIĆ

Obnovili smo katedralu

U svom pismu od 20. kolovoza javlja nam časni brat Ilija Dilber kako je sa svojim radnicima obnovio izvana i iznutra katedralu u glavnom gradu Zambije, Lusaki, i to na molbu samog lusačkog nadbiskupa.

Evo malo vijesti iz Zambije. Želim vam ovaj puta reći nekoliko riječi o obnovi katedrale u Lusaki, glavnom gradu Zambije. Ta katedrala nije navršila ni 20 godina otkako je sagrađena. Podignuta je 1966. godine, no već je tako oštećena da su joj potrebni temeljiti popravci. Ona je, naime, građena od veoma slabog materijala, od slabe opeke. A nije ožbukana ni izvana ni iznutra pa su kiša i sunce pomalo razorno djelovali na njezine zidove. Na tornju nema ni križa ni gromobrana. Iz zidova su ispadale pojedine opeke pa ju je to ne samo iznakazilo nego i dovodilo u opasnost da zidovi popuste. Crkva je prilično velika, ima 820 kvaratnih metara prostora.

Naš novi lusački nadbiskup monsinjor Adrijan Mugandhu nekoliko puta me je pitao kako bi se moglo popraviti tu katedralu. Rekao sam mu da bi je trebalo ožbukati izvana i iznutra i zatim je obojiti. Na toranj, koji bi isto tako trebalo ožbukati, trebalo bi staviti metalni križ i gromobran, a oko cijele crkve trebalo bi staviti betonske ploče u širini od dva metra kako bi se zaštitili zidovi od vlage u kišno doba.

Nadbiskupu je dobro poznato da smo mi uz pomoć naših dobročinitelja dosad podigli četiri velike crkve. Stoga me je dosta bojažljivo zamolio da bismo mi izveli i te popravke i da za tu svrhu preuzmemo dio troškova. Računajući na pomoć dobročinitelja, prihvatio sam nadbiskupovu molbu i odmah sam se sa svojim radnicima dao na posao obnove katedrale.

Najprije smo ožbukali toranj i na njega stavili metalni križ visok 5 metara. Zatim smo postavili gromobran na crkvu, a oko crkve smo postavili betonske ploče u širini od dva metra da — kako sam već rekao — zaštitimo zidove crkve od vlage u kišno doba. Ožbukali smo crkvu izvana i iznutra i zatim smo je obojali. Tako smo eto obnovili

LUSACKA KATEDRALA KOJU JE BRAT ILIJA OBNOVIO SA SVOJIM RADNICIMA

katedralu na nadbiskupovu radost. On se od srca zahvaljuje i nama i našim dobročiniteljima.

U nedjelju, 25. kolovoza, bit će blagoslov i otvorenje nove crkve u mjestu Mulungushi, koju smo izgradili darovima naših dobročinitelja. Crkvu će otvoriti i blagosloviti naš lusački nadbiskup.

Kako je sigurno svima poznato, Sveti Otac je pohodio po drugi put nama susjednu državu Zair i tom prigodom u gradu Kinšasi proglasio je blaženom zairsku mučenicu, časnu sestru Alfonzu Nengagoto Anuaritu. Ona je 1964. godine ubijena zato što je odlučno branila svoje djevičanstvo pred napasnikom jednim vođom pobunjenika. Kod proglašenja te redovnice blaženom prisustvovao je i njezin ubojica, koji se je obratio. On je zamolio da se tom prigodom mogne ispovjediti kod samog Svetog Oca.

Ilija DILBER

Novi svećenici

Velika je bila radost i u zambijskoj biskupiji Mansi, kad je ove godine dobila tri mladomisnika, dok će četvrtog dobiti oko Božića. O toj radosti piše nam naša misionarka Monika Okrugić u svom pismu od 19. kolovoza ove godine.

FULBERTO BWALYA I RODRIK MWADE

Evo mene da vam javim što je novo ovdje kod nas u biskupiji Mansa. Mislila sam vam pisati već prije dva tjedna, ali često ne stignem na sve što planiram, pa je tako i ovo pismo moralo čekati da dođe na red.

U nedjelju, 4. kolovoza, naš je biskup zaredio dvojicu novih svećenika. Treći će biti zaređen kad se biskup vrati s Međunarodnog euharistijskog kongresa u Nairobiju. To ređenje bit će prvog rujna. A četvrti mladomisnik bit će zaređen tamo negdje oko Božića. Eto, tako će naša biskupija biti bogatija za četiri nova svećenika. Dao dragi Bog da budu dobri i poletni!

Prva dvojica mladomisnika su iz župe Samfya, pa je stoga i ređenje bilo u toj župi. To slavlje bilo je uistinu prekrasno. Sad je kod nas ovdje hladno, a dan je bio sunčan, pa je bilo ugodno na suncu. Ja sam našla zgodno mjesto odakle sam mogla sve lijepo pratiti. No kako sam bila u hladu, upravo sam se smrzavala, i to usred Afrike.

Sve je počelo na vrijeme i sve je bilo veoma svečano. Kod svih se osjećalo svečano raspoloženje počevši od onih najmanjih pa sve do onih najstarijih. U tom mjestu postoji gimnazija pa su na ovu svečanost došli i đaci i profesori. Crkva se nalazi na brežuljku, a slavlje ređenja novih svećenika održavalo se nekih stotinjak metara podalje od crkve te je za sve bilo dosta mjesta. Sve je bilo organizirano onako po afričku. Djecu su stavili naprijed da bolje mogu vidjeti obred ređenja. A djece se skupilo više od pet stotina.

Iz crkve je prema oltaru na otvorenom krenula procesija. Naprijed odmah iza križa išli su ministranti, zatim »vesela djeca« — to je društvo djece — za njima su išli ksaverijanci, društvo za malo stariju djecu, onih između 11. i 15. godine, iza njih su išli pjevači, pa onda sjemeništarci, onda časne sestre, te svećenici, a iza njih su stupali mladomisnici u pratnji svojih roditelja, i na kraju je išao biskup. Iza biskupa su se redala razna društva, tako da se činilo kao da toj procesiji neće biti kraja.

No kad je počela sveta misa nastao je nered. Stariji su se počeli gurati pred djecu da bolje vide obred ređenja. Djeca, koja su dotad bila mirna, počela su se buniti, i to tako glasno da su nadglasali pjevački zbor. Pa kad je biskup počeo govoriti, nitko ga nije mogao čuti zbog tih dječjih glasova. Djeca nikako da utihnu dok god su im stariji sakrivali pogled na oltar. Dok sam se ja zagledala što se događa oko biskupa, odjednom je nastala tišina. Pogledam tamo gdje je ono bila gužva, kad ugledam tri policajca u uniformi. Oni su samo prošli kroz ono mnoštvo a da nikoga pri tome nisu ni dotakli, ali kad su ih ljudi ugledali, odmah su se umirili. Oni su pokazali starijima da se povuku. Tako su djeca mogla ponovo sve vidjeti što se zbiva na oltaru, i tad su se umirili.

Za vrijeme mise i obreda ređenja bilo je i plesa i pjesme i podcikivanja.

Kad je svršila misa i ređenje, mladomisnici su dijelili svoj mladomisnički blagoslov.

Napokon je bio priređen banket na kojem smo bili pogošćeni nšimom (žgancima) i mesom, a za piće dobili smo čistu vodu. Svi smo se najeli i napili i svi smo bili zadovoljni.

Poslije toga slijedio je ples i donošenje darova. Mi smo se nakon toga vratili u Mansu.

Obojica mladomisnika su dobri mladići, no Bože daj, da i ostanu dobri. Biskup im je dao odmor kroz nekoliko tjedana, a onda će krenuti na svoja prva dušobrižnička mjesta.

Monika OKRUGIĆ

Pobjednici smrti

Prirodio: Adam PERIŠKIĆ (23)

Kratak sadržaj dosadašnjeg dijela: Kršćanstvo su u Koreju unijeli korejski svjetovnjaci iz Kine prije 200 godina. Oni su bili i prvi misionari i u nekoliko godina broj kršćana narastao je na oko 15.000. Svećenici misionari stigli su u Koreju tek 1835. godine. No mlada korejska Crkva morala je proći kroz vatru progonstva 1801. i 1839. do 1841. godine. Tad su mnogi kršćani položili svoj život za vjeru. Kad su bili uhvaćeni i pogubljeni misionari svećenici, progonstvo je pomalo jenjavalo. No preko Kine prodrli su u Koreju novi misionari 1845. godine...

Do Seula putovali su više dana. A zemljom se pronio glas da su u nju opet prodrli stranci. Premda je Andrija ustrajno izjavljivao da je on Koreanac, uza sve to svi su tvrdili da je Kinez. To su činili stoga što su se mandarini bojali da bi na njih pala krivnja što su svojim nemarom dopustili da netko napusti Koreju i prijeđe u Kinu.

Kad su vojnici s tako svezanim Andrijom prolazili kroz razna sela na putu do Seula, ljudi su izlazili van da vide tog »izdajicu« domovine. Pri tome su ga mnogi proklinjali i izvrgavali ga ruglu.

Kad su napokon stigli u Seul, Andriju su stavili u zatvor za zločince. I već idućeg dana započela su duga ispitivanja.

S pravim divljenjem čitali su suci zapisnike o Andrijinu priznanju. Nisu znali čemu bi se više divili: da li prisutnosti duha ili junačkom ispovijedanju vjere, vjernom čuvanju tajne ili njegovoj dirljivoj ljubavi prema Kristu koja je davala biljeg svim njegovim djelima.

Sudac zapovjedi Andriji da im pripovijeda o svojim putovanjima i što je sve podnio dok se vraćao u domovinu. Ono što je on tada pripovijedao nije bilo iznuđeno priznanje, nego priznanje koje je bilo prožeto srčanom hrabrošću da ispuni svetu i veliku zadaću koja mu je bila povjerena. Pripovijedao je o svim svojim naporima, o oskudici, a smiješak koji mu se pojavio od vremena do vremena na usnama, svjedočio je da je svako njegovo djelo bilo novi dokaz njegove ljubavi prema Kristu. U sudskoj dvorani svi su prisutni slušali njegovo pripovijedanje bez riječi.

Ganuće među sucima bilo je, međutim, prolazno. Suci su Andriju i dalje ispitivali. Na kraju se digao predsjednnik suda i zapovjednički rekao: »U ime kralja Koreje zapovijedam ti da se odrečeš te krive vjere!« No Andrija mu odlučno odgovori: »Bog je nad kraljem i on mi zapovijeda da mu se klanjam. Odreći se Boga jest zločin kojeg ne može oprati nikakav kraljev zakon.«

Sudac je uvidio da neće lako slomiti tog čovjeka. Stoga ga upita: »Reci nam koji ljudi pripadaju tvojoj vjeri!«

»Ne! Bog nam zapovijeda da ljubimo svoje bližnje. Ja bih, međutim, upropastio svakoga onoga čije bih ime spomenuo.«

Tad ga sudac upita: »Zašto se tako tvrdoglavo držiš te strane nauke?«

To pitanje pružilo je Andriji priliku da i tu otvoreno progovori o kršćanskoj vjeri. Upravo vatreno je govorio o Kristovoj nauci. Suci su napeto pratili njegov govor da su gotovo zaboravili da se tu nalaze da osude tu »krivu nauku« i njezina propovjednika. Na kraju su priznali: »Tvoja je nauka dobra, ali i naša je dobra. Stoga je nećemo ostaviti.«

Andrija je osjetio da su tim riječima suci priznali svoj poraz. Stoga odmah doda: »Ako tako sudite, onda ste dužni da nas ostavite na miru da živimo u slozi i ljubavi. No umjesto toga vi nas progonite smatrajući nas gorim od zločinaca. Priznajete da je naša vjera dobra i istinita, a u isto vrijeme riječima i djelima sebi protuslovite, kad je smatrate opasnom i ogavnom.«

Suci su pokušali smiješkom prijeći preko toga svog poraza. Ujedno prijeđoše na drugu stvar. Predsjednik suda zapovjedi da se donesu Andrijina zaplijenjena pisma. Pročitali su ona pisma koja su bila pisana kineskim pismom. No u njima su se nalazili samo pozdravi. Zatim su dali Andriji ona pisma koja su bila napisana na francuskom jeziku i zapovjedili mu da ih prevede na korejski. On poče prevoditi riječ po riječ polako. Na taj način mogao je pročitati tekst da vidi ona mjesta koja bi mogla biti sumnjiva pa ih je preskakao. Međutim, na kraju je upao u veoma težak položaj.

Vlasti još nisu znale da je u Koreju došao novi biskup. Ali opazili su da su pisma pisana raznim rukopisom. Stoga rekoše Andriji: »Pisma koja su napisana stranim pismom nije sva pisala ista ruka. Tko ih je, dakle, napisao?«

Andrija je bio svjestan da ni pod koju cijenu ne smije odati bikupa. Štoviše, ne smije dati ni povoda sumnji da je biskup u Koreji. No u isto vrijeme čuvao se da se ne posluži laži. Posve mirno odgovori sucima: »To u moja pisma«! Ali suci se nisu zadovoljili tim odgovorom. Uzeli su biskupovo pismo i rekli su: »Piši ovako kako je napisano u ovom pismu!« On im odgovori posve mirno: »Dajte mi pravo takvo pero i ja ću vam ispuniti želju. Ta su, naime, pisma napisana metalnim perom.«

Suci su odgovorili: »Mi takvih pera nemamo!« Koreanci, naime, ne pišu svoja pisma perom, nego kistom, kao i Kinezi. Suci ne odustaju od svog zahtjeva. Stoga su dali donijeti ptičje pero. No Andrija im reče: »Nije to isto pisati ptičjim ili metalnim perom. Ipak ću vam pokazati kako čovjek i takvim perom može pisati različito.« Tada zamoli da mu dadu nožić. Njime zašilji pero i taku napiše nekoliko riječi. Zatim odreže vršak pera i napisa opet nekoliko riječi. Zatim sucima pruži papir i reče im: »Eto vidite da se može pisati različito istom rukom.«

Suci se napokon zadovolje time i stave pisma na stranu. Andrija je odahnuo. Ta sačuvao je tajnu misije . . .

DA ILI NE?

U Seulu su se mnogi pitali hoće li vlasti Andriju Kima osuditi na smrt ili će ga osloboditi. Ustanovili su da bi im on mogao biti od koristi. A suci su otvoreno priznali da je vjera koju on ispovijeda dobra. Osim toga, dogodilo se tih dana nešto o čemu je govorilo staro i mlado u gradu. U korejske vode doplovilo je francusko ratno brodovolje i admiral te flote predao je korejskim vlastima posebno pismo. Kako se čuje, u tom pismu francuske vlasti pitaju korejsku vladu zašto je prije nekih sedam godina osudila na smrt i pogubila tri Francuza. Admiral je rekao da će se nakon nekog vremena vratiti da dobije odgovor na postavljeno pitanje.

Andrija Kim imao je veze s tim pogubljenim Francuzima. On razumije francuski jezik pa će ga vlasti sigurno tražiti da im prevede pismo dotičnog admirala.

Andrija je, međutim, izmučen i iscrpljen ležao u smrdljivoj tamnici. No uza sve ono što je tu pretrpio, on nije izgubio ništa od dobrote i iskrene ljubaznosti. Pa kad bi sluga došao u njegovu ćeliju, on bi ga dočekao veoma prijazno i spremno je prihvaćao posao što su mu ga vlasti odredile da ga izvrši.

Svojom odlučnošću i svojom ljubežljivošću toliko je predobio svoje suce da su učinili nešto upravo nečuveno. Pošli su kralju da ga zamole da pomiluje Andriju. Kralj je bio tome sklon. I već se ozbiljno nagađalo da će ipak Andriji vratiti slobodu. To bi se i dogodilo da stvar nije izašla prije reda na javu. Kad je Veliko vijeće saznalo za namjere nekih sudaca i ministara, pošlo je kralju i od njega je zahtijevalo da poštuje korejske zakone, a po njima Andrija mora biti osuđen na smrt. I učinili su na kralja tolik pritisak da je on napokon popustio i potpisao smrtnu osudu: »Neka se tako učini!«

HOĆETE LI MOĆI DOBRO UDARITI?

16. rujna 1845. godine sav je grad Seul bio na nogama. Naime, vijest o smrtnoj osudi Andrije Kima munjevito se raširila po cijelom gradu. Već u rano jutro krenuo je odred vojnika da pripravi stratište kako bi se smrtna osuda što lakše mogla izvršiti. Pred tamničkom zgradom sakupilo se veliko mnoštvo svijeta da vidi osuđenika. Napokon su se otvorila tamnička vrata i Andrija stupi van u pratnji vojnika. Bio je blijed, ali miran. Vojnici su ga stavili na nosiljku od slame i dvojica su vojnika prihvatila nosiljku i povorka je krenula iz grada prema stratištu. Pratilo ju je mnoštvo svijeta. Na čelu povorke sluge su u raskošnoj nosiljci nosile glavnog mandarina pod čijim vodstvom ima se izvršiti smrtna osuda nad Andrijom Kimom. Put do stratišta bio je prilično dug.

(Nastavlja se)

Učiteljica s ljubavlju

Piše: Marijan STEINER

Tko od nas nije čitao Šenoinu pripovijetku »Branka«, u kojoj veliki hrvatski književnik opisuje lik idealne mlade učiteljice? I dok je Branka možda zamišljena i idealizirana odgojiteljica koja napušta rodni Zagreb da se posveti radu sa seoskom djecom, postoje u našem narodu živi primjeri pučkih prosvjetitelja. Među takve spada i učiteljica Danica Širola.

DIJETE ZAGREBA

Iako se Danica rodila 18. travnja 1900. u Karlovcu, možemo je smatrati Zagrepčankom, jer je ubrzo došla u hrvatski glavni grad. Njezin otac, po zanimanju učitelj, bio je premješten u Zagreb kad je Danica imala svega dvije godine. U ovom će gradu ona proživjeti djetinjstvo i završiti školovanje.

Danica je kao djevojčica bila neobično mirna i tiha. Imala je još pet sestara i tri brata (među njima je i kasniji poznati skladatelj Božidar Širola, koji je god. 1921. u Beču kao prvi Hrvat postigao doktorat iz muzikologije). Djetinjstvo je proživjela u nekoj osamljenosti, jer je imala osjećaj da su roditelji više zaokupljeni preostalom braćom i sestrama. Danica je bila povučena, pa se ni s drugom djecom nije mnogo igrala. Imala je strogog oca koji ju je znao i kažnjavati. U duhovnom dnevniku Danica ističe kako joj je već u to doba molitva bila jedina utjeha.

POBOŽNA DJEVOJČICA

God. 1907. Danica započinje osnovno školovanje u Donjogradskoj pučkoj školi u Zagrebu. »...Svaki sam dan i prije i poslije podne nakon škole pošla u obližnju samostansku crkvu i tu bih se neko vrijeme molila Bogu... Ne znam kako sam na to došla, ali tamo sam uvijek polazila da se Isusu izjadam, ili da Mu kažem ako mi se što lijepa i ugodna zbilo... Ja sam čvrsto vjerovala da je Isus u Svetištu, da je On jedini koji me voli, pa sam uvijek hrlila k Njemu i Njemu sve, sve kazivala što mi je bilo na srcu.« Tako Danica piše u svojim sjećanjima. Neobična pobožnost djevojčice koja je tek krenula u školu!

Kad je na početku drugog polugodišta u I. razredu dobila novu učiteljicu, započeo je za nju i teži život. Nova odgojiteljica nije se nikako mogla s njom sprijateljiti. često ju je kažnjavala, a Danica nije znala zašto. Ipak, sama je učiteljica na pitanje tko najbolje uči, uvijek pokazivala na Danicu. Možda je prema njoj bila stroga jer je željela da postigne što bolje rezultate.

U svibnju 1911. mala je Danica primila prvu sv. Pričest. Bio je to za nju veliki dan. Od tada često pristupa k stolu Gospodnjem. »Nije mi nikada nitko govorio o čestom primanju svete Pričesti, niti je tko znao da ja tako često primam sv. Pričest. Ja sam išla, jer sam bila uvjerena da Isus to želi.«

Nakon završene pučke škole roditelji su upisali Danicu u trgovačko-industrijsku školu. Ona je željela poći u samostansku školu, ali je tu želju zakopala u srcu. Voljele su je i nastavnice i suučenice. Ipak bi joj kolegice znale reći da je čudna, jer tako često ide u crkvu.

Danica je postala i članica Marijine kongregacije. Bila je jednoglasno izabrana za nadstojnicu Kongregacije, jer su svi osjetili da u Danici imaju izuzetno vrijednog člana: resile su je pobožnost, marljivost i spremnost na pomoć drugima.

MARLJIVA DJEVOJKA

Kad je Danica imala petnaest godina, već se razmahao I. svjetski rat. Njezina je škola pretvorena u bolnicu, pa

je morala pohađati nastavu na drugom mjestu, i to stalno poslije podne. U to vrijeme bila joj je bolesna majka. Stoga je Danica prije podne preuzela kuhinjske poslove. Morala je učiti sve do ponoći, jer je prije podne bila zauzeta poslovima u kući, a poslije podne pohađala je školu. Nakon što je završila s učenjem, ostajala je u molitvi sve do jedan sat poslije ponoći. To joj je najmilije vrijeme cijelog radnog dana.

Međutim, Danica je ubrzo počela pobolijevati. Zimi se prehladila i počela je kašljati. Osjećala je boli u prsima i leđima. Liječnik je ustanovio katar na plućima. Morala se liječiti i stanje se nekako popravilo.

Nakon trgovačke škole pošla je u preparandiju k časnim sestrama. To je bio Daničin davni san. Ali zdravlje joj se opet pogoršalo. Prekidala je školovanje u više navrata, no uspijevala je nadoknaditi marljivošću sve izostanke. Pred ispit zrelosti opet joj je oboljela majka. Premda se ni sama Danica nije osjećala najbolje, preuzela je brigu oko mame i još radila sve kućne poslove. Unatoč svemu položila je ispit zrelosti s odličnim uspjehom!

U KRAŠIĆU I CRIKVENICI

Nakon završene škole Danica je opet razmišljala o redovničkom pozivu, ali zbog slabog zdravlja nije mogla stupiti u samostan.

Počela je raditi kao učiteljica u Djevojačkoj školi na Kaptolu u Zagrebu, a zatim u Krašiću i Crikvenici. Danica je bila zapažena po svojoj pobožnosti i radu u školi. Osobito u Krašiću isticala se kao apostol Euharistije, jer su pod njezinim utjecajem i neki drugi mještani počeli često primati sv. Pričest. Dala je i prve poticaje za uvođenje pobožnosti prema Srcu Isusovu, koja u to vrijeme u Krašiću gotovo nije bila poznata. Širila je Glasnik Srca Isusova, molitvenike, duhovne knjige.

Djeca su je voljela, jer je pristupala k njima s pažnjom i ljubavlju. Radije je sama zaplakala u razredu, nego da svojim postupcima odgajanicima nanese bol. Učenici su neprestano osjećali njezinu dobrotu i finoću. Danica je cijelom svojom osobom i ponašanjem oblikovala dječje duše. Unosila je u njih sve što je lijepo i plemenito, ljudsko i kršćansko.

Kad je postala učiteljica Građanske škole u Crikvenici, morala je prekinuti rad zbog daljnjeg razvitka bolesti na plućima. Učiteljica Danica nastavljala je u svom tijelu patnje svog Učitelja Isusa Krista koji je 2. rujna 1926. rekao: »Dosta je!« Tako je završilo zemaljsko putovanje dobre učiteljice i uzorne kršćanske djevojke Danice Širole.

MOLIO JE ZA TEBE

(Nastavak sa str. 385.)

sjemeništarcem i bogoslovom. Okuplja ih oko sebe, zajedno s njima moli, igra na balote, odlazi na kupanje. Makar po godinama star, s njima i radi njih postaje mlad. Svaka Mlada Misa za njega je posebni doživljaj i događaj za cijelu župu. A za njegova župnikovanja bilo je, hvala Bogu, devet Mladih Misa, dok će se jedna proslaviti dvije godine nakon njegova preminuća. Kao da mu je sve to malo, on preko ljeta osniva »koloniju« za sve bogoslove i sjemeništarce hvarske biskupije, u čemu ga podupire i pomaže i njegov biskup. Bogoslovi i sjemeništarci od milja ga nazivaju »patrijarha« hoteći time izraziti svoju privrženost njemu i njegovu djelovanju.

Kad je došlo vrijeme, Don Ante se povlači u zasluženi mir da još više nastavi djelovati kao molitelj. Gospodin ga pozva k sebi u zoru 11. rujna 1974. u 79. godini života i 56. svećeništva. Oproštaj s njime bit će zahvala svih onih koji su po njemu doživjeli Kristovu ljubav, a na pogrebu je bilo doista mnogo ljudi. Zvona su zvonila kao na blagdan, a mladi su svećenici nosili posmrtne ostatke svoga »patrijarhe« uvjereni da svoje svećeništvo mogu zahvaliti baš njegovim molitvama. Uspomena na njega živa je i danas, deset godina nakon odlaska u vječnost.

Nadživio je vrijeme jer je živio od Vječnosti i za Vječnost. Natpis na njegovu grobu u jednoj rečenici označava sadržaj i život svećenika: »Ovaj koji ovdje leži, svakog je dana molio za tebe.«

Don Tonči JELINČIĆ

Oglasi

HVALA UREDNIŠTVU I DAROVATELJIMA!

Na preporuku uzoritog kardinala Franje Kuharića, na molbu novoosnovane župe sv. Leopolda Mandića u Slavonskoj Požegi, te na poticaj katoličkog tiska, mnogi su svojim novčanim prilozima pomogli da se sazida nova crkva. Župa svima zahvaljuje i preporučuje za daljnju pomoć kako bi prije zime uspjeli postaviti i krov, da dosadašnja muka ne bude izložena propadanju. S nadom u kršćansku solidarnost već unaprijed zahvaljuju za svaki dar koji se može poslati poštanskom uputnicom na adresu: Župni Ured, Pavla Radića 36, 55300 Slavonska Požega. Devizna sredstva mogu se slati na adresu: Župa »Leopold Mandić«, Slavonska Požega, Kreditna banka, YU Slavonska Požega, broj

34200-620-37-128-10-015780-7

DUHOVNE VJEŽBE ZA ODRASLE

U Domu duhovnih vježbi na Fratrovcu u Zagrebu do sada je gotovo šest stotina odraslih osoba obavilo duhovne vježbe (mnogi od njih i više puta) i svi oni svjedoče o korisnosti, te ih svima rado preporučuju. Većina starijih osoba nakon obavljenih duhovnih vježbi izražavaju žaljenje što u svojim mladim godinama nisu imali prilike obaviti duhovne vježbe. Koncem ove građanske godine imat ćemo dva tečaja duhovnih vježbi za sve odrasle vjernike, bez obzira na životnu, dob, i to:

— od 22. do 24. studenog
— od 6. do 8. prosinca

Duhovne vježbe uvijek počinju u petak naznačenog datuma u 17 sati, a završavaju u nedjelju u 16 sati.

Cijena punog pansiona za čitave duhovne vježbe iznosi po osobi 1.800 (tisuću i osam stotina) dinara. Za sudjelovanje potrebno je prethodno se prijaviti na adresu:

Stjepan Kuzmić
Fratrovac 38
41000 ZAGREB
(tel. 041 222-363)

KNJIGE

NOVO!

Martin Kirigin: **KONSTITUCIJA O SVETOJ LITURGIJI.** Niz »Komentari dokumenata Drugog vatikanskog sabora«, sv. 1. Tumačenje prvoga i u nekom smislu najvažnijega saborskog dokumenta. Može se reći da pisac nije propustio ni jednu njegovu rečenicu a da je bar nekako ne protumači i koliko-toliko poveže sa životom. Komentar je napisan na temelju svih saborskih intervenata u raspravi o toj Konstituciji, novih liturgijskih knjiga i dekreta o njima, ponajboljih stranih komentara i liturgijskih propisa novog Crkvenog zakonika. Pisac je osobito nastojao da komentar bude pristupačan svima koji, sami ili sa svojim zajednicama, žele još više crpsti iz životnog bogatstva naše liturgije. U tome će im pomoći i brojne napomene o našoj liturgijskoj prošlosti, sadašnjosti i budućnosti. Komentar je napisan iz života za život. Knjiga je uvezana u platno s ovitkom, format 17 x 24, str. 444, cijena 2000,- dinara.

Dosad izašlo u istom nizu:

Treći svezak. R. Brajčić — M. Zovkić: **DOGMATSKA KONSTITUCIJA O CRKVI, I,** str. 464, cijena 1000,- dinara.

Četvrti svezak. R. Brajčić — I. Kopić — N. M. Roščić — A. Strlè — D. Dimitrijević: **DOGMATSKA KONSTITUCIJA O CRKVI, II,** str. 564, cijena 1200,- dinara.

Jedanaesti svezak. Lj. Rupčić — A. Kresina — A. Škrinjar: **KONSTITUCIJA O BOŽANSKOJ OBJAVI**, str. 296, cijena 800,- dinara.

Izlazi tijekom ove godine

Peti svezak. Ratko Perić: **DEKRET O EKUMENIZMU;** Michael Lacko: **DEKRET O ISTOČNIM KATOLIČKIM CRKVAMA.**

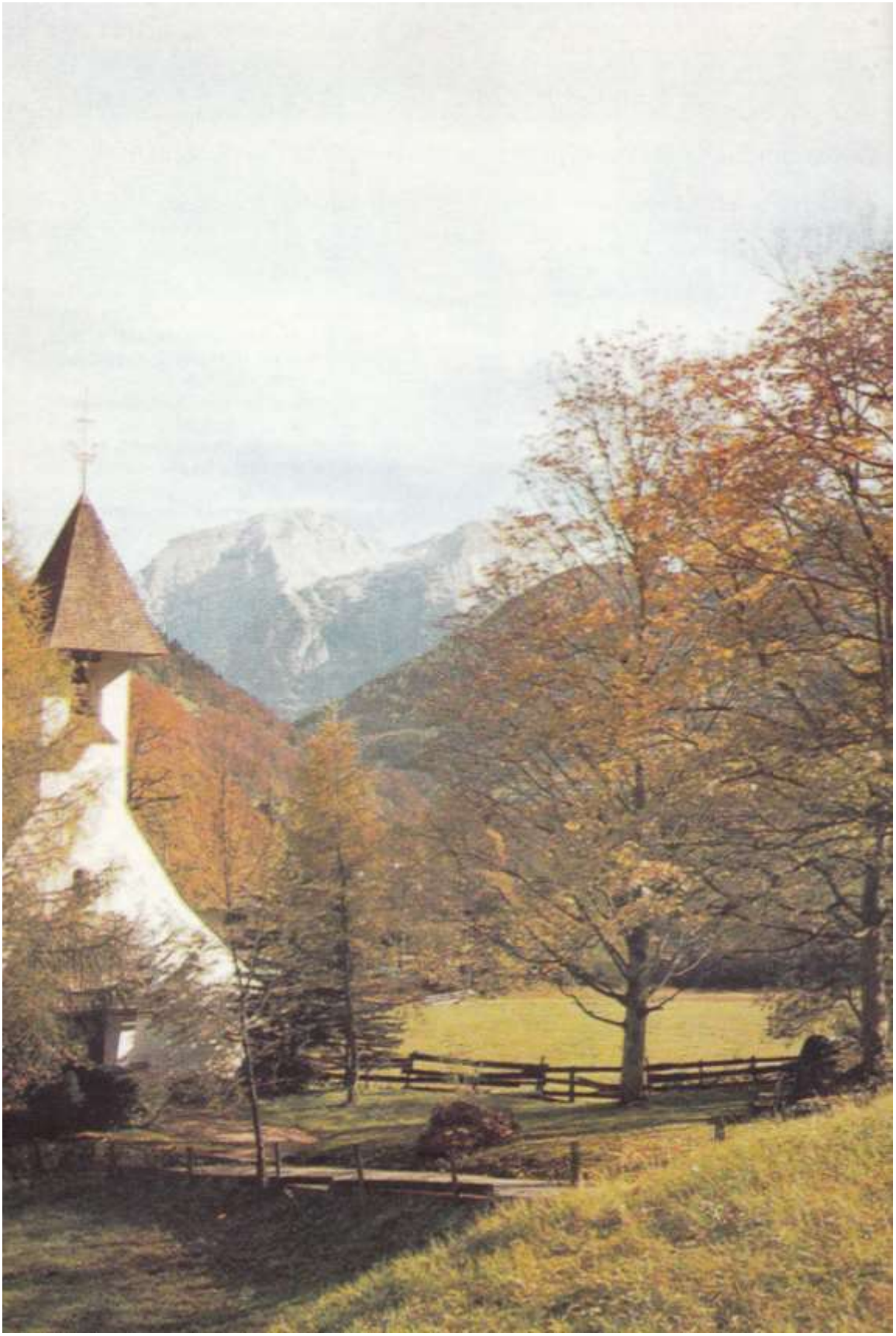
Narudžbe: **FTI — Obnovljeni život,** Palmotićeva 31, 41001 Zagreb, pp 699.

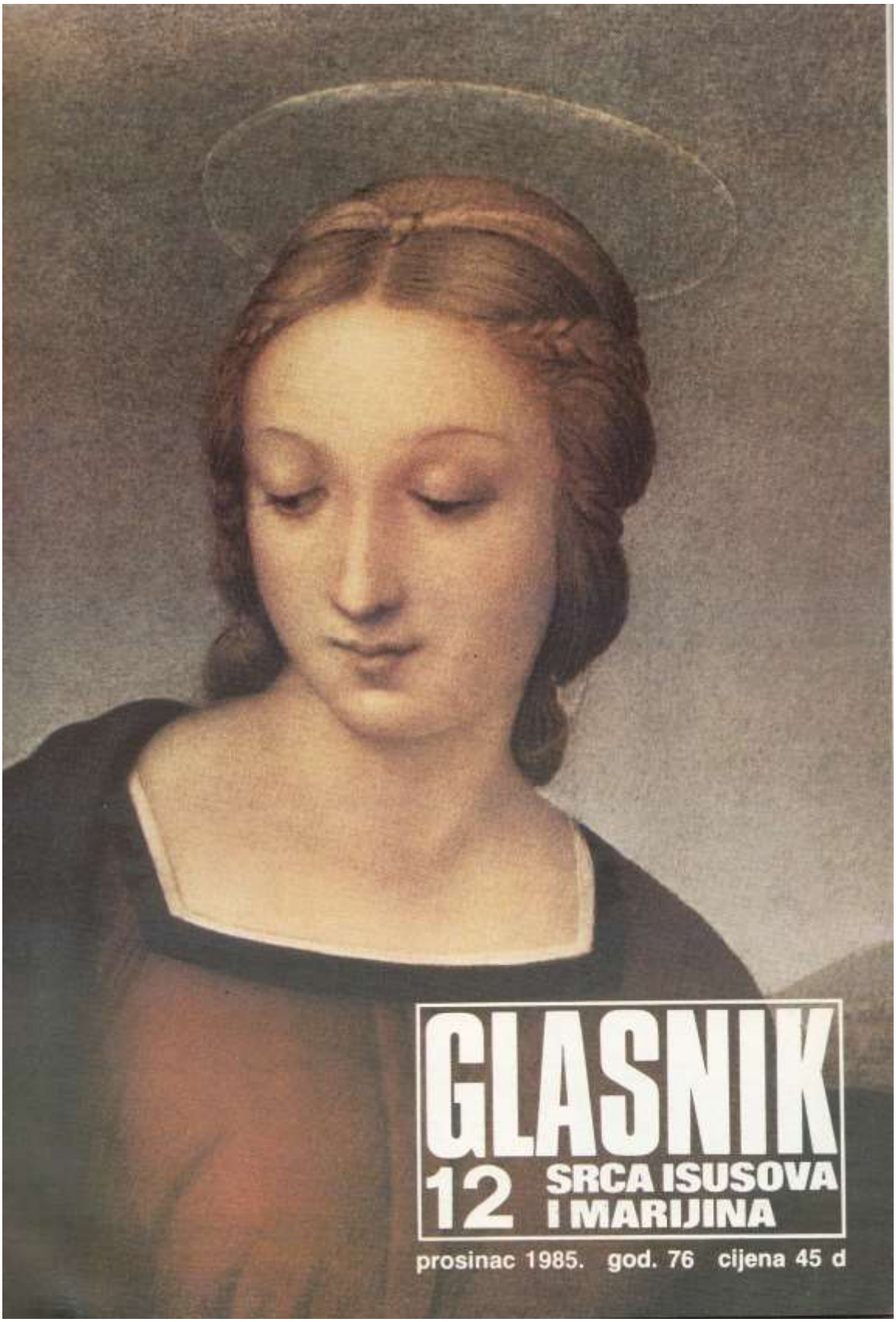
Zahvalnice

ZAHVALJUJEMO PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGR. SRCU MARIJINU

...za sretan porod. Zahvalna obitelj — Orlovac
...Gospi od brze pomoći i sv. Leopoldu za zdravlje. — Djevojka iz Slavonije.
...Gospi od brze pomoći za sretno uspjelu operaciju, uz preporuku za jednu veliku molbu. — Marija, Slav. Požega
...Gospi Karmelskoj, sv. Josipu i sv. Judi Tadeju za sretno položen ispit moje unuke. — Antonija Franulić, Nerežišće
...Majci Božjoj Biškupečkoj, sv. Ani i sv. Josipu za sretan porod i za kćerkino ozdravljenje. — Roditelji Jagić, Varaždin
...sv. Josipu, sv. Antunu i ostalim zaštitnicima na poboljšanju sinova zdravlja.
...za uspješnu operaciju. — Stjepan Kolesarić, Šljivoševci
...sv. Ani i sv. Leopoldu za sretan porod kćerke. — Draga Šćulac, Karlovac
...i sv. Ani za pomoć u bolesti. — Mande Bogdanović, Seaca
...i sv. Leopoldu na primljenim milostima, a napose za sinovljev uspješan upis u srednju školu. — Jela Dumančić, Sesvetski Kralјevec
...i svetim Anđelima za sve primljene milosti. — Vlatka Janeš, Gerovo
...sv. Josipu, sv. Antunu i sv. Leopoldu za primljene milosti. — P. M. P.
...Majci Božjoj Bistričkoj i sv. Antunu za sretno položen ispit moga unuka. — Baka iz Vinogradaca
...Gospi od brze pomoći i biskupu Langu za sve primljene milosti. — Zahvalna djeca
...sv. Josipu i sv. Antunu na svim primljenim milostima. — Marija N.
...i Gospi od brze pomoći za uspjeh unučadi u školi i za druge primljene milosti. — Eva Đurašinović, D. Andrijevci
...Gospi od brze pomoći i sv. Leopoldu za sretan porod kćerke. — Mandica Vukovac, Divoševci
...i sv. Leopoldu za sretan povratak iz rudnika. — Radnik, Vareš
...Gospi od brze pomoći i sv. Tereziji od malog Isusa na uslišanoj molitvi. — Vjernica iz Sl. Broda
...što je kćerka položila ispit. — Radnić Jela, Split
...Gospi Karmelskoj i sv. Josipu za sve milosti koje je primila moja obitelj. — Lidija, Sarajevo
...i sv. Antunu za pomoć. — N. N., Mraclin
...Anđelu Čuvaru i sv. Tereziji od malog Isusa za uslišane molitve. — Vjernica Ana
...sv. Josipu i sv. Leopoldu za sve milosti, a posebno što mi je unuka položila ispit. — Zahvalna baka, Ljubeščica
...na udijeljenoj milosti. — Katarina Rupčić iz Lipika
...Isusu trnjem okrunjenom, Gospi od suza i sv. Josipu za ozdravljenje. — Marija B., Bački Monoštor
...sv. Antunu, sv. Leopoldu i sv. Tereziji za kćerkino i unukino zdravlje. — M. B., Bački Monoštor
...za sva dobročinstva što ih je primila naša obitelj. — Obitelj Zadravec, Kanada
...Gospi od brze pomoći, sv. Josipu i sv. Antunu što su mi kroz cijeli život pomagali u mojim potrebama. — N. N., Krk
...i sv. Josipu za uspješne dvije teške operacije. — Marija Vušković, Split
...za ozdravljenje moje i mojega muža. — Paula Karivan, Kakanj
...i svima Svetima za sve milosti što sam ih primila kroz 74 godine mog života. — Antonija Cindrić
...za mir, Božji blagoslov, sreću i zdravlje obitelji. — M. V., Giletinci
...za uspjeh mojih unuka u školi. — Zahvalna baka
...za sve primljene milosti. — Marija Jančec
...sv. Anti i sv. Leopoldu za sretno položen ispit moje unuke. — Baka iz Opuzena
...Duhu Svetome i sv. Leopoldu za sve milosti. — Pavica
...za zdravlje jednoga novorođenčeta i jednog moga prijatelja. — M. D., Varaždin
...Gospi od brze pomoći i sv. Anti na uspjeloj operaciji djeteta. — K. Ivanić
...na iskazanoj dobroti i gostoprimstvu preko plemenite obitelji Drage Šolaja iz Gornje Ravske. — S. Zlatarević, Slav. Brod.

PREPORUČUJEMO SE I NADALJE NJIHOVOJ ZAŠTITI

GLASNIK

12 SRCA ISUSOVA I MARIJINA

prosinac 1985. god. 76 cijena 45 d

»BLAŽENA TI ŠTO POVJEROVA . . .!« (MADONA — Naslikao: RAFFAELLO)

GOSPODIN ĆE U SJAJU DOĆI, DA MIROM POHODI SVOJ NAROD.

Neporočna si, Marijo!

Neporočna si, Marijo,
Bez ljage i sva čista;

Nebeskih dvora ti si dver,
Puna blista.

O Majko nježna
Isusa Gospoda,

Poslušaj molitve
Svojega naroda!

Srcem, ustima
Sad smjerno tebe zovemo,

Čisti da vijekom
Dušom i tijelom budemo.

Blago za nas dostoj se moliti,
Daj nam postići život vjekoviti.

O ti blaga! O ti slavna! O sva sveta!
Što od grijeha jedina si izuzeta!

(Sekvencija Bl. Dj. Marije — X. vijek)

GLASNIK
Srca Isusova
i Marijina

Izdaje: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove. - Glavni i odgovorni urednik: Valentin Miklobušec. - Uredničko vijeće: Josip Antolović, Ignac Belak, Pero Bulat, Juraj Gusić, Miro Jurić, Stjepan Kuzmić, Valentin Miklobušec, Mato Rusan i Marijan Steiner. - Likovno-grafička oprema: Ivo Vrtarić. - Tehnički urednik: Miro Jurić. - Adresa uredništva i uprave: Palmotićeva 31, 41001 Zagreb, pp 699, telefon (041) 434-710, (433-362). Tisak: »Plamen«, Slavonski Brod. - Cijena pojedinog broja 45 d. Godišnja pretplata 540 d. - Skupne narudžbe od deset primjeraka naviše po jednom broju dobivaju 10 posto popusta. - Pretplatu šaljite poštanskom uputnicom na adresu uprave. - Poštarina plaćena u gotovom. - Rukopise i fotografije ne vraćamo.

Urednikova riječ

Početkom studenoga, kada je ovaj broj Glasnika krenuo u tiskaru, dva su se vrhunska političara svijeta, Reagan i Gorbačov, spremali za susret u Ženevi. Nepovjerenje između njihova dva suprotstavljena bloka naraslo je do te mjere da je potrebna samo iskra i svijet bi izgorio u sveuništavajućem požaru atomskog rata. Političarima možemo i moramo poželjeti mudrosti i razboritosti za njihov odgovoran posao, ali oni mogu uspjeti tek onda ako se dadu u službu istine i mira, a ne ako žele biti gospodari svijeta koji će krojiti sutrašnjicu po svojoj mjeri.

Advenat odjekuje radosnom viješću: Obnovitelj dolazi! Obnovitelj života za kojim čezne djevojka koja je već kao djevojčica bila zlorabljena, obnovitelj života onima koji su sve svoje snage uložili za izgradnju boljeg svijeta, iako plaće ovdje nisu doživjeli.

Bez obnove duha nema obnove svijeta. Bez zdravih kršćanskih obitelji nema duhovnih zvanja, bez molitve i žrtve nema duhovnih ostvarenja. Isus je došao da uspostavi službu ljubavi, a ne ravnotežu straha. Kršćanin mora svojim životom biti svjedok da je bolji svijet moguć. Ako nije svjedok boljeg svijeta, nije ni kvasac u tijestu života, ni svjetionik na nesigurnom moru; promašio je svoj poziv i poslanje. Zato možemo mirne duše reći: »Čast političarima, ali budućnost ovisi u prvom redu o kršćanima«. Izgleda da su mladi i kod nas to shvatili. Inače se na proslavu Godine mladih u Zagrebu ne bi okupili u tolikim tisućama, svjesni da svojim životom moraju svjetlo Evanđelja prenijeti u treće tisućljeće Crkve po kojoj Krist nastavlja svoje osloboditeljsko djelo. Kršćanin je čovjek kojega nada ne vara, jer je u službi vječnog Boga, pa može uvijek iznova graditi tamo gdje je zlo razaralo, kao što i Krist svojom milošću uvijek iznova gradi čovjeka razara zlo grijeha. Taj posao nije lagan, a izvesti ga može samo onaj koji svaki dan ponavlja: »Ljubim Te, Gospodine, snago moja!«

GLASNIK
Srca Isusova i Marijina

GOD. 76. PROSINAC 1985. BR. 12

S A D R Ž A J

HVALA NA PISMU — — — 363
NADA DUHOVNIH ZVANJA, S. Bošnjak — — — — — — 402
MOLITVA BEZGRJEŠNOJ, ZDRAVIŠA — — — — — — 403
SLUŽBA LJUBAVI, M. Zovkić — 404
SAKRAMENT KRŠĆANSKE ZRELOSTI, J. Antolović — — — 407
OBNOVITELJ DOLAZI, R. Grgec 409
SUVREMENI VJERNIK, R. Brajčić 410
KAKO DOĆI DO DUHOVNIH ZVANJA?, I. V., svećenik — — — 412
BIHAĆ, GRAD I BOL NA UNI, TINO — — — — — — — 415
OSTVARENO ZVANJE, A. Bošnjaković — — — — — — 416
RADOST U DRAVLJU, ZDRAVIŠA 417
TUHELJ '85, V. Iveković — — 417
DRUŽBA KATOLIČKOG APOSTOLATA, S. Kuzmić — — — — 418
LJUBIM TE, GOSPODINE, SNAGO MOJA!, I. Batušić — — — 420
MISIJSKO ZALAGANJE, M. Rusan — — — — — — — 422
NAŠA MALA TVORNICA CIPELA, A. Gabrić — — — — — 423
OTVORILE SMO NOVU MISIJSKU POSTAJU, S. Mužić — — — 424
U LUANGWA DOLINI, I. Gerovac 425
DUHOVNE OBNOVE MLADIH, M. Okrugić — — — — —— 426
POBJEDNICI SMRTI, A. Periškić 427
VEDRINA MLADOSTI, M. Steiner 428
OGLASI — — — — — — 430
ZAHVALNICE — — — — 431

Hvala na pismu

ON BEZ DJEVOJKE, JA BEZ MOMKA

Imam 28 godina. Radnica sam. Odrasla sam u kršćanskoj kući gdje je poštenje, ljubav i vjera bila na prvom mjestu. Tako smo se odgajali kao djeca, i takvi smo sada kad smo odrasli. Moja su se braća poženila, sestre poudavale. Ja sam još neudata, a imam i neoženjenog brata koji studira u Zagrebu. Roditelji su nam zemljoradnici. Do sada sam bila poštena, ali od sada, ili ću se pokvariti ili ću se ubiti, jer poštenje nitko ne cijeni.

Imala sam prilike da se udam, ali su moji prosci bili ili u partiji ili druge vjere koji nisu htjeli vjenčanje u crkvi niti živjeti kao vjernici, pa ja nisam htjela s njima u brak. Uvjerena sam da u takvom braku ne bih bila sretna. Tada se pojavio on, Ivan, moja davna simpatija. Hodali smo jedno vrijeme, a onda smo prekinuli zbog malog nesporazuma. On nije došao na ugovoreni sastanak jer je bio zauzet, a ja sam se onda povukla u svoju sobu i nikamo iz nje. Kasnije smo se pomirili i ostali dobri prijatelji. Tako je to trajalo dvije godine. Uvijek sam znala gdje je on i s kim se druži. Kad god smo se sreli uvijek bismo popričali. Ja sam kroz sve to vrijeme bila bez momka, a koliko znam, on je bio bez djevojke.

Prije mjesec dana došao on da me izvede van i tada me zaprosi. Nitko sretniji od mene. Bio je i s mojim roditeljima da i njih pita. Oni su pristali, i mi se zaručili. Sretni mi, sretni moji, sretni njegovi. Onda je nadošla nekakva zabava u njegovu poduzeću. Došao moj Ivo i zove me na zabavu. Meni se ne ide, a on bi išao, ali ne bez mene. Napokon sam pristala. Kada smo sjeli za stol, nasuprot nas bila je jedna koja nije skidala oka s Ive, a ja sam za nju čula da je pokvarena. On se pravio da ne vidi njezina pogleda, i sve bi bilo dobro da mi on na rastanku ne reče: »Sutra ti neću moći doći.« Nisam ništa slutila nego odoh da pohodim sestru. I te iste večeri, kad sam se vraćala od sestre, projuri kraj mene u automobilu Ivan s onom koja nam je sjedila nasuprot. Poda mnom kao da se zemlja poljuljala. Od tog vremena niti jedem, nit spavam. Smršavila sam 6 kilograma. Jedna prijateljica s posla dala mi je tablete za spavanje.

Dvije godine bila sam mu vjerna. I ove godine na moru, kao i prijašnjih godina, svatko mi se nuđao, a ja sam ostala vjerna sebi i Ivanu, a sada gledam te tablete i pomišljam da ih sve najednom popijem pa da se više i ne probudim. Ne učinim li to, zahvaljivat ću samo Majci Božjoj.

»Kad ste se već zaručili, mogli ste ispiti ljubav do kraja«, bio je komentar one pokvarene. A ja to neću, niti bih to ikada učinila dok nas Bog ne sjedini. Ivan uopće ne zna da sam ga vidjela u autu s onom, a u petak će opet doći da pođemo zajedno. Što da činim?

Dok sam vam ovo pisala, odlučila sam prekinuti s Ivanom. Izgubila sam u njega povjerenje, a mislim da nikada više neću moći nikome vjerovati. Kako da se udam za mladića koji će možda pet minuta kasniti s posla, a ja ću odmah morati pomišljati da sad opet ide s nekom? Da ga i takvog uzmem pa da nosim križ cijeli život? Ne, to ne mogu zbog djece koju bi nam možda dragi Bog dao. Misleći na njih, odustala sam od braka. Za nekoliko nedjelja postala bih »do groba« njegova, a on bi i nakon vjenčanja išao s onima koje bi ga zvale svojim pogledom. Što mi vrijedi što sam poštena, što bih bila poštena kućanica i supruga bez šminke i drugih đinđulija, kad to nitko ne cijeni? Svi su primijetili da se sa mnom nešto događa.

NESRETNA

Djevojko, odgovorit ću ti kratko jer imaš 28 godina, dovoljno da si i sama odgovoriš. Ako ti je poštenje, ljubav i vjera uvijek bila na prvom mjestu, zašto da ne bude i dalje? Kako onda možeš popuštati kušnji da se ubiješ ili pokvariš? Tuđe nepoštenje ne može nikad srušiti tvoje poštenje. Mora te samo utvrditi!

Radi poštenja, ljubavi i vjere odbijala si prosce koji su bili drugačijeg nazora na život i svijet nego ti; odbijala si i sumnjive ponude na moru i do svoje 28. godine sačuvala svoje poštenje, zaš-

to bi sada sve to pogazila? To su vrline koje treba imati jednako u braku kao i prije braka, niti ikoji brak može biti bez njih sretan i uspješan. Nitko, pa ni Bog, neće te suditi po tome da li si udata ili neudata, nego baš po tome da li si poštena ili nisi, da li si sačuvala vjeru u teškim momentima života ili nisi, da li si ljubila Boga i bližnjega svoga ili nisi.

Zađi malo dublje u svoje srce. Možda ćeš tamo naći do sada nepriznatu ljubomoru! Zašto si prekidala s mladićem, »svojom starom simpatijom«, samo zato što on zbog zauzetosti nije mogao doći na ugovoreni sastanak? A što bi ti učinila na njegovom mjestu? Uostalom, i u braku se mora svakome ostaviti određeni prostor za individualnu slobodu. Niti se smiješ dati zarobiti, niti imaš pravo koga zarobiti!

Kad te je Ivan kao zaručnicu zvao na zabavu, pretpostavljam da nije unaprijed smišljen neki nedopušten program, a ti nisi htjela nego si samo preko volje pristala, zar si ga time mogla ohrabriti za buduće bračno zajedništvo? Možda si tim i drugim svojim postupcima ugasila ljubav koja je u njemu gorjela? Ako pak te ljubavi nije ni bilo, pa se to na zabavi samo otkrilo, nemaš za čim žaliti!

Izlaz iz krize nije u opasnim tabletama, niti u pokvarenosti, nego u ozbiljnom pronicanju u bit problema, i tako ćeš naći izlaz kojim ćeš sačuvati i svoje poštenje i volju za život. Nemoj razloge za neuspjeh tražiti samo kod drugih. Bit će nešto krivo i kod tebe!

UREDNIK

Iskreno govoreći

Hvala Božanskome Srcu čiji Glasnik uređujemo, hvala Mariji koja nas je majčinski pratila, hvala svim prijateljima, suradnicima, povjerenicima i pretplatnicima, 76. godište Glasnika u vašim je rukama. Bilo je briga i poteškoća, ali smo ih svladali vašom pomoću. Zahvaljujući onima koji su pretplatu poslali još u siječnju, veljači i ožujku, mogli smo povezati kraj s krajem iako su troškovi kroz godinu stalno rasli. Ima i zaboravnih koje treba po tri i četiri puta godišnje potsjećati, ali nas ohrabruje činjenica da je takvih iz godine u godinu sve manje. To je znak porasta svijesti i čitalačke kulture. Povjerenike i opet molimo: Čim skupite pretplatu odmah nam pošaljite da ne budemo prisiljeni posuđivati uz kamate. To na svoj način vrijedi i za one koji Glasnik drže u smislu samoposluživanja. Solidarnost nam je potrebna i u godini koja je pred nama, jer nema znakova da bi mogla biti lakša od ove završene. Vjerujemo da razumijete poskupljenje koje moramo uvesti. Ono je i sada samo toliko da se pokriju troškovi.

Cijena Glasnika u 1986.

Pojedini broj 65 d.

Godišnja pretplata 780 d.

SKUPNE NARUDŽBE OD DESET PRIMJERAKA NAVIŠE DOBIVAJU DESET POSTO POPUSTA

Prijateljima i dobročiniteljima preporučujemo da još nekoga pretplate na Glasnik, osobito koju obitelj s brojnijom djecom, đaka ili studenta, siromašna starca ili staricu kojima će Glasnik biti utjeha. Na taj način uvrštavate se u apostole katoličkog vjerskog tiska. Tko se nije kadar pretplatiti sam, neka se udruži s kojim prijateljem. Svoj primjerak posudite na čitanje onima koji ga nemaju. Čitajte i širite Glasnik Srca Isusova i Marijina, a mi vam šaljemo jedan džepni kalendarić, kao naš dar i naš hvala.

UREDNIŠTVO I UPRAVA

Nada duhovnih zvanja

Na cijelom prostoru industrijski razvijenog svijeta osjeća se pad duhovnih zvanja: svećenika, redovnika, redovnica i drugih oblika Bogu posvećena života. Oni koji u Kristu vide svog »ideološkog protivnika« a u Crkvi »političkog takmaca«, trljaju ruke od radosti u nadi da će tako pomalo nestati i Crkve. Žao im je što se taj proces ne odvija brže, i svaka ih obnova crkvenog života tjera u bijes, i izaziva mržnju. Oni pak, kojima je stalo do napretka Crkve, do uspješnijeg hoda Božjeg naroda kroz povijest, razmišljaju o toj činjenici i traže joj uzroke. Oni istražuju što bi trebalo učiniti da se stanje popravi na dobro sviju, pa i onih koji s Kristom ne računaju, jer Ga ipak ne mogu mimoići.

JEDNO RAZMIŠLJANJE

Belgijski svećenik André Fauvelle vjeroučitelj je na srednjoj školi već preko deset godina. On veli da se kroz cijelo to razdoblje nijedan od njegovih učenika nije odlučio za svećeništvo. »Zašto?«, pita se on i odgovara: »... jer mladi gledaju samo našu osrednjost u molitvi, u pobožnosti i pokori. Ne vide naše radosti, naše ljubavi prema Bogu. Naše je kršćanstvo postalo osrednjačko. Razboljelo se. Bogatstvo ga je prignječilo, zarazilo uživanje. Poput onog mladića iz Evanđelja, mnogi okrenu leđa Kristu kad ih poziva: Pođi za mnom'! Duše je otrovao duh svijeta i svijet im je postao privlačniji!«

Što je to svijet? Svijet je sve ono zbog čega su ljudi istjerali Boga iz kuće, iz obitelji, iz škole, iz društva, iz pojedinačnog i zajedničkog života. Svijet je življenje bez Boga, protiv načela koja je On postavio. Svijet je sve ono što se prikriveno ili otvoreno izdaje za napredak i užitak, ne vodeći računa o čovjekovoj dimenziji vječnosti; sve ono što ga svodi samo na potrošača i uživača. Iza svih tih nastojanja skriva se sotona, začetnik grijeha.

ČOVJEK JE POZVAN NA BORBU

U krštenju čovjek se odrekao sotone, svijeta i tijela, ali nije izgubio sklonosti koje ga vuku natrag, da se odrekne Krista i da se vrati svijetu suprotstavljenosti Kristu. Svijet je zavodljiv jer nuđa zadovoljavanje svih ljudskih prohtjeva pod devizom: »Uživaj, i tako uživaj da što dulje i što više uživaš!« Malo je ljudi, pa i kršćana, koji bi se oduprli toj zamamnoj ponudi, osobito tamo gdje ekonomski napredak ima što ponuditi za užitak. Stvaraju se iluzije, opsjene i obmane o dobrom čovjeku po uživanju. To je zabluda! Uživanje guši ljubav, ubija prijateljstvo s Bogom, osiromašuje duh, zarobljuje srce, i mjesto sreće koju obećaje, donosi razočaranje i očaj.

Već je učeni Pascal davno govorio da su ljudi nesretni jer ne mogu ostati sami sa sobom, ne vole razmišljati o sebi, o Bogu ...

Svijet traži zabavu, rastresenost u kojoj gubi slobodu. Svi bježe od tišine koja potiče na razmišljanje, jer ljudi današnjice ne vole ni velika pitanja ni velike odgovore. Sluha imaju samo za glasove: iskoristi ovaj život, što ćeš imati od života ako nimalo ne uživaš, a imaš pravo uživati ... Pođe li se tim putem, nema granice uživanju. Ne staje se ni pred drogom, ni pred seksualnim razvratom, ni pred alkoholom, a onda u očajanju nema obraćenja nego samo-

skončanje. Umire individualni i obiteljski moral, želi se uživati brak bez braka, djeca postaju nepodnosivi teret, sprečava se začeće, pobacuje začetak ... Svijet ima pravo na sve jer u svemu stavlja sebe za normu, a sebičnost znači smrt u svim manama uživalačkog poganstva. Jesu li kršćani danas uistinu masovno takvi? Valja se ozbiljno pribojavati da jesu!

Ako se može živjeti za više ideale koji se ostvaruju samo strpljivim radom, molitvom i samozatajom? Kako se može oduševiti mladi čovjek kojemu se predlažu samo uživalački ideali? Kako prihvatiti poziv koji traži vjeru, ako se u životu sve želi vrednovati samo preko novca i po novcu?

KRŠĆANSKA JE NADA U KRŠĆANSKOJ OBITELJI

U skladu s Kristovim poticajem, Crkva moli da bi Bog, Gospodar žetve duša, poslao što više radnika u svoju žetvu. Ona moli za svećenika i redovničko zvanja, za zvanja svjedočenja riječju, životom i primjerom. Bog zove koga hoće, mlade ili starije, koga nađe sposobnim i spremnim. Ipak, život nas uči da je teško krenuti za Kristom, ako nas čeka osiguran život u svijetu. Tada nas svi, pa i roditelji, odvraćaju od duhovnog zvanja, u želji da u svijetu ostvarimo solidnu karijeru. Roditelji su daleko spremniji »pokloniti« Gospodinu jedno svoje dijete ako imaju više djece. Ali, za više djece treba više žrtve, a »poganski« roditelji na žrtvu nisu spremni. Zato moramo svoje molitve usmjeriti prema obitelji da rađa djecu, da je odgaja u duhu Evanđelja i ponudi Gospodinu za službu Evanđelju.

Iako znamo da »Gospodin može i od kamenja podići djecu Abrahamovu«, ipak On redovito surađuje s nama ljudima od krvi i mesa, od srca i razuma, od vjere, nade i ljubavi. Surađujemo li mi s Njim kao molitelji?

USLIŠANJE JEDNE USTRAJNE MOLITVE

Kad se svijet oporavljao od strahota drugog svjetskog rata, kad je trebalo naći lijeka mnogim ranama i smoći snage za gradnju bolje budućnosti, talijanski isusovac o. Lombardi propovijedao je obraćenje. Mnoge je privео Kristu. Svijet je bio oduševljen njegovim zahvatom. On je jednom okupljenom mnoštvu rekao da svoje zvanje duguje svojoj tetki-redovnici, koja je poput sv. Male Terezije molila za 12 dječaka da postanu svećenici. Poznavala je samo mene, rekao je o. Lombardi. Ipak, svih dvanaest dječaka postadoše svećenici. »Njezinim molitvama zahvaljujem što sam svećenik i što sada mogu tisuće slušatelja privoditi Bogu!« Ne sumnjajmo nikada u vrijednost naše molitve na koju nas poziva sam Gospodin, iako nam možda neće biti znano kome ih Gospodin namjenjuje. Pitate li svećenike kome duguju svoje zvanje i ustrajnost, jedva ćete kojega naći da ne bi zahvaljivao svojem ocu i majci, a ponajčešće samoj majci. Svrstajmo se u molitelje za duhovna zvanja, pa će Crkva imati više dobrih i svetih svećenika a ni nama neće izmaći nagrada Vječnoga Kralja.

Srećko BOŠNJAK

Molitva Bezgrješnoj

Bezgrješna,
budi nam Majkom,
učini nas svojom djecom!
Daj, da svoju sudbinu
znamo prihvatiti kao Ti
u trenutku Navještenja.

Daj, da svoje siromaštvo
znamo podnijeti kao Ti
kada si u staji rodila
Stvoritelja svijeta.

Daj, da svoja poniženja
prigrlimo kao Ti
kada si morala u tuđinu,
u Egipat, radi Sina svoga.

Daj, da u svojim potrebama
molimo zaufano kao Ti
na svadbi u Kani, moleći
novo vino za novi život.

Daj, da pod svojim križem
znamo stajati kao Ti
kad je Sin tvoj za sve nas
umirao na Golgoti.

Daj, da naučimo moliti
kao što si molila Ti
čekajući Duha Svetoga
u dvorani Zadnje večere,
da budemo Crkva s Tobom,
svojom duhovnom Majkom;
mi, ranjeni grijehom,
s Tobom Bezgrješnom!

ZDRAVIŠA

Služba ljubavi

Piše: Mato ZOVKIĆ

»Isus je pred svojim učenicima učinio i mnoga druga znamenja, koja nisu zapisana u ovoj knjizi. A ova su zapisana da vjerujete: Isus je Krist, Sin Božji, i da vjerujući imate život u imenu Njegovu« (Iv 20,30-31). Ove riječi zvuče kao službeni završetak evanđelja kojim je prvi pisac htio kazati da je knjigu o Isusu pisao vjernicima te da je od mnoštva građe izabrao neke događaje i govore želeći utvrditi povijesne čitaoce u vjeri u Isusa koji je Krist i Sin Božji. Poslije ovoga ne očekujemo ništa, jer je to završetak knjige.

Međutim, u kanonskom tekstu Ivanova evanđelja nadolazi još 21. poglavlje koje govori o ukazanju na Galilejskom jezeru te o uvođenju Petra u pastirsku službu. Poglavlje 21, počinje kao da zaključne napomene u prethodnom poglavlju nije ni bilo: »Poslije toga očitova se Isus ponovno učenicima na Tiberijadskom moru« (21,1). Budući da je ova građa tematski povezana s ostalom u Ivanovu evanđelju a stilski i rječnički se razlikuje od prethodnih 20 poglavlja, bibličari zaključuju da ju je naknadno stavio neki suradnik Ivana Evanđeliste. Unio je ono što je čuo od svojeg učitelja, a tiče se Crkve koja u svijetu nastavlja Isusovo poslanje, dok je sam Evanđelista u ostaloj građi više usmjeren na Isusa. Iz ove građe obrađujemo razgovor Uskrsnuloga s Petrom u kojem je istaknuta Petrova i Ivanova služba ljubavi (Iv 21, 15-23).

RASKAJANOG PETRA ISUS UVODI U PASTIRSKU SLUŽBU

Omogućivši sedmorici učenika obilan ribolov i priredivši im doručak na obali, Isus se dao prepoznati kao Živi koji ujedno šalje. Nakon doručka ostala petorica kao da iščezavaju s pozornice, jer Isus razgovara samo s Petrom o njemu i voljenom učeniku. Ostali kao da ne slušaju taj razgovor. Međutim, činjenica da je ivanovska zajednica zapamtila tu zgodu pokazuje da u Crkvi prvog stoljeća nitko nije mogao govoriti o cjelovitom prihvaćanju Isusove volje o Crkvi a da prešuti ulogu Petra i voljenog učenika.

Isus tri puta oslovljava Šimuna kao sina Ivanova i pita, da li ga ljubi (21,15-17). Na početku Ivanova evanđelja, kad je Andrija kao mlađi brat doveo Petra Isusu, Isus je Šimunu dao novo ime Kefa (Stijena!) u znak službe koju mu namjenjuje u svojoj zajednici. Sada ga opet oslovljava osobnim imenom, i to svečano, spominjući i ime oca. Time nagovještava nešto važno. Cijeli razgovor je rehabilitacija ili ponovno uspostavljanje Petrova ugleda među ostalim učenicima. Trostruko pitanje podsjeća na trostruko zatajenje. Petar se već pokajao za svoj kukavičluk. Isus mu sada daje priliku da to pokaže pred subraćom te sam daje do znanja da je Petru oprostio.

Isus pita Petra, da li ga ljubi više nego ostali učenici. On nije dopuštao rivalstvo među učenicima, jer je ukorio Zebedejeve sinove koji su tražili povlašteni položaj i potaknuo sve da služe ako žele biti veliki (usp. Mk 10,35-45). Njegovo pitanje upravljeno Petru ne potiče na rivalstvo nego podsjeća na Petrovu umišljenu spremnost da umre za Učitelja. Petar je naime kod posljednje večere najavio da se neće sablazniti nad Učiteljem, makar to drugi kolege i učinili (Mk 14,28). On je, istina, bio hrabriji od ostalih, jer je s voljenim učenikom slijedio Učitelja u dvorište velikog svećenika, ali Ga se kukavički odrekao na upit jedne žene. Isusovo pitanje prilikom ukazanja kraj jezera podsjeća Petra na njegovu slabost i daje mu priliku da ponovno stekne dobar glas pred ostalim učenicima. Doživjevši svoju slabost Petar ovaj puta nije grešno siguran u sebe: »Gospodine, ti sve znaš! Tebi je poznato da Te volim!« Isus dva puta pita da li ga Petar ljubi, a treći puta da li ga voli. Petar svaki puta odgovara da ga voli. U grčkom su ovdje dva glagola: agapào i filèo. Prvi označuje ljubav kao naklonost uma i srca (agapao), nešto svjesno, slobodno i trajno. Drugi označuje ljubav kao osjećajnu naklonost, nešto izvanjsko i prolazno (fileo). U četvrtom evanđelju nije uvijek sačuvana razlika u značenju ovih dvaju glagola, ali je u razgovoru Isusa i Petra vrijedno uočiti nijanse. Isus traži duboku, trajnu i promišljenu ljubav koja se dokazuje djelima. Petar, svjestan svoje slabosti, skromno odgovara da sada voli Gospodina, ali nije siguran što se sve može s njime dogoditi. Isus je zadovoljan početnom dobrom voljom i zdravom nesigurnošću Petra, što će Pavao sjajno protumačiti: »Tko, dakle, misli da stoji, neka pazi da ne padne!« (1 Kor 10,12).

Petar je znao da Isus nije zlopamtilo i da zbiljski oprašta. Zato se i kajao i družio s učennicima i prije službene rehabilitacije. Pokazavši mu da i dalje može ljubiti Boga i ljude, Isus uvodi Petra u pastirsku službu u svojoj Crkvi. Za razumijevanje Isusovih riječi: »Pasi jaganjce moje, pasi ovce moje« nužno je prisjetiti se starozavjetne slike o pastiru i ovcama. Starozavjetni vjernici bili su djeca stočarske civilizacije pa su svoj odnos s Bogom izražavali pojmovima te civilizacije: »Jahve je pastir moj, ni u čem ja ne oskudijevam; na poljanama zelenim on mi daje odmora« (Ps 23,1-2). Svoju pastirsku brigu Bog prenosi na kralja i vjerske poglavare. Tako SZ često zove kralja pastirom Izraelovim, a Ezekijel u 34. poglavlju po Božjem nalogu kritizira vjerske poglavare kao pastire koji pasu sebe, ne vodeći brigu o stadu. Isus se predstavio kao dobri pastir koji život daje za ovce. On je došao da uprisutnjuje i očituje Božju ljubav i brigu za ljude. Sada prenosi svoju brigu na Petra, ali ovce i dalje ostaju Isusove a ne Petrove. Prema Ivanovu evanđelju Isus se ukazao na uskrsno jutro apostolima bez Tome te im svima dao vlast da snagom Duha Svetoga otpuštaju grijehe, što znači da ih krštenjem i Euharistijom uvode u novi život uskrslog Gospodina. Svoju službu vrhovnog vidljivog pastira u Isusovoj zajednici Petar ima vršiti povezan s apostolskim zborom, kao pročelnik apostolskog zbora.

U grčkom za »pâsti« Isus upotrebljava dva glagola: prvi puta **bosko,** drugi puta **poimaino,** a na trećem mjestu opet **bosko.** Prvi glagol (bosko) znači pripravljati hranu, voditi na ispašu. Drugi glagol (poimaino) znači biti pastir, predvoditi, brinuti se za stado. Služba u koju Isus postavlja Petra u prvom redu uključuje Petrovu dužnost da iz ljubavi prema Učitelju služi zajednici Njegovih sljedbenika. To vrijedi i za ostale nosioce pastirske službe, koji su prema katoličkoj vjeri nasljednici apostola. Starješinama efeške Crkve Pavao na kraju svojeg misionarskog djelovanja govori: »Pazite na sebe i na svoje stado u kojem vas Duh Sveti postavi nadglednicima, da pasete Crkvu Božju, koju steče krvlju svojom« (Dj 20,28). Prva Petrova poslanica zove proslavljenoga Krista, na čije ime se vjernici krštavaju, pastirom i čuvarom naših duša (1 Pt 2,25). To znači da Krist i dalje ostaje vrhovni poglavar svoje Crkve, nevidljivo ali stvarno prisutan, koji ravna Crkvom preko vidljivih pastira.

RAZLIČITO SVJEDOČANSTVO PETRA I VOLJENOG UČENIKA

U daljnjem toku razgovora (21,19-23), Uskrsli najavljuje Petru da će u stare dane biti vođen kamo neće te da će raširiti ruke. Time mu najavljuje mučeničku smrt. U mladosti se sam opasivao i putovao kamo je htio. Na Isto-

ku Isusova vremena putovalo se pješke. Bilo je to doba dugih ogrtača pa se trebalo opasivati na putovanju. Budni sluge moraju opasani čekati povratak gospodara i izaći mu ususret (Lk 13, 35). Kršćanin opasuje »bedra istinom« (Ef 6,14), što svjedoči o metaforičkoj ili slikovitoj uporabi izraza »opasivati se«. Za razliku od životnog razdoblja kad je slobodno raspolagao sobom i svojim vremenom, Isus najavljuje Petru vrijeme kad će mu drugi zapovijedati i on će morati »raširiti ruke«. To je najava smrti na križu, najava rimske smrtne kazne.

U retku 19. redaktor tumači da se Isusova riječ odnosila na Petrovu smrt: »A to mu reče nagovješćujući mu kakvom će smrću proslaviti Boga«. Naši su prevodioci preveli s »idi« glagol (akolouth*e*o) koji drugdje u evanđelju znači učenički pratiti, postati nečiji sljedbenik. Ovdje je imperativ prezenta: Petar već jest sljedbenik Uskrsloga i samo treba nastaviti. Učitelj mu najavljuje kraj sličan svojem, jer će mu biti sličan ne samo u načinu života nego i u načinu umiranja. Iz formulacije »nagovješćujući kakvom će smrću proslaviti Boga« slutimo da je smrt, i to mučenička smrt, već nastupila u vrijeme kad se ovo piše. Zaista, iz Prve Klementove poslanice, koja je nastala u Rimu oko god. 95. znamo da je Petar umro na križu na početku Neronova progonstva kao predstojnik Rimske Crkve. Bilo je to god. 64. Vijest o tome morala se raširiti do ivanovske zajednice u Maloj Aziji.

U r. 20. umjetno djeluje prijelaz na voljenog učenika: Petar se obazire, vidi ga i pita Isusa što će biti s njime. Voljeni učenik se kod Posljednje večere naslonio na Isusove grudi i pitao na Petrovu molbu, tko će izdati Učitelja. Voljeni se učenik u povijesti muke Isusove spominje 8 puta i isto toliko puta u građi o ukazanjima Uskrsloga. Ponegdje se u tim tekstovima spominje kao »drugi« ili »onaj učenik« te kao »onaj koji je vidio«. Bibličari, na temelju oskudnih podataka četvrtog evanđelja i tradicije, nisu sigurni da li je voljeni učenik apostol Ivan ili neki drugi. Svakako je sigurno da izraz »voljeni učenik« u četvrtom evanđelju osim povijesne ima i simboličku ulogu: to nije samo jedan od povijesnih svjedoka Isusovih nego predstavnik svih Isusovih sljedbenika koji se osjećaju privučeni i ljubljeni od Gospodina Isusa. Crkva su svi oni koji prihvaćaju ljubav Božju očitovanu i ponuđenu u Isusu.

Voljeni učenik bio je utemeljitelj zajednice kojoj je upućeno četvrto evanđelje. Zajednica se njime ponosila, čuvala njegovu nauku i misijski djelovala u sredini koja se prema njoj odnosila neprijateljski. Upravo zato što ga je Isus posebno volio, ova je zajednica očekivala za svojeg utemeljitelja posebnu ulogu u cijelom Isusovom pokretu. U vezi s njime u zajednici je ostala jedna nejasna Isusova izreka: »Ako hoću da on ostane dok ne dođem . . .« Zajednica je izreku razumjela tako da će njihov utemeljitelj dočekati paruziju, drugi Isusov dolazak. U vrijeme kad je evanđelje dovršeno, voljeni je učenik umro, a paruzija još nije nastupila. Pisac ispravlja krivo očekivanje svojih kršćana: nije Isus krivo kazao nego je zajednica krivo razumjela njegovu izreku o njihovu utemeljitelju. Nesporazum je nastao oko izraza »ostati«. Zajednica je razumjela da će ostati do paruzije, a Isus je mislio ostati bez mučeničke smrti. Iz »Ti slijedi mene« vidimo da Isus stavlja u suprotnost »ostati« i »slijediti njega«. Petar ima slijediti Učitelja u smrt na križu, a voljeni učenik ostaje. Ivanovska se zajednica osjećala nelagodno što njihov utemeljitelj nije mučenički proslavio Gospodina kao Petar. Sada im sveti pisac objašnjava: Gospodin je htio i mučeničko svjedočanstvo Petra i nemučeničko svjedočanstvo voljenog učenika. Učenik je doduše umro prije paruzije, ali njegovo svjedočanstvo ostaje u zajednici koju je vodio i u baštini koju je ostavio.

Kršćani ivanovske zajednice ostali su vjerni svojem utemeljitelju (Ivanu!), ali su znali da moraju biti otvoreni sveopćoj Crkvi u kojoj je nezaobilazna Petrova misionarska i pastirska uloga. Uspoređivali su svojeg utemeljitelja s Petrom. Iako je voljeni učenik prvi povjerovao u Uskrsloga i prepoznao Ga, nije Ga proslavio mučeničkom smrću kao Petar. S ljubavlju se brinuo za Isusovo stado kao i Petar, a sam uskrsli Gospodin htio je oba tipa svjedočanstva: Petrov i onaj voljenog učenika.

Isusov razgovor s Petrom svjedoči da je ljubav prema Bogu i bližnjemu vrhunska odlika vjernika za kojom možemo i moramo svi težiti. Ovaj razgovor pokazuje također da Uskrsli ostaje prisutan u Crkvi po vidljivim pastirima.

DA SE VIŠE CIJENI SAKRAMENT POTVRDE

Sakrament kršćanske zrelosti

Potvrda je sakrament koji potvrđeniku utiskuje neizbrisiv pečat, po kojem se duhovno obogaćuje darom Duha Svetoga te savršenije povezuje s Crkvom. To je sakrament duhovne jakosti, apostolskog dinamizma, kršćanskog svjedočenja. Tako je definira Zbornik crkvenog prava u 879. kanonu.

Iz te definicije jasno proizlazi, da je Potvrda sakrament kršćanske inicijacije ili uvođenja u puno zajedništvo otajstva Crkve skupa s krštenjem i Euharistijom. Ti sakramenti oblikuju kršćanina. Tridentski je sabor protiv težnje da se sakramenti svedu na što manji broj, pa je u svoje vrijeme zauzeo stav stare kršćanske tradicije, po kojoj je Krist ustanovio 7 sakramenata. U svom dekretu o sakramentima Sabor izriče »anatemu« na one koji niječu sakramentalnost Potvrde.

Potvrda je naravno ostvarenje Kristova obećanja, da će svojim učenicima poslati Duha Svetoga, što je i učinio na blagdan Pedesetnice, a što čini i svakome potvrđeniku. Tako je Isusa shvatila već prva kršćanska zajednica, o čemu svjedoči ovaj odlomak iz Djela Apostolskih: »Kad su apostoli u Jeruzalemu čuli da je Samarija primila riječ Božju, poslaše tamo Petra i Ivana. Kad oni siđoše Samarijancima, pomoliše se za njih da prime Duha Svetoga, jer još ni na jednog od njih ne bijaše sišao; bijahu samo kršteni u ime Gospodina Isusa. Tada Petar i Ivan položiše na njih ruke, i oni primiše Duha Svetoga« (8,14-17).

Kandidat za krizmu je onaj koji je već primio sakrament Krštenja. Učinci obaju sakramenata nisu isti, iako oba daju Duha Svetoga. U Krštenju se daje Duh Sveti za novo duhovno rođenje i uključenje u Crkvu, dok se u krizmi daje Duh Sveti u punini svojih darova, da bi se živjelo po novome, u krštenju dobivenom životu, te vršilo apostolsko poslanje u Crkvi.

To je poslanje bitno proročko. O tome u uvodu novog obreda Potvrde čitamo ovo: »Ovaj dar Duha Svetoga na savršeniji način vjernike suobličuje Kristu te im daje snagu da svjedoče za njega na izgradnju njegova otajstvenog tijela u vjeri i ljubavi.«

Nauka je naše vjere, da neizbrisivi pečat utisnut u dušu po sakramentu Potvrde ostvaruje u potvrđeniku jedno posebno posvećenje, koje ga osposobljuje da vrši svoju kraljevsku, svećeničku i proročku funkciju. Svećeničku će vršiti kao dionik kraljevskog svećeništva, što pripada svim vjernicima, dok se za ministerijalno svećeništvo prima sakrament reda.

Novi krizmeni obrednik jasnije izriče što se sve u potvrđeniku zbiva. On postaje

»hram Duha Svetoga«, a Crkva moli za krizmenike da bez grijeha »dođu na sud Božjega kraljevstva« te da primljeni dar čuvaju »sve do dana Krista Gospodina«.

Sakrament Potvrde, za kršćansku zrelost i razvoj tako važan, zaslužuje da bude visoko cijenjen, i da se kandidat za nj solidno pripravi. Potrebno je da priprava traje najmanje dvije godine, te da se ne sastoji samo u stjecanju znanja o vjeri, nego još više u životu po vjeri. O svemu tome i biskupi i župnici i roditelji moraju voditi najveću brigu. Slab vjeronauk, nedostatna i neprimjerna kateheza ne odgajaju ozbiljne kršćane, već često put otpadnike. Zato neki i znaju krizmu nazvati »sakramentom otpada« od vjere. Župska zajednica ima također svoju dužnost prema pripravnicima za potvrdu. Svaka odgovorna zajednica, pa tako i kršćanska, mora voditi brigu o odgoju, izgradnji i obrazovanju svojih članova. Zato je potrebno u svakoj župi stvarati novo shvaćanje i svijest odgovornosti za sve što se u župi događa, a dijeljenje Potvrde je svakako veoma važan događaj, za koji su odgovorni svi članovi župske zajednice.

Kandidati za krizmu moraju sistematski proći pouke, a isto roditelji i kumovi moraju biti svjesni svojih stalnih dužnosti i zalaganja za krizmanike. Zato je potrebno da i oni probude poznavanje vjere i duhovno se pripreve za dan kad njihova djeca i kumčad budu primala sakramenat Potvrde.

Nama ovdje nije moguće, a ni svrha, dati iscrpan i zaokružen prikaz sakramenta Potvrde. Zato bismo željeli samo još posvijestiti i sve članove Apostolata molitve, da se i oni uključe ne samo u molitvu za tako važnu Papinu nauku, nego i na zalaganje da bi se u njihovoj obitelji i župi sakrament Potvrde više cijenio, odgovornije shvaćao, uspješnije primao.

Nakana naših biskupa: DA KROZ PRIPRAVU NA BOŽIĆ BOLJE SHVATIMO VRIJEDNOSTI OBITELJI, NJEZINU SVETOST I RADOST.

Prorok Jeremija se žalio zbog opustošenja koje je snašlo zemlju, jer nikog više nije bilo koji bi bio sposoban razmišljati u srcu. Čini se da je danas naš narod zahvatilo slično opustošenje zato što je sve manje sređenog, svetog i radosnog obiteljskog života.

Svaki Advent sa svojim pripremama za Božić velika je ponuda da se to strašno opustošenje bar malo ublaži, ako se već ne može posve otkloniti. Zato molimo i poradimo oko toga da u ovo adventsko vrijeme više doživimo obiteljski život, povezanost, toplinu obiteljskog ognjišta. Prvo nađimo vremena da budemo zajedno, da zajedno molimo i pjevamo, da se zajedno spremamo za Božić. Ako to budemo postigli, ostvarit ćemo nešto veliko: ne samo dobru pripravu za svetkovinu Kristova rođenja, nego i sreću obiteljskog života, koja se jedino može graditi na Kristu. Velik zadatak, još veća obećanja. Ohrabrimo se na izvršenje tog zadatka. Time ćemo ostvariti duhovni preporod našeg naroda, koji mora početi od obitelji.

Josip ANTOLOVIĆ

Uzalud lutaš

Uzalud lutaš za srećom
preko polja, mora i brda,
ako si pohlepan, grabežljiv,
ako si srca tvrda.

Uzalud tražiš sreću
u dolaru, franku i marki,
ako te ne grije Sunce
i Njegovi zraci jarki.

Uzalud tražiš sreću,
ako usrećitelj nisi,
ako u srcu svom
nisi prijatelj s Isusom!

Žarko MADŽAR

Obnovitelj dolazi

Piše: prof. Radovan GRGEC

Advent (Došašće) podsjeća kršćane: dolazi Gospodin, Obnovitelj, koji je Gospodar vremena i povijesti, stvari i ljudi. Iščekujemo ga jer nam je potrebniji od kisika, hrane i svjetla. Za njim vapimo, svjesno ili nesvjesno, svakom žilicom svojeg slabog, prolaznog i lomnog bića.

Ljudima i stvarima oko njih potrebni su razni obnovitelji i popravljači, kozmetičari, frizeri, terapeuti i restauratori, da bi im održavali, krpali, renovirali i uljepšavali život. No, pravu i trajnu ljepotu i obnovu u nj može unijeti samo Onaj koji je Gospodar i Spasitelj sviju i svega.

Preda mnom su dva para fotografija: slika Rocka Hudsona, poznatoga holivudskog ljepotana, prije i poslije oboljenja od »side«, kuge novog vremena, te slika neke freske prije i poslije restauracije. Sve četiri slike govore vrlo rječito o tome što bi mogla značiti i što znači restauracija premda je taj izraz prilično nepopularan u historijskom kontekstu ili danas, pošto se njime poslužio kardinal Ratzinger govoreći o obnovi vjerskog života. Mnogi su, naime, njegove riječi krivo protumačili. Restauracija nije prvenstveno povratak na staro nego obnova starog novim sredstvima. Tako »novo i staro« dolazi do punog izražaja.

Onaj koji ne lomi napukle trske niti gasi stijenja što tinja nije došao ukinuti i uništiti, nego dopuniti, obnoviti i spasiti. On može iz naših ruševina i lešina stvoriti nešto novo: iz staroga čovjeka stvoriti novog, radi kojega se i rodio postavši jednim od nas.

Restauracija i obnova ljudskoga života u cjelini znači obnovu vjere, nade i ljubavi, obnovu vjernosti staroj zastavi koliko god ona bila izblijedjela i poderana. Kao i stare freske, i stare se zastave mogu pokrpati i restaurirati.

Kršćani će obnoviti svijet ako obnove i poprave sebe, polazeći od stare vjere svojega djetinjstva i mladosti, od onoga što je gotovo zaboravljeno ili nestalo iz našega »proračunatog«, potrošačkog ili ravnodušnog srca. To srce što ga izjeda crv sumnje i virus najstrašnije »side«, a to je »sida« mržnje, ljubomore i zavisti, valja izliječiti, pomladiti i obnoviti. Nije to lako, ali je moguće uz pomoć i milost Obnovitelja čiji dolazak iščekujemo.

Svaka organizacija i organizam, svaka stvar i svako ljudsko biće treba da se restaurira i obnovi oslobodivši se svojih bolesti, kompleksa i stareži te primivši transfuziju nove i svježe krvi. Tu transfuziju i revitalizaciju kršćani primaju u sakramentima. Bez sakramenata nismo živi udovi tijela Kristova ni pravi članovi Crkve, naroda Božjega.

Dobro je da se svega toga sjetimo u ovo sveto adventsko i predbožićno vrijeme, da se sjetimo svega onoga što pomalo zaboravljamo: sakramenata, Božjih zapovijedi i vjere u Onoga kojemu se obraćamo molitvom Očenaš.

Svoju ljubav pokazao nam je naš nebeski Otac najkonkretnije tako da nam je poslao Sina. Vjerujući u Njega i u njegova Duha, ne možemo propasti, jer ulazimo u život vječni.

Suvremeni vjernik

Piše: Rudolf BRAJČIĆ

Svatko se slaže da danas treba živjeti i osjećati na način na koji se živi danas, a ne na način kako se je živjelo u prošlosti. I u vjerskom životu trebamo otajstva vjere doživljavati suvremeno, tj. kao svjetlo i hranu za naše današnje potrebe, kao svjetlo koje osvjetljuje i osmišljava oblike našeg današnjeg života, kao stvarnost, u kojoj današnji čovjek sa svojim načinima mišljenja i doživljavanja ima mjesto.

PRIHVATITI SVOJ ŽIVOT

Danas čovjek dobro zna zašto ovo ili ono radi, ali ne zna zašto živi. Izgubio je smisao svoga života u cjelini. Nije se to dogodilo slučajno. Očekivanje spasenja od vlastitog rada učinilo ga je u njegovim dubinama praznim i nesigurnim. Pita se: Da li se isplati živjeti ili ne? U takvoj situaciji vjernik danas na poseban način nastoji gajiti osjećaj vjere u Boga kao Onoga koji daje smisao našem životu i gustoću njegovoj raspršenosti. Tu će vjeru izraziti prihvaćanjem samoga sebe, vjernošću svojim najdubljim dubinama (isplati se živjeti!), zauzetošću za rad i napredak u svijetu (Bog i napredak u svijetu idu skupa!), ljubavlju prema čovjeku i borbom za pravdu čovjekovu (čovjek je sveta stvar!).

PORUKA MELKIZEDEKA, BILEAMA, CIRA I KORNELIJA

Melkizedek je bio svećenik, ali ne Abrahamove vjere nego poganin. Ipak je bio Božji čovjek i Bog je po njemu blagoslovio Abrahama i naznačio žrtvu novoga zavjeta. Bileam je bio poganin, a ipak je bio Božji čovjek, po kome je Bog prorekao svjetlu budućnost Izraelu. Kralj Cir bio je također poganin, a ipak nadahnut od Boga daje sagraditi hram pravome Bogu u Jeruzalemu. Kornelije je kao poganin, pa i sav njegov dom, još prije krštenja bio vrlo bogobojazan. Bog milosno djeluje u svim ljudima raznih vjera i nazora. On hoće da se svi ljudi spase i radi na spasenju svakog pojedinca. Stoga mi katolici ne gledamo na nekatolike kao na ljude koji su mjesto istine izabrali zabludu pa su zato zlonamjerni i nesretni. Gledajmo na njih kao na one koji su blagoslovljeni u svojim dubinama, tako da su sposobni primiti milost i primaju je kad god se otvore ljubavi. Po vjeri se dijelimo na katolike i nekatolike, a po srcu na egoiste i osobe koje se znaju žrtvovati iz ljubavi. Ne zaboravimo na ovu drugu razdiobu.

HIROŠIMA I NAGASAKI SU UČINILI SVOJE

Iza prve atomske bombe čovjek se više ne doživljava kao prije. Atomska bomba, a s njom i druge nevolje ugrožavaju ga svaki čas. Podsvijest mu je ispunjena nesigurnošću. Stoga bježi od sebe. Predaje se dnevnoj banalnosti, pospanoj savjesti, bezličnim neodređenim nagonima, društvenim prilagođivanjima, moralnoj osrednjosti ili podosrednjosti bezimene mase, rastače se i gubi u golom broju.

Treba ipak, uza sve poteškoće u kojima se čovjek danas

nalazi, stajati uspravno. I za naše vrijeme vrijedi da je naš život dar Božji i ujedno sveto poslanje, tj. da imamo nešto dobra učiniti na ovom svijetu takvom kakav je. Treba nas prožimati svijest da ima Netko jači od svega, koji misli na nas i koji nas se ne odriče niti nas napušta u bilo kojim uvjetima. U to danas treba vjerovati.

BOGA TREBA DOŽIVJETI

Danas je premalo Boga samo dokazivati, bilo sebi bilo drugima. Danas ljudi žele imati iskustvo o Njemu. Ako postoji, a postoji, i ako je otac, a otac nam je, tad ga možemo kao takvog i doživjeti. Stoga treba posvetiti pozornost svome doživljaju Boga. Gdje ga sve doživljavamo? Doživljavamo ga kada se bezuvjetno nadamo premda nas sve oko nas tjera na očaj. To je On koga doživljavamo u tim časovima kao temelj svoje nade. Kada god kapne u naše srce kap radosti, ono se otvori beskrajnoj radosti. To je On kome se naše srce otvori kao Onom koji je naša radost bez granica. Kada doživljavamo moralnu obavezu kao bezuvjetnu odgovornost, pa i onda kada nas njezino ispunjenje vodi u kakvo zemaljsko zlo ili propast — to je i opet On koji nam se javlja i uspostavlja s nama dijalog. Kršćanin doživljava Boga živeći po zahtjevima vjere, razmatrajući Božju riječ, sudjelujući u sakramentima, ispitujući znakove vremena nadahnut Evanđeljem. Pomalo stupa u Božju blizinu, naslovljuje Ga s »Ti«, zamjećuje Ga kao u tami i zove Ga imenom.

KRŠĆANIN SE OTVARA DNEVNOM POSLU

Mnogi kršćani misle da je vrijeme provedeno na polju, u tvornici, na poslu, vrijeme ukradeno molitvi. Misle da treba skinuti sa sebe radno odijelo da bi se osjetili opet kršćanima. Međutim nas i u našem poslu susreće Bog, isti Bog koji nas susreće u molitvi. R. Tagore, indijski pjesnik je pretjerano to htio naglasiti: »Zašto moliš u tami hrama pri pritvorenim vratima? Otvori oči i vidi: Tvoga Boga nema pred tobom. On je tamo gdje zemljoradnik obrađuje zemlju i na ulicama s otvorenim dućanima i radionicama. S ljudima je po suncu i po kiši. Njegova je odjeća prašna. Uzmi od Njegova svetog plašta i siđi kao i On na zaprašenu cestu.« Gandhi je shvaćao svijet velikim samostanom u kojem svak vrši svoj posao, i govorio je: »Dok se u svijetu ne bude susretao Bog kao što se susreće u samostanu, svijet neće biti spašen.«

ZAJEDNIČKA DUHOVNOST

Biti u zajednici, živjeti zajednički, to su obrasci za život danas. Čovjek se razvija po svojoj naravi društven pa bez saobraćaja s drugima ne može živjeti ni razvijati svoje darove« (GS 12). Sredstva društvenog priopćavanja pretvaraju široki svijet u susjedstvo, u jednu obitelj. I Crkva samu sebe shvaća zajednicom. Crkva se na početku na svojim saborima bavila s Kristom, sabor u Tridentu prije 400 godina bavio se je s grešnikom i njegovim opravdanjem, Drugi vatikanski sabor bavio se je s Crkvom kao otajstvenim Kristovim Tijelom i Božjim narodom, kao jedinstvenom zajednicom. »Spasi dušu svoju« vrijedi danas kao i nekoć. Ali to danas treba shvatiti u širem smislu. »Bog nije htio spasiti ljude pojedinačno, bez ikakve veze između njih, nego je od njih htio učiniti narod, koji bi ga uistinu priznavao i vjerno mu služio«, kaže Koncil (LG 9). Živo i aktivno sudjelovati u Euharistiji, molitva u zajednici prožetoj Duhom Svetim — danas su nezaobilazni putovi u duhovnom životu kao odgovornost ne samo za sebe, nego cijeli Božji narod u kojem i s kojim živimo.

S MARIJOM

Današnjem hodu kršćanina priključuje se Marija kao put posvećenja, kao poticaj za zalaganje i kao nada. Život u zajedništvu s Marijom prije svega prekida spoj s vlastitom sebičnošću, koja je izvorom svakog osobnog i društvenog grijeha. Povijest obraćenja obilno o tome svjedoči. Uči nas, kako gajiti biblijsku duhovnost temeljenu na slušanju Božje riječi i na klanjanju Bogu, na proročkom čitanju povijesnog zbivanja i na aktivnom sudjelovanju u njemu.

Konačno: »Isusova Majka, kao što je, tijelom i dušom već proslavljena na nebu, slika i početak Crkve kakva ima biti u budućnosti, tako i na ovoj zemlji, dok ne dođe dan Gospodnji, svijetli putujućem Božjem narodu kao znak pouzdane nade i utjehe« (LG 68). Bez žive svjetiljke nade i utjehe teško ćemo disati duhom suvremenog kršćanina, koji je nada i utjeha našega doba.

Kako doći do duhovnih zvanja?

Prije 45 godina, nakon drugog tečaja filozofije, bio sam zbog teških bolesti otpušten iz sjemeništa s riječima: »Ako vam se zdravlje popravi, primit ćemo Vas ponovno u bogosloviju.«

NISAM SUSTAO

U toj teškoj svojoj situaciji napisao sam list i uputio ga u Lisieux u samostan Bosonogih karmelićanki s molbom, da mole za moje tjelesno zdravlje i duhovno zvanje. Ja sam se vratio svojim ražalošćenim roditeljima u G. na bolovanje. Majka mi je ležala teško bolesna na umoru. Par dana prije svoje smrti, dok sam bio u najvećoj neizvjesnosti, upita me majka: »Sinko, što će biti od tebe?« Odgovorio sam sa žalošću: »Ne znam, majko.« Ona je svojih zadnjih 10 godina života u velikoj pokori: teškom postu, dnevnoj sv. misi i pričesti, molitvama i žrtvama sve to prikazivala Bogu za moje duhovno zvanje. I umrla je 1941. g, a da nije doživjela moje konačno opredjeljenje. Uvjeren sam da je i na drugom svijetu molila za moje duhovno zvanje kao i sv. Terezija od Djeteta Isusa.

PLOD MOLITAVA I ŽRTAVA

Početkom 1942. g. primljen sam za učitelja na pučkoj školi u K. Tu sam imao predavanja, a stan kod jedne starice i hranu kod jedne obitelji u selu. Usput sam upisivao semestre na teološkom fakultetu u Zagrebu i polagao povremeno predmete. Godine 1942. diplomirao sam teologiju i ujedno položio dopunski učiteljski ispit zrelosti pomoćnih učitelja pučkih škola. Učiteljsku službu sam vršio od 1. I. 1942. do 4. XI. 1943. godine. A 1944. g. sam bio na bolovanju kod tate u G. Početkom 1945. g. sam se uspio prevesti u Zagreb. Zdravstveno stanje se nešto malo popravilo. U to vrijeme je vlč. J. P. svećenik, uputio ponovno molbu za moj primitak u Bogoslovno sjemenište. Bio sam pozvan i poslan preuzv. gospodinu dr. Alojziju Stepincu nadbiskupu, na razgovor i rješenje. Izložio sam mu sve svoje stanje po istini. On me je pozorno saslušao i privolio da me redi. Uputio me je na duhovne vježbe. Kroz mjesec siječanj i veljaču primio sam subđakonat, đakonat i 18. II. 1945. prezbiteret. Redio me je preuzv. g. dr. Alojzije Stepinac, nadbiskup zagrebački. Moje duhovno zvanje je plod molitava i žrtava moje majke, svećenika J. P. i drugih dobrih ljudi, zagovora Sv. Terezije od M. Isusa i dobre volje preuzv. g. dr. A. Stepinca, nadbiskupa.

PRIMJENA VJERE I ISKUSTVA

Došavši u župu G. J. među drugim vjerskim akcijama započeo sam i akciju molitava i žrtava za duhovna zvanja. I to zato jer sam i ja tim putem prošao. U tu akciju pozivao sam i sve vjernike u župi i to službeno u crkvu na kvatre, prve petke, subote i nedjelje u mjesecu, svibanjske i listopadske pobožnosti i druge dane koje je Crkva odredila za duhovna zvanja. Poticao sam roditelje i mlade da i privatno u svojim obiteljima zajedno s djecom mole za duhovna zvanja. Župa je molila Gospodara žetve, a On je zvao malo po malo u Božju žetvu.

Godine 1948. imao je mladu misu vlč. g. Z. Ž. rodom iz G. J. To je prvi svećenik iz župe kroz 140 godina kako opstoji župa.

Početkom 1946. g. pošla je prva kandidatica A. A. u strogi karmel B. Došavši u karmel odlučila je moliti za duh. zvanja: »Da dragi Bog pošalje još nekoga u karmel iz G. J.« I nakon nekoliko godina došla je u karmel iz G. J. njezina rođakinja djevojka M. P. Dalje su obadvije molile da još nekoga Bog pozove iz G. J. I pozvao je njihovu rođakinju A. A. Sada su sve tri nastavile istu molitvu i pozvao je dragi Bog djevojke A. P. i M. B. iz G. J. Sve su ove djevojke iz istog sela ušle u strogi karmel Bosonogih karmelićanki.

MOLITVA OTVARA NEBESA ALI I LJUDSKA SRCA

Sv. Terezija od M. I. poslužila se sa mnom, jer sam joj ostao dužnik, da sam i nesvjesno slao djevojke u karmelićanke blažeg ogranka. Prva je pošla M. K. Nakon svršetka rata tražio sam samostan, koji bi je primio.

Naišao sam na svećenika Đ. B. i pitao ga: »Znaš li koje časne sestre primaju podmladak u samostan?« Reče mi: »Pitaj karmelićanke B. S. I. — Z.« Otišao sam do njih i č. Majka T. J. s veseljem ju je primila. Nakon nje su slijedile druge kandidatice u isti red i to njih 8. Vjernici su molili zajedno s Crkvom i privatno, a Gospodin je pozivao svake 2 ili 3 godine po koju. Tako je Bog kroz 40 godina molitava i žrtava iz župe G. J. pozvao 5 strogih Bosonogih karmelićanki, — 8 blažih karmelićanki, — 1 Sv. križa i 1 Predragocj. Krvi Isusove. Ukupno petnaest redovnica i 6 muških duhovnih zvanja i to: 3 svećenika, 1 bogoslova, 1 brata franjevca i 1 brata karmelićanina. To su od Boga izmoljena duhovna zvanja iz župe G. J. u kojoj od osnutka kroz 140 godina nije bilo nijedno duhovno zvanje. Ovo je stvarna i istinita povijest molitava i žrtava za duhovna zvanja u jednoj župi Zagrebačke nadbiskupije tijekom zadnjih 40 godina. Pišem po istini ono što sam proživio i doživio i u čemu sam kao svećenik — očevidac sudjelovao.

Obistinila se istina sv. Evanđelja: »Molite i dobit ćete . . .« (Lk 10,9) i »Žetva je velika, a poslanika je malo. Zato molite Gospodara žetve da pošalje poslanike u žetvu svoju« (Mt 9,37).

Molitvom se može izmoliti sve što nam je korisno i dobro, — a ujedno otkloniti od sebe što je zlo i štetno. Molitva otvara nebesa i pred njom se Božja vrata nikada ne zatvaraju.

I. V. svećenik

Bože, daruj svojeg Duha

Bože,
daruj svijetu obilje svojeg Duha,
da Njegovo nadahnuće donese našoj ostarjeloj zemlji
novu svježinu;
da Njegovo svjetlo otjera i raspr̀si
svu tamu ljudskih srdaca;
da Njegova vatra očisti i oplemeni
velike nakane i težnje narodâ;
da Njegov zanos i oduševljenje pobijedi
sumnju i sljepoću;
da Njegov mir uđe u nemirne duše,
da umnoži ljubav i živi život
svuda gdje se utrnuo ili makar zamro.

Bože,
daruj Crkvi obilje svojeg Duha,
da brani svjedoke Evanđelja,
da snažno potiče novo jedinstvo,
da nadahnjuje i gradi zajedništvo,
da vodi k pravoj slobodi,
da svim kršćanima otvori blago svojih darova
kako bi svaki našao svoje mjesto
u izgradnji Tijela Kristova — Crkve;
da čuva one koji traže nove putove,
koji vrše proročku službu u svijetu.
Daruj svojeg Duha onima koji se obaziru natrag,
pokaži im obzorja nezapaženih ljepota!
Budi svima Duh obećanja!

Bože,
daruj svakome od nas svojeg Duha!
Ti znadeš bolje nego mi
što je u dnu naših želja, vapaja, molbi i jauka;
Ti znadeš naše opiranje, izmicanje, mlitavost i neuspjeh;
Ti znadeš našu glad za Istinom,
našu žeđ za Tobom, žeđ naše duše.
Tvoja ljubav pretječe našu molitvu,
ispunja nas svakim savršenim darom.
Daruj nam svojeg Duha u ovo duhovsko vrijeme,
da u našem životu ostvari započeto djelo
Isusa, Tvoga Sina!

Yves QUELLEC

BIHAĆ – GRAD

Malo je tako znamenitih gradova u sredovjekovnoj Hrvatskoj kao što je bio Bihać na Uni. Unska dolina oduvijek je spajala sjever s jugom, pa je tako spajala i sjevernu Hrvatsku s južnom na Jadranu. Zato se i govorilo da sredinom Hrvatskog Kraljevstva teče rijeka, a Bihać su nazivali ključem kraljevstva. Tko je imao Bihać, gospodario je svim hrvatskim krajevima od Vrbasa na istoku do Velebita na zapadu, od Jadrana na jugu do Save na sjeveru. I Turci su postali neosporni gospodari tih krajeva tek pošto su 1592. osvojili Bihać. Bilo je to 130 godina nakon pada Bosne, 66 godina nakon mohačke bitke. I ostao je u njihovim rukama skoro 300 godina dok im carstvo nije oronulo. Tek kad je Austrija 1878. okupirala Bosnu, i Bihać je dobio nove gospodare.

VELEBNA CRKVA SV. ANTUNA PADOVANSKOG SAGRAĐENA 1891. I DOGRAĐENA PRED PROŠLI RAT, SRUŠENA JE 1943. OSTAO JE SAMO TORANJ, SIMBOL BIHAĆA I RATNIH RAZARANJA (Gore). PREKO 20 GODINA SLUŽILA SE MISA U SJENIKU KOJI JE U NAJNOVIJE VRIJEME OBNOVLJEN ZA POTREBE VJERONAUKA (u sredini). MOLITVA NIJE USAHLA NI KAD JE ŽUPA BILA BEZ CRKVE. NISU PREKINUTI NI OBIČAJI PROSNIH DANA KADA SE U MOLITVENIM POVORKAMA IDE NA BLAGOSLOV POLJA (Dolje)

Dugo razdoblje pod turskom vlašću dalo je islamski pečat gradu i Krajini. Sedam nekadašnjih katoličkih crkava u gradu dijelom je porušeno, a dijelom pretvoreno u džamije. Današnja najveća džamija, u središtu grada, zvana Fethija (Osvojena!), očito je nekoć bila crkva u gotičkom stilu, posvećena sv. Antunu Pustinjaku. Toranj je srušen tek 1863. i uz portal »prilijepljen« minaret. Takva je Krajina, takav je Bihać.

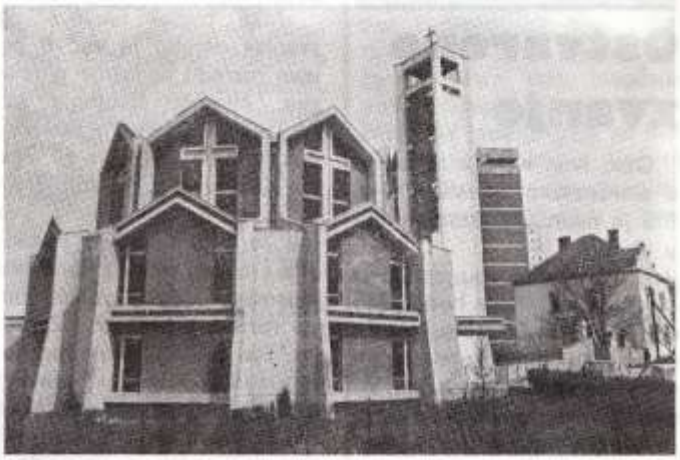
Na srušenu japodsku kulturu nadogradila se rimska, na srušenu rimsku nakalamila se hrvatska kršćanska kultura, a na ovu opet islamska. Tragovi i svjedoci prošlosti ostali su u nerazorivom kamenu prekriveni zemljom ili zaboravom. Samo rijetki su očiti i

I BOL NA UNI

rječiti. Takav je svjedok i toranj s portalom katoličke crkve kao div bez tijela, ispunjen bolom. Ostao je kao svjedok ratnog stradanja i razaranja i kao krik: »Ne ponovilo se!« I bez velebne crkve iza sebe, stoji u panorami grada kao simbol i znak raspoznavanja svima koji dolaze s istoka mostom preko Une. Iza katoličke crkve bila je i pravoslavna za potomke praoslavnih Vlaha koje su Turci doveli u Krajinu. I ona je razorena u ratnom vihoru. Kao malo koji spomenik prošlosti Bihać opominje: »Stare nepravde treba zaboravljati, nove ne nanositi. U budućnost valja ići u uzajamnom poštivanju, a ne u sebičnom potiskivanju!«

Danas je u gradu malo katolika. Istisnuti su u tursko vrijeme. Većina ih živi u 9 okolnih sela, dok im nova, moderna župska crkva stoji u gradu, blizu starog središta. Nekima je udaljena pola kilometra, nekima sedam kilometara, ali je svi nose u svom srcu. Ceste koje vode sa sela u grad dosta su opasne zbog brojnih automobila, pa manju djecu roditelji dovode na vjeronauk. Malokoje dijete kršćanskih roditelja ostaje nekršteno, ali ujake koji drže župu (bosanski franjevci!) nešto ipak zabrinjava: godišnji broj krštenih naglo se približava godišnjem broju umrlih vjernika. Znatan dio zahvaćen je vjerskim nehajem, a nerijetki se »zalete« u mješoviti brak, što je za njih uvijek »ćor-sokak«. No, svi moramo biti svjesni činjenice: budućnost pripada narodu koji se rađa. Zemlja je Božji dar za život živima, a počivalište mrtvima. Te su istine jasnije i čistije nego bistra Una koja i danas veže sjever s jugom, a ja odlazim s njezina novog mosta ispunjen — ipak tugom.

TINO

KAD NITI NAKON 20 GODINA TRAŽENJA NIJE DOBIVENA DOZVOLA ZA OBNOVU SRUŠENE CRKVE, SAGRAĐENA JE NOVA U MODERNOM STILU TIK UZ ŽUPSKI STAN (Gore). S NOVOM CRKVOM RASTU NOVI NARAŠTAJI VJERNIKA KOJI ĆE VJERU PRENIJETI U TREĆE TISUĆLJEĆE CRKVE (Dolje)

Ostvareno zvanje

Otac Ivan Kukula rođen je u slavonskom mjestu Dalju. Bio je najmlađe, šesto dijete u obitelji.

Iz djetinjstva mu ostaju u sjećanju obiteljska hodočašća u Marijino proštenište Aljmaš. Tu je isklijala i prva klica njegova svećeničkog zvanja. Vidio je nekog osječkog sjemeništarca kako ministrira. Kad mu je majka rekla: »Pogledaj ga, on uči za svećenika!« javila se u njemu misao: »Ne bi li i ti pošao u tu školu?«

Rano je počeo ministrirati. Kad je krenuo u školu, pohađao je svibanjske i listopadske pobožnosti. Imao je tada i svoju krunicu. Ponekad je prije spavanja izmolio i čitavu krunicu.

Kad je Ivanu bilo 10 godina umro mu je otac. Inače dobrostojeća njihova obitelj, nakon toga, i radi predratnih i ratnih neprilika, veoma je osiromašila. U Dječačko sjemnište u Osijeku stupa 13. rujna 1913, a gimnaziju je pohađao u Tvrđavi. U svojoj 66. godinni o. Ivan je zapisao da iza dragog Boga i Nebeske Majke — u prvom redu zahvaljuje svoje svećeničko zvanje svojoj majci, zaključujući: »Da me ona nije nakon osnovne škole smjestila u Dječačko sjemenište u Osijeku, jedva da bi se moje zvanje ikada ostvarilo. I danas se divim svojoj majci, s kolikim je žrtvama i s kolikim pouzdanjem u Boga snosila teret mojeg školovanja.« Kad u veljači g. 1919. Ivanu umre i majka, njegova sestra učiteljica dijeli s bratom svoju malu učiteljsku plaću.

»Mali tračak isusovačkog zvanja« osjetio je već u prvom razredu ondašnje gimnazije, čitajući životopis sv. Alojzija. U šestom razredu, dok je čitao životopis sv. Franje Ksaverskog, a zatim životopis sv. Ignacija Lojole, sve mu se jače ponavlja misao: »Pa i ti ćeš jednog dana biti isusovac.« Završavajući osmi razred gimnazije u Zagrebu, kad bi negdje susreo kojeg isusovca, ili ako bi došao u Baziliku Srca Isusova, opet mu dolazi misao: »Bilo bi najpametnije otići u Isosovce.« Budući da je u to doba bogoslovno sjemenište u Đakovu bilo skoro prazno, nije se usudio doći biskupu s molbom da mu dopusti otići u Družbu Isusovu. U duhovnim vježbama prije svećeničkog ređenja iznio je ocu Matiji Kulunčiću svoju nakanu da zamoli da bude primljen u Družbu Isusovu. Ovaj mu je tada savjetovao neka ostane tri godine u biskupiji, da se donekle oduži biskupiji za školovanje, a tada neka zamoli dopuštenje. On je tako i učinio.

U dobi od 23 i po godine zaređen je za svećenika 6. rujna 1925. Dvije godine je kapelan u Gorjanima, a treću godinu vjeroučitelj osnovnih škola u Beogradu. Tada je zamolio biskupa za dopuštenje da pođe u Družbu Isusovu. Biskup mu dopušta uz primjedbu neka još jednu godinu budee odgojitelj u zagrebačkom Dječačkom sjemeništu. Tri je godine ostao u sjemeništu na Šalati, a onda, da se oporavi od bolesti, još jednu školsku godinu ostaje kao upravitelj župe Kruševica — Šamac. Napokon 30. srpnja 1932. stupa u novicijat Družbe Isusove.

Prva mu je godina novicijata bila godina mirnog i obiljnog rada. Slijedeće je tri godine po službi u Palmotićevoj, zatim 6 godina opet u sjemeništu na Šalati. Nakon toga završava svoje studije na sveučilištu Gregorijani u Rimu s licencijatom iz filozofije i s doktoratom iz teologije. Vratio se u domovinu 6. prosinca 1947. Prvu godinu pomaže u Bazilici Srca Isusova, zatim postaje poglavarom kuće u Palmotićevoj, pa 11 godina kao provincijal Hrvatske pokrajine Družbe Isusove upravlja Provincijom. Nakon toga je 6 godina učitelj novaka u Zagrebu na Fratrovcu. Posljednjih 17 godina života provodi u Palmotićevoj. U Bazilici Srca Isusova redovito je ispovijedao 3-4 sata dnevno, na prvi petak oko 7 sati, a na neke blagdane i u neke nedjelje i do 10 sati. U isto vrijeme javlja se člancima u Glasniku, koje su neki veoma rado čitali.

U 84. godini života, 60. svećeništva, 53. redovništva, u rano Duhovsko Jutro 26. svibnja 1985. preselio se Onome kojega je još g. 1968. u jednom spisu zazvao: »Onaj koji ovo jamči izjavljuje: da, dolazim uskoro! Amen! Dođi, Gospodine Isuse!« (Otk 22,20). **Antun BOŠNJAKOVIĆ**

Radost u Dravlju

Nedjelja je 15. rujna 1985. Dan vedar i ugodno topao. U prirodi se osjeća dah rane jeseni, kada se ljudi raduju plodovima svoga truda i rada. I župska zajednica ljubljanske četvrti Dravlje sva je u radosti. Dugo tražena, željno očekivana, ustrajno građena crkva napokon se posvećuje. Mnoštvo od 4.000 vjernika ne može stati u novu crkvu, pa je dobar dio njih ostao pod krošnjama starih lipa, da preko TV ekrana prati čin posvete i sve što se zbiva u crkvi. Župom već dugi niz godina upravljaju slovenski isusovci. Pod njihovim vodstvom rasla je najprije ona živa crkva vjernog naroda, a sada je njihovim trudom i brigom izrasla i moderna crkva od betona i stakla. Posvetu je obavio ljubljanski nadbiskup Dr. Alojz Šuštar uz sudjelovanje velikog broja svećenika. Crkva se ne ističe iznad tla, kao što se ni Krist nije isticao iznad ljudi jer je svima želio služiti da ih spasi. Isto tako, crkva nema slika, nego kroz velike staklene površine želi čovjekov pogled usmjeriti prema prirodi, slici najvećeg Umjetnika. Nema ni osobitog ukrasa u crkvi, jer najveći ukras crkve jest narod, čovjek s čovjekom pred Bogočovjekom. Posvećena Kristovom utjelovljenju, neka nova crkva posluži »utjelovljenju« Boga u suvremenoj kulturi, u životu pojedinaca i zajednica za rast i napredak Kraljevstva Božjega.

ZDRAVIŠA

NOVA CRKVA NIJE SAKRILA POGLED NA PRIRODU KAO ŠTO NE SMIJE SKRIVATI NI POGLED NA BOGA. NJEZINA JE ULOGA VODITI K BOGU

Tuhelj '85

Tuheljska župna crkva stara je oko 600 godina, a ove je godine za svega četiri mjeseca obnovljena iznutra i izvana, uglavnom prilozima samih župljana. Ipak, nije se obnavljala samo ona crkva od cigle, nego i ona prava, živa zajednica župljana. Za njih je obnova trajala tjedan dana. Puno se mislilo na stare i nemoćne, na roditelje, mladež i djecu, ali nisu zaboravljeni ni mrtvi. Nakon večernje Mise, uoči blagdana Velike Gospe, išlo se u procesiji na groblje gdje se molilo za sve pokojne. Već te večeri Tuhelj je bio preplavljen domaćim ljudima i gostima.

Tog lijepog i sunčanog blagdana bilo je i suza radosnica. Domaći je župnik Zlatko Tržok slavio 25. godišnjicu kako je u Tuhlju. Kao mlad svećenik došao je među narod koji je dušom i srcem zavolio i kroz sve vrijeme izgarao za sve župljane razasute po bregima, a ima tih duša oko 3000. Prije njega župnikovao je u Tuhlju vlč. Marcel Novak. Bio je već u godinama i slaba zdravlja, ali je činio što je mogao. Umro je 1964. a narod ga se rado sjeća. Za njegova vremena, u teškoj ratnoj godini 1943, crkva je obogaćena novim raspelom. Izradio ga je akademski kipar Antun Augustinčić, a isplatili sami župljani.

Procesija kroz mjesto bila je divna! Na čelu križ, slijedili su muškarci, mladež, djeca, žene, djevojke u bjelini; nosio se Gospin kip, zastave;

(Nastavak na str. 429.)

Družba katoličkog apostolata

Piše: Stjepan KUZMIĆ

Osnivač Družbe katoličkog apostolata je sv. Vinko Pallotti. Rodio se 21. travnja 1795. u Rimu od dobrih i pobožnih roditelja. Sam Vinko će za njih kasnije reći: »Gospodin mi je dao svete roditelje. Kakav bih račun morao polagati Bogu kad se ne bih okoristio njihovim svetim poukama!«

DRUGOVAO S VELIKIMA

Za svećenika je zaređen 16. svibnja 1818, no već od 1815. počeo se baviti zanimljivim apostolatom. Sprijateljio se s uglednim crkvenim ljudima u Rimu: s kasnijim kardinalom Carlom Odescalchijem, sa župnikom Bernardinom Fazzinijem (koji je bio njegov duhovni vođa) i sa sv. Gasparom del Bufalo. O ovoj dvojici posljednjih sv. Vinko je napisao: »Prošlo je devet dana kako je umro veliki misionar kanonik Del Bufalo, a dvanaest dana kako je umro župnik župe sv. Mihovila u Ripi — dvojica velikih svetaca! Molite za me da se okoristim njihovim primjerima, savjetima, poticajima i ohrabrenjima koja su mi davali za života!« (8. siječnja 1838). Vršio je službu profesora dogmatike, i drugih teoloških predmeta, organizirao je sa studentima kružoke na kojima se raspravljalo o važnim teološkim problemima, a od 1827. do 1840. bio je i redoviti ispovjednik u Rimskom sjemeništu.

OKRENUT APOSTOLATU

Usprkos tih i tolikih drugih poslova, nije bilo valjda apostolskog područja u kojem on ne bi radio i koje je uvijek više proširivao potičući mnoge, kako svećenike, tako i laike, na suradnju. Upravo iz te suradnje započela je godina 1834. privatno s jednom malom skupinom Družba katoličkog apostolata. Samo godinu dana kasnije (1835) to djelo je potvrdio kardinal vikar Odescalchi i sam papa Grgur XVI.

Od godine 1833. do 1836. vrši službu ispovjednika u gradskom kolegiju »De Propaganda Fide« u Rimu, pa je imao dosta kontakata s kršćanskim Istokom, što ga je potaklo da svoju aktivnost razvije osobito na misijskom i ekumenskom području. Karakteristična oznaka njegova djela ipak je bila da pozove laike, muškarce i žene, svih mogućih zanimanja, da služeći se i materijalnim sredstvima pridonesu što više širenju svete vjere. Napisao je pravila u Frascattiju (u blizini Rima). Naišao je na velike teškoće u osnivanju nove Družbe, nije našao razumijevanje u crkvenoj hijerarhiji, te se činilo da će djelo koje je naumio osnovati odmah u početku doživjeti slom. Vinko nije uzmicao. Zavapio je Gospodinu u iskrenoj molitvi: »Bože moj, milosrđe moje, dopusti mi da na poseban način razvijam, utvrđujem, širim, usavršavam, ovjekovječim, bar sa što življom željom, u Tvom Presvetom Srcu, prvo: pobožnu ustanovu sveopćeg apostolata za sve katolike da šire vjeru Isusa Krista kod svih nevjernika i nekatolika; drugo, apostolat za oživljavanje, čuvanje i raspaljivanje vjere među katolicima; treće, u-

stanovu sveopćeg karitasa za vršenje svih duhovnih i tjelesnih djela milosrđa, da tako na osobit način Ti budeš prepoznat u čovjeku, Ti koji si neizmjerna ljubav.«

ISUS — UZOR APOSTOLATA

U prvom nacrtu Družbe katoličkog apostolata Svetac daje ovu definiciju: »Riječ je o katoličkom apostolatu, tj. o apostolatu koji se tiče svakog vjernika«, a to dokazuje ovako: »Bog je svakome dao zadatak da se brine za spasenje svoga bližnjega«. Pa budući da u vršenju te zapovijedi moramo nasljedovati Isusa Krista, Apostola vječnog Oca, život Isusa Krista mora biti model svačijeg apostolata. A pošto su svi pozvani, dapače, svima je dužnost nasljedovati Isusa Krista, zato su i svi, svatko prema svom zanimanju i staležu, pozvani na apostolat. Svatko, dakle, mora činiti što je u njegovoj mogućnosti za sve veću slavu Božju i za spasenje svoje i svih ljudi.

Prije njega ta ideja nije bila baš poznata. Apostolat se smatrao privilegijem svećenika i redovnika (misionara). Vinko je shvatio da pojedinac sâm ne može mnogo uraditi, a da je i pojedinac jak u zajednici ako s drugima radi i surađuje. Drugi vatikanski koncil je tu ideju osobito razvio, pa možemo reći da je sv. Vinko Pallotti bio preteča te velike misli, koja osobito danas ima svoju vrijednost i aktualnost.

NAJRADIJE OSTAO S MALENIMA

Teškoće i nerazumijevanja na koja je naišao u osnivanju tog velikog djela — bile su također u planu providnosti Božje. Već za života sv. Vinko je bio uvelike cijenjen i poštivan, a dobio je i priznanje, naslov »apostola Rima«. Bile su mu ponuđene i visoke crkvene službe, ali je on više volio ostati među najobičnijim pukom, pa se posvetio brizi svih zapuštenih, odbačenih, siromašnih. Osobitu brigu vodio je za vjerski i duhovni život vojnika i zatvorenika. Za mlade je osnovao odgojne i obrazovne zavode. Poput sv. Pavla htio je biti svima sve.

Njegova poniznost, pobožnost, ljubav prema Crkvi, prema svakom čovjeku pobijedila je: svladala je sve zapreke koje su se pokazale pri osnivanju njegova djela. Sv. Vinko je umro 22. siječnja 1850, blaženim ga je proglasio Pio XII na stotu godišnjicu njegove smrti, tj. 22. siječnja 1950, a svetim Ivan XXIII za vrijeme Drugog vatikanskog koncila, 20. siječnja 1963.

ZAJEDNIČKI ŽIVOT, RAD I VJERA

Članovi Družbe katoličkog apostolata popularno se zovu palotinci, a danas ih u svijetu ima oko 2200. Rade u Italiji, Njemačkoj, Švicarskoj, Austriji, Poljskoj, Francuskoj, Španjolskoj, Irskoj, Sjedinjenim Državama, Kanadi, Brazilu, Argentini, Urugvaju, Kamerunu, Tanzaniji, Ruandi, Južnoj Africi, Indiji i Australiji. Ima ih i kod nas: u Zagrebu (Remete) i u Vinkovcima (vode župu). Dušobrižnički apostolat (župe) također su sastavni dio njihova apostolata: gdje god se može ostvariti suradnja između svećenika i svjetovnjaka, palotinci prema mogućnostima prihvaćaju takve poslove. Zakon života palotinaca je ravnopravno zajedništvo po načelu: zajedno živjeti, zajedno raditi, zajedno vjerovati.

KRIST IH POZVAO, DUH SVETI VODIO

Kao kod svih velikih osnivača Redova i raznih redovničkih družbi (mnoge smo tijekom ove godine upoznali, a toliki će biti predmet osobnog traženja i zanimanja pojedinaca) rado smo isticali, a sad želimo to osobito naglasiti: Duh Sveti doista na čudesan način vodi svoju Crkvu. Toliki utemeljitelji nailazili su na nebrojene teškoće širokih razmjera (kao da će stvar naumljena propasti), što bi mnogog slabića ne samo zbunilo nego i odvratilo od takvog pokušaja, a Benedikt, Franjo, Dominik, Ignacije, Terezija Avilska, Don Bosco, Vinko Pallotti i toliki drugi — svoje su planove u vrtlogu zapreka povjeravali Bogu, i ono što je ljudski gledano bilo neostvarivo, ostvarili su pod nadahnućem Duha Svetoga. Šta pojedini Redovi i ostale redovničke zajednice danas znače za Crkvu i svijet — dobro nam je poznato: svjesni smo koliko bi svijet i Crkva bez njih bili siromašniji.

Kad je u pitanju rast i širenje Kristova Kraljevstva — onda nema kolebanja i uzmicanja: ne raditi, a promatrati druge kako rade i kritizirati ih i nije baš teško. Dati se u akciju, na djelovanje mnogo je teže, ali samo to vrijedi pred Bogom. Antoine de Saint-Exupery je zapisao: »Od svega mi je najmrža uloga promatrača koji ne sudjeluje. Treba biti svjedok i snositi odgovornost...«

Ljubim Te, Gospodine, snago moja!

Zora je. Ulica je mračna i tiha. Snijeg škripi pod brzim korakom mlade djevojke. Još samo mali zavoj i evo je u crkvi. Uskoro će započeti zornica. Ušavši u crkvu, pogled joj se zaustavi na Svetohraništu. Već nekoliko godina zna: Tu je njezin najbolji Prijatelj. U tišini Njegove prisutnosti rješavala je mnoge svoje mladenačke probleme. Tu je doživjela i mnogo radosnih trenutaka. A sada, na obzorju njezzina života pomalja se križ, velika patnja. Klekla je. Obuzelo ju je ganuće, potekla je bujica jučer suzdržanih suza:

»Gospodine, moja draga majka će uskoro umrijeti, a ja u ovom gradu imam samo nju i njezinu veliku ljubav. Ti koji si plakao za prijateljem Lazarom, dobro poznaješ to malo ljudsko srce koje pati. Pomozi mi!«

Popela se na kor i zauzela svoje mjesto među pjevačicama. »Ptičice lijepo pjevaju ...« Zbor djevojaka pjeva dragu, staru pjesmu. U polutami kora suze i dalje neprimjetno teku. Još do jučer govorilo se samo o jednoj običnoj operaciji, a sada ... Sa svojih 19 godina nastojala je djevojka to prihvatila odvažno i s puno nade.

»OVO VAM MORAM REĆI«

Istog dana, poslije operacije pustili su je k majci. Stala je kraj nje, počela joj tiho tepati i milovati je po čelu. Uto uđe sestra i tiho šapnu: »Šef vas zove. Čeka vas. Otiđite brzo k njemu!«

Bio je to prijazan čovjek, drag prijatelj maminog rođaka. Hvaljen u gradu kao dobar kirurg i izvrstan čovjek u koga se može imati povjerenje. »Dijete drago, ovo što vam sada moram reći, teže mi je od operacije, ali osjećam da sam vam dužan reći istinu. Naizgled ste krhki, ali morate steći snage za sve što vas uskoro čeka. Upravo zbog toga vas danas ne smijem poštedjeti jer ste do jučer živjeli sretno i mirno uz svoju majku.« Srce djevojke počelo je uzbuđeno lupati. Kroz misao joj prođe strašna riječ: rak. Pozorno je slušala liječnika uperivši pogled u njegove plave oči iza naočala. Samo mladost u kojoj uvijek ima neke čudne snage, valjda radi nade u život koji tek dolazi, samo mladost koja najodanije vjeruje, tako bezgranično vjeruje i najodaije ljubi, mogla je u tom preteškom času moliti u sebi: »Gospodine, ovo će biti nešto beskrajno bolno. Ljubim Te, Gospodine, iznad svega. Neka bude Tvoja volja, ali mi pomozi da je podnesem.« Filmskom brzinom jurile su glavom misli, a liječnik je nastavljao: »Kad sam pristupio operaciji, nisam se tome nadao. Osim izrasline ustanovljene kod pregleda, stajao je tu veliki, zloslutan tumor. Borio sam se sam sa sobom: Da li da sve ostavim i bolesnicu zatvorim, ili ...? Ako uspijem jednim rezom sve to odstraniti, odana kćerka imat će majku još bar kojih deset mjeseci. Isječak tumora poslao sam u Zagreb na analizu, ali ja to već dobro poznam. Preživi li slijedeća tri dana, nastupit će period poboljšanja i bolesnica će se prilično dobro osjećati. Ako to dočekamo, nećemo joj odati da se radi o raku. Kad bi tako brzo doznala da se radi o raku, da vas uskoro mora ostaviti samu, a još niste dovršili školovanje, bila bi previše nesretna.«

SNAGOM EUHARISTIJE

U očima djevojke nabujalo je jezero suza. Bujica koja se naglo probila preko brane očnih kapaka, morala je zaustaviti samo pomišlju da se vraća majci i da joj ne smije doći očiju crvenih i zaplakanih, nego nasmiješena, vedra, puna nade. U srcu joj je gorio žar mladeži odgajane u školi Dr. Ivana Merza koji je učio da sve žrtve treba podnijeti snagom koju daje Euharistija, jer samo tako se bližnjima može prenijeti poruka Isusove ljubavi. Molila je: »Ljubim Te, Gospodine, snago moja, budi uz mene!« Izlazeći iz sobe zahvalila je riječima, a još više pogledom, zamagljenim od bola, uvjerena da je taj dobri liječnih učinio sve što je mogao.

Izišavši lagano iz bolničkog dvorišta, kočija je lagano krenula gradom. Brižno umotana pokrivačima, sjedila je u njoj blijeda, iscrpljena patnica. Promatrala je grad i nježno stiskala kćerkinu ruku u svojoj: »Bogu hvala, dijete moje, opet ću moći biti uza te cijeli dan. Toliko si mi nedostajala« — tepala je nježno slabašnim glasom. Patničko lice ožarilo se smiješkom. Sve što još ima u svom teškom životu, to je njezino drago dijete. Bila je ta majka dobra vjernica, ali obraćenica, kako je sama voljela isticati. Taknula ju je velika Božja milost iza jedne životne tragedije kad su joj kćerci bile tek dvije godine. Otada je kćerku sama podizala u život radom svojih marljivih ruku, moleći usrdno Gospu svaki dan ovako: »Dobra Nebeska Majko, zalijevaj srce moje drage djevojčice rosom nebeskom, da odraste na slavu Božju, Tebi, Gospo, na radost, a meni na utjehu.« Zatim bi izmolila 'Zdravo Kraljice . . .'. Kod svake nedjeljne Mise godinama je molila Gospodina da je poživi barem do djevojčine dvadesete godine, da njezina miljenica ne ostane premlada tako strašno sama i bespomoćna.

Kočija se zustavila u središtu grada pred dvokatnicom iz koje su izišli susjedi da pomognu bolesnici kako bi se uspela do stana u prvom katu. Okružili su je srdačnošću koja je najljepši ukras bosanskih komšiluka.

PRED SLIKOM SRCA ISUSOVA

Dragi ugođaj doma, uredno pospremljene sobe, brižno raspremljen krevet i zahvalan pogled na sliku Srca Isusova kome se mala dvočlana obitelj želila posvetiti, izazvali su osmijeh sreće na majčinom umornom licu. Legavši, s puno ufanja gledala je sliku Srca Isusova nad krevetom svoje jedinice. Sklopila je ruke i zatvorila oči. Molila je zahvalnu molitvu i dodala kao obično: »Bože, neka u svemu bude Tvoja volja!«

Vrijeme je prolazilo. Danju naporno jer je i dalje trebalo voditi majčinu krojačku radionicu, a nemirno noću jer su brzo prolazila tri mjeseca prividnog mira i oporavka. Bolest je opet pokazala svoje pravo lice. Majku su počeli mučiti jaki bolovi. Kćerka je morala naučiti kako će joj davati injekcije za umirenje bolova jer u tom poratnom vremenu nje bilo dovoljno bolničkog osoblja. Veliku potporu imala je djevojka u prijateljici Z. koja je već radila i onako mlada uzdržavala svoju peteročlanu obitelj kojoj je rat odnio oca. S velikom ljubavlju dolazila bi uvečer da preuzme dio dežurstva. I sama umorna, velikodušno se dizala da pomogne podvoriti bolesnicu koja je u patnji bila veoma strpljiva. Posljednje noći dežurstvo su dragovoljno preuzele same časne sestre milosrdnice sv. Vinka. Same su se ponudile jer su znale da su djevojke već na rubu svojih sila.

BILJEŠKE IZ DNEVNIKA

Kćerka umiruće majke bilježila je u svoj dnevnik:

4. IV. 1948. »Dragi Isuse, majka mi svaki dan propada. Budi joj milostiv! Gospodine, Ti nas svakog beskrajno ljubiš, uči i nas toj svojoj ljubavi. Učini kako hoćeš. Vodi nas kuda hoćeš, samo nam ne krati svoje ljubavi!

7. V. 1948. Božansko Srce Isusovo, Ti si danas primilo s naših nevrijednih usana našu posvetu Tebi pred Tvojom slikom. Pod krov naše dvočlane obitelji zašao si u liku male bijele Hostije. Mama Te je tako rado primila. Učitelju i Gospodine, sva naša radost i jakosti, vladaj nad nama i nećemo se bojati. Neka traju patnje, nećemo plakati. Pozovi nas kad hoćeš, rado ćemo poći. Samo učvrsti u našim srcima vjeru da bude tvrda, nepokolebiva, združena s ljubavlju prema Tebi.

22. V. 1948. Gospodine, moje srce sapeto je tihom patnjom. Moja draga majka tako je bolna. Ta bolest zaista je teška. Da mi nisi tako otvorio svoje Srce, da nemam Tebe u Euharistiji, kako bih izdržala?

14. VI. 1948. Dobri Učitelju, moja majka umire. Dođi! Kao onda u Betaniju, dođi! Dođi dok još nije umrla. Neću tražiti da je oživiš, ali dođi! Dođi da budeš uz nju i uza me!

5. VII. 1948. Sutra će moja mama dobiti posljednje pomazanje. Za nju će moliti sva zemaljska Crkva. Sutra ćeš, Gospodine, doći nošen rukama svog mladomisnika S. koji je sigurno radost Tvoga Srca. Spomeni se, Gospodine, velike patnice i spasi je!

Dana 29. mjeseca srpnja 1948. zvona su najavila da se jedan život ugasio . . . ali ne u očaju, već u velikoj nadi iščekivanja vječnosti i počinka u milosti Isusovog Srca.

I. BATUŠIĆ

Uređuje: Juraj GUSIĆ

MISIJSKA NAKANA APOSTOLATA MOLITVE

Misijsko zalaganje

U listopadu smo se po preporuci Kristova Namjesnika nastojali obnoviti u svijesti da smo svi odgovorni za Crkvu, za širenje Kristove Radosne vijesti. Ovaj mjesec produbljujemo sličnu misao: svaka biskupija mora biti misionarska; i svatko u njoj: biskupi, svećenici i vjernici.

Kristov nalog »Propovijedajte Evanđelje svakom stvorenju« obvezuje u prvom redu biskupe, kojima su povjerene pojedinačne mjesne Crkve. Oni treba da promiču i usmjeruju misijsko djelovanje u svojim biskupijama.

Posebno je važna dužnost biskupa pobrinuti se da se budući svećenici odgajaju u misijskom duhu. Što su više sjemeništa i bogoslovi zadojeni pravim misijskim duhom — tj. željom i revnošću za širenje Evanđelja — provodit će to dublji duhovni život, bit će čvršći i ustrajniji u svetom zvanju. Misijsko zvanje privući će Božji blagoslov za nova zvanja u biskupiji.

Molimo nadalje da svećenici, osobito župnici, imaju i razvijaju misijski duh u svojim župama. Koncil ih poziva: »Neka budu duboko uvjereni da im je život posvećen također misijskoj službi ... Budit će i podržavati među vjernicima revnost za evangelizaciju svijeta ... Poučavajući kršćanske obitelji o potrebi i časti da uzgajaju misijska zvanja kod svojih sinova i kćeri; promičući misionarski žar kod mladeži ... Vjernike neka poučavaju da se mole za misije ...« (AG 39).

Obitelj je prva živa stanica mjesne Crkve, »kućna Crkva«. Budući da je cijela Crkva po svojoj naravi misionarska (AG 35), onda je i dužnost obitelji, te Crkve u malom, da bude misionarska. Obitelj mora biti otvorena i osjetljiva za probleme svijeta. Osobito treba da mladima udahnjuje zanimanje za misije. Ako jedna obitelj ima živu misijsku svijest, zanima se za misije, moli i daje za širenje vjere, bit će ona plodno tlo iz kojeg će nicati i misijska zvanja. A ta će zvanja zauzvrat biti izvor Božjeg blagoslova za obitelj.

Apostolat molitve u nama razvija taj misijski duh i žar. Svaki mjesec molimo — i to na poziv Pape, Kristova Namjesnika! — bilo za određeni dio Crkve u misijama, bilo za određene potrebe s obzirom na misije. Svagdanje naše jutarnje prikazanje za Crkvu i život prema tom prikazanju jest ozbiljno zalaganje i za misije.

Sveto Pismo veli o prvim kršćanima: »Svaki dan su neprestano i u hramu i po kućama navješćivali Isusa« (Dj 5, 42). Molimo da i današnji kršćani, svi sa svojim svećenicima i biskupima budu prožeti tim istim Duhom, željom, molitvom i radom da svi upoznaju i prihvate Isusa kao Krista Spasitelja. I dok molimo to tijekom ovoga mjeseca za druge, budimo i mi, i to ne samo kroz ovaj mjesec nego uvijek, misionari osobito molitvom i prilozima.

Mato RUSAN

Naša mala tvornica cipela

Već smo više puta objavili članke oca Gabrića u kojima on pripovijeda o svojoj brizi za mladež i za njezinu budućnost. Neke od njih poslao je u srednje škole, neki studiraju na sveučilištu, a onima koji su ostali kod kuće nastoji pomoći da izuče neki zanat. U samoj župi otvorio je tečajeve šivanja i tkanja, te je pokušao i s izradom opeke i crijepa. A od unatrag godinu dana otvorio je malu postolarsku radionicu uz pomoć tvornice cipela »Bata«. Ta tvornica otkupljuje sve proizvode te male postolarske radionice i na taj način omogućuje mladima da nešto zarade. O tome otac Ante piše i u ovom članku.

O tome sam već pisao kako smo uz pomoć tvornice cipela »Bata« započeli s malom radionicom sandala u Maria Polliu. Uistinu je to mala radionica, jer u njoj radi svega dvadesetak mladića i djevojaka, a poučava ih jedan majstor. Na raspolaganju imaju nekoliko postolarskih strojeva. No zato imaju puno, puno dobre volje. I u ovo nekoliko mjeseci izradili su blizu dvije tisuće pari sandala. Počeli smo s jednostavnijim sandalama, a kasnije ćemo pokušati izrađivati i druge modele.

Nekoliko puta mjesečno dolaze nam namještenici tvornice »Bata«, u kojoj radi oko 15.000 radnika. Oni dolaze da vide kako napreduje naš posao. I državne vlasti prate s velikim zanimanjem kako uspijeva taj naš pokušaj da zaposlimo seoske mladiće i djevojke. I tu je, naime, velik problem kako naći zaposlenje, kao što je to danas problem i u cijelom svijetu. Danas svi lete prema gradovima, ali to nije dobro. Sela treba oživjeti, spasiti i zaposliti. Seosku mladež treba zaposliti u ovakvim malim planovima u poljodjelstvu i u tako zvanoj maloj seoskoj industriji.

Pohodio nas je i direktor glasovite Rockfellerove fundacije iz New Yorka. Oni mnogo pomažu nerazvijene zemlje tako zvanog trećeg svijeta u raznim ekonomskim planovima. On je došao k nama da vidi što se tu radi i što bi se još moglo učiniti. Od raznih velikih poduzeća pohodio je tvornicu »Bata« u Batanagaru, blizu Kalkute, a onda je došao i u naš dragi Maria Polli. Nemate pojma kako je bio oduševljen i s našom malom postolarskom radionicom, te šivaćom i tkalačkom školom, kao i vrtom punim povrća, pa onda dvjema bolnicama Majke Terezije, te s radom, smiješkom i srećom sestara i djece, i onih najmanjih i onih odraslijih.

Za djecu smo imali čak i natjecanje u crtanju cipela i sandala. Pri tome je, dakako, bilo i krasnih nagrada. Veselju nije bilo ni kraja ni konca. Potrebno ih je oduševljavati za rad od njihova ranog djetinjstva.

Molite se da bismo tu našu djecu i mladež mogli pripraviti za život kojim god putem ih Božja providnost povela: ili prema oltaru, ili prema redovničkom, ili prema obiteljskom životu.

O. Ante GABRIĆ

U NASOJ MALOJ POSTOLARSKOJ RADIONICI U MARIA POLLIU

NAS KAPELAN DIJELI NAGRADE DJECI NAKON NATJECANJA U CRTANJU PAPUCA I CIPELA

Otvorile smo novu misijsku postaju

U svom kratkom pismu od 1. rujna 1985. javlja nam naša indijska misionarka sestra Silvina Mužić da je njezina zajednica iz Galbire otvorila novu misijsku postaju u mjestu Phalsa. Izgradnja te nove postaje bila je povjerena sestri Silvini i ona je tu uspjela izgraditi samostan i dispanzer. Tijekom izgradnje te postaje sestra nam je u nekoliko navrata pisala koliko ju je to stajalo i truda i putovanja. Treba, naime, znati da je sestra već prekoračila 75. godinu života. U ovom pismu nam javlja da je ta nova postaja otvorena i da je ona s još dvije sestra prešla iz Galbire u tu novu kuću.

Ovo je moje prvo pismo iz naše nove misijske postaje Phalse. Ja sam ovdje već od mjeseca ožujka dok još kuća nije bila gotova, i tu sam neprestano veoma zaposlena.

Prvog srpnja otvorile smo naš novi dispanzer. U njemu radim ja sama. Zasad smo ovdje samo tri sestre. Ove druge dvije sestre ovdje djeluju kao katehistice, dok se ja brinem za bolesnike. Naši su ljudi veoma sretni zbog toga što smo mi ovdje otvorile svoju kuću. Napose se raduju tome što smo otvorile dispanzer.

Tu većinom žive muslimani. Svakog dana dolazi mi u dispanzer po 30 do 40 bolesnika.

Ovdje mi se svi čude otkuda meni tolika snaga u ovim mojim godinama. Daje mi je sam dobri Bog. A pomažu mi i naši dobročinitelji iz domovine svojim molitvama. Jačaju me i dobri vitamini »Cedevit« što mi ih redovito šalju iz Misijske centrale u Sarajevu. Neka svima naplati dobri Bog!

Uz puno toplih pozdrava svima u Isusu zahvalna i odana

S. Silvina MUŽIĆ

U Luangwa dolini

Nakon svog povratka sa studija u Rimu naš zambijski misionar otac Ivan Gerovac dobio je službu kapelana u župi Chelston. Međutim, kad je župa Katondwe u Luangwa dolini ostala bez župnika, poglavari su njega poslali da privremeno upravlja tom župom. O tom svom boravku u toj župi i o samoj župi piše nam on u svom pismu od 20. rujna 1985.

Prošlog svibnja poglavari su me poslali iz župe Chelston, gdje sam bio kapelan, u mjesto Katondwe koje se nalazi u Luangwa dolini. Tu sam morao preuzeti privremeno upravu župe dok ne dođe novi župnik. Tu su inače djelovala dva svećenika, koji su osim samog mjesta Katondwe imali na brizi još desetak podružnica. Njima je pomagao još i svećenik koji je bio kateheta na tamošnjoj srednjoj školi.

Ovdje su započeli misijsko djelovanje još u 17. stoljeću oci dominikanci. U to vrijeme u mjestu Feira, današnjoj Luangwi, nalazio se trg na kojem su se prodavali robovi.

Početkom ovog stoljeća dolaze na ovo područje isusovački misionari iz Mozambika. Oni su se najprije nastanili u mjestu Kapoche, a malo nakon toga prešli su u Katondwe. Od 1910. godine broj misionara stalno se povećavao. Međutim, ovdašnja veoma teška i ubitačna klima učinila je svoje: misionari su toliko umirali da se njihov broj smanjio toliko da su ostala svega dvojica.

SKUPINA ČLANICA MARIJINE LEGIJE ZA KOJE SE BRINUO OTAC GEROVAC

PUT KOJIM SE PUTUJE U MUMBWU

Kad sam ja ovamo došao, našao sam samo vjeroučitelja na srednjoj školi.

Na cijelom tom području živi preko 18.000 vjernika katolika.

Taj kraj je veoma lijep, ali tu na čovjeka vreba mnogo opasnosti. Kroz tu dolinu teče rijeka Luangwa koja je pritok rijeke Zambezi, a ona je veoma glasovita zbog svojih »Viktorijinih« slapova. Ta rijeka ujedno je i granica između Zambije, Zimbabwe i Mozambika.

U toj dolini poznata je bolest spavanja koju prouzrokuju tako zvane Ce-ce muhe. Tu hara i malarija, zatim tuberkuloza, pa onda guba i anemija. Klima pogoduje da se te bolesti šire. Dolina Luangwa nalazi se na svega 300 do 400 metara nadmorske visine, a to znači da je za oko tisuću metara niža od središnjeg dijela Zambije. Tu su dani veoma vrući, a noći hladne, pa su zbog toga ovdašnji stanovnici kronično prehlađeni.

Što se tiče vjerskog života tamošnjih katolika dobio sam utisak da on prilično stagnira. Vjernici su — koliko sam mogao vidjeti — prilično pasivni. Tek mali broj dolazio je na nedjeljnu svetu misu. No jednom svećeniku je veoma teško da temeljitije pastorizira cijeli teritorij koji potpada pod župu Katondwe. Ta tu bi imali obilje posla ne samo tri, nego i pet svećenika da zadovolje koliko-toliko pastoralne potrebe župe. Ja sam svake nedjelje nastojao pohoditi po dvije postaje, tako da sam kroz pet tjedana obišao cijelu župu. No posebnu sam brigu posvetio samom centru župe, mjestu Katondwe. Trudio sam se da što više probudim tamošnje vjernike da postanu aktivniji u svom vjerskom životu. I doista sam opazio da je kod mnogih porasla revnost.

Ovdašnji ljudi previše su siromašni da bi mogli sami uzdržavati misiju. Stoga se sami misionari moraju brinuti da imaju bar kakvu-takvu ekonomiju od koje će moći živjeti. Ta ekonomija mora također uzdržavati i tamošnju misijsku bolnicu.

Uz brigu za župu Katondwe morao sam preuzeti i službu vjeroučitelja na tek osnovanoj ženskoj srednjoj školi. Tu školu pohađalo je oko 160 učenica. Vodio sam i brigu za misijsku bolnicu, koju vode časne sestre Služavke Bezgrješnog Začeća. Ta bolnica ima službeno 80 kreveta, no stvarno se u njoj nalazi oko 120 bolesnika. Nedavno je časna sestra liječnica proslavila 20. godišnjicu svog rada u toj bolnici.

Krajem kolovoza stigao je novi župnik pa sam mu predao župu, a ja sam se vratio u Chelston gdje su me poglavari imenovali župnikom te župe, u kojoj sam do svog odlaska u Katondwe bio kapelan. Dosadašnji župnik u Chelstonu slovenski isusovac otac Janez Mlakar premješten je u župu Mumbwa, gdje sam ja prije svog polaska na studije u Rim bio kapelan.

Srdačno pozdravljam sve prijatelje misija!

O. Ivan GEROVAC

Duhovne obnove mladih

U svom pismu od 19. kolovoza piše nam Monika Okrugić — kako smo objavili u prošlom broju Glasnika — o ređenju novih svećenika u biskupiji Mansi. No u tom istom pismu ona piše i o svome radu na novoj dužnosti kao pomoćnica svećeniku koji se brine za duhovnu izgradnju mladih.

Ja sam živa i zdrava i čitava. Kod mene ide — ne da se hvalim — kao u najboljim godinama: sve cvjeta i buja baš kao da je kišno doba. Samo od vode nema ni traga ni glasa.

Ovdje u Mansi imamo mi struju koja radi po svim pravilima i propisima i, hvala Bogu, ne živimo u mraku. Imamo i vodovod, samo nemamo vode. Tamo u vodovodu neki od onih koji se moraju brinuti slabo to čine pa čitav dio grada Manse već tjedan dana nema vode. Mi je moramo donositi s misijske postaje ili iz rijeke. Nadamo se da će brzo početi i kiša, pa ćemo onda nekako preživjeti . . .

Kako sam vam već pisala, ja sad radim s mladima. Pomažem svećeniku kome je povjerena briga za duhovnu obnovu mladih. Svakog vikenda dolaze nam razne skupine mladih da tu sudjeluju u raznim aktivnostima. Prošle subote smo imali 22 mladića i djevojaka iz učiteljske škole. To su članovi crkvenog vijeća u samoj školi. I oni su htjeli imati malu duhovnu obnovu. Boravili su kod nas od ranog jutra do navečer.

Ovog pak vikenda imali smo 16 mladića iz učiteljske i medicinske škole. Oni su došli na duhovne vježbe. Sve je veoma lijepo prošlo. U petak navečer započeli su te duhovne vježbe s križnim putom. Na početak su pošli u tišini razmatrajući o Isusovu trpljenju i smrti za nas. Drugi dan je bio posvećen Isusovu uskrsnuću. Svećenik im je tumačio da Isusovom smrću nije bio svemu kraj, nego da je to za nas kršćane tek početak.

Treći dan bio je posvećen Isusu koji šalje svoje apostole i učenike da navješćuju Radosnu vijest svim narodima.

Te duhovne vježbe bile su veoma zanimljive i poučne i pobožne. Mladi su svećeniku postavljali mnoga pitanja. Mladići su uistinu zainteresirani za duhovni poziv, no na putu im stoji tradicija koja im priječi da učine odlučujući korak. No mi ćemo i nadalje nastojati pomagati takvim mladim ljudima da idu u život pravim putem, a na njima je da svladaju tu tradiciju i da se potpuno predaju Kristu.

ONI S VELIKIM ZANIMANJEM ČITAJU MLADENAČKI ČASOPIS

MONIKINI MALI PRIJATELJI

Svećeniku osim mene pomažu i dva zambijska mladića. No jedan od njih će u devetom ili desetom mjesecu na fakultet, dok će drugi još neko vrijeme ostati s nama. Obojica su veoma mnogo značili ovdje pomažući širiti Radosnu vijest.

Ovaj tjedan ću se malo pripremiti za svoje duhovne vježbe, a onda ću opet nastaviti svoj posao u ovoj novoj službi.

Sve prijatelje misija i sve dobročinitelje od srca pozdravljam i zahvaljujem im na svemu što su učinili za misije.

Monika OKRUGIĆ

Pobjednici smrti

Priredio: Adam PERIŠKIĆ (24)

Završavamo povijest rađanja korejske Crkve. Rođena 1784. godine, kroz prvih stotinu godina biva progonjena. Tad na tisuće kršćana polaže život za Krista. Tek 1882. godine dobiva slobodu. Tad broji oko 17.000 vjernika, da nakon drugih stotinu godina naraste na milijun i po.

Stratište se nalazilo na obali rijeke Hai. Kad se napokon povorka približila tom mjestu, vojnici su velikog mandarina pozdravili salvom iz pušaka. Stigavši na stratište, veliki je mandarin sišao s nosiljke i popeo se na poviše mjesto i zatražio od svog sluge da mu pruži tekst osude. Nakon što su vojnici doveli Andriju na mjesto određeno za osuđenika, veliki je mandarin pročitao još jednom osudu i onda zapovjedio vojnicima da prema korejskom običaju izvrše osudu. Sad se ponovilo sve onako kako je to bilo i kod pogubljenja trojice misionara prije sedam godina. Kad su Andriju postavili na mjesto gdje će mu odrubiti glavu, on ih mirno upita da li se dobro postavio i da li će oni moći dobro udariti mačem. Jedan od vojnika-krvnika namjesti ga kako je želio. Nakon toga započeo je krvavi ples vojnika s isukanim mačevima oko osuđenika. I kako su plesali, tako su mačevima udarali po žrtvi, dok im napokon nije uspjelo da joj odrube glavu. Nakon toga jedan od vojnika uzeo je Andrijinu glavu na drveni pladanj i donio je pred velikog mandarina. Ovaj je zapovjedio da se glava javno izloži kao opomena drugima, a tijelo je dao pokopati na mjestu pogubljenja.

Kroz 14 dana vojnici su čuvali Andrijin grob da ne bi potajno došli kršćani i odnijeli tijelo. No kad su se straže napokon povukle, jedne noći došli su kršćani, iskopali su mučenikovo tijelo i odnijeli ga nekih pet sati daleko od mjesta pogubljenja na brdo Mi-ri-nai. Tu su mu priredili lijep grob.

Danas tijelo junačkog mladog svećenika Andrije Kima počiva u kapeli koreanskog sjemeništa u Hjong-sanu da svojom prisutnošću govori budućim svećenicima kakvi moraju biti ako žele ispuniti zadaću koju im je namijenio Gospodin.

KRV MUČENIKA SJEME KRŠĆANA

Andrija Kim nije bio zadnja žrtva koja je položila svoj život za svoju vjeru. Povremeno su još padale glave kršćana. Za vrijeme dok je trajalo progonstvo kršćana neprijatelji kršćana nisu pronašli biskupa Ferreola. No na žalost misionara on je umro 1853. godine.

Za vrijeme novih progona 1860. i 1866. godine bila su uhvaćena i pogubljena dva biskupa: biskupi Berneux i Daveluy, te sedam drugih misionara. Zbog tih pogubljenja protestirale su strane vlasti. To je, međutim, samo pojačalo bijes progonitelja. Za vrijeme tih progona pogubljeno je na tisuće kršćana. Deset godina nakon toga opet je uspjelo potajno ući u Koreju nekolicini misionara, a godinu dana nakon toga i jednom biskupu.

Godine 1881. pokušale su vlasti još jedanput da zatru kršćanstvo u Koreji. Te godine je kralj potpisao dekret protiv kršćana, ali je izričnо zabranio nasilni postupak protiv njih.

Već dulje vremena plovile su strane ratne lađe uz korejsku obalu. Godine 1882. i 1883. Koreja je bila prisiljena da sklopi trgovački ugovor s Amerikom, Engleskom, Francuskom i Njemačkom te još nekim drugim zemljama. To je bio presudan trenutak za misije. Zemlja se otvorila strancima. Vlasti su im zajamčile sigurnost. A samim tim završilo je vrijeme progona kršćana. Tako je eto završilo razdoblje povijesti korejske Crkve koje je obilježeno prolivenom krvlju junačkih ispovjedalaca vjere u Krista. Započeo je miran razvoj korejske Crkve, koja je iz dana u dan bivala sve brojnija. Godine 1890. bilo je u Koreji 17.500 kršćana; 1900. godine bilo ih je već 30.000; 1911. godine broj se popeo na 77.000; godine 1941. u Koreji je bilo 143.000 vjernika; 1947. godine broj se popeo na 180.000, da se prigodom proslave 200. godišnjice dolaska kršćanstva u Koreju broj popne čak na milijun i po.

Na proslavu tog jubileja došao je i sam papa Ivan Pavao II. i tom je zgodom proglasio 106. korejskih mučenika svetima.

I u Koreji se obistinila ona riječ: »Krv mučenika sjeme je kršćana.«

— Kraj —

Vedrina mladosti

Piše: Marijan STEINER

Međunarodna godina mladih približava se kraju. Brojna okupljanja, priredbe i svečanosti željele su skrenuti pažnju na mjesto i ulogu mladih u današnjem svijetu. U mladim ljudima kriju se goleme energije koje treba uočiti i pravilno ih usmjeriti. Mladići i djevojke današnjice ne žive bez ideala, kao što ponekad misle stariji. Radi se o tome da im treba pomoći u ostvarivanju onih pravih vrijednosti koje nose u sebi. Na ovim smo stranicama tijekom protekle godine prikazali neke likove koji su svojim kršćanskim životom svijetlili drugima, osobito mladima. Uostalom, trajni je zadatak svih kršćana da budu svjetlost svijeta, na što ih poziva Učitelj — Isus Krist.

Posljednji lik u ovogodišnjoj rubrici »Uzori mladih« je Stanko Kempni, mladić koji je umro u 20. godini života od posljedica prometne nesreće. Mislim da on svojim načelima, vladanjem i cjelokupnim kršćanskim životom može reći nešto i mladima naših dana.

ZAGREPČANIN IZ KUSTOŠIJE

Kustošija je naselje s pretežno obiteljskim kućama u zapadnom dijelu Zagreba, gdje je živio Stanko. U tom predjelu grada nalazi se župska crkva prvog kanoniziranog hrvatskog sveca Nikole Tavelića, kamo je Stanko redovito odlazio. On je, međutim, rado navraćao i u druge zagrebačke crkve, osobito u obližnju sv. Antuna Padovanskog i baziliku Srca Isusova.

Stanko se rodio god. 1934. u obitelji uglednog sveučilišnog profesora i znanstvenika dra Karla Kempnija. Otac je u svoje petero djece ulio istančan osjećaj za religiozno. Bog je u njihovoj kući uvijek zauzimao prvo mjesto. U takvom je ozračju Stanko stekao zamjerne religiozne kvalitete. Jedan od njegovih prijatelja svjedoči: »Bio je inteligentan, produhovljen mladić. U školi je bio prilično obljubljen i markantan, ali na tihi način. Karakteran, pošten, etički veoma istančana duša. Na filozofiji i kod hrvatskog jezika njegovo je vjersko uvjerenje dolazilo do izražaja. Prema vjeri imao je ne samo emocionalni stav nego i filozofsko-intelektualni pristup, upravo na akademskom nivou...«

ODUŠEVLJENI PLANINAR

Stanko je osobito volio šetati u planinama. Rado je i druge oduševljavao za planinarenje. Okupio je oko sebe dosta školskih drugova i osnovao »Omladinsku sekciju Planinarskog društva Zagreb«. Osjećao je da se u prirodi na poseban način doživljava blizina Božja. Širina prostora, beskrajni horizonti i nenadmašne prirodne ljepote uistinu nam najbolje oslikavaju veličinu Stvoritelja. Oduvijek su duboke religiozne duše najlakše našle Boga u tišini i krasotama prirode. U planinama pak čovjek zadovoljava svoja stremljenja prema vrhuncima, ne samo ovozemaljskim nego i vječnim.

U planinarskom dnevniku Stanko je zabilježio i kratko opisao gotovo svaki svoj izlet. Njegov osjećaj za vjersko otkrivamo i u ovoj pojedinosti: iako je najčešće odlazio u planine nedjeljom, nikada nije propustio sv. misu. Uvijek je nastojao svoj izlet isplanirati tako da može sudjelovati na nedjeljnom euharistijskom slavlju. A kako se mnogim kršćanima događa da bez ikakvog razloga zanemare blagdansko bogoslužje!

I inače je Stanko za vrijeme izleta rado pohodio crkve i kapele u kojima bi ostajao neko vrijeme u molitvi. Jedan od njegovih kolega pripovijeda »Za 1. maj 1951. pošli smo na Risnjak. Nakon tri dana lutanja i hodanja spustili smo se mrtvo umorni na Rijeku, odakle smo trebali poći u Zagreb. Onako umoran i iscrpljen

Stanko je još našao snage i popeo se pješice po stepenicama na Trsat da pozdravi Gospu u njezinom svetištu...«

VEDRINA I POŽRTVOVNOST

U jednoj bilježnici koja nosi naslov »Misli, riječi, djela« Stanko je zapisao mnoštvo misli raznih velikih ljudi u povijesti. Možda najbolje ocrtava njegovu narav Chestertonova izreka zapisana u toj bilježnici: »Bog traži da čovjek bude veseo i ja mu u tome želim pomoći.«

Dvije su vrline resile ovog mladog Zagrepčanina: vedrina i požrtvovnost. Stanko je znao unijeti u društvo pravo raspoloženje šalama i dosjetkama. U pomaganju drugima bio je upravo neumoran, ljubazan i susretljiv do krajnjih granica. Netko ga je nazvao duhovnim pokretačem svake zajednice u kojoj se našao. Znao je Stanko da radost koju nosi u sebi kao uvjereni kršćanin, mora prenositi na druge. Ta vedrina bila je upisana u njegovu narav, ali je njezinoj prisutnosti pridonio i Stankov ozbiljan duhovni život. U dobi od 17 godina osjetio je u duši prve ozbiljne sklonosti prema svećeničkom zvanju. Ta se njegova želja iskristalizirala prije ispita zrelosti, početkom četvrtog razreda gimnazije. Još je samo kolebao: da li postati dijecezanski svećenik ili redovnik? Nakon nekog vremena odlučio se za isusovce. Ali, završilo je drukčije...

NESREĆA NA SAVSKOM MOSTU

U mjesecu srpnju god. 1953. odlazi na izlet u Žumberak s jednim prijateljem. Posjećuju u Krašiću kardinala Stepinca i ostaju s njim u vrlo srdačnom razgovoru. Župnik im je predložio da se vrate u Zagreb automobilom kardinalovih liječnika. Nevoljko su pošli jer su željeli još razgovarati s nadbiskupom. Prijatelj priča: »Sjeli smo u auto i pošli prema Zagrebu. Ni jedan od nas dvojice nije slutio da su nam to bili posljednji časovi zajedno. Velikom brzinom približavali smo se Zagrebu. Češće za vrijeme vožnje upozoravali smo šofera neka ne vozi tako ludo. Na pomolu je bio Savski most...« I tu se dogodila nesreća. U sudaru automobila i tramvaja Stanko je bio teško ozlijeđen i nakon nekoliko dana umro je u bolnici (1. kolovoza 1953). Njegov kolega bio je samo lakše ozlijeđen. Sestra koja je bila uz Stanka u času smrti pripovijeda: »...Stankovo je lice kroz cijelo vrijeme zadržalo nevjerojatnu vedrinu, bio je gotovo nasmiješen, davao je dojam kao da sniva blagi san. Nešto anđeoski čisto zračilo je iz njega...« Bio je to vidljiv odraz Stankove duše.

TUHELJ '85.

(Nastavak sa str. 417.)

svirala je limena glazba. Povorka od tri tisuće vjernika sa svojim župnikom Zlatkom i drugim svećenicima. Veličanstveno! Osobito su se isticale djevojke u bjelini koje su nosile Gospin kip i sve što treba za svetu Misu, a druga skupina je nosila zastavu na kojoj piše: »Dođite k meni svi koji ste umorni i opterećeni i ja ću vas okrijepiti!« Prije Mise mladi su pozdravili svog župnika prelijepim recitacijama, a primio je i više čestitaka od drugih svećenika koji nisu mogli doći na slavlje. Bilo je veoma ganutljivo kad je župnik molio župljane da mu oproste nedostatke kojih je u tako dugom razdoblju na jednoj župi moglo biti. Posebno ih je poticao da porade oko duhovnih zvanja u svojoj sredini. Sve su molitve bile veoma lijepo sročene, a molilo se za cijelu Crkvu i za cijeli svijet, za sve pokojne, a osobito za pokojnog župnika vlč. Marcela Novaka, kao i za sadašnjeg župnika gospodina Zlatka, da ga i nadalje vodi Marija, a po njemu da vodi i sav onaj vjerni narod.

Vera IVEKOVIĆ

Oglasi

PJEVAJTE GOSPODU PJESMU NOVU

PJEVAJTE GOSPODU PJESMU NOVU — HRVATSKA LITURGIJSKA PJESMARICA

Institut za crkvenu glazbu pri Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu i Hrvatsko književno društvo sv. Ćirila i Metoda izdali su prije nekoliko mjeseci orgulјsku pratnju za pjesmaricu »Pjevajte Gospodu pjesmu novu« (dionice za vjernike tiskane su još prije dvije godine). Tako je završen dugogodišnji rad oko priređivanja ove do sada najbogatije hrvatske crkvene pjesmarice.

Biskupska konferencija Jugoslavije povjerila je izradu pjesmarice posebnom vijeću na Institutu za crkvenu glazbu u Zagrebu. Sve je tekstove pregledalo i odobrilo Hrvatsko litirgijsko vijeće pri Biskupskoj konferencija sa stručnjacima za hrvatski jezik. Odgovorni je urednik mo. A. Milanović, glavni urednik mo. I. Špralja, liturgijski urednik prof. dr Vladimir Zagorac, a tehnički urednici Josip Korpar i mo. A. K. Samardžić.

Nova pjesmarica ima osam poglavlja. Sadrži ukupno 861 popijevku! Od toga broja 300 je novih, a ostale su iz raznih dosadašnjih pjesmarica. U njoj je, dakle, skupljeno staro i novo blago crkvenog pjevanja u hrvatskom narodu. Pjesmarica »spaja u jedno bogatu tradiciju i sadašnje stvaralaštvo da zajedno budu pjesma naroda Božjega u liturgijskom susretu s Bogom« (iz uvodne riječi kardinala Kuharića).

Treba istaknuti velik broj uglazbenih psalama, kojima nova liturgija daje tako važno mjesto u slavljima. Novost su i mnogi napjevi za mise s djecom. Značajno mjesto zauzimaju brojne popijevke koje su već odavno postale baština crkvenog pjevanja kod nas. Mnogi napjevi priređeni su u dvoglasju, što odgovara načinu pjevanja hrvatskih vjernika.

Pjesme iz nove pjesmarice valja postupno unositi u naša liturgijska slavlja. Potrebno je vjernike naučiti da se njom služe u bogoslužju. Mnogi veliki narodi (npr. Nijemci) imaju veliku kulturu pjevanja iz pjesmarica u crkvama. Zar je uistinu nemoguće da i vjernike Hrvate naučimo pjevati što više i što bolje iz naše nove bogate pjesmarice?

Marijan STEINER

PJEVAJTE GOSPODU PJESMU NOVU, pratnja za orgulje — partitura. Tvrdi uvez. Format 25x32 cm. 750 stranica. Cijena 11000,- d. — Narudžbe: **Institut za crkvenu glazbu,** 41000 Zagreb, Kaptol 29. ili **HKD sv. Ćirila i Metoda,** 41000 Zagreb, Trg kralja Tomislava 21.

K N J I G E

Na adresi: **HDK sv. Ćirila i Metoda,** Trg kralja Tomislava 21, 41000 Zagreb, telefon (041) 440-697 možete naručiti:

DANICA 1986. Hrvatski katolički kalendar — knjiga. Cijena 350 d.

DŽEPNI KALENDAR DANICA 1986. Cijena 50 d.

ZIDNI KALENDAR DANICA 1986. Cijena 10 d.

MALI KRŠĆANSKI NAUK, novo prerađeno izdanje. Cijena 150 d.

LJUBITI, ŠTO JE TO? Meves-Illies. Cijena 300 d.

SVETA CECILIJA, časopis za duhovnu glazbu. Izlazi četiri puta godišnje. Cijena 170 d.

EKUMENSKA TRILOGIJA — Nedavno je u izdanju Veritasa objavljena i treća knjiga ekumenske trilogije, kojoj je autor ekumenski stručnjak dr. Juraj Kolarić. Knjiga **PRAVOSLAVNI** može se nabaviti po cijeni od 500 d., koliko stoji i knjiga **KRŠĆANI NA DRUGI NAČIN,** dok knjiga **ISTOČNI KRŠĆANI** stoji 300 d. — Narudžbe za ove tri knjige prima Uprava Veritasa, Miškinina 31., 41000 Zagreb.

SRCE ISUSOVO SPASENJE SVIJETA, niz meditacija poznatog teologa B. Häringa. Cijena 300 d. — Narudžbe: **Glasnik,** Palmotićeva 31, 41001 Zagreb, pp 699.

Zahvalnice

ZAHVALJUJEMO PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGR. SRCU MARIJINU

...Majci Božjoj Čudotvornoj i svima svetim Zaštitnicima za primljene milosti. — Zahvalna teta od Osijeka

...svetoj nazaretskoj Obitelji i sv. Anti za mnoge primljene milosti, uz preporuku za sreću u obitelji. — S. Ledinac

...Gospi od brze pomoći i svima Svetima za sretnu operaciju kćeri. — Ružica Maletić, Mali Lošinj

...i sv. Leopoldu za sretan porod. — Blaženka Ivasić, Zagreb

...Gospi od brze pomoći, sv. Josipu i ostalim Zaštitnicima za mnoge primljene milosti. — Bara Đurić, Bošnjaci

...i svima Svetima za sretnu operaciju sina, za sretno putovanje i za ostale milosti. — Lucija Pejić, Bošnjaci

...i biskupu Langu za sretnu operaciju desnog oka. — Lucija Misija, Banja Luka

...Majci Božjoj Bistričkoj i sv. Antunu na primljenim milostima. Čitateljica, Novi Marof

...na velikim milostima, a napose za poboljšanje zdravlja nakon duge bolesti, kao i za sretno položene ispite moga unuka. — Ana Stanko, Legrad

...i Gospi od brze pomoći za ozdravljenje i za snagu u bolesti. — K. K., Valpovo

...Gospi od brze pomoći, sv. Leopoldu i svima Svetima za sretnu operaciju kćerne. — Dragica Gavranić, Slav. Brod

...Gospi od brze pomoći i sv. Maksimilijanu Kolbeu za primljene milosti. — M., Slav. Brod

...i Gospi od brze pomoći za zdravlje, iako su liječnici govorili da ne mogu pomoći. — Drago Petravić, Đakovo

...Majci Božjoj od Čarskog polja i sv. Antunu, za sve milosti, a napose što nas je očuvala od požara nad Čarom. — Obitelj F. U., Vela Luka

...i sv. Antunu za primljenu milost, uz preporuku za zdravlje i blagoslov. — Slavonka, Šljivoševci

...sv. Antunu i sv. Leopoldu za sretan porod kćeri. — Edita Jelić, Osijek

...za ozdravljenje naše unuke. — Zvonko Kezele, Zagreb

...Gospi od brze pomoći, sv. Antunu i svima svetim Zaštitnicima za sve uslišane molitve, a napose za uspješno završeno školovanje. — Marta, Subotica

...sv. Josipu i sv. Antunu za sve milosti, a napose za sretan ishod operacije. — Anđelka Marković, Platičevo

...i sv. Blažu što mi je sin ozdravio od bolesti grla. — Majka iz Donjeg Vidovca

...za sve milosti, a napose što su mi muža sačuvali i spasili iz mnogih neprilika. — Marija Staščik, Osijek

...za sve primljene milosti. — Stara mama i unuk iz Međimurja

...i sv. Leopoldu za uspjele dvije operacije i za poboljšanje zdravlja. — K. Đ., Repaš

...sv. Josipu, sv. Judi Tadeju i sv. Leopoldu za mnoge milosti. — R. M.

...Presv. Trojstvu, sv. Josipu i sv. Antunu za uslišane molitve. — M. V., Obrovnica

...Gospi od brze pomoći, sv. Luciji i ostalim zaštitnicima što mi je teška bolest očiju prošla bez operacije, kao i za druge primljene milosti. — Barica Bušić, Nova Gradiška

...sv. Judi Tadeju i sv. Leopoldu za sinovo ozdravljenje. — Marija iz Australije

...i sv. Jobu za ozdravljenje. — Manda Pejčinović, Vareš

...sv. Judi Tadeju i sv. Leopoldu za sretan uspjeh teške operacije. — T. M., Zagreb

PREPORUČUJEMO SE I NADALJE NJIHOVOJ ZAŠTITI

UPOZORENJE ČITATELJIMA KOJI ŠALJU ZAHVALNICE — U Glasniku se prvenstveno zahvaljujemo Presv. Srcu Isusovu i Bezgr. Srcu Marijinu, kako je naznačeno na početku zahvalnica. Uz to se može dodati jedan Isusov ili Gospin naziv i najviše dvaju Božjih ugodnika kojima se napose želite zahvaliti; nije zgodno, kada netko navodi čitave litanije svetaca kojima se želi zahvaliti preko Glasnika, jer su zahvalnice ograničene samo na jednu stranicu.

